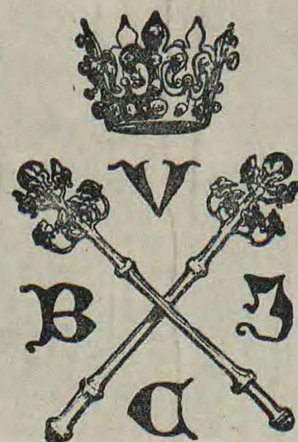

Stambuch
Slézſký / W
kterem Hoſpodář s Hoſtem / o mnohých wěcech Spaſytedlných rozpráwěgů / Pod Erby a Rody ſtarodáwných Panůw / Panůw / a Rytýřſtwa Knjžetſtwý hornjch w Slézý. Na Cžtyři Cžáſtky / a dwě Knihy ſebrané a ſepſané.

Odemné

Bartholomége Paprockého
z Glogol ꝛc.

Quum diſpicere cæperimus, & ſentire quid ſimus, & quid animantibus cæteris differamus, tum ea inſequi incipiemus ad quæ nati ſumus, Cic: 5. de finibus.

Wytiſſtěno w Brně / v Bartholoměge Albrechta F. Létha 1609.

Principijs cognitis, multò facilius extrema intelliguntur.

Na Erb Wýſoce Vrozeného Pana/ Pana Jana Kryſſtoffa Pruſkowſkého z Pruſkowa a na Pruſkowě ꝛc.

Welká ozdoba s té ſlawné Obory/
W kterey ſe rodil ten Jelen tak ſkory.
Slézſkým Kraginám byla od wěčnoſti/
Rozradzaly ſe přitom wſſeckny Ctnoſti.
Nepodleg y dnes za Wěku naſſeho/
We wſſem podnoſſy Jana Pruſkowſkého.
W ſpráwách (doſtaneſs rozſaudků) wysſokých/
S čehož má Sláwu w Kraginách ſſyrokých.

Wýſoce Vrozenému Panu/ Panu Janowi Kryſſtoffowi Pruſkowſkému

z Pruſkowa / na Pruſkowě / Chřelicých/ Býleg/ Semicých/ Hradcy / a Bzency ꝛc. C. G. M. Raddě y Komornijku/ Heytmanu Knijžetſtwj Oppolſkého a Ratibořſkého. Panu ſwému miloſtiwému / Zdrawij dobrého a ſſtiaſtného Panowánij wěrně od Pána Boha winſſugij.

DAwná a vpřijmná chuť má k ſlužbám W. W. Wýſoce Vrozený Pane / Pane ačkoli ſe neſkůro vkazugi na gewo / mám zato že v W. W. pohrzena nebude / když to co ſe ſluſſným obyčegem obmeſſkáwá / netoliko v lidij / ale také v Pána Boha odpuſſtěnij doſahá/ vpřijmná chuť v welkým powažowanj v maudrých a wzáctných zůſtáwati má / neb w welkých wěcech welkého a bedliweho Aumyſlu potřebij/ a to kromě prodlenij býti nemůže. Rozmýſſlegijc tehda a vwažugijc dwauch Mužůw Rozmlauwánij o wyſokých wěcech a ſlawných každému Křeſtianſkéᵒ Człowěku vžitečných/ w ty čaſy zwláſſť ſkormaucené a w neſwornoſti weliké poſtawené / w Chwalenij Pána Boha wſſemohaucýho / ani podlé pořádku a Nařijzenij Cýrkwe ſwaté geho. To ačkoliw ſem byl začál za Heytmanſtwij Anteceſſora W. W. Wýſoce Vrozeného Pana/ Pana Giřijho z Opprſſtorffu na hornijm Hlohowě a na Polſké nowé Cerekwi/ yak ſe toho prwé doložilo C. G. M. Raddy a Heytmana týchž gmenowaných Knijžetſtwij / který kdy proſtředkem Smrti vſtúpil/ a waſſe Welmožnoſt od G. C. Jaſnoſti/ takowau Wrchnoſti počtenij býti ráčite. Ačkoliw ſem podlé mijſta W. W. w pořádku Saudowým nezapomenul/ wſſak za tau wywýſſenoſti od G. C. Jaſnoſti k Oſobě W. W. obrátit ſem ſe muſel/ y yá/ a tomu Tytulu / který na W. W. wložen geſt/ tau poctiwoſt včiniti/ kterau ſám Pán Bůh za odwědenijm s toho mijſta giného oddati a poraučiti to ráčil/ a W. W. tanquam hæredem Kragin těch/ y od začátku Wijry ſwaté w Kragjch Slawenſkých oprawdowě ſtálého a neproměnitedlného ſanctæ religionis cultorem, ſobě oblijbugijc/ pro přij-

klady ginym / neb Pán Bůh na takowé zřenij gmijti ráči/ podlé připowědi kterau w Oſobě Dawida Krále Miláčka ſwého wſſechněm připowijdati ráčij Pſalmo 132. řkauc. Si cuſtodierint filij tui teſtamentum meum ,& teſtimonia mea, hæc quæ docebo eos, & filij eorum vſque in ſæculum ſedebunt ſuper ſedem tuam. Weliký ſlib a připowěd Pána Nebe y Země/ ſtále trwagijcymu w pořádku Cýrkwe geho ſwaté / a w pořádnem Naučenij Wrchnoſti geho / ſkrz kterauž nás wynaučuge wůle ſwé y Zákona ſwého ſwatého / ne ſkrz wymyſſlenj nowých rozlijčných neſčtedlných Sekt/čehož ſe zde w těch Knihách doſlechnauti ráčite /neb Hoſt yak býwalý opowijdá neřády a wýmyſly gegich/ w kterých mno° lidj wzáctných poznati ſe nemohau/k čemu ge ſama ſwawolnoſt pobijzy a podwozuge / poſlauchati nechtěgj prawdiwých Včitelůw ſlowa Božijho / proto že gijm Ceſtu welmi těſnau ku Králowſtwij Božijmu vkazugij / Blaudnijcy pak welmi ſſyrokau a rozkoſſnau magij / wſſak nepewnau a negiſtau / která kde gijch zawede po čaſu to poznagij/neb takowi včitelowé gſů potomcy wlaſtnij oných/ o kterých ſe čte w Kapitole 13. v Joba ſwate° genž k nijm řijkal / yakožto protiwnijkům prawdy Božij a rozmahačům Blaudůw a Klamſtwij. Nunquid Deus indiget veſtro mendacio vt pro illo loquamini dolos, Wſſak gijž w ty blaudy hluboko zaſſli a ſylně ſe gijch chytili / zaſtawit gijch nemůžeme/neb dij Mudřec w Přijſlowijch cap: 26. Lingua falax non amat veritatem. Wſſakby mohli pamatowati co prwé Mudřec w Kapit: 20. prawij: Suauis eſt homini panis mendatij, & poſtea implebitur os eius calculo. Kdo má Spaſenij w bedliwoſti mohlby ſe poznati a opuſtiti toho Præceptora, kterého ſkrz ffaleſſného Včitele odwozuge od prawdowého Owčince Božijho / neb o gijch Mijſtry takto dij Jan ſwatý cap: 8. Ille homicida erit ab initio, & in veritate non ſtetit, quia non eſt veritas in eo, W čem nemá wěc obſſyrně gijm otom oznamowati/ magij Cýrkew Božij od toho / wſſak magijc w bedliwoſti ſlowa Paſtýře onoho ſwatého Rzehoře / kterýž takto mluwij in Homil: Ille veritatis defenſor eſſe debet, qui qvum recte ſentit loqui non metuit nec erubeſcit. A yá gijž od ſedmdeſáti leth miloſtiwý Pane poſlauchám a pijlno ſe včijm Prawdy Božij w Cýrkwi ſwaté

ſwaté / žaloſt mne zdýmá poſlauchagijc Bludu potworného / které na nij kladau takowij / od kterých ſe nám poraučij oſtřijhat / Apoſſtol pijſſýc ad Titum cap: 3. ty ſlowa: Hæreticum hominem poſt vnam & ſecundam correptionem deuita, ſciens quia ſubuerſus eſt, qui eiuſmodi eſt, & delinquit cum proprio judicio ſit condemnatus. Styděti by ſe mohli wzhlednauc w naučenij takowých Miniſtrůw/které ſám Spaſytel y Apoſſtolé geho ffaleſſnými opowijdagij. A wſſak yá magijc ku W. W. něco wijc mluwit / oddáwagijc tento dárek práce a ſepſanij mého s Kněh Otcůw ſwatých a oprawdowých řiditelůw Cýrkwe ſwaté. Což někdy proti takowým mluwili a pſali / nás oprawdowé Syny gegij wyznáwagijc abyſme ſe mocně Matky naſſij drželi / a geg wewſſem wijru zachowáwali / neb ona w ničem Synůw ſwých neoklamá a nezawede / gſauc dobře ſprawená Ducha ſwatého pořádným a ſworným naučenijin po wſſecknem Okrſſlku Swěta. Zebral ſem také miloſtiwý Pane od těch Doktorůw ſwatých naučenij / kterýmž oni každau wrchnoſt wyučugij aby ſe pamatowali/na yakowých mijſtech poſazenij gſau/ a čij Aučad odprawugij / a to začneme/ od ſlow ſamého Pána/ genž poraučij Jozuemu w Kapitule 1. řka: Confortare igitur & eſto robuſtus valde, vt cuſtodias atque facias legem omnem quam præcepit tibi Moyſes ſervus meus &c. ne declines ab ea ad dextram vel ſiniſtram, vt intelligas cuncta quæ agis, non recedat volumen legis huius ab ore tuo. Sed meditaberis in eo diebus ac noctibus, vt cuſtodias & facias omnia quæ ſcripta ſunt in eo, tunc diriges viam tuam & intelliges eam.

S těch ſlow Páně každá Wrchnoſt powinnoſt ſwau wrozuměti y wynaučit ſe gij může a má wždycky pamatowati ſlowa Eccleſiaſteſa genž dij cap: 10. In manu Dei poteſtas terræ. Aby tedy newypadl z Rukau Pána ſwého / dáwá mu Naučenij řka: Rectorem te poſuerunt noli extolli, eſto in illis quaſi vnus ex ipſis, curam illorum habe, & ſic conſidera, & omni cura tua explicita recumbe, vt leteris propter illos & ornamentum gratiæ accipias. A protož Rzehoř ſwatý in lib: Moral: dij: Bona eſt ordine ſuo potentia, ſed cuncta regentis indiget vita. Welké ſſetrnoſti teda potřebij každému/genž na mijſtě předněgſſijm poſazený geſt / a brati přijklad náležij

zono⸗

z onoho swatého Krále Dáwida/ o kterým Kryzostom swa-
tý pýssýc de compunctione cordis, takto zmijnku činij/ řka:
Beatus Dauid ita erat in potestate positus, tanquam omnibus
ipse esset subiectus, & in solio regali erat, vt vinctus in carce-
re, & in purpura quasi in cilicio jacebat cinere conspersus &
corde compunctus. Aula Regalis erat ei tanquam eremi
vastissima solitudo. A wssak w tom co swateg sprawedlno-
sti náleželo / nikdá toho neopustil/ pamatowal na poraučenij
Páně genž poraučiti ráčil Moyžissowi in Exodo cap: 22.
Maleficos non pacieris viuere, Což potom y Ssalomon Syn
geho Muž plný maudrosti Páně w přijslowijch Cap: 16.
oznamuge řka: Abominabiles sunt Regi qui agunt impie. Pro-
to napomijná Sap: 1. Cap: Diligite justitiam qui judicatis ter-
ram. Skrz Jeremiásse pak Stwořitel Nebe y Země porau-
čij Cap: 22. Facite judicium & justitiam & liberate vi op-
pressum de manu calumniatoris aduenam, & pupillum nolite
contristare, neq; oprimatis inique & sanguinem innocentem
ne effundatis. Na wsseckny spráwy toho Swěta Pán hle-
dij / yak Jeremiass slowa geho oznamuge Cap: 48. Audiui-
mus Superbiam Moab, Superbus est valde, sublimitatem eius
& arrogantiam, & superbiam, & altitudinem cordis eius ego
scio agit Dominus &c. Sedjme tehda yako w Zrcadle před
Pánem nassým / y protož Ssalomon wýstrahu dáwá 1. Reg:
Cap: 12. řka: Timete Dominum & seruite ei in veritate, ex
toto corde vestro quod si perseueraueritis in malicia, & vos &
Rex vester peribitis pariter. Běda tehda bude takowým/ kte-
řij podlé wůle swé na Wrchnosti gsauc spráwy Páně wodpra-
wugij/ pamatowati a na pjlné péči gmjti potřebj slowa Prou:
Cap: 29. napsané genž tam dij: Rex qui judicat in æquitate
pauperes. Tronus eius in æternum firmabitur. Takowé
slowa vważugijc/ které se na každau Wrchnost wstahugi/ ne-
gaké mi potěssenij k Srdcy přicházý / kdy spomenu na wzác-
tné Předky W. W. Kteřij od začátku těchto Knijžetstwij
pod boki Králůw možných y Knjžat znamenitých sedáwali/
yak se o tom dále mluwiti bude / o čem Magestáty gegijch
oznamugij y w dobré a čerstwé paměti gesstě to wssem Oby-
watelům gest / z yakowau pochwalu Pan Strýc W. W. na
té Wrchnosti gsauc / pořádku wsselikého ostřijhal / také ginij
před nijm

před nijm na giných Wrchnostech / což yá yako aduena w ten
Krag netak zwidzeni/ ale z giných mnohých předemnau sepsa-
nij poznáwagijc / něco také pamatugijc a od mnohých w ro-
spráwkach o tom slýchagijc / že pro patribus Patriæ od wssech
Obywatelůw y od Sausedůw vznáwanij a gmenowanij by-
li / a protož býwal Pokog / býwala společná láska a weliká
vpřijmnost Obywatelůw proti nijm yakau proti sobě od nijch
znali / neb tak býwá wždycky podlé onoho dáwného přijslo-
wij / Qualis Rector Ciuitatis, tales inhabitantes in ea/ byli Au-
rea sæcula w těch Kraginách za Panowánij a sprawowánij
gegijch těchto Knijžetstwij s čehož se yá radugijc / a tako-
wých se časuw nadáwagijc / za sstiastným na tento Auřad a
Wrchnost W. W. wstaupenijm Dárek takowý oddáwagijc/
winssugij na něm dlauho W. W. sstiastného Panowánij / y
wsseliyakého vtěssenij w lásce Boha wssemohaucýho rozmno-
ženj/ vt videas filios filiorum tuorum, a gijch wynaučiw wů-
le téhož Pána nad Pany sám in Annos Nestoreos vna cum Illu-
strissima Comitissa conjunge tua viue Baro inclite. Cže-
hož wěrně W. W. přegijc vivus & mortuus w lásku se oddá-
wám. Datum in Ædibus fidelis amici Magnificentiæ vestræ,
Generosi Domini Lucæ Dembinsky à Dembinie, in Strzelna &
Herulticz, eiusque sumptu & impensa excussum, Anno, Domi-
ni 1609.

Wassij W.

w službách wolný

Bartholoměg Paprocký
z Glogol ɂc.

K Cztenáři Láskawému.

Ne moga Bratře gest w těch Knihách mluwa/
Ducha swatého gsau to wlastné slowa.
Genž ráčil w Srdcych Mužůw swatých seděti/
A skrz gich Austa těm zgewně powěděti.
Kteřij gsau bludy zwedeni zgewnými/
A klewetami nacpanij zrádnými.
Holomkůw zgewnych Czerta schytřalého/
By lid wywedli z swaté Cyrkwe geho.
A protož radijm drž se Cesty prawý/
Chcessli abyt byl Pán Bůh twůg láskawý

Hospodáře z Hostem/ yak/ a od koho na Počátku Swět sprawowán byl/ a yak Lidé k poznánij Pána Boha Wssemohaucýho přissli/ na dwě Knihy a tři Czástky rozdělené/ a w nowě wydané. Od Bartholoměge Paprockého.

Host.

Zdář Pán Bůh Pane Hospodáři/ Winssugit Dne sstiastného od Pána Boha Wssemohaucýho.

Hospodář: Deyž to Pán Bůh aby nám wssechněm byl sstiastný/ abychom gey ke Cti a Chwále milého Boha strávili.

Host: Bochpomozy/dals ten Dům pěkně ozdobiti/ gestliž se na tom dobře znáss/cožt zde Malijř namalowal/můžess gistě Nákladu nelitowati na to malowánij.

Hospodář: Yát newijm cot gest/ yát gsem gemu platil tak yak gsem s nim smluwil/ co namalowal o tom mi nic nerozpráwěl/ ani gsem se ho také o to neptal/ proto Rzemeslnijkům platjme/ kteřij se Rzemeslům včili/že sami nic newmijme.

Host: Widijm že ted namalowal dwě Panij/ kteréž samý Swět řijdij a njm wladnau/ protož se gim diwijm/ nebo yak powěděl onen wznessený Filozoff Aristoteles, Quod ad mirabile, id delectabile est. Co prý gest diwného/ to neywětssý rozkoss a obweselenij činij.

Hospodář: Widijm že gsy Czlowěk zběhlý a skussený/žet se lijbij to malowánij/giž gsem y sám nenijčko na ně láskaw/toliko tě prosým odpočiň sobě w mým Domě/ yako w swým wlastnjm/ a yát wsseligakau dobrau wůli včinjm/ toliko mi powěz dostatečně otom malowánij / co mi to namalowal tak rozkossného.

Hoſt: Namalowal dwě Panij to ſám widijs/ Virtutem & Voluptatem, které ſamy ſprawugij Swět/ y Národy Lidſké/ k ſwé wůli každá z nich wyvčuge.

Hoſpodář: Malijřům a Poetom geſt wolno yak prawij/ ale yak oni malugij a pjſſij co chtěgij/ tak gim také můž wěřiti kdo chce/ a wſſak mi gednom powěz/ která geſt z těch Panij neymocněgſſý/ a čeho která wyvčuge z nich.

Hoſt: Mocněgſſýt geſt a wzáctněgſſý Ctnoſt/ tey ſe wſſickni poddanými prawij býti/ ale wijcegij Rozkoſſe neſſlechetné poſlauchagij/ nepomnij žádný na ſlowa Cycerona Muže wzneſſeného/ genž prawij: Major eſt virtutis Jocunditas, quam voluptas quæ percipitur ex libidine, & cupiditate. Lepſſij (prý) ſamo Ctnoſti vtěſſenij/ nežli wſſecka rozkoſs/ kterážto včenij ſwého pokládá Fundament, na wſſetečnoſti/ a na chtiwowſti nenaſycené. Nebo Jſidorus prawj: Diabolus voluptatis Deus, ſerpens eſt lubricus, cujus capiti id eſt primæ ſuggeſtioni, niſi non reſiſtitur, totus in intima cordis, dum non ſentitur, illabitur. Jzydor dij: Diábel (prý) Bohem geſt rozkoſſe/ neſſlechetný Had plazycý/ kteréhož chytrému podwedenij wnuknutij/ geſtli že ſe kdo neſprotiwij na počátku/ wſſecek mu ſe do Srdce wkrade/ tak že nevceytij/ a tak ho ode wſſech poctiwých ſkutkůw odwede. A protož Kryzoſtom Swatý dij: Voluptas eſt torrens, omnia ſubuertens. Rozkoſs geſt yako něyaký rychlý a tichý Potok/ který wſſecky rownoſti podrýwá.

Hoſpodář: Wſſak on tu toho tak mnoho nenamalowal/ yak ty mi prawijs.

Hoſt: Pijſmat zde žádného nenij/ ale yá wijm této mrchy wſſecku nevpřijmnoſt/ neb ona wſſudy w každé Králowſtwij zahlednauti muſý/ y do býdných Kláſſterůw na poſledy. A protož dáwá weyſtrahu Liuius řka: Pulcherrimum & tutiſſimum in ſola virtute ſpem habere. Pěkná (prý) y bezpečná wěc geſt/ w ſamé Ctnoſti naděgi pokládati/ nebo y Cicero dij: Omnes bene viuendi rationes, in virtute ſunt collocandæ, propterea quod ſola virtus in ſua poteſtate eſt, omnia præter eam, ſubiecta ſunt fortunæ dominatione.

tione. Cicero: Wſſechny dobré ſkutky k dobrému žiwu býti na Ctnoſti gſau zaſazený/ a to proto/ že toliko ſáma w ſwé mocy geſt/ a giné wſſecky wěcy poddane gſau wrtkawé Fortuny Panowánij. A protož dále mluwij: Sine virtute nec amicitiam, nec vllam honeſtam, rem expetendam conſequi poſſumus idem. Bez pomocy této Ctnoſti žádné wěcy poctiwé doſáhnauti a obdržeti nemůžeme. Ginij pak wzáctnj Mužij o nij takto prawij/ yako Ariſtoteles: Virtus melior eſt omni arte & certior. Ctnoſt (prý) neylepſſý a neyvžitečněgſſý geſt/ nad wſſecko Vměnij/ nebo Lactantius prawij/ Vitam beatam facit. Extollit hominem & ſupra aſtra collocat, nec ea quæ bona aut mala vocantur, aut cupit, nimis, aut ex paueſcit: Seneca. Žiwot (prý) Blahoſlawený činij/ a zas/ že Człowěka wynáſſý až nad Nebe/ a žádných wěcý takowých které Lidé za neylepſſý pokládagij/ ani také zlých žádných ani žádá/ ani ſe gich bogij.

Hoſpodář: Wſſak ſe wſſyckni za ctnoſtné počijtáme/ y kdoby o nás gináče mluwil/ welice by nás proti ſobě rozhněwal.

Hoſt: Takť geſt/ ale ne daremně powěděl onen Muž Pohanſký Cicero: Neſciunt multi neſciunt quantas vires virtus habeat, nomen virtutis tantum vſurpant quid ipſa valeat ignorant. Mnozý (prý) toho newědj/ yakau wzáctnoſt a ſýlu má Ctnoſt/ toliko ſobě gméno gegj přiwlaſtňugij/ ale yaká by ſáma byla newědij.

Hoſpodář: Mohlliby geden tuto Panij poznati/ a gij o to proſyti/ aby ho wynaučila poctiwého žiwota?

Hoſt: Brzo ſe ona s tebau zpřiznij gen ſe ſám měg k tomu/ a toho náſledugijce/ čehož ona wyvčuge. Nebo Lactantius prawij. Qvid aliud eſt colere, virtutem, niſi eam comprehendere animo. Což (prý) giného geſt Ctnoſti náſledowati/ než to zachowáwati při ſobě čeho ona nás wyvčuge/ a k čemu nabijzý. Swatý Ambrož o tom prawij: Cum renuntiatur improbitati, ſtatim aſciſcitur virtus, egreſſus enim malitiæ virtutis operatur ingreſſum, eodemq; ſtudio quo crimen excluditur, innocentia copulatur. Ambroſius

dij: Když (prý) zloſt opuſtijs/hned Ctnoſt k tobě ſe připo⸗
gij/ nebo odchodem zloſti / Ctnoſti ſe přijſtup gedná/ a tim
ſpůſobem / kterým kdo hřijch odhánij/newinnoſt k němu při⸗
ſtupuge/toť (prý) to geſt Ctnoſt to. Jram cohibere, cupidi-
tatem compeſcere, libidinem refrenare: Lactantius Firm:
Hněw zaſtawit/žádoſt ſkrotit a zdržowati ſe od hřijchu neči⸗
ſtého / a protož pro takowau gegj wzáctnoſt Cicero o nij
mluwij tato ſlowa: Nihil virtute formoſius, nihil pulchri-
us, nihil amabilius. Cice:de natura Deorum. Nic nad Ctnoſt
pěkněgſſýho/nic milegſſýho. A když tak gi Pohan wychwa⸗
lowal/což ſe widij/w yaké wzáctnoſti ta Panij geſt. Neb kdo
Boha Wſſemohaucýho poznati chce / ſkrz tu Panij k němu
přjſtup mjti muſý / a yak Lactantius Firmianus dij: Jgno-
ratio ejus à quo omnia bona oriuntur, impudentem impingat
in vitia. Lact: Neznát (prý) toho/od kterého wſſecko dobré
pocházý / nerozům to ſprawuge / a to Cžlowěka w hřjchy
whánij. A protož dále mluwij: Scientia eſt Deum noſcere,
virtutes collere, in illo ſapientia, in hoc juſticia continetur.
Vměnj(prý)to weliké geſt/a neledayaký rozům/Pána Boha
poznati/Ctnoſti náſledowati/w onom maudroſt/ a w tom
ſe ſprawedlnoſt prokazuge/ y záležij na tom.

Hoſpodář: Gijž yá tý Ctnoſti ſlaužit chcy/když
tak mocná geſt/ že s Pánem Bohem Lidj ſměřuge/toliko tě
proſým/powěz mi wlaſtnoſt Oſoby Božij yaká geſt.

Hoſt: Diwných to wěcý žádáſs/ muſýmť dáti
takowau odpowěd/ yakau dal Simonides Tyranowi gedno⸗
mu/když ſe ho tázal/ yakýby byl Bůh: yak o tom Cicero de
natura Deorum pýſſe: Quid aut qualis ſit Deus roges me?
vtar auctore Simonide à quo dum quæſiuiſſet Tyrannus
Hiero, de liberandi vnum diem poſtulauit, cum idem ex eo
poſtridie quereret, biduum petiuit, cum ſæpius duplicaret
numerum dierum admiratus Hiero, quæſiuit cur ita face-
ret? Quia (inquit) quanto diutius conſidero, tanto mihi vi-
detur obſcurior. Raký by byl Bůh/ a yaký powahy ptáſs ſe
mne: Wzal ſobě narozmyſſlenj geden den. A když ſe ho na zey⸗
třij ptal/odložil do dwau dnij. A když y po těch dwau dnech/
wždy wijce ſobě bral k rozwáženij diwijce ſe tomu Hiero/
ptal ſe ho/

ptal ſe ho/proč by tak odkládal. Rzekl Filozoff: Nebo čijm
délegj to ſobě rozwažugi/tjm mi ſe to wjc zdá zatměleyſſý/ale
že gſem yá Křeſtian/znám Pána Boha mého/ wjm o Wſſe⸗
mohauctnoſti geho / a tak wſſecko to což wjm / tobě o něm
wyprawowati budu/ ne tak yak Filozoff Pohanſký/Tyran
nu a Pohanu/ačkoliwěk yak týž Cicero dij/Timide & pauca
homini de poteſtate Deorum dicenda ſunt. Nemnoho (prý)
a z báznij o Wſſemohaucnoſti Božij mluwiti náležij.

Hoſpodář: Wſſak Filozoffowé o Pánu Bohu
nemnoho wěděli/ tak gſem ſlýchal.

Hoſt: Kdož to prawil/znát že Filozoffij neroz⸗
mlauwal/ aniž četl Pjſma gegich/yá tobě prawm/že z gegich
vkázanij mnozý Pána Boha poznali/před přijſſtij na Swět
Kryſta Pána / přiſtaupila zatijm Patriarchůw a Prorocká
naučenj/wſſak že ho Filozoffowé ſwými rozumy neyprwé do
ſſli yak Lactantius Firmianus Doktor Pjſma ſwatého podlé
ſlow Pitagora oněm dij: Deus eſt incorporalis mens, quæ
per omnium rerum naturam diffuſa & intenta eſt, vitalem
ſenſum cunctis animantibus tribuit ſecundum Pythagoram
vt eſt apud Lactan: de ira Dei. Bůh geſt myſl newtěle⸗
ná/kterýž ſe rozſſýřil po wſſech wěcech ſtwořených/ten dáwá
žiwotný ſmyſl wſſem žiwotčichům. Plato tak rozuměl o
Pánu Bohu: O tom také Lactantius wypiſuge tato ſlo⸗
wa. Deus tantus eſt vt ab homine non poſſit, aut verbis en-
narrari, aut ſenſibus æſtimari, vnus enim & principium &
origo rerum eſt Deus, ſicut Plato in Tim: ſenſit, & docuit, cu-
jus majeſtatem tantam declarat, vt nec mente comprehendi,
nec lingua ex primi poſſit idem: Bůh (prý) takowý geſt
w wſſemohaucnoſti/že od žádného nemůže býti wyſwětlen/
ſlowy ani ſmyſlem obgat / nebo on ſám geſt počátek wſſech
wěcý/ gehožto newymluwnau welikomocnoſt oznamuge
Pláto/že ani ſmyſlem obſáhnauti / ani Razykem wyſlowiti
ſe od Cžlowěka nemůže. Socrates v Xenophonta dij wý⸗
ſtrahu dáwagijc: Formam Dei non oportet conquiri. O
Božſké Oſobě žádnému ſe ptáti nenáležij/Bratře welicet ſo⸗
bě Filozoffowé (ač Pohane byli/ſwými rozumy docházegijc
wſſemohaucnoſti Božſký) Pána Boha wažili / a o geho

 Oſobě

Oſobě / a Wſſemohaucnoſti žádnému ptáti ſe nedopauſſtěli / o čemž Plato takto mluwj: Quid omnino ſit Deus non eſt quærendum, quia nec in veniri poteſt, nec lingua exprimi. Když ſe ho ptali co by byl Bůh / nemáſs ſe (prý) o tom ptáti / nebo wynalezen / ani Yazykem wyprawen býti nemůže. Tales Mileſius, cum perconctatus eſſet, quid eſſet Deus Qui principio, & fine caret, reſpondit. Když byl tázán co by byl Bůh: Ten / co počátku ani konce nemá / odpowěděl. Euclides Filozoff když ſe ho také tázali / yak Maximus o tom pýſſe řka: Heuclides interogatus, quales eſſent Dij, cætera inquit ignoro reſpondit at curioſos, illis, odio eſſe certo ſcio. Maximus ſermone 21. Coby zač / a yaký by twárnoſti byli Bohowé? řekl: dále newijm / toliko to / že ſe welmi hněwagij kdy ſe kdo o gegich ſpůſobu a twárnoſtech wſſetečně ptá. Cum ex Zenone quidam quæreret an Deum latere poſſit in iuriam faciens, imo inquit nec cogitans quidem, idem ſermone 15. A z toho zney / že Filozoffowé o Wſſemohaucnoſti Božj mnoho rozuměli. Diogenes Cinicus, cum vidiſſet mulierem ad Aras Deorū tam incuruato corpore præcumbentem, vt obſcæna quædam apparerent, ne vereris inquit mulier ne ſtante poſt tergum Deo (nam illius plena ſunt omnia) inhoneſte te habeas Laert: lib: 6. Diogenes když vhlédal ženu / a ona neobyčegně ſe nacheylila před Oltářem / tak že bylo těla nepoctiwého mnoho widěti / on k ni řekl: Neſtydijſs ſe ženo aniž ſe bogijſs aby Wſſemohaucnoſti Božij na wſſe ſtrany plno nebylo. Demonax cum admoneretur, à quodam amico vt ſecum in templum Euſculapij iret, dominumq; pro ſalute filij oraret. Adeo inquit ſurdaſtrum exiſtimas Deum vt nos niſi in templo non ſit auditurus. Eraſmus lib: 8. Apop: Demonax. Když od gednoho Přijtele ſwého / oto byl žádán / aby s nim ſſel do Koſtela / Euſſkulapiwſowa / a pomáhal mu ſe modlit za zdrawij Syna geho / na to gemu řekl: Co tak (prý) máſs a držijſs Boha za hluchého / aby nás neměl vſlyſſeti gediné w Euſſkulapiwſowém Koſtele.

Hoſpodář: An taký naſſy Predykantij včij / že wſſudy Pán Bůh vſlyſſý každého modlenij.

Hoſt: Y na to pá tobě odpowijm / toliko poſlyſs

at tě prwé z toho wywedu cos prawil / že Filozoffowé Pána Boha neznali / bylit Pohané / a wſſak wětſſý poctiwoſt Pánu Bohu činili / lépegi o geho Wſſemohúcnoſti ſmeyſſleli než nenjčko Křeſtiane / poſlyſs yak onen Pohan Cicero o něm rozuměl / kterýž tak mluwil: Deus eſt quicquid vides totum, & quicquid non vides totum. Cicero, Bůh (prý) geſt wſſeckno což kolíwěk widijno býti muže / a wſſeckno čeho widěti nemůžem / geho Wſſemohaucnoſtij wſſeckno ſtwořeno geſt. A k tomu geſſtě prawil o geho Wſſemohaucnoſti takto: Deus (vt quidam) à dando dictus eſt, putant, quia hominibus dat quicquid commodum eſt, vel dicitur, eo quod nihil ei deſit: Bůh prawý / yak ho Latinijcy gmenugij / Deus, od dáwanij / gmenowán geſt / tak rozuměgj že Lidem dáwá co koli gim potřebij geſt: A nebo proto že gemu wſſeho doſtáwá / a nic od žádného nepožádá / má wſſeho doſtatek yako Bůh Wſſemohaucý. A protož Ariſtoteles takowým kteřij chtěgij o něm mnoho wěděti a rozůměti / takto dij: Jta ſe habet intellectus humanus ad diuina, ſicut oculi noctuæ ad lumen ſolis. Ariſtoteles Methaph: Tak (prý) mnoho může rozům Lidſký ſpůſobiti okolo wědomoſti a ſtozuměnij ſpráw Božijch / yako Oči Sowij při yaſnoſti Slunečné / to máſs tak mnoho od Filozoffůw o Wſſemohaucnoſti Božij ſtozuměnij. A yak nám Euzebius lib: 6. Eccleſiaſticæ hiſtoriæ pýſſe / w třetj Kapitole / yako Attalus Mučedlnijk Božij od Tyranna tázán gſauc / yakoby s poſmijwánijm ſe ho tázal: Quod nomen Deus tuus haberet. Reſpondit: Qui plures ſunt nominibus diſcernuntur, qui autem vnus eſt non indiget nomine: Co (prý) za gméno Bůh twůg má? Řekl: Kdo Bohůw mnoho má / rozličnými gmény ge gmenuge: Ale Bůh kterýž toliko ſám gediný geſt / a wſſeckny pod ſwau mocý má / nemá ani potřebuge giného gména / toliko že geſt Bůh nad Bohy / Pán nad Pány / y nade wſſeckým ſtwořenij m / na Nebi y na Zemi.

Hoſpodář: Kdož pak z Křeſtianůw neyprwé Pána Boha poznal / a tak gméno geho rozhláſyl?

Hoſt: My Křeſtiane teprwá wzali gſme gméno od Kryſta Pána / a před Kryſtem Pánem / yak prawij

Joſephus libro I. Antiquitatum Capi: 8. Abrahamus Patriarcha, virtute, ſapientia, cæteris præſtantior habitus, conſtituit vulgo, receptam de dijs perſuaviſionem convellere & commutare, primus auſus fuit, affirmare, vnum eſſe Deum vniuerſorum opificem. Hoc vero colligebat ex terræ & maris affectionibus, meminit illius Beroſus, non tamen eum nominans: his verbis, poſt diluvium decima ætate, apud Chaldeos fuit quidam iuſtitiæ cultor, vir magnus, & cæleſtium rerum peritus. Poſtquam vero nonaginta nouem annorum eſſe cæperat, aparuit ei Dominus & dixit ad eum, ego Dominus omnipotens, &c. ambula coram me, & eſto perfectus ponamq; fædus meum in ter me & te, & multiplicabo te vehementer nimis. Geneſ: Capite 17. Tam gemu dále wſſecek pořádek oznámil a wynaučil: Abraham (prý) byl Muž ctnoſtný / y maudroſtij obdařený mezy Chaldeyſkými / kterýžto byl vſtanowil / aby Lidé wſſeckny Bohy opowrhli / a gednoho chwálili / o kterémž on ſám neyprwé počal rozmeyſſleti / o tom kterýž wſſecko ſtwořil / vznáwage to z Zemſkého y Mořſkého pořádku / a o tom pijſſijc Beroſus nepřipomijná gména geho / toliko prawij že deſátého wěku / to gt we ſtu Letech po Potopě / byl v Chaldeyſkých Muž sprawedliwý / a w Nebeſkých wěcech zběhlý / který když měl 99. Leth / vkázal mu ſe Pán / a řekl k němu: Já gſem Pán Wſſemohaucý / chodiž předemnau / a budiž dokonalým / a položijmť vmluwu mau mezy mnau a tebau / rozmnožijm tě náramně welmi / yakž o tom máš to wſſecko Kapitolum w Pijſmě Swatém w prwnijch Knihách Moyžijſſowých w Kapitole 17.

Hoſpodář: Tehdy prwé yak Pán Buoh Člowěka ſtwořil nebyla známoſt geho na Swětě?

Hoſt: Byla známoſt / ale poſluſſenſtwij nebylo yako až poſawád: Znalť Adam Pána / znal y chwálil ho / y Syn geho Abel / kterého zamordowal Bratr geho Kayn / znal gey Set Syn Adamůw / z kteréhož ſe narodil Enos / kterýž ſtále neyprwé wzýwati začal gméno Božij / magijc pak ſwého wěku 905. Leth vmřel / zůſtawiw Syna Kaynana / Adam vmřel magic wěku 903.

Kaynan ſplodil Syna Malalehele / a magijc wěku ſwého 910. Leth / vmřel. Malalehel ſplodil Syna Jared / a ſám magijc wěku 895. Leth / vmřel. Jared ſplodil Enocha / potom vmřel magijc wěku ſwého 962. Léta. Enoch žiw gſa 65. Leth / ſplodil Matuzalema / a chodil Enoch z Bohem / byl pak žiw po ſplozenij Matuzalema / 365. Leth / a když byl we wſſem powolný Pánu Bohu / wzal ho do Nebe s Tělem y z Duſſý: Takť Pán dobrý geſt na poſluſſné.

Matuzalem mage wěku 182. Léta / plodil Syny y Dcery / magijc pak wěku ſwého 969. Leth / vmřel / a zůſtawil Syna Lamecha. Lamech žiw gſa 182. Léta / ſplodil Syna Noe gménem / y žiw byl Lamech potom když ſplodil Noela 595. Leth / plodil Syny y Dcery / a včiněný gſau wſſecky dnowé Lamechowy / 777. potom vmřel.

Noel magijc wěku 500. Leth / ſplodil Syny / Sema / Chama / a Jaffeta / a ti wſſyckni chwálili Pána Boha / Potomcy gegijch Pohané byli.

Pro welký neřád a nemrawný žiwot oněch Lidij / zahubil Pán Bůh wſſecko ſtwořenij na Zemi wodau / zůſtal ſám Noel a Synowé geho třij / a toliko wſſeho Ptáctwa y Zwijřát / což s nim w Korábu zachowati ſe mohlo / yak nám Pijſmo Swaté oznamuge.

Když potom z Korábu wyſſel Noel z Syny / poznowu Swět ſe rozmnožil. Sem ſplodil Syna Arffaxata / po gehož ſplozenij byl žiw Sem 500. Leth / a ſplodil Syny y Dcery.

Arffaxat magijc wěku 35. Leth / ſplodil Sale / a potom žiw byl 330. Leth. Sale magijc wěku 30. Leth / ſplodil Heber / a potom žiw byl 403. Leta. Heber mage wěku 34 ſplodil Faleka / magijc pak wěku 430. vmřel. Falek mage Leth 30. ſplodil Reu / po geho ſplozenij žiw byl 209 Leth. Reu we 32. Letech / ſplodil Sarucha / žiw potom byl 270. Leth / plodil Syny y Dcery.

Saruch we Třicýti Letech ſplodil Nachora / potom byl žiw 200. Leth / Nachor magijc 29. Leth / ſplodil Syna Tare / potom žiw byl 119. Leth / plodil Syny y Dcery.

Tare magijc wěku 70. Leth/ splodil tři Syny/Abrama/ Nachora a Arama. Aram splodiwssy Lota/vmřel prwé nežli Otec geho Tare. Abram a Nachor wzali sobě za Manželky Dcery Aramowy/Abram Saray/Nachor Melchu / s kterými Tare wyssel z Vr Země Kaldeyské/a přissli do Země Kananeyské/y bydleli w Aram/měl Tare wěku 205. vmřel w Aram/yak o tom w prwnjch Knihách Moyžissowých Kap: 11. máss. Těm wssechněm kterých gsem připomenul/ byl Pán Bůh známý/a wssak tak yak y my nenjčko/ nedbánliwě gméno geho chwálili/a mezy sebau wážili/krom že samého Abrahama/ten we wssem ostřijhal wůle Pána Boha wssemohaucýho/wědauc to o něm že on toliko sám Deus omnipotens est, & nihil apud eum est impossibibe. Bůh wssemohaucý gest / a žádná wěc nenj v něho nemožná: Od toho času skrze Abrahama Cýrkew swau znamenitě rozmnožowati ráčil/ rozmlauwagjce s nim yakž gsem weyss oznámil. Potom čteme w prwnjch Knihách Moyžj: w Rozdj: 15. ku kterému takto dij: Noli timere Abram, ego protector tuus sum, & merces tua magna nimis. Nebog se Abram/yá gsem twůg Obránce/a welmi welká mzda twá. A dále mu dj: Hleď na Nebe a zečti Hwězdy můžessli/ takž bude Plemeno twé rozmnoženo. Chwálil tehda Pána Boha Abraham/ we wssem/ plnijc wůi geho Swatau/y Syny swé w tom wyvčowal.

Hospodář: **Prawils mi yak o Wssemohaucnosti Božij/dostit dobře rozuměli Filozoffowé/a žádnému Pán Bůh takowé Lásky neprokázal yako tomuto Abrahamowi.**

Host: **Abraham toliko o Sprawedlnosti smeysslel/yakby neypřijgemněgi a neypoctiwěgi žiw mohl býti/a wssecky činy swé ke Cti Božij a Chwále geho obrácel.** A Filozoffowé o Swětských wěcech péči měli: Ačkoli ctnostně žiwi byli / ale rozumy swými wysoce sáhali / a Pán Bůh w sprostnosti a w vpřijmných Srdcých toliko má swé zalijbenij. A wssak pro gegjch dobré a stálé chowánij a w Ctnosti zalijbenij / kterauž oni giné Lidij w poctiwosti mijti wyvčowali / a w pořádku dobrým žiwu býti / přikazowali / welice gich ozdobowati a wywýssowati ráčil/

ti ráčil / y mnohých zlých skutkůw giných pamatowati nechtěl/a we wssem co dále ostřjhati/a wywýssowati ráčil / což se srozumjwá z Žalmu 8. Krále Dawida/ genž ku Pánu mluwj takto: Quid est homo quod memor es ejus, aut filius hominis quia visitas eum, minuisti eum paulo minus ab Angelis gloria & honore coronasti eum, & constituisti eũ super opera manuum tuarum, omnia subiecisti sub pedibus ejus, oves & boves vniuersas, in super & pecora campi, volucres cœli, & pisces maris, qui perambulant semitas maris. Psal: 8. Co gest (prý) Człowěk/že pamatugess na něho/a nebo Syn člowěka/že nawsstěwugess ho/ponjžil gsy ho maljčko od Angelůw/ slávau a ctj korunowal gsy gey/vstanowil gsy ho nad skutky Rukau twých/wsseckos poddal pod Nohy geho / Owce y Woly wsseckny/nad to y Dobytek Polnj/Ptactwo Nebeské/y Ryby Mořské/kteréž se procházegj po Stezkách Mořských.

Powděčen gsauc Pán takowého wyznánij dobrodinij swých od Krále / geho we wssem ostřjhati ráčil / yak o tom Pjsmo Swaté wyprawuge. Lijbila se také Pánu Modlitba Moyžjssowa/kterauž činil yak se o nj čte Exodi 34. Cap: At mnoho giných opustjm/když takto dij: Dominator Domine Deus misericors & clemens, patiens ac multæ miserationis, ac verax, qui custodis misericordiam in millia, qui aufers iniquitatem patrum in filijs, ac nepotibus, in tertiam & quartam progeniem. Panugijcý Pane / Bože milosrdný a trpěliwý/ mnohého slitowánj/kterýž ostřijhás milosrdenstwj nad Tisýcy/kterýž odgjmáss neprawost a ohawnost/ y také hřjchy/ odplacugess neprawost Otcůw Synům/y Wnukům do třetjho y do čtwrtého pokolenj: Anna Manželka Alkanowa modljce se Pánu Bohu o potomka/tak Pána wychwalowala řka: Non est sanctus vt est Dominus, neq; enim est alius extra te, & non est fortis sicut Deus noster. Primo Reg: Cap: 2. Nenjť swatý / yako gest Hospodjn/aniž gest kdo giný krom tebe/aniž gest kdo tak sylný yako gest Pán Bůh náss.

Josuæ o Wssemohaucnosti Božj takto rozuměl/a před židy ho welebil těmito slowy: Dominus Deus noster ipse est Deus in cœlo sursum, & in terra deorsum. Pán Bůh zagisté náss/ onť gest Bůh na Nebi swrchu/ y na Zemi dole.

Dawid onen Swatý Král takto o něm dij: Domine non eſt ſimilis tui, & non eſt alius Deus abſq; te. 1. Paral: cap: 17. Pane nenijť tobě rowného/ ani giného Boha krom tebe.

Heſter w Rozdijlu třináctém takto o Pánu dij: Tu feciſti cœlum & terram, & quicquid ambitu cœli continetur, Dominus omnium es, nec eſt qui reſiſtat majeſtati tuæ. Heſter Cap: 13. Ty gſy včinil Nebe y Zemi/ a co koli zawijrá ſe pod Okrſſlkem Nebeſkým/ wſſech wěcý ty gſy Pán/ aniž geſt kdo by odepřel Welebnoſti twé.

Ale zdaliž Lidé genž mnoho o ſobě držij/ a rozumnij ſe ſobě býti zdagi/ tu Wſſemohaucnoſt Stwořiteli ſwému přiwlaſtňugj/ tak yako ta žena/ kterážto geſſtě/ tak hogného dobrodjnij geho neznala/ yako my známe? To byl prwnij yako počátek Láſky geho po onom prowiněnij předka naſſého/ že z nauze a nedoſtatkůw těleſných ráčil wytrhnauti Lid ſwůg/ kterýž plnil wůli geho/ z mocy Faraona vkrutného. Ale my wědauc dalece o wětſſý a newymluwné Láſce a dobrodjnij geho/ že nás wyſwobodil od zatracenij/ ne od Faraona/ ale od vkrutného Satanáſſe/ kterémuž nás byl oddal/ pro Otce naſſého prowiněnij/ což naprawiti ráčil ſkrze vkrutnau Smrt neymileyſſýho Syna ſwého/ Pána a Spaſytele naſſeho? Sotwa ſe Człowěk negde/ aby mu za to hodně poděkowati mohl/ a takowau Wſſemohaucnoſt gemu s takowym auffánijm připſati měl.

Zdaliž který z Králůw tak zaſedne na chwálenij geho/ yak byl zaſedl Dawid onen ſwatý Král/ kterýž w Žalmijch ſwých tak o něm mluwil? Ipſe dixit & facta ſunt, ipſe mandauit & creata ſunt omnia. Pſal: 32. Pán řekl a ſtalo ſe gt/ Pán rozkázal/ a ſtwořený wſſecky wěcy gſau? To poſawád Páni wedlé rozumu ſwého/ Hoſpodářſtwij ſwému přiwlaſtňugj/ nechtěgj těch ſlow Dawidowých připomjnati/ genž on dij w Žálmu 134. Omnia quæcunq; voluit, fecit Dominus in cœlo & in terra, in mari & omnibus abiſſis? Wſſeckno což koli chtěl/ včinil Pán na Nebi y na Zemi/ w Moři y we wſſeliyakých Propaſtech.

A w té takowé Wſſemohaucnoſti ſwé/ yak prawij týž Dawid w Žálmu 144. Prope eſt Dominus omnibus inuocantibus eum, inuocantibus eum in veritate. Blijzkoť (prý) geſt Hoſpo-

geſt Hoſpodin wſſem wzýwagijcým geho/ wzýwagijcým geho w prawdě.

Tu ſe každý rozpomenauti má/ co prawij Král tento/ že toliko těm blijzký geſt Pán wzýwagijcým ſebe/ genž ho w prawdě wzýwagij? Jakž y Spaſytel mluwiti ráčil: Nekaždý kdo mi řijká/ Pane Pane/ weyde do Králowſtwij Božijho/ ale ten který činij wůli Otce mého/ který w Nebi geſt? Takowýchť toliko Pán oſtřijhá/ takowýchť geſt Pánem láſkawým a dobrotiwým/ o čemž prawij Dawid Swatý w Žálmu 144. Cuſtodit Dominus diligentes ſe, & omnes peccatores diſperdet. Pſal: 144. Oſtřijhá Hoſpodin wſſech milugijcých ſe/ a wſſechny hřijſſnijky rozptýli. Protož Moyžijš w Knihách pátých křičij/ řka: Date magnificentiam Deo noſtro, perfecta ſunt opera Dei, & omnes viæ ejus iudicia, Deus fidelis abſq; iniquitate, iuſtus & rectus. Deut: Cap: 32. Deyte Welebnoſt Pánu Bohu naſſemu/ Božij Skutkowé dokonalý gſau/ a wſſecky Ceſty geho gſauť Saudowé/ wěrnýť geſt Pán Bůh bezewſſech neprawoſtij/ ſprawedliwý a vpřijmný/ a žádný nenij dobrý gediné ſám Bůh. Jak v Marka Swatého napſáno máš/ o kterém w Maudroſtech napſáno ſtogij Cap: 16. Tu es Domine qui vitæ & mortis habes poteſtatem, & deducis vſq; ad portas mortis, & reducis. Ty gſy zagiſté Hoſpodine který máš moc nad Smrtij y nad Žiwotem/ a wedeš až ke Branám Smrti/ a zaſe wywodijš. A tu ſe ſrownáwagj ſlowa Apoſſtola Páně/ kterež k Židům we dwanáctém dij: Et enim Deus noſter ignis conſumens eſt. Heb: Cap: 12. Bůh náš Oheň ſpalugijcý geſt/ ceytijš ſe tehda co gſy zač/ hray/ a ſkáč yak chceš/ gináče ſkočit a ſprawiti ſe nemůžeš nad geho ſwatau wůli/ yak napſáno w Přijſlowijch máš. Cap: 16. Cor hominis diriget viam ſuam, ſed Domini eſt dirigere greſſus ejus. Srdce (prý) Człowěka řjdij Ceſtu ſwau/ ale Pán Bůh Wſſemohaucý řjdij kroky geho. A w Rozdijlu 19. dij: Cogitationes multæ in corde viri, voluntas autem Domini permanebit. Mnohéť gſau myſſlenj w Srdcy Muže/ ale wůle Božij na wěky zůſtane.

Pán geſt Pánem wſſemu ſtwořenij ſwému/ yakž mluwj Salomon: A Domino diriguntur greſſus viri, quis autem

hominum

hominum poteſt intelligere viam ſuam. Prouerb: 20. Od Hoſpodina býwagij ſprawowáni krokowé Muže/ kdož pak z Lidij porozuměti bude mocy Ceſtě ſwé. A tak tjm zawjrá: Non eſt ſapientia, non eſt prudentia, non eſt conſilium contra Deum. Cap: 21. Nenjt maudroſti/nenjt opatrnoſti/nenjt raddy proti Pánu Bohu/ neb on ſám wſſeckno ſprawuge a řjdij/ yak ſe ohlaſſuge ſkrze Izayáſſe Proroka. Ego Dominus, & non eſt alter, formans lucem,& creans tenebras, faciens pacem, & creans malum, ego Dominus faciens hæc omnia. Iſaiæ. 45. Yá Pán a nenj giný/ čině ſwětlo/ twoře tmy/čině pokog/a twoře zlé/yá Pán čině ty wſſeckny wěcy.

Dobře Jeremiáſs Prorok oznámil ſe tjm Pánu řka: Scio Domine, quia non eſt hominis via ejus, nec eſt viri, vt ambulet & dirigat greſſus ſuos. Jere: 10. Cap: Wijm (prý) Pane že nenij Ceſty Lidſké / ani Muže/ aby chodil a ſprawowal Kroky ſwé.

Tent geſt Pán y Bůh/yak Danyel wyznáwá řka: Jpſe mutat tempora, & ætates, aufert regna, atq; conſtituit, dat ſapientiam ſapientibus, & ſcientiam intelligentibus diſciplinam: Deut: Cap: 2. Ont čaſy y Wěky měnij/ přenáſſý y wſtanowuge Králowſtwij / dáwá Maudroſt maudrým/ a Vměnij y naučenij rozuměgijcým. A protož chceſſli dobře Pána Boha poznati/ tak ſe zachowey / yak Spaſytel dáwá naučenij v Mathauſſe ſwatého řka: Quærite ergo primum regnum Dei, & iuſtitiam ejus, & hæc omnia adijcientur vobis. Matth: 6. Cap: Hledeyte neyprwé Králowſtwij Božijho / a ſprawedlnoſti geho / a tyto wſſecky wěcy budau wám přidané. V Lukáſſe S. také dij: Pater autem veſter ſcit quoniam his omnibus indigetis, verum tamen quærite primum regnum Dei. 12. Cap: Otec (prý) wáſs Nebeſký wij že toho wſſeho potřebugete/ a wſſak prwé hledeyte Králowſtwij Božijho.

Hoſpodář: Giž to widijm z toho Pijſma Božijho y z Slow Spaſytele naſſeho/ že Bůh Otec wſſecko wſſudy ſám řijdij a wſſým wládne / ale Kryſtus Pán Spaſytel náſs nic ſobě nepřiwlaſtňuge.

Hoſt: Tomu wěř že rownau péči a ſtaroſt mijti

ráčij z Bo-

ráčij z Bohem Otcem/ a ſnad geſſtě wětſſý / neb gemu Bůh Otec dal w moc wſſeckny Národy/ yak o tom čteme v S. Jana/ w 5. Kapit: genž tam mluwiti ráčij/kdy ſe Židé ſprotiwili/že geſt byl vzdrawil Nemocného w den Sobotnij. Na to gim Spaſytel dal odpowěd: Pater meus vſq; modo operatur, & ego operor. Joan: Cap: 5. Otec můg (prý) až doſawád půſobij/y yát půſobijm/y činij tomu doſti / yako Bůh miloſtiwý přijmluwami ſwými k Otcy ſwému milému/ a geho také Otec w ničemž neoſlyſſý/a gemu ničehož neodpijrá/yak o tom Apoſſtol Páně dij k Židům w Kapi: 13. Aptet vos in omni bono, vt faciatis ejus voluntatem, faciens in vobis quod placeat coram ſe,per Jeſum Chriſtum cui eſt gloria in ſæcula ſæculorum, Amen. Hebre: 13. On wás ſpuſobij ke wſſemu dobrému/ abyſſte plnili wůli geho / konage w wás to co ſe lijbij gemu/ ſkrze Gežyſſe Kryſta / gemuž Czeſt a Sláwa na wěky wěkůw/ Amen.

Hoſpodář: Gſme wſſychnij na tom/y tak o ſobě ſmeyſſlijme/že gſme poſluſſnij Pánu Bohu ſwému/a geho Králowſtwj y ſprawedlnoſti bedliwě wyhledáwáme/ wěřijm docela/ že nám wſſem Bohem miloſtiwým býti ráčij.

Hoſt: Deus eſt Pater omnium optemperantium ſibi. Pán Bůh geſt Otcem wſſech poſluſſných ſebe/ a těch wſſech zwláſſt/genž geho wůli plnij a poſluſſnij ho gſau. Nebo každý kdož ho chce Otcem gmenowati/ má prwé wůli geho plniti/ yak o tom ſkrze Malachyáſſe Proroka napomijná řka. Filius honorat Patrem, & ſeruus Dominum ſuum timet, ſi ergo pater ego ſum, vbi eſt honor meus, & ſi Dominus ego ſum, vbi eſt timor meus. Malach: Cap: 1. Syn ctij Otce/ a Slauha Pána ſwého ſe bogj/ protož gſemli yá Otec / kde geſt Czeſt má/ a gſemli yá Pán / kdež Bázeň má. Zdaliž ſe tak nynij neděge/že ani Bázně/ ani Cti Pán Bůh mezy námi nemá/ a wſſak předce miloſtiwě očekáwá poznánij naſſeho/ yak nám to Spaſytel v Swatého Mathauſſe oznamuge řka: Non eſt voluntas ante Patrem veſtrum qui in cœlis eſt, vt pereat vnus de puſillis iſtis. Math: 18. Cap: Nenjt (prý) wůle před Otcem waſſým kterýž geſt w Nebeſých/ aby zhynul geden z maličkých těchto. Hleď dobrotiwý a miloſrdný

Pán/yak

Pán/ yak ráčÿ práwě od začátku Swěta welikau Lásku a milosrdenstwÿ nám prokazowati / a my toho neznáme. Oznamuge nám to onen Král Swatý Dawid / w Žálmu 102. řka: Quomodo miseretur Pater filiorum, misertus est Dominus timentibus se, quoniam ipse cognouit figmentum nostrum. Yak se Otec smiluge nad Syny / tak se slÿtowal Hospodÿn nad těmi kteřÿ se ho bogÿ / neboť on zná přestaupenÿ nasse. Ale wssak wystřÿheyme se proti geho swaté wůli činiti/ cožkoli začÿnati máme / nebudme maudřeyssý nad Mistra swého / nebo nás z toho napomÿná Spasytel náss/ v Mathausse swatého řka: Vos autem nolite vocari rabbi, vnus enim est Magister vester, omnes autem vos fratres estis, & patrem nolite vocare vobis super terram, vnus enim est pater vester, qui in cœlis est. Math: 23. Cap:

Hospodář: Mnohoť Pán Bůh Židům připowÿdal / a wssak ge rozehnal a rozptýlil/ že wlastnÿ Země swé nemagÿ.

Host: Deus est verax & fidelis. Pán Bůh gest prawdiwý a wěrný/ Židowská přÿlissná zlost Pána od sebe odwrátila/ yak Moyžÿss w pátých Knihách wyznáwá/ že tak gest coť prawÿm / těmito slowy. Et scies quia Dominus Deus tuus ipse est Deus fortis & fidelis, custodiens pactum & misericordiam, diligentibus se, & his qui custodiunt præcepta ejus, in mille generationes, & reddens odientibus se, statim ita vt disperdat eos, & vltra non differat, protinus eis, resistens quod merentur. Deut: Cap: 7. A zwÿss že Pán Bůh twůg onť gest Bůh mocný / sylný a wěrný / ostřÿhage vmluwý a milosrdenstwÿ těm/ kteřÿž ho milugÿ/ a kteřÿ ostřÿhagÿ přikázanÿ geho / do Tisÿc Národů / a odplacuge těm kteřÿ ho nenáwÿdÿ / hned tak že gey s hladÿ/ aniž dálegÿ prodlÿ/ ale hned gim odplatÿ co gsau zaslaužili.

Hospodář: Na kteréž Národy on nenÿ láskaw/ ÿž hola wssecky Turky/ Tatary/ Židy / w dostatcých welikých chowá.

Host: To činiti proto ráčÿ / aby přÿpowědÿ

swé zadosti včiniti ráčil/ yak řekl Abrahamowi/ y Synům geho/ a wssak my Křestiane nemáme zřenÿ mÿti/ na gegich časné sstěstÿ/ wyhledáwagÿc wÿcegÿ wěčného vžitku / kterýž nadewsseckno neydražssý gest / a toho oni giž gsau prázdni/ y odsauzeni Králowstwÿ Božÿho.

Hospodář: Poněwádž ti odsauzeni gsau Králowstwÿ Božÿho/ my pak gsauce wykaupenÿ Smrtÿ Syna geho/ tehdy giž žádné hrůze z Spÿsem Prorockých nepotřeba se nám obáwati / ani strachowati / nebo stogÿ psáno k Koryntům: Wěrnýť gest Pán Bůh/ skrze něhož gste powoláni k Towaryžstwÿ Syna geho Gežÿsse Krysta Pána nasseho/ 1. Corint: 1.

Host: Takť gest můg Bratře milý/ gestli hřessýt přestaneme / a we wssem wůli geho plniti budeme/ w Towaryžstwÿ Syna geho zůstaneme/ budemeli pak rozkossý tělesných následowati/ y Wrchnosti geho neposlauchati/ daleko od Pána býti musýme/ nebo mluwÿ Jan Swatý/ w Kanonyce swé tato slowa: Si confiteamur peccata nostra fidelis est, & iustus vt remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate. Joann: Cap: 1. Budemeli se wyznáwati z hřÿchůw swých/ wěrnýť a sprawedliwý gest Pán Bůh/ aby nám odpustil hřÿchy nasse/ a očistil nás odewssech neprávostÿ. A dále také dÿ w Rozdÿlu pátém: Et scimus quoniam filius Dei venit, & dedit nobis sensum vt cognoscamus verum Deum, & simus in vtero filij ejus: Hic est verus Deus & vita æterna. Cap: 5. A wÿme že gest Syn Božÿ přissel/ a dal nám rozům / abychom poznali prawého Boha/ abychom byli w prawém Synu geho/ a onť gest Bůh prawý a žiwot wěčný.

Hospodář: Kterak mi to wygadřÿss/ prosým kterak máme byti w Synu geho/ nauč mne ať tomu zrozumÿm.

Host: Když budem wuoli Božÿ plniti/ geho poručenÿ swaté zachowáwati/ tehda budeme w Synu geho / a Pán také w nás/ a to snadnÿčce spůsobÿme/ gen budemeli sami chtÿti/ w čemž nás Aposstol napomÿná k Tesalonicenským

Pijſſýc w Kapi: 3. dij. Fidelis autem Dominus eſt, qui confirmabit vos, & cuſtodiet, à malo. Wěrnyť geſt Pán Bůh/kterýžto vtwrdij wás/ a bude oſtřijhati od zlého. A k Tymotheowi zaſe w Druhém Rozdlu dij: Si non credimus, ille fidelis permanet, negare ſeipſum non poteſt. 2. Tim: 2. Cap: Bychom pak gemu newěřili / onť wěrný zůſtane/ ſám ſebe zapřijti nemůže/magijc takowého Pána/ z kterého wſſemohaucnoſti/wſſeckno máme/ gináče o něm auffánij mijti nám náležij / nebo napſáno Numeri. Cap: 23. Non eſt Deus quaſi homo, vt mentiatur, nec vt filius hominis, vt mutetur. Neniť (prý) Bůh yako Człowěk / aby oklámal/ ani yako Syn Człowěka/aby w čem proměnu včiniti měl. Máme těch přijpowědij mnoho / yakž také Deut: Cap: 32. máſs napſáno. Deus fidelis abſq; vlla iniquitate, iuſtus & rectus. Pán Bůh wěrný / bez wſſeliyaké zloſti ſprawedliwý a vpřijmný Spaſytel geſt. V Jana S°. w Rozdijlu oſmém: Multa habeo de vobis loqui & iudicare, ſed qui me miſit, verax eſt, & ego quæ audiui ab eo, hæc loquor in mundo. Joannis Cap: 8. A tu giž o tom giſté důwody máſs / že Bůh prawdiwý geſt/ ale zloſti naſſe nám na překážce gſau/ k dogijtij Láſky geho.

Hoſpodář: A když geden Bůh geſt/proč ſe žehnáte Otcem / Synem y Duchem Swatým/a kterýž neymocněyſſý geſt?

Hoſt: Pán Bůh geden geſt w bytnoſti a w podſtatě. Vnus eſt Deus in eſſentia, præter quem non eſt alius. Nad něho nenij giného/yakž ſám o ſobě oznámiti ráčil Moyžijſſowi/in Exod: Cap: 3. Ego ſum qui ſum. Wyprawugjc ho ku Faraonowi/když ſe ho ptal Moyžijſs řka: A kdy mne ptáti budau / které geſt gméno Boha twého/což djm? Tu gemu Pán odpowěd dal: Yá gſem který gſem. Yakoby řekl: Yá gſem ſám toliko geden Bůh / nenij giného / toliko pamatůg na ſlowa onoho Mučedlnijka/ který Tyrannowi řekl: Bohowé waſſy Pohané/ magj gména rozličná / neb gich mnoho geſt/ náſs Bůh toliko ſám geden geſt/nemá žádného přijgměnj/toliko Bůh wſſemohaucý/o kterém oznamuge Moyžijſs/

ge Moyžijſs/ Deut: Cap: 4. řka. Dominus Deus veſter in Ægipto videntibis oculis tuis vt ſcires, quoniam Dominus ipſe eſt Deus, & non eſt alius præter vnum. Pán Bůh wáſs w Egiptě/ a wy gſte nato hleděli Očima ſwými/abyſſte wěřili / že Pán on ſám geſt Bůh / a nenij giný kromě něho.

Tam že w deſátý Kapitole dij: Dominus Deus veſter ipſe eſt Deus Deorum, & Dominus Dominantium, Deus magnus & potens, & terribilis qui perſonam non accipit, nec munera. Bůh wáſs / onť geſt Bůh nad Bohy/ Pán nad Pány/ Bůh weliký / mocný a hrozný/ kterýž Oſob / ani darůw žádných nepřigijmá. Támž také dij w Rozdijlu/ 32. Videte quod ego ſum ſolus, & non eſt alius Deus præter me, ego occidam, & viuere faciam, percutiam, & ego ſanabo, & non eſt qui de manû mea poſſit erruere. Deut: 32. Pohleďtež žeť gſem yá ſám / a neniјť giného Boha kromě mne. Yáť zamordugi/a yáť obžiwjm/yáť ranijm a vzdrawijm / aniž geſt kdoby mohl z Rukau mých ſe wytrhnauti. O čemž také Král Dawid w druhých Knihách Králowſkych dij: Idcirco magnificatus es Domine Deus, quia, non eſt ſimilis tui, neq; eſt Deus extra te, in omnibus quæ audiuimus auribus noſtris. 2. Regum. 7. A protož z weleben gſy Pane Bože/neboť nenij rowný tobě / a niž geſt Bůh krom tebe/mezy wſſemi/co gſme koli ſlýchali Vſſyma naſſyma. Také y onono wyznánij Krále Dawida doſti patrné geſt 3. Reg: Cap: 18. Et ſciant omnes Populi terræ, quia Dominus ipſe eſt Deus, & non eſt vltra abſq; eo. Ať (prý) poznagj wſſyckni Národowé Země / že on geſt Bůh/ a nenij giného kromě něho. Sſetř také dále w týchž Knihách Králowſkych / yak Eliáſs Prorok obětowal Oběť/předewſſemi wěrnými / y newěrnými tato ſlowa řka: Domine Deus Abraham, & Jſaac, & Jſrael, oſtende hodie, quia tu es Deus Jſrael, & ego ſum ſeruus tuus, & iuxta præceptum tuum feci, omnia verba hæc. Exaudi me Domine, exaudi me, vt diſcat populus iſte, quia tu es Dominus Deus. Cecidit autem ignis Domini, & vorauit holocauſtum, & ligna, & lapides, &c. 3. Reg: Cap: 18. Pane Bože Abrahamůw / Izakůw / a Izrahelůw / okaž dnes že gſy ty Bůh Izrahelſký / a yá gſem Služebnijk

twůg/ a wedlé přikázanij tweho včinil gſem wſſeckny wěcy tyto / vſlyſſyž mne Pane / vſlyſſyž mne/ ať pozná Lid tento/ že gſy ty Pán Bůh Jzrahelſký. A za tjm vpadl Oheň z Nebe/ a ſpálil Oběť/ y Dřijwij/ y Kamenij. W Knihách Maudroſti we dwanácté Kapitole/ o Wſſemohaucnoſti Božij Salomon Král takto mluwij: Non eſt enim alius Deus quam tu, cui cura eſt de omnibus, vt oſtendas quoniam non in iuſte iudicas iudicium. Sapient: 12. Cap: Nenijť giného Boha gen ty / kterýž péči máſs o wſſecky / aby vkázal že neſaudijſs neſprawedliwě Saudu/ o němž také Izayáſs w Kapi: 37. takto dij: Domine exercituum Deus Jſrael, qui ſedes ſuper Cherubin, tu es Deus ſolus omnium regnorum terræ, tu feciſti cœlum & terram. Jſaiæ Cap: 37. Slowa kterýmiž ſe Král Ezechyáſs modlil řka: Pane Bože Záſtupůw Izrahelſkých/ genž ſedijſs na Cherubijnu/ tys ſám Bůh wſſech Králowſtwij Zemſkých/ tys včinil Nebe y Zemi. Sám Stwořitel oznamuge Wſſemohaucnoſt ſwau/ takto k Židům dij/ ſkrz Izayáſſe Proroka/ Cap: 43. Vos teſtes mei, dicit Dominus, & ſeruus meus quem elegi, vt ſciatis & credatis mihi, & intelligatis quia ego ipſe ſum, ante me non eſt formatus Deus, & poſt me non erit. Ego ſum, ego ſum Dominus, & non eſt abſq; me Saluator, ego annunciaui, & ſaluaui, auditum feci, & non fuit in vobis alienus, vos teſtes mei, dicit Dominus, & ego Deus & ab initio ego ipſe. Jſai: Wy gſte Swědkowé mogi / dij Pán / a ſlužebnijk můg kterého gſem zwolil / abyſſte wěděli a wěřili mne a ſrozuměli/ že yá gſem ſám/ předemnau nenij Bůh včiněn/ y po mně nebude. Yá gſem/ yá gſem Pán/ a nenij kromě mne Spaſytel / yá gſem zwěſtowal / a ſpaſyl/ ohláſyl ſem ſe/ a nebylo mezy wámi cyzýho/ wy Swědkowé mogi gſte/ mluwij Pán/ a yá Bůh odpočátku/ yá gſám. Potwrzuge toho w Kapitole 44. též v Izayáſſe řka: Hæc dicit Dominus Rex Jſrael, & Redemptor ejus, Dominus exercituum, ego primus, & ego nouiſſimus, & abſq; me non eſt Deus. Toť to dij Pán / Král Izrahelſký / a Wykupitel geho Pán Záſtupůw: Yá prwnij / a yá poſlednij / a kromě mně nenij Bůh. Mnoho toho Swědectwij máſs v Prokorů/ y we wſſem Pijſmě Swatým o geho Božſtwij/ že on ſám od wěku nepočatého Bohem geſt.

Hoſpodář:

Hoſpodář: A protož yá prawijm/ neb to y ſám Spaſytel Kryſtus o něm oznamuge/ že gen ſám Otec Bohem geſt/ a krom něho žádný.

Hoſt: Geſtiť y Syn y Duch Swatý s nim od wěčnoſti/ ale to wſſecko geden Bůh nerozdjlný geſt/ čtěte ſobě ſlowa Spaſytele naſſeho v Jana S°. w Rozd: 17, tato: Hæc locutus eſt Jeſus: Et ſubleuatis oculis in cœlum, dixit. Pater: venit hora, clarifica filium tuum. Vt filius tuus clarificet te: ſicut dediſti ei poteſtatem omnis carnis, vt omne quod dediſti ei, det eis vitam æternam. Hæc eſt autem vita æterna, vt cognoſcant te ſolum Deum verum, & quem miſiſti Jeſum Chriſtum. Ego te clarificaui ſuper terram: opus conſumaui quod dediſti mihi vt faciam: Et nunc clarifica me tu pater apud temetipſum, claritate quam habui prius quam mundus eſſet, apud te. Manifeſtaui nomen tuum hominibus quos dediſti mihi, de mundo. Tui erant, & mihi eos dediſti: & ſermonē tuum ſervauerunt. Nunc cognouerunt, quia omnia quæ dediſti mihi, abs te ſunt: quia verba quæ dediſti mihi, dedi eis: & ipſi acceperunt, & cognoverunt vere, quia à te exiui, & crediderunt quia tu me miſiſti, ego pro eis rogo: non pro mundo rogo, ſed pro his quos dediſti mihi; quia tui ſunt: & mea omnia, tua ſunt; & tua mea ſunt: & clarificatus ſum in eis: & jam non ſum in mundo, & hi in mundo ſunt, & ego ad te venio. Pater ſancte, ſerua eos in nomine tuo, quos dediſti mihi: vt ſint vnum, ſicut & nos. Cum eſſem cum eis, ego ſeruabam eos in nomine tuo: quos dediſti mihi, cuſtodiui & nemo ex eis perijt, niſi filius perditionis, vt ſcriptura impleatur. Nunc autem ad te venio: & hæc loquor in mundo, vt habeant gaudium meum impletum in ſemetipſis. Ego dedi eis ſermonem tuum, & mundus eos odio habuit, quia non ſunt de mundo, ſicut & ego non ſum de mundo. Non rogo vt tollas eos de mundo, ſed vt ſerues eos à malo. De mundo non ſunt: ſicut & ego non ſum de mundo. Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas eſt. Sicut tu me miſiſti in mundum, & ego miſi eos in mundum, & pro eis ego ſanctifico meipſum: vt ſint & ipſi ſanctificati in veritate. Non

 pro eis

pro eis rogo tantum, ſed & pro eis qui credituri ſunt per verbum eorum in me: vt omnes vnum ſint, ſicut tu Pater in me, & ego in te, vt & ipſi in nobis vnum ſint: vt credat mundus, quia tu me miſiſti. Et ego claritatē quam dediſti mihi, dedi ejs: vt ſint vnum, ſicut & nos vnum ſumus. Ego in eis, & tu in me, vt ſint conſumati in vnum, & cognoſcat mundus, quia tu me miſiſti, & dilexiſti eos, ſicut & me dilexiſti. Pater quos dediſti mihi, volo, vt vbi ſum ego, & illi ſint mecum: vt videant claritatem meam, quam dediſti mihi, quia dilexiſti me ante conſtitutionem mundi. Pater iuſte, mundus te non cognouit. Ego autem te cognoui, & hi cognouerunt, quia tu me miſiſti. Et notum feci eis nomen tuum, & notum faciam vt dilectio qua dilexiſti me in ipſis, ſit & ego in ipſis. Joann: 17. Cap:
Tyto wěcy mluwil Gežijš / a pozdwjhſſy Očij k Nebi řekl: Otče / přiſſla hodina / oſlawiž Syna ſwého / aby y Syn twůg oſlawil a welebil tě / yakž dal gemu moc nad každým Člowěkem / aby wſſeckno což gſy dal gemu / dal gim žiwot wěčný / a tot geſt wěčný žiwot / aby poznali tě ſamého Boha prawého / a gehož gſy poſlal Gežijſſe Kryſta / yá gſem oſlawil tě na Zemi / dijlo gſem dokonal které gſy mi dal / abych ge činil / a nynij oſlawjž mne ty Otče / v ſebe ſamého Slawau / kterau gſem měl v tebe prwé nežli geſt Swět byl / oznámil gſem gméno twé Lidem / které gſy mi dal z Swěta / twogi gſau byli / a nynij gſy mi ge dal / a řeč twau gſau zachowali / a nynij gſau poznali / že wſſecky wěcy kterézs mi dal / od tebe gſau / nebo ſlowa která gſy mi dal / dal gſem gim / a oni gſau přigali a poznali prawě / že gſem od tebe wyſſel / a vwěřili gſau / že gſy ty mne poſlal. Yá za ně proſým / ne za Swět proſým / ale za ty které gſy mi dal / nebo twogi gſau / a oſlawen gſy w nich / a giž neygſem na Swětě. Ale tytot gſau na Swětě / a yá ſe k tobě beru. Otče Swatý / zachoweyž ge we gménu twém / které gſy mi dal / oſtřijhal gſem gich / a žádný z nich nezahynul / gediné Syn zatracenij / aby ſe Pijſmo naplnilo / ale nynij k tobě gdu / a tyto wěcy mluwjm na Swětě / aby měli radoſt mau naplněnau w ſobě / a yá gſem gjm dal řeč twau / a Swět ge wnenáwiſti měl / neb negſau z Swěta / yakož y yá negſem z Swěta / neproſýmt aby ge pozwál z Swěta / ale aby ge zachowal od zlého / z Swětat zagiſté negſau / yakož y

yakož y yá z Swěta negſem / poſwětiž gich w prawdě / řeč twá prawda geſt. Yakož gſy ty mne poſlal na Swět / y yá gſem ge poſlal na Swět / a gá poſwěcugi ſe ſamého zaně / aby oni poſwěcenj byli w prawdě. Neproſým pak toliko zaně / ale y za ty kteřijž ſkrze ſlowa gich / magj vwěřiti we mne / aby wſſyckni gedno byli / yakož gſy ty Otče we mně / a yá w tobě / aby y oni gedno w nás byli / aby vwěřil Swět / žes ty mne poſlal / a yá ſláwu kterau gſy mi dal / dal gſem gim / aby byli gedno / yakož y my gedno gſme / yá w nich a ty we mně / aby dokonálij byli w gednotě / a aby poznal Swět že gſy mne poſlal / a zamilowal gſy ge / yakožs y mne zamilowal. Otče kteréž gſy mi dal / chcy kdež gſem yá / aby oni byli ſemnau / aby widěli yáſnoſt / kterau gſy mi dal / a Sláwu mau / neb gſy mne zamilowal před vſtanowenijm Swěta. Otče ſprawedliwý / Swět tebe nepoznal / ale yá gſem tě poznal / a tito gſau poznali žes ty mne poſlal / a známo gſem gim včinil gméno twé / a geſſtě známo včinjm / aby milowánij / kterým gſy mne zamilowal / bylo w nich / a yá w nich. Tu giž zney že Bůh Syn s Otcem od wěčnoſti geſt / a na čas ponijžiti ſe ráčil pro ſpaſenij naſſe / wſſak wěkům wěčně w prwnj Sláwě a yaſnoſti zůſtáwá / na wěky a w gednotě geſt z Bohem Otcem / yak Apoſſtol k Tymoteowi dij: Vnus enim eſt Deus, & vnus & mediator Dei & hominum homo Chriſtus Jeſus, qui dedit redemptionem ſemetipſum pro omnibus, cuius teſtimonium temporibus ſuis, confirmatū eſt. 1. Tim: 2. Cap:
A proto chceſſli Pána Boha poznati / drž ſe Kazatelůw pilně / w Cýrkwi Swaté / kteráž wſſeckno z naučenij Ducha S. má / a oznamuge wěrně těm wſſem / genž Pána Boha znáti chtěgij / kterýž toliko ſám gediný geſt / ačkoli má tři gména / to geſt / Otec / Syn / y Duch Swatý / o kterýchž gménách dám yá tobě ſpráwu / yak gſem ſám wynaučen w této Cýrkwi Swaté / nebo yak prawj Apoſſtol k Korint: Nam & ſi ſunt qui dicuntur Dij, ſiue in cœlo, ſiue in terra, ſiquidem ſunt Dij multi, & multi Domini, nobis tamen vnus Deus Pater, ex quo omnia & nos in illum, & vnus Dominus JESVS CHRISTVS, per quem omnia & nos per ipſum 1. Corin: Cap: 8.
Neb ačkoli gſau někteřij geſſto ſlugi Bohowé / budto na Nebi a neb na Zemi / ale nám geſt gediný Bůh Otec / z něhož gſau

hož gsau wssecky wěcy/ a my skrze něho. Deus est æternus, nec principium, nec finem habens, sed est ipse principium & finis. Tak wěz/ že Pán Bůh wěčný/ ani počátku ani konce nemá/ ale sám gest počátek y konec. O gehož wěčnosti Pjsmo Swaté nám wyprawuge Genes: 21. Surexit autem Abimelech, Picol princeps, & exercitus ejus, reversiq; sunt in terram palestinorum, Abraham vero plantauit nemus in Barsabee, & invocauit ibi nomen Domini Dei æterni. 21. Genes:

Hospodář: Wssecko mi prawijs o gednom Bohu Otcy/ a yá bych také rád slyssel o Synu Spasyteli nassem.

Host: Wyprawuget o něm dosti zřetedlně a patrně Jan Swatý w prwnj Kapi: řka: In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum. Napočátku bylo Slowo/ a slowo bylo v Boha/ a Bůh byl slowo. Cžti sobě dálegij o tom slowu/ a to gest Syn wlastnij Boha žiwého.

Máss také w Zgewenij Sº. Jana Důwod/ o oprawdowém Božstwj geho/ o kterém in Apocalip: takto zmjnka gest. Ego Ioannes frater vester, & particeps in tribulatione, & regno, & patientia in CHRISTO JESV. Fui in spiritu in Dominica die, & audiui post me vocem magnam, tanquam tubæ dicentis, quod uides scribe in libro; Et conuersus sum vt viderem vocem quæ loquebatur mecum, & conuersus vidi septem candelabra Aurea, & in medio septem candelabrorum, similem filio hominis, vestitum pondere, & præcinctum ad mamillas, zona aurea, caput autem ejus & capilli erant candidi, tanquam lana alba, & tanquam nix, & oculi ejus tanquam flammæ ignis, & pedes ejus similes auricalco, sicut in camino ardenti, & vox illius, tanquam vox aquarum multarum, & habebat in dextra sua stellas septem, & de ore ejus, gladius vtraq; parte accutus exibat, & facies ejus, sicut sol lucet in virtute sua, & cum vidissem eum, cecidi ad pedes ejus, tanquam mortuus, & posuit dexteram suam super me, dicens: noli timere, ego sum primus & nouissimus, & viuus, & fui mortuus, & ecce sum viuens, in secula seculorum, & habeo claues mortis, & in ferni, scribe ergo quod vidisti. Apocalip: Cap: 1.

Rá Jan

Rá Jan Bratr wáss/ a včastnijk w zármutku a w potěssenij/ y trpěliwosti w Krystu Gežijssi/ ybyl gsem vwytrženij Ducha/ w gednu Neděli/ y vslyssel gsem za sebau hlas weliký/ yako Trauby/ an mluwij ke mně řka: Co widijss piss w Knihách/ y obrátil gsem se/ abych vzřel hlas/ kterýž mluwil se mnau/ a obrátiwssy se vzřel gsem sedm Swijcnů zlatých/ a vprostřed sedmi Swjcnů Zlatých/ podobného k Synu Cžlowěka/ a oblečeného w Králowské Raucho/ a přepásaného na Prsech Zlatým Pasem/ Hlawa pak geho a Wlasy/ byli bijlij yako bijlá Wlna/ a yako Snijh/ a Oči geho yako plamen Ohně/ a Nohy geho podobné Mosazy/ yako w Ohni rozpálené/ a Hlas geho yako hlas Wod mnohých/ a měl gest w Ruce swé prawé sedm Hwězd/ a z Aust geho wycházel Meč z obau stran ostrý/ a Twář geho swijtijc yako Slunce w mocy swé/ a když gsem gey vzřel/ padl gsem k Nohám geho yako mrtwý/ y položil gest Ruku swau prawau na mne/ řka: Nebog se/ yá gsem prwnij y poslednij/ a žiwý/ a byl gsem mrtwý/ a hle gsem žiw na wěky wěkůw/ a mám Klijče smrti/ y Pekla/ protož napiss ty wěcy kteréž gsy widěl. Potom w Rozdijlu druhým tám in Apocalip: dij: Ecce noua facio omnia, & dixit mihi scribe, quia hæc verba omnia fidelissima sunt, & vera, ego sum α & ω, initium & finis, ego sitienti dabo de fonte à quæ vitæ gratis. Ey nowé činijm wssecky wěcy/ y řekl gest mi napiss/ žeť gsau tato slowa přewěrná a prawá/ yáť gsem počátek y konec/ yáť žijzniwému dám z Studnice wody žiwé darmo. Chcessliž tehda srdce y Vsta twá tak zachowati/ yakoby proti Pánu Bohu wničemž neprohřessyl/ dotazugjc se na wěcy wysoké a nezpytatedlné/ kterýchž nassemu rozumu/ nelze spytowati/ ani stijhnauti/ nebo Pán Bůh gest wssemohaucý/ wij/ slyslý y widij wssecko/ yak o tom in Exodo. Cap: 3. máss napsáno. Deus nouit omnia, audit & videt omnia. O čemž yá tobě také swědectwij gistá powijm/ z kterých poznáss že tak gť coť prawijm/ támž w těch Knihách sám Stwořitel prawj o sobě. Sed ego scio quod non dimittet vos Rex Egipti vt eatis, nisi per manū validam, extendamq; manū meam, & percutiam Egiptū in cunctis mirabilib9 meis, quæ facturus sum in medio eorū, post hoc dimittet vos, daboq; gratiā populo huic coram Egiptijs. Exo: cap: 3.

Ale to yá

Ale to yá wjm/ že wás nepropuſtij Král Egiptſký/ abyſſte
ſſli/ leč ſkrze Ruku mocnau/protož wſtáhnut Ruku ſwau/a
bjtiť budu Egipt w mnohých diwjch ſwých/kteréžto činiti bu-
du v proſtřed gich/a potomť propuſtij wás/dámť pak Lidu
tomuto miloſt před Egiptſkými. Tu zney že Pán wſſeckno
wij/ ſlyſſý/y widij. Máſs také druhé ſwědectwij/ Deut:
Cap: 31. kdež také dij k Moyžijſſowi: Ecce tu dormies cum
patribus tuis, & populus iſte conſurgens, fornicabitur poſt
Deos alienos in terra, ad quam ingredietur, vt habitet in ea,
derelinquet me, & irritum faciet fœdus quod pepigi cum eo,
& iraſcetur furor meus in die illo contra eum, & derelinquam
eum, & abſcondam faciem meam ab eo, ſcio enim cogitatio-
nes ejus, quæ facturus ſit. Ay ty vmřeſs/ nebo zeſneſs s Ot-
cy twými/a Lid tento powſtana/ ſlaužiti bude Bohům cy-
zým w Zemi/ do kterýž wegde a bydleti bude w nij/ opuſtj
mne a zruſſý Vmluwu/ kterau gſem včinil s nim/ y rozhně-
wá ſe prchliwoſt má/ w ten den/ a opuſtijm gey/ a ſkrygit
twář ſwau od něho/ wijm zagiſté myſſlenij geho co bude či-
niti/ prwé nežli vwedu gey. A protož ona Anna Proro-
kyně k Židům mluwij/ 1. Regum. Cap: 2. Nolite multi-
plicare loqui ſublimia gloriantes, recedant vetera de ore ve-
ſtro, quia Deus ſcientiarum Dominus eſt, & ipſi præpa-
rantur cogitationes. 1. Regum. 2. Cap: Nechtěgte mno-
žiti řečij o wyſokých wěcech chlubijce ſe/ nechť wygdau ſtaré
wěcy z Auſt waſſých/ nebo Bůh geſt Pán Vměnij/ a onť zná
myſſlenij naſſe. Giž wěz giſtě/ že Pán Bůh widij/ zná y wij
wſſecky wěcy.

Czteme také w Knihách Králowſkých/yak Pán mluwil
Samuelowi/ kdy plakal a želel Saula/ kterého Pán mijti
nechtěl Králem nad Jzrahelem/ yak k němu dij Cap: 16.
Vſque quo tu luges Saul, cum ego proiecerim eum, ne regnet
ſuper Iſraël? Jmple cornu tuum oleo, & veni vt mittam te
ad Jſai Betlehemitem, prouidi enim in filijs ejus mihi Re-
gem. Y dokáwádž plakati budeſs Saula/ poněwádž gſem
yá gey zawrhl/ aby ne Kralowal nad Jzrahelem/ naley O-
leje w Roh twůg/ a pod ať poſſli tě k Jſay Betlehemſké-
mu/ wywolilť gſem ſobě zagiſté Krále z Synůw geho.

A když tak včinil yak mu Pán poručiti ráčil/ přiſſel a vzřel
Elyaba/ tehdy řekl: Tentoliž bude Králem. Rzekl
Pán k Samuelowi: Nereſpitias vultum ejus. neq; alti-
tudinem ſtaturæ ejus, quoniam abieci eum, nec iuxta intui-
tum hominis ego iudico, homo enim, videt ea quæ parent,
Dominus autem intuetur cor. Jbidem. Nehleď na oſobu/
ani na Aurodu geho/ neboť gſem ho zawrhl/ ani yá ſaudijm
wedlé zřenij/yako Człowěk který ſaudij podlé zewnijtřnoſti/
ale Pán na Srdce hledij/ takowé gſau Swaté Oči geho
wnjtř we člowěku/wſſecko widij/yak y w Knihách druhých
Paralip: dij: Oculi enim Domini contemplantur vniuer-
ſam terram, & præbent fortitudinem, his qui corde perfecto,
credunt in eum. 2. Paralip: Oči zagiſté Páně hledij na wſſec-
knu Zemi/a dáwagij Sýlu těm/kteřijž dokonalým Srdcem
wěřij w něho/takowé wſſemohaucnoſti geſt Bůh wſſemo-
haucý/ očemž Job onen ſprawedliwý w Rozdijlu 28. dij:
Ipſe enim fines mundi intuetur, & omnia quæ ſunt in cœlo
reſpicit. Pán na Končiny Swěta zhledá/ a na wſſecky
wěcy které pod Nebem gſau/patřij. W Rozdijlu 31. také
Wſſemohaucnoſt Božij wyznáwá řka: Non ne ipſe con-
ſiderat vias meas, & cunctos greſſus meos dinumerat. Y
zdaliž on neſſetřij Ceſt mých/a wſſecky Kroky a neb ſſlapěge
mé počijtá. W Rozdjlu 42. takto ku Pánu mluwij: Wjm
že wſſecky wěcy můžeſs/ a žádné myſſlenij Lidſké před tebau
nenij ſkryto. Také y Dawid w Žálmu 37. dij: Domine
ante te omne deſiderium meum, & gemitus meus à te non
eſt abſconditus. Hoſpodine před tebau wſſecka žádoſt má/
a lkánj mé od tebe nenij ſkryto. A w Žálmu pak 89. dij: Po-
ſuiſti iniquitates noſtras, in conſpectu tuo, ſeculum noſtrum,
in illuminatione vultus tui. Položil gſy neprawoſti naſſe
před obličegem ſwým/ a wěk náſs w ſwětle twáři twé.

Ssalomona také poſlyſs w Přijſlowijch geho/ kdež
takto dij: Reſpicit Dominus vias hominis, & omnes greſſus
ejus conſiderat. Prouerb: Cap: 5. Hledijť Pán Bůh na Ce-
ſty Człowěka/a wſſecky Kroky geho znamená. Támž w Přij-
ſlowijch w Rozdijlu 15. oznamuge: In omni loco oculi Domi-
ni contemplantur bonos, & malos. Na každém mjſtě Oči Páně

patřij na dobré y na zlé. A dále také dij: Infernus & perditio coram Domino, quanto magis corda filiorum hominum. Peklo a zatrácenj před Pánem gſau/ mnohém wjce ſrdce Synůw Lidſkých. Neſkryge ſe žádný před Pánem/ neb ſám ráčij mluwiti ſkrz Geremiáſſe Proroka Cap: 1. Priuſquam te formarem in utero, noui te, & ante quam exires de vulua, ſanctificaui te, & Prophetam in gentibus dedi te. Prwé než gſem tě ſtwořil/ w žiwotě Matky twé/ znal gſem tě/ a dřijwe nežs wyſſel z Žiwota Matky/ poſwětil gſem tebe/ a Proroka w Národech dal gſem tě. Což tu Pán dij k Geremiáſſowi/ y nám wſſem to mluwiti ráčij/ pročež měyme ſe k němu/ a poſwěcenij toho ſe držme/ nedáwegme ſe protiwnijku naſſemu zweſti z Ceſty dobré/ w čiſtotě Srdcých naſſých ſe ſprawůgme/ aby na nás zlořečenij Páně nepřipadlo/ nebo Pán yak geſt dobrý na ponijžené/ tak také geſt horliwý na pyſſné a wyſokomyſlné Srdce.

Hoſpodář: Takéli Spaſytel náš zná Srdce/ y myſſlenij Lidſké/ yako Bůh Otec geho.

Hoſt: Wſſecká Wſſemohaucnoſt geho při něm rowně geſt/ yako při Bohu wěčným/ Nebo Bůh wěčný/ wěčně Syna ſploditi ráčil. Cžteme v Marka S. w druhý Kapitole/ kdež nám takto oznamuge: Cum autem vidiſſet Jeſus fidem illorum, ait paralitico, fili dimittuntur tibi peccata tua, erant autem quidam de ſcribis ſedentes, & cogitantes in cordibus ſuis, quid hic ſic loquitur, blaſphemat. Quis poteſt dimittere peccata, niſi ſolus Deus, quo ſtatim cognito Jeſus ſpiritu ſuo, quia ſic cogitarent intra ſe, dicit illis, quid iſta cogitatis in cordibus veſtris, quid eſt facilius, dicere paralitico, dimittuntur tibi peccata, an dicere ſurge tolle grabatum tuum & ambula? Vt autem ſciatis, quia filius hominis habet poteſtatem in terra dimittendi peccata, ait paralitico, tibi dico ſurge, tolle grabatum tuum, & vade in Domum tuam. Et ſtatim ſurrexit ille, & ſublato grabato abijt coram omnibus. Marc: Cap: 2. A když vzřel Gežijš wijru gegich/ řekl: Dnuzlámanému/ Synu odpauſſtěgijt ſe tobě hřijchowé twogi. Y byli tu někteřij z Miſtrůw ſedijce a myſlijce w Srdcých ſwých/ co tento tak mluwij/ rauhá ſe. Kdo může odpuſtiti

hřijchy gedině ſám Bůh? To hned poznaw Gežijš Duchem ſwým/ žeby tak myſlili mezy ſebau/ řekl gim: Co to myſlijte w Srdcých ſwých/ co geſt ſnáze řijcy Dnauzlámanému/ odpauſſtěgijt ſe tobě hřijchowé twogi/ čili řijcy/ wſtaň wezmi Lože ſwé a choď. Ale abyſſte widěli/ že Syn Cžlowěka má moc na Zemi hřijchy odpuſtiti. Y dij Dnauzlámanému: Wſtaň/ wezmi Lože ſwé/ a gdi do Domu ſwého/ a zdwjh Lože ſwé odſſel předewſſemi. Týž v Marka S. w Kapitole 14. máš druhé ſwědectwij o Spaſyteli/ že wěděl yako Bůh oprawdowý o wſſeckým/ kdež tak o něm dij: Et miſit duos de diſcipulis ſuis, & dicit eis: ite, in civitatem, & occurret vobis homo, lagenam aquæ baiulans, ſequimini eum, & quocunq; introierit, dicite Domino domus, quia Magiſter dicit, vbi eſt refectio mea, vbi Paſcha cum diſcipulis meis manducem? Et ipſe vobis demonſtrabit cenaculum, grande ſtratum, & illic parate nobis, & abierunt diſcipuli ejus, & inuenerunt ſicut dixerat illis. Y poſlal dwá z Včedlnijkůw ſwých/ a řekl gim: Gděte do Měſta/ a potkát wás Cžlowěk Láhwicy Wody neſa/ gděte ž za njm/ a kamž koli wegde/ řcete ž Pánu Domu toho/ že Mijſtr dij: Kde geſt wečeřadlo mé/ kdežto budu wečeřeti s Včedlnijky ſwými. A onť wám vkáže wečeřadlo weliké obeſtřené/ a tu nám připrawijte. Y ſſli a wſſecko nalezli gſau/ yakž gim powěděti ráčil. Toho potwrzuge Lukáš S. Cap: 22. V Mathauſſe také Swatého/ w Kapi: 21. také ſe oznamuge oprawdowé Božſtwij geho. Kdež tam tak napſáno máš. Tunc Jeſus miſit duos diſcipulos ſuos, dicens ejs: ite in caſtellum quod contra vos eſt, & ſtatim inuenietis aſinam, alligatam, & pullum cum ea, ſoluite, & adducite mihi. Math: 21. Tehdy poſlal Gežijš dwá z Včedlnijkůw ſwých řka gim: Gděte ž do Měſtečka kteréž proti wám geſt/ a y hned naleznete Oſlijcy přiwazanau/ a Oſlátko s nj/ odwěžte a přiweďte ke mně. Též zney/ že také wſſecko wěděl y wij/ yako Bůh prawdiwý.

V Jana Swatého/ máš w Rozdijlu prwnijm/ také giſté ſwědectwij/ že zná y wij wſſecko: Vidit Jeſus Natanael venientem ad ſe, & dicit de eo: ecce vere Jſraelita in quo non eſt dolus, dicit ei Natanael, vnde me noſti. Vzřel Gežijš Natanaele an gde k němu/ y dij o něm: Ey toť prawý Izra-

elit / wněmžto lſti nenij. Rżekl mu Natanael: Rakž mne znáſs. Odpowěděl mu Gežijſs: Prwé nežli tě Filip pod Fijkem zawolal/ yá tebe znám.

Týž v Jana ſwatého máſs w Kapitole 13. Když wečeřel z Včedlnijky ſwými/ řekl k nim: Giſtě/ giſtě prawjm wám/ že geden z wás mne zradij. W Kapitole ſſeſtnáctý / tam také ſeznánij Apoſſtolſké negdeſs / kdež k němu mluwij: Nunc ſcimus, quia ſcis omnia, & non opus tibi vt quis te interroget. Nynij gſme poznali/ že wijſs wſſecky wěcy/ a nenj tobě potřebj / aby ſe kdo tebe tázal.

Hoſpodář: Wſſak prawij w Knihách Moyžijſſowých w Kapitole 33. že Człowěk žádný Boha newiděl/ Syn pak Božij čas dlauhý byl na Swětě / hodowal s Lidmi / y požjwal y od nich zamordowán?

Hoſt: Prawda giſtá / že Boha žádný widěti nemuže/ Deum nemo videre poteſt, Exod: 33. Spaſytele naſſeho widělj / kdy ſe ſnijžiti ráčil/ tělo na ſe přigjti/ a o ſpaſenij naſſe pracowal mnoho / neb to byla wůle Boha Otce / ale před tim žádný ho newiděl. Po z mrtwých wſtánij vkázal ſe Apoſſtolům/ tak yak nám Pijſmo ſwaté oznamuge giſtotně/ o Bohu Otcy to prawdu máſs/ yak o něm Moyžijſſowi dij: Cap: 33. Non poteris videre faciem meam, non enim videbit me homo & viuet. Nebudeſs mocy widěti twáře mé/ neboť mne nevzřij člowěk a žiw bude. Nechť ſe newychwáluge tjm žádný / aby w ſmrtedlném těle budauc/ widěti měl Pána Boha/ když ho newiděl Moyžijſs y Židé / kterýmž také mluwiti ráčil / giſtě že ho newiděli / yak gim to oznamuge Moyžýſs Deut: Cap: 4. řka: Locutusq; eſt Dominus ad vos de medio ignis, vocem verborum ejus audiſtis, & formam penitus non vidiſtis. Mluwil Pán Bůh k wám z proſtředku ohně / Hlas řeči geho ſlyſſeli gſte / a twáři geho owſſem newiděli gſte. Tak ſe on mezy námi zdržowati ráčij / yako Jan Swatý oznamuge řka: Deum nemo vidit vnquam, ſi diligamus nos in vicem, Deus in nobis manet, & charitas eius in nobis perfecta eſt. 1. Joan: 4. Boha (prý) žádný newiděl nikdý / budemeli ſe weſpolek milowati a w Wijře Swaté ſrownáwati/ Láſka geho bude w nás dokonalá/ tak vhljdagj Srdce naſſe

ſrdce naſſe Pána Boha Stwořitele naſſeho tělesně. Dey Pane Bože/ aby potom y Duchowně w takowým zrownánij a Láſce geho neyſwětěgſſý gſme ho vhlijdali. Wčem y Apoſtol Páně / tak nám znáti dáwá řka: Qui ſolus habet immortalitatem, & lucem inhabitat in acceſſibilem, quem nullus hominum vidit, ſed nec videri poteſt, cui honor & gloria, & imperium in ſempiternum. 1. Timoth: Cap: 6. Genž ſám má neſmrtedlnoſt / a přebýwá w ſwětle nepřiſtupitedlném/ gehož žádný z Lidij newiděl/ aniž může widěti / gemuž nechť bude Czeſt a chwála/ y panowánij wěčné / Amen.

Tomu wěřiti můžeme/ že ho widěl tělesným Okem/ Syn geho milý Spaſytel náſs. Ale Oko tělesné takowé bylo/ kterěž žádným hřijchem poſſkwrněné nebylo: A z takowého těla/ tělo wzýti na ſebe ráčil / které po vpádu Otce naſſeho Adama / od Stwořitele zaſlijbené bylo. To zagiſté nemohlo mijti poſſkwrny také žádný/ kterež takowému Pánu na Mageſtát prohlédnuté bylo. Nebo tomu rozuměti můžeſs/ že takowý Pán a Bůh/ ſtwořenj wſſeckého / kterého žádné Oko ſmrtedlné vhlédati nemůže/ by pak neyſwětěgi žiwo bylo/ neleda mijſto / a neledayakýs Mageſtát zhotowiti ráčil/ a ne zledayakéhos těla/ tělo gemu dáti ráčil/ aby gemu wždycky/ tak yak od počátku rowné bylo. O kterém Jan Swatý w prwnij Kapitole dij: Deum nemo vidit, vnquam vnigenitus filius, qui eſt in ſinu patris, ipſe ennarauit. Ioann: 1. Cap: Boha (prý) žádný nikdá newiděl/ toliko gednorozený Syn / genž geſt na Trůnu Boha Otce/ onť geſt o tom oznámil / w Kapitole 6. o tom mluwij: Non quia patrem vidit quiſquam niſi is qui eſt à Deo, hic vidit patrem. Joann: 6. Cap: Ne aby kdo widěl Otce/ gediné ten genž geſt od Boha / tenť geſt widěl Otce.

Hoſpodář: Wſſak mnozý byli/ yak nám Pijſmo oznamuge / genž s nimi Pán Bůh rozpráwěl / y dáwati gim ráčil / o wěcech takowau wědomoſt / yak někdy Spaſyteli naſſemu/ wěděli y poznali pogednau myſſlenij Lidſké.

Hoſt: Toť wſſecko ſprawila gim prosba a žádoſt Syna geho neymilegſſýho/ Spaſytele naſſeho / yak gſemť o tom prwé prawil. Nebo Pán in Exod. Cap: 33. mluwiti

mluwiti ráčij: Et miſerebor cui voluere, & clemens ero in quem mihi placuerit: A ſmilugi ſe nad kým budu chtijti/ y miloſtiw budu komu mi ſe bude lijbiti. Potřebij tehdy wždycky o tom pracowati/ yak bychme ſe Pánu Bohu zalij⸗bily. Tak yak oto ſe modil onen ſwatý Král Dawid řka: Auditam fac mihi mane miſericordiam tuam, quia in te ſperaui. Pſalm: 142. Včiň abych ſlyſſel w gijtru miloſrdenſtwij twé/ neboť gſem w tě dauffal. Obgednal to ſobě Dawid v Pána/ okázati ráčil weliké miloſrdenſtwij Synu geho/ yako otom máš/ 3. Regum. Cap: 3. Co oznamuge Pijſmo ſwaté těmito ſlowy: Apparuit Dominus Salomoni per ſomnium nocte dicens: Poſtula quod vis vt dem tibi? & ait Salomon: Tu feciſti cum ſeruo tuo Dauid patre meo, miſericordiam magnam, ſicut ambulauit in conſpectu tuo in veritate & iuſtitia, & recto corde tecum: Cuſtodiſti ei miſericordiam tuam grandem, & dediſti ei filium ſedentem ſuper Tronum ejus, ſicut eſt hodie. Tehdy ſe okázal Pán Bůh Salomonowi/ w nocy we ſnách řka: Pros zač chceš/ a dám tobě. Y řekl Salomon: Pane Bože/ ty gſy včinil miloſrdenſtwij weliké s Otcem mým Dawidem/ yakž chodil před twářj twau/ w prawdě a ſprawedlnoſti/ a ſrdcem vpřijmným/ a oſtřijhal gſy miloſrdenſtwij ſwého welikého s nim/ že gſy mu dal Syna/ kterýž ſedij na Stolicy geho dneſſnij den.

Hoſpodář: Což ſobě obgednal Král Salomon/ oč žádal/ mohl tehda mnoho obdržeti/ nebo Pán Bůh Prawda geſt.

Hoſt: Wſſak tam obſſijrně máš w těch Knihách/ w týž Kapitole kdež dij: Dabis ſeruo tuo cor docile, vt populum tuum iudicare poſſit, & diſcernere inter bonum & malum, quis enim iudicare poteſt populum iſtum, populum tuum hunc multum. Placuit ergo ſermo coram Domino, quod Salomon poſtulaſſet, & dixit Dominus Salomoni: quia poſtulaſti verbum hoc, & non petiſti tibi dies multos, nec diuitias, aut animas inimicorum tuorum, ſed poſtulaſti tibi ſapientiam ad diſcernendum iudicium. Ecce feci tibi ſecundum ſermones tuos. Dey ſlužebnijku twému ſrdce vměgijcý/ aby

Lid twůg ſaudit molh/ a rozeznat mezy zlým a dobrým/ nebo kdož může ſaudit bez pomocy a ffedrunku twé./ Lid ten twůg tak weliký. Zaljbila ſe Pánu žádoſt Salomonowa Krále/ řekl mu: Žes toliko o tu žádal/ neproſyls o dlauhý žiwot/ ani o bohatſtwj/ ani o wjtězſtwj nad nepřátely twými/ toliko o maudroſt: Hle to gſem včinil podlé žádoſti twé. Čzti ſobě dále w Pijſmě ſwatém/ yá tobě toliko přjklady vkazugi/ a na to oč mne ptáš/ odpowěd dáwám/ zwláſſtě o to že Deus & diuina omnia non poſunt humana induſtria ſine reuelatione comprehendi. Tak yak to wygadřil onen ſlužebnjk Páně Job ſprawedliwý řka: Sed vt video ſpiritus eſt in hominibus, & inſpiratio omni potentis dat intelligentiã, Iob cap: 32. Ale yakž widijm/ Duch geſt w Lidech a wdechnutj wſſemohaucýho/ dáwá rozůmnoſt. Což ſe tehdy ſtáwá w pořádku dobrém/ wſſecko to pocházý z wnuknutj Božjho/ onť zagiſté we wſſem poſluchačům ſwým dáwá wyrozuměnj ſlowa ſwé. Yak o tom v S. Math: w 13. Kap: a v S. Luká: w oſmé pſáno geſt. Kdo má Vſſy k ſlyſſenj ſlyš. Y tázali ſe ho Včedlnjcy ge.: Proč gim w podobenſtwj mluwij. Gimžto on řekl: Wámť gě dáno znáti tagemſtwj Králowſtwj Božijho/ ale giným w podobenſtwj.

Hoſpodář: To ſe to zde tak rozumij/ že toliko ſámi Apoſſtolé a Kněžij rozuměgij ſlowa Páně/ a ginij Lidé nic.

Hoſt: Bez pochyby/ y to ne ledayacy Kněžj/ toliko takowj Kněžj/ kteřj od té wrchnoſti Apoſſtolſké zůſtawené pocházegi/ a wynaučeni ſau od Ducha S. yak gim to Spaſytel připowěděti ráčil/ v S. Jana w Kap: 14. těmjto ſlowy: Et ego rogabo Patrem & alium Paracletum dabit vobis, vt maneat vobiſcum in æternũ, ſpiritum veritatis quẽ mundus non poteſt accipere, quia non videt eum, nec ſcit eum, vos autẽ cognoſcetis eum, quia apud vos manebit, & in vobis erit, non relinquam vos orphanos. Ioan: 14. Cap: A yáť proſyti budu Otce mého/ a giného potěſſytele dá wám/ aby s wámi zůſtál na wěky/ Ducha prawdy/ gehož Człowěk nemůže přigiti nebo newidj ho/ ani geho zná/ ale wy gey poznáte/ neb w wás zůſtáne/ a w wás bude/ neopuſtjm wás Syrotků/ y činijť tomu doſti yako Bůh prawý.

Hoſpodář: Pán Bůh byl prwé Pořádek w Starém Zákoně

ně nařijditi ráčil/že z gedno° Pokolenj wſſecko Kněžj byli/kteřij ſlužbu Páně wykonáwali toho nynj takowé° Pořádku nenij/chce Pán Bůh aby každý gméno ge° ſwaté wychwalowal.

Hoſt: Netak Pán chce yak wy rozumijte/začal Pořádek giný Spaſytel/koho ráčil k ſobě přigijti přigal/ Rybaře neyprwé za Včedlnijky wywolil/aby vkázal ſkrze ně wzáctnoſt vměnij ſwého/dawſſy gim Ducha S°. Ducha maudroſti/a neporučil aby Synowé gich tělesnj byli/nebo žádného neřádu nechtěl mijti w Cýrkwi ſwé/ čiſtotu mjti chtěl/yako ſám byl Miſtrem čiſtotným/takowé Včedlnjky ſobě wolil/nechodili z ženami zanjm ani z Dětmi/ale wſſecko opuſtili a náſledowali Pána/weliké maudroſti doſtali/yakž Spaſytel v Lukáſſe S°. w Kapi: 10. takto mluwiti ráčij: Confiteor tibi pater Domine cœli & terræ, quia abſcondiſti hæc à ſapientibus & prudentibus, & reuelaſti ea paruulis, etiam pater, quoniam ſic placuit ante te, Lucæ. Cap: 10. Chwáljm tě Otče/Pane Nebe y Země/že gſy ſkryl tyto wěcy před maudrými/a opatrnými/a zgewil gſy ge maljčkým/owſſem Otče/neb ſe tak ljbilo před tebau. A v Jana S°. w 6. Kapi: takto dj k ſwým Včedlnjkům tyto ſlowa: Propterea dixi vobis quia nemo poteſt venire ad me, niſi ei datum fuerit à Patre meo. Protož gſem wám řekl/že žádný nemůž přigjti ke mně/nebudeli gemu dáno od Otce meho.

Hoſpodář: Geſtli Pán Bůh wſſecky Kněžy dáwá/mnohoť wěru zlotřilých a ſwýwolných dáwá.

Hoſt: Medle či Pjſma Božjho nečteš/zdali tam neſlyſſýš yak Pán ſám Krále dáwal na Králowſtwj/a potom gich ſházel/ Pán Bůh ráčj dáwati wſſecko dobré/a chce aby toho dobře požjwal/kdo z ge° wůle wykráčj/wſſecko mu odegme/a potom y Sſatanu oddá/geſtli ſe ne pozná a pokánj nečinj. Včinil Saula Králem/odňal mu Králowſtwj. Též by byl včinil Dawidowi/by ſe byl nepoznal a pokánj nečinil. Čzte ſe také o Salomonu w yaké láſce v Pána byl. Voluptas neſſlechetná Rozkoš/ke wſſemu zlému nás přiwozuge/a Pán Bůh wſſemohaucy/kterýž gt yak Salomon prawj: Deus eſt immenſus, & circumſcriptus. Geſt (prý) Pán Bůh neſmjrný a newyprawitedlný/aniž může wypſán býti/a protož Dawid w Žál: 138. dj: Quo ibo à ſpiritu tuo, & quo à facie tuam

fugiam, ſi aſcendero in cœlum, tu illic es, ſi deſcendero in infernum ades. Si ſumpſero pennas meas diluculo & habitauero in extremis maris, & enim manus tua deducet, me illuc, & tenebit me dextera tua. Kamž půgdu od Ducha twého/a kám od twáři twé vteku/geſtli že bych wſtaupil na Nebe/tam gſy ty/pakli bych zſtaupil do Pekla/přitomen gſy/geſtli že bych wzal Křijdla ſwá nawſwjtě/abych přebýwal na Končinách Moře/a giſtě y tamť Ruka twá prowodj mne/a zdržowati mne bude Prawice twá. Weliký a mocný Pán Bůh náš geſt/yakž ſám o ſobě dij/ſkrze Izayáſſe Proroka Cap: 66. Cœlũ mihi ſedes mea, terra autẽ ſcabellum pedum meorũ. Nebe (prý) Stolice má/a Země Podnožj Noh mých. Wſſemohaucnoſti geho žádný ſe newwaruge/nebo čteme v Proroka Amoſa w Kapi: 9. co prawj k Židům: Si deſcenderint vſq; ad infernũ, inde manus mea educet eos, & ſi abſconditi fuerint in vertice carmeli, inde ſcrutans auferam eos, & ſi celauerint ſe ab oculis meis in profundo maris, ibi mandabo ſerpenti, & mordebit eos. Amos Cap: 9. Staupilliby do Pekla/ od tud Ruka má wywede ge/ a pakli wſtaupij až na Nebe/odtud ſtrhnu ge/a ſkrygjli ſe na wrchu Karmella/odtad wyptage ſe/odneſu ge/a pakli ſe ſkrygi od Oči mých w hlubině Mořſké/ tam přikáži Hadu/a vſſtkne ge. Spaſytel o wſſemohaucnoſti geho/také obgewuge v Math: S°. w 5. Kapi: řka: Ego autem dico vobis, non iurare omnino neq; per cœlum, quia Tronus Dei eſt, neq; per terrã, quia ſcabellum pedum ejus eſt. Math: Cap: 5.

Pawel S. w ſkutcých Apoſſt: předſtjra wſſemohaucnoſt Páně těmito ſlowy: Viri Athenienſes per omnia quaſi ſuperſtitioſos vos eſſe video, præteriens & videns ſimulachra veſtra, inueni et aram in qua ſcriptum erat, ignoto Deo, Quod ergo ignorantes colitis, hoc ego annuncio vobis, Deus qui fecit mundum, & omnia quæ in eo ſunt, hic cœli & terræ cum ſit Dominus, non in manu factis templis habitat, nec manibus humanis colitur, indigens aliquo, cum ipſe dat omnibus vitam & inſpirationem, & omnia fecitq; ex vno omne genus hominum, &c. Stoge Pawel v proſtřed Aryopagu dj: Mogi milij Athenienſſtij/ widijm wás že na wſſech wěcech v Wijře blaudjte/nětco procházege ſe/a wida Modly waſſe/nalezl ſem Oltář na něm na pſáno geſt: Neznámému Bohu: Protož což

wy ctjte neznagjc tot yá zwěſtugi wám/ Bůh geſt ſtwořil
Swět/ y wſſecko což gt na něm ten gſa Pánem Nebe y Zeme
nebylýt w Chrámjch Rukau vdělaných / aniž býwá ctěn
Lidſkými Rukama/neb ničehož nepotřebuge/ poněwádž on
dáwá wſſem žiwot/y dychánij/y wſſecky wěcy / a včinil geſt
z gednoho Człowěka wſſecko Lidſké Pokolenij.

Takowau tehda wěz a zney wſſemohaucnoſt Božij/ kte-
rauž on ſám o ſobě / yak máſs in Cenſ: Gap: 17. oznamuge
Abrahamowi řka: Ego Dominus omnipotens, ambula co-
ram me, & eſto perfectus, ponamq; fædus meum inter me &
te, & multiplicabo te vehementer nimis. Ná Pán wſſemo-
haucý / chodiž předemnau/a buď dokonalým / a položijmt
vmluwu mezy mnau a tebau/rozmnožjm tě náramně welmi.
Chce Pán býti znán a chwálen od ſtwořenij ſwého / kteréž
proto ſtwořiti ráčil / aby mu ſe od něho chwála dála / yak in
Exodo. w Rozdijlu 6. k Moyžijſſowi také mluwiti ráčij:
Ego Dominus, qui apparui Abraham, Iſaac & Jacob, in Deo
omnipotente, & nomen meum ADONAY, non indicaui ejs.
Pepigiq; fædus cum ejs, vt darem ejs terram Chanaam, ter-
ram peregrinatianis eorum, in qua fuerunt ad venæ. Ná
Pán kterýž gſem ſe zgewil Abrahamowi/ Izakowi y Jaku-
bowi / za Boha wſſemohaucyho/a gména mého Adonay/
neoznámil gſem gim/ než včinil gſem ſmlauwu s nimi/ abych
gim dal Zemi Chananegſkau/ Zemi putowánij gich/ w kte-
réž byli přichoze.

Týž w těch Knihách Cap. 20. mluwiti ráčij/ a oznamu-
ge ſe řka: Ego ſum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de ter-
ra Egipti, de domo ſeruitutis, non habebis Deos alienos coram
me, &c. Nát gſem Pán Bůh twůg / kterýž gſem tě wywedl
z Země Egyptſké z Domu ſlužebnoſti / nebudeſs mijti Bo-
hůw giných předemnau.

W třetijch Knihách Moyžijſſowých w Kapitole 26.
takto připowijdati ráčij Židům. Ponam tabernaculum me-
um in medio veſtri, & non abijciet vos anima mea, ambulabo
inter vos, & ero vobis Deus veſter, voſq; eritis populus meus.
Leuit: Cap: 26. Poſtawijmt Stánek můg proſtřed wás/
a nezawede wás Duſſe má/choditi budu mezy wámi/a budu
Bůh wáſs/ a wy budete Lid můg.

Skrz Geremiáſſe Proroka wygewuge také co za dobro-
djnij prokazati gim chtěl / geſtližby byli gednoſteynij aſwor-
nij w Wijře/kdež tak mluwiti ráčij: Et erunt mihi in popu-
lum, & ego ero eis in Deum, & dabo ejs cor vnum, & viam v-
nam vt timeant me vniuerſis diebus, & bene ſit eis, & filijs
eorum poſt eos. Jerem: 31. A budau mne w Lid/ a yá budu
gim w Boha/a dám gim ſrdce gedno/ a Ceſtu gednu/aby ſe
báli mne po wſſecky dni/a aby dobře bylo gim / y Synům a
Potomkům gegich.

Skrze Ezechyele/ také geho ſwatá a dobrotiwá přijpo-
wěď / w Kapi: 37. tato geſt. Et erit Tabernaculum me-
um cum eis, & ero eis Deus, & ipſi erunt mihi populus, & ſcient
gentes quia ego Dominus ſanctificator Jſraël, cum fuerit ſan-
ctificatio mea, in medio eorum in perpetuum. Eccleſ: Cap: 37.

Skrze Izayáſſe Proroka/ſlowa také potěſſytedlné ozna-
muge řka: Populus enim Sion habitabit in Hieruſalem plo-
rans, nequaquam plorabis, miſerans miſerebitur tui, ad vocem
clamoris tui, ſtatim vt audierit, reſpondebit tibi. Iſaiæ. Cap: 30.
Neb Lid můg Syonſký bydleti bude w Geruzalémě / ten
genž pláče nikoli nebude plakati / lijtoſt mage ſmilugi ſe
nad tebau / a hlaſu wolánij twého/ y hned yakž vſlyſſý odpo-
wij tobě.

Takowau wſſemohaucnoſt má Spaſytel náſs Pán Ge-
žijſs Kryſtus/yak to oznamuge v Jana S. w Kapi: 10. řka.
Propterea diligit me pater, quia ego pono animam meam, &
iterū ſumam eam, nemo tollit eam à me, ſed ego ponam eam
à me ipſo, & poteſtatem habeo iterum ſumendi eam, hoc man-
datum accepi, à Patre meo. Joann: Cap: 10. Protož (prý)
mne Otec miluge / že yá pokládám Duſſy ſwau/abych opět
wzal gi / nižádný gj odemne newezme/ ale yá pokládám gi
ſám od ſebe/moc mám položiti Duſſy ſwau/ a moc mám opět
wzýti gi/to přikázanij wzal gſem od Otce mého.

Hoſpodář: Proměnil gednák přijpowěd ſwau/
neznagij Potomcy gich/Láſky geho:

Hoſt: Deus nihil eorum quæ fecit odit. Sapien: 11. Cap.:
Pán Bůh wſſemohaucý/žádné wěcy nemá wnenáwiſti/ kte-
rau koli ſtwořiti ráčil k chwále ſwé / než weliká zloſt / vrpu-

tnost a peycha/tuto wssecku Lásku geho proměňuge. Nebo yak Salomon w Maudrostech Cap: II. dij ku Pánu: Diligis enim omnia quæ sunt, & nihil eorum odisti quæ fecisti, quomodo autem posset aliquid permanere nisi tu voluisses? aut quod à te vocatum non esset conseruaretur. Parcis autem omnibus quoniam tua sunt Domine, qui amas animas. Sapi: II. Milugess zagisté wssecky wěcy které gsau/a niž toho nenáwidijss cožs stwořil/nebo kterak by mohlo co zůstati/kdyby ty nechtěl/a neb co od tebe powoláno nebylo/yak by mohlo býti zachowáno/ a odpustijss také wssem/nebo twogi gsau Pane/ genž milugess Dusse.

Hospodář: Wijcet gest gednák nesstiastnych nežli těch/na které on gest láskaw na Swětě/na které láskaw dáwá gim hognost wsseho.

Host: Deus es iudex totius mundi, reddens vnicuiq;, bonum vel malum, pro vtquisq; meretur. Tak nám Pijsmo swaté dij: Že Pán Bůh gest saudce wsseho Swěta/ a platij gednomu každému/ zlé nebo dobré/ tak yak kdo zaslaužij/ očemž Geremiáss Prorok w 17. Kapi: dij: Ego Dominus scrutans cor & probans renes, qui do vnicuiq; iuxta viam suam, & iuxta fructum ad inuentionum suorum. Jerem: 17. Yá (prý) Pán skussugi Ledwij/a spytugi srdce/genž dáwám gednomukaždému podlé Cest geho/podlé Owotce nálezkůw geho.

Tak že Dawid o Pánu w Žálmu 95. dij. Iudicabit orbem terræ in æquitate, & populos in veritate sua. Saudit bude Okrsslek Země w vpřijmnosti a Lidj w prawdě swé.

Hospodář: An to také o Synu wyprawugij/ že přigde saudit žiwé y mrtwé/yak mluwijme wždycky podlé naučenij Apoßstolského.

Host: Tomu zagisté wěřiti máme/nebo sám v swatého Mathausse w Rozdijlu/16. wyznáwati to ráčij řka: Filius enim hominis venturus est in gloria patris sui, cum angelis suis, & tunc reddet vnicuiq; secundum opera ejus. Math: 16. Syn zagisté Člowěka přigijti má/w Sláwě Otce swého s Angely swými/ a tehdy odplatij gednomukaždému wedlé skutkůw geho.

Potom

Potom w Kapit: 25. týž v Mathausse S. oznamuge: Cum autem venerit filius hominis in Majestate sua, & omnes Angeli cum eo, tunc sedebit super sedem Majestatis suæ, Math: 25. A když přigde Syn Člowěka w Welebnosti swé/a wssyckni Anděle geho s ním/tehdy se posadij na Stolicy Welebnosti swé.

Hospodář: Wždy Pán Bůh na některých mijstech sauc sám Bohem/některým Tytul Božský dáwá/yak čteme w Knihách Deut: Cap: 6. y 7. Kdež wysýlá Moyžijsse ku Faraonowi prawij mu/že gsem tě včinil Bohem Faraonowým. in Exod: také Cap: 22. Saudce Bohy gmenuge.

Host: Každý wyslaný od Pána swého/gméno geho na sobě nese/y každé Poselstwij/gménem geho odprawuge. Tak činil Moyžijss/yak gsemt nahoře prawil. Co se pak tkne toho/z druhých Kněh Moyžijssowých Kapit: 22. kde Saudce gmenuge Bohy/ti toliko na mijstě Božjm gsau/ y w Žálmu 81. tak se o nich mluwij: Magij býti za Lidi počjtáni/ačkoli náměstkowé Božij gsau. Ale pomni co Moyžijss mluwij w pátých Knihách w Kapi: 6. Audi Israël Dominus Deus tuus Deus vnus est. Slyss (prý) Izraeli/Pán Bůh twůg/Bůh geden gest. A sám Pán yak o sobě oznamuge/Deut: Cap: 32. řka: Videte quod ego sum solus, & non est alius Deus præter me, ego occidam, & ego viuere faciam, percutiam, & ego sanabo, & non est qui possit de manu mea eruere. Pohleďte žet gsem yá sám/a nenijt giného Boha kromě mne/yát ranijm/a vzdrawijm/aniž gest kdoby se mohl z Rukau mých wytrhnauti.

Hospodář: Giným také dobrotu přiznáwá/a ginij prawij že nenij giného dobrého/toliko sám Bůh.

Host: Dobrota Božská/nemůž se přirownati žádné dobrotě na Swětě. Solus Deus bonus. Sám toliko Pán Bůh dobrý gest. Ale yak Latinijcy řijkagi: Bonum est id quod opponitur malo, estq; nomen generale honesta atq; vtilia simul complectens, vt bonum animi, bonum corporis, bonum fortunæ, si bonum virum dicimus, probum significamus, si

mus ſi bonū militem, fortem, ſi bonum imperatorem, prudentem ſi bonum Grammaticum, literatum, ſi bonum Judicem iuſtum, ſi bonum mercatorem, diuitem, ſi bonum faciem pulchram. Nemůže ſe nikomu dobrota přiwlaſtniti / to co gmenugem dobrým / proti dobrotě Božſké / tak ſe rozumi / dobrý Muž rozumij ſe probus, zachowalý a ſkuſſený. Geſtli Rytijře gmenugeſs / rozumij ſe fortis, togeſt: Sylný Vdatný. Pakli Cýſaře / Krále / to ſe rozumij prudens, Maudrý / opatrný. Geſtliž pak Grammatica: to geſt Miſtra / Žáka / to ſe rozumij / Literatus, Včený / a weymluwný. A pakli Saudnijho dobrym gmenugeſs / rozumij ſe ſprawedliwý. Pakli Kupce dobrým gmenugeſs / rozumij ſe Bohatý. Geſtli pak Člowěka z oblièege chwáliſs / rozumij ſe pěkný / vſſlechtilý. Wſſecko to Methaphorice, to geſt na opak rozumijno býti má. Ale Pán Bůh toliko ſám geſt dobrý / Syn geho toho Tytule trpěti nechtěl / gſa rowen Bohu Otcy / yak o tom máſs v Lukáſſe S°. Cap: 18. Interrogauit eum quidam princeps, dicens magiſter bone, quid faciens, vitam æternam poſſidebo, dixit autem ei Jeſus, quid me dicis bonum, nemo bonus niſi ſolus Deus. Lucæ. 18. Když ſe ptal geden z Knijžat: Miſtře dobrý / co čině žiwot wěčný obdržijm. Y řek ſgemu Gežijs: Mne nazýwáſs dobrým / nižádný nenij dobrý gediné ſám Bůh.

Žádný tak nenij ſwatý gediné ſám Bůh / ktereho ſwatoſt odewſſeliyaké poſſkwrny geſt prázdná / Solus Deus ſanctus, ginij ſe gmenugij ſwatij / proto že gſau poſwěceni od geho wſſemohaucnoſti / pro gegich wěrné puſluſſenſtwj a chowánij. Toliko rozuměg ſlowa / které Pán mluwiti ráčil k Mogžijſſowi w Knihách 3. w Kapi: 19. Loquere ad omnem cœlum filiorum Jſraël, & dic eis, ſancti eſtote, quia ego ſanctus ſum Dominus Deus veſter, Leuit: 19. Mluw ke wſſemu Záſtupu Synůw Izrahelſkých / a rcy gim ſwatij buďte / nebo ſwatý gſem yá Pán Bůh wáſs. Tak wěz že ſe tijm Člowěk poſwěcuge / když wůli Stwořitele Pána ſwého plnij / a z hřijchůw včiněných pokánij činij. Protož Apoſſtol k Židům dij: Cap: 12. Pacem ſequimini cum omnibus, & ſanctimoniam ſine qua nemo videbit Deum. Hebr: Cap: 12. Pokog měgte ſe wſſemi / a ſrdečné čiſtoty náſledůgte / bez nijž žádný

žádný nevzřij Boha. K Teſalonicenſkým také dij: Hæc eſt voluntas Dei ſanctificatio veſtra, Theſalo: Cap: 4. Tať geſt wůle Božij ſwattoſt waſſe. A to máſs / že toliko ſám Bůh gt dobrý / ſwatý / ſám také y mocný / y ſprawedliwý / yakť teď oznámijm / přiznala mu to ona Anna / yak gſemť prawil nahoře / 1. Regum. Capite. 3.

Geremiáſs také w Kapi: 9. dij: Hæc dicit Dominus non glorietur ſapiens in ſapientia ſua, non glorietur fortis in fortitudine ſua, & non glorietur diues in diuitijs ſuis, Ierem: 9. To dij Pán: Nechlub ſe maudrý w maudroſti ſwé / nechlub ſe ſylný w ſýle ſwé / a nechlub ſe Bohatý w Zbožij ſwém.

Sám toliko také geſt ſprawedliwý / ſolus juſtus, a nad ſprawedliwými Oči ſwé držeti ráčij / yak Dawid Pſalm: 33. Oculi Domini ſuper iuſtos, & aures ejus in preces eorum. Oči (prý) Páně nad ſprawedliwými / a Vſſy geho k prozbám gich.

W Knihách Machabeyſkých oznámil Neemiáſs Prorok w Modlitbě ſwé wſſechnu tu wſſemohaucnoſt Božij / těmito ſlowy: Domine Deus omnium, creator terribilis & fortis, iuſtus & miſericors, qui ſolus es bonus, Rex, ſolus præſtans, ſolus iuſtus & omnipotens & æternus, qui liberas Iſraël de omni malo, qui feciſti patres electos, & ſanctificaſti eos. 2. Machabe: Cap: 1. Pane Bože wſſech wěcý Stwořiteli / hrozný a ſprawedliwý / ſylný a miloſrdný / kterýž ſám gſy dobrý / ſám Král neylepſſý / ſám ſprawedliwý / wſſemohaucý a wěčný / kterýž wyſwobozugeſs Izrael / ze wſſeho zlého / a který gſy včinil Otce wywolené / a poſwětil gſy ge.

Sám toliko geſt dobrotiwý a miloſtiwý / yak ſe o tom čte w Zgewenij w Kapit: 15. Quis non timebit te Domine, & magnificabit nomen tuum, quia ſolus pius es, quoniam omnes gentes venient, & adorabunt in conſpectu tuo, Apoca: Cap: 15. Y kdo ſe tebe nebude báti Pane / a kdo nebude welebiti gména twého / neb ty ſám miloſtiwý gſy / wſſyckni zagiſté Národowé přijgdau / a budau ſe klaněti před twářij twau / nebo zgewnij gſau Saudowé twogi.

Hoſpodář: Apoſſtol také Páně w prwnij Kanonice w 2. Kapi: dij ke wſſem: Ale wy gſte Rod wywolený Králowſké Kněžſtwo / Lid ſwatý / Lid dobytý / abyſſte zgewowali

wowali moc toho / kterýž z temnostij wás powolal / w předivné swětlo swé.

Host: Powěděl to Apostol onomu Chrámu prwnijmu/ktery gméno Pána Boha rozhlassowal/oznamugijc slowo Páně a wssemohaucnost Boha Otce/y Syna geho neymilegssýho Krysta Pána/ protož gim to náležitě přičetl/nebo každý takowý/kdo pilně w srdcy swým o Pánu Bohu rozgijmá / a giným wssemohaucnost geho wypráwuge / swatý gest / nebo Duch swatý w srdcy geho přebýwá. Ale sám toliko Pán Bůh na Swětě S. a Blahoslawený gt̄/solus Deus Beatus, ač prawij Psalmista w Žalmu 1. y na mnohých mijstech o Blahoslawenstwij Lidském/a wssak takowe Blahoslawenstwij/sám Pán dáwati ráčij z Lásky swé/ proto yak dij Dawid: Beatus vir qui non abijt in consilio impiorum, & in via peccatorum non stetit, Psal: 1. Takowý od Pána Blahoslawený gest člowěk/ kterýž newssel w raddu newěrných/a na cestě hřijssných nestál. W Žalmu také 40. dij: Beatus vir qui intelligit super egenum, & pauperem, in die mala liberauit eum Dominus. Blahoslawený kterýž rozumij se nad nuzným a y chudým člowěkem/nebo w den zlý wýswobodijt geho Pán. W Žalmu pak 118. dij: Blahoslawený neposskwrněný/kterýž chodij w Zákoně Páně:

Sám Pán nesmrtedlný gest / genž sám má nesmrtedlnost / a přebýwá w swětle nepřijstupitedlném/ ten sám Zázraky a diwné wěcy působij/yak mu to Dawid w Žálmu 71. přičijtá řka: Benedictus Dominus Deus Israel, qui fecit mirabilia solus.

Hospodář: To také práwijss/že sám Pán Bůh wij y zná mysl y srdce Lidské. Tu o Samuelowi máss swědectwij/w Knihách 1. Králowských w Rozdijlu: 9. yak Saulowi oznámil o Oslicých. Také o Jozeffowi/zdaliž newhodl mnohé wěcy.

Host: Takť gest/wěděli/nebo od Pána nato wynaučeni byli/sám Pán wynaučil Samuela / yak Saula pomazati měl/ a Oslice vkázal. Připamatůg sobě raděgi slowa Krále Salomona w 3. Knih: Králow: w Kapi: 8. w kterým wssemohaucnost Páně wygadřil řka: Tu exaudies in cœlo in loco ha-

bitationis tuæ, & repropitiaberis, & facies vt des vnicuiq; secundum omnes vias suas, sicut videris cor ejus, quia tu nosti solus, cor omnium filiorum hominum, 3. Regum Cap: 8. Ay (prý) vslyssýss Pane Bože w Nebi w Přijbytku twém swatým / a slijtugess se y včinijss gednomu každému podlé Cest geho/yakž vzřijss srdce geho. Nebo ty sám znáss srdce wssech Lidij. Tu zney že on toliko sám zná srdce Lidské / sám hřijchy gich odpausstij/když ponijžené vhlijdá.

Hospodář: To rád slyssým/neb se wychwalugi Knězij tijm/ že oni mohau hřijchy Lidské odpustiti / čemuž yá newěrijm.

Host: Chcessli býti prawým služebnijkem Krysta Spasytele nassého / wěřiti tomu musýss: Neb to wěc wijry hodná gest. Poslauchey slow Spasytele co poraučeti ráčil Včedlnijkům swým / giž po zmrtwých wstánij swém/ yak o tom Jan S. w Kap: 20. swědectwij dáwá řka: Dixit ergo eis, iterum pax vobis, sicut misit me pater, & ego mitto vos, hoc cum dixisset insufflauit & dicit eis: Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis rettenta sunt, Ioann: Cap: 20. Tehdy opět dij gim: Pokog wám / yakož mne poslal Otec / y yá posýlám wás? To když powěděl/wzdechl naně a řekl gim: Přijměteż Ducha swateho/ kterýmž koli odpustijte hřijchy/ odpausstěgij se gim / a kterýmž zadržijte / zadržáni gsau. A tak giž wěz / že Knězij prawdu prawij / nebo oni také potom gdauc na smrt / dáwali giným moc sobě od Pána danau/hřijchy odpausstěti / y wssecknu služebnost Cýrkewnij/ wykonáwati Pánu náležitě/yak sami wynaučeni od Ducha swatého na to wssechno byli / a až po ten čas dáwagij.

Ano také máss v Mathausse S./ w Kapi: 18. yak Petr řekl ku Pánu: Tunc accedens Petrus ad eum dixit Domine quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei, vsq; septies? Dixit ei Iesus: Non dico tibi septies, sed vsq; ad septuaginta septies, Math: 18. Natom na ten čas měg dosti / potom toho dost budess mijti / nenijčko o wssemohaucnosti Božij s tebau mám rozmluwu / kterémuž toliko

samému

ſamému ſlaužiti máme / yak nám Deut: Cap: 6. naučenij dáno. Et Dominum Deum tuum timebis., & illi ſoli ſerui-es, ac per nomen ejus iurabis. Deut: Cap: 6.

Hoſpodář: Y yá tak prawijm / at nenijcko po-raučegi: To ſlaužit ſwatym / to Knězy / to Papeži / Králi / Heytmanu / co wěděti čeho newymegſſlegi nám.

Hoſt: Obrat ſe kde chceš / wſſudy Wrchnoſt muſý býti / wſſak by Swět zanic neſtál / kdyby Wrchnoſti nebylo / od wěčnoſti to Stwořitel nařijditi ráčil / yak o tom máš / in Geneſ: Cap: 25. Což Pán Rebece powěděti račil. Duæ gentes ſunt in vtero tuo, & duo populi ex ventre tuo, dividentur, populusq; populum ſuperabit, & maior ſeruiet-minori. Dwať (prý) Narody gſau w žiwotě twém / a dwogij Národowé z žiwota twého ſe rozdělij / a Lid bude přemáhat Lid / a wětſſý ſlaužiti bude menſſýmu. To zney že newſſecko Pány / Pán Bůh mijti chce na Swětě / ač by to mohl ſprawiti / žeby wſſeckny z bohatil / ale chce aby také Po-řádek byl / aby gedni druhým ſlaužili / což y Apoſſtol Kolo-cenſkým piſſijc dij: Serui obedite Dominis carnalibus, per om-nia, non ad oculum ſeruientes, quaſi hominibus placentes, ſed in ſimplicitate cordis, timentes dominum, ad Coloſ: Cap: 3. Služebnijcy poſluſſni buďte we wſſem Panům ſwým těle-ſným. Ne na Oko toliko ſlaužijce / a yako Lidém ſe lijbijce / ale vpřijmným ſrdcem bogijce ſe Boha wſſemohaucýho / kte-rý ſám Pánem geſt nadewſſemi Pány / yak ſkrze Izayáſſe o ſobě mluwiti ráčij / w Kapi: 42. Ego Dominus hoc eſt no-men meum, gloriam meam alteri non dabo, & laudem me-am ſculptilibus. Yá Pán / a to geſt gméno mé / chwály mé ginému nedám / a Cti mé Rytinam.

Hoſpodař: Wſſak Pán Syna ke wſſemu při-puſtil / gemu Chwálu mezy Národy rownau z ſebau dáti rá-čil. A protož tě proſym o téhož Syna geho začátku po-wěz mi tak doſtatečně / yakš mi prawil o Bohu Otcy / a wſſemohaucnoſti geho.

Hoſt:

Hoſt: Wſſakť Ján ſwatý počátek geho ozná-mil / yakť gſem giž prawil: Napočátku bylo ſlowo / a ſlo-wo bylo v Boha / a Bůh byl ſlowo. To giž máš. A když Czert Ewu podwedl / že na zápowěd Páně Owotce z Stro-mu wědomoſti zlého y dobré okuſyla. Otom máš giž zmijn-ku neyprwnějſſý Boha Otce / kdež Hadu pohružku včinil / Geneſ: Cap: 3. řka: Inimicitias ponam inter te, & mulie-rem. O Czerte / že gſy to ſpáchal / yá nepřijzeň vložijm / mezy tebau a ženau. Skrze Proroky potom oznamowati ráčil Narozenij geho / yak máš v Izayáſſe / Cap: 7. Ecce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emanuel. Ay hle Panna počne a porodij Syna / a názwáno bude gmé-no geho Emanuel: To geſt Bůh s námi.

Týž Izayáš w Kapit: 11. dij: Egredietur virga de Radice Jeſſe, & flos de radice ejus aſcendet, & requieſcet ſuper eum ſpiritus Domini, ſpiritus ſapientiæ & intellectus, ſpiritus conſilij, & fortitudinis, ſpiritus ſcientiæ, & pietatis. Ay zwegdeť Prut z Kořene Jeſſe / a Kwět z Kořene geho wy-ſtaupij / a odpočijwati bude na něm Duch Božij / Duch mau-droſti a rozumu / Duch raddy a Sýly / Duch Vměnij a mi-loſtiwoſti. Mnoho důwodůw máš oněm / vtoho Izayá-ſſe / také v giných Prorokůw / yak v Geremiáſſe w Kapi: 23. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, & ſuſcitabo Dauid ger-men iuſtum, & regnabit rex, & ſapiens erit, & faciet iudici-um, & iuſticiam in terra. Ay dnowé gdau dij Pán / a wzbudijm Dawidůw Kmen ſprawedliwý / a Kralowati bude Král / a maudrý bude / a činiti bude Saud / a ſprawe-dlnoſt nazemi.

Skrze Ezechyele w Kapit: 34. dij Pán: Et ſuſcitabo ſuper eas paſtorem vnum qui paſcat eas. A wzbudijm nad nimi Paſtýře gednoho genž by ge paſl.

Y také w druhé Kapit: dij: Et mouebo omnes gentes, & veniet deſideratus cunctis gentibus, & implebo domum iſtam gloria, dicit Dominus exercituum. A pohnu wſſemi Národy / a přijgde wſſem Národům žadaucý / a naplnijm Dům tento Sláwau / dij Pán Záſtupůw.

V Zacháryáſſe Proroka w Kapi: 2. také o ſobě wy-

ſwědčuge

swědčuge řka: Lauda & lætare filia Sion, quia ecce ego venio, & habitabo in medio tui. Zacha: Cap: 2. Chwál a wesel se Dcero Syonská/neb ay yá gdu a bydleti budu v prostřed tebe/dij Pán.

W Kapitole pak dewátý / předpowijdá přijsstij Páně těmito slowy: Exulta satis filia Sion, jubila filia Hierusalem, Ecce Rex tuus veniet tibi iustus, & Saluator ipse pauper, & ascendens super Asinum & super Pullum, filium asinæ, Zacha: Cap: 9. Wesel se dosti Dcero Syonská / plesay radostij Dcero Geruzalémská. Ay Král twůg gde k tobě sprawedliwý/a Spasytel/on Chudý/a wsedage na Osla/a na Oslátko Syna Oslyce. Mnoho Prorokůw opustijm pro vkrácenij/mnoho přjpowědj Páně nespomijnám/kdo gednomu y dwěma newěřij/tent y mnohým wěřiti bude/a w nedůwěrnosti zůstane. Ty pak dostatečně wě ´že Krystus Spasytel náss podlé slijbůw Boha Otce/neyprwé w čas pro nás oprawdowým Człowěkem se stal/ a s námi na Swětě obcowati ráčil/ o gehož swatým Narozenij/ pijsse Ewangelista Jan swatý / w Kapit: 1. Et Verbum caro factum est, & habitauit in nohis, & vidimus gloriam eius, gloriam quasi vnigeniti à patre, plenum gratiæ & veritatis. A Slowo tělem včiněno gest / a přebýwalo mezy námi / a widěli gsme Sláwu geho / Sláwu yako gednorozeného od Otce plného milosti a prawdy.

Aby tehdy wěřil gistě/ že počat gest Duchem Swatým a narodil se z Maryge Panny/ yak o tom máss v Mathaussi S°. w prwnij Kapit: o tom swědectwj: Ioseph fili Dauid, noli timere accipere Mariam coniugem tuam, quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est, pariet autem filium, & vocabis nomen ejus JESVM, ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum, hoc autem totum factum est, vt adimpleretur quod dictum est per Prophetam, dicentem à Domino. Ecce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabunt nomen ejus Emanuel. Math: Cap: 1. A když o tom myslil Jozeff/vkázal mu se Anděl wespanij / řka: Jozeffe Synu Dawidůw/nelekey se přigijti Marygi Manželky swé / neb co se gest narodilo w ni / z Ducha swatého gest / porodijt zagisté Syna/ a nazůwess gméno geho Gežijss / nebt on wyswobodij Lid

swůg od hřijchůw gjch. Toto pak wssecko stalo se gest/aby se naplnilo což powědijno gest od Pána/ skrze Proroka řkaucýho: Ay Panna počne a porodij Syna / a nazwáno bude gméno geho Emanuel. Y ptala se Pánna Anděla/ yak to ona má poroditi když Muže mijti nechce? Dal gi takowau odpowěd/ yak Lukáss swaty dij w prwnij Kapi. řka: Spiritus sanctus super veniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi, ideoq; quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei, Lucæ. Cap: 1. Duch swatý wstaupij w tě / a moc neywyšsstho zastijnij tebe / a protož což se narodij z tebe swatého/ slauti bude Syn Božij: Tam negdese wijc v toho Ewangelisty.

Powstaw tehda ze sna Jozeff/yak dij Ewangelista Mathauss swatý/ w Kapit: 1. Exurgens autem Joseph à somno, fecit sicut præcepit ei Angelus Domini, & accepit coniugem suam, & non cognoscebat eam, donec peperit filium suum primogenitum, & vocauit nomen ejus JESVM, Math: 1 Tehda včinil yakž mu oznámil Angel Páně /přigal Marygi Manželku swau / a nepoznal gest gi/ až y porodila Syna swého prworozeného/nazwal gest gméno geho Gežijss.

Oznamuge tehdy Lukáss swatý Ewangelista narozenij geho/těmito slowy: Factum est autem cum essent ibi, impleti sunt dies vt pareret, & peperit filium suum primogenitũ, & pannis eum inuoluit, & reclinauit eum in præsepio, quia non erat ei locus in diuersorio, Lucæ: Cap: 2. Y stalo se gest kdy gsau tam byli / a naplnili gsau se dnowé aby porodila / y porodila Syna swého prworozeného / a w Plenky ho obwinula/a položila gey w Geslech / neb ne bylo mijsta w Hospodě.

Pogednau yak se naroditi ráčil w Beltléme Jůdowě/ yak swědčij Ewangelista Mathauss swatý w 2. Kapit: těmito slowy: Cum ergo natus esset JESVS in Bethlehem Judæ, in diebus Herodis Regis. Ecce Magi ab oriente venerunt Hierosolimam, Math: 2. A když se narodil Gežijss w Betléme Jůdowé/za dnůw Herodesa Krále. Ey Mudrcy přigeli od wýchodu Slunce do Geruzaléma. O tom narozenij Micheáss Prorok prorokowal/ yak se o tom čte / Cap: 5. Et tu Bethlehem Ephrata, paruulus es in millibus Juda ex te mihi egre-

mihi egredietur, qui ſit dominator in Jſraël, & egreſſus ejus ab initio à diebus æternitatis. A ty Bethléme Effrata malijčký ſy w tiſýcých Jůdſkých / z tebeť mi wygde / který bude Panowati w Jzraeli / a wýchod geº od počátku dnj wěčnoſti.

Narodit ſe tehda ráčil ſine peccato, bez hřijchů / yak Apoſſtol w druhým k Korynt: w Kapi: 5. dij: Eum qui non nouerat peccatum pro nobis, peccatum fecit, vt nos efficeremur iuſtitia Dei in ipſo, 2. Corint: Cap: 5. Toho kterýž hřijchu nepoznal / včinil Bůh za nás Oběti za hřijch / abychom my byli včiněni ſprawedlnoſti Božij w něm.

Petr také Apoſſtol Páně w prwnij Kanon: w Kapi: 2. dij: Qui peccatum non fecit nec inuentus eſt dolus in ore ejus, 1. Petr. 2. Kterýžto hřijchu nevčinil / aní ſe leſt naſſla w Vſtech geho.

Potom dne oſmého po narozenij / dal ſe obřezati podlé Zákona Moyžijſſowa / yak o tom Lukáš ſwatý oznamuge řka: Et poſtquam conſumati ſunt dies octo, vt circumcideretur puer, vocatum eſt nomen ejus Jesvs, quod vocatum eſt ab Angelo priuſquam in vtero conciperetur, Lucæ. Cap: 2. A když ſe dokonalo oſm dnij / aby obřezáno bylo Dijtě / nazwáno geſt gméno geho Gežijš / kterež geſt nazwáno od Anděla / prwé než ſe w žiwotě počalo.

Pokřtěn potom w Jordáně / yak o tom máš v Ewangeliſtůw / v Mathauſſe S. w třetým / v Marka w prwnijm / v Lukáſſe w třetijm: Et factum eſt in diebus illis, venit Jesvs à Nazareth Galieæ, & Baptiſatus à Ioanne in Jordane, & ſtatim aſcendens de aqua, uidit cœlos apertos, & Spiritum tanquam columbam deſcendentem, & manentem in ipſo, Lucæ. 3. Cap: Y ſtalo ſe geſt w těch dnech / přiſſel Gežijš z Nazarethu Galilegſkého / a pokřtěn geſt od Jana w Jordáně / a y hned wyſtaupiw z wody / vzřel Nebeſa otewřená / a Ducha yakožto Holubicy / an zſtupuge a zůſtáwá na něm. Tož Mathauš ſwatý wyznáwá / w Kapit: 3.

A prwé nežli ſe to ſtalo / Jan ſwatý / yak o tom v Mathauſſe S. m íš w týmž Capitolum, mluwil k Lidu onomu / kteřijž k němu chodili o Křeſt: Ego quidem baptiſo vos in aqua in penitæntiam, qui autem poſt me venturus eſt, fortior me eſt, cujus non ſum dignus calceamentum ſoluere, ipſe vos bapti-

vos baptiſabit in ſpiritu ſancto & igne, Ioan. 1. Yáť wás (prý) křtjm wodau ku pokánj / ale ten který po mně přigjti má / geſtiť ſylněgſſý nežli yá / gehožto negſem hoden Rzemýnky Obuwi rozwázati / on wás bude Křtjti w Duchu S. a w Ohni.

Poſlyš Jana S. Ewangeliſty / genž toho dowozuge w Kapit: prwnij těmito ſlowy: Altera die vidit Ioannes Jesvm venientem ad ſe, & ait: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, hic eſt de quo dixi, veniet poſt me vir, qui ante me factus eſt, quia prior me erat, & ego neſciebam eum, Ioan. 1. Druhého pak dne / vzřel Jan Gežijſſe an gde k němu / Y řekl: Ay Beránek Božij / ay genž ſnijmá hřijchy Swěta / tentoť geſt o němž gſem powěděl že po mně přigde Muž / který geſt mne předeſſel / nebo prwé nežli yá / byl / a yá neznal gſem ho. A prwé když vſlyſſel o něm Jan poſlal byl k Spaſyteli / ptáti ſe ho: Onli geſt / a neb giného čekati máme. Spaſytel pak k němu ſkázal řka: Euntes dicite Ioanni quæ audiſtis, & vidiſtis, cæci vident, claudi ambulant, leproſi mundantur, Math: 11. Gděte powězte Janowi co gſte widěli a ſlyſſeli / Slepij widij / Kulhawij chodij / Malomocnij ſe čiſtij. Tu giž máš ſwědectwij o Kryſtu Pánu / yak to nám důwodně Cýrkew ſwatá wygadřila / že Spaſytel náš Gežijš Kryſtus / manifeſtatur, & demonſtratur certis teſtimonijs. Jako neyprwé Mathauš ſwatý w prwni Kapito: začijná / Liber generationis Iesv Chisti filij Dauid, filij Abraham, &c. Iacob autem genuit Ioſeph virum mariæ, de qua natus eſt Iesvs, qui vocatur Christvs, Math: Cap: 1. Yakob zplodil Jozeffa Muže Maryge / z který ſe narodil Gežijš / genž ſlowe Kryſtus.

Hoſpodář: Protož mnozý proti tomu gſau / wijry dáti nechtěgi / aby Pannau byla / poněwádž Muže měla

Hoſt: Y zdali nemagi giſtého ſwědectwij / o tom takowij neważnij y ſlepij Lidé v Lukáſſe S. w prwnj Kap: pſaného timito ſlowy / kdež ku Panně Angel dij: Ecce concipies in vtero, & paries filium, & vocabis nomen ejus Ieſum, hic erit magnus, & filius altiſſimi vocabitur, & dabit illi Dominus Deus ſedem Dauid patris ejus, & regnabit in Domo Iacob in æternum, & regni ejus non erit finis, Luc: Cap: 1.

Ay počneſs y porodijſs Syna/a nazůweſs gméno geho Gežijſs/tent bude weliký a Syn neywyšſſýho ſlauti bude/a dát gemu Pán Bůh Stolicy Dawida Otce geho/a Kralowati bude w Domu Jakobowu nawěky / a Králowſtwij geho nebude konce. A protož nechť ſe obáwagij takowij Mudrcowé/ treſtánij Božijho / nebo Apoſſtol dij ad Hæbreos Cap: 10. Iritum quis faciens legem Moyſi ſine vlla miſeratione duobus vel tribus teſtibus moritur, quanto magis deteriora putatis mereri ſuplicia, qui filium Deiconculcauerit. Kdy kdo přeſtaupil Zákon Moyžijſſůw/bezewſſý lijtoſti pod dwěma a neb třijma ſwětky vmrtwen byl/mnohém wijcegi za to měgte/že wětſſých muk ſobě zaſluhuge/kdoby Syna Božijho w čem neyméně zlehčil.

Poſlauchey ty toliko wſſech ſwědectwij/ genž ſe o něm wyprawugij / a oznamugij geho býti oprawdowým Synem Boha wſſemohaucýho/ ačť gſemť giž prwé prawil o Křtu geho w Jordaně / a wſſak geſtě ſwědectwij Jana S°. oznámijm / genž takto dij: Et teſtimonium perhibuit Ioannes, dicens, quia vidi ſpiritum deſcendentem quaſi columbam de cœlo, & manſit ſuper eum, & ego neſciebam eum, ſed qui miſit me Baptizare in aqua, ille mihi dixit, ſuper quem videris ſpiritum deſcendentem, & manentem ſuper eum, hic eſt qui baptizat in ſpiritu ſancto, Ioan. 1. Cap: A ſwědectwij wydal geſt Jan řka: Že gſem wiđěl Ducha an ſtupuge yakožto Holubice z nebe/ a zůſtáwá na něm / a yá gſem ho neznal / ale kterýž mne poſlal Křtijti v Wodě/ten mi geſt řekl/ nad kýmž vzřijſs Ducha z ſtupugijcýho/a zůſtáwagijcýho na něm/ tenť geſt genž křtij w Duchu ſwatém. Toť ho ſwědectwij oznámilo Janowi ſwatému / a těm wſſechněm genž gſau wěrnými wywolenými geho/ tomuť oznámil Duch početij / y narozenij geho/a o kterémž dij Cap: 1. Et verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis, & vidimus gloriam ejus, gloriam quaſi vnigeniti à patre, plenum gratiæ & veritatis Ioan. 1. A ſlowo tělem včiněno geſt / a přebýwalo mezy námi / a wiđěli gſme Sláwu geho/ Sláwu yakožto Gednorozeného / od Otce plného miloſti a prawdy. To giž ſwědčij Ewangeliſta y nám oznamuge / kdo z Boha geſt / ten také

tomu

tomu wſſemu wěřij kdo z Diábla/ tomu odpýrá/neb y tomu wěř/že y Diábel wij že geſt Syn Boha prawého / neb ono máſs v Marka ſwatého w páté Kapit: patrné ſwědectwij/ kdež takto dij: Videns autem Jesvm à longe cucurrit & adorauit eum, & clamans voce magna dixit: Quid mihi & tibi Jesv fili Dei altiſſimi, adiuro te per Devm verum, ne me torqueas, dicebat enim illi exi ſpiritus immunde ab homine, Mar: Cap: 5. Onen poſedlý od Sſatanáſſe/wida Gežijſſe/ zdaleka běžel a poklonil ſe gemu/a wzdal mu chwálu/a křiče hlaſem welikým řekl: Co mne a tobě Gežijſſy Synu Boha neywyšſſýho/zaklijnám tě ſkrze Boha/aby mně nemučil: Y řekl gemu Pán: Wygdi Duchu nečiſtý od Człowěka / y hned muſyl / tak yak Pán chtěl/ včiniti.

Poznali ho také wětrowé/ yak Mathauſs S. w Kap: 14. oznamuge řka: Et cum aſcendiſſet in nauiculam, ceſſauit ventus, qui autem in nauicula erant, venerunt, & adorauerunt eum dicentes, vere filius Dei es, Math: 14. Cap: A když wſtaupil na Lodičku přeſtal Wijtr / a kteřijž na Lodičce byli/ přiſtaupili gſau / a klaněli ſe gemu/a chwálu wzdáwagijc prawili: Giſtě Syn Božij gſy ty. Zgewil ho Bůh Otec před ſwými wolenými Včedlnijky geho/yak o tom máſs v téhož Mathauſſe S°. w Kapit: 17. Adhuc eo loquente, ecce nubes lucida obumbrauit eos, & ecce vox de nube dicens, hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit, ipſum audite, & audientes diſcipuli ceciderunt in faciem ſuam, & timuerunt valde, Math: Cap: 17. A když on geſſtě mluwil / Oblak byl zaſtijnil ge/ a ay hlas z Oblaku řkaucý: Totoť geſt Syn můg milý/w němž mi ſe geſt dobře zalijbilo/ poſlaucheytež ho. Y vſlyſſewſſy Včedlnijcy/ padli gſau na Twáři ſwé/ a báli ſe welmi.

Poſlauchey v Jana ſwatého/w 10. Kapit: což o něm prawij: Et ambulabat Jesvs in Templo in porticu Salomonis, circumdederunt ergo eum Iudæi, & dicebant ei, quouſq; animam noſtram tollis, ſi tu es Christvs, dic nobis palam. Reſpondit eis Jesvs: Loquor vobis & non creditis, opera quæ ego facio in nomine Patris mei, hæc teſtimoninm præbent de me, Ioan: 10. Cap: Y chodil Gežijſs w Chrámě po Syncy Salomonowě/tehdy obklijčili gey Žide a řekli gemu: Dokud

Duſſy

Duſſy naſſy držijš gſyli ty Kryſtus powěz nám zgewně: Odpowěděl gim Gežijš: Mlumijm wám / a newěřijte / ſkutkowé kteréž yá činijm we gménu Otce mého / tiť ſwědectwij wydáwagi o mně.

Támž k nim dij: Vos dicitis, quia blaſphemas, quia dixi filius Dei ſum, ſi non facio opera Patris mei, nolite credere mihi. Wy prawijte že ſe rauhám / že gſem řekl / Syn Božij gſem / nečinijmli ſkutkůw Otce mého / newěřte mi.

A potom w Kapitole 15. na ně nařijká řka: Si opera non feciſſem in eis, quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent, nunc autem & viderunt, & oderunt & me, & Patrem meum, ſed vt adimpleretur ſermo, qui in lege eorum ſcriptus eſt, quia habuerunt me odio gratis. Ioann: 15.

Hoſpodář: Proč / a odkud to přiſſlo Lidem / že ho gmenugi Beránkem Božijm / Kněžij ho to tak pokřtili giſtě.

Hoſt: Ne Kněžij oznamugij ale Angele Božij / y wſſecka Nebeſká Kžijſſe / tak ho gmenowali / yak nám Jan ſwatý w Zgewenij ſwém w Kapi: 5. prawij: Et vidi, & audiui vocem Angelorum multorum, in circuitu Troni, & animalium, & ſeniorum, & erat numerus eorum millia millium, dicentium voce magna, dignus eſt agnus qui occiſus eſt accipere virtutem, & diuinitatem, & ſapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem, Apoca: Cap: 5. Y widěl gſem a ſlyſſel gſem hlas Angelůw mnohých / okolo Trůnu a Zwijřat y Starcůw / y byl geſt počet gich Tiſýce Tiſýcůw / hlaſem welikým křičijcých: Hoden geſt Beránek / kterýž geſt zabit wzýti moc a Božſtwij / a Maudroſt / y Sýlu / Czeſt / Sláwu a požehnánij.

Potom w 7. Kapit: dij: Poſt hæc vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus, & tribus, & populis, & linguis ſtantes ante Tronum, & in conſpectu Agni, amicti ſtolis albis, & palma in manibus eorum, Apocal: 7. Cap: Potom widěl gſem Záſtup weliký / kteréhož žádný přečijſti nemohl / ze wſſech Národůw / a Pokolenij / a Lidij / y Yazykůw / ani ſtogi před Trůnem a před Obličegem Beránka / gſauce oblečeni w býlé Raucho / a Palmy w Rukau gich.

A protož k Kolocenſkým pijſſýc Apoſſtol dij: Videte ne quis vos decipiat, per philoſophiam, & inanem falaciam, ſecundum traditionem hominum, ſecundum elementa mundi, & non ſecundum Chriſtum, quia in ipſo habitat omnis plenitudo diuinitatis, corporaliter, ad Colocen: Cap: 2. Hleďtež ať wás žádný neſklamá maudroſti Swětſkau / a marným ſklamánijm wedlé wydánij Lidſkého / a podlé běhu přirozenij tohoto Swěta / a ne wedlé Kryſta / ale wedlé Kalwijna / Aryána / Luthera a giných Heretykůw / wám Pijſmo wykládagjc / neb toliko w něm / to geſt / w Kryſtu Pánu přebýwá wſſecka plnoſt Božſtwij tělesně. Wězyž tehda a zgewně zagiſté / že Kryſtus eſt Dominus Dominantium, Rex Regum, Pán nad Pany / y Král nad Králi / yak Ezechyel o něm Cap: 37. dij. Et ſeruus meus Dauid rex ſuper eos, & paſtor vnus erit omnium eorum, in iudicijs meis ambulabunt. A Slauha můg Dawid Král nad nimi / a Paſtýř bude wſſech gich geden / w Saudijch mých choditi budau. A protož o ſobě Dawid w Duchu mluwil / wychwalugijc / ſe w Žalmu druhém takto: Ego autem conſtitutus ſum, Rex ab eo ſuper Sion, montem ſanctum eius, prædicans præceptum ejus, Pſal: 2. Yá pak vſtanowen gſem Králem od něho / nad Syonem Horau ſwatau geho / ohlaſſuge přikázanij geho. A protož wěz že o Pánu ta Praktyka byla / kterýž wěkům wěčně Králem bude nad Syonem / to geſt / nad Cýrkwij Swatau wſſeobecnau.

Hoſpodář: Muſý také mijti wzáctné mijſto v Pána Boha Král Dawid / a v Kryſta Pána / když o něm tak mnoho Pijſmo prawij?

Hoſt: Wedle Hoſpodáři / ſkrze Dawida rozumij ſe tu Spaſytel náš Kryſtus Gežijš / kterýž podlé těla gmenuge ſe Synem Dawidowým / či newijš yak Dawid w Žalmu 23. mluwij / ne o ſobě tomu wěř / ale o tom Králi / Nebe y Země řka: Attolite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales, & introibit Rex gloriæ, Pſal: 23. O Mudrcy Mudrcy / yá wám radijm včte ſe / ptegte ſe / a žádného nenavčugte / o waſſem rozumu mluweno od dáwnoſti / yak

Jan ſwatý w Zgewenÿ ſwým w Rozd: 17. dÿ: Ipſi cum agno pugnabunt, & agnus vincet eos, quoniam Dominus Dominorum eſt, & Rex Regum, & qui cum illo ſunt vocati, & electi, & fideles, Apoc: Cap: 17. A tiť bogowati budau z Beránkem / a Beránek ge přemůže / neb geſt Pánem nad Pány / a Králem nad Králi / y ti kteřÿ gſau s nim powoláni a wywoleni a wěrnÿ. Tentoť geſt Jmago Dei, geſt Kryſtus Pán wlaſtnÿm Obrazem Božÿm. O čemž nám také Pÿſma ſwatá oznamugÿ / yak máš Sapient: w Kapit: 7. tato ſlowa: Candor eſt enim lucis æternæ, & ſpeculum ſine macula Dei. Majeſtatis, & imago bonitatis illius. Neb geſt Bleſk ſwětloſti wěčné / a Zrcadlo bez poſſkwrny Welebnoſti Božÿ / a Obraz dobroty geho.

W druhém Korynt: w 4. Kapit: dÿ Apoſſtol o Spaſyteli: In quibus Deus huius ſeculi excæcauit mentes in fidelium, vt non fulgeat illuminatio Euangelij gloriæ GHRISTI, qui eſt imago Dei, 2. Corint: 4. Wnichžto Bůh Swěta toho oſlepil myſlÿ newěrných / aby w nich neſwÿtilo ſwětlo Cžtenÿ Sláwy Kryſtowy / genž geſt Obraz Boha wſſemohaucýho.

K Židům také w prwnÿ Kapit: dÿ o Kryſtu Pánu: Qui cum ſit ſplendor gloriæ & figura ſubſtantiæ eius, portanſq; omnia verbo virtutis ſuæ, purgationem peccatorum faciens ſedet ad dexteram majeſtatis in excelſis, tanto melior Angelis effectus, quanto differentius præ illis nomen hæreditauit ad Hebræos. Cap: 1. Kterýžto gſa Bleſkem Sláwy / a Obrazem podſtaty geho / zdržuge wſſecky wěcy ſlowem mocy ſwé / očiſſtěnÿ hřÿchůw včiniw / ſedÿ na Prawicy Welebnoſti na wýſoſtech / tÿm lepſſý nad Angely včiněn / čÿm rozdÿlněgÿ nad ně gméno Dědičné obdržel. Nebo yak dále tam dÿ: Cui enim dixit aliquando angelorum filius meus es tu, ego hodie genui te, & rurſum ego ero illi in patrem, & ipſe erit mihi in filium, & cum iterum introducit primo genitum in orbem terræ dicit, & adorent eum omnes Angeli Dei, Ibidem. Neb kterému geſt kdy z Angelůw řekl Bůh: Syn můg gſy ty / yá gſem tě dnes ſplodil. A opět yá gemu budu zá Otce / a on bude mi za Syna. A opět když vwodÿ prworozeného na Okrſſlek Země dÿ: Ñ nechť ſe mu klaněgÿ wſſyckni

gÿ wſſyckni

gÿ wſſyckni Angele Božÿ. A potud nechť geſt praweno o Tytulÿch od wſſemohaucnoſti Boha / nadaných Synu za geho weliké ponÿženÿ.

Též ſe o něm od wěku prawÿ: Chriſtus eſt lux gentium & totius mundi: Že geſt ſwětloſtÿ Lidſkau y wſſeho Swěta. Neyprwé tehda ta ſwětloſt ohlaſſuge ſe ſkrze Proroka Izayáſſe w Kapit: 2. kdež dÿ Prorok: Domus Iacob venite, & ambulemus in lumine Domini, Iſaiæ. Cap: 2. Domě (prý) Jákubůw / podte a chodme w ſwětle Páně.

W Kapit: dewáté také dÿ: Populus qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam: habitantibus in regione vmbræ mortis, lux orta eſt. Idem Cap: 9. Lid který chodil we tmách / widěl ſwětlo weliké / a přebýwagÿcým w Kragině ſtÿnu Smrti / ſwětlo wzeſſlo geſt gim.

Hoſpodář: Welmi to wěc na mně twrdá k rozuměnÿ Pÿſma / těch Prorokůw a giných Mužůw ſwatých / wſſak yá nechcy činiti překážky ažby to wſſecko oznámil pro giné / netoliko pro mně / ale pro ty genž gſau w tom zběhlegſſý.

Hoſt: Býwey w Cýrkwi ſwaté / mezy Doktory Pÿſma Božÿho vmělými a zběhlými / tamť ſe wſſecko wyložÿ obſſýrně / yá pro krátkoſt / nemohuť toho wýkladat na ten čas / neb mi to nenáležÿ / a Ducha ſwatého pros / on tě naučÿ / co ſotwa od něho obdržÿš / neb to Cýrkwi w moc dal / a odemně dálegi poſlauchey / cožť o té ſwětloſti prawiti budu / genž gſem ſe toho také w Cýrkwi od Kazatelůw naučil.

Izayáš w Kapit: 42. takto prawÿ o nÿ: Ego Dominus vocaui te in iuſtitia, & aprehendi manum tuam, & ſeruaui te, & dedi te in fædus populi, in lucem gentium, vt aperires oculos cæcorum, & educeres de concluſione vinctum de domo carceris, ſedentes in tenebris. Ña Pán powolal gſem tebe w ſprawedlnoſti / a chopil gſem Ruku twau / a chowal gſem tebe / a dal gſem tě w ſmÿřenÿ Lidu / wſwětlo Pohanům / aby otewřel Oči ſlepých / a wywedl zawřené wězně / a až do Domu Žaláře / ti geſſto ſedÿ we tmách. Skrytě zde wſſecko mluwÿ Prorok / a wſſak w Cýrkwi Božÿ gſau to wěcy krozuměnÿ ſnadné. An také týž Izayáš w Kapit: 49. dÿ: Parum

eſt

eſt mihi vt ſis mihi ſeruus, ad ſuſcitandas tribus Iacob, & feces Jſraël conuertendas, ecce dedi te in lucem gentium, vt ſis ſalus mea vſq; ad extremum terræ, Iſaias. Málot (prý) geſt to aby mi byl ſlauha k zbuzenij Pokolenij Jákobowých / a feces Izahelowé obrátil / ay dal gſem tě w ſwětlo Národůw/aby byli ſpaſeni mé/ až dokonce Země.

W Kapit: pak 60. též Izayáš dij: Surge illuminare Ieruſalem, quia venit lumen tuum, & gloria Domini ſuper te orta eſt, quia ecce tenebræ operient terram, & caligo populos: ſuper te autem orietur Dominus, & gloria ejus in te videbitur, & ambulabunt gentes in lumine tuo, & Reges in ſplendor ortus tui, Iſai: Cap: 60. Wſtaň oſwěť ſe Jeruzaléme/neb geſt přiſſlo ſwětlo twé/a Sláwa Páně nad tebau wzeſſla gē/neb ay tmy přikrygi Zemi/a mrakoty Lidij/ale nad tebau/wzegde Pán/a Sláwa ge° wtobě widijna bude/y choditi budau Pohané w ſwětle twém/ a Králowé w Bleſku wýchodu twého.

Tam také dále dij: Non erit tibi amplius ſol, ad lucendum per diem, nec ſplendor lunæ illuminabit te, ſed erit tibi Dominus in lucem ſempiternã, & Deus tuus in gloriam tuam. Nebude tobě wjce Slunce k ſwijcenij přes den/ ani bleſk Měſýce oſwěcowati tě bude / ale bude tobě Hoſpodin w ſwětlo wěčné/a Bůh twůg w Sláwu twau. To máš od Proroka o ſwětloſti. ⁖ Poſlauchey geſſtě: Ewangeliſta / Jan S. w prwnij Kap: dij: In ipſo vita erat, & vita erat lux hominũ, & lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non compræhendierũt Ioan. I. Cap: W něm žiwot byl / a žiwot byl ſwětlo Lidij / a Swětlo w temnoſtech ſwijtij/ a tmy gſau ho neobſáhly.

W oſmé Kap: v Jana S°. wyznáwá to o ſobě Spaſytel: Ego ſum lux mundi, qui ſequitur me, non ambulat in tenebris, ſed habet lumen vitæ, Ioan. Cap: 8. Ná gſem ſwětlo ſwěta/kdo mne náſleduge/nechodjt w temnoſtech /ale bude mjti ſwětlo žiwota. Podobně také w Kapil: 9. máš ſlowa geho ſwaté: Me oportet operari opera ejus, qui miſit me, donec dies eſt, venit nox, quando nemo poteſt operari, quam diu ſum in mundo, lux ſum mundi, Ioan. 9. Cap: Nát (prý) muſým dělati dijlo toho/genž mne geſt poſlal / dokudž den geſt/ přigdet noc/kdežto žádný nebude mocy dělati / dokawádž gſem na Swětě/ſwětlo gſem Swěta.

Týž v Jana S°. prawij Spaſytel w Kapit: 12. Adhuc modicum lumen in vobis eſt, ambulate dum lucem habetis, vt vos tenebræ non compræhendant, & qui ambulat in tenebris, neſcit quo vadat, dum lucem habetis, credite in lucem, vt filij lucis ſitis, Ioan. Cap: 12. Geſſtě malé ſwětlo w wás geſt/choďte dokudž ſwětlo máte /aby wás tmy nezachwátily/kdo chodij we tmách / newij kam gde / dokawád ſwětlo máte/ wěřte w ſwětlo/abyſſte Synowé ſwětla byli. A málo nijže dij takto: Ego lux in mundum veni, vt omnis qui credit in me, in tenebris non maneat, Ibid: Ná ſwětlo/na Swět gſem přiſſel/aby každý kdož wěřij we mně/ we tmách nezůſtal.

Jan ſwatý w I. Kano: w Kap: I. ſwědčij: Et hæc eſt annunciatio quam audiuimus ab eo, & annunciamus vobis, quoniam Deus lux eſt, & tenebræ in eo non ſunt vllæ, I. Ioh: I. cap: A toto gēſt zwěſtowánij / které gſme ſlýchali od něho/ a zwěſtugem wám/že Bůh geſt ſwětlo/a temnoſtij w něm nenij žádných.

A opět w 2. Kapit: tenž Apoſſtol Páně pijſſe na ten ſpůſob: Iterum nouũ mandatũ ſcribo vobis, quod verum eſt, & in ipſo, & in vobis, quia tenebræ tranſierunt, & verum lumen jam lucet, Ioan. Cap: 2. Opět přikázanij nowé pijſſy wám/které geſt prawé/y w něm/y w wás/neb temnoſti gſau pominuly/a prawé ſwětlo giž ſwijtij. Mnoho giných ſwědectwij na rozličných mijſtech/o ſwětloſti máš/kterau abychom wſſyckni poznali. Popřey a pomoz nám Pane Kryſte/ty genž gſy dobrý/a ſprawedliwý Paſtýř/a ſwětloſt od Boha Otce zřijzená/ A.

Hoſpodář: Tehda ho také y Paſtýřem nazýwagi/ kdo mu to také přigměnij dal/waſſy Farářowé:

Hoſt: Nagdeš to v Jana S. y ginde/toliko poſlyš že Chriſtus eſt verus paſtor, yak ſám o ſobě dj: Cap: 10. Ego ſum paſtor bonus, bon9 paſtor, animã ſuam dat pro ouibus ſuis, mercenarius autẽ, & qui non eſt paſtor, cuius non ſunt oues propriæ, videt lupum venientẽ, & dimittit oues, & fugit, & lupus rapit, & diſpergit oues, mercenarius autẽ fugit, quia mercenarius eſt, & non pertinet ad eum de ouibus. Ego ſum paſtor bonus, & cognoſco oues meas, & cognoſcunt me meæ, Ioh. 10. Ná gſem Paſtýř dobrý/dobrý Paſtýř Duſſy ſwau pokládá za Owce/ale nagemnijk/genžto nenj Paſtýř/wida Wlka an gde/ y opuſtij Owce a vtijká/neb Nágemnýk gē/ a nic mu nenij do

Owec. Yá sem Pastýř dobrý/a znám Owce swé/a znagjt mne mé. A protož každy kdož se koli držj toho Pastýře/a toho Owčince geo/stálého/oprawdowého/gednostegného/takowý Pána swého/Pastýře swého toliko zná/a Pán ho také zná/y znáti bude/tomu wěř/žádného bludnijka znáti nebude/a w den on vslyssý od něho ono slowo. Gistě tebe neznám.

Oznamowal Izayáss toho Pastýře před přijsstijm geho na Swět/yak otom čteme w Kapit: 40. tato slowa geho: Ecce Dominus Deus in fortitudine viniet, & Brachium eius dominabitur, ecce merces eius cum eo, & opus illius coram illo, sicut pastor gregem suum, pascet in brachio suo, congregabit agnos, & in sinu suo leuabit, fætas ipse portabit, Isai: 40. Ay tot Pán Bůh w sýle přigde/a Rámě geho Panowati bude/ay odplata geho s nim/a dijlo geho přednijm/yako Pastýř stádo swé pásti bude w Ramenu swým/shromáždij Beránký/a w Lůně swém pozdwjhne/březý on ponese.

Onono také v Mathausse S°. připodobňuge se tomuž Pastýři/kdež o tom w Kapit: 26. takto se čte: Et hymno dicto exiuerunt in montem oliueti, tunc dicit illis Jesus, omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte, scriptū est enim, percutiam pastorem, & dispergentur oues gregis, postquam autem surrexero præcedam vos in Galileam, Math: 26. A chwálu Bohu wzdawssy/wyssli gsau na Horu Oliwetskau/tehdy řekl gim Gežijss: Wssyckni wy se pohorssýte nademnau této nocy/neb psáno gest/bijti budau Pastýře/a rozprchnau se Owce stáda/ale když z mrtwých wstanu/předegdut wás do Galilege.

Ono také Apasstol Páně pijssyc k Zidům w Kapit: 13. mluwij o něm tato slowa řka: Deus autē pacis qui eduxit de mortuis, pastorem magnum ouium, in sanguine testamenti æterni Dominum nostrum Jesum Christū aptet vos in omni bono, vt faciatis ejus voluntatem, ad Hæb: cap: 13 Bůh pak pokoge/kterýž wzkřijsyl z mrtwých Pastýře weliké° Owec/we krwi swědectwj wěčné° Pána nassého Gžeijsse Krysta/on wás spůsobij ke wssemu dobrému/abysste plnili wůli geho. Weliké dobrodinij ten Pastýř wssemu swětu prokázál. Bene fecit omnibus indigentibus, wssem geho potřebugjcým a žádagijcým dobrodinij prokázawál/o čem máss v wssech Ewangelistůw a neyprwé

a neyprwé v Mathausse S°. w Kapit: 8. takto oznamuge. Cum autem descendisset de monte, secutæ sunt eum turbæ multæ, ecce leprosus veniens adorabat eum dicens: Domine si vis potes me mundare. Et extendens Iesvs manum tetigit eum, dicens, volo, mundare. Math: Cap: 8. A když staupil z Hory ssli gsau za nijm Zástupowé mnozý/Ay Malomocný přissel a wzdal chwálu gemu/řka: Pane chcessli můžess mne očistiti. Y stahl Gežijss ruku/dotekl se ho řka: Chcy/buď čist/a stalo se tak. Týž w Kapit: dewáté mluwij takto Mathauss swatý: Et ecce offerebant illi paraliticum, iacentem in lecto, & videns Jesvs fidem illorum dixit paralitico, confide fili, remittuntur tibi peccata tua, Math: 9. A když se přeplawil přissel do Města/a ay podali gemu Dnauzlámaneho ležijcýho na Loži/a wida Gežijss wijru gegich/řekl Dnauzlámanému: Důwěř se Synu/odpausstegj se tobě hřijchowé twogi.

Týž w Kapit: v téhož Mathausse S°. 9. dij: Et ecce mulier, quæ fluxum sanguinis patiebatur duodecim annis accessit retro, & tetigit fimbriam vestimenti eius, dicebat enim intra se, si tetigero tantum vestimentum eius, salua ero, at Jesus conuersus & videns eam dixit, confide filia, fides tua, saluam te fecit, & salua facta est mulier ex illa hora, Ibid. A ay žena kteráž krwotok trpěla dwanácte Leth/přistaupila gest z zadu/a dotkla se Podolka Raucha geho/neb gest řekla sáma wsobě/dotknuli se toliko Raucha geho zdráwá budu. A Gežijss obrátiw se a vzřel gi řekl: Dauffey Dcero/wijra twá tě zdrawau včinila. Y vzdrawená gest žena wtu hodinu. Y zdaliž to ne Božské dijlo gest?

Dále tamž posslyss co dij Ewangelista: Cum autem venisset domum accesserunt ad eum cæci, & dicit illis Jesus, creditis quia hoc possum facere vobis, dicunt ei, vtiq; Domine, tunc tetigit oculos illorum dicens: Secundum fidem vestram, fiat vobis. Et aperti sunt oculi eorum, Ibidem. A když gest wssel w Dům/přistaupili gsau k němu Slepij. Y řekl gim Gežijss: Wěřijteli že to mohu včiniti wám. Rzkau gemu: Owssem Pane. Tehdy dotekl se Očij gich řka: Podlé wijry wassý staniž se wám. Y otewřený gsau Oči gegich.

Mnoho w giných mijstech/nagdess geho swatých činůw v Marka S°. w Rozd: 8. o ge° swatým dobrodinj/máss také

 swědec

swědectwij znamenitá / očemž dij Ewangelista takto: Et venerunt Betsaidam, & adducunt ei cæcum, & rogabant eum vt illum tangeret, & apprehensa manu cæci, eduxit eum extra vicum, & expuens in oculos ejus impositis manibus suis, interrogabat eum, si quid videret, & aspiciens ait: video homines velut arbores ambulantes, deinde iterum imposuit manus super oculos eius, & cæpit videre, & restitutus est, ita vt clare videret omnia, Marc: 8. Cap: Y přissli gsau do Betsaydy / a přiwedli k němu Slepého / prosyce ho / aby se geho dotekl / y vgaw za ruku Slepého / wywedl gey wen ze Wsy / a plinůw na Oči geho / wložil ruce swé. Y otázal se ho widěl liby co? A on pohlijdl a řekl: Widijm Lidij yako Stromy ano chodij. Potom opět wložil ruce na oči geho / y počal gest widěti / a nawrácen gest gemu Zrak / tak že yasně widěl / wssecko. Nagdess tam toho wijc / čti sobě dále nowý Zákon.

Lukáss také swatý wyprawuge Diwy a Zázraky Spasytele nasseho w Kapitole 17. řka: Et cum ingrederetur quoddam castellum, occurerunt ei decem viri leprosi, qui steterunt à longe, & leuauerunt vocem dicentes: Jesv præceptor miserere nostri, quos vt vidit dixit: Ite ostendite vos sacerdotibus, & factum est dum irent, mundati sunt, Luc: Capit: 17. A když gest wcházel do gednoho Městečka / potkalo se s nim deset Mužůw Málomocných / kteřijžto stáli gsau zdaleka / a pozdwijhli hlasu swého řkauce: Gežijssy přikazateli / smilůg se nad námi. Kteréžto když vzřel řekl: Gděte / vkažte se Kněžijm / y stalo se když gsau ssli / očistěni gsau.

Za takowá dobrodjnij kteráž Swětu prokazowal / yaká wděčnost / yaká náhrada mu se stala / teď nám Pijsmo oznamuge. Psalm. 21. Christus passus est, vkrutně vmučen a vmrcen / kteraužto smrt zdobré wůle sám pro nasse spasenij podgjti ráčil / yak Ewangelista Mathauss swatý oznamuge w Kapit: 16. řka: Et ex inde cæpit Jesvs ostendere discipulis suis, quia oportet eum ire Ierosolimam, & multa pati à senioribus, & scribis, & principibus sacerdotum, & occidi, & tertia die resurgere, Math: 16. A potom počal Gežijss vkazowati Včedlnijkům swým / že musý gijti do Geruzaléma / a mnoho trpěti od Starssých / a od Mistrůw y Knijžat Kněžských / a že zabit bude / a třetij den z mrtwých wstane.

Potom

Potom w Kapit: 20. týž Mathauss S. oznamuge slowa geho řka: Ecce ascendimus Hierosolimam, & filius hominis tradetur principibus sacerdotum, & scribis, & condemnabunt eum morte, & tradent eum gentibus ad illudendum, & flagellandum, & crucifigendum. Ay wstupugeme do Geruzaléma / a Syn Człowěka zrazen bude / Knijžatům Kněžským / a Mistrům podán / a odsaudij gey na smrt / a dadij gey Lidem kuposmijwánij / a k Bičowánij / a k vkřižowánij / a třetijho dne zmrtwých wstane. Tu zney dobrowolnau smrt Spasytelowu.

V Lukásse také S°. w Kapit: 18. takto dij: Ecce ascendimus Hierosolimam, & consumabuntur omnia quæ scripta sunt per Prophetas de filio hominis, tradetur enim gentibus, & illudetur, & flagelabitur, & cospuetur, & postquam flagellauerint occident eum, & tertia die resurget, Luc: Cap: 18. Ay w stupugeme do Geruzaléma / a dokonagij se wssecky wěcy / které gsau psaný skrze Proroky o Synu Człowěka / nebo dán bude Pohanům / a bude posmijwán / a bičowán y vplwán / a když gey vbičugij zabigij gey / a třetijho dne zmrtwých wstane.

V Jana pak S°. w 19. Kapit: takto máss o geho neydražssým vmučenij tato slowa: Tunc ergo apprehendit Jesvm Pilatus, & flagellauit, & milites plectentes Coronam de spinis, imposuerunt capiti ejus, & veste purpurea circumdederunt eum, Ioan. Cap: 9. Tehdy Pilát wzaw Gežijsse zbičowal gey / a Rytijři zpletsse Korunu z Trnij wstawili na Hlawu geho / a w Raucho Zlatohlawowé gey oblekli. Crucifixus est Christvs Jesvs. Vkřižowán gest potom Spasytel náss Krystus Gežijss / yak Mathauss Swatý w Kapit: 27. Marek swatý w Kapit: 15. a ginij Ewangelistowé wyprawugij / w takowý smysl wssyckni: Postquam autem crucifixerunt eum, diuiserunt vestimenta eius, sortem mittentes, vt impleretur quod dictum est per Prophetam dicentem, diuiserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem, Math: 27. A když gsau gey vkřižowali / rozdělili gsau Raucho geho / mecyce Los / aby se naplnilo což powědijno gest skrze Proroka řkaucýho: Rozdělili gsau sobě Raucho mé / a o můg Oděw metali Los.

Jan

Jan ſwatý geſſtě w Kapitole 19. dij: Et baiulans ſibi crucem, exiuit in eum locum qui dicitur Caluariæ, Hebraicæ Golgata, vbi crucifixerunt eum, & cum eo alios duos, hinc & hinc, medium autem JESVM? Scripſit autem & titulum Pilatus, & poſuit ſuper crucem, erat autem ſcriptum, JESVS Nazarenus Rex Iudeorum, Ioan. 19. A neſauc ſobě Křijž / wyſſel na mijſto genž ſlowě Poprawné / a židowſky Golgata / kdež vkřižowali gſau gey / a s nim giný dwa z obau ſtrán / a w proſtředku Gežijſſe? Napſal pak Pilát nápis / a wſtawil gey na Křijž / a bylo napſáno: JESVS Nazarenus Rex Iudeorum. Gežijš Nazaretſký Král židowſký.

Máš také v Lukáſſe S°. w Kapit: 23. podobné ſwědectwij / o geho neyſwatěgſſým a neydražſſým vmučenij. A w ſkutcých Apoſſtolſkých / y ginde na mnohých mijſtech. A tak mu Swět náhradu dal / za dobrodinij geho.

Hoſpodář: Geſſtě (prý) za Moyžijſſe wěděli o vmučenij geho.

Hoſt: Chriſti paſſio prædicata, & præfigurata eſt, Geneſ: 22. Před Moyžijſſem geſſtě / když Pán yak Pijſmo dij: Tentauit Dominus Abraham & dixit illi: Tolle filium vnigenitum, quem diligis Iſaac, & vade in terram viſionis atq; ibi offeres eum in holocauſtum, ſuper vnum montium, quem monſtrauero tibi, Geneſ: Cap: 22. Pokuſyl Bůh Abrahama a řekl k němu: Pogmi Syna ſwého gednorozeného / kteréhož miluges Izaaka / a gdi do Země ſpatřenij / a tam budeš obětowati ho / w Obět zapálenau na gedné Hoře / kterauž okáži tobě. A ta byla ffygura a neboližto znamenij / že též tak Synu ſwému včiniti měl / ſkuſſowal Pán / nebudeli on Abraham / tak pro geho poručenij litowati Syna ſwého / yako Pán ſwého / pro ſpaſenij wſſeho potomſtwa geho.

Ačkoli onono prwé znamenij bylo vmučenij Kryſta Pána / které wyznamenáwal onen Had / o kterém také máme w čtwrtých Knihách Moyžijſſowých w Kapit: 21. Orauitq; Moyſes pro populo, & locutus eſt Dominus ad eum, fac ſerpentem æneum, & pone eum pro ſigno, qui percuſſus eum aſpexerit viuet, Num: 21. Y modlil ſe Moyžijš za Lid ku Pánu Bohu / kterýž dij gemu: Vděleg Hada Měděnného / a wyzdwjhni gey naznamenij kohožby koli vſſtknul Had / a pohlijdl na něho žiwt bude.

Hoſpodář: Tent Had nenij podobný k Synu Božijmu / giný Had / giný Człowěk Syn Božij.

Hoſt: Ale onen Had který oklámal Rodiče naſſe / poceytil giž mzdu ſwau čaſu toho / že mu nahrazeno mělo býti / což ſe y ſtalo / yak to Spaſytel v Jana S°. w Kapit: 3. wyznal řka: Et ſicut Moyſes exaltauit ſerpentem indeſerto, ita exaltari oportet filium hominis, vt omnis qui credit in eum, non pereat, ſed habeat vitam æternam. Sic enim Deus dilexit mundum, vt filium ſuum vnigenitum daret, vt omnis qui credit in eum, non pereat, ſed habeat vitam æternã, Ioh: 3. A yak Moyžijš powýſſil Hada na Pauſſti / tak muſý powýſſen býti Syn Człowěka / aby každý kdo wěřij w něho / nezahynul / ale aby měl žiwot wěčný. Takt geſt zagiſté / Bůh milowal Swět že Syna ſwého gednorozeného dal / aby každý kdož wěřij w něho / nezahynul / ale aby měl žiwot wěčný.

Wěděl to dobře ſám Spaſytel / že pro nic giného na tento bijdný Swět nepřiſſel / gednom aby Krwij ſwau neydražſſý wykaupil Pokolenij Lidſké z wěčného žaláře. Což oznámiti ráčil mnohokrát / yak gſem prwé oznámil ſwědectwij giſtá Mathauſſe S°. také magic rozprávku z Včedlnijky ſwými / Syny Zebedowými / když Matka gegich žádala / aby gegi dwa Synowé ſeděli w Králowſtwij geho / geden na Prawicy / a druhý na Lewicy. Řzekl k ni Pán: Neſcitis quid petatis? Poteſtis bibere calicem, quem ego bibiturus ſum? Dicunt ei: poſſumus. Ait illis: Calicem quidem meum bibetis, ſedere autem ad dexteram meam, & ſiniſtram, non eſt meum dare vobis, ſed quibus paratum eſt à patre meo, Math: 20. Newijte zač proſýte. Můžeteli pijti Kalich kterýž yá pijti mám. Řzekli gemu: můžeme. Řzekl gim: Kalich můg zagiſté pjti budete / ale ſeděti na Prawicy mé / a neb na lewicy mé / nenij mé dáti wám / ale kterým připraweno geſt od Otce mého.

Týž v Jana ſwatého w Kapit: 8. oznamowati ráčij ſmrt ſwau těmito ſlowy / z židy rozprávku magijc řka: Cum exaltaueritis filium hominis, tunc cognoſcetis quia ego ſum, & à me ipſo facio nihil, ſed ſicut me docuit pater, hæc loquor, & qui

& qui me misit mecum est, & non reliquit me solum, quia ego quæ placita sunt ei, facio semper, Ioan. Cap: 8. Když powyssýte Syna Człowěka / tehdy poznáte že yá gsem / a sám od sebe nic nečinijm / ale yakž mne naučil Otec / tyť wěcy mluwijm / a genž mne poslal semnauť gest / a neopustil mne samého / neb které wěcy gsau libé gemu / činijm wždycky. A z toho zney / že wěděl o swé smrti / yako Bůh.

Hospodář: Kterak pak poznali po vkřižowánij / že gest byl oprawdowým Synem Božijm / poněwádž onijm Diwům a Zázrakům geho / žádným spůsobem wěřiti nechtěli.

Host: Patrně to znali / že Christus mortuus, & sepultus, Krystus vmřel y pohřben / a času toho kdy Ducha swého swatého měl wypustiti také wolal: Eli, Eli, lamazabatani. Judei autem dicebant: sine videamus an veniet Elias, liberans eum, Jesus autem iterum clamans voce magna, emisit spiritum. Et ecce velum Templi scissum est, à summo vsq; deorsum, & terra mota est, & petræ scisse sunt, & monumenta aperta sunt, & multa corpora sanctorum qui dormierunt surrexerunt, Math: 27. Cap: Bože můg / Bože můg / proč gsy mne opustil. Židé pak prawili / nech ať vzřijme přigdeli Eliáš a wyswobodij gey. A Gežijš opět wolage hlasem welikým / wypustil Dussy. A ay Opona Chrámowa roztrhla se na dwě strany / od wrchu až dolů / a Země se třásla / a Skály se pukali / Hrobowé se otwijrali / a mnohá těla swatých kteřijž byli zemřeli / wstala gsau. Z toho mohli poznati že to byl Syn Božij / y poznali / ale také peycha w nich byla Heretická.

Wstal potom z mrtwých yako Bůh prawý / yak v Matthausse swatého we Cžtenij 28. Kapit: máš oznámeno od Angěla / kterýž ženám hledagijcým Pána w Hrobě oznámil řka: Scio enim quod Iesum quæritis, non est hic, surexit sicut dixit, venite & videte locum, vbi positus erat Dominus, & cito euntes, dicite discipulis ejus, quia surrexit, & ecce præcedet vos in Galileam, ibi eum videbitis, sicut prædixit vobis, Math: 28. Neb wijm že Gežijsse / kterýž gest vkřižowán hledáte / neniјť ho tuto / wstalť gest zagisté / yakž gest řekl: Poďte a wizte mijsto kdež byl položen Pán / a rychle

gdauce powězte Včedlnijkům ge. / žeť gest wstal / ay předegdeť wás do Galilee / tam gey vzřijte / yak gest předpowěděl wám.

To také neyswětěgssý geho z mrtwých wstánij / předpowědijno bylo gesstě před geho na swět přijsstijm / a Figura toho vkázána byla na onom Jonássowi Proroku / yak o tom w přijsmě swatým máš. Ionæ. Cap: 2. Et præparauit Dominus piscem grandem, vt deglutiret Ionam, & erat Ionas in ventre piscis, tribus diebus, & tribus noctibus, & orauit Iona ad Dominū Deū suum de ventre piscis. Y připrawil Pán Rybu welikau / aby pozřela Jonásse / a byl Jonáš w břisse Ryby tři dni a tři nocy / y modlil se Jonáš ku Pánu Bohu swé. w břisse Ryby.

Hospodář: Mně se to nic nezdá k podobenstwij k z mrtwých wstánij Krysta Pána / nebo giný Jonáš w břisse Rybijm / a Krystus Gežijš w Hrobě ležel.

Host: Ale se to zdá Pánu a Spasyteli nassemu / čehož potwrzuge v Mathau: S. w Kap: 12. řka: Sicut enim fuit Ionas in ventre ceti, tribus diebus, & tribus noctibus, sic erit filius hominis in corde terræ, tribus diebus, & tribus noctibus, Mat: Cap: 12. Neb yakož gť byl Jonáš w břisse Welryba tři dni a tři nocy / takť bude Syn Człowěka w srdcy Země / tři dni a tři nocy.

Potřebij to wssecko sobě maudře a opatrně / rozgijmati a vwážowati / yak o tom Pánu mluwiti / s welikau poctiwostij a zbáznij rozpráwěti / nebo to gest od wěčnosti Syn Boha žiwé. / yakť se wýš oznámilo / podlé slow Jana S. w I. Kap: A potom w 8. Kap: sám o sobě Spasytel swědčij / když židům předpowjdal skutky Abrahamowé / a ge zgegich předsewzetij trescyc / nač oni gemu odpowjdage řekli: Quinquaginta annos non dum habes, & Abrahā vidisti. Dixit eis Jesus: Amen, Amen dico vobis, ante quā Abraham fuerit ego sum, tulerunt ergo lapides, vt iacerent in illum, Jesus autē abscondit se, & exiuit de Templo, Ioh: 8. Cap: Padesáti Leth gesstě nemáš / a Abrahama gsy widěl. Rzekl gim Gežijš: Gistě / gistě prawijm wám / dřijwe nežli gest Abraham byl / yáť gsem: Y chápali gsau Židé Kamenj aby házeli naň / ale Gežijš skryl se gť a wyssel z Chrá.

Máš také slowa geho swaté v Jana S. w Kapit: 17. které gsemť připomijnal giž prwé.

Máss také slowa a gisté swědomij Apossstola Páně / ku Kolocenským / w 1. Kap: genž dij: Quoniam in ipso condita sunt vniuersa, in coelis & in terra, visibilia, & inuisibilia, siue throni, siue Dominationes, siue principatus, siue potestates, omnia per ipsum, & in ipso creata sunt, & ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant, Colos: Cap: 1. Neb w něm stwořený gsau wssecky wěcy / na Nebi y na Zemi / widitedlné / y newiditedlné / budto Trůnowé neb Dominationes, budto Principátowé / neb Potestatowé / wsseckny wěcy skrze něº / a w něm stwořeny gsau / a on gest předewssemi / a wsseckо nijm stogij.

Wykonawsse a způsobiwsse wssecky wěcy na Swětě / Spasytel náss Krystus Gežijss / wstaupil do Nebe / tak yak to nám důwodně Pijsma Ewangelistůw y Apossstolůw Páně pozůstawené odpowijdagij. A neyprwé Dawid w Zalmu swým 67. dij: Ascendisti in altum, cepisti captiuitatem, accepisti dona in hominibus. Wstaupil gsy na wýsost / pogals wazbu / wzal gsy Dary mezy Lidij.

Marek Ewangelista w Kapit: 16. opowijdá řka: Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, assumptus est in coelum, & sedet ad dextris Dei, Math: Cap: 16. A když gim Pán Gežijss odmluwil / wzat gt do Nebe / a sedij na Prawicy Božij.

Lukáss swatý také w Kapit: 24. dij: Et factum est, dum benediceret illis, recessit ab eis, & ferebatur in coelum, & ipsi adorantes, regressi sunt in Ierusalem cum gaudio magno, & erant semper in templo orantes, & benedicentes Deum, Luc: Cap: 24. Y stalo se gest / když gich požehnal / odssel od nich / a nessen gest do Nebe / a oni pomodliwsse se / nawrátili se do Geruzaléma / s radostij welikau / y byli wždycky w Chrámě chwálijce a welebijce Boha.

W skutcých také Apossstolských / w prwnijm Rozdijlu oznamugij geho na Nebe wstaupenij takto: Et cum hæc dixisset videntibus illis, eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum, cumq; intuerentur in coelum euntem illum, ecce duo viri astiterunt iuxta illos, in vestibus albis, qui & dixerunt, viri Galilei, &c. Actorum. 1. Cap: A když to powěděl / ani na to hledij / pozdwižen gest / a Oblak yasný přiyal gey od Očij gegich / a když gsau hleděli naň an gde do Nebe / ay dwá Mužij stáli wedlé nich w bijlém Rausse / kteřijžto

řekli gsau: Mužij Galilegsstij / co stogijte hledijce do Nebe / tento Gežijss který wzat gest od wás do Nebe / takt přijgde / yakž gste widěli / an gde do Nebe. Čzti sobě dále nápadně skutky Apossstolské / k Effezským w prwnij Kapit: a ginde v Ewanlistůw / yako v Jana swatého w Kapit: 3.

Tam do Nebe wstaupiw / sedet ad dexteram Dei patris. Sedij na Prawicy Boha Otce. Podlé onoho Zalmu Dawidowého 109. kdež dij: Dixit Dominus Domino meo, sede ad dextris meis, donec ponam inimicos tuos, scabellũ pedum tuorum. Řzekl Pán Pánu mému / seď na Prawicy mé / dokawádž nepoložijm nepřátel twých / k podnožij noh mých. Tent Wersstýk připomijná Apossstol pijssýc k Zidům w Kap: 1. řka: Ad quem autem angelorum dixit aliquando, sede ad dextris meis, quo ad vsq; ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum, Hebr: 1. také Cap: 10. Ibid: Hic autem vnam pro peccatis offerens hostiam in sempiternum sedet in dextera Dei patris expectans de coelo, donec ponantur inimici ejus, scabellũ pedum ejus, ad Hebr: Cap: 10. Ale tento za hřijchy gednau obětowán / Obět sedij nawěky na Prawicy Božij / giž giného nečekage / než aby položeni byli nepřátele geho / za podnožij noh geho.

W Kapit: 12. také dij: Aspicientes in autorem fidei, & consumatorem, JESVM qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contempta, atq; in dextera Dei sedet, ad Heb: Cap: 12. Patřijce na rozmnožitele wijry / a skonáwatele Gežijsse / kterýžto předložijc sobě radost / podstaupil smrt Křijže / a opowážiw se hanby / sedij na Prawicy Božij.

Zůstáwagic tehda natom tam mijstě oznamugij nám Pijsma patrně / že Christus mediato, reconsiliator, & aduocatus noster est. Prostřednijkem / přijmluwcý / mezy námi a Bohem Otcem zůstáwá. Očemž nám Jan S. slowa geho oznámil kdež dij: Ego sum via veritas, & vita, nemo venit ad patrẽ nisi per me, si cognouissetis me, & patrem meum vtiq; cognouissetis, & á modo cognoscetis eum, & vidistis eum, Ioan. Cap: 14. Yá gsem Cesta / prawda y žiwot / žádný nepřijgde k Otcy / gediné skrze mne / bysste znali mne / y Otce mého zagisté znalibysste / a potom gey poznáte / a widěli gste gey.

Apoſſtol k Rzijman: pijſſijc w Kap: 5. prawij otomž: Iuſtificati ergo ex fide pacem habeamus ad Deum, per Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM per quem habemus acceſſum per fidem in gratiam iſtam in qua ſtamus & gloriamur in ſpe gloriæ Dei, ad Roman: Cap: 5. Protož Bratřij ſprawedliwi včiněni gſauce z wijry/ měgmež pokog z Bohem/ ſkrze Gežijſſe Kryſta/ ſkrze něhož y přijſtup máme ſkrze wijru k miloſti této w nijž ſtogijme/ a chlubijme ſe w naděgi Sláwy Božij.

A opět ku Galatům pijſſijc w Kapit: 3. dij. Quid igitur lex propter transgreſſiones poſita eſt, donec veniret ſemen cui promiſerat ordinata per angelos, in manu mediatoris, mediator autẽ vnius non eſt, Deus autem vnus eſt, ad Gallat: 3. Což tehda Zákon pro přeſtupnijky vſtanowen gt/ dokawádžby nepřiſſlo Sýmě/ gemužto zaſlijbil Bůh zřijzeni ſkrze Angely w ruce Smijrce/ ale Smijrce nenij gednoho/ Bůh pak geden geſt.

Ian pak ſwatý w Kanonyce 1. w Kap: 2. dij. Filioli mei, hæc ſcribo vobis, vt non peccetis, ſed & ſiquis peccauerit, ad vocatum habemus apud patrem, JESVM CHRISTVM iuſtum, & ipſe eſt propiciatio pro peccatis noſtris, non pro noſtris tantum, ſed etiam pro totius mundi, 1. Ioan: Cap: 2. Synáčkowé mogi/ totot wám pijſſy abyſſte nehřeſſyli/ pakli kdo zhřeſſý/ přijmluwcy máme v Otce/ Kryſta Gežijſſe ſprawedliwého/ a ont geſt lijtoſtiwá Obět/ za hřijchy naſſe/ a netoliko za naſſe/ ale y za hřijchy wſſeho Swěta.

W Kapit: pak 4. w též Kanonyce dij/ dokládage toho že Pán Kryſtus geſt prawá Obět za hřijchy naſſe řka: In hoc eſt charitas, non quaſi nos dileximus Deum, ſed quoniam ipſe dilexit nos, & miſit filium ſuum, propiciationem pro peccatis noſtris, 1. Ioan. Cap: 4. Wtomto geſt (prý) Láſka/ ne abychom my prwé Boha milowali/ ale že gt prwé on vmilowal nás/ a poſlal Syna ſwého miloſtiwau Obět za hřijchy naſſe. Vměgmež gemu takowau Láſku záſluhowati/ aby nám platil láſkawě to/ když přijgde ſaudit žiwé y mrtwé/ yak nám to oznamuge v Mathauſſe S°. řka: Filius enim hominis venturus eſt in gloria patris ſui, cum angelis ſuis, & tunc reddet vnicuiq; ſecundum opera ejus, Mat: 16. Cap: Syn zagiſté Człowěka přigijti má w Sláwě Otce ſwé° z Angely ſwými/ a tehdyt odplatij gednomu každému wedlé ſkutkůw geho.

Hoſpodář:

Hoſpodář: Wěřijm yak prwé byl dobrým Spaſytel náš/ a prokazowal láſku y dobrodinij weliká Lidem/ s nimi zde bydlegijc na tomto Swětě/ takt y na tento čas horſſiti ſe nebude na nás?

Hoſt: Měl na ſobě Naturu/ to geſt přirozenij Człowěka/ takowým ſe býti okazowal/ yakými nás mijti chce. Na tento pak čas dij: přijgde yako prawý Bůh/ yaký byl od wěčnoſti Bůh ſprawedliwý/ hleď aby ſe neopozdil/ neb on na ten čas žádného miloſrdenſtwj okazowati nebude/ ale ſauditi ſprawedliwě wſſechny yak oznamowal o tom před přijſſtijm geho ſwatým na ſwět/ ſedmý od Adama Enoch/ očemž Iudas Apoſſtol w prwnij Kanonyce ſwé dij: Prophetauit autem de ijs ſeptimus ab Adam Enoch dicens: Ecce venit Dominus in ſanctis millibus ſuis, facere iudicium contra omnes, & arguere impios omnes, de omnibus operibus impietatis eorum, quibus impie egerunt, & de omnibus duris quæ locuti ſunt contra eum, peccatores impij, Iuda. Prorokowal o nich ſedmý od Adama Enoch řka: Ay přigde Hoſpodin z Swatými tiſýcy ſwými/ činiti ſaud proti wſſechněm/ a treſtati wſſecky neſſlechetné/ ze wſſech zloſti gegich/ kteréž neſſlechetně Páchali/ a nimi ſe poſſkwrnili/ y ze wſſech twrdých wěcý/ které gſau mluwili proti němu hřijſſnijcy neſſlechetnij. Nechtijc tehda dlauho tě zaneprážďňowati/ o tom Přijſſtij geho ſwatým/ ony ſlowa Jana S°. w Zgewenij w Kapit: 1. připomenu genž tak dij: Ecce venit cum nubibus, & videbit eum omnis oculus, & qui eum pupugerunt Apocal: Cap: 1. Ay přigdet z Oblaky/ a vzřij gey každé Oko y ti kteřij gſau gey bodli.

Tam teprwa poznagi že gemu to geſt Chriſto omnia tradita ſunt à Deo patre, & ſubiecta, wſſechny wěcy poddané mu gſau od Boha Otce/ yak to ſám wyznáwati ráčij/ v Mathau: S°. w Kapit: 11. genž tak mluwiti ráčij: Omnia tradita ſunt mihi à patre meo, & nemo nouit filium, niſi pater neq; patrem quis nouit, niſi filius, & cui voluerit filius reuelare. Wſſecky wěcy dané gſau mi od Otce mého/ ani žádný nezná Syna/ gediné Otec/ ani Otce kdo zná/ gediné Syn/ a komu bude chtijti Syn zgewiti. Czti ſobě obſſyrně v Mat-

thauſſe

thauſſe/ ſwaté° w Rozdijlu 28. v S°. Lukáſſe/ w 10. v S°. Jana / w 3. Apoſſtol piſſýc k Effezſkým w 1. Kapit dij: Omnia ſubijecit ſub pedibus eius, & ipſum dedit caput ſupra omnem Eccleſiam, quæ eſt corpus ipſius, & plenitudo eius, qui omnia in omnibus adimpletur. Ay wſſeckny wěcy poddal nohám geho / a gey ſameho / dal aby byl Hlawau nadewſſý Cýrkwij/ kteráž geſt tělo geho/ a plnoſt toho těla dokonáloſt bere ſkrze něho/ genž wſſeckno we wſſem wyplňuge.

Tak tehdá wěřiti máſs můg Bratře do cela/ že Spaſytel náſs Bůh y Człowěk geſt/ Bůh wěčný od wěčnoſti začátek magic/ manet in æternum, trwati bude na wěky / w Cýrkwi ſwé wěčným Knězem / yak Dawid w Žalmu 109. řka: Jurauit Dominus & non pœnitebit eum, tu es ſacerdos in æternum, ſecundum ordinem Melchiſedech. Přiſahl geſt Pán/ a nebude želeti toho / ty gſy Knězem na wěky/ podlé Rzádu Melchyzedechowa/ w Cýrkwi twé.

Izayáſs také w Rozdijlu 9. prawij: Rozmnoženo bude Cýſařſtwij geho/ a pokoge geho nebude konce. Což on těmito ſlowy wyprawuge řka: Multiplicabitur ejus imperium, & pacis ejus non erit finis, ſuper ſolium Dauid, & ſuper regnum ejus regnabit, vt confirmet illud, & corroboret in iudicio, & iuſtitia à modo vſq; in ſempiternum, Iſai: Cap: 9. Na Stolicy Dawidowé Kralowati bude / a na Králowſtwij geho aby vtwrdil ge / a vpewnil w Saudu a w ſprawedlnoſti/ od toho čaſu až nawěky. A tu geſſtě nenij čaſs blijzky Dne ſaudného/ znáti můžeſs.

Daniel také Prorok w 7. Kap: wyznáwa těmito ſlowy: Et dedit ei poteſtatem & honorem, & regnum, & omnes populi, tribus, & linguæ ipſi ſeruient: poteſtas eius, poteſtas æterna, quæ non auferetur, & regnum ejus quod non corrumpitur, Dani: 7. Y dal gemu moc a Cžeſt y Králowſtwij / a wſſyckni Lidé/ Pokolenij/ y Nazykowé gemu budau ſlauziti / moc geho wěčná/ kteráž nebude odgatá / a Kralowſtwij geho kteréž nebude zruſſeno.

A protož z těch ſwědectwj onen Záſtup v Jana S°. wyznal: Nos audiuimus ex lege quia Chriſtus manet in æternum. A to mluwili nerozuměgijc ſlow geho/ když gim oznamowal yakau ſmrtij vmřijti měl. Oni řekli: Že gſme ſlyſſeli z Zákona že Kryſtus zůſtáwa na wěky. Co dále gim řekl w Kapit: gmenowaný nagdeſs

Welikým milownijkem geſt Pán wſſech / kdo geho wůli a přikázanij geho ſwaté plnij / nebo Zacharyáſs wyhlaſſuge ſlowa Stwořitele naſſeho řka: Qui enim tetigerit vos, tangit pupilam oculi mei, Zacha: Cap: 2. Kdož (prý) wás dotkne/ dotkne Zřetedlnice Oka mého. To ſe y na Kněžij wſtahuge.

Ten geſt / tu mage moc wſſeliyaké ſrdce k ſobě obrátiti/ by pak bylo neyzatwrdilegſſý/ a wſſak také které znewědomoſti/ ne z vrputnoſti proti němu boguge / yako máme přijklad na Saulowi/ který hrůzami a bitijm zſužowal a mordowal ſwaté geho / ale že to znewědomoſti půſobil/ bránil Zákona Božijho/ kterého dobře wynaučen byl. Poſlyſs yak předziwně gey Pán k ſobě přitahnauti ráčil/ yak o tom w ſkutcých Apoſſtolſkých w Kap: 9. Když ſe přibližowal k Damaſſku/ y hned obklijčilo gey ſwětlo z Nebe. Et cadens in terram, audiuit vocem dicentem ſibi: Saule, Saule, quid me perſequeris? durum eſt tibi contra ſtimulum calcitrare, Actor: Cap: 9. Pádl na Zem a ſlyſſel hlas řkaucý k ſobě: Sſawle Sſawle / co mi ſe protiwijſs / twrdoť geſt tobě proti Oſtnu ſe zpečowati. Což to Heretycy nebogjte ſe Cýrkwe Božij.

V Marka S°. také máſs w Rozd: 9. tato ſlowa Spaſytele naſſeho/ kteréž mluwiti ráčij: Qui enim non eſt aduerſum vos, pro vobis eſt, quiſquis enim potum dederit vobis calicem aquæ in nomine meo, qui Chriſti eſtis, amen dico vobis, non perdet mercedem ſuam, Mar: Cap: 9. Neb kdož neni proti wám/ s wámi geſt/ a kdožby koli dal wám nápog čiſtý wody/ we gménu mým/ genž Kryſtowi gſte / zagiſté prawijm wám / neſtrati odplaty ſwé. Nemluwij o Luterowi/ o Kalwijnowi/ toliko o ſwých/ genž ſe držij Cýrkwe geho.

Hoſpodář: Rozumijm nač to Pijſmo od tebe předložené geſt/ pro naſſe Minyſtry/ kteréhož ſe oni ſylně držij/ giného žádného neposlauchagijce/ gediné ſamého Kryſta Pána/ ne waſſeho Papeže/ ne Kněžij waſſých/ ne Mnijchůw/ ani Jezuytůw/ na kterýchž wy wijce ſpaſenij ſwé zakládáte/ nežli w naučeni Kryſta Pána.

Hoſt: Mluwiti tu Pán ráčij k Včedlnijkům ſwým

ſwým gegichžto mjſto w pořádné poſtupnoſti Papežowé zaſedli. Pročež radijmt/netrhey ſe na gegich Stolicy/ani na ten Pořádek gegich neſoč/nebo ſlowa ona v Lukáſſe S°. wztahugi ſe na gegich pořádek/co k Apoſſtolům Pán mluwiti ráčij: Qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit, me ſpernit, qui autem me ſpernit, ſpernit eum qui me miſit, Luc: Cap: 10. Kdo wás ſlyſſý/mne ſlyſſý/a kdo wámi pohrdá/mnau pohrdá/a kdo pohrdá mnau/pohrdát tjm který mne poſlal. Geſtliž tehdy w Cýrkwi ſwaté poznáš aby tě včila proti wůli Páně/nad tjm ſe horſſyti můžeš/ale geſtliž tjm co ona má z naučenij Ducha S°. od Otcůw ſwatých podaného/to giž wěz že takowý hřeſſý/kdo tjm pohrdá/yak Apoſſtol k Teſalonicenſkým pijſſe řka: Itaq; qui hæc ſpernit, non hominem ſpernit, ſed Deum, qui etiam dedit ſpiritum ſuum ſanctum in nobis, ad Teſa: 4. Cap: Kdož tjmto pohrzý/ne Człowěkem pohrzý/ale Bohem kterýž také dal geſt Ducha ſwého ſwatého nám/kterého mocý my wás včijme.

Ti tehdy toliko Křeſtiane gmenowáni býti magij/kteřij od Kryſta Pána začátek wijry ſwé magij/a gi ſe mocně držij/nebo Křeſtianij dicuntur ſancti, quia ſanctitatem profitentur, Kreſtianij gmenowáni gſau/proto ſwatými/že ſwátoſt wyznáwagij/a gi ſe neſpauſſtěgj/yak gim wydaná geſt z Ržijma/tak yak Apoſſtol k Ržijmanům pijſſýc dij: Omnibus qui ſunt Romæ dilectis Dei vocatis ſanctis, gratia vobis & pax à Deo patre, & Domino noſtro Iesv Christo, Rom: Cap: 1. Wſſem kteřij gſau w Ržijmě/milým Božijm powoláným ſwatým/miloſt wám a pokog/od Boha Otce naſſeho/a Pána Gežijſſe Kryſta Byl v Czerta w Prdeli Aryan toho čaſu/Byl Jowian/Byli ginij genž potom naſtáwali/Kalwijni/Hus/Luther/ti genž těch naučenij náſledugij negſau. Chriſtiannis, ale Božij protiwnijcy a nepřátele Chriſtianis viuendum, ſicut Chriſtus vixit. Tak magij žiwi býti Křeſtiane/yak Kry ſtus Pán žiw byl/yak Apoſſtol Páně dij: Qui dicit ſe in ipſo manere, debet ſicut ille ambulauit, & ipſe ambulare, Ioan. 1. Cap: 2. Kdo prawij že w Kryſtu geſt/a w něm přebýwá/yakož on geſt chodil/činil/y on choditi/a ſprawowati ſe má.

Hoſpodář: To wěc nenij podobná kwijře/ aby ſe mohl kdo tak řijditi/yak ſe Kryſtus řijdil a ſprawowal/neb on byl Bohem/a Bohu nenij nic nemožného.

Hoſt: Poněwádž tak geſt/nechžť ho každý zbáznij yako Boha gmenuge/ne tak ſproſta Bratrem yak někteřij ſmėgi mluwiti/bezbožně a rauhawě/nebo Jan ſwatý dij oněm: Gehožto negſem hoden rozwázati řemýnka v Obuwi geho. 1. Jan w Kap: 2. Chcemeli tehda býti Křeſtianj/netaulegme ſe za Holomky Czertowými po tmách/ale yakž týž Apoſſtol Jan ſwatý/w 1. Kanonice ſwé w Kapit: 1. dij: Si autem in luce ambulamus, ſicut & ipſe eſt in luce, ſocietatem habæmus invicem, & ſanguis Iesv Christi emundat nos ab omni peccato, 1. Ioan. Cap: 1. Pakli chodijme w ſwětle/máme ſpolek s nijm a Towarſſtwij/a Krew Gežijſſe Kryſta Syna geho očiſtit nás od každého hřijchu. Kryſtus Spaſytel náš w ſwětloſti chodil/prawdu wſſem oznamowal/w ſwětloſti Cýrkew ſwau zůſtawil/na ſkále prwnij/dal gi gednotu a ſwornoſt po wſſem Swětě/a z tý Cýrkwe krew geho negdražſſý omýwá nás ode wſſech neprawoſtij. A protož yak Jan ſwatý w Kanon: ſwé w Kapi: 2. dij: Et omnis qui habet hanc ſpem in eo, ſanctificat ſe, ſicut & ille ſanctus eſt.

Takowij toliko Křeſtiáne/kteřj ſe ſylně Kryſta Pána přidržugj/erunt cum Chriſto, budau s Kryſtem Pánem Králowati/yak ſám poraučeti ráčil v Jana S°. řka: Siquis miniſtrat mihi, me ſequatur, & vbi ſum ego, illic & miniſter meus erit, ſi quis mihi miniſtrauerit, honoficabit eũ Pater meꝰ, Ioh: cap: 12. Slaužijli mi kdo/náſledugž mne/a kde ſem yá/tuť y ſlužebnjk můg bude/geſtli že mi kdo ſlaužiti bude/poctijť ho Otec můg.

A w 14. Kapit: dij: Et ſi abiero, & præparauero vobis locum iterũ venio & accipiã vos ad me ipſum, vt vbi ſum ego, & vos ſitis, Ioan. Cap: 14. A odegdulit/a připrawijm wám mijſto/a opět přigdu a poberu wás k ſobě/abyſſte kde gſem yá/y wy byli. Obgednal to ſobě giſtě v Boha Otce ſwého/yak gſem prawil/yak o tom máš v Jana S°. w Kapit: 17. kdež takto dij: Pater, quos dediſti mihi, volo vt vbi ego ſum, & illi ſint mecum, vt videant claritatem meam, Ioan 17. Otče/kteréš mi dal/chcy kde gſem yá/aby oni byli ſemnau

aby widěli Sláwu mau kterau gſy mi dal. Protož rozuměg/
že ne wſſyckni gemu gſau oddáni/toliko kteřj wůli geho plnij/
Cýrkwe geho ſe držij / ginij w Czertowu moc ſámi pro bij//
dnau rozkoſs krátkau ſe poddáwagij/a náſledudij ffaleſſných
Predykantůw.

Hoſpodář: Kdož wij/cij gſau prawdiwegſſy/na//
ſſyli či wáſſy / když nic gineho neprawij/ toliko ſlowo Páně
z Ewangelium ſwateho.

Hoſt: Koho Duch ſwatý neſprawuge / takowý
žádný ſlowa Páně práwě oznamowati nemůže / Cýrkwi
ſwaté ſwé toliko Pán Ducha ſwého ſwateho připowěděl/ aby
w nij zůſtal na wěky/ zůſtáwá a wyvčuge wſſeliké prawdy/
podlé oněch ſlow genž dij v Jana S°.w 14. Kap: Paracletus
autem ſpiritus ſanctus, quem mittet pater in nomine meo, ille
vos docebit omnia,quæcunq; dixero vobis, Ioh: Cap:14. Vtě//
ſſytel pak Duch ſwatý/kteréhož poſſle Otec we gménu mém/
tent wás naučij wſſem wěcem / a připomene wám / co gſem
koli wám mluwil. Ta ſlowa wſtahugij ſe na ſlowa Proro//
cká/genž Jzayáſs w Kap:44. oznamuge Jakubowi od Pá//
na řka: Effundam ſpiritum meū ſuper ſemen tuum, & bene-
dictionem meam, ſuper ſtirpem tuam. Wylegi Ducha mého/
na Sýmě twé /a požehnánij mé/ na Pokolenij twé.

Skrze Ezechyela také prawij w Kapit: 11. Et dabo
eis cor vnum,&ſpiritum novum,tribuam in viſceribus eorum,
& dabo eis cor carneum,Ezech: 11. A dám gim ſrdce gedno/
y Ducha nowého w Střewách gich/a dám gim ſrdce maſyté.

W Rozdijlu pak 36. obnowowati ráčij ſlowa ſwá ſkrze
téhož Proroka řka: Et dabo vobis cor novum, & ſpiritum
novum ponam in medio veſtri, & auferam cor lapideum, de
carne veſtra,& dabo vobis cor carneum,& ſpiritum meum po-
nam in medio veſtri,& faciam vt in præceptis meis ambuletis,
& iudicia mea cuſtodiatis,& operemini, Eze: 36. A dám wám
ſrdce nowé/y Ducha nowé° položijm wproſtřed wás/a odeg//
mu ſrdce Kamenné z těla waſſeho/a dám wám ſrdce Maſyté/
a Ducha mého položijm w proſtřed wás / a včinijm abyſſte
wpřikázanij mých chodili/a ſaudůw mých oſtřijhali a činili.

Tak týž y v Joele Proroka w 2.Kap: dij: Et fundā ſpiritum
meum

meum ſuper omnem carnem, & prophetabunt filij veſtri,ſo-
mnia ſomniabunt,iuuenes veſtri viſiones videbūt.A protož tý
přijpowědij dokonati ráčil Spaſytel / na to Semeno Jáko//
bowo / ſeſlati ráčil Ducha S°. yak o tom čteme w skutcých
Apoſſtolſkých w Kap: 2.Et cum complerentur dies penteco//
ſtes erant pariter omnes in eodem loco,& factus eſt repente de
cœlo ſonus,tanquam aduenientis ſpritus vehementis,& reple-
uit totam domum vbi erant ſedentes, Actor: 2. A když ſe na//
plnilo dnij padeſáte / byli wſſyckni Včedlnijcý ſpolu na ge//
dnom mijſtě/y ſtal ſe rychle zwuk z Nebe/yako přicházegijcýho
wětru prutkého / y naplnil geſt weſſkeren Dům / kdež byli
čekagijce / ý naplněni gſau wſſyckni Duchem ſwatým.

Hoſpodář: Co Apoſſtolům včiniti ráčil/nečinil
toho nižádnému Papeži/ani Kněžijm ge°/ na wſſeckny to Kře//
ſtiany ſe wſtahuge / neb tam wſſyckni byli ſpolu/ kdo tehdy či//
ſté ſlowo Páně ohlaſſuge/ takowému dáwá Ducha ſwatého.

Hoſt: Dáwá weyſtrahu nám Spaſytel v Ja//
na S°. řka: Chariſſimi,nolite omni ſpiritui credere,ſed pro-
bate ſpiritus ſi ex Deo ſint: quoniam multi pſeudo Prophætæ
exierunt in mundū, 1. Ioan. Cap: 4. Snadno můžeſs poznati
každé° kteřij Ducha S°.magij/nebo Duch ſwatý gednoſtegně
wſſecky wyvčuge / a to proto / yak Spaſytel oznamuge v
S°. Jana: Adhuc habeo vobis multa dicere, ſed non pote-
ſtis portare modo, cum autem venerit ille ſpiritus veritatis,
docebit vos omnem veritatem, non enim loquetur á ſemet-
ipſo,ſed quæcunq; audiet loquetur, & quæ ventura ſūt annun-
ciabit vobis,Ioh.16. Geſſtě mnohé wěcy wám prawiti mám/
ale nemůžete ſnéſti nynij / ale když přigde ten Duch prawdy/
naučijt wás každé prawdě/neboť nebude mluwiti ſám od ſe//
be/ale což koli vſlyſſý mluwiti bude/a které wěcy přigijti ma//
gij/zwěſtuge wám.

A protož w Kanonyce 1. w Kapit: 2. dij: Hæc ſcripſi
vobis de ijs qui ſeducunt vos, & vos vnctionem quam accepi-
ſtis ab eo, maneat in vobis, & non neceſſe habetis vt aliquis
doceat vos, ſed ſicut vnctio eius docet vos de omnibus, & ve-
rum eſt,& noneſt mendacium, & ſicut docuit vos manete in
eo 1. Ioan. Cap: 2. To gſem pſal wám o těch kteřij wás

ſwodij

ſwodij / a wy pomázanij které gſte wzali od něho/w wás pře-
býwá / a neni wám potřebij aby wás kdo včil / ale yakž po⸗
mazánij geho včij wás / w tom trwegte. Zney z těch ſlow
že Pán rozdijlných Kaplij nemá/ ani mijti chce/kromě gednu
Cýrkew ſwatau/kteráž po wſſem Swětě gednoſtegně praw⸗
dě wyvčuge / Ducha ſwatého ſpráwau.

A protož kdož koli proti Cýrkwi co mluwij/takowý ka-
ždý proti Duchu ſwatému mluwij/a Spaſytel v Mathauſſe
S°. mluwiti ráčij : Quicunq; dixerit verbum cortra filium
hominis remitterur ei, qui autem dixerit contra ſpiritum ſan-
ctum, non remittetur ei, neq; in hoc, neq; in futuro ſeculo.
Tu zney že ſe hřijchowé někteřij odpauſſtěgi na onom Swě⸗
tě / podlé těch ſlow Spaſytelowých genž dij : Kdoby řekl
ſlowo proti Synu Człowěka/odpuſſtěno mu bude/kdo proti
Duchu ſwatému/ani na tomto/ ani na onom Swětě/ odpu⸗
ſſtěno mu nebude. Zbáznij potřebij o tom mluwiti / nebo
Baſilius ſwatý w Kázanij ſwém dij: Spiritus ſancti agnitio,
ab ipſo ſpiritu ſancto eſt. Kdo chce Ducha ſwatého poznati/
potřebij Pána Boha oto proſyti/aby to od něho obdržeti mo⸗
hl/ od ſamého to Ducha ſwatého ſe doſtáwá poznánij geho/
nebo yak Bernart ſwatý prawij : Patre & filio cognitis,
cognoſcitur & vtriuſq; bonitas, quæ eſt ſpiritus ſanctus. Kdo
(prý) pozná Otce y Syna / pozná obaudwauch dobrotu/
kteráž geſt Duch ſwatý. Nebo yak Auguſtýn ſwatý mluwij:
Spiritus ſanctus aperit oculos ſolus, & docet veritatem, & non
eſt niſii in confitente. Sám (prý) toliko Duch ſwatý Oči
otwijrá a wynančuge wſſeliký prawdy / a při žádném ginym
nebýwá/gediné při tom/ který ſe z hřijchů wyznáwá.

Potřebij zagiſté / potřebij čiſtotného Pokoge / pro tak
wzáctného hoſtě/nebo prawij Rženhoř ſwatý : Spiritu ſancto
repleti cœleſtia prædicant & amant. Kteřij (prý) gſau Du⸗
chem ſwatým naplněni/ ſwaté a Nebeſké wěcy oznamugij / a
přemegſſlegij/nebo yak Auguſtýn ſwatý pijſſýc na ſlowa Ja⸗
na S°. dij : Vnctio inuiſibilis ſpiritus ſanctus eſt, quæ in
quocunq; fuerit tanquam radix illi erit, quæ quamuis ardente
ſole creſcere non poteſt, nutritur, calore ſolis non areſcit.
Duch ſwatý geſt pomázanj newidomé/které w komžkoli bu⸗
de/bude mu yako Kořen a Grunt/který ačkoli Slunce pálij/
neshořij/

neshořij/ aniž vſchnauti může / nýbrž od horkoſti Slunečné
wijcegi ſe rozmáhá/ a odchowáwá/ neſchne ani wadne. Pra⸗
wij tak Ržehorž ſwatý : In terra datur ſpiritus, vt diligatur
proximus, è cœlo datur ſpiritus, vt diligatur Deus, ſicut enim
vna eſt charitas, & duo præcepta, ita vnus ſpiritus, & duo do-
na, Gregor: Hom: 23. Duch ſwatý dáwán býwá na Zemi
proto/aby byl milowán Blijžnij/ z Nebe poſýlán býwá / aby⸗
chom milowali Pána Boha/a protož gak geſt gedna Láſka/
a dwoge Přikázanij / tak také geſt geden Duch ſwatý / a
dwa Dary.

**Hoſpodář: Powěz mi/proč malugij Otce y Sy⸗
na w Człowěčij oſobě/ Ducha pak S°. yako Holubicy?**

Hoſt: Chryzoſtom Swatý pijſſýc na ſlowa
Mathauſſe S°. takto nám oznamuge : Ideo ſpiritus ſan-
ctus ſpecimen columbæ ſuſcepit, quoniam poſt omnibus ani
malibus hæc cultrix eſt charitatis, omnes ſpecies quas habent
ſerui Dei in veritate, poſſunt habere ſerui ſathanæ in ſimula-
tione, ſolam autem charitatem ſpiritus ſancti non poteſt im-
mundus ſpiritus immutare, hanc igitur priuatam ſpeciem
charitatis ſeruauit ſibi ſpiritus ſanctus, quia per nullius teſti-
monium cognoſcitur vbi eſt ſpiritus ſanctus, ſicut per gra-
tiam charitatis, Ioan. Chriſoſt: ſuper Math: Proto přigal na
ſe Duch ſwatý podobu Holubicý/ že ten Pták nad giné wſſe⸗
čky žiwotčichy/ miloſt wſobě hognau zachowáwá/ a wſſecky
křtalty ſprawedlnoſti/ kteréž magij ſlužebnijcy Božij wpra⸗
dě/ mohau též mijti dwořácy Diáblowij w ſmyſſlenij / ſamé
pak miloſti Ducha ſwatého / Duch nečiſtý nemůž proměniti.
Tu tehdy ſwau wlaſtnij twářnoſt miloſti / zachowal ſobě
Duch ſwatý/nebo ſkrz žádného ſwědectwij nebýwá poznán/
kde mijſto ſwé má / yako ſkrze Láſku miloſti / protož on na
ſobě ſpůſob Holubicý noſý. A protož kdy kterého ſkočj⸗
leſa Czert podpaluge / an na Papeže který mu nic zlého ne⸗
vdělal/ani ho nezná zlořečij/ poznáš že při něm Duch zlý a
nečiſtý toho čaſu ſedij.

Tak y ſwatý Ržehoř podobnau toho přijčinu oznamu⸗
ge těmito ſlowy : Idcirco ſpiritus ſanctus in columba &

igne

igne monſtratus eſt, quia omnes quos impletſ& columbæ ſimplicitate manſvetos facit,&igne zeli ardentes exibet,nequaquã igitur ſancto ſpiritu plenus eſt,qui aut in tranquilitate manſuetudinis feruorem emulationis non ſenſit, aut rurſum in emulationis ardore virtutem manſvetudinis amittit, Gregor: in Paſtorali. Proto (prý) ſamo/ Duch ſwatý w ſpůſobu Holubice a Ohni vkázati ſe geſt ráčil/ že wſſeckny které on naplňuge/netoliko k ſproſtnoſti Holubice podobné y tiché činij/ ale y Ohněm horliwoſti hořijcý vkazuge/ pročež žádný takowý neni naplněn Duchem ſwatým / který aneb w vpokogenij tichoſti/wrucnoſti náſledowánij nepoceytil/ a neb opět w náſledowánij horkém ctnoſt tichoſti potracuge.

Druhau přijčinu vkazuge týž Rzehoř ſwatý/ proč w Razycých ohniwých ſe vkázal řka: In linguis igneis ſpiritus ſanctus aparuit quia omnes quos repleuit ardentes pariter & loquentes facit, linguas igneas doctores habent, qui dum Deum amandum prædicant, corda audientium inflammant, nam & ocioſus ſermo docentis eſt, ſi præbere non valet incendium amoris, Grægor: Homil: 30. ſuper Evange: W Razycých ohniwých vkázal ſe Duch ſwatý proto/že wſſeckny které naplnil/wrucné ſpolečnau láſkau y mluwné činij/magij giſtě Razyky ohniwé Doktořij a Včitelowé Cýrkewnij/ neb kdy Pána Boha milowati wyvčugij a poraučij/zapalugij ſrdce Poſluchačůw ſwých/ Neb giſtě prázdné/a daremné geſt mluwenij Včitele každého / geſtli že nemůž včiniti zapálenij a wraucnoſti miloſtij w ſrdcých Lidſkých. Na giném pak mijſtě/ takto wychwaluge wſſemohaucnoſt Ducha S. těmito ſlowy řka: Spiritus ſanctus contra omnia tentamenta erudit, & in ſeptem virtutibus temperat, vt contra ſtultitiam ſapientiam,contra hebetudinem intellectum, contra præcipitationem conſilium, contra timorem, fortitudinem, contra ignorantiam ſcientiam, contra duriciem pietatem, contra ſuperbiam Dei timorem, Gregor: in morali, lib: 2. Duch ſwatý proti wſſechněm aukladům / protiwenſtwijm y pokuſſenijm/ wſſemu wyvčuge/ a w ſedmi Ctnoſtech mijrným činij/ yako proti bláznowſtwij dáwá maudroſt / proti nedomyſlnoſti/wyrozuměnij/proti nerozmyſlnoſti/dobrau raddu/ proti bázni ſtáloſt / proti nevměloſti vměnij/ proti zatwrdiloſti

loſti dobrotu/proti peyſſe bázeň Božij/a to máš krátce otak wſſemohaucým Duchu ſwatým/na ten čas odemně nehodného ſebrané krátce z pijſma mužůw ſwatých naučenij.

Hoſpodář: O Trogicy ſwaté máš mi také oznámiti/když též obwzláſſnij ſwátek mijwáme tento/ muſý ſe také owſſemohaucnoſti gegi nětco znáti a wěděti.

Hoſt: Muſýmť powěděť na to ſlowa Bernarta ſwatého / genž dij w Kázanij ſwém o tom chwalitebném gménu takto: Inquirere de trinitate peruerſa curioſitas eſt, credere &tenere ſicut ſanctaEccleſia tenet,fides &ſecuritas eſt, videre autem eam ſicuti eſt, perfecta & ſumma fœlicitas eſt, Bernard: in ſermo: de Trinitate. Ale wſſak aby wždy wěděl co to geſt / powijmť ſlowa Doktora ſwatého Pijſma zdánij genž wyprawuge otom těmito ſlowy řka: Trinitas dicitur quaſi trium vnitas, quia pater, filius, & ſpiritus ſanctus, ſunt trinitas,& vnitas, idem enim & vnum ſunt, per majeſtatis comunionem ,& tres per proprietatem perſonarum, Iſidor: lib: Etimologi: Trogice gmenuge ſe/yakoby třech gednota/neb Otec/ Syn/a Duch ſwatý/to geſt Trogice a gednota/neb to gedno gſau /ſkrze welikomocnoſti ſwé gednotau/ a tři gſau wlaſtnoſti oſob. A yak pak Auguſtýn ſwatý dij: In ſumma trinitate tantum eſt vna , quantum tres ſimul, & nec plus ſunt aliquid duæ,quam vna res , nec & in ſe infinita,vt in ſingulis, & ſingula in omnibus & omnia in omnibus , & vnum omnia. W negwyšſſý wſſemohaucnoſti Trogice ſwaté / tak mnoho wážij gedna oſoba / yako wſſechny třj/ aniž nětco wijce gſau dwě/nežli toliko gedna wěc /ani též w ſobě neſkončená / yako w každý/ a geſt wſſeckno we wſſem/ a gedno wſſeckno.

Hoſpodář: Gſau někteřij / geſſto ſe gim to gméno welmi zdá diwné býti / Trogice. Prawijc když byli ſpolu ſlaučeni / rozděliti ſe nemohau/ a geſtliby pak byli rozděleni/ ſgednotiť ſe nemohau/ y tak rozumějij / že ſe gim ſpogiti geſt nepodobné/aby gedno býti měli.

Hoſt: Známeť y my takowé Pány mudráky/ kteřij Pána Boha ſwými rozumy chtěgij přewegſſyti/ale yak

Pawlu

Pawlu ſwatému powědijno bylo: Twrdot geſt proti Oſtno-
wi ſe zpečowati. Tak také proti takowým napſal ſwatý Au-
guſtýn: Videmus ſolem in cœlo currentem, fulgentem, ca-
lentem, ſimiliter ignis, hæc tria habet, id eſt motum, lucem, &
feruorem, diuide ergo Ariane ſolem, vel ignem, & tunc demum
diuide trinitatem, Auguſt: de verbis Domini. Widijm Slun-
ce na Nebi běžijcý/ yaſné y zahřijwagijcý/ nápodobně též oheň/
má ty tři wěcý/ totižto heybánj/ ſwětloſt y horkoſt. Rozděl nu
Aryáne Slunce a neb oheň / a potom teprw rozděl Trogicy
ſwatau. Nebo dále naginém mijſtě takto dij Auguſtýn ſwa-
tý řka Pater, filius, & ſpiritus ſanctus, ſicut inſeparabiles
ſunt, ita in ſeparabiliter omnia operantur, idem de ſancta Tri-
nitate. Otec (prý) Syn a Duch ſwatý/ yak nerozdijlnij gſau/
tak také nerozdijlně wſſecko půſobij. A protož nechtěg býti
welmi maudrý/ vtijkey ſe k láſce Božij/ abyt to poznati dal
z ſwé láſký/ nebo dij Bernard ſwatý: Trinitas ſeu diuinitatis
arcanum/ nec ab Angelis, nec ab hominibus, niſi ſpiritu ſan-
cto reuelante cognoſcitur. Trogice ſwatá/ neb tagemſtwij
Božſké wſſemohaucnoſti / ani od Angelůw / a ni od Lidij /
nebýwá poznáno / leč Ducha ſwatého zgewenijm. Protož
proſým/ y napomijnám/ aby ty podlé nařijzenij Cýrkwé ſwa-
té/ tak wěřil o Bohu w Trogicy gediném / yak ona napomij-
ná řka: Fides autem Catholica hæc eſt, vt vnum Deum in
trinitate, & trinitatem in vnitate veneremur, neq; confunden-
tes perſonas, neq; ſubſtantiam ſeparantes, alia enim perſona
patris, alia filij, alia ſpiritus ſancti; ſed patris & filij & ſpiritus
ſancti vna eſt diuinitas, æqualis gloria, coæterna majeſtas, qua-
lis pater, talis filius, talis ſpiritus ſanctus, increatus pater, in-
creatus filius, increatus ſpiritus ſanctus, immenſus pater, im-
menſus filius, immenſus ſpiritus ſanctus, æternus pater, æter-
nus filius, æternus ſpiritus ſanctus, non tres tamen æterni, ſed
vnus æternus, ſicut non tres increati, non tres immenſi, ſed
vnus increatus, vnus immenſus, ſimiliter omnipotens pater,
omnipotens filius, omnipotens ſpiritus ſanctus, & tamen non
tres omnipotentes, ſed vnus omnipotens, ſimiliter Deus pa-
ter, Deus filius, Deus ſpiritus ſanctus, & tamen non tres Dij,
[illegible]d vnus eſt Deus, Dominus pater, Dominus filius, Dominus
ſpiritus ſanctus, & tamen non tres Domini, ſed vnus eſt Do-
minus,

minus. Pater à nullo eſt factus, nec creatus, nec genitus,
Filius à patre ſolo eſt, non factus, nec creatus, ſed genitus.
Spiritus ſanctus, à Patre & Filio non factus, nec genitus, ſed
procedens. Vnus ergo Pater, vnus Filius, vnus Spiritus ſan-
ctus, non tres Patres, non tres Filij, neq; tres Spiritus ſancti.
In hac trinitate nihil prius, aut poſterius, nihil magis aut mi-
nus, ſed tote tres perſonæ coæternæ ſibi ſunt & coæquales.
D. Athanaſius. Wijra (prý) pak obecná tato geſt/ aby-
chom gedinėho Boha w Trogicy a w gednotě ctili/ aniž mij-
ſſýce oſob/ aniž podſtaty dělijce/ nebo giná oſoba Otce / giná
Syna / a giná Duchá Swatého: Ale Otce/ y Syna/ y Du-
cha Swatého/ gedno geſt Božſtwij/ rowná Sláwa / ſpolu
wečná Welebnoſt. Raký Otec / takowý Syn / takowý y
Duch Swatý. Neſtwořený Otec / neſtwořený Syn/ ne-
ſtwořený y Duch ſwatý. Neſmijrný Otec / neſmijrný Syn/
neſmijrný y Duch ſwatý. Wěčný Otec / wěčný Syn/ wě-
čný y Duch ſwatý: A wſſak ne třij wěčnij / ale geden wě-
čný. Rako ne třij neſtwořenij/ aniž třij neſmijrnij/ ale geden
neſtwořený/ a geden neſmijrný. Wſſemohaucý Otec / wſſe-
mohaucý Syn/ wſſemohaucý Duch ſwatý: A wſſak ne třij
wſſemohaucý / ale geden wſſemohaucý. Rako Bůh Otec/
Bůh Syn / Bůh Duch ſwatý: A wſſak ne třij Bohowé / ale
gediný geſt Bůh. Rak Pán Otec / Pán Syn / Pán Duch
ſwatý: A wſſak ne třij Páni / ale gediný geſt Pán. Otec
od žádného nenij včiněn / ani ſtwořen / ani ſplozen. Syn
od ſamého Otce geſt ne včiněn / ani ſtwořen / ale ſplozen.
Duch ſwatý od Otce / y od Syna / ne včiněn/ ani ſtwořen/
ani vrozen / ale pocházegijcý. Protož geden Otec / geden
Syn / geden Duch ſwatý: Ne třij Otcowé / ne třij Syno-
wé/ ani třij Duchowé ſwatij. A w této Trogicy/ nic nenij
prwnijho / ani poſlednijho: Nic wětſſýho ani menſſýho/
ale wſſecky tři oſoby ſpolu wěčné gſau / a ſpolu rowné. A
tu giž máſs o Trogicy ſwaté doſti / budeſſli ſtálau Wijru
na to mijti.

Hoſpodář: Prawils mi z ſtarého y nowé Zákona/
Prorocká a giných Mužůw ſwatých modlenij a oznamowá-
nij o wſſemohaucnoſti Božſké/ žádnéhos z Doktorů ſwatých

nespomenul/ yak se modlili/yak wssemohaucnost geho zwelebowati poručili.

Host: Modlil se každý podlé potřeby / dáwal Czest a Chwálu Pánu podlé náležitosti / wčemž y nás napomijnagij / abychme tak činili / yak Augustýn swatý pijssýc na Zalm 54. dij: Siue tribulemur & angustiemur, siue lætemur & exultemus, ille laudandus est, qui in tribulationibus erudit, & in læticia consolator, laus enim eius, à corde & ore Christiani recedere non debet, non vt laudetur in prosperis, & maledicatur in aduersis, sed quemadmodum psalmus ille scribit semper laus eius in ore meo, gaudes, agnosce patrem blandientem, tribularis, agnosce emendantem, siue blandiatur siue emendet, eum erudit cui parat hæreditatem. Buď to že se trápijme a zsužugeme / buďto že se weselijme a radugeme / z toho ze wsseho Pána Boha chwáliti máme / který nás y w zármutcých wyvčuge / y w radostech těssý / nebo chwála geho/ z Srce ani z Aust prawého Křestiana wycházeti nemá/ ne pro to aby ho chwálil w sstěstij / a zlořečil w nesstěstij / ale yak mluwij Dawid swatý: Wždycky Chwála geho w Vstech mých. Radugessli se / zneg Otce láskawého genž tě lahodij/ mučijssli se zney Otce genž tě oprawuge / Buď to žeť lahodij / a nebo zármucuge / wycwičij tě a připrawij k Dědictwij které hotuge w Nebi / nebo gest tak dobrotiwý / tak mocný / čeho požádáss od něho mijti budess / yak týž Augustýn swatý dy: Deus tibi totum est, si esuris panis est, si sitis aqua tibi est, si in tenebris es lumen tibi est, si nudus es, mortalitate vestis tibi est, Idem Sermone 19. Pán Bůh (prý) tobě wssecko gest / gestli lačnijss / Chlebem gest/ gestli žijznijss / Wodau gest/ gestlis w Temnostech / Onť gest Swětlem / gestlis nahý / onť gest tobě Oděwem nesmrtedlnosti. A protož potřebij Człowěku wždycky báti se yako Boha / milowati yako Otce dobrotiwého/ který zná y řijdij wssecky spráwy/ y pomyssleny nasse wij / yak týž Augustýn swatý pijssýc na Zalm 126. dij: Deus totus oculus est, quia omnia videt, totus manus est, quia omnia operatur, totus pars est quia vbiq; est. Pán Bůh wssecek Oko gest / nebo widij wssecko wssudy

wssudy / wssecek gest rukau / neb wssecko wssemohaucnostij swau sprawuge/wssecek gest častkau / neb na každém mijstě gest. A protož potřebij se wždycky o geho lásku starati/nebo dobrotiwý gest / a yako prawij Augustýn swatý pijssýc na Zalm 74. Non est quo fugias à Deo irato, nisi ad Deum placatum, Idem super Psal: Nenij mijsta na kterémžby se schowal před Bohem rozhněwáným / toliko se vteč wskraussenostij srdce/a milosti hledey v něho.

Hospodář: Když Pán Bůh tak wssemohaucý gest/že wssecky wěcy zná a widij/nenj mijsta/na kterémžby se přednijm schowati mohl/a my bez hřijchůw býti nemůžeme/ co počneme/abychom k záhubě nepřissli wěčný?

Host: Máme naučenij od téhož Augustýna swatého genž dij: Nemo de pietate Dei diffidat, quia maior est sua misericordia quam nostra miseria, & quisquis ad Deum toto corde clamauerit, exaudiet illum, quia misericors est, August: de spiritu & anima. Žádný nepochybůg o smilowánj Božijm/nebo gest wětssý milosrdenstwij geho/nežli nasse bijda/a kdožkoli vteče se k němu w celém a ponijženém srdcy / a o milosrdenstwij wolá/wyslyssýt gey/ neboť milosrdný gest.

Hospodář: Ti Mužij swatij/neboť s nim mluwijwali / že tak o geho wssemohaucnosti zgewně pijssý a wyvčugij?

Host: Prawilť gsem prwé o tom/y nenijčkoť powijm slowa Ambrože swatého / kterýž pijssýc na slowa Lukásse S. Ewangelisty/tatko dij: Non in loco Deus videtur, sed mundo corde, non corporalibus oculis quæritur, nec circum scribitur visu, nec tactu sentitur, nec auditur affatu, nec sentitur incessu, & cum absens est, videtur, & cum presens est, non aprehenditur, Ambr: super Lucam. Na mijstě žádném Pána Boha nevhlijda / gediné čistým / a neposskwrněným srdcem/ani tělesnými Očima ge° spatřijss/aniž widěnijm můž poznán býti/aniž ho dotknutijm vcýtijss/aniž můž slyssán býti mluwenjm/ aniž vcýtiti můž kdo geho přijchodu. Ale kdy nepřitomen gest widijn býwá / kdy yak gest přitomný / byť třebas při tobě stál / dotknauti se ho žádný nemůže / nebo yak Augustýn Swatý prawij: Natura Dei non est visibilis

 potest

poteſt tamem videri aliqua ſpecie, quam ipſe elegerit, non in
qua natura formauit Adam. Božij powahá widijna býti ne-
může w ſwým přirozenij / můž ſrdcem widijná býti wginým
ſpůſobu / kterýž on ſobě wywoliti ráčij / ale ne w takowým
w kterým geſt Adama ſtwořil.

**Hoſpodář: To mi také geſt z podiwenijm / že Ci-
dé mnozý / čim horſſý a bezbožněgſſý / ti lepſſýho ſſtěſtij vžij-
wagij / dobřij pak neywijc zármutkůw.**

**Hoſt: Tomu ſe ty nediw / poſlyſs co ſwatý Rze-
hoř mluwij:** Deus in hac vita, non promiſit gaudia delecta-
tionis electis ſuis, ſed amaritudines tribulationis, vt medicinæ
more, per amarum poculum, ad dulcedinem æternæ ſalutis
redeant, Grego: in Regiſtro: Pán Bůh w tomto žiwotě těle-
ſném / nepřipowěděl žádných radoſtij rozkoſſných woleným
ſwým / ale hořkoſti / ſtaroſti / trápenij a giné zármutky / proto
aby nima yako něyakým Lékařſtwijm / a yako ſkrz hořſký ná-
pog / přiwedl do oné ſladkoſti wěčného ſpaſenij.

A protož tak ſobě vwažug dobrotiwoſt newyprawite-
dlnau / Stwořitele ſwého / yak Caſſiodorus pijſſýc na Žalm
onen / Magnus Dominus řka: Virtus in explicabilis, pietas in
compræhenſibilis, ſapientia in effabilis, cujus definitio eſt fi-
nem in ſanctis laudibus non habere Caſſiodor: ſuper Pſal: Pán
Bůh geſt moc newýprawitedlná / dobrotiwoſt neſtijhlá /
maudroſt newymluwitedlná / gehožto wyſlowenij takowé
geſt / že mu nemůže zadoſt včiniti / ani geho chwála ho wyſlo-
witi. A tak nám činiti náležij / yak Hugo Doktor Pijſma
S°. napomijná řka: Sicut nullum eſt momentum, quo homo
non fruatur, vel utatur beneficio Dei, & miſericordia ejus, ſic
nullum debet eſſe momentum, quo eum præſentem non ha-
beat in memoria, omne tempus in quo de Deo non cogitas, hoc
te computa perdidiſſe, Hugo de clauſtro animæ. Rak (prý)
nenij žádného čaſu / kteréhoby Człowěk nevžijwal dobrodinij
Božijho / a miloſrdenſtwij geho / tak také nemá býti žádný
čás / w kterémby geho wſſemohaucnoſti w paměti neměl /
nebo každý čas / w který o Pánu Bohu nepřemegſſlýſs / ten
wěř že gſy daremně ſtratil.

Pamatůgme tehdy na Muže ſwatého Bernarta / kterýž

w Kázanij ſwém modlijce ſe k němu wolage dij: Quam diues
es in miſericordia, quam magnificus in juſtitia, quam miri-
ficus in gratia Domine Deus noſter, non eſt qui ſimilis ſit tibi,
munerator copioſiſſime, remunetator æquiſſime, liberator
prijſſime, gratis reſpicis homines, juſte iudicas innocentes, mi-
ſeicorditer etiam ſaluas peccatores, Bernard: ſermo: 52. Rak yſ
bohatý Bože w miloſrdenſtwj / yak welikomocný w ſprawedl-
noſti / yak hogný w miloſti Pane Bože náſs / nenijť žádného
tobě rowného / Dárce / přehodný odplatiteli / ſprawedliwý
wyſwoboditeli / miloſtiwě hledijſs na ponijžené / ſprawedli-
wě ſaudijſs newinné / miloſrdně též wyſwobozugeſs hřijſſné.

**Hoſpodář: Geſſtě mi ſe to widij wěc welmi di-
wná / že Bůh wſſeckno wſſudy widij / y wſſeckno wſſudy řij-
dij a ſprawuge.**

**Hoſt: Chceſſli býti oprawdowým Služebnijkem
Boha wſſemohaucýho / w tom tak dalece nehlaubeg / nebo**
Lactantius Firmianus dij: Quis autem putat hanc tantam
magnitudinem, non poſſe ab vno regi, fallitur, enim quanta
ſit poteſtas diuinæ majeſtatis intelligit, ſi exiſtimat ſingularem
Deum, qui facere mundum potuit: eundem regere non poſſe
qui fecit? Lactantius diuinarum inſtit. lib. 1. Cap: 3. Kdo
tehdy pochybuge / aby takowá welikoſt od gednoho ſprawo-
wána býti nemohla / který gi ſám ſlowem včiniti ráčil / meglij
ſe welmi / neb yaká by byla moc Božſké wſſemohaucnoſti / ne-
rozumij / geſtli že ſe domnijwá ſamého Boha / genž mohl
včiniti weſſkeren Swět / aby geho ſprawowati nemohl.
A protož weyſtrahu dáwá řka: Dubitet ergo aliquis an
quidquam difficile eſt Deo, qui tanta, tanquam mirifica ope-
ra, prouidentia ſua excogitauit, virtute conſtituit, ratione per-
fecit, nunc autem ſpiritu ſuſtentat, poteſtate moderatur, in
excogitabilis, & ineffabilis, & nulli alij ſatis notus quam ſibi,
idem Cap: 8. Necht (prý) tehda někdo nepochybuge / zdaliby
bylo něco neſnadného Bohu a nemožného / který tak weliké a
tak diwné wěcy ſwau opatrnoſtij wymyſlil a ſprawil / mocý
ſwau vſtanowil / maudroſtij ſwau wykonal / nynij pak zdr-
žuge a žiwij / mocy ſwau řijdij / newymiſlitedlný aniž newy-
prawitedlný geſt / a žádnému ginému nenij znamý / tak dobře

yako jsem swé / a nyzegi pak prawij: Quanto igitur rectius eſt omiſſis inſenſibilibus, & vanis, oculos eo tendere vbi ſedes, vbi habitatio eſt Dei veri, qui terrã ſtabili firmitate ſuſpendit, qui cœlum diſtinxit aſtris fulgentibus, qui ſolem rebus humanis clariſſimum ac ſingulare lumen in argumentum ſuæ, ac vnicæ majeſtatis accendit, terris autem maria circumfudit, flumina ſempiterno lapſu fluere præcepit, Idem lib: 2. Cap: 5. Neylépe geſt opuſtiti wěcy prazdné a marné / tak yakž napomijná Lactantius, tam oči ſwé obraceti / kde geſt Stolice a kde geſt obydlij Boha prawdiwého / který Zemi na pewným Gruntu zawěſyl / který Nebe rozměřil / a okráſyl Hwězdami yaſnými / který Slunce welmi yaſně wſſemu ſtwořenij ſwému / a obzwláſſtné ſwětlo na ſpůſob a dokázanij ſwého gedineho Mageſtátu zapálil / Zemi pak Mořem oſadil / a Rzeky během wěčným týcy poručil.

Hoſpodář: Doſti maudře tito Mužij swatij wſſemohaucnoſt Božſkau y dobrotu geho wypiſugij / nekaždý gednák mi ſe zdá / ſlowa gegich vchopiti a wyrozuměti může / potřebij by bylo ge rozumitedlně wyložiti.

Hoſt: Neylépe drzeti ſe ſlow téhož Doktora swatého Laktancyuſa genž dij: Satis homini eſt ad plenam perfectamq; prudentiam, ſi Deum eſſe intelligat, cuius intelligentiæ vis & ſumma hæc eſt, ſupliciat, & honorificet parentem humani generis communem, & rerum omnium fabricatorem, idem lib: 2. Cap: 3. Doſtiť geſt Człowěku k celý a dokonálý opatrnoſti / aby toliko rozuměl že geſt Bůh / kteréhožto wyrozůměnij moc a ſumma tato gt / aby ſſetřil a w poctiwoſti měl Otce Pokolenij Lidſkého / a giných wſſech wěcý / Stwořitele a Pána.

Hoſpodář: Diwná wěc / Pán Bůh dáwá gedným welmi mnoho / giným pak Lidém pokorným / dobře žiwu gſaucým weliké ztijžnoſti na ně dopauſſtij.

Hoſt: Ne naſſy to Hlawy ſaud. Ale wſſak onen muž wznešſený Seneca takto napſal řka: Deus hominis pro liberis habet, ſed corruptos ac vitioſos luxurioſe, ac delicate patitur viuere, quia non putant emendatione ſua dignos: bonos

bonos autem quos diligit caſtigat ſepius, & aſſiduis laboribus ad vſum virtutis exercet, nec eos caducis, ac mortalibus bonis corumpi ac deprauari ſinit. Vnde nemini non debet mirũ videri ſi pro noſtris ſepe delictis caſtigamur á Deo, imouero cum vexamur ac præmimur, quam maximas gratias indulgentiſſimo Patri agere debemus, quod coruptelam noſtram non patitur longius procedere, ſed plagis ac verberibus emendat, ex quo intelligimus nos Deo eſſe curæ, quoniam cum peccamus iraſcitur, Seneca lib: 1. Cap: 23. Pán Bůh (prý) Lidij má za ſwé Děti / ale wſſak nakaženým zloſtným / a neſſlechetným / zbytečně a rozkoſſně dopuſtij žiwu býti / pro to že negſau hodni geho polepſſenij / aniž ge hodné býti miloſti ſwé vznáwá. Dobré pak kteréž miluge / čaſto ge treſce / a vſtawičnými prácemi a těžkoſtmi k vžijwánij Ctnoſti wynaučuge / aniž ge marnými a pomijgegjcými wěcmi / pokazyti a kleſnauti dopauſſtij. A protož nemá ſe tomu žádný diwiti / geſtli za naſſe weyſtupky Pán Bůh nás treſce / než když neywijce obtěžowáni a treſtáni býwáme / za to yak neywijce můžeme / dijky Pánu Bohu negmiloſtiwěgſſýmu wzdáwati máme / že on neráčij dopuſtiti zloſti w nás ſe rozmáhati / ale treſtánijm nás oprawuge / z čehož porozumijwáme / že Pán Bůh má o nás peči / neb když proti němu hřeſſýme / hněwá ſe a treſce nás.

Hoſpodář: Wſſecko to geſt w mocy Božij / dopuſtiti Człowěku padnauti / a zaſe od pádu wyproſtiti / a zachowati.

Hoſt: Kdo má myſl k Ctnoſti / Pán Bůh gemu nápomocen geſt / ale kdo myſlij po zloſti a marnoſti / opuſſtěn býwá od Pána / a tak co dále tiim wijce Satan na zlé nawozuge / nebo mluwij Lactantius Doktor pijſma Božiho. Sors bonorum eſt Deus, malorum vero ille ſcilicet diuini numinis ſemper inimicus, ab ijs duobꝰ principibꝰ mala bonaq; oriuntur quæ veniunt à Deo, hanc habent rationem, vt mortalitate parent, quod eſt ſummum bonum, quod autem ab illo altero, id habent officij, vt à celeſtibus à vocatum terrigeniſq; demerſum, interficiant ſempiternum, quod eſt ſummum malum, Lactantius Fir: lib: 6. Pán Bůh geſt počátkem wſſeho / dobrého

dobrého Sſatanáſs pak půwodem wſſeho zlého/ který geſt protiwnijkem chwály Božij / od těch dwau počátků dobré y zlé wěcy pocházegij. Ty geſſto od Pána Boha pocházegij/ magij wlaſtnoſt y pořádek/takowý že neſmrtedlnoſti ſlaužij/ což geſt negwyšſſý dobré/ a co zaſe od toho proklatého Sſatanáſſe pocátek běře / takowau má odplatu a powinnoſt/že vcheyliwſſy ſe od Nebeſkých wěcý / a w Kaliſſti ſe Zemſkých vkálewſſy a vſſpiniwſſy/zamordugij na wěčné čaſy/ a to geſt negwětſſý zlé. Proroz kdo ſe chce zalijbiti Pánu Bohu/má to činiti wčem on ſobě zaljbuge/yak nás wynaučuge týž Lactantius řka: Quisquis rectum iter tenere nititur, non terram debet aſpicere, ſed cœlum & vt apertius loquar, non hominem ſequi ſed Deum, non his terreſtribus ſimulacris, ſed Deo ſeruire cœleſti, non in corpus inferre omnia, ſed ad mentem. Non huic vitæ operã dare, ſed æternæ, Idem lib: eodem Cap: 8. Kdož koli Ceſtu prawau držeti vſyluge/ne na Zem / ale na Nebi hleděti má / a at srozumitedlně powijm / ne Człowěka má náſledowati / ale Pána Boha / ne Zemſkým marnoſtem ſlaužiti powinen geſt / ale Pánu Bohu / ne o tělesných/ ale o Důchowných wěcech přemeyſſlowati má/ ne o ten žiwot časný/ a pomijgegijcý pečowati / ale o wěčný / nebo wijm yak nijžegi Lactantius dij: Ad vitam enim Deus inſpirat animam, non ad mortem, idem ibidem. Pán Bůh wſſemohaucý k žiwotu wdýchá Duſſy/a ne k ſmrti.

Hoſpodář: Kdo má rozum/ten má wſſeckno/blaze wám / co wás Pán Bůh maudroſtij nadal / vmijte ſe zlého vwarowati/a co dobrého náſledowati.

Hoſt: Lépegi geſt ſproſtným ſkrauſſeného a čiſtého ſrdce / a zdaliž z maudroſti wychwaluge Pán Joba / yak čteme Job w I. Kapit: kde Pán k Sſatanu mluwiti ráčij řka: Nunquid conſideraſti ſervum meum Iob, quod non ſit illi ſimilis in terra, homo ſimplex & rectus. Zdaliž gſy (prý) widěl Slauhu mého Joba / že nenij podobný gemu na Zemi / Człowěk proſtý a vpřijmný / a boge ſe Boha. To giſtě wěz a zney/ yak Lactantius dij: Omnis doctrina & virtus Philoſophorum, ſine Capite eſt, quia Deum neſciunt, qui eſt virtutis & doctrinæ caput, quem qui non agnoſcit, licet videat

cæcus eſt, licet audiat ſurdus eſt, licet loquatur elinguis eſt, cum vero conditorem rerum parentemq; cognouerit, tunc & videbit, & audiet, & loquetur, habere enim cæpit caput in quo ſunt ſenſus omnes collocati, id eſt oculi, aures, lingua, nam profecto is videt, qui Deum in quo veritas eſt, & veritatem in qua Deus eſt, oculis cordis aſpexit, is audit qui diuinas voces ac præcepta vitalia pectori ſuo affigit, is loquitur, qui cœleſtia diſſerens, virtutem ac majeſtatem Dei ſingularis enarrat, quare non eſt dubium quin impius ſit, quiſquis Deum non agnouerit, omneſq; virtutes eius quas habere, aut tenere ſe putat, in illa mortifera via reperitur, quæ eſt tota tenebrarum. Wſſecko (prý) Včenij těchto Mudrcůw toho Swěta geſt bez Hlawy/nebo pro ſwau zbytečnij wyſokomyſlnoſt/ Pána Boha neznagij/ který geſt wſſech Ctnoſtij a Vměnij Hlawau / toho kdo nezná / ſlepýt geſt / byt pak y widěl / byt pak y ſlyſſel hluchýt geſt / byt pak y mluwil němýt geſt / a kdo pozná Stwořitele wſſech wěcý / tehdy ſlyſſeti bude / widěti y mluwiti/ nebo geſt Hlawy doſtal / w které gſau wſſeckny ſmyſlowé/ položenij/ to geſt: Oči / Vſſy / Jazyk / nebo giſtě ten Boha/w kterém prawda geſt/a Prawdu w který Bůh gt/ Očima ſrdce ſwého vhlijdal / ten ſlyſſý kdo Božſké Řeči y Přikázanij žiwotně k ſrdcy ſwému připoguge / ten mluwij/ kdo Nebeſké wěcy rozprávij / moc a welebnoſt Božij oznamuge / a wſſemohaucnoſt Božij opowijdá. Protož nenij wěc pochybná / aby nebyl zlým a bezbožným/kdož koli Pána Boha nepozná / wſſecky Ctnoſti takowého/které ſe on mijti/ nebo zachowáwati domnijwá/ na oné ſe Ceſtě ſmrtedlné nacházegij/kteráž geſt wſſecka plná temnoſtij. Protož wijs od tehož Muže ſwatého/yak tě vpewnij z těchto ſwých prwnijch ſlow takto řkaucý: Ergo in Dei agnitione & cultu ſumma rerum verſatur, in hoc eſt ſpes omnis, & ſalus hominis, hic eſt ſapientiæ gradus primus, vt ſciamus quis ſit nobis verus pater, eumq; ſolum pietate debita proſequamur, huic pareamus, huic deuotiſſime ſerviamus, in eo promerendo actus omnis, & cura, & opera collocetur, Idem Cap: 9. Na poznánij tehdy Božijm a na chwálenij ge° wſſecko náležij/wtom naděge toliko y ſpaſenij člowěka/ten gt ſtupeň maudroſti neyprwněgſſý/ abychom wěděli / kdo geſt náš prawý Otec / a geho ſamého

abychom náležitě ctili a chwálili/gemu samému poslussni by-
li/geho nábožně wzýwali / w zaslauženij Syna geho každý
skutek/starost y práce/má býti pokládaná.

W Knihách týchž w Rozdijlu 13. dij: Deus enim purgari
homines à peccatis cupit maxime, à Deo pænitentiam agi iu-
bet, agere autem pænitentiam, nihil aliud est quam profiteri
& affirmare, se non peccaturum vlterius, ignoscitur itaq; ijs
qui ad peccatum ignoranter incauteq; labuntur veniam non
babet qui sciens peccat, Idem eodē lib: Cap: 13. Pán Bůh (prý)
welice toho žádá/aby Lidij od hřijchů očisstěni byli/a protož
pokánij činiti poraučij/a činit pokánij nic gineho nenij gedině
odpowěděti se hřijchůw / a wjce nehřessyti. Takowým se pak
hřijchowé odpausstěgij/ kteřij znewědomosti do nich vpadagj/
ti odpusstěnij nemagij/ kteřij zwědomosti hřessý / zaussale
a nestydatě.

Hospodář: Prawijs že Pán Bůh wssudy gest.

A protož prosym tě/powěz mi/kterak tam on býti může kde se
k geho wůli nic nečinij.

Host: Takéť na to powijm slowa Rzehoře swatého/

kterež on napsal řka: Deus nusquam de est, & tamen ab
iniquorum cogitationibus longe est, nec tamen ibi deest vbi
longe abest, quoniam vbi non est per gratiam, adest per vindi-
ctam, Deus vbiq; presens est, & vix inveniri potest, stantem se-
quitur & appræhendere non valemus. Pán Bůh na každým
mijstě gest/ale od mysslenij zlých daleko gest/nic méně přece na
tom mijstě gest / od kterého daleko gest / nebo kde nenij skrze
milost/tehdy gest skrze pomstu/Pán Bůh wssudy přjtomný
gest/a sotwa může nalezen býti/za stogijcým gest/a přece ge-
ho dotknauti/ani Očima widěti nemůžeme.

Tak tehdy krátce wěz yak Pius druhý mluwil: Deus co-
gitando non disputando, melius intelligi potest: Mysslenijm
(prý) spijssegj / nehádanijm neglépegj / Pán Bůh srozumijn
býti může. A tak když se k němu mijti/gemu se modliti budess/
on se k tobě nacheylij/ a když to zpilnostij činiti budess / tak ho
k sobě potáhness/a když ho dostaness/ wsseho dobrého dosta-
ness/yak dij Augustýn swatý: Omnia habet qui Deum ha-
bet. Wssecko (prý) má/ kdož Pána Boha má.

Hospodář O gesstě mi něco praw o Spasyteli

nassem Krystu Pánu.

Host: Wedle wssakť gsem prawil že to wssecko

geden Bůh/cožť sám Spasytel oznámil w Ewangelium swa-
tém genž dij: Ego & Pater vnū sumus. Yá a Otec gedno gsme.

Hospodář: Když tak mnoho wědij tagemstwij

Božského wassy Doktorowé/powěz mi gich zdánij yak o ge-
ho narozenij smeyssleli.

Host: Musým slowy S. Augustýna na tu otázku

odpowěd dáti/ yak on k Židům newěrným mluwil a psal/ tě-
mito slowy: Dicat mihi Iudeus incredulus, quemadmodū ari-
da Virga floruit, & nuces protulit, ego dicā ei quomodo Virgo
concepit, & peperit, sed profecto nec iudeus virge poterit expli-
re conceptū, nec ego virginis partum, Augu. de in carnatione
Domini: contra Iudeos. Nechť mi (prý) powj Žid newěrný/yak
Prut suchý Aaronůw zakwětl/a Owotce wydal/a yá mu také
powjm/yak Panna počala y porodila: Ale zdá mi se že mi Žid
o Prutu nic nepowij/a yá gemu také o početij a porodu Panny.

Chrizostom swat: tak také dj: Scio quod verbum caro factū
est, & quomodo factum, nescio, miraris quia ego nescio, omnis
creatura ignorat Ioan. Chrisost: homilias. Wijm že slowo tě-
lem včiněno gest/ ale yakým spůsobem včiněno gest/newijm/
diwijs se že yá newijm/ wssecko stwořenij newij.

O tom wijme že se narodil Spasytel/yak nám Lukáss swa-
tý oznamuge w Kapi: 2. řka: Dixit Angelus pastoribus: Noli-
te timere, ecce enim evangelizo vobis gaudium magnū quod
erit omni populo, quia natus est nobis hodie salvator, qui est
Christus in civitate David, Luc: 2. Cap: Rzekl Angel Pastý-
řům: Nebogte se/ nebo hle wám zwěstugi Radost welikau/
kteráž bude wssemu Lidu/neb narodil se nám dnes Spasytel/
kterýž gest Krystus w Městě Dawidowým. Nenij/ tomu
wěř/w Cýkwi swaté o tom žádné zmijnky/ o narozenij geho
swatém yak se stalo/ toliko zauplná wijra/že se narodil a při-
ssel pako Bůh mocný a wssemohaucý / aby Lid swůg spasyl/a
yak Bernart swatý dij: Venit medicus ad ægrotos, venit re-
demptor ad venditos, venit via ad errantes, venit vita ad mor-
tuos, venit cum salute Jesus, nec sine vnctione Christus, nec sine

gloria venit filius Dei, Bernhard: in ſermone de natiuitate Do-
mini. Přiſſel (prý) k nemocným Lékař / přiſſel wykupitel
k prodaným / přiſſla Ceſta k bLaudijcým / přiſſel žiwot k mrt-
wým / přiſſel z Spaſenijm Gežijš / a z pomazánijm Kryſtus /
přiſſel z Slawau Syn Božij / přiſſel yak Jan ſwatý prawij /
do wlaſtnijho ſtwořenij ſwého / a ſwogi ho nepoznali / přiſſel
Král Nebe y Země / pokorný kromě wſſeliký powahý / yak
otom Ewangeliſta pijſſe na gehož přijſſtij takto mluwij
Bernart ſwatý: Vbi aula regia, vbi tronus, vbi curiæ re-
galis, frequentia nunquid aula eſt ſtabulum, tronus præſepi-
um, & totius curiæ frequentia, Ioſephus & Maria, Bernard:
ſuper illud Math: Cap: 2. Intrantes domum. A kdež twůg
Dwůr Králowſký / Králi Nebe y Země / kde Mageſtat twůg /
kdež množſtwij Dwořanůw twých / zdaliž Chléw twůg
Dwůr / Mageſtát twůg Geſle / a wſſechny Dwořané twogi
Jozeff a Marya. Ti toliko wěděli že to byl Král Nebe y Ze-
mě / wěděli také y oni Mudrcy / kteřij geli z Dary k němu / rozu-
měli že přigeti magij na welikau Pompu / yak gich prowázela
Hwězda / wſſak gich to omeylilo / očem oni rozuměli / yak Chry-
zoſtom ſwatý pijſſe řka: Nunquid invenerunt palatium
ſplendidum, nunquid aulam regiam, diverſis populis perſo-
nantem, nunquid clipeatas, ſive haſtatas, militum cateruas,
nunquid equos regalibus phaleris inſignes, nunquid currus
auro oſtroq; fulgentes? nunquid matrem diademate coro-
natam, aut in lecto eburneo recumbentem, nunquid pue-
rum Biſſo & purpura inuolutum, vtiq; non, ſed potius angu-
ſtum & humile tugurium, vile ſuqalidumq; præſepe, & ma-
gis animalibus quam hominibus aptum, puerum vilibus pan-
nis involutum, matrem vix tunicam habentem vnam, non
ad ornatum corporis, ſed ad tegumentum nuditatis, Chriſoſt:
ſuper eadem verba Math: 2. Zdaliž gſau nalezli Palác Mra-
morem ozdobený / a neb Lidem rozličným znijcý a naplněný /
y zdaliž Rytijřſtwo z Sſtijty a z Kopijmi shromážděné / y
zdaliž Koně Králowſkými Deky ozdobené / y zdaliž Wozy
Zlatem a Sſarlatem ſtkwaucý / y zdali Matku Králowſkau
Korunau korunowanau / a neb na Loži Slonowém ležijcý /
y zdaliž Dijtě Kmentem a Zlatohlawem obwinuté. Giſtě ne /
ale raděgi w Chlijwě ſmrdutém / w těſtných Geſlech / a wijc

Howadům než Lidem přijhodným / Dijtě w nuzné Plijnky
obwinuté / Matka ſotwa gedno Raucho magijcý / ne k ozdo-
bě těla / ale toliko pro zakrytij nahoty.

Z takowau hle Pompau / Pán Nebe y Země / Král wſſech
Králůw / Syna ſwého na Swět wyſlati ráčil / tak naſſemu
Spaſenij pohodlij čině / wſſelikau vzkoſt / nauzý a trápenij /
Bůh prawdiwý trpěti ráčil. Nehodná tehda nám wěc tak
mnoho ſe ptáti / o narozenij geho / když Bůh wſſemohaucý
tagemſtwij ſwého / wſſemohaucnoſti ſwé / žádnému ſwěřo-
wati ſe neráčij / a to ſe narodil Duchem ſwatým z Panny /
dalegi ſe nepteyme / neb nám Bernart ſwatý takto prawij:
Fratres generationem iſtam, quis enarrabit, angelus nunciat,
virtus obumbrat, ſubvenit ſpiritus, virgo credit, virgo partu-
rit, virgo permanet, quis non miretur, naſcitur verbum in-
fans, & agnoſcitur longitudo brevis, latitudo anguſta, altitu-
do ſubdita, profunditas plana, ibi agnoſcitur lux non lucens,
verbum infans, aqva ſitiens, panis eſuriens, Bernard. ſuper
cantica. Bratřij / to narozenij geho kdož wypowij / Angel
ge oznamuge / moc Božij zaſtijňuge / Duch ſwatý předcházý /
Panna wěřij / Panna rodij / Pannau zůſtáwá / kdo by ſe nedi-
wil tomu / Slowo ſe narodilo Dijtětem / poznáwa ſe dlau-
hoſt krátká / ſſyrokoſt vſká / wyſokoſt poddaná / hlubokoſt
rowná / poznáwá ſe ſwětloſt neſwětla / ſlowo Dijtě / Woda
žižnijcý / Chleb lačněgijcý. Yzdaliž Bůh wſſemohaucý ne-
možný geſt wſſecko ſprawiti yak ráčij / poſlyš Řzehoře S.
coť také prawij o geho narozenij: Cœli regenato Angelo-
rum chori in eius anunciationem prodeunt, himnum dicunt,
& de victa prauæ vitæ diſcordia, nos quos dudum deſpexerant,
ciues agnoſcunt, conſono ore prædicantes, gloria in exelſis
Deo, &c. ac ſi dicant quos à nobis malitia diſiunxerat, jam
nunc in terra bonitas coniunget, Gregor. Moralibus lib: 27.
Když ſe narodil Král Nebeſký / Angelſſtij Kůrowé k zwě-
ſtowánij geho wyſſli / zpijwage / a zkaženého žiwota wijtěz-
ſtwij oznamugijce / nás kterými prwé pohrdali a w nenáwi-
ſti měli / za Měſſtiany Nebeſké vznáwagij / gednoſtegným
hlaſſem předpowijdage / Chwála Bohu na wyſoſti. Yakoby
řekli: Které byla zloſt od nás odlaučila / giž nynij dobrota
newymluwná na Zemi nás wgedno ſpoguge.

Nebuď tehda z oněch Židů nedůwěrných towaryſſtwij / y proklatých Aryánůw / nedrž ſe Towaryſſtwij/proti kterým pijſſýc Chrizoſtom ſwatý na ſlowa ony v Mathauſſe S° w 13. Kapit: takto dij: Non illius fabri filius eſt, quem putatis, ſed febricatoris omnium, qui fabricatus eſt anroram & ſolem. Nonne David fuit filius agricolæ, & tamen fuit radix ſtirpis regiæ. Cur ergo Chriſtum propter parentum ignobilitatem contemnunt, Chriſoſt: ſuper illud Math: 13. Nonne hic eſt fabri filius. Ne tohoť Teſaře Syn geſt Židé zatwrdilý/ yak ſe downijwáte/ale Syn ſtwořitele wſſeho Swěta/y wſſech wěcý / widomých y newidomých/ který včinil Zářij y Slunce. Nzdaliž též Dawid Král wáſs nebyl Syn Woráčůw/a proto byl Kořenem Rodu Králowſkého. Proč tehdy Kryſtem Pánem pro chudobný Rodiče ge° pohrdáte. O nebozý Lidij/co tak mnoho rozumy waſſými hlaubáte o ge° narozenij / oni Mužij ſwatij dáwagij znát o ſobě / že tak dalece maudrými býti nechtěli/aby to wěděti měli/yak Ambrož Biſkup ſwatý dij/proti Heretykům pijſſýc takto: Mihi enim impoſſibile eſt generationis eius ſcire ſecretum, mens deficit, vox ſilet, non mea tantum ſed & Angelorum, ſupra poteſtates, ſupra Cherubin & ſeraphin, & ſupra omnem ſenſum eſt, quia ſcriptum eſt, pax Chriſti ſuper omnem ſenſum eſt, quomodo non eſt ſupra omnem ſenſum iſta generatio. Tu ergo ori manũ impone, ſcrutari non licet ſuperna miſteria, licet ſcire quod natus ſit, non licet ſcire quomodo natus ſit, hoc enim querere metus eſt, in effabilis enim eſt illa generatio, vnde Eſai: Cap: 53. ait, generationem eius, quis enarabit, hoc humanum ſenſum & intelligentiam mundi excedit, hoc non caput humanæ intelligentiæ ratio, ſed prudentiæ fidelis ratio, Ambroſi: contra Hereticos. Geſt mi to (prý) wěc nemožná/ narozenij Syna Božijho wěděti tagemſtwij ſmyſlu mi nedoſtáwá/hlas můg mlčj/a netoliko můg/ale y Angelſký/nad Poteſtaty/nad Cherubijny/ nad Seraffiny/ y nad wſſecek rozum geſt / neb pſáno geſt: Pokog Kryſtůw nadewſſecek rozum/ toto narozenij takowým ſpůſobem mně geſt nad wſſecek ſmyſl. Ty zacpey ſobě Hubu Pěſtij/ a nedotazůg ſe na Božſké tagemſtwij/ hodijť ſe wěděť y wěřiti/že ſe narodil/aleť ſe wěděť nehodij yak ſe narodil/ neb ſe na to wyptáwat ſtraſſliwá wěc geſt/nebo newy-

prawitedlná to wěc geſt/ geho narozenij / yak Izayáſs Prorok w Kapit: 53 dij: Rozenij geho kdo wyprawij to přewýſſuge Lidſký rozům / opatrnoſti wěrný/ togeſt ſmyſl a rozum.

Hoſpodář: Ať přece poſlal Pán Bůh ty Krále k němu z Dary/aby opatřili nedoſtatky geho.

Hoſt: Y w tom tagemſtwij Božij geſt / takowé Darý ne na žádný požitek geho dány byli/on toho nepotřebowal/giž to on wſſemohúcnoſtij ſwau opatřiti mohl. Ale toto znamenalo/yak Auguſtýn ſwatý mluwij: Aurum illi ſoluitur, quaſi regi magno, Tus imolatur vt Deo, Mirra præbetur tanquam pro ſalute omnium morituro, habuit enim prædicatores Angelos, narrantes cælos, adorantes magos, Auguſt: in Sermone de Epiphania. Zlato gemu platij yako Králi welikému/Kádidlo obětugj yako Bohu/Mirru dáwagij yako za wſſeho Swěta ſpaſenij vmijragijcýmu/ nebo měl předpowijdače Angely/ Nebe wyznáwače / Krále Chwálu wzdáwagijce. Poſlauchey také Řzehoře ſwatého/yak otěch Dařijch wyprawuge řka: Nato Regi, Aurum offerimus, ſi in conſpectu illius claritate ſupernæ ſapientiæ reſplendemus. Tus offerimus, ſi cogitatioens carnis per ſancta orationum ſtudia in ara cordis incendimus, vt ſvaui odore, per cœleſte deſiderium reddere valeamus. Mirram offerimus, ſi diſideria per abſtinentiam mortificamus, Gregor: Homi: 10. Králi narozenému Zlato offěrugeme / geſtli před Obličegem geho neywyšſſý yaſnoſtij ſe ſtkwijme. Kadidlo offěrugeme/geſtli myſſlenij tělesné/ſkrze ſwaté modlitby vſylowánij / na Oltáři ſrdečněm rozſwěcugeme/aby ſladkau wůnj ſkrze Nebeſkau žádoſt woněti gſme mohli. Mirru offěrugeme/geſtli že žádoſti zlé zdrželiwoſtij mořijme. Tak tehdy wěz že ſamé Cýrkwi ſwaté náležij takowé tagemſtwij wyprawowati/a nám proſtákům toliko modliti ſe/a poraučeti ſe Pánu Bohu/poſlauchagijce a diwijce ſe tomu náležij / nebo to ne nadarmo wſſeckno ſprawowáno od Stwořitele naſſeho bylo/ yak Leo Papa w Kázanij ſwém pijſſe řka: Adorant Magi in carne verbum, in infantia ſapientiam, in infirmitate virtutem, & in hominis veritate Dominum majeſtatis, vt ſacramenta fidei ſuæ, intelli-

intelligentiæ, manifeſte quod cordibus credunt, muneribus proteſtantur, Tus Deo, Mirram homini, Aurum offerunt Regi. Leo in ſermone de Apar: Klaněgij ſe Králowé / a činij poctiwoſt ſlowu w těle / w Dětinſtwij maudroſti / w mdlobě mocnoſti / a w prawdiwém Człowěčenſtwij / Pánu wſſemohaucné welebnoſti / aby ſkrz té wijry ſwé ſwattoſti a wyrozuměnij wygewili / co ſrdcy wěřili / to Dary wyſwědčili / Kadidlo Bohu / Mirru Człowěku / a Zlato Králi / takowého tagemſtwij památku dělagijc / Cýrkew ſwaté nám čaſu toho narozenij / Obřezowánij / y těch Darů oddawánij / ſkrze Služebnijky Božij náležitě wykonáwá / a nám ſe toliko modliti poraučij. Očemž Caſſiodorus Doktor Pijſma Božijho takto dij: Licet Deus cunctos dies creauit ſingulariter, tamen hunc feciſſe dicitur, qui Chriſti Domini natiuitate ſacratus eſt, in quo merito exaltari conuenit, & lætari, quoniam in eo, & Diabolus ius perdidit, & ſalutem mundus accepit. Caſſiodo: ſuper Pſal: 117. Hæc eſt dies quam fecit Dominus. Ačkoli (prý) wſſecky dni Pán Bůh včiniti ráčil / wſſak přece obzwláſſtně tento včiniti ráčil / který Kryſta Pána narozenijm poſwěcen geſt / w který ſluſſně radowati ſe máme / y weſeliti / nebo w ten den Diábel Práwo ſwé potratil / a Swět ſpaſenij oddržel. A to hle máſs o narozenij Spaſytele naſſeho w Cýrkwi ſwaté naucenij / kterýžto čas / yak ona náležitě / s yakau poctiwoſtij / s yakými Ceremoniami obchodij / tomu ſe dobře podijwey / a Pánu Bohu Cžeſt a Chwálu wzdáwey.

Hoſpodář: Wſſak my také / y naſſy Kněžij to dělagij / ſwětij / modlij ſe / ſlowo Páně třikrát Kážij.

Hoſt: O waſſem Nábozenſtwij aniž Pán Bůh wěděti neráčij / y nám ſe o něm ptáti nehodij a nenáležij / nebo gedinau Cyrkew Pán Bůh ſobě ſpůſoběti a zůſtawiti ráčil / gedné Cýrkwe Hlawau geſt / kterauž Duch ſwatý ſprawuge / a wynaučuge / Pořátku wſſeliyakého a Ceremonie wykonáwati poraučij / nebo Spaſytel náſs / yak nám Ambrož ſwatý oznamuge řka: Dominus Ieſus veniens in hunc mundum, per Virginis partum, ſubiecit curæ noſtræ omnes contrarias, poteſtates, vt fide tua, verbo tuo, & operibus tuis conterantur, ſi ergo non conteris aduerſarium, tua culpa eſt, qui permiſſa

facultate non vteris, in nobis igitur eſt vt aduerſarius noſter aut ſubijciatur, aut reſultet. Ambro: ſuper illud. Beati immaculati in via. Pán Gežijš přiſſel na tento Swět ſkrze porozenij čiſté Panny Marye / podmánil pod naſſy moc wſſechny protiwné ſýli Sſatanáſſe / proto abychme my ſwau wijrau / ſlowy ſwými / ſkutky dobrými potlačili / a wnic obrátili ho. Geſtli že my pak nerozptylugem protiwnijka naſſeho / naſſe to wina geſt / genž nevžijwáme mocy a wolnoſti na něho ſobě dané / na nás tehdy náležij / aby protiwnijk náſs byl podroben / a podmaněn / a do konce byl odehnán / abychme od něho nebyli podwozowáni / na peychu / na vrputnoſt / na wyšſſý rozumy / nad Ducha ſwatého / Cýrkwiček ſobě giných nad wůli Božij neſmeyſſleli / ale ſe geho Cýrkwe ſwaté / Těla geho drželi.

Nebo yak prawij Auguſtýn ſwatý: Nulla alia cauſa veniendi Chriſto Domino in mundum, niſi peccatores ſaluos facere, tolle morbos, tolle vulnera, & nulla cauſa eſt medicinæ? Venit ergo de cœlo magnus medicus, quia per totum iacebat vbiq; ægrotus, genus ergo totum humanum perierat, ex quo peccauit vnus in quo totum erat, ideo venit vnus ſine peccato, qui ſaluos faceret omnes, non eum, eum de cœlo merita noſtra ſed peccata traxerunt, Auguſt: ſuper Ioan. Žádná giná přijčina nebyla přijſſtij Kryſta Pána na tento Swět / gediné aby hřijſſnijky ſpaſyl / nebo když pomine nemoc / když ſe Rány zhogij / giž nepotřebij Lékaře / přiſſel tehdy z Nebe weliký Lékař / nebo po wſſem wſſudy Swětě bylo mnoho nemocných / giž bylo téměř wſſeckno Lidſké Pokolenij zahynulo / z kteréhož byl geden zhřeſſil / na kterém wſſechno záleželo. A protož přiſſel geden bez hřijchů z Nebe / aby ſpaſýl wſſechny / odkudž gey ne naſſe záſluhy / ani yaká hodnoſt / ale zloſt / a hřijchowé naſſy tahli. Hodná tehdy wěc / abychom wſſemohaucnoſti Stwořitele a Wykupitele naſſeho / náležitě z báznij welikau wſpomijnali / wůli geho plnili / a wſſeliyaké hřijchy zanechali / ten čas přijſſtij geho / yak Cýrkew Swatá nařijdila / w poctiwoſti měli / a w Náboženſtwij gey ſtráwili / yakž nás k tomu nabijzý Bernart Swatý řka: Dignum eſt fratres, vt tota deuotione Domini aduentum celebremus, delectari, tanta conſolatione,

ſtupe facti tanta dignatione, inflamati tanta dilectione, nec
ſolum cogitemus aduentum quo venit querere & ſaluum fa-
cere quod perierat, ſed & illum nihil ominus, quo veniet &
aſumet nos ad ſemetipſũ, vt circa hos duos aduentus, iugi me-
ditatione verſemur, ruminantes, & inſordibus noſtris quan-
tum inpriore præſtiterit, quantum promiſerit in ſe Doctor
Bernard. in ſermone 4. de Aduentu. Hodná geſt wěc Bratřij/
abychom tento čas přijſſtij Páně nábožně ſlawili/gſauc ob-
weſeleni takowým ſlawným potěſſenijm / zděſſeni takowau
dobrotiwoſtij / zapáleni takowau miloſtij / a netoliko vwa-
žugme přijſſtij geho/ že přiſſel hledat a ſpaſyt což bylo zahy-
nulo / ale také y onono / když přigde aby nás kſobě pobral/
abychme otěch dwau přijſſtij geho vſtawičně rozgijmali/
ſnažně vwažugijce w ſrdcých naſſých / yak mnoho dobrého
w prwnijm ſprawiti račil / a yak mnoho ſlijbiti geſt ráčil
w druhém/ pamatugme na takowé dobrodinij geho / kterež
nám opowijdat ráčij v Mathau: S. w Kap: 20. řka: Filius
hominis non venit miniſtrari, ſed miniſtrare, & dare animam
ſuam in redemptionem pro multis. Math: 20 Cap: Syn
(prý) Czlowěka nepřiſſel aby gemu ſlaužili/ale aby ſlaužil. A
protož má Cýrkew ſwatá wſſeobecná wpoctiwoſti tento
čas přijſſtij / nebo netoliko narozenij geho / kčemuž nás wſſe-
chny namlauwá Ambrož ſwatý řka: Hoc tempus non ſine
cauſa aduentus Domini vocatur, ideo enim ſancti patres cele-
brare cæperunt aduentum, vt ſe vnus quiſq; preparet fidelis
& emendet, vt digne filij Dei natiuitatem celebrare valeant,
ille iuſtus venit ad nos peccatores, vt expeccatoribus faceret
iuſtos, pius ad impios venit, vt nos pios faceret, humilis ve-
nit ad ſuperbos, vt ex ſuperbis faceret humiles, Ambro: ſuper
Lucam. Ne bez přijčiny čas ten gmenuge ſe přijſſtij Páně/
neb pro to Otcowé ſwatij začali ſlawiti ten čas přijchod Pá-
ně / aby ſe geden každý wěrný připrawil a polepſſil / aby
hodně den narozenij Syna Božijho mohl ſlawiti / Nebo
on ſprawedliwý přiſſel k nám hřijſſným / aby z hřijſſných
včinil ſprawedliwé / dobrý přiſſel ke zlým / aby ze zlých do-
bré včinil / pokorný přiſſel k pyſſným / aby zpyſſných včinil
pokorné.

Wſſecku dobrotu geho týž Ambrož ſwatý nam opowij-
dá/a kewſſemu láſkawé / bychme toliko ſami chtěli/očemž on
takto dij: Omnia nobis Chriſius Ieſus eſt, ſi volumus, curari
deſideras, medicus eſt, ſi febribus æſtuas, fons eſt, ſi grauaris
iniquitate, iuſticia eſt, ſi auxilio indiges, virtus eſt, ſi ire deſide-
ras, via eſt, ſi tenebras fugis lux eſt, ſi cibum apetis ? alimentum
eſt. Guſtate igitur & videte quoniam ſuauis eſt Dominus.
Ambro: de Virginitate lib: 10. Wſſeckno (prý) co gednom
chceme/máme z naſſeho ſpaſytele/geſtli chceſs být vzdrawen/
Lékař geſt / geſtli ſe Zymnice horkoſtij trápijſs / Studnice
geſt / geſtli gſy hřijchy obtijžen / ſprawedlnoſt geſt/potřebu-
geſſli pomocy / mocnoſtijť geſt / žádáſſli gijti / Ceſtauť geſt /
wyſtřijháſſli ſe temnoſtij/ ſwětlem geſt / geſtli že pokrmu žá-
dáſs/Potrawau geſt/koſſtugte a wizte/ yak Pán ſladký geſt.
O tom pijſſýc Beda Doktor Pijſma ſwatého/ tak nám také
dobrotiwoſt Spaſytele naſſeho opowijdá: Venio vt erran-
tes corigam, & infirmantes adiuuem, & dubitantes in fide,
confirmem, & bene agentium fructibus perfectis quaſi ſua-
uiſſimis dapibus paſcar, & certantes, ab in fidijs hoſtium de-
fendam, & victores hoſtium perpetuæ viſionis meæ corona
remunerem. Beda ſuper Cant. libro 4. ſuper illud: Veni in
hortu. Gdu abych bludné naprawil / mdlým připomohl/
pochybugijcých v Wijře potwrdil / a dobře činijcých Owo-
cmi dokonalými/yako neylijběgſſými Krměmi naſytil/Aukla-
dům obránil / a wijtězytele nad nepřátely Korunu wěčnau
wiiděnij mého wěčne obdařil.

Hoſpodář: Diwná wěc giſtě a dobrota Božij / že
on gſauc Bohem od wěčnoſti/ pro Czlowěka tak ſe ponijžiti
ráčil / že mauky trpěl newyprawitedlné.

Hoſt: Wěřit máſs tak že Bohem byl od wě-
čnoſti/a pro Czlowěka Tělo na ſebe přigijti / a teprwa ſe
na mauky wydati ráčil / yak Řžehoř ſwaty dobrotu geho
wyſlawugijc opowijdá nám geho přijſſtij na Swět těmito
ſlowy: Mediator Dei & hominum, vt culpas noſtræ tranſ-
greſſionis extingueret, venit mortalitatis noſtræ flagella
tolerare, & qui patri æqualis eſt per diuinitatem, propter
nos venit ad flagella per carnem, quæ nimirum flagella

non ſuſciperet, niſi formam hominis damnati redimendo ſumpſiſſet, & niſi primus homo deliqueret, Deus ad paſſionum probra minime veniret, Gregor: lib: 3. Morali: Proſtředníjk Božíj a Lidſký/ aby winu přeſtaupeníj naſſeho zahladil/ přiſſel aby hřijchy naſſe wnic obrátil/ naſſe ſmrtedlnoſti vtrápeníj/ aby ſám ſneſl/ a gſauc rowný Bohu Otcy w Božſtwíj/ pro nás přiſſel na vtrpeníj/ a přigal tělo/ kterýchž giſtě vtrpeníj on by byl nepřigal/ by byl Cžlowěk nezhřeſſil. Tohož y na druhém mijſtě potwrzuge řka: Deus pater vnicum filium ſuum in vtero virginis humanæ naturæ coniungens, Deum ante ſecula ſibi coeternum, fieri voluit hominem in fine ſeculorum, & quem ſine tempore genuit, ſaluandis hominibus eum tempore oſtendit. Idem lib: 6. Moralium. Bůh Otec Syna ſwého gediného w žiwotě Panenſkém přirozeníj Lidſkému připogiwſſy/ Bohem před wěky ſobě rowným mijti ráčil/ při koncy wěkůw/ a kterehož bez čaſůw porodil/ toho čaſně k ſpaſeníj Lidſkému okázal.

Tohož dobrodiníj Auguſtýn ſwatý pijſſyc o ſlowijch Páně/ takto opowijdá: Chriſtus filius Dei, qui nos fecit, liberat nos, non à Barbaro, ſed à diabolo, non à corporis captiuitate, ſed ab animæ iniquitate, ſolus eſt qui ſic liberat, nemo ſe liberum dicat, ne ſervus remaneat, ſed non remanebit in ſeruitute anima noſtra, quia quotidie remittuntur peccata noſtra, Auguſt: de verbis Domini. Kryſtus Syn Božíj/ který nás ſtwořil/ wyſwobozuge nás/ ne od Pohana/ ale od Diábla/ ne z Wězeníj tělesného/ ale od záhuby Duſſe/ ſámť geſt který tak wyſwobozuge/ z takowého wězeníj/ žádný ſe býti wolným nechť neprawíj/ aby ſnad newolným nezůſtal/ aleť pro geho dobrotiwau ſwatau Láſku/ nezůſtane wnewoli Duſſe naſſe/ nebo nám na každý čas/ když ſe modlijme/ odpuſſtěné býwagíj hřijchowé naſſy. A protož ho zneyme býti Bohem prawým y Cžlowěkem/ a wyznáwegme to o něm/ nebo prawíj týž Auguſtýn ſwatý: Chriſtum in corde habere parum eſt, niſi ore confitearis. Málo (prý) na tom geſt/ že kdo w ſrdcy ſwém o Kryſtu Pánu myſli/ když ho Vſty newyznáwá/ kterýž nám yak Řzehoř ſwatý díj: Chriſtus factus eſt nobis ſapientia in prædicatione, iuſtitia in peccatorum abſolutione, redemptio In paſſione. Gregor: Kryſtus ſtal ſe geſt nám

w předpowjdani maudroſti w hřijchůw odpuſſtěnj/ ſprawedlnoſti/ wykaupeníj w ſwým neyſwětěgſſým Vmučeníj/ a vtrpeníj. Tenť yak Bernart ſwatý mluwíj: Chriſtus viuendo viuere docuit, moriendo mortem ſecuram reddidit. Bern. Kryſtus bydlegíjc na Swětě wynaučil nás dobře žiwu býti/ a vmijrágijc/ ſmrt nám bezpečnau nawrátil. Dobrý to Správce yak dálegi díj týž Bernart ſwatý řka: Chriſtus miniſter bonus carnem ſuam in cibum, ſanguinem ſuum in potum, animam ſuā in præcium dedit. Kryſtus dobrý Sſaffář/ Tělo ſwé na prkrm/ Krew ſwau na nápog/ Duſſy ſwau dal na wykaupeníj. A protož wěz geſſtě od toho Bernarta ſwatého genž on díj: Sicut mare eſt origo omnium fluminum ſic Chriſtus Dominus omnium virtutum. Yako (prý) Moře geſt počátkem wſſech Řzek/ tak Kryſtus Pán geſt počátkem wſſech Ctnoſtíj/ a wſſeho neylepſſýho. Poſlyſs yak nám Řzehoř ſwatý/ o dobrotiwoſti této wyprawuge řka: Vultis eius ſaltus agnoſcere? de cœlo venit in vterum Virginis, de vtero in præſepium, de præſepio in crucem, de cruce in ſepulchrum, de ſepulchro ad inferna, de inferno rediIt in cœlum. Gregor: Chceteli (prý) geho neyſwatěgſſý putowáníj a ſkoky poznati/ tyto gſau/ z Nebe přiſſel w žiwot Panny čiſtotné/ z Žiwota do Geſlij/ z Geſlij na Křijž/ z Křijže w Hrob/ z Hrobu do Pekel/ z Pekel nawrátil ſe do Nebe. To máš ſkoky Spaſytele naſſeho/ a yak na druhém mijſtě díj: Omnia bona terrena contempſit homo Chriſtus, vt ea contemnenda monſtraret, & omnia mala terrena ſuſtinuit, quæ ſuſtinenda præcipiebat, vt nec in illis quæreretur fælicitas, nec in iſtis timeretur infælicitas, in ciuitate vili eſt natus, cuius patria erat cœleſtis, pauper eſt Chriſtus factus, cuius ſunt omnia, ne de terrenis diuitijs quiſquam extolleretur, noluit Rex ab hominibus fieri, quia humilitatis exemplum oſtendebat miſeris, eſuriuit qui omnes paſcit, ſitiuit qui fons eſt ſitientium, fatigatus eſt exitinere, qui viam facit nobis, in cœlum: obmutuit & obſurduit, perquem muti locuti ſunt, ſurdi audierunt, vinctus eſt, qui infirmitatum vincula ſoluit, mortuus eſt, qui mortuos ſuſcitauit, amore itaq; illius, ſimilia patiamur. Vt clamat Paulus ad Philipen: 2. Hoc enim ſentite in vobis quod eſt in Chriſto Ieſu. Wſſeckno což my koli dobrým

gmenugeme na tomto Swětě / pohrdl Kryſtus Gežijš gſauc Člowěkem/ aby nám to vkázal/ že tijm také pohrdati nám welij. Wſſeckny zlé přijhody ſneſl/ kterež týž nám ſnáſſeti poručil/ aby w nich žadný ſſtěſtij nehledal/ a wtých aby ſe neſſtěſtij nebal / w Měſtečku nuznem ſe narodil/kterehož geſt Wlaſt Králowſtwij Nebeſké / ſtal ſe chudým gſauc Pánem wſſech wěcý / pro to aby ſe w Bohatſtwij žádný nehonoſyl/ tohoto Swěta/nechtěl býti Králem gmenowán od Lidij/ pro to že nuzným Ceſtu pokory vkazowal/lačněl/ který wſſechny naſycuge/ žijžněl/ který geſt Studnicý žijžniwých/vſtáwal na Ceſtě/ který nám Ceſtu k Nebi vkazuge / oněměl y ohlechl/ſkrz kterého poručenij němij mluwili/a hluſſý ſlyſſeli/ Wězenij trpěl / který wſſech boleſtij trápenij vzdrawuge / vmřel / který vmrlé křijſyl. Protož my pro geho Láſku/to wſſeckno ſnáſſeti máme / yak nás ktomu ſwatý Pawel wolagijc napomijná/ pijſſýc k Filipenſkým w Kapit: 2. To zagiſté čigte na ſobě co na Kryſtu Gežijſſy.

Protož wěz / že nám ku přijkladu wſſechno trpěti / yako dobrotiwý Bůh ráčil/a wſſeliyaký ſe chwály wyſtřijhal/yak dij Ržehoř ſwatý řka: Chriſtus ante mortem gloriam fugit, poſt mortem cognoſci voluit. Greg: Kryſtus(prý)Pán zdalowal ſe chwáli před ſmrtj/ale po ſmrti chce aby ho každý Bohem býti znal/ne tak ho ſobě ſproſta Bratřijkem gmenowal.

Hoſpodář: Bohem byl / a ſmrti ſe bál/ yak ſe my gi báti nemáme / on wěděl že do Nebe gde/ a my pro hřijchý treſtánij ſe obáwáme.

Hoſt: Auguſtyn ſwatý tak mluwij na to lekánij geho ſmrti řka: Quid eſt quod Chriſtus in morte turbatus, niſi quia infirmos ſuæ infirmitatis, ſimilitudine conſolatus eſt, aut ſiqui ſuorum, ad huc imminente morte tribulantur, ne hoc ipſe putantes reprobos peiore diſperationis morte abſorbeantur. Auguſt: libro prognos: Co (prý) geſt/ že Kryſtus při ſwé ſmrti rmautil ſe: pro to aby nás mdlé a nedůžiwé / ſwé dobrowolné mdloby podobenſtwijm potěſſil/ nebo geſtližby kteřj při ſmrti ſwé rmautili ſe/aby oni tim/znagijce ſe býti zhaněnými / horſſým zauffalſtwijm ſmrti nebyli poraženi a pohlceni.

Hoſpodář:

Hoſpodář: Weliké dobrodinij nám prokazal Spaſytel náš / newyprawitedlná to geſt Láſka geho / yakſ mi prwé prawil otom z pijſma Zákonu nowého / od Otcůw ſwatých žádné zmijnky o tom nebylo / geſſtě práce nelitůg/ proſým/a powěz/netoliko pro mně/ ale y pro giné.

Hoſt: Wſſecky Pijſma gich k tomu ſe wztahugij/ yak weyſs tak nijžegij o tom wſſudy vſlyſſýš / a wſſak zloſt Lidſká/yak prwé tak y nenijčko na to ſotwa dbagij/yak Jeronym ſwatý dij: Cœlum cognouit Dominũ, quia eo nato ſtellã miſit, terra quia eo moriente contremuit, ſol quia eo mortuo radios abſcondit, mare quia ſe calcare præbuit, in fernus quia mortuos reddidit, ſaxa lapides, quoniã ſciſſa ſunt, ſolus miſer homo non compatitur, pro quo ſolo Chriſtus patitur: Hiero: ſuper Math: Nebe Pána poznalo/neb kdy ſe narodil/zeſlalo Hwězdu / Země ho též poznala /neb když vmijral / třáſla ſe/ Slunce ho poznalo / neb když vmřel / ſkrylo ſwau yaſnoſt/ Moře ho poznalo/ neb mu dalo po ſobě chodit/Peklo ho také poznalo/neb mu mrtwé wydalo /Skály y Kamenij gſau ho poznali/neb když geſt vmřel trhali ſe/ſám toliko Člowěk ge° nepoznal / pro kterého on tak přehořkau ſmrt/y takowé ponijženij podſtaupiti ráčil/yak Jeronym ſwatý pijſſýc na ſlowa Mathauſſe S°. dij. A protož Auguſtýn ſwatý na nás křičij řka: Inſpice vulnera pendentis, ſanguinem morientis, cicatrices reſurgentis, caput habet inclinatum ad oſculandum, cor apertum ad diligendum, brachia extenſa ad amplexandũ, totum corpus expoſitũ, ad reddimendum, hæc quanta ſint cogitate, hæc in ſtatira cordis veſtri appendite, vt totus nobis figatur in corde, qui totus pro nobis fixus fuit in cruce, Auguſt: de Virginita: Wzhlédni na Rány wiſýcýho/na Krew vmijragjcýho/na nelitoſtwé Rány z mrtwých wſtáwagjcýho/na Hlawu ſklončnau k polijbenij/ ſrdce otewřené k milowánij/ Ramena roztažená k obgijmánij/a k přigjtij k ſobě / wzhledni na wſſecko Tělo/wydané na twé wykaupenij/to na Wahách ſrdcý waſſých powěſte/aby wám wſſecek byl k ſrdcy připogený/který wſſecek na Křijži zawěſſen geſt byl. Máme wždycky myſliti o ge° miloſtiwém dobrodinij/yak nám týž Auguſtýn ſwatý oznamuge řka: Filius Dei ad crucẽ ducitur, expalmatur

qui eſt

qui eſt palma victoriæ, ſpinis coronatur, qui peccatorum ſpinas venit conſtringere ligatur, qui ſoluit compeditos, ligno ſuſpenditur, qui erigit eliſos, acetopotatur, fons vitæ, diſciplina ceditur, ſalus vulneratur, vita moritur, occidit ad tempus vitam mors, vt in perpetuum à vita occideretur mors. Augu: de 8. Virtutibus charitatis. Dal ſe pro nás nehodné wěſti na Křijž / roztáhnaut na něm / který geſt ſám toliko Rukau wijtězſtwij / Trnijm Korunowán geſt / který wſſech hřijchůw a neprawoſtij bodlawoſt ſnijmat přiſſel / byl ſwázán / který ſwázané rozwazuge / na dřewě powěſſen / který wyzdwihuge opowrženė / Octem napágená byla Studnice žiwota wěčného / Maudroſt a Kázeň zmrſkaná / Zdrawij naſſe poraněné / Žiwot vmijral / zamordowala ſmrt Žiwot do čaſu / aby na wěčné čaſy byla ſmrt vmořená a potlačená. A protož wězme yak nám též Auguſtýn ſwatý oznamuge: Nos Chriſti mors viuificauit, nos reſurexio erexit, nos aſcenſio Chriſti conſecrauit. Smrt Pána Kryſta / nás obžiwila / geho wſkřijſſenij nás pozdwijhlo / a geho neyſwětěgſſý na Nebe wſtaupenij / nás poſwětilo. Auguſt: o wſtaupenij Páně na Nebe. A protož pamatugijc na takowá dobrodinij / poſlauchеyme Řzehoře ſwatého raddy a naučenij genž dij: Tanto dignus Deus hominibus honorandus eſt, quanto pro hominibus indigna ſuſcepit. Gregor: in Epiſt: Tijm (prý) hodněgij / a náležitěgij Pán Bůh w poctiwoſti má býti držán / čijm wijcegij on za nás / vtrhánij a haněnij podſtaupiti ráčil.

Hoſpodář: Kdyžs tak mnoho práce podſtaupil / wyſlawugijc Početij / Narozenij / dobrodinij neſtijhla / o Vmučenij / z Mrtwých wſtánij / powěz o geho ſwatým na Nebe wſtaupenij.

Hoſt: Wſſak o tom máſs w ſkutcých Apoſſtolſkých / yak gſem prwé prawil o tom / geſtliž od Otcůw ſwatých ſwědectwij žádáſs / Auguſtýn ſwatý pijſſýc o wijře y o wyznánij Wijry takto dij: Vbi, & quomodo ſit in cœlo corpus Domini eum, curioſiſſimum, & ſuper vacuum eſt homini quærere, tantum modo in cœlo eſſe, credendum eſt. De Fide & Symbolo, Auguſt: Kde / a yakým ſpůſobem geſt Tělo Páně

Páně wſſetečná / a nenáležitá takowá otázka Člowěku / toliko wěřiti že geſt w Nebi.

A geho wſtaupenij před Apoſſtoly na Nebe / takowý nám požitek činij / yak též Auguſtýn ſwatý dij: Aſcenſio Dei, Catholicæ fidei confirmatio fuit, vt ſecuri in poſterum crederemus, & miraculi illius donum, cujus etiã inpreſenti perciperemus effectum. Auguſt. in Aſcenſio Domini. Wſtaupenij Kryſta Pána giného nic nebylo / toliko Wijry obecné potwrzenij / abychom bezpečně na potom wěřili / a takowého Diwu a Zázraku Dar / kterého bychme y w nyněgſſým wěku mohli vžitek ſrozuměti. Nebo yako Řzehoř ſwatý dij: Illo reuertebatur Chriſtus vbi erat, & inde redibat, vbi remanebat, quia cum per humanitatem aſcenderet in cœlum, per Deitatem ſuam, & terram pariter continebat, & cælum. Gregor. Homilia 29. Tam ſe (prý) nawrátil Kryſtus Pán / kde prwé byl / a odtud ſe nawrátil kde přebýwal / neb ſkrz Člowěčenſtwij wſtaupil na Nebe / ſkrz Božſtwij ſwé Zemi y Nebe měl w mocy ſwé yako Bůh wěčný. A protož dij: Oportet fratres chariſſimi, vt illic ſequamur corde, vbi Chriſtum credimus corpore aſcendiſſe, & ſi ad huc hic tenemur infirmitate corporis, ſequamur tamen eum paſſibus amoris, quia his qui placidus aſcendit, terribilis redibit. Idem ibidem. Potřebij Bratřij neymilegſſý / o to ſe nám ſtarati / abychom ho tam ſrdcy naſſými náſledowali / kdež geho wěřijme y wijme býti / že tam wſtaupil z tělem / a geſtli geſſtě zde w těle naſſem gſme zadržáni / wždy aſpoň geho náſledůgme / kroky láſky a miloſti / neb to giſtě wězme / že ten / který tak miloſtiwě wſtaupil / ſtraſſliwě a hrozně / přigde nás ſauditi. Wyvčuge nás tehda Chryzoſtom ſwatý / yak my také za Pánem ſwým wſtaupiti můžeme do Nebe / o tom on takto dij: Refrena iram, expue malitiam, expugna luxuriam, & de peccatis virtutibus gradũ feciſti, qui ducit in cælũ. Chceſſli (prý) wſtaupiti do Nebe / zanechey hněwu / wywrz zloſt / wybogug z ſebe ſmilnoſt a wſſetečnoſt / to když včinijſs / wěz žes z hřijchu ctnoſtem ſtupeň včinil / který wede do Nebe / kdež wſtupugeme dwěma ſpůſoby / yak Bernart ſwatý prawij: Aſcendimus duobus modis meditatione, & oratione, meditatio enim quod deſit docet, oratio ne deſit, obtinet. Ber: in ſermo: de Aſcenſi: Domi: Wſtupugeme (prý)

O dwěma

dwěma spůsoby do Nebe / rozgijmánijm a modlitbau / nebo rozgijnánij toho čeho se nedostáwá wyvčuge / modlitba pak aby se nám wsseho dostáwalo obdržuge.

Slussná tehda a potřebná gest wěc / abychme o tom bedliwě rozmeyssleli / yak bychme za Pánem swým wstaupit tam mohli / wčemž nás wyvčuge Beda Doktor S°. Pijsma řka: Nemo ascendit in cœlum, nisi qui descendit de cœlo, quisquis ergo ascendere in cœlum desiderat, ei qui de cœlo descendit, & est in cœlo se vera fidei & dilectionis vnitate conjungat, aperte intelligens quod nullo alio ordine, nisi per eum qui de cælo descendit, in cœlum ascendere possit. Beda in illud Ioan. 3. Fuit homo ex Phariseis. Nižádný zagisté newstaupil do Nebe toliko ten který staupil z Nebe / a gest w Nebi / kdo tehdy do Nebe wstaupit chce / tomu ať se přilaučij / který z Nebe staupil / a gt̃ w Nebi / ať se prawdiwau Wijry a Lásky gednotau milosti přilaučij / patrně a yasně to rozuměgijc / že žádným ginym Řádem / gediné tijm / a skrz toho který z Nebe staupil / do Nebe wstaupiti nemůže. Giž tehda wěz od Augustýna S°. dostatečně toho potwrzenij / yak do Nebe wstaupit můžess genž dij: Resurectio Domini, spes nostra est, ascensio glorificatio nostra, si ergo recte, si fideliter, si deuote, Ascensionem Domini celebramus, ascendamus cũ illo, & sursum corda habeamus. Wskřijssenij Spasytele nasse° / naděge nasse gest / wstaupenij ge° na Nebe / gest nasse oslawenij. A protož gestli práwě a náležitě / gestli wěrně a vpřijmně / gestli nábožně a horliwě / den ten wstaupenij Páně slawijme / wstupugeme s nim na Nebe / toliko srdce nasse zhůru wznessené měgme.

Tu giž máss wědomost dostatečnau / o Bohu w Trogicy gedinem / o Otcy / Synu / y Duchu swatém / w Cýrkwi dále od včených Kazatelůw se naučijss / ginde nic toliko bludu wětssýho nežli gsy weň zaweden.

Hospodář: Očemž mi dále oznamowati budess / powěz mi něco dále o Pořádku Cyrkwé wassy.

Host: Měg malijčko showenij / včinijm to welmi rád / toliko se toho dobře nauč / aby Pána Boha dobře znal / po poznánij geho / wssecko snázegij poznáss / a srozumijss / gistý a pewný k geho Lásce přijstup mijti můžess.

Hospodář: Z Domu mého newigedess / až mi wssecek Pořádek wčem yá také pochybnost mám / oznámijss.

Host: Rád / wssak potřebu swau odprawim w krátkém času k tobě se nawrátijm / a oznáwijm ť wssecko pod Erby a Tytuli Panůw a Rytijřstwa w Knijžetstwij Opolském / a Ratiborském / podlé Pořádku / neyprwé / yak seděli na Saudu Zemském / prwé gmenowáných Knijžectwij / o čem tato Tabule oznamuge / Saudcůw Osmnácte / a dwa Auředníjky Zemské / Pijsaře Zemského a Prokorátora. G. M. C.

Podlé této Tabule / a tijm Pořádkem na Saudu Zemském seděli Páni /

Páni / a neyprwé Heytmanem toho času byl wýsoce Urozený Pán / Pan Giřij z Opprsstorffu z Dubu a Frydssteyna / a na Horném Hlohowě / ꝛc. O kterého Erbu a Rodu čijsti budess / a ginij Páni po něm.

O Pořádku Cyrkwé

swaté/Hospodáře s Hostem/pod Erbem a Tytulem/wýsoce Vrozeného Pána/Pana Giřjho z Oprsstorffu/ 2c. Toho čaſu Heytmana Knjžecſtwj Oppolſkého a Ratiborſkého. A wýsoce Vrozeného Pána/Pana Fryderycha z Oprsstorffu/ 2c. wlaſtnjch Bratrůw.
W nowě wydané.

Od tehož Authora/

Bartholomege Paprockého/

z Glogol/2c.

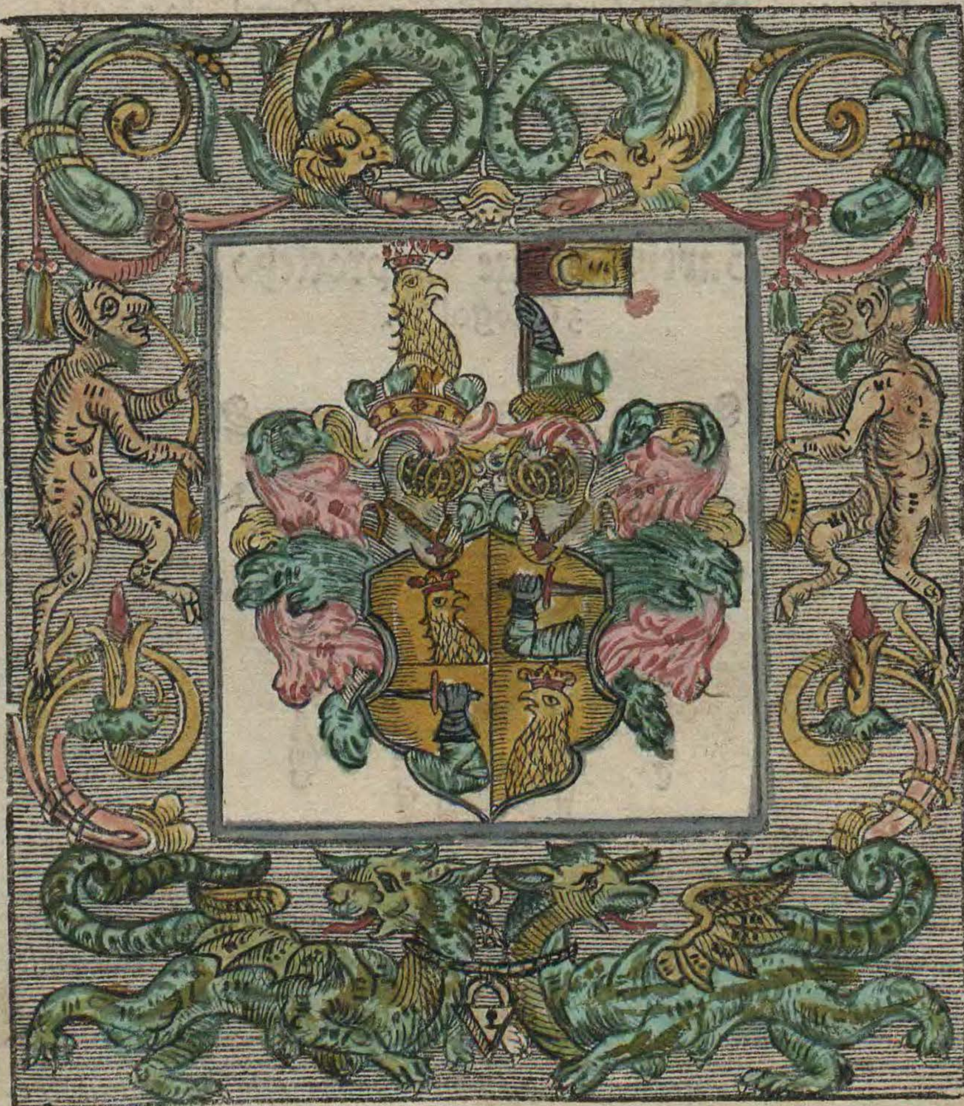

Credentibus & obſequentibus Chriſto, diuinorum reuelatur Myſteriorum cognitio, & conſilium patris, à filio, qui probe illud nouit, & exponitur, incredulis autem minime. Divus Cyrillus.

Eccleſiæ in gremio, multa ſunt, quæ me juſtiſsime tenent. Tenet conſenſus populorum, ac gentium. Tenet autoritas, miraculis inchoata, ſpe nutrita, charitate aucta, vetuſtate firmata. Tenet ab ipſa ſede Petri Apoſtoli, cui paſcendas oves ſuas poſt reſurectionem ſuam Dominus comendauit, vſq; ad præſentem epiſcopatum, ſucceſsio Sacerdotum. Auguſt: contra Epiſt: Manichei. Cap: 4. & 5.

Na Erb Wysoce Vroze,ných Panůw/Panůw z Opprsstorffu/ ꝛc. Swobodných Panůw z Dubu a Frydsstegna/ ꝛc.

Takž by se wssyckni chowati měli
Genž by Tytulůw vžijwat chtěli/
Zgewně zahlijdat Pohanům w Oči/
Nelitugijc nákladu y mocy.
Od mnohá Seth Léth Opprsstorffowé/
Nepřáteli/ctných Králůw/pohlawě
Porážegijc/ gsau přissli k wzáctnosti/
Wssak wždy hledagijc pře swaté Ctnosti.

Wýsoce

Wýsoce Vrozeným Panům/Panům/Panu Giřijmu z Opprsstorffu Swobodnému Panu z Dubu a Frydsstegna/ na Hornem Hlohowé/ a Polské nowé Cerekwi/ Geho Milosti Cýsařské Raddě/ Heytmanu Knijžetstwij Oppolského a Ratibořského/ ꝛc. Panu Frydrychowi z Opprsstorffu/ z Dubu a Frydsstegna/ na Czastolowicých a Tynissti/ Geho Milosti Cýsařské Raddě/ ꝛc. Wlastnijm Bratřijm/ Panům mým Milostiwým Službu swau wzkazuge.

Bsauce w Domě gednoho wzáctného Muže/Milostiwij Páni/ slyssel gsem rozprávku aneb rozmlauwánij/ Hospodáře s Hostem/ o wssemohaucnosti Boha w Trogicy gedinécho/ yakausy z gedné strany nedůwěrnost/ potom gsem poznal/ když zassli vwelike a neslýchané hádanij/ o pořádku Cýrkwé swaté wsseobecné. Kdežto Hospodář zle zprawený a wynaučený/ od těch nowých Aposstolůw/ mno° sobě ztěžowal proti Wrchnosti gegij. Kteréhožto rozmlauwánij/aneb hádanij/tu částku o sedmi Swátostech/ pod Tytulem Wassých Milostij/ y ginym Panům Saudcům/ a wssem wzácným Rodům w Knijžectwij Slézkém/podáwám/aby w tento Sstambuch whlednauce/ to rozmlauwánij aneb hádanij dobře srozumějijc/poznali klam/zradu/ vrputilost y peychu/ swých Kazatelůw/Dussý swých Czertu w posesygi a nebo w poddanost nedáwali. Počijnagijc tehdy od Osoby Wassých Milostij/yakožto toho času od Wrchnosti/ y w tom Knijžectwij přednějssý Raddy Geho Cýsařské Milosti/ wssem to k rozeznánij/ při Osobách Wassých Milostij dáwám/ aby yako w ginych sprawách na zdánij a rozsudku Wassých Milostij přestáwagijc/ y w tom důležité mijsto dali/a že gijch (yakožto Páni v Wijře swaté Katolické dobře vpewněnij/w tom co Dussem Lidským k spasenij náležij) zawesti Wasse Milost neráčijte/neb Wassijm Milostem ta wěc nenij nowá/nýbrž owssem přirozená/ při wzáctných Předcých Wassých Milostij/ kteřijžto od několika Seth Leth/wywedenij z Kragin ginych/ od možných Monarchůw/ na welké služby Wogenské/ Kraginám zdegssým vžitečnij byli. A wzlásstě Pan Jan Roll z Opprsstorffu Prapraprаděd Wassých Milosti: genž v Cýsaře Zykmunda Řijmského/ Vherského a Czěského Krále/ w službě gsauc/zde se we Slézku neyprwé osadil/y Manželku sobě wzaw/ Potomky wzáctné/Králům y Zemi hodné/ a znamenité zaslaužené pozůstawil/ a to byl Wnuk wznesseného Rytijře Pana/Pana Ruprechta/ který w službě gsauc v Cýsaře Rudolffa prwnijho/ powolaný byl na onu Wognu z Alsazské Kraginy/yako welice wznessený Rytijř/ a takowému walečnému Pánu schwálený/ přigel Létha 1268. kdy z Ottogarem Králem Czeským/o Rakauskau Kraginu/ Bog aneb Wognu wedli/na týž Wogně/ když sobě zmužile a slawně před Očima Monarchý onoho wedl/ po skončenij oné Wogny/ hogně obdarowán y zweleben/a na Rytijřstwij pasowán/ Zámek Eberstorff na wěčnost obdržel/ z kteréhož se Pánem a Dědicem psáti počal/ zánechawsse gednoho toliko genž Jan slaul Syna/

tenž

tenž tři Syny ſplodil/a wſſyckni tij gedno gméno měli / wſſak conditionaliter
aneb zweymijnkami / totiž / Jan wětſſý / Jan proſtředný / a Jan Roll
který zmladoſti za Edelknaba při Zygmundu Cýſaři ſe wychowal / potom
Komornijkem až do ſmrti Cýſařſké byl/ na Slézku pak w ſtarožitném Ro-
du Panůw Poſadowſkých / ſe oženil / wzaw ſobě pozůſtalau Wdowu /
po Vrozeným Panu Janowi Mladikowi / na Polſké Stagnawě / zůſta-
wil s gmenowanau Panij Annau Poſadowſkau / Syna Gindřijcha z Op-
prſſtorffu / y Dceru Annu / ſám potom vmřel Létha 1445. Tělo geho
geſt pochowané we Wratiſlawi na Tumě / kdež o něm až podnes Hrob
oznamuge. Pan Gindřijch z Opprſſtorffu / Syn od gmenowaného Pa-
na Rolle / přigel od Strýcůw ſwých z Rakaus / také ſe na Slézku oženil /
y magijc pět Synůw / totiž Gindřijcha / Frydrycha / Wylijma / Jana /
Wácſlawa / y dwě Dcery / Rozýnu / a Orſſylu / potom když geſt vmřel
pochowán w Hagdowě / Synowé pak / Statkém / po Otcy ſwém pozů-
ſtalým ſe zdělili / totiž Hagdawau / Honerowau / a Bregili / a k Strý-
cům ſwým žádný ſe nehnul. Wylijm pak s Panem Gindřijchem/Cžáſtky
ſwé Bratrům ſwým Frydrychowi a Wácſlawowi zprodali / což potom
y Frydrych včiniw / gel do Vher / a přigeda po několika Letech z Vher /
wzal ſobě w Staw Manželſký/Pannu Barboru Střelownau z Otmutha/
Dceru Pana Mikuláſſe Střely / byl potom Heytmanem čas dlauhý / v
Knijžete w Břehu / vmřel Létha Páně 1544. magijc wěku 73. Létha /
zůſtawil třech Synůw/ Jana/ Girijka / a Wylijma / wſſak žádný znich
o Domě nebyl když Pan Otec vmřel / ſtarſſý Syn byl we Franckreychu /
Girij w Litwě / Wylijm w Vhřijch.

¶ Pan Wácſlaw z Opprſſtorffu Strýc těch Mládencůw / magijc
wěku 59. Leth vmřel. Zůſtawiw dwa Syny / Gindřicha / a Wolffa /
kterýž prodal Bratru Dijl ſwůg / a gel na Wognu do Wlach / y mnoho-
kráte byl w Zemi ſwaté / nebo také k ſlužbě Božij byl welmi náchylný /
když ſe pak nawracowal domů / w Paleſtijně byl zagat / a do Konſſtanty-
nopole zaweden/ támž několik Leth /yako něyaký Chlap robotowat muſyl/
wſſak proto na ſwatau Katholickau Wijru nezapomenauc / y w těſſkých
Okowách pilně Pánu Bohu ſlaužil / za kteréhož Láſkau a miloſrden-
ſtwijm / z newole wyſwobozen/ nebo od Poſla Krále Francſkého byl wy-
kaupen. Nawrátiw ſe domů / wzal ſobě Manželku z Rodu Panůw Pi-
klarůw z Grodiſka / Dceru Vrozeného Pana Piklara/ Pannu Markétu /
z kterauž toliko gediného Syna měl/tenž mladě / prwé než Pan Otec/vm-
řel. Pan Wolff Bratr geho / zůſtawil také Potomky z Přetſſicewnau
z Gawrron/ welmi dáwného a ſlawného Rytijřſkého Rodu. Pan Jan
z Opprſſtorffu / neyſtarſſý Syn Pana Frydrycha / genž ſe byl narodil
Létha Páně 1514. od gmenowané Panij Barbory Střelowny / byl to
Pan welmi ſſtiaſtliwý / od mladoſti ſwé w ſlužbách neypřednějſſých
Monarchůw / w Křeſtianſtwij ſe wychowal/ kteréhožto ſlužby od nich
ſchwálené býwaly/ kterýchž yá w tak krátkém ſpiſu/ krátkoſti ffolkugijc /
wypſati nemohau / nebo wždycky od ſwých mladých Leth na takowých
ſlužbách býwal/ které netoliko s pochwalau/ ale také y s podiwenijm weli-
kém býwali / začež on od oněch ſwatých Cýſařůw y Králůw možných /
byl welmi zweleben / y ſſyroce gméno a Rod ſwůg ſkutky Herogickými a
Rytijř-

Rytijřſkými(ſtraſſliwým Pohanům budauc)rozſlawil / a magijc Man-
želky z Rodůw znamenitých / žádných Potomkůw nezůſtawiw / Strýce
ſwé yako wlaſtnij Syny / nákladem nemalým / yak na Lijterným Vměnij/
tak y w ſlužbách Cýſařſkých chowal / Statky znamenité ſkaupiw/ mezy
ně podělil/ ſám pak Auřady neypřednějſſý / yak na Wognách tak y w Ze-
mi wždycky mijwal / nebo byl neywyšſſým Heytmanem wſſeho Slézka /
hornijho y dolnijho / po ſmrti Biſkupůw Wratiſlawſkých. Potom Op-
polſkým y Ratibořſkým.

¶ Kteréžto Vřady dobrowolně puſtiwſſe/ w pokogi čas žiwota ſwé°
dokonal/ obnowiw ſtarožitnoſt Stawu ſwého Panſkého / hogným wylé-
wánijm Krwe ſwé / a Mageſtáty Monárchůw možných to potwrdil / a
Erbům y Strýcům ſwým milým na čaſy wěčné zůſtawil.

¶ Pan Girij z Opprſſtorffu Bratr geho neymilegſſý/Pan Otec Wa-
ſſých Miloſtij / také s welikau ozdobau a pochwalau / ſwůg Staw Pan-
ſký wedl / a podlé předkůw ſwých / Hrdinſkými ſkutky mladoſt ſwau vtě-
ſſyw/ wzaw ſobě Manželku z Rodu ſtarožitného/Panůw Rolkrayterůw/
z Lobſſyc/potomky poctiwě zůſtawiw/wěk ſwůg ſkončil.

¶ Pan Wylijm třetij Bratr Pana Jana/a Pana Girijho/ Syn Pa-
na Frydrycha z Opprſſtorffu / poctiwě také podlé Bratrůw ſwých mi-
lých a ſlawných / w Herogických ſpráwách Mladoſt ſwau ſpracugijc /
Manželku ſobě wzal z Fraucymeru Knijžete Girijho Břežſkého/z kterauž
gediného Syna zůſtawil/ gſauc plný Leth ſtarých / vmřel.

¶ Neyſtarſſý tehda w tom wěku mezy Rodem Panůw z Opprſſtor-
ffu / Pan Pan Frydrych z Opprſſtorffu/ Syn Vrozeného Pana Girijho
z Opprſſtorffu/z Dubu a Frydſſtegna/ na Cžaſtolowicých a Tinijſſti/ kte-
rý ſe narodil Létha Páně 1547. Pan wſſemi Ctnoſtmi obdařený/při Dwo-
ře Cýſaře Maximiliana ſe wychowal / gſauc neyprwé za Edelknaba / po-
tom Trukſaſem. Prwnij Manželku měl Vrozeného a ſtatečného Rytij-
ře / Pana Kaſſpara Piklera z Grodiſka Dceru / s nij gednoho Syna gme-
nem Jana měl. Po ſmrti gegij / wzal ſobě potom druhau Pannu/ Pan-
nu Mandalenu Purgrabijnku z Donina / od které dwa Synowé / Pan
Otta y Pan Frydrych zůſtali / kteřij wedlé obyčege w tom ſlawném Ro-
dě ſlawných předkůw ſwých ſſlapěgi weſti a wychowáwati ſe ráčij/Dcery
také tři / Panenky welmi vſſlechtilé y dobrotiwé / totiž Pannu Hedwijku/
Pannu Eliſſku / y Pannu Kateřinu / po ſmrti pak gegij / wzal ſobě třetij
Manželku / z Rodu welice wzáctného y ſtarodáwnijho / Panůw Pope-
lůw z Lobkowic/ totižto Vrozenau Panij Panij Kateřinu Rozenau z Lob-
kowic / pozůſtalau Dceru / po dobré a ſlawné paměti / Vrozeným Panu/
Panu Ladiſlawowi z Lobkowic / na onen čas / Neywyšſſým Hoffmij-
ſtrem Králowſtwij Cžeſkého.

¶ Přitom také Oſobu W. M. Miloſtiwý Pane Heytmane/abych
ſſyroce Lidem opowijdat měl / na ten čas toho mi zanechati náležij / neb ſe
toho obáwám / aby mi někdo k pochlebenſtwij nepřičetl / wſſak wſſyckni
Lidé wědij/widij/ y znagij/ prácy welikau/ a těm Kraginám welmi pro-
ſpěſſnau

ſpěſſnau / že pro wſſeobecné dobré / zdrawij ſwému ſſolku nečinijc / podegmowat y doſti nákladně podegmowat ráčijte / práwě od narozenij ſwého / totiž od Létha Páně / 1550. poctiwě a Panſký ſe wychowaw / při Dwoře Arcyknijžete Ferdynanda / za Edelknaba. Potom při Knijžeti Farařſkém / s nijm pak Létha Páně / 1566. na Wognu ku Maximiliánowi Cýſaři přigew / při Panu Strýcy ſwým Panu / Panu Janowi z Oppreſſtorffu / negwyšſſým Marſſalku Wogſka Geho Cýſařſké Miloſti zůſtanauc / pro nedoſtatek zdrawij / ku Panu Otcy W. M. odeſláni býti gſte ráčili.

¶ Přiſſedſſe zaſe ke zdrawij dobrému / poznowu od tehož Pana Strýce ſwého / do Wlach s Kardynálem Delſſýnem / který toho čaſu při Dwoře Cýſařſkém w Lagacý byl / do Ržijma odeſláni býti gſte ráčili / od tohož Kardynála / s vctiwoſtij do Králowſtwij Neapolitánſkého a Sycylegſkého / ku ſpatřenij / y naučenij obyčegůw / mezy Lidmi wzáctnými / těch tam Kragin / a kdy gſte ſe Ržečij y Obyčegůw gegijch doſtatečně wynaučiti ráčili / ke Dworu Cýſaře Rudolffa přigew / neyprwé Trukſaſem / potom Fijrſſneyderem / ne bez koſſtu a nákladu welikého při tomž Dwoře zabawiti gſte ſe čas nemalý ráčili. Potom gſte ſobě ráčili wzýti za Manželku z Fraucymeru Gegij Miloſti Cýſařowné / Pannu / Pannu Liwij / Hrabijnku z Syſu / z Králowſtwij Wlaſkého / Dceru Wýſoce Vrozeného Pana / Pana Antonijna Marya / Hraběte z Syſu / která zůſtawila Syna / Pana Pana Jana z Oppreſſtorffu / po kterémžto Synu / k zdrawij nemoha přigijti / w Rok geſt vmřela / totiž Létha Páně / 1583. Po gegij pak ſmrti Létha Páně / 1585. Wzaw ſobě ginau Manželku / Vrozenau Pannu / Pannu Izaldu z Waldſſtegna / a na Lomnicy / s kterauž Potomky Pán Bůh wſſemohaucý zdařiti ráčil / totiž čtyry Syny / P. Girijho / Wácſlawa / Frydrycha / a Rudolffa / y dwě Dcery / Alžbětu / a Annu / kterėžto w pobožnoſti / y ſwaté Wijře Katholické wychowánij magij. Třetij Manželku ráčili gſte mijti Vrozenau Panij / Panij Annu z Lobkowic / pozůſtalau Dceru po neboſſtijku / dobré paměti Vrozeném Panu / Panu Ladiſlawowi z Lobkowic / na onen čas neywyšſſýho Hoffmijſtra Králowſtwij Czeſkého. To pro budaucý památku y čaſy wěčné / wſſem Panům z Oppreſſtorffu gſem ſepſal.

¶ Přijležitá geſt také s welikau vctiwoſtij připomenauti / onuno welice wzáctnau Oſobu / Sláwy weliké / y dlauhé paměti / hodného Rytijře / Pana Wylijma z Oppreſſtorffu / z Dubu a Frydſſtegna / a na Kozlj. Genž byl Syn wýš gmenowaného Pana / Pana Wylijma z Oppreſſtorffu / z Dubu / a Frydſſtegna / kterýž wzáctně y poctiwě mladoſt ſwau wychowaw / a wſkutcých Herogicſkých / čijm wijce / tijm lépe ſe ſtkwěgijc / welikau Sláwau ſwůg Rod zdobil / čehož gemu ſſtěſtij záwidělo / a těm Kraginám w ty čaſy nepokogné / z geho žiwotem / ony Herogicſké ſtutky vmrtwilo. Prwněgſſý Manželku měl / Dceru neboſſtijka dobré paměti Pana / Pana Joachýma z Kolowrat / z kteraužto žádných Potomkůw nepozůſtawil. Wzal ſobě potom druhů s kterů zůſtawil dwa Syny / Pana Bernharda Wylijma / a Pana Jana Frydrycha / y Panny také vſſlechtilé / Pannu Annu Maximiliánu / nyněgſſý Pani z Sſwamberka / a na Rymſſprku Manželku / Pannu Vrſſuly Zoffigi / Pannu Zuzannu / Pannu Annu Marygi / a Pannu Kateřinu Alžbětu / od Wýſoce Vrozené Panij / Panij Zuzanny Hrabijnky z Hardeku ſplozené / gehož wzáctné a hrdinſké ſtutky / na giném mijſtě obſſijrněgi ſe připomenau.

Magijc

Magijc yá tehdy dobrau naděgi / při maudrým rozſudku aneb rozeznánij W. W. yakožto Panůw / kterij od předkůw Katholické ſwaté Wijry / kterėž gſte ſe po rozličných Kraginách Swěta progezděgijc / dobře ſpatřijc wynaučili / z toho rozmlauwánij / a ſwědectwij Mužůw ſwatých / kterých ſlowa y mijſta / kdež který o tom z nich mluwij, a pijſſe prokazugi / mne w tom od Lidij zawedených / Ochráncymi y miloſtiwými Pány býti ráčijte / kterėmž ſe yá y wſſemu wzáctnýmu Rodu Waſſých Miloſtij / Láſce oddáwám. Datum w Oppoli w Domě Vrozeného a ſtatečného Rytijře / Pana Jana Odrwolffa z Sůlné Stradomě / a na Vrbanowicých. Létha Páně / 1607.

Waſſý Miloſti

K ſlužbám hotow /

Bartholoměg Paprocký.
z Glogol / etc.

P ij Hoſpo-

Hospodář: Rád tebe widijm w Domě swym můg milý Přijteli/ ale wěda to že gsy Papeženec/newijm yak tebe ctijti mám/nebo gste sobě nawymeyssleli postůw/ nazmeyssleli gste diwných ceremonij, rozličných swátostij/ nařijdili gste/a nassý Cýrkwi/která malijčká gest/welmi vblijžiti vsylugete.

Host: Wedle Pane Hospodáři/ ne pro takowau rozpráwku k wám gsem pospijchal/abych s wámi o Wijře a neb o ceremonijch Cýrkewnijch mluwiti měl/a wassý Cýrkwi maličké yak prawijte/ wčem vblijžiti chtěl/ který yá powědom negsem/ aniž newijm od kterého Apostola nařijzená gest/aniž tebe oto ptáti chcy/toliko o swé které gsem dobře powědom/o gegij wzáctnosti/o gegijm Pořadku/rád tobě spráwu dám/a co koliby se w nij nelijbilo když mi oznámijss/také rád odpowijm/a tot zgewně okáži/že nenij při nij nic smyssleného/toliko co od Ducha swatého vstanoweno gest/to s welikau poctiwostij wykonáwati chcy/yak nás ktomu napomijná/ abychom to podle gegi nařijzenij w poctiwosti magijc wykonáwali.

Hospodář: Co za Swátostij takowé má/ tato wasse Cýrkew/ powěz mi prósým tebe/ ač ale se také od tebe čeho naučijm/ neb gsem gesstě od swého Včitele nic dobrého o nij neslyssel/ale wssak nemohu hanět žádného z cyzých Aust/ než z geho wyznánij/ poznáw co prawda/ a co blud/gedno chwálit/ druhé hanět/nepostydijm se.

Host: Cýrkew nasse powssechná Katolická nebo Rzijmská se gmenuge/ nesmeysslela sobě žádných Swátostij/toliko těchto sedm od Krysta Pána nařijzené/ a od Ducha swatého potwrzené/kteréž gmenuge/ Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Pænitentia, Extremaunctio, Ordo, & Matrimonium. To gest: Křest/ Biřmowánij/ Swátost Oltářnij/ Pokánij/ Poslednij pomazánij/ Rzád nebo swěcenij Osob Duchownijch/a Manželstwij.

Hospodář: Gsau některé kterých Cýrkew nasse vžijwá/o některých zhola nic newěřj/wssak yá chcy od tebe wěděti/co gich za vžitek k spasenij máme/a neb gmijti můžeme.

Host:

Host: Máss neyprwé Křest swatý/ten gest welmi vžitečný každému/ nebo Spasytel powěděti ráčil/v Jana swatého w Rozd: 3. Nisi quis renatus fuerit, ex aqua & spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei. Nenarodijli se kdo z Wody a z Ducha swatého/ nemůže wgijti do Králowstwij Božijho.

A protož Cypryan swatý pijssijc o Křtu připomijná nám začátek Křtu Krysta Pána těmito slowy. Veniebat Christus ad Baptismum: non egens lauacro, in quo peccatum non erat, sed vt Sacramento perennis daretur authoritas, & tanti virtutem operis, nulla personarum acceptio comendaret, quoniam remissio peccatorum, siue per Baptismum, siue per alia Sacramenta donetur, propriæ Spirtus sancti est, & ipsi soli huius efficientiæ priuilegium manet, verborum solennitas, & sacri in vocatio nominis, & signa Apostolicis Sacerdotũ Mysterijs attributa, visibile celebrant Sacramentum, rem vero ipsam Spiritus sanctus format, & efficit, & consecrationibus inuisilibus inuisibiliter, manum totius bonitatis autor apponit: & plenitudinem gratiæ vnctionis diuinæ, pinguedo sanctificationibus officialibus infundit, & rem Sacramenti consumat & perficit. Cipr: de Baptismo. Přissel (prý) Pán Krystus ku Křtu/nepotřebugjc Očisstěnj/ yako ten který w sobě žádného hřijchu neměl/než pro to aby welebné Swátosti té/ to gest Křtu swatému/wětssý poctiwost/a wzáctnost včinil/a aby moc tak wzacné° skutku žádné Zemské osobě připsaná nebyla/ nebo odpusstěnij hřijchůw/buď to skrze Křest/ aneb skrze giné Swátosti se dáwá/ obwzlásstně Duchu swatému náležij/ a on sám toliko tu moc má. Slow pak wzáctnost a wzýwánij gména Boha w Trogicy gediného/ y znamenij Kněžská/ od Aposstolůw přidaná/ spůsobuge nám widitedlnau Swátost/a wssecku gnau wěc sám Duch swatý sprawuge/ y newiditedlnému poswěcenij/newiditedlně ruku swau/yako spráwce wssech dobrých wěcý přikládá/ y zauplnost Lásky pomazánij swatého/poswěcenij Spráwcům wléwá/ y wssecku dokonalost té Swátosti řijdij a spůsobuge.

A protož prawij/ kdož koli Křtij/ buďto Gidáss/buďto Petr neb Pawel: Krystus sám hřijchy omýwá/sám wyswobozuge/

bozuge y ſtÿrá/yak též mluwj Auguſtýn ſwatý: Siue Iudas,
ſiue Petrus, ſiue Paulus Baptiſat, Chriſtus peccatum lauat, ab-
ſoluit & delet.

Hoſpodář: To hle co tu Pÿſmo welÿ / waſſy pak
Kněžÿ naříkagi na Křeſt naſſých Kněžÿ/ y wooprawowati
ho vſylugÿ / a to činÿ proti wůli Božÿ/y nařÿzenÿ ſtarſſých
naſſych Otcůw ſwatých.

Hoſt: Neweř tomu/ geſt to od Wrchnoſti Cyr-
kewnÿ přÿſně zapowědÿno/ aby ſe to nikoli nedálo/ zgewná
gſau ſlowa Cypryána ſwatého/ genž mluwÿ takto: Bap-
tiſmum repeti, Eccleſiaſticæ prohibent regulæ, & ſemel ſancti-
ficatis, nulla deinceps manus iterum conſecrans præſumat ac-
cedere. Cip: Sermo: de ablucione pedu. Křeſt opakowati
Cýrkwe ſwaté přikázanÿ zbraňuge/a wěcý gednau poſwěce-
ných/ žádná Ruka podruhé nemá poſwěcowati.

Potwrzuge těch ſlow Auguſtýn ſwatý genž dÿ: Siue
à fideli, ſiue à perfido diſpenſatore, Sacramentum Baptiſmi,
quiſque percipiat, ſpes ei omnis in Chriſto ſit, non enim in
miniſtrum per quem Baptizor credo, ſed in eum qui iuſtifi-
cat impium, vt detur mihi fides ad iuſticiam. Bud od wěr-
ného y od newěrného Sſaffáře Křeſt ſwatý někdo přigÿmá/
wſſechna geho naděge w Kryſtu Pánu býti má / nebo yá
ne w Kněze kterýž mne křtÿ wěřÿm/ ale wtoho který oſpra-
wedlňuge bezbožného / pro to aby mi wÿra dána byla k ſpra-
wedlnoſti.

Geſſtě pÿſſyc tenž Auguſtýn ſwatý / proti tomu Petu-
lyánowi/mluwÿ takto: Nec aqua noſtra iniquinamur, nec
veſtra mundamur, ſed aqua Baptiſmi, in nomine Patris, & filij,
& Spiritus ſancti, cum datur alicui, nec noſtra, nec veſtra eſt,
ſed illius de quo Ioanni dictum eſt, ſuper quem videris Spiri-
tum ſanctum. Lib: 2. Cap: 2. Ani my ſe poſſkwrňugeme
wodau naſſý / ani také waſſý očiſſtěni býwáme / než Woda
Křtu ſwatého/ kteráž dána býwá někomu/ we gméno Otce/
Syna/y Ducha ſwatého/aniž waſſe geſt/ ani naſſe/než toho
o kterém Janowi powědÿno geſt/nad kterým vhlÿdáſs Du-
cha ſwatého. A pro tak wzneſſené ſkutky Božſké /Cýrkew
ſwatá žádného Křtu nehanÿ / yak toho dokládá Auguſtýn
ſwatý

ſwatý řkauc: Memento ergo Sacramentis Dei obeſſe nihil
mores malorum hominum, quo illa vel omnino non ſint, vel
minus ſancta ſint, ſed ipſis malis hominibus vt hæc habeant
ad teſtimonium damnationis, non ad Adiutorium ſanitatis.
Lib: 7. Cap: 47.

Hoſpodář: Komu to mluwÿ Auguſtýn ſwatý/
kterak tomu rozumÿſs? geſtli k Papeženců m/aneb k těm kteřÿ
ſe ſwatým Ewangelium toliko ſami řÿdÿ a ſprawugÿ/ne žá-
dnými Lidſkými wymyſly?

Hoſt: Poſlauchey toliko pilně / můžeſs ſe doro-
zuměti po ſamém Pořádku / kde Duch ſwatý z prawuge/ a
kde blud a peycha koho řÿdÿ/ted máſs ſlowa Auguſtýna S.
na weyſtrahu napſané takto: Quisquis extra Eccleſiam fue-
rit, ab Hereticis vel Schiſmaticis Baptiſatus, tamen Chriſti Ba-
ptiſmate conſecratus eſt, cum ad Eccleſiam venerit, non eſt ne-
gandum Sacramentum veritatis quo imbutus eſt, ſed adicien-
da eſt vnitas pietatis, aqua ſeparatus eſt, & ſine qua illud in eſſe
illi, prodeſſe vero non poſſit. Auguſt: de vnico Baptiſmo
Cap: 9. Kdožkoli kromě Cýrkwe ſwaté wſſeobecné/budto
od Kacýřůw/a Cyrkwe ſwaté odřezancůw/ Křtem ſwátým
poſwěcený/kdy do Cýrkwe Páně přigde / a gi ſe přidržowati
bude/nemůžemu ſe zapřÿti/ že Křeſt ſwatý oprawdowě má/
kterým gt pokřten / wſſak ſýce tak yak by ſe ſrownáwal z Cýr-
kwi ſwatau/od kterýž ſe byl ſpuſtil/bez které může při něm zů-
ſtati/ wſſak mu k vžitku býti nemůže.

Na druhém mÿſtě také mluwÿ Auguſtým ſwatý: Nihil
prodeſt hereticis ad ſalutem quod extra Eccleſiam verum Ba-
ptiſmum, per ignorantiam & habent & tenent, imo & obeſſe
ad damnationē, quod in ſacri lega iniquitate erroris humani,
etiam diuini Sacramenti, non per quem mundentur, ſed per
quem ſeuerius iudicentur detinent veritatem. Auguſt: de vni-
co Baptiſmo. Nic to platno nenÿ Heretykům ku ſpaſenÿ/že
ſe wytrhnauc s Cýrkwe ſwaté / prawý Křeſt podáwagÿ / y
magÿ/owſſem geſt gim welmi ſſkodliwý / a to pro to / že oni
w ſwatokrádežné zloſti bludu Lidſkého/w té chwalitebné
Swátoſti/ ne žeby ſkrze ni očiſſtěni byli / než aby přÿſněgÿ a
vkrutněgÿ ſauzenÿ byli / prawdu zatmÿwagÿ a zadržugÿ.

Giž teh-

Giž tehdy poznáwey můg milý Bratře zweyſtrahy toho
Auguſtýna ſwatého / který patrně pýſſe proti Petuliánowi
Heretykowi takto mluwijc: Viſibile ſanctum Sacramentum
& in bonis, & in malis, eſſe poteſt, illis ad præmium his ad
iudicium, ab inuiſibili vnctione charitatis, quæ propriæ bono-
rum eſt. Widomá ta chwalitebná Swátoſt / y w dobrých /
y we zlých býti může / tijm k záplatě dobrým / a zlým k ſaudu /
od newiditedlného pomazánij Ducha ſwatého / milosti a lá-
ſky / kteréž toliko ſamým dobrým náležij. A protož wěz že
Křeſt ſwatý / který Kryſtu Pánu náležij / by pak ſkrze zlého /
a neb ſkrze ſprawedliwého podáwán byl / nic giného nenij /
toliko Křeſt Kryſtůw.

Potwrzuge toho týž Auguſtýn ſwatý / na druhém mýſtě
proti Kreſcenyuſowi pýſſýc / lib 1.: Cap: 22. Reuera dicimus
Baptiſmum apud Hereticos eſſe, ſed non dicimus & prodeſſe,
imo dicimus & obeſſe. Zagiſté my to prawijme že Heretycy
magij Křeſt / než toho neprawijme / aby měl býti vžitečný
k ſpaſenij / owſſem tak prawijme že geſt welmi ſſkodliwý. A
toho geſſtě na druhém mýſtě potwrzuge / lib: 1. Cap: 29.
Nec in ſola Eccleſia vnus Baptiſmus habetur, ſed in hac ſola
vnus Baptiſmus ſalubriter habetur. Neſamá toliko Cýrkew
ſwatá má geden Křeſt / magij ho také Sektáři ginij / než také
w ſamé Cýrkwi ſwaté Katholické / geden ſám toliko gt Křeſt
ſpaſytedlný. A ty wěř geſtli chceſs že tomu tak geſt.

Hoſpodář: My také máme w Pánu Bohu na-
děgi / že nás neopuſtij / poněwádž nám wſſeckno zlé ſaudijte /
wſſak my Ewangelium ſwaté mocně we wſſem zachowá-
wáme / a od něho nepuſtijme / a waſſeho ſaudu / (toliko ſamé-
ho Pána Boha) ſe neoſtýcháme.

Hoſt: Cýrkew ſwatá / yako dobrotiwá Matka /
na wſſecko Laſkawě zřenij a pozor má / tak dobře na Syny
ſwé poſluſſné / yako y na ty kteřij ſe od nij odſſtijpili / a odtrhli /
Pánu Bohu ſe za ně modlij / aby gim prawdu ſwau poznati
dáti ráčil. A protož ty yak dýſs o nařku Křtu waſſeho / ne-
nařijká / než miloſtiwě a láſkawě napomijná / aby ho tam wy-
hledáwali kdež náležij a ſluſſý / nehanij Křtu / než hanij a po-
tupuge / s nijm neřádné poſtupowánij / neb to wij / že čaſu

potřebij a důležitoſti / netoliko zlý / poběhlý / a nepořádnij
Kněžij / ale y ſproſtný Leyk / nýbrž lecyaký Sedlák / a neb
Baba křtijti může / yako Auguſtýn ſwatý naučenij dáwá řka:
Laicus ſi aliqua pereuntis neceſſitate, cum pulſus Baptiſmum
dederit, quod cum ipſe acciperet dandum eſſe addidicit, Ne-
ſcio an pie quiſquam, dixerit re pedendum eſſe. Auguſt: ad
Permenia: lib: 2. Cap: 13. Giž tehda o tom wěz / že Cýrkew
ſwatá / nezáwidij waſſeho Křtu / než gim zahynutij wěčného
nepřege. Y protož poſlechniž ty ſlow Auguſtýna ſwatého /
genž takto mluwij: Non eſt aqua profana & adultera ſuper
quam, nomen Dei invocatur, etiam ſi à profanis & adulteris
invocetur, quia nec ipſa creatura, nec ipſum nomen adulte-
rum eſt, Baptiſmus vero Chriſti, verbis Euangelicis conſecra-
tus, & per adulteros, & in adulteris ſanctus eſt, quam vis illi
ſint impudici, & in mundi, quia ipſa eius ſanctitas, polui non
poteſt, & in Sacramento ſua diuina virtus adſiſtit, ſiue ad ſa-
lutem bene viuentium, ſiue ad perniciem male vtentium.
Auguſt: contra Donatiſtos, lib: 3. Cap: 10. Nenij to poſſkwr-
něná Woda / nad kterauž ſe gméno neywyšſſýho Boha wzý-
wá / nenij poſſkwrněná ani pauhá / být pak y od neſwěcených
a nečiſtých to gméno wzýwáno bylo / a to pro to / že ani to
ſtwořenij Božij / ani také to ſwaté gméno geſt nečiſté / Křeſt
pak Kryſta Pána ſlowy ſwatého Ewangelium poſwěce-
ný / y ſkrze nečiſté y w nečiſtých geſt wždycky ſwatý / ačkoli
oni gſau neſtaudnij a nečiſtij / než Swátoſt Křtu ſwatého
nikoli poſſkwrněná býti nemůže / a w geho Swátoſti Bož-
ſká moc přitomná geſt / kterážto dobře vžijwagijcým / pro-
ſpijwá / k wěčnému ſpaſenij / zle pak a bezbožně vžijwagij-
cým / k wěčnému zatracenij.

Hoſpodář: Y takli tehdá náſs Křeſt tupijte /
a za neważný gey počijtáte? medle nečiňte ſe ſwatěgſſými /
pamatůgte na ſlowa Spaſytelowa / genž mluwiti ráčij:
Neſuďte / a nebudete ſauzeni.

Hoſt: Pamatůg ſlowa mé které gſem prawil / ne-
potupuge Cyrkew ſwatá Křtu waſſeho / než zlé a nepořádné
Sſaffaře ge. zlehčuge a ponijžuge / neb giſtě wij o té důſtogné

Swátoſti Křtu ſwatého/podlé oněch ſlow Auguſtýna ſwatého/lib:5.Capit:28. genž ta kto zněgij: Sacramentum gratiæ dat Deus per malos, ipſam vero gratiam non niſi per ſe ipſum facit, vel per ſanctos ſuos, & ideo remiſſionem peccatorum, vel per ſe ipſum facit, vel per illius columbæ membra, quibus ait, ſi dimiſeritis hominibus peccata eorũ, dimittentur eis. Swátoſt miloſti/a nebo Láſky Božij/Pán Bůh dáwá ſkrze zlé Lidij/ než miloſti a Láſky ſwé nedáwá/ toliko ſám ſkrze ſebe ſamého/a neb ſkrze ſwaté ſwé/a neb ſkrze Audy oné Holubice/ku kterýmžto mluwiti ráčil: Geſtli že odpuſtijte Lidém hřijchy/ a neprawoſti gegich/ odpuſſtěné gim budau.

Protož wěř konečně/ když Křeſt ſwatý dáwagij/ že tu geſt přijtomen/Pán a Spaſytel náš Gežijš/ kterýž wzýwán býwá Kněžſkými Modlitbami/ nebo on dij: Kde dwá nebo třij ſhromážděni gſau we gménu mém/tam také gſem yá/ čijm wijcegij kde geſt Cýrkew ſwatá/ kde gſau Tagemſtwij a Swátoſti geho/ tam on také přitomnoſtij ſwau ráčij býti. Wſtaupils giž/tehda památůg co gſy odpowijdal/ totiž že wěřijš w Otce/ wěřijš y w Syna geho/ wěřijš y w Ducha ſwatého. Widěls také Wodu/než wěř že nekaždá woda vzdrawuge/ale ta woda vzdrawuge/ která má miloſt a Láſku Kryſta Pána/giný gt žiwel/a giné poſwěcenij/ giný ſkutek/a giná práce/neb giſtě nevzdrawuge Woda/leč do nij Duch ſwatý ſtaupij/a tu Wodu ſwau přijtomnoſtij poſwětij.

Wěřijš tehdy giž o Křtu ſwatým yaký geſt/a co oněm ſmeyſſleti/a wěřiti máš. Yakož též Ambrož ſwatý oznamuge řkauc: Křeſt (prý) ſwatý takowý geſt: Qualis eſt ille, in cuius poteſtate datur, non qualis eſt ille, per cuius miniſterium datur, tale erat Baptiſmũ Ioannis, qualis Ioannes Baptiſta, Baptiſma iuſtũ, tanquam iuſti, tamen hominis, tale autẽ Baptiſma Domini, qualis ipſe Dominus. Ergo Baptiſma Domini diuinũ, quia Dominus Deus ſanctus eſt. Yaký gt on w kterého ſe mocy dáwá/a ne takowý/yaký geſt ten/ſkrze kterého poſluhowánj dáwán býwá. Takowý byl Křeſt Jana ſwatého/ yaký byl ſám Jan ſwatý. Křeſt ſprawedliwý/yakožto ſprawedliwé°/wſſak Člowěka/Křeſt pak Kryſta Pána takowý geſt/ yaký geſt ſám Pán Spaſytel náš. A protož Křeſt Kryſta Pána ſwatý geſt/ proto že y on ſám Pán a Bůh ſwatý geſt.

Hoſpo-

Hoſpod: Poněwádž ſlowa Kryſta Pána Křeſt ſpůſobugij/yak prawijš/ by pak netoliko ſproſtný Člowěk/ a ne Kněz křtil/ tehda geſt geden Křeſt/ tak dobře v nás yako y v wás.

Hoſt: Giž gſem weyš y to oznámil/ wſſak geſſtě neopominu připomenauti ſlow ſwatého Auguſtýna řkaucýho: Baptiſma vnum eſt, ſed in Eccleſia, vbi vna fides eſt, vbi in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti datur, & ideo, ſi qui apud illos Hereticos Baptiſati ſunt, qui in ſanctæ Trinitatis confeſſionem baptiſant, & veniunt ad nos, recipiuntur quidem quaſi baptizati, ne ſancte Trinitatis in vocatio, vel confeſſio an nihiletur, ſed doceantur ante ea, & inſtruantur, quo ſenſu ſanctæ Trinitatis Myſterium in Eccleſia teneatur, & ſi conſentiunt credere vel confiteri, purgati jam fidei integritate, confirmentur manus impoſitione, ſi vero parvuli ſunt, vel hebetes, qui doctrinam non capiant, reſpondeant pro illis, qui eos offerunt iuxta morem Baptizandi, & ſic manus impoſitione & Chriſmate communiti Euchariſtiæ Myſterijs commitatur. de Eccleſiaſtica dogmate, Auguſt: Křeſt (prý) geden geſt/ než wſſak w Cýrkwi/ kdež gedna Wijra geſt/ kdež tu ſe dáwá we gméno Otce/ y Syna/ y Ducha ſwatého. A protož ti kteřij by od Heretykůw pokřtěni byli/kteřij we gméno Trogice ſwaté křtij/ a přicházegi k nám/přigijmati ſe ge hodij yako křtěné/ pro to aby Trogice ſwaté wzýwánij/a wyznánij/nebylo daremné/ a vmenſſené/wſſak takowij wynaučeni býti magij/co w ſobě obſahuge gméno Trogice ſwaté/ a když k tomu powolij/ že tak wěřiti magij/ neb chtěgij/ tehda očiſſtěni gſauc/ ſtáloſtij Wijry at gſau potwrzenij w kládánijm Ruky/ pakliby malijcý a nerozumnij byli/tehda nechť za ně odpowijdágij/ti kteřij ge přineſau/podlé obyčege Křtu ſwatého/a tak Ruky wloženijm/a Krýzmem ſwatého pomázanij vtwrzeni/ ku přigijmánij Oltářnij ſwátoſti/ wyvčowáni býti magij.

A tu giž máš naučenij/o Křtu ſwatém/ co na něm záležij/ kde ho doſtáwati a hleděti máš/ wěz také o tom w yaké wzáctnoſti geſt/ a protož na tom měg doſti na ten čas.

 Hoſpo-

Hoſpodář: O Křtu Janowým/proſým tebe po⸗
wěz mi/co to za Fýgura byla/ giž to on začýnal nowý Zá⸗
kon Kryſta Pána/a Obřezowánij giž opowrhnaut vmijnil?

Hoſt: Origenes, wzneſſený Doktor Pijſma S.
piſſýc na ſlowa Apoſſtolſká takto dij: Noſtrum Baptiſma in
Chriſto Ieſu eſſe, dicit Apoſtolus, ipſe autem Chriſtus à Ioan-
ne refertur Baptiſatus, non eo Baptizmate quod in Chriſto eſt,
Sed eo, quod in lege eſt, ita enim ipſæ ait, ad Ioannem, ſine
modo, ſic enim decet nos ad implere omnem iuſticiam, in
quo oſtendit, quod Baptiſma Ioannis expletio erat veterum,
non inchoatio nouorum. Origen: ad Roma: lib: 5. Cap: 6.
Náš (prý) Křeſt w Kryſtu Gežijſſý/prawij býti Apoſſtol/
Pán Kryſtus pak od Jana ſwatého pokřtěn geſt prawij/
wſſak ne tijm Křtem kterýž w Kryſtu Pánu geſt/ než tijm
který w Zákoně geſt/nebo tak mluwiti ráčil k Janowi ſwa⸗
tému: Dey nynij pokog/neboť tak náležij nám wſſecknu ſpra⸗
wedlnoſt naplniti/ kdež to vkazuge/y že Janůw Křeſt byl
wýplněnijm ſtarého/a nezačátkem nowého Zákona. Nebo
prawij Chryzoſtom ſwatý: Baptiſma Ioannis non habet re-
miſſionem peccatorum, hoc enim munus illius Baptiſmatis
non erat, quod poſtea Chriſtus, inſtituit. Chriſoſt: Homilia 12.
Křeſt (prý) Jana ſwatého neměl odpuſſtěnij hřijchůw/ neb
ten Dar nebyl onoho Křtu/ kterýž potom ſám Kryſtus na⸗
řijditi geſt ráčil.

Hoſpodář: Wždyť Křeſt zacatý geſt/ne na Dě⸗
tech/yako Papežency Křtij/ než na Lidech doſpělých/ yak by
zlým býti měl/ dyž od Kryſta Pána přijklad bráti chceme.

Hoſt: Cýrkew ſwatá pak prawij Origenes, w tom
geſt od Apoſſtolůw wynaučená. A protož o tom nám
oznamuge/piſſýc na ſlowa Apoſſtola Páně k Řijmanům
w Rozdijlu 6. takto: Eccleſia ab Apoſtolis tradicionem ſu-
ſcepit, etiam parvulis Baptiſmum dare, ſciebant enim illi qui-
bus, Myſteriorum ſecreta comiſſa ſunt diuinorum, quia eſſent
in omnibus jenuinæ ſordes peccatorum, quæ per aquam &
Spiritum ablui deberent. To (prý) pořádně Cýrkew ſwatá
od Apoſſtolůw wzála/ aby y malijčkým Křeſt dáwali/oniž
giſtotně

giſtotně wěděli/kterýmž býli poručené a ſwěřené tagemſtwij
Božſká/ nebo we wſſem Pokolenij Lidſkém byl wrozený
hřijch dwognáſobnij/ kterýžto ſkrze wodu a Ducha ſwatého
ſnať a shlazen býti měl. Protož Auguſtým ſwátý mluwij
ſlowa Páně: Qui crediderit, & Baptiſatus fuerit, ſalvus erit,
propter quod in Eccceſia, Saluatoris per alios parvuli credunt,
ſicut ex alijs etiam qui illis in Baptiſmo remituntur peccata
traxerunt. Napſané gſau ſlowa Paně: Kdo vwěřij a pokřtij
ſe/ſpaſen bude. Y protož w Cýrkwi Spaſytele Kryſta Pána/
ſkrze giné malé Dijtky wěřij / tak yako gſau od giných na
Křtu přiyali/že gim odpuſſtěné hřijchy. Ireneus také ſwatý
w Knihách ſwých 2. w Rozdijlu 39. tak prawij: Omnes
enim venit Chriſtus per ſemetipſum ſaluare, omnes in quam
qui per eum renaſcuntur in Deum, infantes & parvulos, & pu-
eros, & juuenes, & ſeniores. Wſſecek (prý) přiſſel Kryſtus
Pán ſám ſkrze ſebe ſamého/ſpaſyti wſſechny/prawým kteřijž-
to ſkrze něho znowu zrozeni býwagij z Boha/ tak Nemlu⸗
wňátka/ yak y maljčké/ tak mladé/ yak ſtaré/ſpaſená včiniti
ráčil/ kdež wěc geſt nepochybná/ nebo ſwatý Auguſtýn dij:
Nouimus ex Baptiſmo Chriſti ſolui peccata, & Baptiſmum
Chriſti valere, ad remiſſionem peccatorum, ſi in fantes omni
modo innocentes ſunt, cur matres ad Eccleſiam cum languen-
tibus currunt. Quid illo Baptiſmo, quid illa remiſſione remit-
titur, innocentem video magis flentem, quam iraſcentem,
quid diluit Baptiſmus, quid ſoluit illa gratia? ſoluitur pro pa-
go peccati. Auguſt: in Pſal: 50. Wijme (prý) že ſkrze Křeſt
Kryſtůw odpauſſtěgi ſe hřijchowé/ neb giſtě Křeſt Kryſta
Pána vžitečný a welmi proſpěſſný geſt/ k odpuſſtěnij hřij⸗
chůw. Geſtli že docela Nemluwňátka newinné gſau/ proč
Matky gegich do Koſtela s nimi chodij/ když gim ſtonagij/
co ſe (prý) onijm Křtem/ a onijm prominutijm odpuſtij/wi⸗
dijm newinné Dijtky/wijc plačijce/nežli ſe hněwagijce/což ſtij⸗
rá Křeſt/medle powěz mi: co také proſým platná ona miloſt:
ſnijmá a rozwazuge/ ono rozſſýřenij prworozeného hřijchu.

Než prawij dále týž Auguſtýn ſwatý: Nemo ignorat
quod parvulus Baptiſatus, ſi ad racionales veniens non credi-
derit, nec ſe ab illi citis concupiſcentijs abſtinuerit, nihil ei pro-
derit, quod parvus accepit, verum tamen ſi percepto Bapti-

ſmate,

ſmate, dehac vita emigrauerit, ſoluto reatu, cui orginaliter erat obnoxius, perficitur in illo lumine veritatis, quod in commutabiliter manens, in æternum, Iuſtificatos, præſentia Saluatoris illuminat. Známo to (prý) geſt wſſem / že Dýtě pokřtěné když k Letům přigde kdoſpělým / geſtli že neweřij / a ſe od nenáležitých wnad a ſkutkůw nezdržuge / nic mu platno nebude / co přiyal maljčkým gſa / než wſſak geſtli že přigijmá Křeſt / a z toho Swěta ſegde / doſtane rozhřeſſenij / za prowiněnij kterémuž počátečně byl poddán / bude dokonalegſſý w oné ſwětloſti prawdy / kteráž neměnitedlně trwagijc / wěčně oſprawedlněné přitomnoſti Spaſytele naſſeho oſwěcuge

Hoſpodář: To wy tak rozumijte / že Dijte maljčké ſpaſené býti nemůže / geſtli že pokřtěné nebude / byt ſe od wěřijcých narodilo.

Hoſt: Muſýme mý wſſemu wijru dáti / co nám w Cýrkwi ſwaté oznámeno / kterauž Duch ſwatý řijdij a ſprawuge / nebo prawij týž Auguſtýn ſwatý / pjſſýc o odpauſſtěnij hřijchůw takto: Periturus erat parvulus, nec habiturus vitam æternam, ſi per Sacramentum non crederet vnigenitum filium Dei, vbi ergo parvulos ponimus Baptiſatos, niſi inter fideles, ſicut vniuerſæ Eccleſiæ vbiq; clamat authoritas, ergo inter eos qui crediderunt, hoc enim eos acquiritur per virtutem Sacramenti, & offerentium reſponſionem. Giſtě žeť by wěčně zahynulo to Dýtě / aniž by bylo mohlo přigijti do žiwota wěčného / kdy by nebylo vwěřilo ſkrze Křeſt / w gednorozeného Syna Božijho / zdáliž kde ginde klademe a počijtáme / Dětiátka pokřtěné / gedině mezy wěrnými / yakožto wſſeobecné Cýrkwe ſwaté moc obſahuge / že ge mezy wěrnými počijtáme / a to ſe gim ſtáwá mocý Křtu ſwatého / a gegich Kmotrůw odpowěd dánijm.

Pýſſýc tehda proti Donatyſtům a giným / tak mluwij týž Auguſtýn ſwatý: Quiſquis dixerit quod in Chriſto, viuificabuntur etiam parvuli, qui ſine Sacramenti eius participatione, de vita exeunt: Hic profecto & contra Apoſtolicam predicationem venit, & totam condemnat Eccleſiam, vbi propterea cum baptiſandis parvulis feſtinatur, & curritur, quia ſine dubio creditur, aliter eos niſi in Chriſto, viuificari omnino non poſſe,

poſſe, veritas ſine dubitatione vlla teſtatur, parvulos non ob aliud ad Ieſum, hoc eſt ad Saluatorem, & medicum pijs manibus geſtantium ferri, niſi vt per medicinam Sacramentorum eius poſſint à peccati peſte ſanari. Kdož by koli řekl že w Kryſtu Pánu obžiwené budau Dýtky ty / kteréž bez Křtu ſwatého aučaſtenſtwij vmijragij / ten zagiſté y proti Aſſoſſtolſkému Včenij powſtáwá / a wſſechnu Cýrkew ſwatau potupuge / ku kteréž pro to s maljčkými Dijtkami poſpychagij / a běžij / že nepochybně wěřij / gináče gim obžiwiti nelze / gedině w Kryſtu Pánu / ſama (prý) prawda wyſwěčuge / že pro nic giného Dijtky maljčké přinaſſegij / wěrnij Kmotrowé na Rukau ſwých k Gežijſſowi / to geſt k Spaſytelowi a Lékaři oprawdowému / gedině aby Lékařſtwijm Swátoſti geho / mohli býti od hřijchu a neduhu prworozeného vzdrawenij. A protož žádným ſpůſobem Dijtky maljčké z yakých koli ſwatých a ſprawedliwých Rodičůw zplozené / z hřijchu prworozeného rozhřeſſeni nemohau býti / leč prwé pokřtěné budau w Kryſtu Pánu / za kteréžto tak tuze mluwiti gſme powinni / yako oni ſámi za ſebe nic do konce včiniti nemohau.

Wěřme ſlowám Auguſtýna ſwatého / kterýž pjſſýc proti Donatyſtům lib: 4. Cap: 25. takto mluwij: Neq; parvuli dequibus libet ſanctis iuſtiſque procreati, originalis peccati reatu abſolvuntur, niſi in Chriſto fiant Baptiſati, pro quibus tanto impenſius loqui debemus, quanto pro ſe ipſi minus poſſunt, Nullus ergo Chriſtianorum dixerit parvulos inaniter Baptiſari, qui certe nondum poſſunt corde credere ad iuſticiam, nec ore confiteri ad ſalutem, aliud eſt Sacramentum Baptiſmi, & aliud conuerſio cordis, ſed ſalus hominis ex vtroq; completur, nec ſi vnum horum defuerit, ideo putare debemus conſequens eſſe, vt alterum deſit, quia & illud ſine iſto poteſt ineſſe, in latrone complente Deo, quod non ex voluntate defuiſſet. Žádný toho nech ť mluwiti ſe neważij / aby wěc byla daremná Děti křtijti / kteréž geſſtě w ſrdcy wěřiti nemohau / k ſprawedlnoſti / ani Vſty wyznati k ſpaſeni / nebo geſt giný Křeſt / a giné nawracenij ſrdce / než z obogijho ſtáwá ſe ſpaſenij Lidem / neboť ono / bez toho nemůže býti / yakož geſt bylo w onom Lotru na Křijži konánijm Božijm / což nebylo z geho wůle / y že tak doſſel k paſenij Křtu nemagijc / toliko Wijru ſamau.

Dobře

Dobře tehda Cýrkwe swaté w tom poslauchati / která toliko sáma o spasenij nasse péči magijc/oprawdoweho naučenij nám wyhledáwá/z pijsem Aposstolůw Božijch/a giných Mužůw swatých / Ducha swatého plných / nespausstégme se na swé zbytečné rozumy/nebo gsau nerozumy/než radégi Bláznowstwij/a w steklost/yak o některých zmijnku činij/ lib. de libero arbitrio, pjssýc: Homines illud perscrutari solent, Sacramentum Baptismi,quid parvulis prosit,cum in eo accepto, plerumq; moriantur, priusq; ex eo quidquam cognoscere potuerunt, qua inre satis pie recteq; creditur, prodesse parvulo eorum fidem, à quibus consecrandus offertur, & hoc Ecclesiæ, comendat saluberima authoritas, de libe: Arbitrio.

Přezwězugij a nad mijru o tom se ptagij / wssetečnij někteřij Lidé/ k yakému požitku/ a prospěchu gest Křest swatý maljčkým Djtkám/poněwádž mnozý po přigjtij geho brzo vmijragij/ prwé nežli z něho něyaký vžitek poznáwagij. O wynessený rozume/ zdaliby nedobře tak wěřili / že dost na tom má Dijtě/ Wijrau oněch kteřij ge ke Křtu přinesli/ což Cýrkwé swaté powssechné wzáctnost schwaluge/na takowé Concilium swaté Kartaginské / takowý Dekrét podalo: Quicunq; negat parvulos per Baptismum Christi, à perditione liberari,& salutem percipere, Anathema sit. Který koli odpijrá / a newěřij/žeby Dijtky maljčké/skrze Křest Krysta Pána/od zatrácenij wěčného zprosstěné / a do Králowstwij wěčného spasenij přigijti neměli/ proklatý bud.

Augustýn také swatý/pjssýc o naučenj Cýrkewnjm cap:34. mluwij: Quicunq; parvulos recentes, ab vteris matrum Baptisandos negat,aut dicit in remissionem quidem peccatorū, eos Baptizari,sed nihil ex Adam trahere peccati orginalis,quod lauacro ex pietur regenerationis, vnde sit consequens,vt in eis fama Baptismatis in remissionem peccatorum, non vera sed falsa intelligatur,Anathema sit. Kdož koli Djtek nowonarozených z žiwotůw Matek gich Křtijti bránij/ a nebo prawj/ že na odpusstěnij hřijchůw křtěné ge/než oné nic z Adamowého prworozeného hřijchu/co by gim sskoditi mělo/ na sobě nemagij/co by se na Křtu swatém očisstowati mělo/odkudž koli takowý to béře/ že Křest nenij takowý oprawdowý/ani prospěssný/než toliko wymyssleny a ffalessný/ ten proklatý bud.

Protož

Pootož dále dij Augustýn swatý :Rogo vos fratres vt quicunq; aut filium, aut vernaculum suum Baptisari desiderat, quia non est iustum, vt res quæ tam magna,tam preclara creditur, neglectius,aut tardius quam expedit requiratur: Prosým wás (prý) Bratřij/Aby kdožkolj má Syna/aneb domácýho / aby s nim neobmesskáwal/ ke Křtu swatému do Kostela ho donesti/neb nenij wěc sprawedliwá/aby Sakrament tak weliký a wzáctný / měl se tak nedbánliwě nežli potřebij gest wykonáwati a odprawowati.

Hospodář: Wedle prosým tě / mámliž tomu tak wěřiti/aby ty newinné Dijtky bez toho Křtu S°. spasené býti neměli/yak dijss z naučenij těchto Mužůw swatých?

Host: Ne yá to prawijm / Mužij Ducha S°. plnij/poslyss slow Augustýna S°. genž tak mluwij: Firmissime tene,& nulla tenus dubites, omnem hominē qui per concubitum viri & mulieris concipitur,cum orginali profecto nasci,impietati subditum,mortiq; subiectū,& ob hoc naturaliter ire nasci filium,de qua dicit Apostolus, eramus enim natura filij iræ,sicut ceteri, aqua ira nullus liberabitur,nisi per mediatoris fidem Iesv Christi. Firmissime tene, non solum homines ratione vtentes,verum etiam paruuli qui sine vteris Maternis viuere incipiunt, ibi moriuntur , siue jam de Matribus nati, siue Baptismi Sacramento quod datur in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, de hoc seculo transeunt, sempiterno igne puniendos,qui & si profectum,non habent propriæ actionis vllum,orginalis tamen peccati damnationem,carnali conceptione ex natiuitate traxerunt. Idem ad Petrum Diaconum: Sylně a stále tomu wěř/a žádným spůsobem/o tom nepochybug / že každý Člowěk / kterýž se koli wždy skrze spogenij Muže a ženy/ s přirozeným hřijchem se rodij / podán býwá smrti / nebo gest z přirozenij Synem hněwu / yakž Aposstol swatý dij řka: Byli gsme (prý) Synowé hněwu / yako y ginij/od kterého žádný wyswobozen nemůž býti/gedine skrze wijru/ prostřednijka Lidského Gežijsse Krysta. Protož pewně a sylně tomu wěř/ že netoliko Lidé rozumu / vžjwagijcý/než také y maljčké Djtky/kteréž wžitotech Mateřinských žitij počjnagj/a tam vmijragj /bud to giž narozené/ kteréžto

beze Křtu

beze Křtu ſwatého / který ſe dáwá / we gméno Otce / y Syna / y Ducha ſwatého / z tohoto Swěta z cházegij / wěčným Ohněm treſtáni budau / neb ačkoli žádného hřijchu z ſwých wlaſtnijch ſkutkůw nemagij / wſſak proto z přirozeného hřijchu zatracenij těleſným početijm a pogitjm / gſau tu wadu přigali.

Hoſpodář: **Lépe by tehda bylo když Matka těhodná geſt** / a na zdrawij poněkud neſpůſobná / aby Dijtě w nij pokřtěno bylo / tak by bylo lépe.

Hoſt: **To nemůže býti / nebo prawij** Iſidorus ſwatý: Qui in Maternis ſunt vteris, ideo cum Matre Baptizari non poſunt, quia qui non eſt natus ſecundum Adam, non poteſt ſecundum Chriſtum regenerari, neque enim in eum regeneratio dici poteſt, quem regeneratio non præceſſit. Iſidorus lib: Sententiarum. Ti (prý) co w žiwotech Mateřinſkých gſau / proto s Matkami okřtěni býti nemohau / nebo ten co ſe nerodij podlé Adama / nemůže ſe podlé Kryſta odrodit / aniž ſe může řijcy na něho druhé rozenij / kterýžby ſe prwé nenarodil. To máſs Swatoſt pewnau w Cýrkwi ſwaté powſſechné / kdo by gináče o té Swátoſti držel / nenij w Cýrkwi Páně žádný.

Hoſpod. **Wſſak v wás podruhé Biſkupij křtij / giž** Lidj okřtěné / y w Koſteljch waſſých / takto prawij naſſy Kněži.

Hoſt: **Tomu newěř / kterij koli to prawij / meglij** ſe / potwrzuge Biſkup Křtu S° / který přigijmali w mladoſti / nebo to gt yak gſemt prawil / druhá Swátoſt / při kterýmž od prawowánij / nic wijce Biſkup nemluwij / toliko tytoſlowa: Signo te ſigno ſanctæ Crucis, & confirmo te Chriſmate ſalutis. Znamenám tě / znamenijm Křijže S°. / a potwrzugi tě Krýzmem ſpaſenij wěčného. Namazaw mu Olegem ſwatým Czelo / řijká nad nijm tuto Modlitbu: Emitte in eum ſeptiformem Spiritum Paracletum de cœlis, Spiritū ſapientiæ, & intellectus, Spiritum conſilij, & fortitudinis, Spiritū ſcientiæ, & pietatis, & imple eum Spiritu timoris Domini, & conſigna eum ſigno ſanctæ Crucis, propitiatus in vitam æternā, conſigna in quā, vt ſanctum Spiritum tuum non amittat. Wypuſt Pane naň / ſedmi dárného Ducha twého S° / Vtěſſytele z Nebe / Ducha maudroſti

droſti / y wyrozuměnij / Ducha raddy a ſýly / Ducha vměnij a pobožnoſti / a naplň ho Duchem bázně Božij / a znameneg ho znamenijm Křijže ſwatého / k dogjtij žiwota wěčného / naznameneg ho Pane aby Ducha twého ſwatého neſtratil. Tak toliko Biſkup potwrzuge Křtu prwnjho těmito ſlowy. Geſtlit to přijkro ſlyſſeti od Náměſtnijka Božijho / yá tomu newěřijm / nebo tu nenij nic protiwného / w těch ſlowijch / a Křijž ſwatý kterým požehná Biřmugijcýho / nebo znamenij Křijže ſwatého / geſt nám welmi vžitečné / yak prawij Auguſtýn ſwatý: Qui habitat in cœlis ipſam ignominiam quodam modo & quam pagani derident in loco pudoris noſtri, conſtituit. Který (prý) na wýſoſti Nebeſké geſt / to ſwaté znamenij kteremuž ſe zlij poſmijwagij / na Czela naſſe / kláſti přikázal / aby ti / kteřij s nim choditi budau / byli mu mezy neſſlechetnými / dobře znamenáni / nebo Křeſtiane od Kryſta a od Křijže geh oneyſwětěgſſýho ſe gmenugij / kdo ſe toho znamenij ſtydij / ſtydij ſe za Pána a Spaſytele ſwého. O čemž on mluwij / v Lukáſſe ſwatého w Kapit: 9. Qui me erubeſcit, coram hominibus, erubeſcam eum coram patre meo, qui in cœlis eſt. Kdo ſe mne ſtyděti bude před Lidmi / tijmt ſe yá ſtyděti budu před Otcem mým / kterýž w Nebi geſt.

Hoſpodář: **Prawijte že waſſe Cýrkew wſſeckno** má z Zákona / powěz mi proſým / odkud to wzala Biřmowánij / na kterém mijſtě o tom napſáno máte / oznám mi take?

Hoſt: **Auguſtýn ſwatý / wykládagijc ona ſlowa** w druhých Knihách Mogžijſſowých / w Rozdjlu 12. nám to oznamuge / kdež Pán přikazowati ráčil / mluwijc k Mogžijſſowi / aby naznamenal Domy / w kterých židé bydleli w Egyptě / Krwj Beránkowau / pro to aby Angel Páně / který Pohany treſtati měl / wida takowé znamenij na Domjch / ge pomijgel / o čemž tak wyprawuge: Erit autem vobis ſanguinis, in ſigno, in ædibus, in quibus eritis, & videbo ſanguinē, & tranſibo vos, nec vobis erit plaga diſperdens, quando percuſero terram Egipti. Geneſ: Cap: 12. Bude (prý) wám Krew na znamenj / na Dweřijch v Domůw w kterých budete / a yá vhlédám Krew a pominu wás / a nebude mezy wámi Rána zahubugijcý / když budu treſtati Zemi Egyptſkau: Tak také můg

 Bratře

Bratře pozná Pán Oleg ſwatý na Czelách naſſých / pozná znamenij ſwé/pozná poſluſſné Syny zachowáwagijce Ceremonye geho / ſkrze Ducha ſwatého zřijzené. Máme také w Skutcých Apoſſtolſkých w Rozdijlu oſmém / k terak Apoſſtolé na oné Samaryceſké pokřtěné/we gméno Gežijſſe Ruce wzkládali / a přigijmali Ducha ſwatého.

W Rozdjlu 19. též w ſkutcých Apoſſtolſkých / když ſwatý Pawel w kládal Ruce na pokřtěné. Tak tehda y my gſauce té důwěrnoſti o Pánu ſwým/že nás treſtati nebude/wzhlédnauc na znamenij potwrzenij Křtu ſwatého / z kterého my gſauc wděčni zmladoſti naſſý/od Kmotrůw ſwých / potwrzugeme ſlow a ſlibůw gich/yako wěrnij/ſtálij/a oprawdowj Beránkowé Stáda Božijho. Negmenugeme ſe nad wás lepſſými býti/ toliko powolněgſſými/ a poſluſſněgſſými Wrchnoſti Pána Boha naſſeho/gmenowati ſe můžeme.

Hoſpodář: Nenij co haněti / widijm y wěřijm tomu/že to k něyakému požitku wěřijcým přicházý/a protož mi powijdeg o giných Swátoſtech/wzláſſt o Swátoſti Oltářnij/wſſak tak wypraw abych rozuměti mohl/kde lépe podáwagi/zdali v nás pod obogij / čili v wás pod gednau.

Hoſt: My wěřijme/že Pán a Spaſytel náš/ nenij rozdělený/geſt Bůh oprawdowý / a wſſemohaucý / tak mnoho wážij ſtijn geho / yak mnoho welebné Swátoſti / wſſudy on na mijſta čiſtotná ſwau wſſemohaucnoſtij ſtupowati ráčij / a na nich zauplný a celý zůſtáwá / a přebýwá w nich. A protož nás Apoſſtol Páně oſtřijhá / řkauc w 1. k Korynt: w Rozdijlu 11. Probet autem ſe ipſum homo, & ſic de Pane illo edat, & de Calice bibat, qui enim manducat & bibit indigne, iudicium ſibi manducat & bibit, non diudicans corpus Domini. Skus (prý) ſám ſebe prwé Człowěk/a tak ten Chléb gez / a z Kalichu pij / nebo kdo vžijwá a pige nehodně/odſauzenij ſobě vžijwá/a pige/nerozſuzuge těla Páně.

Pamatůg tehda gedenkaždý na ta ſlowa / a poſlauchey ſlow Auguſtýna ſwatého/ které pijſſýc na ſlowa Jana ſwatého / w Kázanij 26. mluwij: Qui non manet in Chriſto, & in quo Chriſtus non manet, non manducat eius carnem, nec bibit eius ſanguinem : ſed tante rei Sacramentum, ad iudicium ſibi

ſibi manducat & bibit. Kdo (prý) nezůſtáwá / a nepřebýwá w Kryſtu Pánu / a w kom Kryſtus Pán nepřebýwá / nepožijwá takowý Těla geho/ani Krwe geº neydražſſý nepige/než toliko na odſauzenij takowau Swátoſt ſobě přigjmá. Sſetřiž tehda a vwažůg pilně co přigjmáš / k gak w záctnemu a ſwatému pokrmu přiſtupugeš. Poſlyš co o něm onenno wzneſſený Doktor Pijſem ſwatých/Origenes, pijſſýc na ſlowa Mathauſſe Sº. w Kap: 26. na pſaná wyprawuge takto řka: Panis iſte, quem Deus verbum corpus ſuum eſſe fatetur, verbum eſt nutritorium animarum, verbum de Deo verbo procedens, & Panis de Pane cœleſti, qui poſitus eſt, ſuper menſam. de qua ſcriptũ eſt : Præparaſti in conſpectu meo menſam. Chléb (prý) ten/ktery Bůh ſlowém Těla ſwého býti wýznáwá / geſt ſlowo žiwnoſt Duſſy dáwagijcý / ſlowo z Boha ſlowém pocházegijce / a Chléb z Chleba Nebeſkého/ který položen geſt na Stole : to geſt na Oltáři. O kterémž pſáno geſt/ připrawils před twářij mau Stůl. A protož poſlauchey raddy geho/yak tě nabijzý w Kázanij ſwým 5. řkauc: Quando vitæ Pane, & poculo frueris, manducas & bibis corpus & ſanguinem Domini tunc Dominus, ſub tectũ tuum ingreditur, & tu ergo humilians ſemetipſum, imitare centurionem & dicito. Domine non ſum dignus. Homilia 5. Orige: Když Chleba Žiwota wěčneho/a nápoge wěčného požijwáš/tehda požijwáš a pigeš/ Tělo/a Krew Páně/ tehdát Pán pod ſtřechu ſrdce twého wſtupuge/ ty pak w ten čas ponijžugijc ſebe ſamého/náſledůg onoho Setnýka/a řcy/Pane negſem hoden aby wſſel pod Střechu ſrdce mého. A tomu wěř že to ſluſſně řekneš / wěřijc ſlowům které ſwatý Cypryán mluwij: Chriſtus vſq; hodie hoc veraciſſimum, & ſanctiſſimum corpus ſuum creat, & ſanctificat, & benedicat, & pie ſumentibus diuidit. Kryſtus (prý) Pán až do toho čaſu/ to neyprawdiwěgſſý / a neyſwětěgſſý Tělo ſwé/ ſpůſobuge a poſwěcuge/y požehnáwá / a těm kteřij ge z nábožnoſti přigijmagij / rozděluge a dáwá.

Hoſpodář: Yá z těch ſlow ſlyſſým / že tu podedwijma ſpůſoby / přigijmánij ohlaſſugij ti Mužij ſwatij / tak yak nám naſſý Kněžij/w naſſý Cýrkwi podáwagij.

Hoſt: Pořádně dělenij a rozdáwánij / tak wzácného a ſwatého Sakramentu / od Kryſta Pána / toliko ſamé Cýrkwi ſwaté powſſechné / poručeno a ſwěřeno geſt. A protož každý wěrný Křeſtian / z té toliko Pokladnice měl by ho wyhledáwati / kdežto z wnuknutij a naučenij Ducha ſwatého náležitá poctiwoſt ſe gemu děge / neb toho welmi pilně ſſetřiti potřebij / což ſwatý Hilarius, pijſſýc o Trogicy ſwaté w oſmých Knihách ſwých mluwij: Si enim vere verbum caro factum eſt, & nos vere verbum carnem cibo Dominico ſummimus, Quomodo non naturaliter manere in nobis exiſtimandus eſt, qui & naturam carnis, jam inſeparabilem ſibi homo natus aſumpſit, & naturam carnis ſuæ, ad naturam æternitatis ſub Sacramento nobis comunicandæ, carnis ſuæ admiſcuit, ita enim omnes vnum ſumus, quia in Chriſto Pater eſt, & Chriſtus in nobis. Hilarius de Trinitate lib. 8. Geſtli že (prý) oprawdowé ſlowo / Tělem ſtalo ſe geſt / tehda y my giſtotně a nepochybně ſlowo to Tělem včiněné za pokrm přigijmáme. Kterakž medle ginače máme o té neyſwětěgſſý Swátoſti ſmeyſſleti a rozuměti / gediné že w tom přirozenij w nás přebýwati ráčij / kteréžto y přirozenij Těla naſſeho / giž nerozdijlné / a ne oddělitedlné ſobě Człowěk narozenij na ſe přigal / a přirozenij Těla ſwého / k přirozenij wěčnoſti / pod ſpůſobem Swátoſti chwalitebné / nám k požijwánij / a přigijmánij Těla ſwého přiměſſyti ráčil / neb giſtě tak wſſyckni gſme gedno / proto že w Kryſtu Pánu Bůh Otec geſt / Kryſtus pak Pán a Spaſytel náš w nás.

Zná ſe Cýrkew ſwatá k těm ſlowam Kryſta Pána řkaucýho: Kdož koli požijwá Těla mého / a Krew mau pige / we mně zůſtáwá a yá w něm.

Zná ſe k ſlowům gmenowaných Mužůw ſwatých / y ſchwaluge ge / než ſlowa ta ginače ſe rozuměgij / nebo tak chwalitebný pokrm / a oprawdowé Tělo a Krew Boha wſſemohaucýho gedné mocy geſt / tak w pitij yako w pokrmu / ſtýn geho tak wažný yako zauplné přigijmánij / a poſluſſných a ſtarowěrných Křeſtianůw / ne tak yak ginij nowowěrnijcy ſobě ſmeyſſlegi. Nebo mluwij Hilarius, ſwatý / de veritate carnis & ſanguinis: Non eſt relictus ambigendi locus, nunc enim, & ipſius Domini profeſſione, & fide noſtra vere

caro

caro eſt, & vere ſanguis eſt, & hæc accepta id efficiunt, vt & nos in Chriſto, & Chriſtus in nobis ſit. Ibidem. O prawdiwém Těle a Krwi Kryſta Pána / kterėž ſe z Slowa Tělem ſtalo geſt / žádné pochybnoſti nenij / neb giſtě y ſamého Pána a Wykupitele naſſeho ſwědectwijm / y wijrau naſſý / oprawdowé Telo geſt / y tolikéž Krew geho ſwatá oprawdowá / co kdy přigijmáme / to půſobij a ſprawuge w nás / že y my w Kryſtu Pánu gſme / y Kryſtus Pán w nás.

Czehož y Ambrož ſwatý potwrzuge řkauc: Corpus Chriſti edimus vt vitæ æterne poſſimus eſſe participes. Ambr: in Luc: Cap: 22. Proto (prý) Těla Kryſtowého požijwáme / abychom mohli býti aučaſtnijcy Králowſtwij Božijho / y žiwota wěčného.

A na druhém mijſtě opět takto dij: Sicut verus eſt Dei filius, Dominus noſter Ieſus Chriſtus, non quem admodum homines per gratiam, ſed quaſi filius ex ſubſtantia patris, ita vera caro ſicut ipſe dixit quem Accepimus, & verus potus eſt animabus noſtris. Lib: de Sacra: 6. Cap: 1. Yakož (prý) geſt oprawdowý Pán náš Gežijš Kryſtus / a ne tak yak kdy ſwéwolnij mluwiti ſmėgij / ſkrze miloſt a Láſku / než yako Syn z podſtaty Boha Otce narozený / tak též prawé Tělo geho / yakož ſám geſt powěděl / kterėž přigijmáme / y prawý nápog geſt Duſſem naſſým.

Mohu zde připomenaut ſlowa onoho Biſkupa Martina ſwatého / kterėž mluwil / k Bordegalenſkým takto: Nolite vnum & idem putare, eſcam humanam & divinam, que nobis viſibilis eſt, ſed tamen in fide perfecta tota Cœleſtis, per vnam enim corpus, per alteram Anima viuit. Nedomnijwegte ſe (prý) gedno a to býti pokrm Lidſký / a Pokrm Nebeſký / kterýž wy ſpatřugete / nebo giſtě pokrm Nebeſký / na ſamé wijře záležij dokonalé / a wězte že gednijm tělo a druhém Duſſe ſe žijwij.

Pro Pána Boha / ne Gidáſſowým ſpůſobem / k tak chwalitebné a předůſtogné Swátoſti přiſtupůgme / yak nám w tom Auguſtýn ſwatý weyſtrahu dáwá řkauc: Bonum erat quod Iudas accepit, ſed malo ſuo accepit, quia male bonum malus accepit, multum quippe intereſt, non quid accipiat, nec quale ſit, quod datur, ſed qualis ſit ille, cui datur, nam & bona obſunt

& mala

& mala proſunt. Auguſt: Tractatu, 61. & 62. Dobrýt (prý) a ſpaſytedlný byl Kus/ který Gidáſs přigal/než přigal na ſwé zlé / proto že dobré / zle zlý přigal /mnoho wprawdě na tom náležij rozeznati / ne to co přigijmá / ani co to přijgma/ anižž yakowá to wěc geſt/ která ſe podáwá / než yaký geſt ten/ kterému ſe podáwá / neb y dobré wěcy ſſkodliwé gſau/ a zle vžitečné býwagij. Pro Pána Boha Pýſem ſe držte/ne Blu- důw/ Doktotůw ſwatých / ne poběhlcůw ſwýwolných / ne tak pyſſně a nepoctiwě / ſe o tom chwalitebném Pokrmu a Nápogi ptegme. Poſlyſſme Auguſtýna ſwatého genž mlu- wij: Legitur in prouerbijs Salomonis. Si ſederis cenare ad Menſam potentis, intellige conſiderans quæ apponuntur tibi, & ſic mitte manum tuam, ſciens quia oportet te talia præpara- re, nam quæ menſa eſt potentis niſi vnde ſumitur corpus eius, qui animã ſuam poſuit pro nobis, & quid eſt eadem menſa ſe- dere, niſi humiliter accedere, & quid eſt conſiderare & intellige- re, quæ apponuntur tibi, niſi digne tantam gratiam cogitare, & quid eſt ſic mittere manum, ſcias te digne preparare. Cžte ſe (prý) w přiſlowijch Salomonowých: Když ſedneſs za Stůl s mocným/pozorůg pilně coť položij/a teprwa k tomu rukau ſahni/ wěda že y tobě potřebij bude takowé wěcy při- prawowati /to přigijmeg coť podáwá a předkládá Sſaffář Páně. Co (prý) to geſt za Stůl možného toho/ toliko ten/ kterého ſe bere Tělo toho / který Duſſy ſwau položil za nás. A co geſt také ſednauti za Stůl/ toliko pokorně a ſkrau- ſſeně/ k té chwalitebné Swátoſti přiſtaupiti. A co geſt pilně pozorowat na wěcy předložené / nežli vwažowati aby hodně ten Pokrm přigal. Co také w ſobě obſahuge wſtáhneme Ru- ku / gediné hodně a náležitě přiſtaupýti k přeneyſwatěgſſý Swátoſti/nebo to wěz že Krýſtus Pán rozdělen/ani odlau- čen býti nemůže/ yak týž Auguſtýn ſwatý mluwij: Diuidi enim atq; ſeiungi Chriſtus non poteſt. Beř tehdy ſobě w ro- zům ta ſlowa.

Hoſpodář: An naſſy Kněžij to nám prawij / že to toliko geſt ſpůſob a znamenij Wečeři Páně?

Hoſt: Yak kdo wěřij/tak mu ſe ſtáwá/my Spa- ſytelowi naſſemu wěřijme/ mluwijcýmu / očemž nám Theo- philactus

philactus, Doktor ſwatého Pijſma / piſſýc na ſlowa Mat- thauſſe ſwatého/ w Rozdijlu 29. wyprawuge řkauc: Chri- ſtus dicens, hoc eſt corpus meum, oſtendit quod ipſum cor- pus Domini eſt Panis, qui ſanctificatur in Altario, & non re- ſpondens figura. Non enim dixit, hoc eſt figura, ſed hoc eſt Corpus meum, ineffabili enim operatione transformatur, eti- am ſi nobis videatur Panis, quoniam infirmi ſumus, & abho- remus crudas carnes comedere. Maxime hominis carnem, & ideo Panis apparet, ſed caro eſt Chriſti. Kryſtus Pán mlu- wij: Toto geſt Tělo mé/ tjm nám vkazuge / že to geſt opra- wdowé Tělo Páně / Chleb totižto / který ſe na Oltáři po- ſwěcuge. Neprawij Pán že to geſt Figura a znamenij Tě- la geho / než mluwij: To geſt Tělo mé/ nebo to newypra- witedlným ſpůſobem ſe působij / a proměňuge / ačkoli ſe nám zdá býti pauhým Chlebem / neb gſme mdli / a ſtracho- walibychme ſe ſyrowého Maſsa giſti/obzwláſſtně pak Czło- wěčijho. A protož Chlebem ſe nám býti zdá / než geſt opra- wdowé Tělo Spaſytele naſſeho Kryſta Pána.

Pijſſýc také na ſlowa Marka ſwatého w Rozdijlu 14. takto dij: Cum Chriſtus benedixiſſet hoc eſt gratias egiſ- ſet, fregit Panem, id quod etiam nos facimus, preces ad iungendo. Hoc eſt Corpus meum, hoc inquam quod ſumi- tis, non enim figura, tantum & exemplar quoddam Domi- nini Corporis, Panis eſt, ſed in illum conuertitur Corpus Chri- ſti. Dominus enim dicit: panis quem ego dabo, caro mea eſt. Et iterum, niſi ederitis carnem Filij hominis, & quomodo dicis, caro non videtur: O homo propter no- ſtram infirmitatem iſtud fit, Deus noſtræ infirmitati con- deſcendens, ſpeciem quidem Panis & vini ſeruat, in virtutem autem Carnis & ſanguinis tranſelementat. Kdy (prý) Kryſtus Dijky činil a dobrořečil / lámal Chléb/ tak yakž y my až doſawád činijme / Modtlitby připogugijc řekl: To geſt Tělo mé / to prawijm kterěž přigijmáte/ne Forma/ ani znamenij toliko Těla Kryſtowého / ten Chléb geſt / než w ně proměňuge ſe Tělo Kryſtowo. Neboť giſtě Pán řekl. Chleb který yá dáwám/Tělo mé geſt/ a neřekl/ ſpůſob a znamenij Těla mého. Než Tělo mé geſt. A opět ginde

mluwij: Nebudeteli gijſti Těla Syna Cžlowěka / y ktetak prawijſs neſpatřuge ſe Tělo. O Cžlowěče dle naſſý mdloby to ſe děge / nebo Pán Bůh naſſý mdlobě ffolkugic / způſob nám toliko Chleba a Wijna vkazuge / než wſſak to wmoc a wpodſtatu Těla y Krwe ſwé ſwaté proměňuge.

Hoſpodář: Wſſak yá toliko chcy wěděť / proč waſſy Kněžij tak Lidem nepodáwagij / yak geſt podáwal Kryſtus Chleb a Wijno / w oſobě Těla y Krwe ſwých / an y toho zde dowozugeſs / že wſſudy tak má býti podáwáno.

Hoſt: Cži nerozumýſs oněch ſlow v Jana Swatého w Kapitole 6. Kdež Spaſytel mluwiti ráčij: Amen, Amen dico vobis, non Moyſes dedit vobis Panem de cœlo, ſed Pater meus dat vobis de cœlo Panem verum, Panis enim Dei eſt, qui de cœlo deſcendit, & dat vitam mundo. Dixerunt ergo ad eum: Domine, ſemper da nobis Panem hunc. Dixit autem eis Ieſus: Ego ſum Panis vitæ, qui veniet ad me non eſuriet, & qui credit in me, non ſitit unquam. Zagiſté / Zagiſté prawijm wám / ne Mogžijs dal wám Chleb z Nebe / než Otec můg dáwá wám z Nebe Chleb oprawdowý / nebo Chleb to Božij geſt / ktery z Nebe ſtaupil / a dáwá žiwot Lidem na Swětě. A oni řekli k němu: Pane / dey nám wždycky Chleba toho. A Gežijſs gim zatijm řekl: Yá gſem Chleb žiwota / kdož přicházý ke mně / nebude lačněti / a kdož wěřij we mne / nebude žijzněti nikdý. Z těch ſlow Bratře milý poznáweg / že každý může přeſtáwati na wſſemohaucnoſti geho / nebo geſt Bohem žiwým / oprawdowým / a rozdělený ani odlaučený býti nemůže. Yakť on prawil: Kdo k němu přigde / nebudeť lačněti / než naſycen bude / a geſtli zauplně / a dokonále vwěřijſs / nebudeſs žijzněti na wěky.

Na Wijře ten Pokrm záležij / a kdo zauplné Wijry nemá / o wſſemohaucnoſti Božſké / takowý žádného aužitku nemá z toho Pokrmu / než ſobě Saud wěčný přigijmá. A to ptoto / že nenij wyhledán k chwálenij prawého Boha / ani k tomu wynaučen od Ducha S°. A Spaſytel náſs prawij.

Nemo poteſt venire ad me, niſi Pater qui miſit me traxerit eum. Žádný (prý) nemůž přigijti ke mně / gediné gen Otec můg / kterýž mne poſlal / přitáhne geho.

Nebudiž tehda tak zatwrdilým / a nedůwěrným / zbázný k tomu Pokrmu přiſtupůg / neb ti Spaſytel w týž Kapitole mluwiti ráčij: Ego ſum Panis vitæ, Patres veſtri manducauerunt Manna, in deſerto, & mortui ſunt, hic eſt Panis de cœlo deſcendens, vt ſi quis ex ipſo manducauerit, non morietur. Ego ſum Panis viuus, qui de cœlo deſcendi, ſi quis manducauerit ex hoc Pane, viuet in æternum, & Panis quem ego dabo caro mea eſt, pro mundi vita: Yáť gſem Chleb žiwota. Otcowé waſſy / gedli gſau Mannu na Pauſſti / a zemřeli gſau. Tenť geſt Chleb z Nebe ſtupugijcý / aby budeli geg kdo gijſti / neumřel. Yáť gſem Chleb žiwý genž gſem z Nebe ſtaupil / budeli kdo gijſti z Hleba tohoto / žiw bude na wěky / A Chleb kterýž yá dám Tělo mé geſt / za žiwot Swěta. A tak wěz že Kryſtus Spaſytel náſs / Krew ſwau neydražſſý w Těle ſwým noſyl / a ne w giné nádobě. A protož geſtli hodně požijwati chceſs Těla toho / přigijmeg yakž oprawdowý Sſaffář Božij dáwá / ne poběhlec a odřezanec / neboť takowij negſau Sſaffáři / než záhubcy Duſſý waſſých / ſámi od Cžerta pro ſwau wůli / peychu a neposluſſenſtwij / od Pána odwedeni.

Hoſpodář: Než oni nám prawij / že Kryſtus y Apoſſtolé tak podáwali pod obogij / a oni též tak dělagij.

Hoſt: Wěř tomu že ſe wtom s prawdau potkagij / neb yá gim vkáži přijklad w ſkutcých Apoſſolſkých / w 2. Kapit: kdež ſe tak čte: Qui ergo acceperunt Sermonem eius, Baptiſati ſunt, & apoſitæ ſunt in die illa animæ circiter tria millia: Erant autem perſeuerantes in doctrina Apoſtolorum, & communicatione fractionis Panis, & orationibus. Tehda (prý) / ti kterým Petr prawil o přijſſtij Ducha S°. přigali ſlowo ge° / a pokřtěni gſau / y přiwinulo ſe k nim w ten den Lidij yako tři Tiſýce / a býli trwagijcý w Včenij Apoſſtolſkém / a w požijwánij lámanij Chleba / y w Modlitbách. Tu ſe žádná zmijnka o Kalichu neděge. Týž w ſkutcých Apo-

ſſtolſkých w Kapit: 27. Wſſak máſs Bibligi / čti ſobě ſlowa tato: Et cum lux inciperet fieri, rogabat Paulus omnes ſumere cibum dicens: Quartadecima die expectantes jeiuni permanetis, nihil accepientes, propterq; rogo vos accipere cibum pro ſalute noſtra, quia nulius veſtrum capillus, de capite peribit, & cum hec dixiſſet, ſumens Panem gratias egit Deo in conſpectu omnium, & cum fregiſſet, cepit manducare, animæ qui aut ores facti ſunt, & ipſi ſumpſerunt cibum, eramus vero vniuerſæ anime in naui ducentæ, ſeptuaginta ſex: A když (prý) počalo ſwijtati / proſyl Pawel wſſech / aby přigali Pokrm řkauc: Giž geſt tomu čtrnáctý den / yak ti wáte / poſtijce ſe / ani gſte geſſtě negedli / protož proſým wás / abyſſte přiyali Pokrm / pro ſwé ſpaſenij / neb žádnému z wás wlas z Hlawy nezahyne. A když to powěděl / wzawſſy Chleb Dijky činil Bohu předewſſemi / a když rozlomil / počal gijſti. Tehda y oni magijce dobrau naděgi / přigali Chleb / a nebo Pokrm ſwatý / a byló nás wſſech dwě ſtě ſedmdeſáte y ſſeſt Duſſý. A protož waſſy bijdnij nedowčenij Sſaffáři / nechť ſe z toho nehonoſý / aby oni prawdu wám oznamowati měli / nic giného toliko blud w který ſámi vwedeni gſau / teprwa to poznagij / když gim Pán za ſlužbu platiti bude. Než giſtě tak yak Remigius ſwatý / pijſſýc na ſlowa v Mathauſſe S. onoho: Běda tomu ſkrze koho Syn Człowěka wydán bude / očemž on tak začijná: Ve tradentibus Chriſtum ad crucifigendum, ſed ve cum maligna conſcientia ſub Sacramento ſumentibus illum, & ſi non tradunt Iudeis ad crucifigendum tradunt tamen ipſum inimicis ad ſumendum. Běda (prý) těm / kteřij wydalij Kryſta na vkřižowánij / než mnohém wijce běda těm / kteřij ho Nepřátelům / a Lidem zlého ſwědowij dawagij nenáležitě ku požijwánij.

Hoſpodář: An w Káncyonálu Bratrůw Boleſlawſkých: O dwanácte čtau ſe ſlowa tato wytiſſtěná / Tělo a Krew Páně drahá / tělesně tu byti nemá.

Hoſt: Bratře milý / těch kteřij tak rozumegij / wyſtřijhegme ſe yako Gedu / nebo ſwatý Jan w prwnij Kanonyce ſwé / w Kapitole 4. takto dij. Omnis Spiritus qui

confitetur Ieſum in carne veniſſe, ex Deo eſt, & omnis Spiritus qui ſoluit Ieſum ex Deo non eſt, & hic eſt Antichriſtus, de quo audiſtis quoniam venit, & nunc jam in mundo eſt. Wſſeliký (prý) Duch / který wyznáwá že Gežijs Kryſtus Spaſytel náſs w Těle přiſſel / z Boha geſt. A wſſeliyaký Duch který (prý) dělij Gezu Kryſta / z Boha nenij / A toť (prý) geſt Antykryſt / o kterým gſte ſlyſſeli že přiſſel / a neničko na Swětě geſt / a to w Boleſlawi ſobě Stolicy založil. Protož ty takowých Antikryſtůw ſe pilně warůg / nebo to negſau Křeſtiane / než Pohane / genž Boha neznagij / o geho wſſemohaucnoſti nic nedržij / o těch ani o gich Swátoſti kterýchž oni nemagij zmijnky nečiň.

Poſlyſs Bernarta ſwatého / kterýž tak mluwij w Liſtu ſwým: Sacramentum Dei altiſſimi ſuſcipiendum eſt, non diſcutiendum, venerandum non diiudicandum, fide fortitum, non in natum traditione ſancitum, non ratione adinuentum: Bernar: in Epiſt: Swátoſt Boha neywyšſſýho přigijmána má býti / než nedělená má býti / ctená a welebená / nerozſuzowaná / ſkrze wijru ſe doſtáwá / neb nenij wrozená / podanijm Kryſtowým geſt vſtanowená / a ne ſmyſly Lidſkými / wynalezená.

A protož wyſtřijha Ambrož ſwatý Sſaffáře Cyrkewnij řkauc: Vide quid agas Sacerdos, ne ſebrienti manu Chriſti Corpus attingas, prius currare vt poſſis miniſtrare. Ambro: lib: I. de Viduis. Ne po Boleſlawſku ſe to dáwat má.

Hleď pilně co děláſs Kněže / Sſetř aby ſe nečiſtau Rukau Těla Kryſta Pána nedotýkal / ſnaž ſe oto neyprw / aby mohl hodně přiſluhowati.

Prawijm tehda / kdožkoli proti té chwálitebné Swátoſti Oltářnij mluwij / kteráž ſe w prawé Cýrkwi Kryſtowé působij / aby tu nebylo Tělo a Krew Páně na každý čas / tak při přigijmánij / yak při odprawowánij Mſſe ſwaté / takowý nenij / aniž hoden geſt ſlauti Křeſtianem / nebo w tom bludu potýká ſe / netoliko z Apoſſtoly / než y z ſamým Kryſtem Pánem / kterýž mluwiti ráčil: Hoc eſt corpus meum, quod pro vobis tradetur. Toť (prý) geſt Tělo mé / které za wás bude wydáno. O čemž y Pawel ſwatý / w prwnij ku Korynthům / w Kap: II. dij: Quicunq; Manducaverit Panem

hunc, & biberit Calicem Domini indigne, reus erit Corporis & ſanguinis Domini. Qui enim manducat & bibit indigne, iudicium ſibi manducat & bibit, non dijudicans Corpus Domini. Kdož koli bude požijwati Chleba toho / a pijti bude Kalich Páně nehodně / bude winen Těla y Krwe Páně. Nebo kdo požijwá a pige nehodně / ſaud ſobě gij a pige / nerozſuzugijc Těla Páně.

Hoſpodář: Geſſtě pochybugi / komu z wás mám wěřiti / ſlowům li těm / která mi tu prawijš / a neb oněm kteté gſem četl w Konffeſý Bratrſké / w Artykulu třináctem / w Liſtu 17. napſaná. Než Chleb Chlebem / a Wijno Wijnem zůſtáwá.

Hoſt: Nát bludůw Pikartſkých zaſtawěti nebudu / yak ſobě poſwěcugij / tak nechť magij a vžijwagij / vznáwagij ſe w tom / že gſau potratili z té Swátoſti Kryſta Pána / geho ani pod gednau / ani také pod obogij ne přigijmagij / než na ſamých zewnitřnijch ſpůſobijch / totižto na pauhém Chlebě a Wijně / přeſtáwati muſegij / neb žádných téměř Kněžij řádne ſwěcených / a moc ku poſwěcowánij též Swátoſti magijcých / nemagij. Protož ty ſtřež ſe těch / a to coť Cýrkew ſwatá wſſeobecná poraučij / w njž to geſt Trůn Boha wſſemohaucýho / kterážto / ſobě ſlowa geho ſwaté / poručené a ſwěřené / tobě oznamuge / w téť ſe ta Swátoſt půſobij / ſkrze Ducha ſwatého / a ſkrze ſlužebnijky geho / očemž pod vwarowánijm hněwu Božijho nepochybůg / než tomu ſylně a ſtále wěř. A poſlauchey Ambrože ſwatého / kterýž w Kázanij ſwém o té Oltářnij Swátoſti takto dij: Omnia quecunq; voluit Dominus fecit in cœlo & in terra, & quia voluit ſic factum eſt, ita licet figura Panis & Vini in Altari videatur, nihil tamen aliud quam caro Chriſti & Sanguis, poſt conſecrationem credenda: Vnde ipſa veritas ad Diſcipulos, hec inquit caro mea eſt pro mundi vita, & vt mirabilius dicam non alia plane, quam quæ nata eſt, de Maria Virgine, & paſſa fuit in Cruce, & ſurexit de ſepulchro, hec inquam ipſa eſt, & ideo Chriſti eſt caro quæ pro mundi vita ad huc odie offertur, & cum digne percipitur vitam vtiq; in nobis æternam operatur. Ambro: in Sermo: de Euchariſtia, diſtin: 2. Wſſeckny (prý) wěcy

wěcy kterež Pán chtěl včinil / na Nebi y na Zemi / a yak chtěl tak ſe geſt ſtalo / tak také tuto / ačkoli znamenij toliko Chleba a Wijna na Oltáři widijš / wſſak nic méně gineho / gediné prawé Tělo Kryſtowo / a Krew geho negdražſſý / po poſwěcenij od Kněze oprawdowého / tomu wěřiti máš / yako ſáma prawda k Včedlnijkům dij: Totoť geſt Tělo mé za žiwot Swěta. A ačkoli diwněgij powijm / nenij giné / geſt to Tělo / gediné to které ſe narodilo z přečiſté Panny Marye / a na Křijži trpělo / y z mrtwých wſtalo / to to prawijm giſtě geſt. A protož Tělo Kryſta Pána geſt / které za žiwot Swěta geſſtě až dodnes obětowáno bywá / na Oltáři od Kněžij w Koſtelijch a mijſtech ſwatých / a kdy ge kdo hodně přigijmá / žiwot giſtě wěčný w něm ſprawuge a půſobij.

Hoſpodář: Hanijš naſſe Kněžij / zlechčugeš gegich Swátoſti / můžeš ſluſſněgij a ſprawedliwěgi waſſe Kněžij haněti / kterak oni mohau takowau Swátoſt ſprawiti yak dijš / poněwadž gſau mnozý Ožralcy / Smilnijcy / což ſám Pán widij.

Hoſt: Dobře prawijš / že to wſſecko dobře ſám Pán zná a widij / yak ſe kdo w ſwým powolánij řijdij a ſprawuge / než yá o hřijſſých a neprawoſtech nižádného ſproſta newyprawugijc / aniž mi gich zpytowati neb wyprawowati / nelze / než toliko o pořádku oprawdowým / Cýrkwe ſwaté oznamugiť / aby ty wěděl / že každý Kněz / od Wrchnoſti Cýrkewnij poſwěcený / a k ſlužbě Páně vſtanowený / má moc / tu welebnau Swátoſt ſprawiti / a ſpůſobiti / yak to Auguſtýn ſwatý oznamuge těmito ſlowy: Hoc Sacramentum non in merito conſecratis, ſed in verbo efficitur creatoris, nec bonorum diſpenſatorum, meritis ampliatur, nec malorum attenuatur. Auguſt: de Eccleſia: dogmat: Ta chwalitebná Swátoſt Oltářnij / ne w záſluhách poſwěcugijcýho / než w ſlowě Stwořitele wſſech wěcý ſe ſtáwá a půſobij / ani ſe rozſſyřuge dobrých Sſáffářůw záſluhami / ani zlých a nepřijkladných Kněžij žywubýtijm nezmenſſuge ſe wſſemohaucnoſt geho / ſám to Stwořitel ſkrze ně ſlowy ſwými půſobij / za geho poručenijm to ſe ſtáwá / a to z obſſijrněgſſých ſlow / týž Auguſtýna ſwatého / geſſtě lépe ſrozumijš kdež on dij: Intra Eccleſiam

ſiam Catholicam, in Miniſterium Corporis & ſanguinis Domini, nihil à bono maius, nihil à malo minus, perficitur Sacerdote, quia non in merito Conſecrantis, ſed in verbo efficitur creatoris, & virtutæ Spiritus ſancti, ſi enim in merito eſſet, Sacerdotis, nequaquam ad Chriſtum pertineret. Nunc autem, ſicut Chriſtus ipſe eſt qui Baptiſat, ita ipſe eſt qui per Spiritum ſanctum efficit carnem, & tranfundit in Sanguinem. Credendum enim eſt, quod in verbis Chriſti Sacramenta conficiuntur, cujus prius creata ſunt imperio, eius vtiq; verbo recreantur ad melius. Auguſt lib: de Corpore Chriſti. W Cýrkwi (prý) wſſeobecné Katholické/ w ſprawowánij Těla a Krwe Páně/ nic wijce/ od dobrého/ aniž ſe také méně co od zlé° Kněze nepůſobij/ ani ſe neſtáwá/ nebo ne w záſluhách poſwěcugijcýho/ než w ſlowě to ſe wykonáwá Stwořitele ſamého/ a mocý Ducha ſwatého/ neb kdyby to bylo w záſluhách Kněze/ nikoli by ta Swátoſt Kryſtu Pánu nepřináležela/ nynij pak/ rowně yako ſám Kryſtus Pán geſt/ genž Křtij/ tak také/ y on ſám geſt/ který ſkrze Ducha ſwatého půſobij Tělo/ y proměňuge Wijno a Wodu w Krew ſwau negdražſſý/ tomu gſme powinni wěřiti/ že w ſlowijch Kryſta Pána/ Swátoſti ſe činij/ a půſobij. Na gehožto rozkaz a poručenij/ prwé gſau ſtwořená/ a ſlowem geho ſwatým proměňuge ſe w lepſſý/ a nám k ſpaſenij/ a dogijtij wěčné Radoſti vžitečnėgſſý. A dále dokládá toho řka: Omnia Sacramenta quum obſunt indigne tractantibus, proſunt tamen per eos digne ſumentibus. Wſſecknу (prý) Swátoſti/ ačkoli ſſkodné gſau nehodně ge ſprawugijcým/ a wſſak proto welmi vžitečné a proſpěſſné gſau/ hodně ge přigijmagijcým. A protož ſe nechť každý ſám ſſetřij/ w powinnoſti ſwé/ Nebo Cýrkew ſwatá od Pána zřijzená/ žádného neoklamá/ opatřil gi Pán dobře/ toliko my yáko poſluſſnij Synowé/ mocně ſe gi přidržůgme/ o tom vſylugic/ abychme hodně k tomu Pokrmu přiſtaupiti mohli/ nebo prawij Geronym ſwatý/ pijſſýc na ſlowa Lukáſſe ſwatého: Biberunt ex hoc omnes. Ebrietas felix, ſacietas ſalutaris, quæ quanto copioſius ſumitur, tanto ſobrietatē ſumentibus donare dignatur, & Iudas bibit, ſed non ſaturatur, nec ſitim extinguit ignis æterni, quia indigne ſitiuit Miniſteria Chriſti. Blahoſlawené (prý) opilſtwij/ ſpaſytedlné naſycenij/ které

čým hognėgij ſe bere/ tým wětſſý ſtřijdmoſt přigijmagijcým ſe dáwati ráčij/ an také y Gidaſs pil/ wſſak ſe předce nenaſytil/ ani žijzně nevhaſyl wěčného Ohně/ proto že nehodně žijzněl/ tagemſtwij Kryſta Pána.

Z těch ſlow/ porozuměti každý může/ že kdo hodně požádá/ zauplně žádoſt geho naplněná býwá. Kdo pak nehodně/ a newěrně/ byť mu pak y ſám Kryſtus podáwal/ yako Gidáſſowi/ nic mu to platno nebude.

Hoc eſt manducare eſcam illam, & illum bibere potum, in Chriſto manere, & illum manentē in ſe habere. Aguſt: Požijwati Pokrmu toho/ a pijti Kalich/ což giné° geſt/ než w Kryſtu bydleti/ a geho w ſobě mijti.

Hoſpodář: Kryſtus podáwal v wečer/ ne tak pak waſſy Kněžij ráno podáwagij/ wſſeckno giſtě nám téměř proměnili/ tak yak ſe wám lijbilo a zdálo/ ne tak yak Kryſtus Pán vſtanowiti ráčil.

Hoſt: Ne na Kněžij/ než na Ducha ſwatého w té mijře nařijkáte/ y na Apoſſtolſké nařijzenij/ a vſtanowenij/ očems giž prwé ſlyſſel/ y Auguſtýn ſwatý k Jowinyánowi pijſſýc takto dij: Liquido apparet quando primo acceperunt Diſcipuli Corpus & Sanguinem Domini, non eos accepiſſe jeiunos: Nunquid tamen propterea calumniandum eſt vniuerſā Eccleſiam, quod à jeiunis ſemper accipitur. Ex hoc enim placuit Spiritui Sancto, vt in honorem tanti Sacramenti, prius in Os Chriſtiani Dominicum Corpus intraret, quam ceteri cibi: Nam ideo per vniuerſum orbem, mos iſte ſeruatur. Neq; enim quia poſt cibos Dominus dedit, propterea pranſi, aut cænati fratres, ad illud Sacramentum accipiendum conuenire debent, aut ſicut faciebant, quos Apoſtolus redarguit & emendauit, menſis ſuis iſta miſcere. Namq; Saluator quo vehementius comendaret, Myſterij illius altitudinem, vltimum hoc voluit infigere cordibus memoriæ Apoſtolorum, aquibus erat ad paſſionem digreſſurus, & ideo non præcepit quo deinceps ordine ſumeretur, vt Apoſtolis per quos Eccleſias diſpoſiturus erat, ſeruaret hunc locum: Nam ſi hoc ille monuiſſet, vt poſt cibos alios, ſemper reciperentur, credo quod eum morem nemo mutaſſet. Auguſt: Lib: reſpon: ad

Iouinianum diſtin: 2. Očitě ſe to ſpatřuge/ když poneyprwé přigijmali Apoſſtole Tělo Páně / že ti toho naſſtijtroby nepřigijmali / protož tehda má ſe haněti a vtrhati wſſeobecná Cýrkew/ že tak wždycky lačným Lidem podáwá / tak ſe lijbilo Duchu ſwatému / aby ku poctiwoſti takowé Swátoſti / dřijwe Człowěk Křeſtianſký Těla Páně požijwal/nežli giných Pokrmůw. A protož ſe ten obyčeg powſſem Okrſſlku Swěta až do dnes zachowáwá / nebo ne proto Kryſtus Pán po Wečeři podáwati ráčil/aby wěrnij nagedſſý ſe a nawečeřewſſý / k přigijmánij té Swátoſti Oltářnij ſe zcházeli/ yakož gſau někteřij činili/ kteréž Apoſſtol Páně treſtal / a woprawowal z toho/ aby toho na Stoly ſwé nemijſſeli / a podáwali/ než aby Spaſytel náš / tim weyš zchwálil a zwelebil tagemſtwij ſwého wzáctnoſt / to neypoſléze ráčil geſt w ſrdcých a w paměti Apoſſtolůw ſwých ſchowati / od kterých měl na vtrpenij ſe odebrati. A protož nepřikázal / aby potomně to takowým pořádkem přigijmáno bylo / proto aby Apoſſtolům ſkrze kteréžt měl Cýrkew ſwau rozſſýřiti / a wzdělati / to mijſto zachowal. Neb kdyby on byl napomenul / aby po gijdle takowá Swátoſt Oltářnij měla přigijmána býti wždycky / wěřijm žeby byl toho obyčege žádný nikdá nezměnil.

Protož yak geſt Apoſſtol Páně/ w 2. Kapit: w ſkutcých Apoſſtolſkých / yak gſem prwé oznámil podáwal / tak též ginij wſſyčkni při Oběťijch ſwých činij / tak činij Cýrkew ſwátá wſſeobecná/ y činiti bude do ſkonánij Swěta.

A protož giž wěř / že žádný nemůže zlechčiti Cýrkwe ſwaté / nebo má mocného / a nepřemoženého Ochránce / totižto / Ducha ſwatého / s gehožto wůlij w nij ſe wſſeckno děge / byť pak Kněžij geſſtě horſſý byli / to gegijmu Pořádku nic na vgmu / ani na vblijženij nenij / aniž býti nemůže. Yak Rzehoř Swatý toho dokládá řkauc: Non nocet malitia Epiſcopi, neq; ad Baptiſmum infantis, neq; ad Eccleſiæ conſecrationem, quia Baptiſma à Deo datur, non ab homine venit. Sic & Euchariſtia, & omnia quæ in Altari ponuntur, non ab homine, ſed à Deo, ſanctificationem accipiunt. Greg: lib: quæſt: 1. Nenij na překážce zloſt Biſkupſká/ani Kněžſká/ani ke Křtu Nemluwňátka / ani k poſwěcenij Koſtela / nebo

nebo Křeſt od Boha dáwán býwá/ne od Człowěká pocházý/ y wſſecky wěcy/ které na Oltáři ſe kladau/ od Pána Boha poſwěcenij ſwé přigijmagij.

Hoſpodář: Wždyť ten obyčeg dánij dáwnij geſt/ w Králowſtwij Czeſkém / yako Jan Hus Miſtr poručil / pod obogij podáwati/ tak podáwagij / y tak to giž obyčegem předkůw naſſých zaſſlo.

Hoſt: Schowegte ſe wy s waſſým Huſem/ nedělegte mu w tom křiwdy / neb ſe gemu o tom ani zdálo/ než byť pak třebas tomu y tak bylo/ což nikoli nenij / odkad wzal tu moc/ zdaliž on mohl takowé přigijmánij/ vſtanowowati/ zagiſté newijte co mluwijte/ nebyl to Hus/ než něyaký Draždianſký Petr Rector Sſkolnij / rodem z Draždian / kterýž přigda k Miſtru Jakubelowi/ yako Hagek na Liſtu / 370. oznamuge geho ſlowa: Pane Miſtře poctiwý/ geſt mi to diwná wěc / do wás wſſech Kněžij / že geden blud widijte/ a druhého ne. A wyňaw z ňader Zákon/ vkazowal mu ona ſlowa v ſwatého Jana w Kapit: 6. Nebudeteli gijſti Těla Syna Człowěka/a pijti Krwé ge°/nebudete mijti žiwota w ſobě. To vſlyſſaw Miſtř Iacobellus, genž tehda byl Spráwcým Koſtela ſwatého Michala w Starém Městě Pražſkém/ řekl: Wěz milý Petře/ žeť gſem yá Miſtr w Logice/ ane w Zákoně. Nahledſſy potom do Cztenij Iacobellus, rozuměgijc že tu o hmotném a zewnitřném gedenij a pitij Kryſtus Pán mluwij/ on milý Miſtr včinil Intimacij, podlé obyčege Miſtrowſkého / položiwſſe Tytul o přigijmánij Sakramentu Oltářnijho / začal to přigijmánij pod obogij ſpůſobau/ wěc nowau a neſlýchanau w těch Kraginách / y tak wſſecken Pořádek w Koſtelijch které prwé Cýrkwi ſwaté poſluſſnij byli/ bludů nadělal / kteréž Lidé bezrozůmnij rozſýli / a wás tijm od gednoty Cýrkwe ſwaté Katholické/ která geſt Studnicý prawdy odtrhli/ od kterýžto kdy ſe kdo odlaučij/ wěc giſtá a prawdiwá/ od Kryſta Pána ſe odlaučij. Non habebit Deum Patrem, qui non habet Eccleſiam Matrem. Nebude gmijti Pána Boha za Otce / kdo Cýrkwe ſwaté nemá za Matku. Počala ſe ta bludná Sekta / Létha Páně/ 1414. A prwé

Létha

Letha Páně / 894. Knijže Bořiwog / netakowý Pořádek
byl obgednal / y kámž prosým poděgete wssechny Králowstwj
giné Katholické / y ony wzáctné předky / kteřijž ginač než
pod gednau přigijmali. O pamatůgte pamatůgte / a pozor
měgte na slowa Augustýna swatého / mluwijcýho: Nam
vnum atq; idem Sacrificium Ecclesiæ propter nomen Domini,
quod inuocatur, & semper sanctum est, & tale cuiq; fit quali
corde ad accipiendum accesserit. August: contra Epist: Parm:
lib: 2. Cap: 6. Gedna (prý) každá Swátost / Cýrkwe
swaté wsse obecné / a obět pro gméno Páně / které se wzýwá
swatá gest / y takowá gednomu y druhému bywá / a prospij⸗
wá / toliko s yakým srdcem k přigijmánij kdo přistupuge.

Hospodář: Wěř o tom / že nás nic giného wijce /
yako wássy Kněžij zlij / a nepřijkladnij / od gednoty / a Spo⸗
lečnosti Cýrkwe Katholické neodhánij.

Host: Ta weymluwa wám nepostačij / před
Lidmi ani před Pánem Bohem / neb gestli hanijte nasse Kně⸗
žij / tot nám na vblijženij ani Cýrkwe Páně nic nenij / neb se
vtijkáme k slowům Krysta Pána / kteréž nám na weystrahu
zůstawil / v Mathausse swatého / w Kapit: 23. takto řka:
Cožby koli prawili wám / to zachowáwegte a činte / než po⸗
dlé skutkůw gich se nesprawůgte. Sám toliko Czert / wám
mjláčkami činij wásse Minystry / při kterých wssečkny skutky
Boha přemizlé se spatřugij / a na gich službu nikdá nehledij /
než nassy yak nám Cypryán swatý oznamuge / w Kázanij
swým pijssýc o vmučenij Krysta Pána / takto dij: Quicunq;
sunt Sacramentorum Ministri, qualescunq; sint manus, quæ
vel mergunt accedentes ad Baptismum, vel vngunt, quale-
cunq; pectus de quo exeunt sacra verba, operationis auctori-
tas, in figura crucis omnibus Sacramentis largitur effectum, &
cuncta nomen, quod omnibus nominibus eminet, à Sacramen-
torũ vicarijs inuocatum conficiunt. Cyp: Ser: de Pas: Christi.
Kteřij (prý) koli gsau / služebnijcy předůstogných Swáto⸗
stij / yaké koli gsau Ruce / bud to že omýwagi na Křest swa⸗
tý podané / bud že pomazugij / yaké koli gsau srdce z kterýchž
wychazegij swaté slowa / proto samo sprawowánij w zname⸗
nij Křijže swatého / který wssem Swátostem dokonálost
dáwá

dáwá / wssecko to gméno / které nad wssechny gména wy⸗
wýsseno gest / poswěcuge / kdy wzýwáno býwá od Správce
Swátosti / to gest Kněžij / wssak toliko od pořádnych / ne od
poběhlcůw / které y Pán y Cýrkew geho zahodili / o těch by
pak byli neyhorssý zauffati nemáme / když gsau w službě Páně /
Sakramenta posluhowánij gjch / swaté gsau / nebo negsau
od nich / než od Pána Boha / tak yako Augustýn swatý pij⸗
ssýc contra Crescen: Cap: 20. dij: Non ideo veriora & san-
ctiora sunt Sacramenta, quia per meliorem administrantur.
Illa namq; per se ipsa vera & sancta sunt, propter Deum ve-
rum, & sanctum cuius sunt. Ne proto (prý) gsau prawdi⸗
wěgssý / a swětěgssý Swátosti / že skrze lepssýho Sprawcý
spůsobená býwagij / nebo oni sámi sebau prawdiwé / y swaté
gsau / pro Pána Boha prawdiwého / a swaté / gehožto gsau
a ne Kněžské.

Wassých Minystrůw neláska / proti Cýrkwi swaté / wás od
nj odhánij / na kterau se oni hněwagijc / nenáležitě gi zlechčugj /
a swatý Augustýn dij: Omnia Sacramenta Christi non ad
salutem, sed ad iudicium habentur, sine charitate vnitatis
Christi. A protož / gestli takowij wyběhlcy z Kostela / ge⸗
stli wám slaužiti tak chtěgij / yak nám prwé slaužili / giž ne⸗
mohau mijti té mocy / ani oné prwnij wzáctnosti / kterau
gměli / ono gich podáwánij Swátostij chwalitebných Kry⸗
sta Pána / giž ne ku spasenij / než k Saudu se obracugij / když
Lásky Krystowé nemagij / ani Cýrkwe swaté z které vtekli.

O těch tehda kteřij w Cýrkwi gsau / ač w zlostech trwa⸗
gij / a wssak od nij nevtijkagij / tak o nich smeyssleti máme /
yak týž Augustýn swatý naučenij dáwá řka: Sacramenta,
tam debita veneratione prosequimur, vt ea etiam si ab indig-
nis tractata fuerint, illis sua peruersitate damnatis, illa in teme-
rata sanctitate permanere demonstremus. Idem contra Parm:
lib: 2. Cap: 19. My (prý) Welebné Swátosti w náležité po⸗
ctiwosti máme / ačkoliby byli odnehodných Správcůw pů⸗
sobené / neb oni za swau neprawost potupenij mohau býti /
než w oné w neposskwrněné / Swátosti že zůstáwagij / gich
poctiwost neporussytedlnau gim zůstawugeme.

Protož můg milý Bratře / neodstupůg ty toliko od Cýr⸗
kwé swaté / nic nedbey na zlost Kněžskau / při nij drž se slow

Ambrože ſwatého/genž dij: Non mundat in Baptiſmo Petrus, non Ambroſius, non mundat Gregorius, non noſtra enim ſeruitia, ſed tua ò Domine ſunt Sacramenta, neq; enim humani operis eſt diuina conferre, tuum Domine munus eſt, & Patris qui locutus eſt per Prophetas dicens: Efundam de Spiritu meo ſuper omnem carnem. Ergo autor Sacramentorum quis eſt, niſi Dominus Ieſus, de cœlo iſta Sacramenta venerunt, conſilium enim omne de cœlo eſt, non merita conſideres in Adminiſtratione Sacramentorum, ſed officia Sacerdotum. Ambro: in prolo: de Spiritu ſancto. lib: 2. Neočiſſtuge (prý) na Křtu Petr/ani Ambrož/ neočiſſtuge Rżehoř/ ne w naſſý to mocy/ Božſké wěcy dáwati/ než twá to powinnoſt Pane geſt/ a Otce twého Nebeſkého/ kterýžto mluwil geſt ſkrze Proroky/ wylegi Ducha mého na wſſeckno a na každé tělo. A dále také mluwij: Kdož tehdy giný geſt půwodem a počátkem wſſech Swátoſtij/ gediné ſám Pán Gezus z Nebe/ té chwalitebné Swátoſti přiſſli/ nebo každá Radda z Nebe geſt/ nehleď ty na ſlužby oſob w přiſluhowánij/ a půſobenij těch Swátoſtij/ než na ſamý toliko Auřad Kněžſký/ který ſwatý geſt.

Kněz toliko Auřad má/ a Bůh wſſemohaucý wſſeckno ſprawuge/ a tjm gemu ſſaffowati powoluge. Cžehož Augustýn ſwatý potwrzuge řka: Semper Dei eſt illa gratia (ſi que in Sacramentis confertur) & Dei Sacramentum, hominis autem ſolum Miniſterium, qui ſi bonus eſt adheret Deo, & operatur per illum Deus viſibilem Sacramenti formam, ipſe autem donat inuiſibilem gratiam. Auguſt: Epiſt: 16. Wždycky to (prý) geſt miloſt/ a Láſka Božij/ která w Welebných Swátoſtech ſe dáwá/ Božij pak geſt Swátoſt: A ſlužba toliko Cžlowěka/ který geſtli že geſt dobrý/ ſlaučuge ſe z Bohem/ a ſpolečně z Bohem tu Swátoſt ſprawuge/ a geſtliž zlý geſt/ Pán Bůh ſám toliko ſkrze něho Swátoſti ſprawuge/ kſſtalt widomý a ſám toliko dáwá Láſkau newiditedlnau.

Mégž giž doſti na tom o chwalitebné Oltářnij Swátoſti/ a yak Theophilactus Doktor Pijſma S°. mluwij: Admirare autem obſecro virtutem nominis Chriſti, quomodo, & per indignos, & per eos, qui non erant Diſcipuli gratiæ operetur, & ſolum nominatus, ita & per Sacerdotes etiam ſi indigni fuerint

fuerint, operatur etiã gratia, & ſanctificantur omnes, etiã ſi indignus fuerit Sacerdos: Theophilac: in Luc: Cap: 5. Podiw ſe tomu proſým/ yaká geſt přeweliká moc gména Kryſta Pána/ kterak on y ſkrze nehodné/ kteřijž láſky geho hodni nebyli/ Láſkau a miloſtj ſwau ſprawuge/ a gediné ſamým gména ſwého gmenowánijm. Tak též y ſkrze Kněžij byť pak y nehodnij a neřádnij byli/ ſpůſobuge ſe ſkrze miloſt Božij/ a poſwěcugij ſe wſſecky wěcy/ byť pak byl y nehodný Kněz.

Hoſpodář: Geſſtě mi ſe y to nelijbij/ při waſſý Cýrkwi/ že malým Dijtkám welebné Swátoſti/ podáwati nedopauſſtěgij/ které žádného hřijchu nemagij/ a k tomu že gſau pokřtěnij/ we Gméno milownijka Lidſkého/ Boha w Trogicy gednoho.

Hoſt: Wſſeckno z dobrým rozmyſſlenijm/ a uwáženijm wſſeobecná Cýrkew ſwatá ſprawuge a řijdij/ kteréžto Duch ſwatý od Kryſta Pána poſlán geſt/ aby gi wyvčowal wſſý Prawdě/ a proti wſſem půwodům/ neb podwodům Duchůw zlých ochraňowal/ Pamatuge na Pawla S°. načenij/ genž prawij: Probet ſe autem ipſum Homo, & ſic de Pane illo edat, & de Calicæ bibat. Skuſý (prý) ſám ſebe prwé Cžlowěk/ a teprwa z toho Chleba požijwá/ y z Kalicha pige/ powěz mi medle/ můželi tomu Dijtě doſti včiniti/ můželi ſe ſkuſyti/ a rozeznati/ yaký to Pokrm přigij má: Ach o klewetách nechcy mluwiti.

Hoſpodář: A proč to gen gednau w Roce/ někteřij z waſſých/ tu tak chwalitebnau Swátoſt přigijmagij/ o tom mi powěz.

Hoſt: Na ten čas s tebau ſſyroce mluwiti nechcy/ nebo geſſtě mám s tebau o čtyřech Swátoſtech rozpráwěti/ wjm že ſe mne budeſs tázati o giný Pořádek Cýrkwe ſwaté wſſeobecné/ toť připowijdám oznamiti/ při poručenij Cýrkewnijm/ a nenijčko tě toliko tijm odprawijm/ že toliko/ proto ſamo/ yak Cypryán ſwatý pijſſýc na Liſt Tymot: 1. Kap: 1. genž tak na twé ptánij/ dij: Quia longiori interuallo temporis, putamus ſtare ſumam reuerentiam ac religionem, ſi non ſepius illam cæleſtem adeamus menſam. Že (prý) dálſſým prodlauženijm čaſu s wětſſý vctiwo=

vctiwoſtÿ a náboženſtwÿm to býti rozumÿme / když ne tak
čaſto k tomu Nebeſkému Stolu/přiſtupugeme/ deyž to Pane
Bože/aby y na ten čas toliko hodně ſe to ſtáwálo.

Hoſpodář: A Cztwrtá Swátoſt která geſt / a
co wſobě obſahuge a zawÿrá/ těch třech nehanÿm/ o kterýchs
mi prawil.

Hoſt: Nenÿčko o Swátoſti Pokánÿ ſwatého/
wyprawowatit budu / kterěžto nic giného nenÿ / než nad ne-
prawoſtmi a hřÿchy ſwými železi/a plakati / gich ſe zpowÿda-
ti a wyznati / a za ně treſtánÿ něyaké podſtaupiti / a wÿce ſe
gich potom nedopauſſtěti.

Hoſpodář: A to kdy ſe wykonáwati má / po-
něwadž Człowěk muſý brzo ſwůg wſſecken wěk / w rozma-
gitých prácech ſtráwiti/wÿm to že ſe dlauho člowěk nepozná.

Hoſt: Každého čaſu / to ſwaté Pokánÿ powin-
ni gſme wykonáwati / tak dobře w mladém/ yak w proſtřed-
nÿm / tak y w ſtarém wěku / než Pán Bůh wſſemohaucý
Swořitel náš/ vwažugÿc wſſeckna mýſſlenÿ ſrdce Lidſké-
ho/ſchopné býti ke zlému/ wÿce nežli k dobrému / vſtawuge
čas k wykonánÿ té Swátoſti. O čemž poraučÿ w Knihách
Deut: Cap: 4. Nouiſſimo autem tempore, reuerteris ad
Dominum Deum tuum, & audies vocem eius,quia Deus mi-
ſericors Dominus Deus tuus. Neypoſléze pak obrátÿš ſe
ku Pánu Bohu twému / a hlaſu geho poſlauchati budeš/ ne-
boť miloſrdný geſt/ Pán Bůh twůg. Wſſak poněwádž ne-
nÿ giſtý žiwot náš zde na Zemi/ protož lépe geſt ſe mÿti na
peči/ a na každý čas pokánÿ činiti / nebo newÿme/ w kterau
hodinu přigde Pán.

Yak nás napomÿná Apoſſtol Actuum Cap: 3. Con-
uertimini igitur, & pænitemini, vt deleantur peccata veſtra.
Proto nawratte ſe a činte pokánÿ / aby byli ſhlazeni hřÿ-
chowé waſſy/abyſſte ſpaſenÿ byli/když přigde čas obwlaže-
nÿ od Twáři Páně / nebo geſt Pán welmi láſkaw na Lid
pokánÿ činÿcý/yakož to ſám/ w 2. Knihách Paralipomenon
w Kapit: 7. oznamuge takto řkauc: Si clauſero cœlum
& pluuia non fluxerit, & mandauero, & precepero locuſtæ, vt
deuo-

deuorent terram, & miſero peſtilentiam ad populum meum,
conuerſus autem populus meus ſuperquem inuocatum eſt no-
men meum,& de precatus fuerit,& exqueſieret faciem meam,
& egerit pænitentiam, & ceſſauerit auijs ſuis peſſimis ego
exaudiam de cœlo. 2. Paralip: Cap: 7. Geſtli zawru Nebe/
a déſſť prſſeti nebude/ a rozkážili Kobylkám / aby požrali to
co geſt na Zemi/ a dopuſtÿmli mor na Lid můg / a obrátiliby
ſe Lid můg/ nad kterýmž wzýwáno gť gméno mé/a modlilby
mi ſe / a hledalby Twáři mé/a činilby pokánÿ / y odſtaupilby
Ceſtſwých zlých/ y yátaké vſlyſſým z Nebe/a odpuſtjm hřjchy
gich/y odegmu Rány od Záhuby gich.

Též ſkrze Geremiáſſe Proroka w 18. Kapit: mluwÿ:
Si pænitentiam egerit gens illa, à malo quod locutus ſum ad-
uerſus eam, agam & ego pænitentiam ſuper malo quod cogi-
taui ut facerem ei, & ſubitò loquar de gente, & de regno vt
edificem, & plantem illud, ſi fecerit malum in oculis meis, vt
non audiat vocem meam: pænitentiã agam ſuper bono quod
locutus ſum vt facerem ei. Budeli pokánÿ činiti Lid tento
ze zlého ſwého/o kterěž mluwil gſem proti němu/činiti yá bu-
du pokánÿ nad zlým / geſſto gſem vmyſlil abych včinil gemu/
a brzce mluwiti budu/o Lidu y o Králowſtwÿ/abych wzdě-
lal a ſſtÿpil ge / včinÿli pak zlé před Očima mýmá/aby nepo-
ſlauchal hlaſu mého / pokánÿ budu činiti z toho dobrého co
gſem mluwil abych včinil gemu. V ſwatého Lukáſſe w 5.
Kapit: takto dÿ Pán: Non veni vocare iuſtos, ſed pecca-
tores ad pænitentiam. Nepřiſſel gſem wolati ſprawedliwých/
než toliko hřÿſſných ku pokánÿ.

Poſlyš také co ſkrze Ezechyela wſkazowati ráčÿ řkauc:
Si autem impius egerit pænitentiam ab omnibus peccatis ſuis
quæ operatus eſt, & cuſtodierit omnia præcepta mea, & fece-
rit iudicium & iuſtitiam, in vita viuet, & non morietur omni-
um iniquitatum eius, quas operatus eſt non recordabor. Ezech:
Cap: 18. Geſtli že (prý) nemiloſtiwý/to geſt zlý / neſſleche-
tný / a bezbožný Człowěk/ činiti bude pokánÿ ze wſſech hřÿ-
chůw ſwých/ kterěž činil/ a bude oſtřÿhati wſſech Přikázanÿ
mých/ a činiti bude ſaud/a ſprawedlnoſt/ žiwotem žiw bude/
a nevmře / wſſech neprawoſtÿ geho kterěž činil/ neſpomenu.

Protož Eccleſiaſtes, w pátém Rozdijlu křičij řka:
Ne tardes conuerti ad Dominum, & ne differas de die indiem,
ſubitò enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ diſperdet
te. Eccleſ: Cap:5. Nemeſſkey (prý) obrátiti ſe ku Pánu
Bohu/ aniž odkládeg den odedne/ nebo wnáhle přigde den
geho/a w čas pomſty shladijt tě.

Dobře tehda yak napomijná Auguſtýn ſwatý/ obrátiti
ſe ku Pánu Bohu/ odwrátiti ſe od hřijchůw/ a wyhledáwat
Láſky ge°/yakož otom dij tato ſlowa pjſſýc o pokánij: Magna
pietas Dei eſt, ad ſolam promiſſionem peccata dimiſerit, non-
dum pronunciatus ore, & tamen Deus jam audit in corde, quia
ipſum dicere, quaſi quoddam pronunciare eſt, votū enim pro
opere reputatur. Auguſt: de Pænitentia diſtin: 1. Nemeſſkey
(prý) obrátiti ſe ku Pánu Bohu/ welikéť gt miloſrdenſtwij Bo-
žij/že pro ſamý ſlijb neprawoſti/ hřijchy odpuſtij/ geſſtě gſem
hřijchu Vſty newyřekl dokonále/a giž on ſlyſſý na ſrdcy/geho
wyřknutij geſt rowně/ yako gemu ſe pokořiti w celým ſrdcy/
nebo ſlijb vpřijmné° ſrdce/ on za ſkutek počijtá a přigijmá.

Než tak prawij týž Auguſtýn ſwatý. Non ſufficit mores
in melius commutare, & à preteritis malis recedere, niſi etiam
de is quæ facta ſunt, ſatis facias Domino, per pænitentiæ dolo-
rem, per humilitatis contricionem, per contriti cordis dolorē,
per humilitatis meritū, per contriti cordis ſacrificium, coope-
rantibus Elemoſinis jeiunijs & orationibus. Idem. Sermone de
Pænitentia. Nemá (prý) Pán doſti na tom/že ty ſwé zlé oby-
čege a hřijchy změnijſs/od předeſſlých opłzloſtj ſwých vſtau-
pijſs/geſtliže za ně doſti nevčinijſs Pánu Bohu/ſkrze pokánij
máſs ge oplakati/ſkrze pokorné vnijženij/a ſkrauſſeného ſrdce
Obětij/dáwagijc Almužny/Poſtem a Modlitbami/ za ně do-
ſti nevčiniſs. Z těch tehdy ſlow může každý porozuměti/že to
na naſſý wůli gt/ponijžiti ſe/a pokořiti před Pánem Bohem/
a za odpuſſtěnij geho žádati za čaſu/ nebo odkládati to/geſt
welmi ſſkodliwá/ a nebezpečná wěc. Yak Auguſtýn ſwa-
tý dij: Iudicet ſemetipſum homo, voluntatem dum po-
teſt & mores, conuertat in melius, ne cum jam non poterit
præter voluntatem à Domino iudicetur. Idem. Ibidem. Nechť
ſe (prý) ſám Człowěk ſaudij/a rozeznáwá/ a ſwau zlau wůli/
a obyčege

a obyčege y zwykloſti neprawé/pokudž možne/w dobré a po-
božné ať změnij/ aby potom toho neplakal/ kdy giž nebude
mocy ani čaſu k tomu mijti/ aby mimo naděgi a wůli ſwau
bud rád neb nerád/ ode Pána nebyl ſauzen.

A yako weyſtrahu dáwá týž Auguſtýn ſwatý řkauc:
Nullus expectet, quando jam peccare non poteſt arbitrij enim
quærat libertatem, vt dolere poſſit comiſſa, non neceſſitate,
qui prius itaq; à peccatis relinquitur, quam ipſe relinquat, ea
non libere, ſed quaſi neceſſitate condemnat. Idem. Neočeká-
wey (prý) žádný na ſtaroſt/a neřijkey když budu ſtarý/tehda
ſe budu hřijchůw káti/ neb tehdáž wijc hřeſſyti nebudu mocy/
máſs za čaſu wyhledáwati wůle ſwé/ aby shladiti mohl do-
puſſtěné neprawoſti/nebo kdo dřijwegij od hřijchu pro mdlo-
bu a neduh přeſtáwá/ten ne ſám dobrowolně hřeſſyti přeſtá-
wá/ než z nedoſtatku mocy/ a z přinucené wůle/ toho zane-
cháwá. Protož mluwij týž Auguſtýn ſwatý: Qui egerit
pænitentiam veraciter, & ſolutus erit à Ligamento, quo erat
aſtrictus, & à Chriſti corpore ſeparatus, & poſt pænitentiā bene
vixerit, ſicut antè pænitentiam, viuere decebat, poſt recontilia-
cionem quandocunq; defunctus fuerit, ad Deum vadit, ad re-
quiem vadit, Regno Dei non priuabitur, à populo Diaboli ſepa-
rabitur. Idem diſtin: 7. Ibid: Kdo (prý) činiti bude za hřijchy
ſwé oprawdowé pokánij/y bude ſproſſtěn od hřijchůw/ který-
miž byla zamotaná/a zapletená Duſſe geho/a protož od Těla
Kryſta Pána oddělená a odlaučená. Ten geſtli že po pokánij
dobře a pobožně žiw bude/ a tak ſe chowati bude/ yak před
pokánijm náleželo/ po ſmijřenij ſe Pánem Bohem/ když koli
z toho Swěta ſegde/ vpřijmo ku Pánu Bohu gde/ k odpoči-
nutij wěčnému ſe beře/takowý Králowſtwij Božij° zbawen
nebude/a od Lidij/ſſeredného Draka oddělen a odcyzen bude.

Hoſpod: Gſau rozličná prowiněnij mezy Lidmi/
tak že mnohý newij/kterak ſe z nich má wymotati a wyweſti.

Hoſt: Tak prawij Auguſtýn ſwatý/ pijſſýc na
Žalm pátý. Sunt multi quos peccare non pudet, ô incre-
dibilis inſania de vulnere ipſo non erubeſcis, & de ligatura
vulneris erubeſcis, nonne minus fætidum eſt: confuge ergo
ad Medicum, age pænitentiam, dic: Iniquitatem meam

 ego

ego cognoſco, & peccatum meum, contra me eſt ſemper, tibi ſoli peccaui Deus, quia tu ſolus es abſq; peccato. Mnozý (prý) gſau / genž ſe hřeſſyti neſtydij / a hřijchy ſwé za žerty a kratochwijle pokládagij / než o newěrná bláznìwoſti těch Lidij ſlepých / za Ránu ſe ſamú neſtyděti / a zaobnaženij gegij ſe hanbiti / y zdaliž Rána nenij ſmrdutá / vléč ſe raděgi tijm ſpij-ſſe / gdi k Lékaři / čiň pokánij / wyzney zloſt a neprawoſt ſwau / řcy: Neprawoſt yá ſwau Pane vznáwám / a hřijch můg proti mne geſt wždycky / tobět gſem ſamému zhřeſſyl Pane Bože můg / neb gſy ty toliko ſám bez hřijchu.

Žádný nemá zauffati o ſlitowánij Božijm / byť negtěžſſý hřijch ſpáchal / zdaliž byl Král Dawid těžce nezhřeſſyl / yak o tom w druhých Knihách Králowſkých w Kapit: 12. čte-me / a wſſak yak ſe poznal / dal ſe na pokánij / wolal ku Pánu Bohu wpláči / a zármutku hořijcým / yakž čteme w Žalmu 50. kdež dij: Miſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericor-diam tuam, laua me ab iniquitate mea, & à peccato meo, mun-da me. Tibi ſoli peccaui & malum coram te feci. Docebo ini-quos vias tuas, & impij ad te Conuertentur: Smilůg ſe Pa-ne Bože můg nademnau / podlé welikého miloſrdenſtwij twé-ho / a podlé množſtwij ſlitowánij twého / shladiž neprawoſt mau. Obmeg mně od neprawoſti mé / a od hřijchu mého očiſt mne. Tobět gſem ſamému zhřeſſyl / a zlé gſem před te-bau zpáchal. Včiti budu neprawé Ceſt twogich / a bezbožnij ſe k tobě obrátij. Tijmť ponijženijm ſproſſtěn geſt od hřij-chu / wražedlnijctwij / y Cyzoložſtwij.

O Petrowi také wyprawuge Ambrož ſwatý / pijſſýc na ſlowa Lukáſſe ſwatého / řkauc: Petrus doluit & fleuit, La-chrimas eius lego, ſatisfactionem non lego, errauit vt homo, non inuenio quid dixerit, ſcio tantum quod fleuit. Ambro: ſuper Luc: Petr ſwatý / Apoſſtol Páně / když geſt byl zapřel Pána / želel toho a plakal. O pláči geho čtu / a zadoſti včiněnij za ten hřijch nic nečtu / zblaudil yako Człowěk / nenachá-zým coby (prý) wijc mluwil / toliko wijm že plakal / a želel hřijchu ſwého těžkého.

Hoſpodář: An Gidáſs nemohl k Láſce přigijti / z čehož ſe porozumijwá / nekaždý může ſſtiaſtným býti / tak aby mohl dogijti miloſti v Pána Boha.

Hoſt: Ne podlé ſſtěſtij Pána Boha hledati má-me / než ſrdečným pokánijm / yak prawij Ambrož ſwatý: Arbitror enim quod & Iudas potuiſſet tanta miſeratione Do-mini, non excludi à venia, ſi pænitentiam non ſolum apud Iudeos, ſed apud Chriſtum geſſiſet, qui agit penitentiam, non ſolum diluere peccatū lachrimis debet, ſed etiam emendatio-nibus operire & tegere delicta ſuperiora, vt non imputetur ei peccatum, nouit enim Dominus mutare ſententiam, ſi tu no-ueris emendare delictum. Idem ibidem. Tak (prý) ſe nadá-wám / žeby byl y Gidáſs mohl přigijti / k Láſce a miloſti Bož-ſké / kdyby byl pokánij činil / netoliko v Židůw než v ſamého Kryſta Pána / neb kdo pokánij činij / netoliko má Slzami a pláčem hřijchy ſwé obmýti / než také změněnijm a polepſſe-nijm žiwota ſwého / má přikryti neprawoſti a hřijchy prwnij / aby gemu nebyli počteny za zloſt / nebo giſtě vmij Pán změ-niti aumyſl ſwůg / geſtli že též Człowěk vmij polepſſyti žiwo-ta ſwého / a změniti hřijchy a zloſti ſwé.

Řzehoř ſwatý také prawij: Pænitentiam quippe di-gnè agere, non poſſumus, niſi modum quoque eiuſdem pæni-tentiæ cognoſcamus. Pænitentiam quippe agere eſt, & perpe-trata mala plangere, & plangenda non perpetrare. Nam qui ſic alia deplorat, vt iterum alia commitat, ad huc pænitentiam agere, aut ignorat, aut diſſimulat, quid enim prodeſt. Si pec-catum luxoriæ quis defleat, & tamen auaritiæ æſtibus anhe-lat. Gregor: in Homil: 34. de Pænitentia. Pokánij ſýce ho-dně činiti nemůžeme / lečbychom ſpůſob a mijru toho pokánij poznali / nebo to geſt pokánij činiti / neyprwé hřijchy ſpácha-né oplakati / a potom těch oplakaných zloſtij / wijce ſe nedo-pauſſtěti / nebo kdo tak za gedný hřijchy pokánij činij / a giných opět nowých ſe dopuſtij / ten a nebo pokánij nevmij činiti / a neb ſe činij yakby newěda. Y zdaliž to co platno geſt takowé pokánij / kdo želij že Smilſtwo poplnil / a po lakomſtwij / a giných marnoſtech / a neſſlechetnoſtech dychtij. Gſau také / dij Řzehoř ſwatý / kteřij tak prawij: Pauci temporis pæniten-tiam contra peccatum debere ſufficere, vt iterum, liceat ad peccatum redire, rectè hos Paſtoris primi ſententia percutit qui agit. Canis reuerſus ad ſuum vomitū, & Sus lota in voluta-bro luti. Magna eſt enim contra peccatum virtus pænitentiæ,

Sed si quis in eadem pænitentia perseueret, pænitentiam veram agere, est comissa plangere, & iterum plangenda, declinare. Idem in Registro. Krátkého času ku pokánij potřebij / a to proto prawij / aby tjm spijssegij mohli se zase k tomu hřijchu nawrátiti / a gey znowa páchati. Než dobře takowé stijhá a tepe / Pastýře prwnijho zdánij a nebo řeč / genž mluwij: Pes k swému wýwratu nawrátil se / a Swině obmytá opět w kalisstě blatné / tjm Pán přirownáwá / Lidij poznowu w hřijch se dawagijcý. Welikát gistě sýla a moc pokánij gest / proti hřijchu / než tjm spůsobem / gestli že kdo w tom pokánij vstawičně trwá / nebo oprawdowé pokánij činiti / nic giného nenij / než toliko / dopausstěnij / a spáchanij / neprawosti / a hřijchy / žalostiwě oplakati / a wijce se oželených / a oplakaných nedopausstěti / nebo dále prawij: Qui ad missa plangit nec tamen deserit, pœnæ grauiori se subicit, quia ipsam quam flendo impetrare potuit veniam, contemnit. Kdo z dopusstěných hřijchůw pokánij činij / a gich se gednák nespustij / k těsskému Trestánij se podáwá / nebo odpusstěnijm kteréhož mohl v Pána Boha dogjti pohrdá. Čzti o tom obssýrněgi in pastorali geho.

Nesmijrnau dobrotiwost a Lásku / Stwořitele nasseho máme vznáwati / který nám na znamenij pokánij prawého / ku přijkladu přiložil / onyno kteréž po pádu gegich skrze pokánij žiti milostiwě včinil. Yak prawij týž Augustým swatý / o tom těmito slowy: In mensam clementiam conditoris nostri debemus aspicere, qui nobis in signum pænitentiæ, exemplum posuit eos, quos per pænitentiam post lapsum viuere fecit. Perpendo enim Petrum, considero Latronem. Aspicio Zacheum, intueor Mariam Magdalenam, & nihil in eis aliud video, nisi antè oculos nostros posita spei & pænitentiæ exempla. Fortassè enim in fide lapsus est aliquis. Aspiciat Petrum, qui amare fleuit, quod timidus negauit, alius qui supra proximum suum inani crudelitate exarsit. Aspiciat Latronem, qui in ipso mortis articulo ad vitæ præmia pænitendo peruenit: Alius auaritiæ æstibus anhelans aliena, dirupuit. Aspiciat Zacheum, qui si quid alieni abstulit, quadruplum ei reddidit. Alius igne libidinis succensus, carnis mundiciam perdidit. Aspiciat Mariam Magdalenam, quæ in se amorem carnis, igne diuini amoris excoxit. Idem in Homil: 25.

Gestli

Gestli hledijm na Petra / gestli myslijm na Lotra na Křijži wisýcýho / gestli že pilně vwažugi Zachewsa / a patřijmli na Mařij Magdalénu / gistě nic giného na nich nespatřugi / gediné přijklady před Očima nassýma / naděgi pokánij představené. Gestli že kdo vwijře vpadl a pochybil / ten nechť wzhledne na Petra hořce plačijcýho / že se byl gsauc báznij přemožen / Pána zapřel / giný pak genž proti blijžnijmu swému / daremnými vkrutnostmi / a přisnostij gest popuzen / nechť pohlédne na Lotra / kterýž při samým koncy smrti pokánij činil / a do wěčného žiwota se dostal.

Snad zase někdo gest / genž Lakomstwijm gsauc weden / cyzý wěcy odgijmá / a béře nesprawedliwě / ten nechť spomene na Zachewsa / kterýžto gestli byl někomu nětco wzal nenáležitě / čtwernásobně to gemu zase nawrátil.

Ti pak kteřij w Smilstwu swau rozkoss prowozugij / a gjm se posskwrnili / ti nechť pamatugij na Mařij Magdalénu / kterážto z sebe wypálila / a wyhnala tělesnau mrzutau milost / ohněm Božské milosti.

Tak wěz můg milij Bratře z naučenij Chryzostoma S. genž prawij takto: Perfecta pænitentia, cogit peccatorem omnia libenter sufferre, & infra in corde eius contritio, in ore eius confessio, in opere tota humilitas, hæc est fructifera pænitentia. Chrisosto: de Pænitetia, distin: 3. Dokonalé pokánij / nutij hřijssného Czlowěka / wsseckno mijle podstaupiti / a snésti / t[illegible] ponijžené / yak srdečné skraussenij / w Vstech swých hřijchůw wyznánij / a wskutcých celau pokoru / a takowé pokánij gest welmi vžitečné / nebo gestli že nelitugess a neželiss / yakť týž oznamuge Chryzostom swatý / wijce tjm Pána Boha hněwass / nežli onjm hřijchem / kterýs prwé spáchal / yak on o tom mluwij těmito slowy: Non dolere quia peccaueris, magis indignari atq; irasci facit Deum, quam illud peccatum, quod ante perpetraueris. Idem super Math: Homil: 32.

Nebo tak wěz yak Hugo pijsse / lib: 3. de Mysterijs Ecclesiasticis těmito slowy: Pænitentia dicta quasi punientia, eo quod ipse in se pænitendo punit quod admisit, tria enim sunt in percussione pectoris, Pectus, Sonus, & Manus significant, quod pænitentia est de his qui mente & opere peccauimus. Protož (prý) pokánij / slowe yakoby trestánij / proto že Czlowěk sám

wěk sám sebe tresce z toho čeho se do pustil / nebo ty tři wěcy/ býti se w Prsy/tak se rozuměgij/totižto : Zwuk/ Prsy / a Ruka/wyznamenáwagij pokánij / z těch hřijchůw / kterých gsme se myslij y skutkem dopustili.

Co tehdy to gest činiti pokánij/ o toť oznamuge Lactantius Firmianus Diuin : instit ; lib : 6. Cap : 13. řkauc : Agere autem pænitentiam nihil aliud est, quam profiteri & affirmare, se vlterius non peccatorum. Ignoscitur itaq; his qui ad peccatum ignoranter, imprudenter, incauteq; labuntur, veniam non habet qui sciens peccat. Nic (prý) tehda giného pokánij/ nenij/než toliko se wyznati a gistiti/že wijce hřessyti nechceme/ takowým se pak odpustij hřijch / kteřij z new ědomosti/ a znessetrnosti w hřijch vpadagij / než ten kdo wědomě a zaumyslně hřessý / odpusstěnij nedocházý.

Hospodář : Mnohoť gest nás / genž wijme že to nedobře gest / když hřessýme / a wědauce to / proto gsme se předce dali hřijchu přemocy/ což tehdy nás také Pán Bůh proto zatratij.

Host : Lactantius Firmianus, **Doktor Pijsma S.** takowé nám potěssenij dáwá řkauc : Nec tamen deficiat aliquis aut de se ipso desperet, si aut cupiditate victus, aut libidine impulsus, aut errore deceptus, aut vi coactus à Iustitiæ viæ, lapsus est, potest enim reduci & liberari, si eum pæniteat actorum, & ad meliora conuersus satis Deo faciat. Idem. ibid: lib : 24. Žádný nechť (prý) nepochybuge / a nevchyluge se od naděge dobrý / žádný nechť nezauffá o slijtowánij Božijm/Budto že gest neřádnau žádostij přemožen / a neb chlipnostij Těla přemocen / a zapálen / a neb týž bludem něyakým v Wijře zaweden/a neb týž z přičiny přinucené/a násylij/ od Cesty sprawedlnosti že gest odstaupil / může se nawrátiti/ a wyswobozen býti od zlého / gestli že toho bude želetiti/ a z toho zlého se káti co spáchal/a obráwtiwsse se k lepssý Cestě/a pobožnému žiwotu/za swé hřijchy/a neprawosti pokánij činijc/ Pán Bůh mu milostiw bude.

Cžte se apud Ecclesiastem w Kapit : 15. tato slowa : Deus ab initio constituit hominem, & reliquit illum in manu Consilij sui, adiecit mandata & præcepta sua, si volueritis, Mandata

data conseruabunt te : Idem. Nemini mandauit impie agere, & nemini dedit spacium peccandi, non enim concupiscit multitudinem filiorum infidelium, & in vtilium. Pán Bůh od počátku stwořil člowěka/ a vstawil ho při dobré wůli raddy geho / přidal gest gemu přikázanij y zápowědi swé/Budessli chtijti přikázanij zachowáwati/ y oniť zachowagij tě/ totižto od wěčného zatracenij.

Nižádnému nerozkázal Pán Bůh zle činiti/a žádnému nedal času ani zaměřil k hřessenij / neboť nežádá množstwij Synůw newěrných / a nevžitečných/dobrý gest a milostiwý Pán Bůh náss/yak pijsse Augustýn swatý/de libero Arbitrio : Deus est Auctor meriti qui & voluntatē applicat operi, & opus applicat voluntati. Pán Bůh (prý) gť půwodem a začátkem dobrého zaslauženij twého/ kterýž wůli připoguge k skutku/ y skutek přidáwá k wůli. A protož nám náležij wždycky o Lásce swaté geho přemeyssl owati/když to wijme že bez hřijchůw býti nemůžeme/Pamatugijc na dobrotiwau Obětnicy geho/ v Ezechyela Proroka w Kapit : 18. genž tak dij : Et cum auerterit se impius ab impietate sua, quam operatus est, & fecerit iudicium, & iusticiam, ipse animam suam viuificabit. Když se (prý) obrátij bezbožný od neprawostij swých kteréž činil / a činiti bude saud a sprawedlnost/ on Dussy swau obžiwij.

A opět w Kapit:33. takto dij: Si autem dixero impio morte morieris, & egerit pænitentiam à peccato suo, feceritq; iudiciū & iusticiā, & pignus restituerit rapinamq; reddiderit in mandatis vitæ ambulauerit, nec fecerit quidq; in iustum vita viuet, & non morietur, omnia peccata eius quæ fecit, non imputabuntur ei. Djmli bezbožnému smrtj vmřess/a on činiti bude pokánj od hřijchu swé°/y činiti bude saud a sprawedlnost/a základ nawráti/y laupež oddá/w přikázanijch žiwota choditi bude/ ani včinj co koli nesprawedliwé° / žiwotem žiw bude a nevmře/wssecky geho hřijchowé kteréž páchal/nebudau ge° počtené.

Napomijnage k témuž pokánij/Spasytel v Mathausse swatého w Kapit : 7. takto dij : Intrate per angustam portā quia lata porta spaciosa via est, quæ ducit ad perditionē, & multi sunt qui intrant per eam, quam Augusta porta, & arcta via quæ ducit ad vitā, & pauci inueniunt eam. Wcházeyte (prý) těsnau Branau/nebť prostranná Brána a ssyroká Cesta gest/

která wede k zatrácenj /a mnoho geſt těch kteřj gdau po nj/ a kterak welmi těſtná Brána / a vſká Ceſta / kteráž wede k žiwotu/a máló geſt těch kteřj gi nalézagj.

O gehož dobrotiwoſti Auguſtýn ſwatý rozprawj/pjſſýc o pokánj takto. Libenter ignoſco,prompte indulgeo,miſericordiam magis volo quã Sacrificium,quia per Sacrificium Iuſtus comendatur per miſericordiã peccator reddimitur. Non enim veni,vocare iuſtos,ſed peccatores,ad pænitentiam : in lege Sacrificium,in Euangelio miſericordia eſt.Lex per Moyſen data eſt, per me gratia. Auguſt : de Pæniten : Rád (prý) promjgjm/a ſpěſſně odpauſſtjm miloſrdenſtwj/wjcegj žádám nežli Oběti/nebo ſkrze Oběť ſprawedliwý ſe Pánu Bohu přichyluge a oddáwá/ſkrze miloſrdenſtwj/hřjſſnjk ſe wykupuge. Nepřiſſel gſem wolati ſprawedliwých/než hřjſſných ku pokánj/w Zákoně geſt Oběť/než w Ewangelium miloſrdenſtwj geſt/ Zákon ſkrze Mogžjſſe dán geſt/a ſkrze mne Láſka.

Geronym také ſwatý/geho dobrotu nám tak wznámoſt vwozuge / pjſſýc o pokánj w tato ſlowa : Quid diuinitatis natura eſt? Clemens & pia magisq; ad indulgentiam, quam ad vindictam prona , quia non vult mortem peccatoris , ſed vt conuertatur & viuat. Si quis poſt lapſum peccatorum ad veram pænitentiam ſe conuertat. Cito à miſericorde Iudice veniam impetrabit. Pán Bůh (prý) geſt Přirozenj láſkawého a dobrotiwého/a wjcegj k odpuſſtěnj nežli k pomſtě a treſtánj ſchopněgſſý. Nechceť ſmrti hřjſſného Člowěka/než raděgi aby ſe obrátil a žiw byl. Protož geſtli že ſe kdo po pádu w hřjch k prawému pokánj obrátj / brzce od miloſrdného Saudce / za zlý ſkutek ſwůg miloſrdenſtwj doſtaupj : Než wſſak yak prawj Ambrož ſwatý: Nemo poteſt bene agere pænitentiam,niſi qui ſperauerit indulgentiam,ſed negãt his communionem reddi oportere, qui per præuaricationẽ lapſi ſunt, Deus autem nullum crimen excepit,qui omnia peccata donauit.Amb : de Pæniten: Žádný(prý)dobře a oprawdowě pokánj činiti nemůže/leč ten/kdo ſwau naděgi a dauffánj/w odpuſſtěnj winy ſwé pokládá/než někteřj tomu na odpor gſau/ prawjce že ti nemohau přigjti k polečnoſti wěrných /a kagjcých/kteřj ſkrze přeſtaupenj vpadli w hřjch? wſſak Pán Bůh žádného hřjchu ani zloſti newynjmá/ kterýž wſſechny nepra-

woſti oprawdowě / a ſprawedliwě kagjcym miloſtiwě odpauſſtj. Protož ponjž ſe důwěrně před Pánem Bohem hřjſſnjce bjdný/aby doſſel prominutj hřjchůw ſwých/ nebo pokánj bez wjry nic tobě neproſpjwá. Poſlyš Auguſtýna ſwatého/yak tě wyvčuge řkauc. Hoc eſt curam gerere pro delicto, ſemper niti,ſemper intendere, ſemper ſtudioſe,& ſedulo agere, vt ſanes peccatum: Ecce de die in diem plangis paccatum tuum,ſed fortè lachrime currunt, manus ceſſant , fiant Elemoſinæ,redimuntur peccata,gaudeat indigens de dato tuo , vt & tu gaudeas de dato Dei. Egeſtu , edet &ille,ille ad te,eges & tu ad Deũ,tu contemnis egentem tui,Deus non contemnit egentem ſui: Ergo impleto tu inopiam egentis,vt impleat Deus interiora tua , hoc eſt curam gerere ,pro peccato meo,faciã omnia quæcunq; facienda ſunt,ad abluendum & ſanandum peccatum meum. Auguſt : in Pſal: 37. Toto (prý) geſt mjti péči/ a hleděti yakby mohl od zloſti prázen býti/wždycky oto vſylowati/wždycky ſe o to s negwětſſý možnoſtj ſnažiti/aby mohl tjm ſpěſſněgj vzdrawiti hřjch / a neprawoſt ſpáchanau. Hle den odedne želiš/ a pláčeš hřjchu twého dopuſſtěného / než ſnad toliko ſlzy běžj/a Ruce odpočjwagj / nechť budau Almužny/aby wykaupili hřjchy a zloſti twé/nechť ſe raduge potřebný Žebrák/z twého Daru/aby ſe ty tolkéž radowal z Daru Božjho/potřebugeš ty/potřebuge y on / potřebuge on tebe/ a ty potřebugeš Pána Boha/pohrdáš ty potřebugjcýho tebe / ale Pán Bůh nepohrdá potřebugjcýho ſebe. Protož naplň ty potřebu/a žádoſt potřebugjcýho/aby také Pán Bůh naplnil žádoſt twau. A to gt pečowati za hřjch ſwůg/to geſt pokánj činiti. Měg tehda na tento čas doſti o pokánj / od Spowědnjka w Cýrkwi ſwaté oſtatek ſe lepegj naučjš.

Hoſpod: Geſſtě mi powěz o patý Swátoſti/co zač geſt/ač ti naſſy této nám za Swátoſt nekladau / cožs mi onj tak mnoho prawil/kterauž yá vznáwam býti neſſkodliwau.

Hoſt: Nedle Bratře/kde Duch ſwatý ſrdce neprawuge / tamť ani Kněze nemáš/než bludnjk bludy rozſýwá/a ſwému Preceptorowi kwůli klamſtwo wſſechno oznamuge/w oprawdowé Cýrkwi Kryſta Pána nic ffaleſſného nenagdeš / ani vſlyſſyš. Nenjčkyť powjm o oſtatečným

pomazánj/která gt pátá Swátoſt/a gegj geſt takowý vžitek/
že člowěk w těžký nemocy poſtawený/tak žeby giž malá čáka
byla o zdrawj ge°/ſauc tjm ſwatým Olegem pomazány/ oble-
chčenij mijwá/a hřjchůw odpuſſtěnj doſtáwá/anobrž tjm dřij-
wegj/a neb žiwot ſkončij/a neb k zdrawij prwnjmu přicházý.

Hoſpodář: A to odkad waſſy ſobě ſmyſlili takowý
Oleg/mnoho toho pomazowánij/a obmýwánij v wás geſt.

Hoſt: Nenij to ſmyſſlenij / od Apoſſtolůw Páně
to nařijzenij geſt/yak o tom w Ewangelium Marka ſwaté-
ho/w Kapit: 6. máſs: Exeuntes prædicabant, vt pæniten-
tiam egerent,& demonia multa eiciebant, & vngebant Oleo
multos ægrotos, & ſanabuntur. Wyſſedſſý (prý) zwěſto-
wali gſau aby pokánij činili/ a Diábelſtwij mnoho gſau wy-
mijtali/a mazali Olegem mnoho nemocných/ kteřijžto byli
vzdrawowáni.

V Jakuba ſwatého také máſs w Kapit: 5. tato ſlowa:
Infirmatur quis in vobis, inducat præsbiteros Ecclesiæ, &
orent ſuper eum, vngentes eum Oleo, in nomine Domini,&
oratio fidei ſaluabit in firmum, & alleuabit eum Dominus, &
ſi in peccatis ſit,remitentur ei. Iacob Cap: 5. A pakliby kdo
z wás byl nemocen/ nechť oznámij Kněžijm Cýrkewnjm / ať
ſe modlij nad njm/ mažijce gey Olegem / we gméno Páně / a
Modlitba Wijry vzdrawij nemocného/a polechčj gemu Ho-
ſpodin/a budeli whřjſſých/budau gemu odpuſſtěni. Takowý
máſs vžitek poslednijho pomazánij/ a zneg že ne Kněžſké/ než
Apoſſtolſké geſt vſtanowenij.

Hoſpodář: O takowých Swátoſtech my od na-
ſſých Kněžij neſlýcháme / za poſměch to nám / a za wymyſl
wydáwagij/powěz mi geſſtě o ſſeſté Swátoſti proſým.

Hoſt: Těch wám zapijragij/a w giných ffaleſs
wám a Klewety opowijdagij / nebo Czert nepowolij toho
obgewowati co mu ſſkodného geſt/ tomu wěř. A tu vſlyſſýſs
o ſwěcenij Kněžſkém/ta také Swátoſt nařijzená geſt/ a vſta-
nowená od Swořitele Nebe y Země. Jakož o tom in Exod:
lib: 2. w Rozdijlu 28. Cžteme/kdež Pán Mogžijſſowi Zá-
kona ſwého rozmnožiteli přikazuge/těmito ſlowy: Applica

ad te Aaronem fratrem tuum, cum filijs eius, de medio filio-
rum Iſrael, vt ſacerdotio fungantur mihi. Připog (prý) k ſo-
bě Aarona Bratra ſwého/ z Syny geho z proſtřed Synůw
Jzrahelſkých/ aťby mi za Kněžij byli. A málo nijžegij mlu-
wij: A každého z nich Ruku poſwětijſs / a budeſs ge ſwětiti
aby mi za Kněžij byli. A tam wſſecken ten rozdijl přečijteg /
yako ge ſobě Pán ſtrogiti poraučij/ netak yako ſe waſſy k ſlu-
žbě geho ſtrogij / nebo wij o tom Sſatan / že tak Pán ſlauhy
ſwé mijti chce/ on na ně hleděti w takowém ſtrogi nemůže.

W Rozdijlu pak 40. w týchž Knihách Pán mluwiti ráčij
k Moyžijſſowi takto: Applicabis Aaronē & filios eius ad fores
tabernaculi teſtimonij, & lotos aqua indues ſanctis veſtibus, vt
miniſtrent mihi, & vnctio eorum in ſacerdotium ſempiternū.
A přiwedeſs Aarona/y Syny geho ke Dweřům Stanu ſwě-
dectwij/a obmyté wodau/ oblečeſs w Raucha ſwatá / aby
mi poſluhowali / a pomazánij gich / aťby k wěčnému Kněž-
ſtwu proſpijwalo. Nechtěl widěti Pán Kněze w Oděwu
ſproſtném v ſlužby ſwé nikdá / neb w těch Knihách hrozně na
ně křičij řka: Sacerdotes qui accedunt ad Dominum ſan-
ctificentur: ne forté percutiam eos. Kněžij (prý) kteřij ku
Pánu přiſtupupij / ať ſe poſwětij / aťby gich nezmordowal a
nepobil.

A tak ſobě vſtrogiwſſy a poſwětiwſſy Kněžij / poraučij
w Knihách Deut: Cap: 17. Lidu Jzrahelſkému: Et facies
quodcunq; dixerint qui præſunt loco, quem elegit Dominus,
& docuerint te iuxta legem eius, ſequerisquæ iuxta ſententi-
am eorum, nec declinabis ad dexteram neq; ad ſiniſtram. Qui
autem ſuperbierit nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo
tempore miniſtrat Domino Deo tuo, ex decreto Iudicis mo-
rietur homo ille, & aufferes malum de Iſrael, cunctusq; Popu-
lus audiens timebit, & nullus deinceps intumeſcat ſuperbia.
A včinijſs cožkoli děgij Kněžij / a Spráwcy na tom mijſtě
vſtanowenij / které ſobě wolil Pán / a včiti tě budau podlé
Zákona á Pořádku ge°/včinijſs podlé rozſauzenij gich/a nev-
cheylijſs ſe ani na prawo ani na lewo. Kdo (prý) pak peychal
a nechtěl vpoſlechnauti rozkázanij Kněžſkého / a kterýby
tehdáž byl w Auřadu ſlužebnoſti Božij/takowý po wyrčenij
ſaudnijho/zamordowán bud/a odegmiž zlé z proſtředku Lidu

Izrahelského / a wesskeren Lid / genž to vslyssý bude se báti / aby žáden potom nespýchal.

Hospodář: To bylo židům přikázáno / než nás wssecky Krystus Pán poswětil / a k tomu nás Lidem swým gmenuge / na mýstě židůw neposlussných / y Aposstol Páně na mnohých mýstech Lidém swatým nás gmenuge / pročbychme my tehda wssyckni Kněžijmi nebyli / geho swatau wůli ohlassowati / a slowo geho Kázati.

Host: Meylijss se Bratře / nechtěl toho Pán zdáwna / ono máss 2. Paralipomenon, Cap: 26. slowa tato napsaná: Cum roboratus esset Osias, eleuatum est cor eius, ingressusq; Templum Domini, adolere voluit incensum super Altare Thimiamatis, statimq; ingressus post eum Azarias Sacerdos, & cum eo Sacerdotes Domini octoginta viri fortissimi, restituerunt regi atq; dixerunt. Non est tui officij Osia, vt adoleas incensum Domino, sed Sacerdotum hoc est filiorum Aaron, qui consecrati sunt ad huiusce modi Mysterium: egredere de sanctuario, ne contempseris quia non reputabitur tibi hoc in gloriam. Když se zmocnil Ozyáss / pozdwihlo se srdce geho / wssedl do Kostela Božýho / a chtěl Kaditi na Oltáři wonné wěcy: A protož y hned wssel zanijm Azaryáss Kněz / a za nijm giných Kněžij osmdesáte / Mužůw sylných / zbraňowali gsau Králi řkauc: Nenij to twůg Auřad Ozyássy / aby Kadil před Pánem Bohem / než na Kněžij to slussý / na Syny Aaronowy / kteřijžto poswěceni gsau k té službě / wygdi wen z Swatyně / neważ sobě toho málo / nebo to tobě nebude počteno na Czest od Pána Boha. Rozhněwal se Ozyáss / a držijc w Ruce Kaditedlnicy / aby Kadil / hrozyl Kněžijm w Domě Božým při Oltáři. Ay hned padlo Malomocenstwij na Twář geho / a pospijssywssy Kněžij wyhnali ho wen z Chrámu.

Ono také máss w Knihách čtwrtých Mogžijssowých / w Kap: 16. o Adatanowi / y Abironowi / kteřij nechtěli poslussni býti Wrchnosti Aaronowé / ani Mogžijsse poslauchati nechtěli / a otewřela se Země pod nohami gich / a pozřela ge / a Stany se wssým Statkem gich / za žiwa staupili do Pekla.

Nekaždému dopustij Pán k mijstu Mágestatu swého / přistau-

pijti / y na Kněžij ononé židowské zahněwawssy se / opowrhl ge / y Kostel gich / a oznámiti ráčil w Knihách 1. Králowských w Kapit: 2. Suscitabo mihi Sacerdotem fidelem qui iuxta cor meum & animã meam faciet, & edificabo illi Domum fidelem, & ambulabit coram Christo meo cunctis diebus. Wzbudijm prawij Bůh wssemohaucý sobě Kněze wěrneho / kterýžto wedlé srdce mého / a wedlé Dusse mé / činiti bude / a vstawijm Dům gemu wěrný / a choditi bude před Krystem mým powssechny dni / pokawád Swět státi bude. Otož sobě sprawiti a nařijditi ráčil / namijsto Aaronowé / Kaplana wěrného / který chwálu geho rozmnožuge / který Pořádek w Cýrkwi geho swaté wsseobecné činij / ne podlé prwnijho nařjzenij / než podlé naučenij giný / nám wssem k spasenij / ne kosprawedlněnij náležegijcý.

Hospodář: Giž sy mi tu Swátost oznámil / že gi řijkagij Ordo. Co je to rozumij / když yá newidijm žádného Rzádu mezy wassými Kněžijmi.

Host: Jak máss widět když w Cýrkwi swaté negsy / ani w Kostelijch Rzádu gegich nebýwáss / než by sy se tam obrátil zaupլném srdcem k službě Páně / widělby wssecek Rzád / wsseliyakau poctiwost Pánu Bohu wssemohaucýmu w Trogicy gednomu / kdež wsseckno podlé onoho poručenij se odprawuge / yak Aposstol ku Koryntským w prwnijm Listu / Kapit: 14. mluwij: Omnia honeste, & secundum ordinem. Wsseckno poctiwě / a podlé Pořádku. A protož wěz y to yak Bonauentura distin: 24. to slowo wykládá řkauc: Ordo Sacer est signaculum quoddam, in quo spiritualis potestas traditur ordinato ad officium. To slowo Ordo, to gest Rzád swatý / gest znamenij něyaké w kterém se dáwá Duchownij moc Kněžijm k službě a powinnosti / a to s poručenij Wrchnosti / tak yak od Aposstola Páně poručeno gest / také též poručenij y od Pápežůw oněch swatých / yako od Rzehoře swatého / kterýž tak přikazuge: Ne hi qui ordinati sunt pereant, prouideri debet quales ordinentur, vt aspiciatur si vita eorum continens, in annis plurimis fuit, si studium Lectionis, si Elemosinæ amorem habuerunt. Aby (prý) ti kteřij Rzád swěcenij na sebe berau nezahynuli / má pozorowati

wati Biskup každý / yaké ktomu Rzádu připustiti a swětiti má / a gestli že se dobře a poctiwě w swých předesslých Letech chowali / gestli se pilně včili / a rádi Almužny a skutky milosrdné prokázowali. A protož přijsně rozkazuge toho Biskupům / a Suffraganům gich dohledati řkauc: Nullus debet ad Altare accedere, nisi cuius castitas ante susceptũ Ministerium fuerit aprobata. Žádný (prý) nemá k Oltáři přistupowati kteréhožby prwé čistota před přigetým toho Auřadu schwálená nebyla / tak ty můg Bratře od Wrchnosti Páně Ordo w Cýrkwi swaté / yakožto Swátost od Pána Boha nařijzená od Wrchnosti vstanowená gest / to poručenij aby ordinate ad ordines accederent, nam casum appetit, qui ad summa loci fastigia post positis gradibus, per abrupta ascensũ quærit. Pořádně ktakowému Rzádu přistupowati náležij / nebo každý takowý padu a záhuby sobě žádá / který k tak swatému a wznessenému mijstu opustiwssy pořádek skrze něyaké subtilné ffortele dogijti vsyluge.

Hospodář: Vysſnijť gsau wassy Biskupij / Opatij / Probosstowé / ba y Kněžij ginij / yako yá gich mnoho znám takowých.

Host: K každému z nich mluwij Origenes **Muž swatý / pijssýc** super Leuiticum, **takto:** Agnoscat vnus quisq; Ordinem suum, & quid dignum sit eo ordine quem suscepit, inteligat & ita libret actus suos, ita etiam sermonem, incessum quoque, & habitum moderetur, vt cum ordinis sui professione, conueniat, ne audiat dici ad se à Deo quia propter vos blasphematur nomen meum inter gentes. Nechť (prý) každý zná Rzád a powolánij swé / a co gest hodného a slussného toho Rzádu který na se přigal dobře srozumijwá / a tak vważuge skutky a činy swé / tak mluwenij y kroky / y oděw swůg / aby se tu srownáwalo s Rzádem powolánij a včenij geho / aby snad potom neuslyssel Pána k sobě mluwijcýho / y že pro wás trpij Rauhánij gméno mé mezy Národy.

A protož to naučenij zůstawil ten Můž swatý řkauc: Requiritur in ordinando Sacerdote presentia populi, vt sciant omnes, & certi sint, quia qui ex omni populo est prestantior, qui doctior, qui in omni virtute eminentior, ille eligetur ad Sacer-

Sacerdotium & hoc astante populo, ne aliqua post modum retractio cuiq;, ne quis scrupulus resideret. Idem ibidem. Magij býti Lidé přitomnij při swěcenij Důchownijch Osob / aby wěděli wssyckni / a tijm gisti byli / že ten kdo mezy Lidmi wznessenėgssý / a včenėgssý / kterýžto Ctnostmi a pobožnostij giné přewýssuge / wolen býwá na Kněžstwij při přitomnosti Lidij / proto aby potom we zlém domněnij a powolánij nebyl. Nediwte se že gest mnoho zlých / negdes také mnoho dobrých / a pobožných / y swatých Mužůw / než yak swatý Augustýn prawij: Sunt mali & boni in Ecclesia Sacerdotes, apud Hereticos autẽ omnes mali. Gsau zlij y dobřij w Cýrkwi wsseobecné Kněžij / než (prý) mezy odřezancy wsseckno zlij.

Hospodář: Yá bych řekl že nassy lepssý nežli wassy / nebo nassy magij Ženy / a wassy Kubjny sobě chowagij / a giných neřádůw hledij / co gim nenáležij.

Host: Prawdu prawijs / že gim to nenáležij / aby se yakým neřádem párati měli / než též y wassým / gestli chtěgij býti služebnijky oprawdowými Páně / Ženami se zdobiti nemagij / nebo čistotný Biskup neywyšssý / čistotně Rzád Kaplanský začal / a powěděti ráčil. Kdo neopustij Otce / Matky / Ženy / Dětij / pro mne / nenij mne hoden. Y on Pohanský Poëta Tibulus in Elogijs o tom mluwij:

Casta placent superis, pura cum veste venite,
Et manibus puris, sumite fontis aquam. Elogia I.

To y w Cýrkwi Páně / Wrchnost přijsně poraučij / a protož Swodnijcy a zahnanij od nij / z mladosti se s ničjmž giným nepáragij / ginssýho sobě spůsobiti nemohau / k žiwubýti / Žiwli Ssalbjřstwijm oných odřezancůw / od Cýrkwé swaté se páragij / a wás na záhubu přiwodij.

Hospod: Y wassyť by také Kněžij neměli / kdyby mladých Žákůw tijm swěcenjm / Biskupij / nebo gich Suffraganij / k tomu nařijzenij nebrali / a neswětili.

Host: Tomu newěř nikoli / aby Pacholata swětiti měli / gest zápowěd od Rzehoře S. takowá: Pueri ad sacros ordines nullatenus ad mittantur, ne tanto periculosius cadant

dant quanto citius conſcendere ad altiora feſtinant. Gregor: Colub. Epiſcop: Epilat: 47. Pacholijkůw mladých žádným ſpůſobem nepřipauſſtěg k Rzádu ſwatého Kněžſtwij/ aby potom tam týžegij a nebezpečněgi nepadli/ čijm dřijwegi wſtaupiti na tak wzáctné a wýſoké mijſto poſpijchagij/ dáwá gim ſýce počátky w mladoſti gegich/ wſſak takowé z kterých mohau ſpátkem ſe obrátiti/ totižto k Swětſkému Stawů/ každému ctnému a Bohabogjcýmu w žiwotě wſſeckno ſſtěſtij naznamenati ráčil / a kdy od Rodičůw k poctiwému wſſemu obrácení býwagj / proměnijt ſe gim ſſtěſtij ono wezlé ſkutky nemůže / yakž na to přijklád powijm/ kterýž napſal Zozomenus lib: 2. Capit: 17. Y Rufinus mu toho poſwědčij/ a potwrzuge/ lib: 1. Cap: 14. řkauc: Athanaſius ille magnus in agmine puerorum ad Mare Ludentium, Epiſcopi perſonam aſumens, pueros Baptizauit, alios Diaconos, alios Presbiteros ordinauit, in feſtiuitate annæ memoriæ Petri Alexandriæ Epiſcopi Martiris, id cum vidiſſet Epiſcopus Alexandrinus; omine capto Athanaſium & ſocios parentibus ſub obteſtatione Dei comendauit, vt ad id quod per ludum iniciati fuiſſent educarentur. Hic poſtea Athanaſius Nicenam fidem contra totum Orbem, Ariano veneno in ſectā defendit. Swatý Athanaſins, geſſtě w mladoſti ſwé/ do Sſkoly chodijc/ gednoho pak čaſu/ mezy hauffem Pacholat při Moři hragijcých/ byl geſt wolen od nich za Biſkupa/ a tak mnohé z těch Pacholat křtil/ giné za Dyákony/ giné pak na Kněžſtwij poſwěcowal/ co kdy ſpatřil Biſkup Alexandrijnſký/ to za dobré znamenij býti pokládal / a Athanaſia y onyno geho Towaryſſe Rodičům gich poručil/ ſnážně gich zato proſýc pro Pána Boha/ aby ge k tomu měli/ což ſkrze hru byli začali / a oſwěčugijc ſe w tom Pánem Bohem/ což geſt při nich ſpatřil/ to gich minauti nemohlo/ co oni Rodičij radij včinili / a k tomu ge měli. Ten potom Athanaſius, na Nicenſkém Saudě Sektu Aryanſkau potutil / kterauž byli ſotwa ne wſſecken Swět zarazyli. Protož k čemu Pán Bůh koho powolá / a w mladoſti wolij / to ſe wſſeckno muſý tak ſtáti/ yak geſſtě Druhý přijklad powijm / od Hyſtorykůw hodnowěrných napſaný w tato ſlowa: Vipertum ob magne virtutis indolem, nec dum profeſſum, nec dum Capitularem ferunt aſumpſiſſe, & elegiſſe fratres in Epiſco-

pum Raceburgenſem, ipſemet Romam cum etiam propter annos diſpenſatione eſſet opus, alioquin Brenenſis Archiepiſcopus ipſum confirmaſſet profectus. Pontifex Adoleſcentiam eius contemnens noluit annuere poſtulationi, ad vipertus proxima nocte ita in canuit, vt poſtero die à Pontificæ non eſſe is putaretur, qui pridem confirmationem petiſſet, Ergo iuſſit eum in Epiſcopum conſecrare quem euidentiſſimo ſigno Deus comprobauit. Wiperta (prý) geſſtě mladijčkého Pacholijčka pro welikau Ctnoſt a hodnoſt/ geſſtě newyznaného ani přiyatého do Kapitoly přigali / a wolili Bratřij za Biſkupa Raceburyenſkého/ on ſe zatijm wyprawil do Rzijma k Papeži pro potwrzenij/ ač ſýce byl giž confirmowán/ od Arcy Biſkupa Brenenſkého/ wſſak pro mladoſt odkládali/ Papež také vhlijdaw mladého / powoliti nechtěl / aby měl na tak wzáctnau Stolicy být poſazen / odſſedl Wipert do Hoſpody / a w té nocy přiſſlé/ tak welice oſſediwěl/ že potomného dne Papež geho nepoznal/ y ſotwa vwěřil/ aby on ten byl / kterýž dne wčeregſſýho od něho na Biſkupſtwj confirmacij žádal/ poručil hned Biſtupa ſwětiti / vznaw tak weliký Záztak/ a zgewnau wůli Pána Boha wſſemohaucýho na něm.

Žádný bez wůle Pána Boha wſſemohaucýho nemůže býti ani přigijti k mijſtu tak ſwatému/ a geſtliž ſe ſprawowati bude/ podlé wůle geho ſwaté /dáwá gemu ſwé požehnánij/ nebo wjm to on dáwá/ Liberum Arbitrium. Každému w tom aby ſe ſprawowal na ſlužbě geho / w Přikázanij geho podlé wůle ſwé/ tak yako měl Liberum Arbitrium Lucyper w Nebi/ y Adam w Ragi / pokawád bylo wolné wolenij Biſkupůw/ byl Pořádek w Koſtelijch znamenitý / yak o tom čteme Cran: Lib: 9. To také nám oznamugij dáwné Hyſtorye/ yako Egnat: lib. 2. Cap: 1. & Fulgoſus, lib: 8. Cap: 16. řkuc: Fuit ille Chriſtiane pietatis naſcentis mos, maxima laude dignus, inprimitina Eccleſia, Quem ex rerum euentu, optimus quiſq; ſane probet, Epiſcopi enim vrbiumq; ipſarum Antiſtites populi Iudicio deligebantur, illi qui inter ſuos à primis annis cogniti, virtutis opinione quadam certa precelerent quoſq; vitæ ſanctitate, & doctrina, alijs anteſtare, certum exploratumq; eſſet, id quod Romani Pontifices pleriq;, & in his Gregorius, & Leo, & Auguſtinus ipſe, & Ambroſius in nu-

meroſiq;

meroſiq; alij probent. Paulatim vero ille mos inoleuit vt vnius aut alterius principis ſufragio, preficerentur illi, qui grati chariq; regibus, quomodo cunq; forent. Byl (prý) obyčeg ſwatý / mezy Křeſtianſkými Pány / a negwěrſſý chwály hodný / w prwotnij Cýrkwi / když ſe Wýra ſwatá Křeſtianſká rozmáhala / že Biſkupij wolenij býwali wedlé vwáženij / a rozſudku Lidſkého / takowij kteřij mezy nimi / w dobrých mrawých a ctnoſtech wychowáni býwali od mladoſti / takowij kteřij giné ctným y ſwatým žiwotem y poctiwým Vměnijm přewýſſowali / o kterých wſſyckni dobrau wědomoſt měli / tak yak mnozý Biſkupij negwyšſſý / yako Rzehoř / Lew / Auguſtýn / Ambrož / a giných počet nezčiſlný woleni býwali / polehaučku pak potom takowý obyčeg wzroſtl / že zapomocy a přijmluwu Knijžete gednoho y druhého / za Wrchnij poſtanowenij býwagi / ti kteřijž yakým koli ſpůſobem gim ſe zaſlu howali / nebo Dary yakými ge obdarowali / y tak zazwykloſt práwě powſſem Swětě ſe rozmohla / a to při ſamých Králijch a Knijžátech až po dnes zůſtáwá.

Nedeg Pane Bože aby ſe gim tak nepřihodilo a neſtalo / yak Rzehoř ſwatý mluwij: Quicunq; ſacros ordines, vendunt aut emunt Sacerdotes eſſe non poſſunt, vnde ſcriptum eſt anathema danti, anathema accipienti. Kteřij (prý) koli ſwaté Rzády prodáwagij / a neb kupugij / takowij Kněžijmi býti nemohau / yakož pſáno geſt / proklatj dáwagijcý / proklatij beraucý. Ambrož ſwatý také mluwij: Lepra cum Gieiſij, à ſancto ſuſcepiſe ſe credant Eliſeo, qui gradum Sacerdotalem ſe æſtimant pecunijs comparare. Ambro: in paſt: Nechť (prý) wěřij / že Málomocenſtwij od ſwaté° Eliza přigijmagij / s oněmi Gieizij kteřij za Penijze docházegij a doſtáwagij Rzádu Kněžſkého / a důſtogenſtwij / lépeby ſe oděřijcy takowé dočeſtné a pomijgegijcý wyweyſſenoſti / kdo k ni nehodně a neſluſſně přichazý / nebo prawij týž Ambrož ſwatý: Quod dedit cum Epiſcopus ordinaretur, Aurum fuit, & quod perdidit, Anima fuit. Cum alium ordinaret quod accepit pecunia fuit, & quod dedit lepra fuit. Idem ibidem. To (prý) co dal když za Biſkupa wolen a ſwěcen byl / Zlato bylo / a to pak co ſtratil / byla Duſſe ge°. Když giného ſwětil / to co wzal Penijze byli / než to co mu dal Málomocenſtwij bylo.

Hoſpodář

Hoſpodář: Wſſak Biſkupij takowé Dary Pijſařům ſwým dáwagij / a neb Sekretářům do Kanceláře / kteřij gim ſlaužij.

Hoſt: Takť geſt / nežgim na to tak prawij Rzehoř ſwatý: Sicut Epiſcopum non decet, manum quam inponit vendere, ita Miniſter vel Notarius non debet in ordinatione ſui vocem vel calamum venundare. Gregor: in regiſtro. Yak (prý) nenáležij na Biſkupa Ruky ſwé / kterau na Kněžij wkládá prodáwati / tak ani ſlužebnijk neb Pijſář při Ordynowánij nebo ſwěcenij / nemá Hlaſu ani Pera ſwého prodáwati. A protož prawij Rzehoř ſwatý tato ſlowa. Qui ergo Sacros ordines tribuit tunc ab omni munere manus excutit, quando in diuinis rebus non ſolum pecuniam vllam, ſed nec etiam humanam gratiam requirit. Gregorius in tract: Euangeliorum. Protož kdo Rzady ſwaté rozdáwá / má tehdáž Ruce ſwé od Darůw potahnaut / poněwádž w ſwatých wěcech netoliko žádných peněz / než ani Láſky Lidſké / žádné wtom nechť newyhledáwá / a protož dále mluwij: Præsbiter ſi per pecuniã Eccleſiam obtinuerit, non ſolum hoc beneficio, ſed etiam Sacerdotis munere ſpolietur, quia Altare, & decimas, & Spiritum ſanctum emere, vel vendere Simoniacam Hereſim eſſe nullus fidelium ignorat. Idem.

Kněz (prý) geſtli že za Penijze Cýrkewnijho důſtogenſtwij doſtáwá / ten má býti netoliko od Koſtela odehnán / než též y z Kněžſké powinnoſti má býti ſložen / neb to wſſyckni Křeſtiane wěrnij wědij / že Oltáře / Deſátkůw / y Ducha ſwatého kupowati ani prodáwati Symonyánſké Kacýřſtwo geſt. Byt na to pamatowali Kněžij y Kolátorowe / giſtě žeťby Cýrkew ſwatá takowých vſkoſtij netrpěla / kdyby Páni neprodáwali / oni by o Penězých nepečowali / než tijm ſamým co Auřady ſwaté dáwagij / w tom by ſe párali.

Weliký giſtě geſt Auřád Kněžſký / weliká wzácnoſt geſt tak yako z těch přijkladůw z Pijſem ſwatých ſebraných kratijčce oznámijm / a neyprwé yak Marulus Hyſtoryk / lib: 3. Cap: 5. pijſſe: Mariam Ægiptiacam Zozimus Abbas in deſerto orantẽ corpore ſupra terram attoli vidit, ſupra aquas Iordanis ambulantem non mergi, ſtupefactus, genua ante illam flectere reueren-

reuerentiæ gratia, voluit, at mulier ſacerdotalem in illo digni-
tatem animaduertens non permiſit ſed è contra honorem
quo ſe indigna cenſuit ei detulit, Maius quiddam exiſtimans
Sacerdotem eſſe, quam miracula facere: Gednoho čaſu Opat
Zozimus tak gmenowaný / Muž žiwota dobrého a práwě
ſwatého / widěl Marygi Egiptiáku na Pauſſti/ an ſe modli-
la a byla zdwižená od Země wýſoko / widěl také že powodě
po Rzece Jordánu chodila / tak yako po Zemi/ diwil ſe tomu
náramně/ a pro poctiwoſt yako ſwatey chtěl na Kolena pad-
nauti/ než ona poznawſſe že geſt Kněz / toho mu nikoli dopu-
ſtiti nechtěla / než ſáma gemu tu poctiwoſt včinila / kteréž ſe
ſáma nehodnau býti pokládala/ vznáwagic to něco wětſſýho
Knězem býti / nežli Diwy a Zázraky činiti.

Poſlyſs dále / yako Bernart ſwatý zmýnku činý o Fran-
tiſſku ſwatým/ kterýž pro welikau wzácnoſt toho Auřadu
nechtěl býti Knězem/ než toliko Dyákonem/ budauc pak tá-
zán od mnohých/ proč a pro yakau přýčinu nechtěl toho vči-
niti / kterýžto odpowěděl / pro welikau wzácnoſt toho Au-
řadu/ a to ktomu přidal: Si contingerit me Angelum & Sacer-
dotem ſimul vidiſſe cicius pedibus proſtraret coram Sacerdote
quam coram Angelo, quia hi jam ſtabiles in cœlo in conſpe-
ctu Dominice Majeſtatis ſeruiunt. Illi vero in terra fragiles,
hunc quem cœlum & terra capere non poterāt, in manibus ſuis
geſtant. Bernardus, de Conſideratione ad Eugenium Papam,
de beato Franciſco. Kdyby mi ſe přitreffilo Angela y Kně-
ze pogednau widěti / ſpýſſe bych před Knězem poklekl / nežli
před Anďělem / nebo ti giž ſtálij gſauce w Nebi před Obliče-
gem / Mageſtátu Páně ſlaužij / oni pak na Zemi mdlij a
křechcý gſauce / toho / kterého Nebe y Země obgijti nemo-
hau/ na Rukách ſwých noſý/ Kněžij gen powinnoſt ſwau ná-
ležitě wykonáwagi / takowau moc wlaſtně yak Apoſſtole
měli magij / Ruku Páně nad ſebau wždycky / y Angely geho
k obráně ſwé / yakž přijklad powijm/ kterýž Marullus Hyſto-
ryk wzneſſený/ lib: 2. Cap: 11. napſal takto. Ioannes Chriſoſto-
mus Epiſcopus Biſantinus cum Gamæ Militiæ Magiſtro volen-
ti in Dioceſi ipſius Eccleſiam ponere Arianorum, obnixe reſti-
tit, & ab illo Capitali odio, petitus Dei Beneficio protectus eſt.
Gammas enim iræ, impatiens, quibuſdam ex Militibus nego-
tium

tium dederat, vt domum in qua Ioannes erat, noctu agreſſi
incenderent, atq; ipſum ſi forte flammas euaſiſſet ferro peri-
merent. Qui vbi Domui appropinquaſſent, viſis circa eam
Angelorum copijs, territi fugam petierunt. Iterum nocte in
ſequenti miſſi, eadem viſione repeluntur, & re infecta ad
Gammam redeunt. Poſtremo ipſe Gammas iratus, in Epi-
ſcopum contra ductitios habere, qui ipſi preſidio eſſent, cum
validiore militum manu ad eum in vadendum profectus eſt,
ſed & ipſe ſimilimodo perterefactus, Celerius abijt quam ve-
nerat, & quoniam putauit Ciuitatem cum Ioanne ſtare, furo-
re percitus, perexit in Frantiam. Coegit exercitum, & reuer-
ſus vaſtabat Biſantium Agrum, etiam vrbi proxima incurſans,
Arcadius vero Imperator moleſtiam hanc abſq; hominum
cæde auertere cupiens, cum ad illum placandum legatio-
nem deſtinare vellet, Ioannes vltro ſe oferentem miſit. Eius
aduentu Gammas conſternatus humi procidit, & ab eo quem
interempturus putabatur, veniam ſuplex petijt, tum præda re-
ſtituta, amouit exercitum, matureq; receſſit, tum deinde fa-
uens Chriſtianis, quam ante fauerat impietati Arianæ. Jan
Chryzoſtom yak ho někteřij Zlatohuſtým gmenugij/ Biſkup
Konſſtantynopolſký/ když Gammas Heytman nad Wogſky
neywyšſſý/ w geho Biſkupſtwij chtěl Aryany oſaditi / tomu
on welmi ſylně odporowal / tak že Gammas ſwému předſe-
wzetij zadoſti nevčinil. Pro kterauž to přýčinu Gammas
geho w weliké nenáwiſti měl / a aby ſe na něm pomſtil/ hně-
wem gſa weden / poručil ſwým některým Soldatům / aby
nočnijm čaſem Dům w kterémž Biſkup bydlel ſſedſſe zapá-
lili/ a geho geſtli žeby před Ohněm vtijkal / aby zamordowa-
li/ kteřijžto když gſau ſe k Domu přibližowali / vhlijdali wů-
kol a wůkol Domu onoho/ množſtwij Angelůw / což ſpatřij-
ce pro bázeň a ſtrach z vtijkali. A opět w druhau Noc chtě-
gijce rozkaz Pána ſwého wyplniti ſſli/ a takowým widěnijm
odehnáni byli. A tak nic neſprawiwſſe k Gamowi ſe nawrá-
tili / a to co widěli gemu oznámili. Gammas pak nemage
na tom doſti/ wyprawil ſe ſám z ſylným Wogſkém proti ně-
mu / domnijwagijce ſe / žeby Biſkup něyaké Zoldnýře pro
ochránu ſobě měl zgednané/ wſſak y ſám Gammas gſauc tijm
ſpůſobem přeſtraſſen/ ſpijſſe odſſel/ nežli tam přiſſedl / y měl
zato/

zato žeby wſſyckni Měſſtiane z Biſkupem drželi/a gemu ná-
pomocni byli/hnut gſa prchliwoſtij/wyprawil ſe do Tracý/
a tam neſčiſlný počet Lidu walečneho shromáždil/a nawrá-
tiw ſe ſpátkem/hubil a plundrowal Krag Konſſtantynopol-
ſký/až práwě k Měſtu w pády čině. Tehda Arcadius Cýſař/
chtijce tu geho wſteklost bez prolitij Krwé Lidſké vkrotiti/
vmijnil k němu poſelſtwij wyſlati/aby ho vpokogili/ k čemuž
ſám Biſkup ſe vwolil / a od Cýſaře w Légacý wypráwen.
Spátřiw Gammas Biſkupa an gde náhle/ zděſſený gſauc/
wyſſel proti němu/na Zemi padl/ za miloſt a odpuſſtěnij pro-
ſyl / hned wſſecknu Laupež nawrátil / Wogſko rozpuſtil/ y
ſám co mohl neyſpijſſe odgel / a na Křeſtiany potom byl tak
láſkaw / yako prwé na Aryány.

Kdo tehda k tomu Auřadu Kněžſkéo hodně a z báznij Bo-
žij přicházý / welikau Láſku od Pána Boha pozná/od wſſeli-
kých aukladůw ochráněn bude/o wzáctnoſti ſſyrſſý toho Au-
řadu potom wijc oznámijm/na ten čas na tom měg doſti.

Hoſpodář: Powež mi také o ſedmé Swátoſti/
to geſt o Manželſtwij / kterež Kněžij naſſy podlé Pijſma/
wſſak též ne wſſyckni za Swátoſt vznáwagij/ toliko za na-
řijzenij obecnij / Lutherus to neywijc ſchwaluge.

Hoſt: Cýrkew ſwatá wſſeobecná/nařijzenij Pá-
ně / a ſwatých Apoſſtolůw / Swátoſtij gmenuge / tak yako
Apoſſtol / pijſſýc k Effezſkým mluwij: Sacramentum hoc
magnum eſt, ego autem dico in Chriſto, & in Eccleſia, verum
tamen & vos ſinguli vnuſquiſq; vxorem ſuam, ſicut ſe ipſum,
diligat. Ad Epheſeos, Cap: 5. Swátoſt táto weliká geſt/
než to prawijm w Kryſtu a w Cyrkwi. A protož wſſyckni
wy milůgte Manželky ſwé / gedenkaždý yako ſebe ſameho /
nebo Pán Bůh geſſtě w Rági tento Staw nařijditi ráčil/
y Blahoſlawenſtwij ſwá gemu dal / ani ho zruſſyti ráčil/za
prowiněnij prwnij Zeny Ewy w Rági / toliko gi Wrchnoſti
žadné mijti nepowolil/ než mluwiti ráčil k ni /Geneſ: Cap: 3.
Sub poteſtate Viri eris, & ipſe Dominabitur tui. Pod mocý
(prý) Muže budeſs/ a on nad tebau panowati bude.

Spaſytel v ſwatého Mathauſſe w Kapit: 19. Když
byl tázán / od Faryzeůw oblijſně / geſtliž ſe hodij Člowěku
opuſtiti

opſtiti Zenu ſwau pro lecyakaus přijčinu/ řekl: Qui fecit ho-
minem ab initio Maſculum & Fæminam, fecit eos & dixit,
propter hoc, dimittet homo Patrem & Matrem, & adherebit
vxori ſuæ, & erunt duo in carne vna, itaq; jam non ſunt duo,
ſed vna caro. Quod ergo Deus coniunxit, homo non ſeparet.
Který geſt prý ſtwořil a včinil Člowěka/od počátku Muže
a Zenu včinil ge/a řekl: Protož opuſtj Člowěk Otce a Mat-
ku/a bude ſe přidržeti Zeny ſwé/y budaut dwa wgednom Tě-
le/a takť giž negſau dwá/než gedno tělo. Protož co Bůh ſpo-
gil / Člowěk žádný nerozlučůg.

S takowých oto přijčin Auguſtýn ſwatý prawj: In-
nuptijs plus valet ſanctitas Sacramenti, quam fecunditas vteri.
W Manželſtwij (prý) wětſſý wážnoſti geſt Swátoſt Sta-
wu toho/a nežli plodnoſt žiwota/ a protož tak mluwij: Mi-
leuitanum Concilium in numidia, contra Pelagianos, & Do-
natiſtas cui inter fuit Auguſtinus, & approbatum eſt ab Inno-
centio. Anno Chriſti 421. celebratum, Placuit Eccleſiæ, vt
ſecundum Euangelicam, & Apoſtolicam Diſciplinam, neque
dimiſſus ab vxore, neque dimiſſa à marito alteri jungatur, ſed
ita maneant aut ſibi met reconcilientur, quod ſi con tempſe-
rint, ad pænitentiam redigantur. Lijbilo ſe to (prý) Cýr-
kwi ſwaté/aby podlé S. Ewangelium/a Včenij Apoſſtolſké-
ho / ani Muž propuſſtěný on Zeny/ ani Zena propuſſtěná od
Muže k giným ſe nepřipogowali/než aby tak zůſtali/aneb aby
ſe ſmijřili/což geſtli žeby ſe zdráhali včiniti/a tjm zhrdali/k po-
kánj ať ſe přinutij. Opráwdu to geſt giſtě tagemſtwj Božſké
Bratře milý / yak Chryzoſtom ſwatý mluwij: Vere namque
Miſterium eſt, inquit Chriſoſtomus, & magnum Miſterium,
relictis & deſertis parentibus, qui tanta beneficia preſtiterunt,
adherere virum illi, quæ antea neq; viſa fuit, neque aliquid
comercij cum illo habuerit, magnum reuera Miſterium, & in
effabilem quandam ſapientiam habens, in Chriſto quidem
& in Eccſeſia. Verum tamen non propter ipſum ſolum,
ita dictum eſt, ſed quid vt Vir Vxorem ſcilicet tanquam pro-
priam carnem foueat: Chriſoſtomus ſuper Epheſ. Cap: 5.
Opráwdu weliké tagemſtwij geſt / opuſtiwſſe Rodiče ſwé/
kteřijž tak mnoho dobrodinij prokázali/ a přidržeti ſe toho/
kterýž prwé ani widěn / ani s nim žádné známoſti ani ſpol-

kůw

kůw neměla. Weliké zagisté tagemstwj a newyprawitedlnau yakausy maudrost obsahugic / wssak toliko w Krystu a w Cýrkwi/netoliko to tehdy pro něho sameho řečeno gest / aby Muž Ženu swau / yako Tělo swé wlastnij ochraňowal / a wpoctiwosti chowal. Nebo yak prawij Augustýn swatý: Deus Masculũ & Fæminam propagandi, generis causa nuptiali castitate coniunxit, & secundum nuptias quæ in vno quoq; Testamento permituntur, licitas esse monstrauit. Pán Bůh (prý) wssemohaucý/ Muže a Ženu pro rozmnoženij Lidského Pokolenij/ Manželskau čistotau spogiti ráčil/ y podruhé se ženiti w obogim Zákonu dowoluge.

Hospodář: Když tehda to gest Swátost Manzelstwij / může též každý té Swátosti pro vwarowanij hřijchu nečistého/ Ženu a neb y Muže sobě wzýti?

Host: Cýrkew swatá toho wssem dopausstij/ kterým to náležij/ a toho swatého Stawu potřebugij.

Hospodář: Wssak Krystus Apossstoly proto zůstawil/ aby wssečkny naučili wůli geho/ a tak pamatůg na slowa Apossstola Páně genž mluwj: Qui non potest contineri nubat.

Host: Vroti těm slowům Epiphanius **kterýž ge**sobě za obecné wzali tak pijsse: Peccatum esse post decretum votoq; firmatum Virginitatem ad Nuptias conuerti. Weliký to (prý) hřijch po zaslijbenij Panenstwij/ a čistoty Pánu Bohu připowěděné/ wdáwati se a neb ženiti/ nebo Kněžij y Panny magijc slijb prwnij na Conscientij swey/ druhého činiti nemohau. Očem tak dij Geronym swatý: Virgines quæ post consecrationem nupserint, non tam adulteras, quam incastas esse. Panny (prý) kteréby se po poswěcenij wdáwali/ netak za Cyzoložnice / yako za mrzuté mrchy/ počijtané býti magij. Augustýn swatý také prawij: Panna kteráby se wdala/ nehřessylaby/ než Pánu Bohu zasnaubená Panna / také y Kněz/ gestli se wdá / a Kněz se oženij / Krystůw Cyzoložnijk býwá a zůstáwá/ proto že se spátkem ohledá/ z mijsta na kteréž wstaupili / a slowa geho obwzlásstně tak zněgj: Virgo quæ si nuberet, non peccaret, sanctimonialis si nupserit, Christi adultera reputabitur, respexit enim retro de loco quo accesserat, Idem de Sacerdotibus, Sentiend:

Hospo-

Hospod: Oni tomu wijry nedadij/ aby se to na nistahowati mělo/ když to toliko k samým Pannám mluwij/ nemáme přikládati my swogijch rozumůw k gegich Pijsmům.

Host: Ano magij Augustýna swatého slowa/ s nim se srownáwagij/ Rzehoř swatý y Leo Papa, kteřij těch slow potwrzugij/ yak gsem powěděl/ takto: Iam de Monachis & sacris ordinibus initiatis eadem ratio, idem iudicium est, prorsus, damnationem enim habent, si laxatis libidini habenis proximam fidem Deo & Ecclesiæ datam fefelerint, seu vt Apostolus loquitur: Irritam fecerint, qui vltro se abdicarunt coniungio, dum seruandũ perpetuo celibatũ, aut voto expresse nuncupato firmarunt, aut sacrorum ordinum susceptione saltem tacite comprobarunt, atque testati sunt. Audiant igitur verbum Dei quod Christus ipse docet nemo mittens manum suam ad Aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei. August: Gregor: Leo Papa. Tak (prý) rozuměti a smeyssleti máss o Mnijssých/ a o giných Kněžijch poswěcených řádně/ ti gednomu saudu a trestánij poddanij gsau / gestli že rozpustiwsse Vdidla zdrželiwosti /swéwolnosti a tělesných žádostij následowati budau/ prwnjch slijbůw ani wijry Pánu Bohu a Cýrkwi swaté oddaných newyplňugij/ a newykonáwagij/ a neb yako Apossstol mluwij/ opausstěgij a zrussugij kteřijžto prwé sámi se odpowěděli dobrowolně Manželstwij / a w čistotě bez Ženy wždycky žiwot swůg wésti/ slijbem potwrdili / a přigetijm swatých Rzádůw / aspoň mlče slijbili/ nechť tehda pamatugij na slowa Krysta Pána/ kterýž takto dij: Žádný kdož wstahuge Ruku swau k Plauhu/ spátkem se zase ohledati nemá/ nebo nenij spůsoben k Králowstwij Božijmu takowý.

Žádneho Bratře milý Cýrkew swatá k takowému záwazku nenutij/ než kdo se w to sám dobrowolně wdáwá/ toho napomijná/ aby to pilně zachowáwal/ co gt slijbil/ kteřijž nechtěgij/ ona yako Matka/ pro neposlussenstwij tresce/ a protož od nij vtijkagij/ a taulagij se po Kaplách Czertowých/ a proti nij klamliwé a potwárné řečij/ Pijsma opakugj / aby toliko pokrywssy bludy swé docestnau žiwnost z Ženámi y z Dětmi/ wychowánij měli.

Tot

Toť Apoſſtol mluwil/yako Augustýn ſwatý oznamuge: Melius eſt nubere quam vri, prout Ambroſius diſerte pronunciat, ad non policitam ac nondum vellatam pertinet. Ceterum qui ſe ſpopondit Deo, & ſanctum velamen accipit, jam nupſit, jam imortali nupta eſt Viro, & ſi jam voluerit nubere communi lege, coniugij adulterium perpetrat, Ancilla mortis efficitur.

Ne nazaſnaubenau(prý) Pannu/ani Kněze poſwěceného to ſe wſtahuge(Melius eſt nubere quam vri,)yako to Ambrož ſwatý zřetedlně oznamuge/ nebo ta která ſe ſljbém oddala Pánu Bohu/a ſwatý oděw na ſebe přigala/ giž ſe wdala/ giž neſmrtedlnému Muži připogená/a geſtli žeby ſe podruhé wydati chtěla/wedlé Zákona obecného Manželſtwij/tehda Cyzoložſtwij paſſe/a prowozuge/a ſtáwá ſe Dcerau ſmrti. A protož dý Augustýn ſwatý: Vnde ſemper laudatum fuit Iuſtiniani Imperatoris reſcriptum, & in codicem relatum, quod ſic habet, ſi quis non dicam rapere, ſed attendere tantum iungendi cauſa Matrimonij, Sacratiſſimas Virgines auſus fuerit, capitali pœna feriatur. Auguſt: de bono Viduitatis, hæc Sententia, hoc Decretum Lutherum de Eccleſia expullit.

Hodný pochwaly Edict Cýſaře Iouiniana, neb weypowěd byl včinil/ aby každý kdo by koli/neřkuli poruſſyti/než toliko pokuſyti ſe ſměl/ za Manželku Pánnu po ſwěcenau/ a Pánu Bohu oddanau wzýti za Ženu/ na Hrdle aby treſtán byl. Tohož ſe Mnijch Lutherus obáwage/genž byl ſám křiwopřijſažný/ y Ženu takowau ſobě wzal z Klaſſtera/proti Cýrkwi ſwaté Řádůw mnoho naſmeyſſlel/a gi potupugijc/ zato že od nij ſprawedliwě potupen byl bydnijk/mnoho giných hněwem ſwým z nij wywedſſy/na záhubu wěčnau wywedl/ ſmyſliwſſe ſobě k ſwé lybosti nowé Včenij.

To giž máš na ten čas o těch Swátoſtech Cýrkewnijch doſti/budeſſli co wijce odemně chtijti wěděti/rád ti to oznámijm/a to coť gſem obſſýrně powěděl/ na krátce připomenut geſſtě chcy.

I. Neyprwé/ pamatůg že Křeſt ſwatý/ k Duchownijmu žiwotu/kterýž w Kryſtu Pánu geſt znowu rodij.

II. Biřmowánij mocy a ſýly Człowěku znowu rozenému přidáwá.

III. Wýſoce důſtogná Swátoſt Oltářnij/ geſt pokrm a nápog Człowěku putugijcýmu.

IIII. Pokánij geſt přjtomné Lekařſtwij/ proti wſſem nemocem/ a neduhům Duſſe naſſý/pokleſlého Człowěka wyzdwihuge/ a raněného/vzdrawuge.

V. Poſlednij pomazánij/ wſſeckny hřijchy a neprawoſti z Człowěka vmýwagijcýho ſtýrá/ a Lidij w nemocech gegich těſſý.

VI. Řád nebo Důchownijch Oſob pomazánij/ Služebnijky Cýrkwi ſwaté dáwá/kteřijžby ſwatými wěcmi wládli/ a ge opatrowali/ rozdáwali/a řádně zachowáwáli.

VII. Manželſtwo Křeſtianſké/ Pokolenij rozmnožuge/ a Lidſkau zdrželiwoſt opatruge.

Wěděti y to gednák ſluſſý/že Křeſt ſwatý/Biřmowánij/ a Řád neb ſwěcenij Oſob Duchownijch/gednauc přigaté/ nikdá ſe neopakugij. Zatijm ſe měg dobře.

Hospoda: s Hostem/ o třech

Ctnostech z Pjsma swatého/ a o neywyšssých čtyřech Ctnostech: Pod Erbem a Tytulem/ welmi starodáwnjho Rodu/ Vrozených Panůw/ P. Besůw/ z Kolna/ a z Katowic/ ꝛc. Swobodných Panůw.

Tomu wěř Bratře že pod těmi Stromy/
Což y wtom času gisté vznáwámy/
Ctnost swáta/ Owoc Rodila takowý/
Kterého skutkůw yá krátkými slowy
Zečjst nemohu: Na Potomcých známe/
Y že to wssecko co potřebý máme/
Wlidnost/ vpřjmnost/ gestliž zbýrat budem
Zaupkna nagdem při tým slawným Saudem.

Vrozenému Pánu/ Panu

Janowi Besowi z Kolna a z Katowic/ ꝛc. Swobodnému Pánu na Lewijně/ Přičij/ a Strusycých. Neywyšssýmu Saudýmu/ Knjžecstwý Opolského a Ratibořského. Geho Milosti Cýsařské Radde/ ꝛc. A Vrozenému Pánu/ Panu Kassparowi Besowi na Krawaři/ ꝛc. Wlastnýmu Bratru Geho Milosti Pana Saudýho. Vrozenému Pánu/ Panu Henrychowi Besowi z Kolna/ a Katowic/ na Surgostě a Nebi. Panům/ Panům mym milostiwým/ ꝛc.

S Chudého Pokladu hogněgssý Dar/ do Rukau Wassých Milostý podán býti nemůže/ Milostiwý Páni/ toliko vpřýmná chuť/ yakožto od wěrného služebnýka/ který netoliko wezdegssých vtěssený/ ale y také oněch wěčných/ na kterýchž welmi mnoho wssem nám záležý/ vpřýmně a oprawdowě Wassým Milostem přege/ a w tom Stambuchu wedlé pořádku a mjsta Geho Milosti na Saudě Zemském/ Erb y Tytul položiw/ při té Cžástce tohoto Rozmlauwáný/ o třech Ctnostech Pýsma swatého/ y o čtyřech neywyšssých/ podáwám: Yakož podlé Pořádku w těchto Knihách Wasse Milost vhlýdati račýte/ w tom nic nepochybugi/ že Wasse Milost/ yakožto Páni maudřý/ ne Dar/ ale vpřýmnau chuť sobě vwažugýc/ odemně Milostiwě přigýti račýte: Yako Páni a Potomkowé/ oněch welice wznessených a zaslaužilých Předkůw/ genž Pohanským Knýžatům/ a potom Králům Křestianským/ y Potomkům gegich/ a tým Knýžatstwům a Kraginám zaslaužili byli/ & fidem S. Catholicam sobě oblýbugýc/ w těch wssech Ctnostech/ swé zalýbený negwyšse měli/ skrze kterézto v Králůw a Knýžat od mnoha seth Leth w Lásce gsauc/ k onomu neywyšssýmu Králi/ snadný přýstup měli/ a obwzlásstně pak Pan Adam Bes/ Radda Knýžete Boleslawa/ Syna Wladislawa Knížete/ genž byl žiw Létha Páně 1311. Pana Stanimira Besa z Grossowic/ Wýta Besa z Grossowic/ okolo Létha Páně/ 1348. Adama Besa z Kugaw/ a mnoho giných/ o kterých nenýčky obssýrněgi zmýnky činiti pro krátkost nechcy/ wssak připomenu Pána Otto Besa Kanclýře Knýžete Kunráta/ ten se psal z Rogow/ a to Létha Páně 1423. Nepřipomýnám Dědůw W. M. Kteřý se dělili Statky Létha Páně 1493. Pana Adama a Jana kteřý wzali w Podýlu tyto Zbožý/ totiž Zámek Katowice/ Wyssynhe/ Kaurun/ Mangkossyc/ Bleghe/ Tarnawic/ Keslowic/ Kolno/ Stobrawu/ a Kužnicy s Rybnýkem. Třetýmu Bratru/ Panu Mikulássy Besowi zůstali ty Statky a nebo Zbožý/ z té strany Řeky Odry/ totižto Losow/ Rozentál/ Ssetssen/ a Buhahumssen/ Syramenic w Kragi Břeském/ Benkowice/ w Kragi Námyslowském/ s Horném y Důlném Práwem/ y s přýležitým přislussenstwým/ a nebo důchody k těm Panstwým a Dědinám/ nepřipomýnám zde giných Panůw Besůw/ genž se psali na rozličných Zámcých/ a Statcých/ ti

cých/ ti při starodáwnijm Stawu Rytijřským zůstáwagi/ y Erbu toliko Stromu samého vžijwagi/ yak se důle doložij / očemž wsseckém obssijrněgi spráwu dám na prostranssým mijstě / a přitomto času powolnau službu swau Lásce Wassy Milosti y sám sebe oddáwám. Datum w Opoli w Domě Vrozeného a Statečného Rytijře Pana Jana Odrwolffa / z důlné Stradoně.

Wassy Milosti/

k Službám wolný/

Bartholoměg Paprocký/
z Glogol/ etc.

Hospo-

Hospodář: Děkugit welice zato/že gsy mi oznámil takowý Pořádek těch Swátostij/Cýrkwe wassy Římské/nebo Katholické: Prosým tě gesstě mi něco powěz tak hodného w čem ona sobě oblijbuge / a swé kochánij má.

Host: Má tři Pane wznessené Ctnosti/krome kterých žádnému žiwu býti nenáležij/a ty po Latinsku se gmenugj/Fides, Spes, & Charitas To gt: Wijra/Naděge/a Láska.

Hospodář: Prosým te powěz mi onich/že bych dobře srozuměl z čeho wassy Cýrkew schwalowati?

Host: Na těch neywjce záležij/nebo mluwij Bernart swatý/o prwnij/to gest o Wijře tato slowa. Sicut corporis huius vitam, ex motu suo dignoscimus, Ita & Fidei vitam ex operibus bonis. Itaq; vita quidem corporis est anima perquam mouetur & sentit, vita vero Fidei charitas est, quia per illam operatur. Vt in Apost: Leg: Fides quæ per dilectionem operatur. Jako (prý) Těla nasseho žiwot z heybánij rozeznáwáme / tak také Wijry žiwot z dobrých skutkůw / a tak tehdy žiwot Těla gest Dusse/skrze kterau se heybá a ceytij/ a protož žiwot Wijry gest Láska/nebo se skrze ni působij / yak v Apossstola Páně čteme/ Wijra kteráž skrze Lásku se působij.

Srownáwá se také s nim Augustýn swatý / wtěch geho slowijch/kdež tak o ni mluwij: Non elegit Deus bene operantes, sed credentes pocius, vt ipse illum bene faciat operari, per Spiritum sanctum, perquem charitas Dei diffunditur in cordibus nostris, vt nos misericordes efficiat: August: Quia non legis operibus iustificatur homo, sed Fide sicut & omnes antiqui iustificati sunt: Newywolil (prý) Pán Bůh dobré skutky činijce/než raděgi wěřijce/ proto aby on sám nás ráčil wynaučiti/ dobré skutky působiti / skrze Ducha swého swatého/ skrze něhožto rozléwáse Láska Božj w srdce nasse/aby nás milosrdnými včiniti a spůsobiti ráčil / nebo ne z skutku Zákona ospraweдlněn býwá Člowěk/než Wijrau/ yakož y wssyckni Starij Otcowé/tjm gsau ospraweдlněni. Wijra nám wsseckno dobré působij / žádný bez Wijry wěčného spasenij nedossel/ Lotr onen na Křijži toliko vwěřil/ a ospraweдlněn gest/ od neymilosrdněgssýho Boha. A kdyby byl déle žiw

 zůstal

zůſtal/wijry pak ani dobrých ſkutkůw nečinil/a zanedbáwal/ giſtěby byl ſpaſenij nedoſtal/ yak ſwatý Bernart o tom takto wypraw uge: Nullus ſine Fide vitam habuit, Latro credidit, duntaxat & iuſtificatus eſt à miſericordiſſimo Deo, quod ſi vero ſuperuixiſſet, fideiq; & operum eſſet negligens, à ſalute excidiſſet. Bernart: de Fide, & Lege.

Potřebuge tehdy Wijra dobrých ſkutkůw/ yak Apoſſtol Jakub ſwatý dij: Fides ſine operibus mortua eſt. Wijra (prý) kromě dobrých ſkutkůw mrtwá geſt. Načež y Auguſtýn ſwatý pijſſýc na Liſt Pelagiwſůw takto dij: Fides licet ſine operibus neminem ſaluat, ipſa enim eſt (non reproba Fides) quæ per dilectionem operatur, tamen per ipſam quoque peccata ſoluuntur, quia iuſtus ex fide viuit. Sine ipſa vero, etiam qua videntur bona opera, in peccata vertuntur, omne enim quod non eſt ex Fide, peccatum eſt: Wijra (prý) ačkoli bez dobrých ſkutkůw žádného ſpaſená nečinij / nebo Wijra zlá ſáma nenij/kteráž ſkrze Láſku půſobij ſe/wſſak gednák y ſkrze takowau wijru hřijchowé ſe odpauſſtěgij /nebo ſprawedliwij z wijry žiwé/a bez wijry ti ſkutkowé/kteřijž ſe dobřij býti zdagij/ w hřijchy ſe obracugij/ nebo to wſſeckno co z wijry nenij/ hřijch geſt.

Hoſpodář: Nát wěřijm Bratře tomu wſſemu/ kde mi koli který co z Pijſma ſwatého oprawdowého / oznámij a okáže.

Hoſt: Tak mluwij Auguſtýn ſwatý / pijſſýc o pſanij proſtem ſlowa Božijho/ a o Duchu ſwatém/ w Rozdijlu/ 16. y 18. Skrze Ducha ſwatého poſwěcugeme ſe / aby žiwi gſauce z wijry ſkrze Láſku/ dobře gſme činili. Nebo týž dij Auguſtým ſwatý: Si Fides ſine dilectione ſit, ſine opere erit, ne autem multa cogites de opere Fidei, adde illi ſpem & dilectionem, & noli cogitare quid opereris. Idem in Pſal: 31. Wijra (prý) geſtljže bez Láſky bude/bude také daremnij/protož aby ſy mnoho nemyſlil o ſkůtcých wijry/přidey gij naděgi a Láſku/giž wijce nemyſl / coby činiti měl / ſprawij Duch ſwatý wſſeckno giné dobře/ nebo prawij Hilarius ſwatý: Salus gentium omnis in Fide eſt, & in præceptis Domini, vita eſt vniuerſorum, Fides enim iuſtificat, debitum erat per orbem terrarum

terrarum, Euangelium predicari, & gentes fidei iuſtificatione ſaluari. Hilarius in Math: Cap: 7. Wſſeckno (prý) ſpaſenij Lidſké na Wijře záležij/ a na Přikázanij Paně žiwot wſſech nás geſt / nás Wijra oſprawedlňuge/ a protož ſluſſná y powinna to wěc byla po wſſem Okrſſku Swěta Ewangelium ſwatého oznamowati ráčij/Kázati/a ohlaſſowati /ononijm poſlánijm Božijm/wſſeckny Národy oſprawedlněnijm Wijry ſpaſyti. Nebo yak pijſſýc na Žalm / 59. týž Hilarius ſwatý mluwij tato ſlowa. Æternus ille cœleſtis Pater, omnibus deſtruxit Ieruſalem Templum, ſed cœleſtem ſanctis reddidit Ciuitatem, repulit ab operationibus legis, ſed Iuſtificationem fidei, Iuſtificans ex Fide impium tribuit. Onen (prý) Nebeský a wěčný wſſech Otec/zkazyti geſt ráčil Hyerozolijmſký Chrám wſſechněm / než Měſto Nebeſké nawrátil ſwatým/ odehnal ge od ſkůtkůw Zákona / než oſprawedlněni z Wijry/ oſprawedliwugýc zlého z Wijry nadal.

Wěřiž tehda tomu že wijra neymilegſſý geſt Pánu Bohu/nebo gi ſám Spaſytel ſchwaluge/v ſwatého Mathauſſe w 17. Kapit: takto řkauc: Si habueritis fidem ſicut granum ſinapis, dicitis Monti huic, tranſi hinc illuc, & tranſibit, & nihil impoſſibile erit vobis. Budeteli mijti Wijru yako Zrno Horčičné / a dijte Hoře týto / gdi odſad / a půgdet / a nebudet wám nic nemožného.

A protož Apoſſtol Páně dij k Židům w Rozd: II. Sine Fide autem impoſſibile eſt placere Deo, credere enim oportet accedentem ad Deum, quia eſt, & inquirentibus ſe, remunerator ſit. Bez wijry nelze ſe zalijbiti Bohu/muſýť tehdy wěřiti/kdo přiſtupuge ku Pánu Bohu/že giť Bůh wſſemohaucý/a těm genž geho hledagij čiſtým myſſlenijm a ſrdcy/hognau náhradu dáwá. Protož Apoſſtol dij: Omnes enim filij Dei eſtis per Fidē, quæ eſt in Chriſto Ieſu. Wſſyckni (prý) Syny Božjmi gſte ſkrze Wijru/ kteráž geſt w Kryſtu Gežijſſy. Ad Galla: Cap: 2. Máme tehdy wěrnými a poſluſſnými býti Cýrkwi ſwaté wſſeobecné/a to w ſylně a ſtale wěřiti/čemu ona nás wyvčuge/ od gegi včenij/ nikam ſe / ani naprawo / ani nalewo nevchýlowati/nebo ta toliko Wijra geſt/yako Auguſtýn S. prawij pijſſýc k Petru: Hæc eſt humane ſalutis inicium, ſine hac nemo ad filiorū, Dei numerum poteſt pertingere vel peruenire,

ſine

ſine hac omnis labor hominis, vacuus eſt. Ta geſt (prý) Lid=
ſkého ſpaſenij počátek / a kromě té žádný ku počtu Synůw
Božých přigijti nemůže / bez té wſſeckna práce a gednánij
Cžlowěka daremnij / a bezplatná geſt. A protož Ambrož
ſwatý / pijſſýc o Wijře takto dij: O theſauris omnibus opu-
lentior fides, o virtutibus corporis omnibus fides fortior, Me-
dicis omnibus ſaluatior. Ambro: de Virginitate. O nad wſſe=
ckny poklady / neybohatěgſſý Wijro / o nad wſſeckny tělesné
Ctnoſti Wijro / neymocněgſſý / a neyſylněgſſý / nad wſſechny
Lékaře k zdrawij neypotřebněgſſý. A dále pak takto dij: Fides
eſt radix omnium virtutum, & quod ſuper hoc fundamentum
ædificaueris, hoc ſolum ad operis tui fructus, & virtutis pro-
ficit mercedem. Idem lib: de Cain & Abel. Wijra (prý) geſt
Kořen wſſech Ctnoſtij / a co na tom Gruntu wzdělaſs / to
ſámo tolko gde do twého požitku / y twým Ctnoſtem vžite=
čno bude.

Chrizoſtom také o Wijře takto wyprawuge řkauc: Fides
Lampas eſt, quia ſicut Lampas illuminat Domum, ita Fides
animam. Wijra (prý) geſt Lampa / nebo yako Lampa
oſwěcuge Dům / tak také Wijra oſwěcuge Duſſy. To mluwij
pijſſýc na ſlowa Mathauſſe ſwatého / w Rozdijlu 25. A po=
tom také pijſſýc na wyznánij Wijry ſwaté Katholické / kte=
rež wzdycky ſe od wěrných Křeſtianůw mluwijwá.

Fides religionis Catholicæ, Lumen eſt animæ, hoſtium vi-
tæ, fundamentum ſalutis æternæ. Wijra (prý) Náboženſ=
ſtwij Katholického / gt ſwětlo Duſſe / Dwéře žiwota / Grunt
a základ ſpaſenij wěčného.

Hoſpodář: Wždy wy také nemůžete wijce wěřiti
nežli my / myť také wěřijme o Kryſtu Pánu / yako wſſyckni
ſwatij Lidé wěřili a wěřij / toliko ſe ſwámi ſrownáwati ne=
chceme / w tom co gſte / a nebo waſſy Biſkupij nadaremné na
wymeyſſleli.

Hoſt: Nedaremně Cyrillus ſwatý napſal na ſlo=
Jana ſwatého / w Knihách 10. w Rozdijlu 23. w ten ſmyſl
Božſkých tagemſtwij / wygewugi ſe a oznamugij poznánij /
a rozſuzowánij / Boha Otce od Syna / kterýž to wſſeckno
ſám dobře wj a wykládá newěrným / a neposluſſným poznati
nic nedá /

nic nedá / proč? Proto že na těch ſlowjch holých ſpoléhagj / yak
prawij Auguſtým ſwatý: Credidit Abraham Deo, & repu-
tatum eſt illi ad Iuſtitiam: Ecce ſine opere iuſtificatur ex Fide,
& quicquid illi legali poſſet obſeruatione conferri, totum cre-
dulitas ſola donauit, ipſe fidei fuerat lex quæ legem non acce-
perat, natura tamen quicquid legis fuerat, obſeruabat. Auguſt:
de tempore, Sermo: 68. Vwěřil (pry) Abrahám Bohu /
a počteno mu to geſt k ſprawedlnoſti. A tak oni prawij: Hle
že bez dobrých ſkutkůw / oſprawedliwiti ſe může z Wijry. Na
to tak prawj Auguſtýn ſwatý: Wſſeckno co ſe koli gemu / a ge=
ho potkati mělo / pro zachowánij Zákona / to ſáma toliko Wij=
ra gemu dala / nebo on ſám byl Zákonem Wijry / který byl Zá=
kona nepřigal / než toliko tak z obyčege a z přirozenij / cožkoli
Zákonu přiſluſſelo zachowal. Potřebij tehdy geſt yak Ber=
nart ſwatý mluwij / pjſſýc na zgewenj neyſwětěgſſý Panny tě=
mito ſlowy: Neceſſe eſt primo credere omnium, quod re=
miſſionem peccatorum habere, niſi per indulgentiam Dei, de=
inde quod nihil prorſus habere queas operibus bonis, niſi &
hoc dederit ipſe, poſtremo quod æternam vitam nullis potes
operibus promereri, niſi gratis detur & illa. Potřebij (prý)
neyprwé tomu wěřiti že odpuſſtěnij hřijchůw mijti nemůže=
me / toliko ſkrze odpuſſtěnij Božij: Potom také wěřiti máme /
že nic mijti nemůžeme z dobrých ſkutkůw / geſtli že on ſám to=
ho nám dáti neráčij. Naposledy / že žádnými třebas neylep=
ſſými ſkutky / žiwota wěčného / a Králowſtwij Nebeſkého
zaſlaužiti nemůžeme / geſtliž to nám z Láſky geho ſwaté /
darmo dáno nebude.

Takť můg milý Bratře mnoho dobrého Wijra ſwa=
tý powſſechna ſpůſobiti nám může / yak Ambrož ſwatý pijſſe
na ſlowa Apoſſtolſká k Řijmanům w Rozdijlu pátem takto
řkauc: Pacem cum Deo habere Fides facit, non lex, hæc enim
nos reconciliat Deo, ſublatis peccatis, quæ nos Dei fecerant
inimicos, Et quia Dominus Ieſus huius gratiæ miniſter eſt, per
ipſum pacificati ſumus Deo. Ambro: ad Roma: Cap: 5.
S Pánem Bohem vpokogenj / Wijra to Cžlowěku obgedná=
wá / a ne Zá[illegible] / tak nás ſmijřená činij ſe Pánem Bohem /
hřijchy z nás očiſſtiwſſe / které nás činili Pánu Bohu vhlaw=

nými

nými nepřátely/než giž ſám Pán Gežijš této Láſky Sprawcý geſt/ſkrze něho gſme ſpokogeni a ſmijřeni z Bohem Otcem

Hoſpodář: My tomu wſſemu dobře wěřijme/ nemáte wy nad námi wtý mijře předku žádného.

Hoſt: Potřebij nám wſſechněm/yako w gednom tak we wſſem ſe ſrownáwati/ zauplnau wijru y naděgi w Pánu Bohu pokládati/ než w ſwornoſti/ yak nás Cyrkew ſwatá wſſeobecná k tomu wede a napomijná/ nebo mluwij Auguſtýn ſwatý: Multum intereſt, vtrum quis credat ipſum eſſe Chriſtum, & vtrum credat in Chriſtum, nam ipſum eſſe Chriſtum, & demones crediderunt, ille enim credit in Chriſtum, qui & ſperat in Chriſtum, & diligit Chriſtum, nam ſi Fidem habet ſine ſpe, & ſine dilectione, Chriſtum eſſe credit, ſed non in Chriſtum credit. Credendo in Chriſtum, veniet in eum Chriſtus, & quoquo modo vnitur in eum, & membrum in corpore eius efficitur, quod fieri non poteſt, niſi & ſpes accedat, & charitas. Auguſt: Ser: 61. Welmi mnoho na tom náležij/ aby kdo wěřil o Spaſyteli ſwém/že on geſt Kryſtus/ a geſtli wěřij w Kryſta/ nebo wědij že geſt Kryſtus/ y Diáblij wěřili y wěřij/ a wſſak w Kryſta Diáblij newěřij/ ten toliko wěřij w Kryſta/kdo naděgi má w Kryſtu/a miluge Pána Kryſta/ nebo geſtli že má wijru/a nemá naděge/a bez Láſky Kryſta Pána/ byt wěřj / než newěřij w Kryſta Pána/kdo wěřij w Kryſta/wegde w něho Kryſtus/ a yakým koli ſpůſobem ſe s nim ſlaučij/y Audem w Těle geho ſe ſtáwá / a wſſak to býti nemůže/ažby naděge y Láſka přitom byli/potřebij zachowáwati Láſku w Cýrkwi ſwaté wſſeobecné/potřebij mijti y naděgi/že ſkrze gegijho Spráwcy wſſechno nás dogde od Boha Otce wſſemohaucýho/o čož ho koli žádati budeme w gednotě wijry ſwaté.

Wěz tehda můg milý Bratře/ žeť wijra ſwatá wſſeobecná/požitek weliký činj/nebo yak prawij týž Auguſtýn ſwatý: Per fidem enim ambulamus, non per ſpem, titubabit autem Fides, ſi Diuinarum ſcripturarum vacilat authoritas, porro Fide titubante, charitas ipſa langueſcet, nam ſi à Fide quiſque ceciderit, à charitate eſt neceſſe cadat, non enim poteſt diligere, quod eſſe non credidit, porro ſi & credit, & diligit bene agendo

agendo, & præceptis bonorum morum, obtemperando, efficit, vt etiam ſperet ſe ad id quod diligit eſſe venturum, itaq; tria ſunt quibus & ſcientia omnis, & prophetia militat, Fides, Spes, Charitas. Skrze Wijru (prý) chodijme a ne ſkrze naděgi / wijra pak naſſe nebude pewná/geſtli že wzáctnoſt Pijſma ſwatého nebude ſtalá / a budeli (prý) Wijra pochybná/ a neſtálá/bude také Láſka mdléti / nebo padneli kdo od Wijry/a gj ſe ſpuſtij/muſý také y od Láſky puſtiti/ neb toho milowati nemůže/což newěřij býti/owſſem geſtliž wěřij y miluge dobře dělagjc/a Přikázanij dobrých mrawůw poſluſſným gſauc/ ſpůſobuge to že wěřij ſe ktomu přigijti což miluge. A protož tři wěcy gſau / kterým wſſeliyaká Vměnij / Proroctwij/ Rytjřuge/totiž: Wijra/Naděge/ a Láſka.

Ta tehdy Wijra wſſeobecná/ má welikau Láſku v Pána Boha/která při ſobě tyto ſeſtry zadržuge/ a giſtě giné nenij toliko ta ſáma/o kterýž Apoſſtol zmijnku činij/ k Ržijmanům pijſſýc w Rozdijlu prwnjm w tato ſlowa: Gratias ago Deo meo per JESVM CHRISTVM, pro omnibus vobis, quia Fides veſtra anunciatur in vniuerſo mundo. Děkugi (prý) Pánu Bohu mému/ſkrze Gežijſſe Kryſta/za wſſeckny wás / že Wijra waſſe Ržijmſká/rozhlaſſuge ſe po wſſem Swětě.

Hoſpodář: Wſſak též naſſe Wijra od Apoſſtolůw počátek wzala/ a ginak v nás nevčij / než yako Ewangelium ſwaté včij.

Hoſt: Co to za Apoſſtole byli/co waſſých Wijr namnožili / zachowegž mne y wás wſſechněch/ co ſe gegich naučenij držijte/ o Bože wěčný ſpolečnoſti. Kryſtus Pán geden geſt/geden Duch ſwatý/ gedná Cýrkew ſkrze ně nařijzená / w kterýž ſe Czeſt a chwála Pánu Bohu wykonáwá/ Pořádek ſwůg wedlé naučenij gegich wede/a té Cýrkwe Wijra ſwatá/ tak yak to wygewuge Ambrož ſwatý/ tau Láſkau od Pána Boha / nadařená geſt/ za kterau gdauce žádný na Láſce geho oklamán nebude/ očemž pijſſýc ad Thimot: 1. takto dij: Fidei Catholicæ gratia hanc habet poteſtatem, vt deuotis ſibi diuinam infundat medellam, in deuotis vero conferat morbum, per quem totus homo interreat. Wijry (prý) ſwaté wſſeobecné/ Láſka má tuto moc / že ſobě poſluſſným

ſſným a Boha bogijcým / Božij Láſku wléwá / a těm kteřij z nij wytrhli a o nij nic dobrého neſmeyſſlegj / proti ni zpurnj gſau / dáwá wřed nezhogitedlný / kterýžto každemu takowému ſpůſobij / y že wſſeliký Cžlowěk takowy zahyne. A to máš o Wijře ſwaté přijklady a naučenij Mužůw ſwatých.

Naděge také w Pánu Kryſtu Spaſyteli naſſem welmi dobrá a vžitečná geſt / o kterez Bernart ſwatý takowau zmijnku činij. Spes miſerorum Deus, ſpes vitæ æternæ leticiam facit. Naděge (prý) nuzných a vtrápených Lidij / Pán Bůh. Naděge žiwota wěčného ſrdečnau radoſt ſpůſobuge / nebo yak prawij Auguſtýn ſwatý: Spes in Deum falere non poteſt, ſperantibus enim non timentibus iuſticia Dei reuelatur. Naděgi dobrau w Pánu Bohu magijcý / žádný oklamán býti nemůže. Naděgi magjcým / nezauffagijcým ſprawedlnoſt Božij zgewená býwá.

Hoſpodář: A to wždy co za Naděgi / yako ſe o ni obijrati / a co wždy může neylepſſýho ſpůſobiti ku ſpaſenij / toho mně nauč.

Hoſt: Ono tě Geronym ſwatý wynaucuge / kdež tak mluwij: Eſt igitur ſpes expectatio omnium rerum quas in Fide habemus, per quam ſaluamur Paulo ſcribente: Spe enim ſaluati ſumus. Epiſtola, 5. Primæ partis. Geſt (prý) Naděge očekáwánij wſſech wěcý / o kterých wěřijme / že nás neminau / ſkrze kterau ſpaſeni býwáme / yakž Apoſſtol Páně mluwij: Skrze naděgi gſme ſpaſeni. Auguſtýn ſwatý také o nj wyprawuge / co zač geſt / těmito ſlowy. Spes nihil aliud eſt, quam virtus diuinitus infuſa, perquam certa cum fiducia noſtre ſalutis, & æternæ vitæ bona à Deo expectantur. Auguſt: in Enchiri: Cap: 8. Naděge (prý) nic giného nenij / toliko Ctnoſt wewnjtř wpogená / ſkrze kteraužto / s giſtau důwěrnoſtij / naſſemu ſpaſenij / y wěčného žiwota Blahoſlawenſtwij / od Pána Boha očekáwáme. Nebo yak prawij Chryzoſtom ſwatý: Illius æternæ Ciuitatis Ianuas nobis deſperatio clau dit, Spes aperit, Fiducia latum præbet ingreſſum. Chriſoſt: de reparatione laps: Onoho wěčného a požehnaného Měſta Nebeſkého / zawijra nám Brany zauffánij / než Naděge dobrá w Láſce Božij / ta ge nám odwijrá / dauffánij činij

činj nám ſſyroký wſtup do ně / což dey Pane Bože wſſemohúcý wſſem / ſkrze ſwé neymilegſſýho Syna Spaſytele naſſeho.

Hoſpodář: Máš mi také Láſky wzáctnoſt oznámiti / a yak s ni proti komu zacházeti mám / když zlého přegijcým ſobě / ſtěſſka abych to na ſrdcy prowéſti mohl / abych gim také mohl co dobrého přijti:

Hoſt: Apoſſtol Páně / pijſſýc k Kolocenſkým takto dij: Super omnia autem hæc charitatem habete, quod eſt vinculum perfectionis, ad Coloſ: Cap: 3. Nadewſſeckno (prý) toto měgte Láſku / genž geſt ſwazek dokonáloſti / bez Láſky naſſe wſſeckny ſkutky / by neylepſſý byli / negſau vžitečné / ani přijgemné Pánu Bohu / geſtli z bližnijmi naſſymi nenáležitě zacházeti budeme. Nebo Apoſſtol k Koryntům pijſſýc / takto mluwij: Si linguis hominum & Angelorũ loquar, charitatem autem non habeam, factus ſum ſicut æs ſonans, aut cimbalum tinmens. 1 Corinth: 13. Cap: Bych (prý) yazyky mluwil Lidſkými / y Angelſkými / a Láſky nebuduli mijti / včiněn gſem yako Měď zwučijcý / a neb Zwon zněgijcý. A dálegij takto mluwij: Charitas nunquam excidit, ſiuæ prophætiæ euacuabuntur, ſiue lingue ceſabunt, ſiue ſcientia deſtruetur. Nunc autem manent Fides, Spes, Charitas, tria hæc, maior autem horum eſt Charitas. Láſka (prý) nikdý newypadá / budto že Proroctwij zimzegi / budto že Yazyky přeſtanau / budto že Vměnij zkaženo bude / nynij pak trwagij / Wijra / Naděge / Láſka / ty tři Ctnoſti / wſſak z nich neywětſſý geſt Láſka. Pijſſýc také k Židům w Rozdijlu 13. tak gich napomijná: Charitas fraternitatis maneat in vobis, & oſpitalitatem nolite obliuiſci. ad Heb: Cap: 13. Láſka Bratrſká budiž mezy wámi / a přijwětiwoſti nechtěgte zapomijnati. Swatý Petr také w Kanonyce ſwé w Rozdijlu 4. takto dij: Ante omnia autem mutuum in vobismet ipſiis Charitatem habentes, quia Charitas operit multitudinem peccatorum. 1. Petr: Cap: 4. Nadewſſeckno (prý) ſpolečnau mezy ſebau Láſku měgte / neb Láſka pokrýwá množſtwj hřijchůw. Též y Jan ſwaty w 1. Kanonyce w Rozdijlu 4. dij: Milůgme ſe weſpolek neb Láſka z Boha geſt / Bůh Láſka geſt / a kdo přebýwá w Láſce w Bohu přebýwá / a Bůh w něm.

Wěz tehda můg ctný Hoſpodáři giž co to geſt Láſka/ kterau geſſtě Auguſtýn ſwatý ſwětlegij wykládá řkauc: Charitas eſt concordia mentium, & ſocietas electorum, vita beata animarum & Angelorum. Láſka (prý) geſt ſwornoſt aumyſlůw Towaryžſtwij/ wywolených Páně/ žiwot Blahoſlawených Duſſý/ y Angelůw. Na druhém mýſtě také dij: Charitas eſt actio rectitudinis, oculos ſemper habens in Deum, glutinum animarum, ſocietas fidelium, otio non frigida, actione non fracta, non fugax, non audax, non Præceps. Idem de Gratia Chriſtiana. Láſka (prý) geſt činěnij vpřijmnoſti/ nebo prawoſti/ wždycky zřenij ſwé magjc ku Pánu Bohu/ ſpogenij Duſſý / Towaryžſtwij wěrných/ prázdná zahálky / w pracowánij nevſtáwagijcý/ nevtjkawá / newſſetečná / nekwapná/ ani náhlá/ takowá (prý) geſt powaha a přirozenij Láſky. Wězyž tehdy a zney welikau včinliwoſt Láſky / z té giſtě wſſeckno dobré pocházý / yak Řzehoř ſwatý w Kázanij ſwém napſal: Vt multi Arboris rami ex vna radice prodeunt, ſic multe virtutes, ex vna charitate generantur. Nec habet aliquid viriditatis, ramus boni operis, ſi non manet in radice charitatis. Gregor: in Homil: Rowně (prý) yako mnoho Stromowých Wětwij / z gednoho Kořene pogjtij ſwé berau / tak mnoho Ctnoſtij z gedne Láſky ſe rodij / aniž může mijti něco zelenoſti Wětew dobrých ſkutkůw/ geſtli že nepřebýwá / a nezůſtáwá w Kořeni Láſky. A to máſs o wſſech třech Ctnoſtech těch yak gſem řekl.

Hoſpodář: O proſým tě/ dále oznám mi geſſtě o Pořádku této waſſy Cýrkwé / nebo zaháleti nám neſluſſý/ když gſme ſe ſgeli we zdrawij z Láſky Božij / a čas práwě k tomu pokogný máme.

Hoſt: Včinijm to welmi rád / toliko tě o to žádám / aby ty Pána Boha o to proſyl / žeby ſrozuměti / a do ſrdce připogiti to ráčil/ o čem ſemnau rozpráwku máſs/ a yát powijdati budu o čtyřech Ctnoſtech / genž ſe gmenugi Virtutes Cardinales, : Yakoby neywyšſſý Ctnoſti: To geſt prwnij z nich: Prudentia. O nij ſe w Přijſlowijch tak mluwij: Beatus homo qui inuenit Sapientiam, & qui afflugit Prudentia, melior eſt aquiſitio eius, negotiatione argenti & auri, primi & puriſſimi fructus eius præcioſior eſt cunctis opibus, & omnia quæ deſiderantur, huic non valent comparari. Prouerb: Cap: 3. Blahoſlawený Człowěk kterýž nalezl Maudroſt a komu přibýwá Opatrnoſti / lepſſý geſt nábytek gegi nad Kupecſtwij Střijbrem y Zlatem / prwněgſſý / a neyčiſſtěgſſý vžitek gegi/ a dražſſý geſt nad wſſeckny bohatſtwj/ y nadto wſſeckno čehož kdy potřebugi/ tey ſe nic přirownáwati nemůže.

W Knihách Maudroſti w Rozdijlu 6. napſáno máſs: Melior eſt Sapientia quam vires, & vir prudens quam fortis, Sapien: Cap: 6. Lepſſý (prý) geſt Maudroſt nežli moc a Sýla/ y Muž opatrný lepſſý geſt nežli ſylný.

Tak tehda wěz od Auguſtýna ſwatého/ kterýž o nj wyprawuge co to za Opatrnoſt geſt / těmito ſlowy: Prudentia eſt appetendarum, & vitandarum rerum ſcientia. Opatrnoſt geſt (prý) wěcý požádagijcých / y těch kterých ſe wyſtřijhati náležij Vměnij. A on Pohanſký wzneſſený Muž Cicero, prawij: Sicut Architector virtutum eſt prudentia, neq; abſque Prudentia alie virtutes fiunt, neque Prudentia eſt perfecta, abſq; alijs virtutibus, ſed cooperantur quodam modo ad ſe inuicem conſequentes Prudentiam. Cicero. Že geſt yako geden neyznamenitěgſſý dělnijk / wſſech Ctnoſtij Opatrnoſt/ nebo kromě Opatrnoſti / giné Ctnoſti nebýwagij / ani také Opatrnoſt dokonalá geſt / kromě giných Ctnoſtij / než gſau ſobě nápomocni weſpolek / a něyakým ſpůſobem docházegij Opatrnoſti. Geſt giſtě potřebná Człowěku Opatrnoſt nebo mluwij Auguſtýn ſwatý. Vbicunq; fuerit Prudentia, fruſtrantur vniuerſa contraria, vbi autem Prudentia negligitur omnia contraria dominantur. Auguſt: de Singularitate Clericorum. Kdež (prý) koli bude Opatrnoſt/ tu ſklamané býwagj wſſecky protiwné wěcy / než kdo Opatrnoſti zanedbáwá / tam wſſeckny protiwné wěcy obydlij ſwé magij A protož pijſſýc ku Pauſtewnijkům / tenž Auguſtýn ſwatý / tak gich napomijná / a naučenij gim dáwá řkauc: Fratres chariſſimi, nonſolum ſilentium tenere debetis in eremo, ſed Prudentiam rapere feſtinanter, Prudentia enim nobis neceſſaria eſt, quia docet, quid fugiendum, & quid tenendum ſit.

 Pruden-

Prudentia docet te, vt non ſuperbias, nec mireris de rebus tranſitorijs cum ſint caducæ, & ea quæ poſſides tanquam aliena poſſidere aduertas. Prudentia docet, te, vt in cunctis idem ſis, tam in proſperis, quam in aduerſis. Prudentia docet quomodo præſentia ordines, quomodo preteritorum recorderis, & quotidie futura prouideas. Idem ad Eremitas in Ser: de Prudentia. Bratřij neymilegſſý/netoliko (prý) mlčenij zachowáwati máte na Pauſſti/než y opatrnoſti ſe držeti máte / nebo nám geſt welmi aužitečná Opatrnoſt/proto že wyvčuge co ſe wyſtřijhati / a co zachowáwati máme/ Opatrnoſt wyvčuge aby ſe w peychu nepodnáſſel/aby ſe nediwil wěcem pomijgegijcým / poněwádž gſau neſtálé/ y ty kterež w ſwé mocy máſs/ tak rozuměg yakoby twé nebyli. Opatrnoſt wyvčuge / aby ty wěcy kterých wěčně obdržeti nemůžeſs/ dopuſtit gim máſs odſtaupiti od ſebe. Opatrnoſt tě wyvčuge aby we wſſech přijhodách gednoſtegným byl/ yak w ſſtěſtij / tak y w neſſtěſtij. Opatrnoſt tobě také naučenij dáwá/yak máſs nyněgſſý wěcy ſprawowati a řjditi/ a yak na minulé máſe pamatowati/a vſtawičně přitomné na peči bedliwě mijti/ſſetřiž tehdy kratce/yakowý oto požitek Opatrnoſt činij/ w čem ſe neceytij mudrcy toho Swěta / ač přijliſs maudrými ſe býti rozumegij / a ſwými chytrými podwody / giné nad ſe maudřegſſý/zaſlepugi/že gich poſlauchagij.

Druhá geſt ſprawedlnoſt/ o kterauž Cýrkew ſwatá napomijná pilně / kterýž wlaſtnoſt Ambrož ſwatý takto opowijdá řkauc. Iuſtitia eſt, quæ nihil alienum ſibi vendicat, quæ cuilibet dat quod ſuum eſt, quæ negligit propriam vtilitatem, vt ſeruet comunem æquitatem, & ſecundum ipſum, prima Iuſtitia in Deum, ſecunda in Patriam, tertia in parentes, quarta in omnes homines. Ambro: de Offic: Sprawedlnoſt (prý) geſt která ſobě nic cyzýho nepřiwlaſtňuge/nýbrž každému což geho geſt dáwá/ kterážto zanedbáwá wlaſtnijho aužitku/ pro zachowánij obecného dobrého / aby zachowala wſſeobecnú gednotu / a wedlé toho prwnij geſt Sprawedlnoſt ku Pánu Bohu / druhá k Wlaſti / třetij k Rodičům / a čtwrtá ke wſſem wůbec Lidém.

Bernart ſwatý také aužitky gegi wykládá řkauc: Iuſticia eſt, reddere vnicuique quod ſuum eſt, tribue ergo tribus quæ

ſua ſunt, ſuperiori, æquali, inferiori, redde reuerentiam Prælato & obedientiam, quorum altera cordis, altera corporis eſt, tribue æquali conſilium, quo ignorantia erudiatur, & auxilium quo infirmitas juuetur, tribue ſubiecto cuſtodiam, vt poſſit cauere peccatum & diſciplinam: Vt quod minus cauit, minime maneat impunitum. Bernar: in Epiſt: Sprawedlnoſt (prý) geſt každému nawrátiti což geho geſt / degme tehdy třem co gim náležij/wyšſſýmu/rownému/y nižſſýmu: Deyme poctiwoſt Wrchnoſti y poſluſſenſtwij/ z kterýchžto gedna ſrdcy/ druhá Tělu náležij/dey rownému dobrau raddu/ aby nevměloſt wycwičená byla/ a pomoc kterauž by ſe mdloba poſylnila/ dey poddanému ſtráž aby ſe mohl vwarowati hřijchu/dey naučenij/ aby to čeho ſe neyméněgj wyſtřijhal nezůſtalo bez treſtánij.

Anſelmus také o nj wyprawuge/ těmito ſlowy: Iuſtitia eſt animi libertas, tribuens vnicuique ſuam propriam dignitatem, maiori reuerentiam, pari concordiam, minori diſciplinam, Deo obedientiam, ſibi ſanctimoniam, inimico patientiam, ægeno operoſam miſericordiam. Anſel: Sprawedlnoſt (prý) geſt aumyſlu naſſeho ſwoboda / dáwagjc gednomu každému ſwau wlaſtnij náležitoſt/ſtarſſýmu poctiwoſt/ſobě rownému ſwornoſt/menſſýmu naučenij/Pánu Bohu poſluſſenſtwij/ſobě ſamému ſwattoſt/nepřijteli trpěliwoſt / nuznému prázdné miloſrdenſtwij. A tak giž máſs od Mužůw ſwatých o Sprawedlnoſti krátké naučenij/ a opſanau wzáctnoſt gegij/nebo ona/yako o nij Caſſiodorus prawij: Iuſtitia non nouit Patrem, non nouit Matrem, veritatem nouit, perſonam non accipit, Deum imitatur. Caſſio: ſuper Pſal: Sprawedlnoſt (prý) nezná Otce / nezná Matky / prawdu zná/ oſoby nepřigijmá/ Pána Boha náſleduge/ to gegi práce a Auřad. Protož tehdy Seneca naučenij dáwá řkauc: Quisquis Iuſtitiam ſectari deſideras, prius Deum time & ama, vt ameris à Deo, amabis enim Deum, ſi in hoc illum imitaberis, vt vellis omnibus prodeſſe, nulli nocere, & tunc te virum iuſtum appelabunt, omnes ſequentur, venerabuntur, & diligent. Seneca de Virtute. Kdož koli (prý) Sprawedlnoſti chce náſledowati / neyprwé ſám ſe Pána Boha Bog/ a geho milug / aby ty také byl milowán od něho/tak (prý) milowati

budeſs Pána Boha / geſtli ho wtom náſledowati budeſs / žebys chtěl wſſecknĕm auzitečným býti / a žádnému neſſkodjc / tehda budeſs Mužem ſprawedliwým odewſſech gmenowán / wſſyckni tě náſledowati budau / wpoctiwoſti mijti / y milowati.

Třetij také máſs Ctnoſt neywyſſſý / Sýlau a Mocnoſt / která dwogj geſt / prwnj Duchownij / o kterýž zde mluwiti budem / druhá pak tĕleſná / o tý ti potom nĕtco oznámijm. Mocnoſt tehda Duchownij / yak Macrobius pijſſe / takowá geſt: Fortitudo eſt virtus, quæ animum ſuper periculi metum agit, nihilq; niſi turpia timet, tolerat fortiter, vel aduerſa, vel proſpera. Sýla (prý) geſt Ctnoſt / kteráž aumyſl proti wſſemu nebezpečenſtwij ſtálým činij / a ničehož ſe gineho nebogij / gedinĕ mrzutých a nečiſtých wěcý / a wſſeckny gine zmužile / tak protiwné / yako y ſſtiaſtliwé ſnáſſý.

Ambrož také ſwatý o Sprawedlnoſti oprawdowé tak pijſſe: Non mediocre eſt animi Fortitudo, quæ ſola deffendit ornamenta, omnium virtutum, & Iuſticiam cuſtodit, & quæ in expiabili prælio aduerſus, omnia vitia decertat, inuicta ad labores, Fortis ad pericula, rigidior aduerſus voluptates, vt auaritiam effugiat, tanquam labe quandam quæ virtutem effeminat. Amb: lib: 1. de Offici: Nenij (prý) mijrná Terč yaká ſy / aumyſlu naſſeho geſt Sýla / genž ſáma toliko ochraňuge / a zachowáwá / ozdoby wſſech Ctnoſtij a Sprawedlnoſtij oſtřijhá / ta proti wſſem neprawoſtem / nepřemožený Bog wede / a s nimi ſe potýká / nepřemožená k prácem / ſylná / a ſtatečná k nebezpečenſtwijm / přijſná a neuſtupná proti wſſeliyakým marnoſtem a rozkoſſem / aby ſe Lakomſtwij wyvwarowala / yako poſſkwrny nĕyaké / kterážto Ctnoſt ničemnau činij.

Rzehoř ſwatý také o ſtáloſti a Sýle té Duchownij tak mluwij: Fortitudo iuſtorum eſt, carnem vincere, proprijs voluntatibus contrarie, delectationem vitæ præſentis extinguereh, uius mundi aſpera pro æternis præmijs amare, proſperitatis blandimenta contemnere, aduerſitatis metum in corde ſuperare. Gregor: lib: 8. Sýla (prý) ſprawedliwých geſt tato / Tělo ſwé wlaſtnj přemocy / wlaſtnijm ſwým žádoſtem nepowolowati / Rozkoſs žiwota nynĕgſſýho z ſebe wyhnati /

a pryč

a pryč wymonſtrowati / toho Swĕta přijkroſti pro wěčné nahrady / a od platy milowati / ſſtĕſtij wrtkawé / lahozenj wſſeliyaká pohrdati / protiwenſtwij wſſeho / ſtrach a bázeň na ſrdcy přemáhati.

Hoſpodář: Neſneſytedlná to Sýla Duchownij / yak ti Mužij ſwatij o nij wyprawagij / nemnoho takowých na Swĕtĕ:

Hoſt: Takť geſt / protož ſe Cýrkew Páně waſſým Knĕžijm nelybij / že těſſký Zákon máme w nj vſtanowený / oni ſobě giné wyhledáwagj / kdeby wolnoſti wětſſý zažjti mohli / načež Pijſma ſtatečné vkázugi.

Hoſpodář: Ywaſſy newſſeho toho wyplňugij / mnohoť geſt zloſtných a ſwéwolných / yako kdy v nás.

Hoſt: Deyme my Knĕžijm pokog / a o tom o čem gſme začali / toho dokoneyme / o tý Sýle a Mocy Duchownij / kterážto ſprawuge to yak Geronym ſwatý prawij: Fortitudo corporis eſt imbecilitas animæ, imbecilitas corporis eſt Fortitudo animæ. Sýla (pry) Tĕla geſt mdloba Duſſe / a mdloba také Tĕla / geſt Sýla Duſſe. A to giž máſs o třech Ctnoſtech neywyſſſých / geſſtĕ o čtwrtý muſýmť také nĕtco oznámiti / kterýž řijkagij Temperantia, togeſt: Mijrnoſt.

Cžtwrtá geſt takowého auzitku Mužům poctiwým / yako opowijdá Geronym ſwatý / y naučenij dáwá / yak gi při ſobě zadržeti magij řkauc: Fuganda ſunt omnibus modis & abſcindenda languor à corpore, imperitia ab animo, luxoria à ventre, à Ciuitate ſedicio, à domo diſcordia, & in comune à cunctis rebus Intemperantia. Máme (prý) ſewſſý pilnoſtij zaháněti rozmařiloſt a lenoſt od tĕla / nevmĕloſt od aumyſlu / zbytečnoſt od Břicha / od Mĕſta neſwornoſt / od Domu různice / a od wſſech giných wěcý nemijrnoſt.

Střijdmoſt zagiſté yak Proſper Pijſma ſwatého Včitel mluwij: Temperantia facit abſtinentem, parcum, ſobrium, moderatum, pudicum, tacitum, & verecundum, hæc virtus ſi in animo habitat, libidines frenat, affectus temperat, deſideria ſancta multiplicat, vitioſa caſtigat, omnia intra nos confuſa ordinat, cogitationes prauas remouet, ſcientias inſerit,

ignem

ignem libidinoſæ voluptatis extinguit, mentem placida tranquilitate componit, & totam ab omni ſemper tempeſtate vitiorum defendit. Proſper, de vita contempla. Cžinij Cžlowěka zdrželiwého/ſkrbnjho/ ſtřijdmého/ ſkrowného/ſtydatého/ mlčijcýho/a ctnoſtného. Ta Ctnoſt geſt li že na aumyſlu přebýwá/ wſſeckny zlé žádoſti ſkrocuge / aumyſlnoſt řijdij/ žádoſti ſwaté rozmnožuge / zlé a neſſlechetné treſce/a oprawuge / a wſſeckny wěcy w nás pomrhané ſpořij / myſſlenij zlá odhánij/Vměnij dodáwá / Oheň chlypné Rozkoſſy vduſſuge/myſl ljbeznau vpokogenijm vpokoguge / a gi wždycky odewſſech baufek a nepokogůw nenadálých ochraňuge a bránij. Tot y wijce geſſtě ta ſwatá Pani mijrnoſt Lidem půſobij a obgednáwá.

Auguſtýn ſwatý také o nij to wyprawuge řkauc: Munus Temperantiæ eſt, in coercendis ſedandiſq; Cupiditatibus, quibus contrariamus in ea quæ nos auertunt à Legibus Dei, & à fructu bonitatis eius, cuius officium eſt, continere omnes corporeas illecebras, laudemq; Popularem. Auguſt: in Lib: de moribus Eccleſiæ. Skrownoſti powinnoſt ta geſt / ſkrocowati/ a pokogná činiti zlé žádoſti/ kterež nás odwracugij od vſtanowenij Zákona Božijho / y od půžitku neſmijrné dobroty geho/ gegi geſt powinnoſt/pohrdati wſſemi těleſnými láhodkami a rozkoſſmi/y chwálau obecnau toho Swěta. To giž máſs o těch čtyřech Pannách / přigmi zadobré giž tu třetij Cžáſtku odemně/a měg ſe dobře zatijm na tento čas/na rozličných mijſtech nagdeſs o nich wijce.

Hoſpodář: Geſſtě tě ſobě nazeytřij zamlauwám/ nebo wjce od tebe o Pořádku této waſſy Ržijmſké Cýrkwe chcy wěděti.

Hoſt: Wſſecknoto mně netěſſko bude/tobě oznámiti čaſu přihodného/malijčko ſobě odpočinuwſſý/ Vale.

❧❧

Hoſpodář: s Hoſtem/o třech ſkutcých / nimiž ſe Cžlowěk zalijbuge Pánu Bohu. Pod Erbem a Tytulem Gegich Miloſtij Panůw/Panůw z Pruſkowa/ꝛc.

LOť ſmele prawijm kratkymi ſlowy/
Od mnoha ſeth Leth té ſlawné Podkowy/
Ne za Gelenem tijm prutkým běhagij/
Ctnoſti w rozličných Kraginách hledagij/
Z kterých wěz giſté a pamatug ſlowa/
Slawný/ a wzáctný Rod Panůw z Pruſkowa/
Na mnohé wěky Stwořitel z wýſoſti/
Rozmáhat bude tu wa té nijſkoſti.

Vrozenému Pánu/ Pánu Janowi Pruſkowſkému/ Swobobnému Pánu

z Pruſkowa/ na Pruſkowě/ Chřelicých/ Bělé/ Sěmicých/ Hradcy/ a Bzency/ Geho Cýſařſké Miloſti Raddě/ a Komorňjku/ ɿc. Pánu mému Miloſtiwému/ ſſtiaſtného Panowánj winſſuge:

SStarodáwna oprawdowě to za obyčeg měli wzneſſenj Mužj/ Miloſtiwý Pane/ že Panům možným/ weliké Dary do Rukau gegich oddáwali/ a tjm gegich wyweyſſenoſt/ yak w Láſce Božj/ tak w Láſce Wrchnoſti Zemſké znamenagjc ozdobowali/ což y tento wěk zachowáwá/ y mne by ſe oprawdowě yakožto neymenſſymu ſlužebnjku Waſſy W. tak zachowati naleželo/ toho dobře powědom gſauc/ kterak Pán Bůh wſſemohaucý/ mladoſt W. W. mnohými a vzácnými Dary/ nad mnoho ginych obdařiti ráčil: y Monarcha přednegſſý/ mezy Pány Křeſtianſkými/ w Láſce a miloſti hogně držj. Patrněgſſý a wětſſý Dar do Rukau W. W. prwé před ginými podati by ſluſſelo/ než že mi toho zbraňuge obyčeg/ a pořádek Kragin zdeyſſých/ čemuž ſſtorkugjc/ naděgi ſe že při W. M. omluwen budu/ a že s tak malijčkym Dárkem před W. W. předſtaupiti gſem ſe opowážil/ wſſak když W. W. do něho wzhlédnauti račjte/ za weliký a wzáctný Darček/ yakožto Pán Katholický/ ſobě gmjti y powažowati budete ráčili/ ačkoli to/ co ſe podáwá/ dal to Pán Bůh wſſemohaucý/ yako Pánu maudrému (wůle y pořádku Cýrkwe ſwé ſwaté oſtřjhagjcýmu/) lepegi nežli mně rozuměti/ protož nic z ſwé Hlawy ſproſtné nepodáwám/ toliko ſlowa Mužůw ſwatých/ a z Pjſma ſtarého y nowého Zákona ſebrané/ což s welikau chutj a ochotnoſtj proto W. W. podáwám a neſu/ aby W. W. na mjſtě ſwým Senátorſkým/ podlé pořádku w mým Stambuchu gſauc wepſaný/ to rozmlauwánj Hoſpodáře s Hoſtem/ o Ceremonijch Cýrkwe ſwaté/ y o Pořádku gegjm/ s ginými Kolegami ſwými přehlédnauc/ & iuditio & auctoritate ſua, bedliwě čjtagjc/ ginym také chutj ktomu dodati ráčili/ aby též y oni/ ku poznánj prawdy Božj/ a Pořádku Cýrkwe ſwaté od Ducha ſwatého zřjzeného/ bludy y wymyſly ſkrze Lidj od Czerta podwedené opuſtiwſſe/ chutnými byli/ nebo w ty čaſy Miloſtiwý Pane/ tak ſkormaucené a pomjſſené/ potřebj welice toho/ abychme ſobě Pána a Krále Nebe y Země laſkawým včinili/ kterého hněw weliký nad námi ſe zdržuge/ ne proč giného/ toliko pro weliké pozdwiženj w peychu/ kteréž Pán znagjc/ wyplniti méně ony ſlowa/ kteréž mluwiti ſkrze Geremiáſſe w Kap: 49. ráčj: Quid gloriaris in valibus tuis. Ecce ego inducam, ſuper te terrorem, dicit Dominus. Ay giž to dobře wjdjme co ſe děge/ že nás naſſe rozumy y zmužiloſt giſtě neobránj. Niſi Dominus cuſtodierit, yak Prorok dj/ že práwě wyplniti vmjnil ſlowa ony in Leuit: napſané: Ponam faciem meam contra vos, corruetis coram hoſtibus veſtris, & ſubicie-

& ſubiciemini his, qui oderunt vos, a že tak na onen čas pro roztržitoſti Wjry a odſtaupenj od Ceremonij ſwých čmiti ráčil/ y w tom čaſu ne proč giného/ toliko pro weliké nechuti kteréž wjdj a zna mezy Lidmi/ gedněch proti druhým/ opuſtili Cýrkew geho ſwatau/ a nowých Sekt nadělali/ a nawymegſſeli/ na ty neważj/ kteřj při Pánu a Pořádku geho zůſtawagj/ y tak zloſtliwě a nerozmyſlně nekteřj mluwiti ſmégj/ že raděgi s Turky a pohany nežli s Katoliky přeſtawati chtegj/ y zdaliž takowj newyplňugi ſlow oněch in Apoc: 13. cap: pro kteréžto ſlowa takowá rauhawá/ Jan ſwatý ſe zhořſſugjc mluwj: Aperuit os ſuum in blaſphemias ad Deum, blaſphemare nomen eius, & tabernaculum eius, & eos qui in cælo habitant. Otewřel (prý) Vſta ſwá na rauhánj a na zlořečenj proti Pánu Bohu/ proti Přjbytku geho ſwatému/ y proti těm wſſem/ genž w Nebi bydlegj. Takowá ſlowa mne k tomu přiwedli/ Miloſtiwý Pane/ že gſem tu rozpráwku o Pořádku Cýrkwe ſwaté ſpiſowati ſe opowážil/ abych Lidem prokázal w nj/ totiž dobrý a ſwatý Pořádek/ ſkrze Ducha ſwatého ſpůſobený/ a ſkrze Wrchnoſt gegi ſtworzený/ žádnému nenj ku ſſkodě/ nybrž k ſpaſytedlnému vžitku/ w kterýž aby oni w hlédnauce/ chtěgjli býti oprawdowými Křeſtiany/ poznali z počtu tak welikých a wzáctných ſwědkůw/ klam a zradu zgewnau opuſtili/ a w Láſce y ſwornoſti bydlegjc/ Czeſt a Chwalu milému Pánu Bohu/ gednoſtegnými ſrdcy y Vſty wzdáwali/ a proti Pohanům Zbraň ſwau obraceli/ nebo dj Ambrož ſwatý: In caſſum extra exteriores inim cos, in campo bellum geritur, ſi intra ipſa vrbis mænia, ius inſidians habetur. O wſſemohaucý Bože deyž nám takowau opatrnoſt/ abychom těch podwodůw Holomkůw Czertowých/ ſe ſpuſtili/ a obrátili ſe k gednotě Cýrkwe ſwaté/ z kteréžto gednoty/ yá ty tři Skutky wygmauc/ pod Tytulem Waſſy W. M. gim vkazugi a podáwám/ aby tim chtiwěgſſý a bedliwěgſſý k přečtenj gich byli/ magjce zřenj na mládau y wzáctnau Oſobu Waſſy Miloſti/ y bedliwoſt na ony wzáctné (y práwě ſwaté) Předky Waſſy Miloſti/ kteřj od Předkůw ſwých práwě od začátku těch Knjžecſtwj/ ku wſſeliké ochraně/ Práw a Swobod/ w ſwaté Katholické Wjře ſobě pomocnj byli/ a Panůw nad ſebau giného Nábožénſtwj/ a nebo raděgi bláznowſtwj trpěti nechtěli/ držjc ſe oněch ſlow/ které Jan ſwatý/ vltimo in Apocalipſi napſal řka: Foris canes & venefici, & impudici, & homicide, & idolis ſeruientes, & omnis, qui amat & facit mendacium. Nacházým též w té wjře welikau ſtáloſt předkůw Waſſy Miloſti/ ačkoli bych mohl weyſs ſáhnauti/ než vſſetřugjc krátkoſti/ začnu od welice wzneſſeného/ a při Knjžeti Přemyſlowi Opawſkém a Ratibořſkém/ ɿc. Neypřednegſſýho Senátora/ Pána/ Pana Stanimira Kaſſtelána Ratibořſkého/ kterýž Létha Páně 1286. byl přitom s ginými/ když gmenowané Knjže Přemyſl potwrzowal Práw/ a nebo prywilegj Ratibořſkým/ yak ſe toho na giném mjſtě obſſyrněgj a patrněgj doložj. Potom od Syna geho/ též Stanimira a nebo Stoymira/ nebo oni takowá gména ſlowanſká/ w onom starodáwnjm wěku/ po Předcých ſwých/ v weliké poctiwoſti/ a ſobě za welmi ſlawné/ & pro ſacro ſancti. drželi/ y Křeſtianmi gſauce čas dlauhý/ odſtaupiti od nich nechtěli/ toho Stanimira/ ſwědčj geden Liſt pſaný ſtarý/ 1319. proto že Syn geho Beldus ſtaupil byl od ſwých Streycůw/ Bucywogenta/ a Ochelanta/

Synůw Othyslawowých Cząstky gegich / které w Panstwij Pruskowském měli/ očemž List obssijrněgij oznamuge.

Létha potom 1336. Boleslaw Knijže / Beldowi Pruskowskému Kancléři swému / Synu Beldowému z Pruskowa / ohraničil Panstwij Pruskowské/ o tom také List dostatečně Latině psaný oznamuge.

Potom Létha 1357. Bolko Knijže / oznamuge w Listě swým / Pana Mirsana z Pruskowa/ kterému Heynrych Kotulinský Wesnicy Prusec prodal. Item Létha Páně 1360. Wogtěcha Knijžete Oppolského/ a Střeleckého List oznamuge Pasla z Pruskowa Dworenina. Potom Adama z Pruskowa Létha Páně/ 1390. Pana Ottu z Pruskowa. Létha Páně 1406. A mnoho w každém wěku Mužůw zaslaužených Knijžatům y Obcy: Až potom sotwa giž nassých wěkůw nezasyhal Wysoce Muž woznessený Pan Jan Pruskowský/ Kanclijř neywyšssý Knijžetcstwij Oppolského a Ratibořského/ ten zůstawil Syna Jana/ kterýž měl prwnij Manželku z Rodu Panůw Mochowských / kteréhož Rodu wlastnijho Plemenij nestálo/ od nij byli dwa Synowe/ Jan y Walentijn/ a dwě Dcery/ Barbora dána w Staw Manželský Vrozenému Pánu / Panu Arklebowi z Kunowic/ na Vherském Brodě. Druhá Pannau vmřela/ po smrti pak této swé Manželky / wzal sobě druhau z Rodu Panůw Cetrysůw/ starodáwnijho/ od kteréž zůstawil dwě Dcery/ Hedwiku/ a Kláru/ Panna Hedwijka w Staw Manželský dána/ Panu Wogtěchowi Laryssowi / Panna Klára/ Panu Joachymowi Buchtowi na Odmuť. Synůw také bylo pět/ Pan Lukáss/ z Cysařem Karlem patým na Wogně w Branbancý gsauc od Francuzůw zabit / a v Města Antybo pochowán. Pan Petr Pruskowský / v Wijdni zamordowán / y tam pochowán w Kostele swatého Michala/ Pan Hendrych Pruskowský/ w Vhřijch s Nepřátely Křijže swatého bogugijc w Rameno postřelený z Kusu / w Komárně pochowán. Pan Jakub Pruskowský w Praze na Zámku w Honbě na Weselij Pana Joachyma Slijka/ Hraběte z Lokte/ od gednoho Hysspana prostřelen. Pan Wincenc mladě vmřel. Vrozený Pán/ Pan Girij Swobodný Pán/ na Pruskowě/ a na Starých Hradijch / neymilegssý Pan Otec W. M. y Ge^o Milosti Pána/ Pana Oldřicha Desyderyosa Komornijka y Raddy Geho Milosti Cysaře a Mijstodržijcýho Sstolmistůwstwij/ Pana z Pruskowa / a na starých Hradijch / a nowé Bystřicy a Oticých / tohož Pana Girijho z Pruskowa obssijrněgi nenijčko připomenauti na tak malým mijstě nemohu. Wssak Pana Bratra Geho Milosti Pana Walentijna/ Heytmana hornijho Hlohowa/ od prwnij Manželky připomenauti slussý/ proto že nám Potomcy geho welice w znessenij a slawnij Páni / a zwlásstě Wysoce Vrozený Pán/ Pan Jan z Pruskowa / na Semicých / Heytman Knijžecstwij Oppolského/ a Ratibořského/ a Pán/ Pan Kasspar z Pruskowa/ a na Hradcy y Bzency/ Geho Milosti Cysařské Raddy / w dobré paměti zůstáwagijc/ genž byli milownijky Cýrkwe swaté welikými/ Sestr gegich nenijčký nepřipomijnám/ kterých bylo pět / wssecky w Domy wzácthé a starodáwné rozdané byli. Wssak že gsem Řeč začal o Pořádku Cýrkwe swaté / kteréž ony k wůli Manželům swým odstaupili / o těch wssech Mužského pohlawij / yak gsem počal / y skončit / netoliko Pero mé / ale y Angělij sami Páně toho mi pomohau/ z kterými giž bez pochyby w chwále Krále

Krále Nebe y Země odpočijwagij/ o kteréž onij Tělo (s Nepřátely Křijže S^o.) totiž o Cýrkew swatau/ krwe swé wyliti nelitowali / y wtakowé stálé Wijře / pře Magestát a Thrůn geho/ yako oprawdowé Owčičky se stawili/ hodnáť by mi wěc gisté byla / pro wzáctné Potomky W. M. tim spůsobem wssecku ypráwu W. M. wyslowiti/ yako W. M. na Dům Páně/ y na to mijsto kdež mnoho Těl a kostij slawných Předkůw W. M. ležij/ láskawi byti ráčijte / a w něm chwálu Páně rozmahagijc / hogného nákladu litowati W. M. neráčijte/ to nenijčky abych se za pochlebnijka někomu nezdál/ opustiti musým / na prostranssý plac s tim se pozdržijm/ a na tento čas Milostiwé Lásce W. M. ponijženě poručeného se činijm. Datum w Oppoli/ w Domě Vrozeného a Statečného Pana Jana Odrwolffa z Důlné Stradomě/ a na Vrbanowicých/ Léta Páně/ 1607.

Wassý Milosti/
mého milostiwého Pána/

k Službám wolný/

Bartholoměg Paprocký/
z Glogol/ etc.

Hospodáře s Hostem/ o třech skutcých/ gimiž se
Człowěk Pánu Bohu zaljbuge.

Host: Tak yakž gsem připowěděl / gesstě něco
powěděti / o Pořadku w nassy Cýrkwi / o to gsem se posta-
wil/gestli poslauchati chceš/yá rád oznámijm.

Hospodář: Rád/ toliko mi to co k spasenij vžite-
čného oznám/ to gsau wěcy nad wssecko neyvžitečněgssý.

Host: Rozpráwěti budu o třech skutcých/ který-
mi se Człowěk s Pánem Bohem smijřuge/ a Lásky stracené
skrze ně nabýwá/ totižto: Postem/Almužnau/a Modlitbau.

Hospodář: Půst/ tot gsau wýmysly wassých Kně-
žij/yá ani nassy Včitelowé tjm se neobijráme/ toliko mijru za-
chowáwáme/a vžijwáme mijrně wsseho / co Pán Bůh zřij-
diti ráčil/a před Rukami gest / nehledáme sobě giných Pokr-
můw na Pátek/giných na Neděli.

Host: Poslauchey toliko přijčiny/ proč se my po-
stijme/a gestli to gest wymysl Kněžský/ důwěz se prwé gisto-
ty/ potom haněti budess A to neyprwe wěděti máss / yakož
Augustým swatý oznamuge / proč nám gest Půst vžitečný/
těmito slowy: Ieiuniū est temporalia alicitis cibis abstinentia,
non auersione cræaturæ Dei quæ bona est, si cum gratiarū acti-
one sumatur, sed causa afligende, mortificandæq; carnis, & hu-
miliandæ, seu desecandæ anime, propter Deum suscepta. Augu:
contra Faust: lib: 10. Cap: 5. Gest (prý) Půst docestná zdrželi-
wost / od některych náležitých Pokrmůw/ ne proto yakoby-
chom pohrdali stwořenjm a Dary Božijmi / kteréž dobré
gsau/ gestliž ge z děkowánijm přigijmagij Lidé/ než abychom
mrtwili a trápili těla nasse/pro ponjženj Dusse nassý/pro Pá-
na Boha. A potom yak Origenes swatý mluwij: Est adhuc
& alia ieiunandi ratio religiosa, cuius laus quorundam Apo-
stolorum Literis predicatur, inuenimus enim in quodam li-
bello, ab Apostolis dictum, beatus est qui etiam ieiunat pro eo,
vt alat pauperem, huius ieiunium valde acceptum est apud
Deum. Origenes, in Leuit: Cap: 6. Homil: 10. Gest (prý)
způsob gesstě druhý Postu / Człowěku Křestianskému / od
Aposstolůw welmi schwálený/ yak gsme to nassli w gedněch
Knihách

Knihách od nich předpowědijno: Blahoslawený (prý) gest
který se postij/ proto aby chudého/obžiwiti mohl/ tau Czást-
kau kterauž sám měl gijsti / neb Půst takowého gest welmi
schwálený před Pánem Bohem.

A protož Chryzostom také swatý mluwij: Qui cibum
igitur cupit & ieiuniare non valet, largiorem det eleemosynam
feruentior fit in præcibus, maiorem habeat alacritatem in di-
uinis eloquijs. Chrisost: Homil: 6. Kdo se (prý) postiti ne-
může/ten hogněgssý nechť dáwá Almužnu/ nechť se horliwěgi
a nábožněgij modlij/a nechť wětssý má ochotnost k wysláwe-
nij Božských slow/a chwály geho swaté.

Wěz můg milý Bratře/že Půst yak tenž Chryzostom swa-
tý prawij / gest welmi nám vžitečný / očemž on wyprawuge
takto: Ieiunium est animarum nostrarum tranquilitas, senum
Decor, adolescentum schola, & erudicio, continentium ma-
gister, qui omnem ætatem, & sexum quasi diademate quadam
ornat. Chrisost: Hom: 2. in Genes: Cap: 1. Půst (prý) gest
Dussý nassých vpokogenij/starých poctiwost a ozdoba/ Mlá-
dencůw Sskola a Vměnij/ zdrželiwých Mistr/ kterýžto kaž-
dý wěk/ y každý Stan a pohlawij yako neyznamenitěgssý
Korunu ozdobuge. Protož raddu dáwá a napomijná nás
tenž Chryzostom swatý řka: Mentem vero ita compescamus,
nequid nociuum prodeat, & si quoque aliquid tale à foris infe-
ratur, id statim vt superfluum & damnosum amoueamus, &
si intrinsecus nascitur, statim pia cogitatione illud effugemus,
& ne existimemus mediam vsque ad vesperam, ad salutem no-
bis sufficere. Idem, ibidem. Nassy tehda mysl a rozům tak na
vzdě měgme/aby nic sskodliwého / a nemrawného od nás ne-
wysslo/ a pakliby něco takowého od někud se přihodilo / to
vporu yako zlé a zbytečné a sskodliwé odwrhněme / a pakli
co takowého wnjtř se při nás nacházý/y hned a bez messkánij
pobožným rozgjmánjm/a myssenjm toho se warugme a wy-
střijheyme/a za to neměgme/aby nás Půst který až do weče-
ra zachowáwame/ měl nám býti w čem prospěssný a vžite-
čný/gestli že toho nebudem wystřijhati / abychom se od zlých
a marných žádostij a myssenij zdržowali / a gich se warowa-
li/nebož by to yak on prawij: Absurdissimum esset, à cibis &
concessa abstinere esca per ieiunium, oculorum vero prohibita
tangere

tangere, non comedis carnem, neq; lasciuiam per oculos haurias, ieiunet & auris, & alia membra. Idem, Homilia 3. ad Populum Antiochenum. Bylat by to (prý) wěc welmi nenáležitá zdržowati se od pokrmůw w Postě/a Očjm nassým zapowěděné žádosti wyplňowati powoliti/když Massa negjsø/necht také twé Oči/od marných žádostij se postij/necht se vssy od slyssenij nepoctiwých wěcý postij/necht se postij y Audowé ginij od marných wěcý.

Hospodář: Y pá též o takowým postu smeyssljm že gest dobrý / než negýsti když se zachce / to gest daremnost/ an y proti přirozenj to gest/nebo toho Człowěk snésti nemůže.

Host: Prawij tak Augustýn swatý: Bonum est cibum cum gratiarum actione sumere, & quicquid Deus præcepit edendum est, abstinere autem ab aliquibus, non quasi à malis, sed quasi non necessarijs, non est malum, moderari vero vsum eorum pro necessitate & tempore, propriæ Christianorum est. August: de Ecclesia: Dogmat: Cap: 66. Dobrá (prý) wěc Pokrm z děkowánijm přigijmati každému / y co koli Pán Bůh přikázal/ může se gijsti / než wssak zdržowati se předce od některých Pokrmůw / ne yakoby odzlých/ ale yako nepotřebných/ neni wěc zlá mijrně gich požijwati / podlé času a potřebij / to obzwlásstně dobrým / wěrným a poslussným Křestianům náležij. A dále toho dokláda řkauc: Pro amore castigandi corporis, abstinentibus à vino vel carnibus, nil credere meriti accedere, Hoc non Christiani, sed Iouiniani est, Idem, ibidem. Cap: 68. Pro takowé tehda trestánij Těla/ magijc zdrželiwost/od pitij Wijna zbytečného / y od gedenij Massa/kdoby tomu newěřil/aby mu mzdy nepřibýwalo za to ponijženij / takowý za Krestiana / než za Jowinyána a Kalwijna gmenowán býti má.

Dobře tehdy se postiti nebo prawij Geronym swatý: Ieiunium non solum perfecta virtus est, sed etiam ceterarum virtutum fundamentum, & sanctificatio, & pudicitia, atq; prouidentia, sine qua nemo videbit Deum. Hieronimus. Ardentes enim Diaboli sagitte, ieiuniorum & vigiliarum frigore restinguendæ sunt. Idem. Půst (prý) netoliko gest dokonalá Ctnost/než také y giných wssech Ctnostij Grunt a základ / y po swě-

posswěcenij wstydliwost y opatrnost / bez kterýžto žádný neuhlijdá Boha. A dále dij: Půstem roznijcené a hořijcý ssýpy Ssatanowy / bděnijm vstawičným vhassené a vdussené býti magij.

Ayž tak wzáctný a wážný gt Půst/Cýrkew swatá znagijc w tom býti wůli Pána Boha swého / postiti se Poraučij / a přijsně přikazuge/tak wyslownými/ a swětlými slowy / yakož od starodáwna od Pána Boha nařijzeno gt y přikázáno/yak Joel Prorok opowijdá řkauc: Conuertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio, & planctu, & fletu. Ioel Cap: 2. Obraťte se ke mne wcelém srdcy wassem / w Postu a w pláči y kwijlenij.

Poněwádž se tehdy Pánu Bohu lijbij/a to od nás mijti chce/proč bychom toho činiti neměli/když to Pána welmi mrzý/když mu se kdo včinij protiwný/o čemž čteme v Zacharyásse w 7. Kapit: kdež d. k Židům: Nunquid ieiunium ieiunastis mihi. Zacha: Cap: 7. Yzdaliž Půst gste postili mně.

Ezdráss Prorok w prwnijch Kninách w Rozdijlu 8. tak oznamuge: Prædicaui tibi ieiunium iuxta flumen Ahaua, vt affligeremur coram Domino Deo nostro, & peteremus ab eo viam rectam, nobis & filijs nostris, vniuersæq; substantiæ nostræ. I. Ezdre. Cap: 8. Y vložilt gsem byl a opowěděl Půst/ v Ržeky Ahaua/abychom se trápili před Pánem Bohem nassým/a abychom prosyli od něho za Cestu vpřijmnau / nám y Synům nassým/y wssemu Statku a Domowi nassemu.

Z tohot se wychwalowal onen Král Dawid / Pánu Stwořitelowi swému řkauc w Žalmu 34.: Humiliabam in ieiunio animam meā. Ponijžowal gsem w postu Dussy mau.

Potřebij takowému Pánu wsseckno sprawedliwě wykonati/ kterýž zná y myssleníj srdcý nassých / potřebij netoliko Vsta/ ale y srdce čistotné zachowati / nebo mluwij Ecclesia: w Rozdijlu 34. Qui Baptizatur à mortuo, & iterum tangit mortuum, quid prodest lauatio eius: Sic homo qui ieiunat in peccatis, & iterum eadem faciens, quid proficit humiliando se, orationes illius quis exaudiet. Eccles: Cap: 34. Co to gest/ co Dawid mluwij: Kolena má zemdlená gsau od Postu / a tělo mé zmjnilo se pro Oleg. Z těch slow zney že ten Král Pánu Bohu ne gedenjm Massa/ale oto Olegem se posylnowal.

Hoſpodář: Byť gſme my ſe geſſtě wijce poſtili / málo ſobě tim ſpůſobijme / zdaliž náš Proſtředníjk za nás neodpoſtil.

Hoſt: Waſſe wſſetečné auffánij w Pánu Bohu / welmi mdlé a wrtkawé gt / chcete wſſeckno yako Žide na něm wyměřit / yak ono w ſpomjna ſlowa gich Izayáš w Roz: 58. Quare ieiunauimus & non aſpexiſti, humiliauimus animas noſtras, & neſciſti. Iſaiæ Cap: 58. Proč gſme ſe poſtili / a nepo⸗patřil gſy / ponijžili gſme Duſſý naſſých / a newiděl gſy o tom / což gim powědijno od Pána / o tom ſobě čtetě tamž kde mlu⸗wij :: Ecce in die ieiunij veſtri inuenitur voluntas veſtra, & omnes debitores veſtros repetiſtis. Ecce ad lites & contentiones ieiunatis, & percutitis, pugno impie, nolite ieiunare ſicut vſq; ad hanc diem, vt audiatur in excœlſo clamor veſter. Nunquid tale eſt ieiunium quod elegi, per diem affligere animam ſuam. Nunquid contorquere quaſi circulum caput ſuum, & ſaccum, & cinerem ſternere. Nunquid iſtud vocamus ieiunium, & diem acceptabilem Domino. Idem ibidem. Ay prawij Pán: Wedni Poſtu waſſeho / nalezá ſe wůle waſſe zlá / a wſſeckny dlužnijky waſſe těžce napomijnate wy k ſwa⸗tom a ſwádam / poſtijte ſe / a tepete Pěſtij nemiloſtiwě Bljžnij waſſe / nechcete ſe poſtiti / yako až do toho dne / aby vſlyſſáno bylo / na wýſoſti wolánij waſſe. Zdali takowý geſt Půſt kte⸗rý ſem yá wywolil / přes den trápiti Duſſy ſwau / zdaliž ztočiti yako Obruč Hlawu / a Pytel y Popel proſtřijti / zdali toto nazýwáš Půſt a den wzáctný Pánu Bohu.

A zatjm tam vkazuge Půſt takowý / o yaký w Cýrkwi ſwa⸗té powſſechné žádagj a napomijnagij / o yakowý Pán napo⸗mijná ſkrze tohož Protoka tamž řkauc: Nonne hoc eſt magis ieiunium quod elegi, diſolu, caligationes impietatis, ſolue faſciculos deprimentes, dimitte eos qui confracti ſunt liberos, & omne onus diſrumpe, frange eſurienti panem tuū, & egenos vagoſq; induc in domum tuam, cum videris nudum, operi eum, & carnem tuam nedeſpexeris. Idē ibid: Y zdaliž (prý) to nenij wětſſý Půſt / který gſem yá wywolil / zruš ſwázanj neprawo⸗ſti / rozwaž ſwazky dolů tiſknaucý / propuſt ty kteřjž ſwázanj gſau ſwobodně / a každé břemě roſtrhni / lámeg lačnému Chléb

twůg a nuzné a podružné vwed do Domu ſwého / když vhlij⸗dáš nahého přioděg ho / a tělem ſwým nepohrdey. Včinijš aſpoň něco z toho dwogijho / a neb to zachoweg / co mluwij Prorok Páně / a nebo co přikazuge Cýrkew ſwatá.

Hoſpodář: Geſtliž wy to wyplňugete / wſſeckno co ſe tu koli mluwij / a nebo waſſý Kněžij co to poraučegi?

Hoſt: Yá pak toho newijm / geſtliž to kdo wypl⸗ňuge / nebo yá toliko tobě oznamugi / že w Cýrkwi žádných wymyſlůw nenij / toliko wůle Pána Boha ſe plniti paraučij / a Pán každému podlé zaſlauženij platiti bude / ty toliko po⸗ſlauchey / že Půſt od Kněžij nenij ſmyſſlený / než to wěda že geſt vžitečný / k zaſlauženij Pánu Bohu / protož poraučij aby každý k ſlužbě Pánu / co neylépe ſe připrawiti mohl / neb ona ſwatá Wdowa nenaprazdno powěděla / w Rozdijlu 4. řkúc: Scitote quoniam exaudiet Dominus Præces veſtras, ſi manentes, permanſeritis in ieiunijs, & orationibus in conſpectu Domini. Iudit Cap: 4. Wězte (prý) žeť vſlyſſý Pán Bůh Modlitby waſſe / geſtli že trwagijce ſetrwáte w poſtech / a w Modlitbách před Twářij Božij / a protož mluwij Spa⸗ſytel náš / v Mathauſſe ſwatého: Blahoſlawenij kteřij ne⸗nijčko lačnijte / nebo wy naſyceni budete. Apoſſtol také Pá⸗ně / napomijná řka: We wſſech wěcech / wydáwegme ſámi ſebe yakožto Božij ſlužebnijcy / w bděnij a w poſtech.

Medle wſſak Pohane / Žide / Turcy / Tatařij / magij gednák ſwé poſty / yakž koli od ſwých předkůw za obyčeg ge držj / a wa⸗ſſe pak Sekty žádné pokánij / žádného znamenij nepokazugij / aby byli ſlužebnijcy Páně / wždycky dey den wden gednoſtegně.

Hoſpodář: Nebo dobře wědij že tijm ſobě žádné Láſky v Pána neſpůſobij / včiniti on ráčil za naſſe hřijchy do⸗ſti / nám ſe trápiti nepotřebij.

Hoſt: Kdy by to byl Pán náš w tom vpewniti ráčil / že giž na tom doſti gmijti budeme / giſtě žeby byl o tom Poſtu zmijnky nečinil / ſkrze Kancljře ſwé Mathauſſe S. kdež mluwiti ráčj tato ſlowa. Cum ieiunatis nolite fieri ſicut Hypocryte triſtes, exterminant enim facies ſuas vt videantur ab hominib9, ieiunantes. Math: cap: 6. Když ſe (prý) poſtijte nebuďte

yako Pokrytcy ſmutni/neboť poſmucugi twáři ſwé/aby ſe oká=
zali lidem že ſe poſtij. A protož dáwá naučenij/yak ſe chowati
má gedenkaždý řka: Tu autem cum ieiunas, vnge caput tu-
um, & Faciem tuam laua, ne videaris hominibus jeiunans, ſed
Patri tuo qui eſt in abſcondito, & Pater tuus, qui eſt in abſcon=
dito, reddet tibi. Idem, ibidem. Než ty (prý) když ſe poſtiſs/
pomaž hlawu ſwau / y obličeg ſwůg vmeg / aby ſe nezdál Li=
dém že ſe poſtiſs / ale Otcy ſwému genž geſt wſkrytě / a Otec
twůg genž widij w ſkrytě/ odplatij tobě.

Tu zney/ že netoliko ſtarý/než y nowý Zákon Půſt držeti
poraučij / ale proklatý Pręceptor, a Včitel Sſatan / genž wij
že Poſtem přemožen a zwijtězen býwá / a k takowému genž
wůli Božij plnij/a Cýrkwi ſwaté geho poſluſſný geſt/přijſtu=
pu mijti nemůže / čeho ſám doweſti nemohl/ to ſkrze ſwé Ho=
lomky k ſwé wůli ſpůſobuge a nawodij / odwozuge Lidij od
dobrých ſkutkůw yak může. A protož pamatůg na weyſtra=
hu Spaſytele ſwého / yak ti oznamowati ráčij v Mathauſſe
ſwatého řka: Hoc Genus Demoniorum non eiciitur niſi ora-
tione & jeiunio. Math: 17. A protož ſwé Swodnijky o tom
wědět wynaučuge / aby ſe Lidém ſkrze takowé vnijženij ge=
gich neomrzel / a od nich ſpolu odehnán nebyl / bránij Poſtu
y modlenij Pánu Bohu pilneho/w pořádney Cýrkwi /ale ge
ſobě odlaučuge do Kaplij ſwých / znagijc w tom wůli Páně/
že wgednotě Cýrkwe geho ſwaté wſſeckno mohau Lidé ob=
držeti oč geho žádagij/ zachowáwagijc ſe podlé poručenij Bo=
ha Otce / yak mluwiti ráčij / Deut: Cap: 17. Et facies quod
cumq; tibi dixerint qui præſunt loco quem elegerit Dominus,
& docuerint te iuxta legem eius, ſequariſq; ſententiam eorum.
A činiti budeſs coť koli poručij/ti kteřij gſau přeloženij mijſtu
které ſobě wolij Pán/ a wyvčowati tě budau / podlé Zákona
geho/náſledowati budeſs zdánij a rozuměnij gegich. Geſtliž
tu tehda Pán a Stwořitel Nebe tak chce mijti / proč ſe nedr=
žijte wůle a poručenj geho / negdete do ſlužebnijkůw Božijch/
ne do ſlužebnijkůw Czertowých / genž oni kromě wſſelikého
Pořádku ſwé Zbory magij.

Hoſpodář: Což wědět/kteřij z wůle Páně gſau/
geſtli naſſy/geſtli waſſy/nebo ſlyſſýme/že naſſy Ewangelium
ſwatého ſe držij/a podlé něho nás wyvčugi.

Hoſt:

Hoſt: Tu zney geſtliž tak geſt / Ewangelium
včij Poſtu / a oni toho zbraňugij / wijcegi gſauc láſkawi na
ſwauwolnoſt / nežli na ſtřijzliwoſt / o kteréž mluwij Gero=
ným ſwatý takto: Mater ſanitatis abſtinentia, mater ægri-
tudinis voluptas. Hiero: Matka (prý) dobrého zdrawij ſtřijd=
moſt a zdrželiwoſt. Matka nemocy a těſſkoſti ſwáwolná
rozkoſs. A protož dáwá raddu k gednomu Zákonijku pijſſic
takto: Modicus ac temperatus cibus, carni & animæ vtillis eſt.
Idem, ad Ruſticum Monachum. Mijrný (prý) a ſkrowný
Pokrm / Tělu y Duſſy welmi vžitečný a proſpěſſný geſt. A
protož/nebo pro to/nebo pro ono / dobře Půſt zachowati / a
těla oſtřijhagijc y Duſſy pohodlij včinijſs / nebo yako mluwij
Auguſtýn ſwatý/ pijſſýc o Poſtu: Ieiunium purgat mentem,
ſubleuat ſenſum, carnem ſpiritui ſubicit, cor facit contritum,
& humiliatum, concupiſcentiæ nebulas ſpargit, libidinum ar-
dores extinguit, caſtitatis vero lumen accendit. Auguſt: de
Ieiunio. Půſt (prý) čiſtij rozům / wyzdwjhuge ſmyſl / tělo
Duchu podrobuge / ſrdce půſobij ſkrauſſené / a činij pokorné /
nepořádných žádoſtij Mhly rozhánij/ wſſech zlých žádoſty a
chlipnoſti těla vduſſuge/a wykořeňuge / čiſtotij pak a wſſech
giných Ctnoſtij yaſnoſt oſwěcuge. Srozumijwey tehdy ya=
kowý požitek Poſtu gt/beř to na vwáženij / a na wůli twau/
kterým geſtli pohrdáſs ſám ſobě/ a ne ginému vſſkodijs.

Hoſpodář: Náć newijm koho poſlauchati / y tu
dobře včij / wſſak naſſy kwaltu tělu žádného činiti nedadij/
nebo Ryby Woda / a giné Poſtné Krmě waſſe / gſau welmi
zdrawij ſſkodliwé.

Hoſt: Wſſak Cýrkew ſwatá nikoho Gwaltem
k Poſtu nepřinucuge/a zdrawij vblijžiti neporaučij/ yak z to=
ho Liſtu ſrozumijwey/ kterýž Geroným ſwatý pijſſe k gedno=
mu přijteli řkauc takto: Noli bibere aquam, ſed modico vte-
re vino, prudenter enim Deus vult ſibi ſeruiri, non vt nimieta-
tæ debiles fiant, & poſt medicorum ſuffragia requirant: Tem-
perandum enim eſt, vt ſi fieri poteſt cæptũ obſequium grada-
tim prouehatur, potiuſquam in conſiderantia minuatur.
Hiero: ſuper Epiſt: Paul: 1. Tit: Cap: 5. Nepij (prý) wody/
ale ſkrowně vžijwey Wijna. Chce Pán Bůh aby geo maudře

a opatrně

a opatrně ſlauženo bylo/ne aby zbytečnoſti welikau obtijženij a zemdlenij gſauce/potomně v Doktorůw pomocy a Lekůw wyhledáwali/vſkrownowati ſe giſtě potřebij/aby geſtli že býti může ta začatá ſlužba/pořádně a poznenáhla roſtla/a rozmáhala ſe/raděgi nežli by pro neſſetrnoſt mdlela/a vmenſſowala ſe. Takowautě tehda Láſkau gegi/také Rzěhoř ſwatý oznamuge řkauc: Ieiunium Sanctificare eſt adiunctis bonis operibus, dignam Deo carnis abſtinentiam oſtendere: Grægo: in paſtorali. Půſt (prý) poſwětiti a zachowáwati/gineho nic nenij/toliko za doſt včiniti poručenij/a přikázanij Matky ſwé Cyrkwe ſwaté/přidadauc a připogiw k Poſtu giné dobré ſkutky/pokázati Pánu Bohu/hodnau a naležitau zdrželiwoſt a ſtřijdmoſt. To pak yak by wykonati měl/giž gſem prwé powěděl/totižto mijrně/a ſtřijdmě ſe poſylňugijc/Almužnami nuzné opatrugijc/a to co by ſám měl ſnijſti vbohému oddati/a toho na zeytřij neſchowáwati/nebo prawij tenž Rzěhoř ſwatý: Non Deo ſed ſibi ieiunat, qui quæ ventri ad tempus ſubtrahit, non in opibus tribuit, ſed ventri poſt modum offerenda cuſtodit. Illud enim ieiunium Deus, approbat, vt quod ſibi ſubtrahis alteri largiaris, & vnde caro tua affligitur inde egentis proximi caro reparetur. Idem ibid: Ne Pánu Bohu (prý) ale ſobě ſamému takowý ſe poſtij/kterýž toho čeho nedogij/lačnému nepoda/ale to pro ſwé Břicho zachowáwá. Nechtě tehda nebude drahý ten kus Chleba/a nelitůg ho lačnému dáti/chceſſli ſe poſtem Pánu Bohu zalijbiti/nebo Pán Bůh takowý Půſt ſchwaluge/když to co ſobě vtrhneſ/žebrawému a chudému poſkytneſs/aby odtud čjm ſe Tělo twé trápij a zſužuge/twého bijžnijho a chudého/poſylněno bylo. A wſſak w tu naděgi že ſe poſtijſs/nepáchey nic zlého/magijc pozor na ſlowa Chryzoſtoma ſwatého genž dij: Qui peccat & ieiunat, non ad gloriam Dei ieiunat nec ſe humiliat, ſed ſuæ ſubſtantiæ parcit. Chriſoſt: Kdo ſe poſtij a hřeſſý/Ten ſe nepoſtij ke cti a chwále Božij/ani ſe tjm před nijm ponijžuge/ale toliko to proto činij/aby mu mnoho z Pijžerny nevbylo. A to geſt hlaupoſt hřeſſijti Lakomſtwjm/o kteréž Lakomſtwij napomijná Apoſſtol Páně k Effezſkým w Kapit: 5. pijſſyc řka: Lakomſtwij aniž buď gmenowáno mezy wámi. Též Lew Papež pijſſijc o Poſtu dij: Non in ſola

ſola abſtinentia ſtat noſtri ſumma ieiunij, haud fructuoſe eſca corpori ſubtrahitur, niſi mens ab iniquitate reuocetur, & ab obtrectationibus lingua cohibeatur. Leo Papa, de Ieiunio. Ne na ſamé (prý) zdrželiwoſti od Pokrmu naſſe wſſeckno poſtanowenij Poſtu náležij/že tělu pokrmůw vgmugeme/geſtli že myſli naſſe od neprawoſti myſſlenij zlého neodwedeme/y tolikéž geſtli yazyka od nenáležitého pomlauwánij neſkrocugeme. Zdáwna tehdy nám oznamuge Pijſmo ſwaté/že Půſt potřebný geſt k ſpaſenij naſſemu/yak on Muž ſprawedliwý powěděl/Tobiaſs ſwatý: Bonum eſt ieiunium cum oratione & eleemoſyna. Cap: 12. Dobrý (prý) geſt Půſt s Modlitbau a s Almužnau. A protož y Cæſarius napſal: Tale eſt ieiunium ſine oratione, & eleemoſina, qualis ſine Oleo Lucerna. Cæſarius. Takowý geſt (prý) Půſt kromě Modlitby a Almužny/yako Kahanec kromě Olege. Petrus také Rauenus, Doktor Pijſma ſwatého dij: Ieiunium quamuis aufferat vitiorum morbos, carnis amputet paſſiones, criminum cauſas propellat, tamen ſine vnguento miſericordiæ, ſine riuo pietatis, ſine eleemoſynæ ſumptu, perfectam ſalutem, mentibus non reponit, ieiunium ſanat vulnera peccatorum, ſed cicatrices vulnerum ſine miſericordia non emendat. Petrus Rauenus. Půſt (prý) ač náležitě a ſprawedliwě zachowánij/ačkoliwěk wſſeckny nemocy a boleſti ſkutkůw neſſlechetných odgijmá/y giná trápenij a zſužowánij tělesná odhánij/y Přijčiny neprawoſti a zloſti zahánij/wſſak gednák bez Maſti prawého miloſrdenſtwij/a bez proměněnij Náboženſtwij/y bez nákladu Almužny/k dokonalému ſpaſenij myſli naſſý nepřináſſý/nebo Půſt vzdrawuge Rány neprawoſti a hřijchůw/ale ſſramůw Ranných bez miloſrdenſtwij oprawiti nemůže. Wěděti tehda to nám potřebij/co nám na Poſtu záležij/kterýž yak mluwij tenžto Rauenus: Sciamus itaq; ieiunium eſſe Dei arcem, Chriſti caſtrum, murum Spiritus ſancti, vexillum Fidei, caſtitatis ſignum, ſanctitatis Trophæum: Idem. Wěz že Půſt geſt Zámek Božij Hrad nedobytý Kryſta Pána/Zed Ducha ſwatého/Korúhew Wijry ſwáté Křeſtianſké/znamenij čiſtoty/wijtězſtwij ſwattoſti a pobožnoſti.

Hoſpo-

Hoſpodář: Mnoho tu přikazugÿ při tom Poſtu zachowát/ti Mužÿ ſwatÿ/a ya newÿm yak by tomu za doſti geden včiniti mohl.

Hoſt: O to ſe naucž od Bernarta ſwatého / který te tak wynaučuge: Si ſola Gulla peccauit, ſola ieiunet, & ſufficit. Si vero peccauerunt & membra cætera, cur non ieiunent, oculus à curioſis aſpectibus, & omni petulantia, vt bene humiliatus coerceatur in pœnitentia, qui male vagabatur in culpa, ieiunet auris turpiter pruriens à fabulis & rumoribus, & quæcunq; otioſa ſunt, & ad ſalutem minime pertinentia, ieiunet lingua in detractatione, & murmuratione ab in vtilibus & vanis atq; ſcurilibus verbis, interdum quoque obgrauitatem ſilencij, ab ipſis quæ poterant videri neceſſaria, ieiunet manus ab otioſis ſignis, & ab operibus omnibus, quæcunq; non ſunt imperata, ſed & multo magis ieiunet anima ipſa à vitijs, & à propria voluntate ſua, & enim ſine ieiunio hoc, cætera à Domino reprobantur, ſicut ſcriptum eſt, quia in diebus ieiuniorum veſtrorum voluntates veſtræ inueniuntur. Geſtli že ſámo obžerſtwÿ zhřeſſylo/ſámo toliko nechť ſe poſtÿ/a doſtit geſt/ geſtli že pak zhřeſſyli ginÿ Audowé / proč ſe též oni poſtiti nemagÿ/nechť ſe Oko poſtÿ / pro ſwé wſſetečné patřenÿ/ y od wſſeliyaké ſwéwolnoſti / a neſtydatého ſem y tam obracenÿ/ aby tak yak ſe nenáležitě chowalo/pokutu a pokánÿ za to ſlušně trpělo: Nechť ſe y Vcho poſtÿ/ od poſlauchánÿ mrzutých a nepotřebných baſnÿ/a klewet/kteréž gemu ani k ſpaſenÿ/ ani k něyakému dobrému aužitku / neproſpÿwagÿ. Nechť ſe též poſtÿ yazyk za pomlauwánÿ/a neſtydaté reptánÿ/proti Blÿžnÿmu ſwému/ y nevžitečné a prázdné/y ſſkaredé ſlowa/a někdy že nemluwil toho / což mluwiti bylo potřebÿ. Nechť ſe poſtÿ/y Ruce pro nevctiwé a zahálčiwé znamenÿ/kteréž vkazowali/y tolikéž za wſſeckny djla a práce/kteréž negſau rozkázane. Ale y mnohém wjce nechť ſe poſtj a zdržuge Duſſe od neprawoſtj/a oplzloſtj/a zwláſſtě pak od wlaſtnj wůle a žádoſti ſwé/neb giſtě bez takowého Poſtu/ ginÿ ſkutkowé miloſrdnÿ nebýwagÿ od Pána Boha ſchwáleni / yak otom napſáno w Pÿſmě ſwatém: Ay we dni Poſtu waſſého nalezá ſe wůle waſſe. A protož poſlaucheyme Bernarta ſwatého který

nás namlauwa/k takowému vnÿženÿ/mluwÿc tato ſlowa: Vultis breui ieiunio, ieiunia ſempiterna redimere? Gehennam enim meruimus, vbi vnquam nullus cibus eſt, nulla conſolatio, nullus terminus, vbi guttam aquæ diues poſtulat, & accipere non meretur. Bern: Chceteli (prý) krátkým Poſtem Poſty wěčné odkaupiti poſtiti ſe přiwykeyte/zaſlaužili gſme wěčný Oheň/tam kdež nenÿ žádného Pokrmu/ žádného potěſſenÿ/žádného konce / ani požehnánÿ / kdež za Krupěgi Wody Boháč proſý/a neni hoden aby mu gi kdo podal/ o peycho nezbedná / kčemu ſy ho přiwedla. A protož wěz že geſt dobrý Půſt/yak o tom prawÿ tenž Bernart ſwatý řkauc. Bonum & ſalutare ieiunium, quo æterna ſuplicia redimuntur, dum remittuntur peccata, non ſolum autem eſt ablucio peccatorum, ſed etiam extirpatio vitiorum, non ſolum obtinet veniam, ſed meretur gratiam, non ſolum delet peccata preterita quæ com ſimus, ſed etiam repellit futura, quæ comittere poteramus. Idem. Dobrýť (prý) geſt a ſpaſytedlný Půſt takowý/ nimžto ſe wěčné mauky a trápenÿ odkupugi / když y hřÿchy odpuſſtěné a obmyte býwagÿ/ y wſſechněch zloſtÿ wykořeněnÿ. Půſt netoliko odpuſſtěnÿ hřÿchůw obdržuge/ ale též miloſt y Láſku záſluhuge/netoliko ſtÿrá a wymazuge hřÿchy pominulé/které gſme páchali / ale též odhánÿ pryč budaucý/ kterýchbychom ſe dopuſtiti měli. A protož ſe drž naučenj Mužůw ſwatých/ne poběhlcůw/ne ſſalbÿřůw/ſwéwolných Ruhačůw. Poſlauchey co mluwÿ dále tenž Bernart ſwatý: Ieiunium, orationem, deuotionem, & fiduciam donat, oratio virtutem impetrat ieiunandi, & ieiunium meretur gratiam orandi, ieiunium orationem roborat, oratio ſanctificat ieiunium & repreſentat: Půſt (prý) Modlitbu Náboženſtwÿ y důwěrnoſt Człowěku daruge/Modlitba pak moc a Sýlu poſtowy v Pána Boha obgednáwá a wyproſſtuge / a Půſt (prý) pak zaſluhuge Láſku modlenÿ / Půſt Modlitbu zmocňuge / a Modlitba ho poſwěcuge/a Pánu Bohu oddáwá a okazuge. Wězyž tehda že tý tři Ctnoſti/Půſt/ Modlitba/a Almužna/ Pánu Bohu gſau welmi milé a ljbé/a půſt neywÿce ke wſſemu dobrému člowěku dopomáhá/yak prawÿ Auguſtýn S. Ieiunium verboſitatem non amat, diuicias ſuperfluitatem iudicat, ſuperbiã ſpernit, humiliiat em comendat, præſtat homini

ſeipſũ intelligere quod eſt infirmũ & fragile. Augu: Neobhbuge (prý) půſt mnoho mluwenj zbytečnoſt/ Bohatſtwj rozſuzuge/ peychau pohrdá/ pokoru s chwaluge a ſpůſobuge/ že Człowěk ſám ſebe poznáwá/ což bývá na Człowěka nemožné.

Hoſpodář: Giž yá mohu poſtiti Půſt který ſobě ſám vložijm/ podle meho ſwědomij/ ale co mi Papež/ Mnijch něyaký poraučij/ nemohu yá toho poſlauchati/ neb on geſt také Człowěk/ yako y yá.

Hoſt: W tom ſe poznati nemůžeſs že to peychá w tobě panuge/ poſlyſs ſlow Bernarta ſwatého což mluwij: Siue Deus ſiue homo vicarius Dei mandatum, quod cumq; tradiderit, pari profecto obſequendum eſt cura, pari reuerentia defferendum, vbi tamen contraria Déo non præcepit homo. Bernart. Cožkoli (prý) budto Bůh/ budto mijſto držijcý Božſké/ nařijdij a přikáže/ gednoſtegně to spilnoſtij a zbedliwoſtj wykonáwati naležij dobrému Křeſtianu/ zwláſſtě když nic protiwného Pánu Bohu neporaučij.

Auguſtýn ſwatý také mluwij: Quiſquis præceptis Eccleſiæ non obtemperat, reus eſt & debitor pœnæ. Auguſt. Kdožkoli nařijzenj/ a přikázanij Cýrkwe ſwaté neni poſluſſný/ a geho neplnij/ takowý geſt hoden pokuty nebo treſtánij.

Řžehoř také ſwatý mluwij napomijnagic nás těmito ſlowy: Præceptis Apoſtolicis non dura ſuperbia reſiſtatur, ſed per obedientiam quæ à ſancta Romana Eccleſia & Apoſtolica autoritate iuſſa ſunt, ſalutifere impleãtur, ſi eiuſdem ſanctæ Eccleſiæ (quæ eſt caput noſtrum) communionem habere deſideratis Gregor: Nařijzenij (prý) a přikázanij Apoſſtolſkému/ odpornau peychau/ nechť ſe žádný neprotiwij/ ale to wſſecko/ což koliw od Cýrkwe ſwaté Řijmſké Apoſſtolſké nařijzeno a přikázáno geſt/ ať ſe wſſeckno dokonále wyplňuge a zachowá/ geſtli že té Cýrkwe ſwaté (kteráž geſt Hlawau naſſe) ſpolečnoſt mijti žádáte.

Hoſpodář: Y powinnáli to wěc/ čtyřiceti dnij člowěku poſtiti/ yak Kněžij poraučegi přijſně ge poſtit.

Hoſt: Nenutij tebe Cýrkew ſwatá k takowému neſneſytedlnému Poſtu/ kterak byl vkázal Mogžijſs/ Eliáſs/ a potom y Spaſytel náſs/ nebo to wij že přirozenij twé toho ſnéſti

ſnéſti nemůže/ ſtřijdmoſti aſpoň od tebe žádá a mijti chce/ a ſnad wijce ſámého poſluſſenſtwij/ a takť dáwá naučenij aby wtěch čtyřiceti dnech obzwláſſtně zanechal opilſtwij/ a wſſelijakého ožralſtwij/ y tolikéž giných neſluſſných/ a na dobrého Křeſtiana nenáležitých ſkutkůw nenáſledowal a nepáchal/ zanechey Smilſtwj a rozpuſtiloſti/ opuſť kwas a hodowánij kterému ſy přiwykl/ zaneprázdňůg ſe ſkutky Pánu Bohu libeymi/ Modlitbami/ čaſtým rozgijmánijm Božſkých wěcý/ a ginými miloſrdnými ſkůtky/ a to wſſeckno Cýrkew ſwatá k twému dobrému činiti poraučij.

Hoſpodář: Yá budu poſtiti yak mohu a rozumijm/ ale tak dlauho čtyřiceti dnij/ yá ſe nepodegmu/ nebo to wěc nenij podobná.

Hoſt: Geſtiť podobná a požitečná/ nebo prawij Ambrož ſwatý: Quamvis abſtineat quis certis diebus, quamvis dulcia alimenta non aſſumat, non tamen illius fertur acceptum ieiunium, qui non ieiunat quadraginta diebus. Ambro: de Ieiunio quadrageſimæ. Byť ſe pak někdo ſtřijzliwě chowal/ a poſtil w giné dni giſtě/ aby pak žádných ſkwoſtných a auprawných Krmij nevžijwal/ nic méně předce takowý Půſt geho/ přijgemný a wděčný nenij Pánu Bohu/ pro to že ſe nepoſtij we čtyřiceti dni. A dale mluwij: Nam ſicut reliquo tempore ieiunare prœmium eſt. Ita in quadrageſima non ieiunare peccatum eſt, illa enim voluntaria ſunt ieiunia, & iſta neceſſaria, illa de arbitrio veniunt, iſta de lege, ad illa inuitamus, ad iſta compelimur. Idem ibidem. Yako (prý) každého čaſu giného poſtijcým ſe odplata geſt/ tak také w Půſt takowý čtyřiceti dennj nepoſliti ſe/ hřijch geſt weliký/ giné Poſty dobrowolné gſau/ ale tento potřebný/ ony z dobré wůle/ ale tento z Zákona/ k onomu nás prozbami žádagij/ ale na tento Půſt ponewolugij.

Hoſpodář: Wſſak wijm yak ten Půſt některij poſtij/ před Welikonocý ſobě Půſt včinj teyden/ a nebo dwě/ tři Neděle některij.

Hoſt: O tom wěz/ že takowij negſau Synowé

Cýrkwe ſwaté/nebo mluwij tenž Ambrož ſwatý: Qui conſtitutum numerum vna die manducando prohibita præterit, non vt vnius diei violator, accuſatur, ſed vt totius quadrageſimæ transgreſſor arguitur. Kdo vſtanowený počet dnůw/ gednoho dne gedenijm pokrmůw zapowěděných zruſſuge/a promijgij/ne yako gednoho dne Gwaltownijk/zruſſytel/a přeſtupce/ ale yako celého Poſtu/ a poſluſſnoſti Wrchnoſti nezdržitel treſtán bude. A protož opowijdá Cæſarius w druhým ſwým napomenutij takto řkauc: Alijs diebus ieiunare, aut remedium aut præmium eſt, in qradrageſima vero non ieiunare peccarum eſt, alio tempore qui ieiunat accipiet indulgentiam,in ijs vero diebus qui poteſt ieiunare, & non ieiunat, ſentiet pœnam. Cæſar: in Admonitione. 2. W giné dni (prý) poſtiti ſe/ a nebo Lékařſtwij/a nebo odplata geſt/ Poſtu pak quadrageſimi,to gt čtyřceti denného nepoſtiti/ohawný a těžký hřijch geſt/nebo giného čaſu kdo ſe poſtij/doſtáwá odpuſſtěnij hřijchůw ſwých/ale wtyto dni kdo ſe nepoſtij/moha ſe poſtiti/ těžce treſtánij poceytij.

Tak wěz yakž tento Doktor Pijſma ſwatého prawij/ že Půſt geſt hřijchu naſſeho ſmrt/zkaženij neprawoſti/a Lékařſtwij Spaſenij/Kořen miloſti Božij/ Grunt a základ čiſtoty/tijm tehdy Krokem/a ne giným/ku Pánu Bohu rychlegi přijſtup mjti můžeme/tijmž také krokem prwé Eliaſs nežli na Woze do Nebe wſtaupil. Ieiunium mors eſt culpæ, excidium delictorum, remedium ſalutis, radix gratiæ, fundamentum Caſtitatis, hoc gradu cicius ad cœlum prouenitur, hoc gradu antequam curru Elias Aſcendit. Cæſarius.

Geſtli tehda chceme ſe zalijbiti Pánu Bohu/čiňme podlé raddy a naučenij Auguſtýna ſwatého/genž dij: Si volumus Deo placida exhibere ieiunia, ſimus in oratione continui, in iudicijs iuſti, in amicitia fideles,in iniurijs patientes, in contentionibus temperati, turpiloquia fugientes aduerſus iniqua conſtantes, in conuicijs continentes, in charitate ſimplices, inter ſubdolos cauti, condolentes, triſtibus, contumacibus reſitentes, in ſuſpicionibus parci, inter mali loquos taciti, inter humiles coequales. Auguſt: de Spiritu & Anima. Cchcemeli ſe (prý) Pánu Bohu zalijbiti w Poſtu naſſem/ budmež tehda w Modlitbách vſtawičnij/ w Saudech sprawedliwij

wedliwij/w přijzni wěrnými/w křiwdách naſſých trpěliwij/ w ſwádách a hádanij mijrnij/mrzkého mluwenij ſe ſchraňugijc/proti zlým wěcem ſtálými/w hodowánij ſtřijdmij/a zdrželiwij/w Láſce ſproſtnými/mezy chytráký oſſetrnými/magjcý lijtoſt nad ſmutnými/odporugijc nevſtupným/wpodezřenij ſkrownými/ mezy zlomluwcy mlčeliwij/ mezy pokornými budme gim wěrnij. Nebo kdybychom toliko Vſty ſe poſtiti měli/a toho co od nas mijti chce Cýrkew ſwatá/newykonáwali/malý bychom toho aužitek měli/ nebo mluwij Ambrož ſwatý: Quid prodeſt ieiunare viſceribus,& luxuriari ve nationibus, abſtinere à cibis, & errare à peccatis,an putatis illum ieiunare fratres qui primo diluculo non ad eccleſiam vigillat, non beatorum martyrum loca perquerit ſancta, ſed ſurgens congregat ſervulos diſponit retia, canes producit, ſaltus ſilvaſq; perluſtrat, ſervos in quam ſecum protrahit, fortaſſe magis ad eccleſiam feſtinantes, & ille voluptatibus ſuis accumulat peccata aliena, neſciens reum ſe futurum, tam de ſuo delicto, quam de perditione ſeruorum. D. Ambr. Czož (prý) za požitek toho poſtiti ſe Střewy/ a zaneprázdňowati ſe marnoſtmi/zdržowati ſe od Pokrmůw/ a blauditi wzloſtech/y zdaliž rozumijte aby ſe takowý poſtiti měl/který ranjčko wſtaw/ne do Koſtela poſpijchá/ aniž mijſta blahoſlawených Mučedlnijkůw nawſſtěwuge/ale hned ranijm Gitrem ſlužebnijky zwoláwá/Tenata rozkládá/Pſy ſwozuge/po Polijch y po Leſých běhá/ ſlužebnijky také za ſebau wywede/ kteřijžby byli ſnad raděgi do Chrámu Páně ſſli/ a on ſkrze ſwau rozkoſs/a kratochwijli marnau/ giných hřijchy ſobě přiwlaſtňuge/ nemyſlijce otom že z toho bude powinen Pánu Bohu počet včiniti/že ſlužebnijky k hřijchu přiwozuge/ a neginác/yak ſám za ſwé hřijchy pokutowán bude. Má ſe tehda nač ohlédnauti takowý každý yak ſe netoliko ſám/ale y čeládku ſprawowati má/aby gim w ſlužbě Páně vblijženij žádného nečinil/a zwláſſtě pak toho čaſu kterého každý Pánu Bohu neypilněgi ſlaužiti powinen geſt/ nebo prawij Auguſtýn ſwatý: Quadrageſima, ſumma obſeruatione eſt obſeruanda, vt ieiunium in ea præter dies Dominicos, qui de abſtinentia ſubtracti ſunt niſi quem infirmitas impedierit, nullatenus ſolvator, quia ipſi dies decimæ ſunt anni, Auguſt: Půſt (prý)

čtyřycetidennij má býti s welikau poctiwoſtj zachowán a
držán/ tak aby žádného dne zruſſen a zlehčen nebyl/ kromě
dnij Nedělnijch/kteřijžto dnowé wyňatj gſau od takowé zdr=
želiwoſti/ wſſakt ſe také wynjmagij/ genžby nemocnij byli/
ginj pak toho přeſtaupiti nemagij/ nebo ti dnowé gſau yako
deſátky ročnij.

Hoſpodář: A kdybych zagel do takowé Kraginy/
kdežby Poſtu takowého Papežſkého nedržáno / co bych činil
medle/čiliby pro mně obzwláſſtnj Kuchen držáno.

Hoſt: Cžetl gſem Liſt Auguſtýna ſwatého/kte=
rýž pſal k Januáryvſſowi w tato ſlowa: Mater mea medio-
lanum me ſecuta, invenitq; Eccleſiam non ieiunantem Sabato,
cœperat fluctuare quid ageret, tunc ego conſului de hac re Bea-
tiſſimæ memoriæ Ambroſium Epiſcopum, at ille ait: cum Ro-
mam venio ſabbatum ieiuno, cum mediolani ſum, non ieiuno.
Sic & tu adquamcunq; Eccleſiā forte veneris, eius morem ſerua,
ſi cuiq; non vis eſſe ſcandalum, nec quenquem tibi, hoc cum
Matri renunciaſem, libenter amplexa eſt. Auguſt: ad Ianuari:
Matka (prý) má přigela za mnau do Medyolánu / a tam
ſpatřila Lid nepoſtijcý w Sobotu / počala ſáma w ſobě my=
ſliti/coby činiti měla / tehda gſem ſe yá poradil ſwaté paměti
s Ambrožem Biſkupem/ který mi takowau raddu dal řkauc:
Když do Ržijma přigedu/poſtijm w Sobotu/ a když gſem
w Medyolánu / w Sobotu ſe nepoſtijm/tak také y ty do kte=
ré Kraginy přigdeſs znáhody/gegi obyčeg a zwyklost zacho=
weg/geſtli že žádnému nechceſs býti k pohorſſenij/ aniž tobě
také žádný. To když ſem oznámil Matce/ráda ktomu powo=
lila/krátkoſt čaſu počaſtnému neſſkodij/aniž w tom nehřeſſý/
toliko ſe tak zachoweg/yak Salomon mluwj Prouerb: Cap: 3.
Na wſſech Ceſtach ſwých/ pomni na Pána Boha twého / a
on bude ſprawowati Kroky twé.

Hoſpodář: Na nás Kněžij bſtanowugi Půſt/
a ſámi ho nezachowáwagij/ ani ſobě tak auzce žiwu býti
nerozkazugij.

Hoſt: Wijm že gim také poraučegij yako giným/
ono máſs Liſt k Auguſtýnowi Anglickéᵒ Biſkupu/Ržehoře
ſwatého / w tato ſlowa pſaný: Denique Sacerdotes, & Diaconi
& reliqui

& reliqui omnes quos dignitas Eccleſiaſtici gradus exornat, à
quinquageſima propoſitū ſuſcipiant ieiunandi, quo & aliquid
ad penſum ſancte inſtitutionis adiciant, & eorum qui in laicali
ordine conſiſtunt, obſeruantiam, ſicut loco ita & religione præ-
collant, ipſa vero die Dominica heſitamus quid nam dicen-
dum ſit. Cum omnes Laici & ſeculares illo die plus ſolito cæ-
teris diebus accuratius cibos carnium appetunt, & niſi quadam
auiditate vſq; ad medias noctes ſe ingurgitent, non aliter ſe
huius ſacri temporis obſeruationem ſuſcipere putant, quod
vtiq; non rationi, ſed voluptati, imo cuidam cæcitati, men-
tis aſcribendum eſt, vnde nec a tali conſuetudine auerti poſ-
ſunt, & ideo cum venia ſuo ingenio reliquendi ſunt, ne forte
peiores exiſtant, ſi a tali conſuetudine prohibeantur, (vt enim
ait Salomon in prouerbijs Cap: 30.) Qui multum emungit,
elicit ſanguinem, par autem eſt, vt nos qui is diebus, à car-
nibus animalium abſtinemus ab omnibus quoque quæ ſemen-
tinam trahunt orginem carnis ieiunemus, a lacte videlicet ca-
ſeo & ouis. Greg: ad Auguſt: Anglo: Epiſco: Neypoſléze
také Biſkupowé/ to geſt Farářj / Kněžij Diakonij/ a ſumau
ginj wſſeckni/kteřež poctiwoſt a důſtogenſtwij Cýrkwé Bo=
žij ozdobuge / od Neděle Maſſopuſtnij/ počátek toho Poſtu
včiniti magij/ aby tjm dobrým přijkladem/nětco pobožného
k vſtanowenij přidali/a ti genžto w Stawu ſwětſkém pozů=
ſtáwagij/tak poctiwoſtij / yak mijſtem aneb Auřadem / tak
y Nábozenſtwijm přewýſſowali / o Neděli pak Páně/ ſámi
geſſtě pochybugeme/kterak bychom o ni řijcy měli/poněwádž
wſſyckni téměř Lidé/tak proſtácy yako ginij Swětſſtij Lidé/
wijce toho dne/nežli ſnad kterých giných dnij/Maſſa gſau žá=
doſtiwj/a kdyby ſe nim až práwě do půlnocy chtiwě a lakomě
neobežrali/ pokládagij to ſobě za welmi neſluſſnau a nenále=
žitau wěc/ že toho S°. Maſſopuſtu nevctili. Což s tjm
gegich rozumem nechť to tak při nich zůſtaweno bude / aby
ſnad horſſými ſe neſtali / kdybychom gim toho zbraňowali /
nebo mluwij Salomon w Přiſlowijch w Rozdijlu/ 30. Kdo
(prý) zbytečně Nos wytijrá / wydáwij krew / hodná tehdy
prawij geſt wěc/abychom my/kteřij ſe těchto dnij zdržugeme
od Maſſa/též ſe zdržowati od giných wěcý máme / zwláſſtě
těch kteřijž počatek ſwůg od Maſſa berau/ totižto od Mléka
a Wagec

a Wagec. A protož pozorůg gestli žeť wčem Cýrkew swatá vbljžuge/roztaha yak Slepice Křýdla swá / aby tě před nepřáteli Dussnými okryla/vkazuge a předstjrá Cesty prawé/ vnýžeti se paraučegjc Spasytelowi swému/ Gestliž oto nedbádý swéwolný a rozpustilý Lidé / nechť čjný co ráčý / yak Apostol Páně dý: Qui sordet sordescat adhuc. Kdo smrdý/ nechť gesstě wýce smrdý.

Hospodář: Kdyby Kněžý wassy wtom s námi zacházeli wLidně / Pýsmy to pokazowali / a žádali abychom se s nimi Bratrský srownáwali / ale nás proklýnagý / zlořečý a odsuzugj / kterak gich my máme poslauchati / musýme sobě hledati takowé Cesty/ yakbychom gednák Pánu Bohu slaužili / a kromě gegý naučený se obessli a k spasený dostali.

Host: O milý Bratře / ne gim zlost ale sobě tym činýte/ kromě gegich společnosti spasený mýti nemůžete/ sweymi Včitelmi / gistě od Pána vslyssýte ony slowa: Amen dico vobis nescio vos. Nebo napsáno Deut: Cap: 17. Qui superbierit nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat, Domino Deo tuo, ex decreto iudicijs morietur homo ille. Kdoby z peychal a nechtěl vposlechnauti rozkázanj Kněze / kterýžby tehdáž byl w Auřadu služebnosti Božý/ ať zamordowán bude Člowěk ten. To wlastný poručený Božý gest/Cýrkew swatá ne tjm Mečem widitedlným / ale Mečem takowým / pod kterýmby mohl každý poznawssy se/ vgýti smrti wěčné / a dostaupiti Lásky Pána Boha swého/ nepřigýti na Saud geho / w tým auporu a zlosti swé / nesmýřiw se sgeh o mýsto držýcým / nebo kdo toho zde znáti nechce/ znáti ho taký Pán nebude času onoho/ale řekne: Ite maledicti in ignem æternum.

Ay Bratře dosti Láskawě Leo Papež pisse a napomýná řkauc: Paternitatis affectu dilectionem vestram admonemus, vt ieiunium fructuosum vobis eleemosynarum largitate faciatis, gaudentes quod per vos Dominus pauperes suos pascit ac vestit, quibus namq; posset, eas quas vobis contulit tribuere facultates, vbi pro ineffabili misericordia sua, & illos iustificaret, de patientia laboris, & vos de opere charitatis. Leo Papa de Aduentu Domini. Z Otcowské náklonnosti wás napomýnáme

mýnáme/abysste sobě prospěssný/a vžitečný Půst činili/ s Almužny / sstědrosti z toho se radugýce / že skrze wás Pán swé chudé/krmj a přiodýwá / kterémžby mohl také dáti / takowé Bohatstwý z newyprawitedlného milosrdenstwý swého/ yaké wám dal/ale to činiti ráčý / aby y ony ospraweedliwil pro gegich trpěliwost a stálost w nauzy / a wás s prokázaneho milosrdenstwý. Y což (prý) yak prawý tenž Leo Papež w Kázaný swým o Postu čtyřicetidennýjm: Quid enim potest esse efficatius ieiunio, cuius obseruantia apropinquamus Deo, & resistentes Diabolo vicia blanda superamus, semper enim cibus virtuti ieiunium fuit, de abstinentia deniq; procedunt caste cogitationes, rationabiles voluntates, salubriora solatia, & per voluntarias aflictiones caro concupiscentijs moritur, virtutibus innouatur, sed quia non solo ieiunio animarum nostrarum salus acquiritur, ieiunium nostrum misericordijs pauperum supleamus, impendamus virtuti, quod subtrahimus voluptati, fiat refectio pauperis, abstinentia ieiunantis, studeamus viduarum defensioni, pupillorũ vtilitati, lugentium consolationi, diffidentium paci, suscipiatur Pæregrinus, adiuuetur oppresus, vestiatur nudus, foueatur ægrotus, vt quicunq; vestrum de iustis laboribus, autori omnium bonorum Deo, Sacrificium huius pietatis obtulerit, ab eodem Rege cœlesti præmium percipere mereatur. Idem in Concione de Ieiunio Quadragesimæ. Y zdaliž může býti co vžitečněyssý nad Půst/ kterého zachowánjm přibližugeme se ku Pánu Bohu/a odporugjce Diáblu/nad neprawostmi wytězugeme. Nebo wždycky Ctnosti to krmička byla Půst/nebo z střýdmosti pocházý čistá mysslený/dobré a přýhodné/rozumné žádosti/a skrze to dobrowolné trápenj/tělo se w oplzlých žádostech vmrtwuge/ a ctnostmi se Duch obnowuge. Ale poněwádž nesamým toliko postem Dussem nassým spasený docházýme/ protož Půst náš milosrdnými skutky náplňme / deyme to ctnosti co gsme odyali swéwolnosti/nechť se tjm posylný chudý/od čeho se zdržuge postjcý/starcyme se o ochránu Wdow/a aužitek Syrotkům/o potěssenj zarmauceným/ o pokog zaussagýcým/přigjmeyme pocestné/spomáheyme obtjženým/přioděgme nahé/neopausstěgme nemocných / aby gedenkaždý z wás kdožby koli z sprawedliwých prácý/sprawcy wsse dobré takowau Oběť včinil / od téhož Krále Nebeské náhrady zato wěčné dosáhl.

A tu

A tu hled gestlit co zcestného Papež poraučij / proč na něho lageš / proč na něho newřeš / za geho dobrodijnij / zlostij mu to platjš / a proč se w tým newpamatugeš / a neošetřjš / kdo tě na to podwodij? Oto tě podwodj na to nepřijtel Božj / Czertůw Holomek / nebo gest od Pána proklatý / giž nenij toliko Czertu podobný / nebo gest geho Cýrkwe swaté / Etnicus & publicanus. Protiwnijk Boha Stwořitele swého. Aposstol pijšijc k Rzijmanům w Rozdijlu 13. mluwij: Wšeliká (prý) Wrchnost / od Pána Boha gest / a kdo se Wrchnosti protiwij / Božijmu se postanowenij protiwij. A protož k Zidům pijše takto. Omnis præuaricatio & in obedientia, accipit iustam retributionem. O bijdnijcy s wašymi Zbory / neceytjte se / že ste zbauřenij od Pána / gestliž se newpamatugete.

Hospodář: Wšak našy Knežij podlé Ewangelium včij / y držij se naučenij Aposstolůw Páně we wšem / ne Papežowých.

Host: Papežowé gsau mijsto držijcý Božij Aposstolůw Páně / také ginij Kněžij genž gsau w poslušenstwij Cýrkwe swaté. A protož Aposstol napomijna Filipenské / k nim pijšyc ta slowa dij: Itaq; charissimi mei sicut semper obedistis, non in præsentia mei tantum, sed multo magis nunc in absentia mea, cum metu & tremore, vestram salutem operamini. Protož (prý) neymilegšý mogi / yako gste wždycky byli poslušnj / netoliko když gsem s wámi byl / ale mnohém wijce kdy gsem wzdálen od wás / zbáznij a s strachem pracůgte o swé spasenj. Dobře tehdy poslauchati / a vwažowati sobě naučenij služebnjkůw oprawdowých w Cýrkwi Božij / netluč se po Sektách / pelešých Diáblowých / a drž se Pořádku Božjho.

Hospodář: To giž Půst ten welký postanowili / yako za Desátký dnj Ročnijch / a Středy / Pátky / Soboty / a gine posty k čemu gsau.

Host: Augustyn swatý oznamuge o tom w Epistu 86. řkauc: Cur autem quarta & sexta die in hebdomada maximæ ieiunat Ecclesia, illa ratio reddi videtur, quod considerato Euangelio, ipsa quarta Sabati, quam vulgi quartam feriam vocant, consilium reperiuntur, ad occidendum Dominum fecisse Iudei, sexta autem ieiunatur, quia in ipsa die Christus passus est, sequitur Sabatum, quo die caro Christi in monumento requieuit, sicut in primis operibus mundi requieuit Deus, ab omnibus operibus suis. August: in Epist: 86. Proč (prý) we Středu Cýrkew swatá / postiti se poraučij? Ta přijčina toho gest / že gsau toho dne Zide wraddu wešli / a na tom zůstali / aby Krysta Pána Spasytele našeho zamordowali / w Pátek pak proto / že náš Wykupitel Krystus Gežijš toho dne byl vkřižowán / w Sobotu pak / tak yak gest ráčil odpočinauti sedmého dne při stwořenij Swěta ode wšech prácý / tak y dne toho tělo geho neyswětěgšý w Hrobě odpočijwalo. A tak giž wěz přijčiny Postu našeho.

Hospodář: Prawžemi o druhém skutku který nás snjřuge z Bohem Otcem nebeským / nebo giž tomu powolugij že slušně a potřebně / od Cýrkwe wašy postanowen gt Půst.

Host: Druhý skutek gest Almužna / která od Pána Boha y od oněch Mužůw swatých gest schwálená / yak čteme w 4. Rozd: v Tobiáše / kdež Synowi poraučij řkauc: Ex substantia tua fac eleemosynam, & noli auertere faciem tuam ab vllo paupere, ita enim fiet, vt nec à te auertatur facies Domini, quomodo poteris, ita esto misericors, si multum tibi fuerit, abundanter tribue, si exiguum tibi fuerit, exiguum etiam libenter impartiri stude, præmium enim tibi bonum tesaurisas in die necessitatis, quoniam eleemosyna ab omni peccato & à morte liberat æterna, & non patietur animam ire in tenebras, fiducia magna erit coram summo Deo eleemosyna omnibus facientibus eam. Tobi: Cap: 4. S twého Statku dawey Almužnu / a neodwrácůg Twáři twé od žádného chudého / neb tak bude / že y od tebe nebude odwrácená Twář Božij / kterak budeš mocy / tak bud milosrdný / budešli mijti mnoho / dawey mnoho / a pakli budeš mijti málo / také y z mála rád vdělůg / nebo odplatu dobrau shromáždugeš sobě ke dni potřebnému / nebo Almužna od každého hřijchu / y od smrti wyswobozuge / a nedopustij Dušy gijti do temnostij / daufánij zagisté bude weliké Almužna před Twářij Božij / wšem kteřij gi činij. Tobi: Cap: 4.

Ecclesi-

Ecclesiastes také mluwij: Žádosti a prozby zarmaucené/
ho nezamijtey/aniž odwráceg Twáři swé od chudého.

Salomon w Přijslowijch w Rozdijlu 15. Skrze milosrden/
stwij a Wijru wyplacuge se neprawost/a čistij se hřijchowé.
A w Rozdijlu 21. Qui obturat aurem suam ad clamorem
pauperis, & ipse clamabit & non exaudietur. Kdo (prý) zac/
páwá Vssy swé na wolánij chudého / potřebného / y on také
wolati bude/a nebude vslyssán/od Pána Stwořitele swého.
Protož když chceš dáwati Almužnu / čiň tak yak tě Augu/
styn swatý včij řkauc: Qui vult ordinate dare eleemosynam,
à se ipso debet incipere, & eam sibi primo dare. Est enim elee-
mosyna opus misericordiæ, verissimeq; dictum est, miserere
animæ suæ, placens Deo. August: in Enchiridione. Kdo
(prý) chce pořádně Almužnu rozdáwati/ nechť prwé sám od
sebě počne/a sobě gi neyprwé ať dá/nebo Almužna gest skutek
milosrdný/w prawdě gistě gest powědijno / smilůg se (prý)
nad Dussý swau / lijbjce se Pánu Bohu. Nebo dále prawij:
Eleemosyna mundat peccata, & ipsa interpellat pro nobis ad
Dominum quia quicquid pauperibus dederimus, ipsum inte-
gre possidebimus. Idem in Sermone de Ciuitate Dei. Almuž/
na (pry) obmýwá hřijchy / a přimlauwá se za nás ku Pánu
Bohu/nebo to co chudým potřebným dáme / to toliko zaupl/
ně mijti budeme/za nassy wlastnost w přijsstijm žiwotě. A tát
nás napomijná řkauc: De iustis operibus & laboribus faci-
te eleemosynas, non enim coruptori estis iudicem Christum
vt non vos audiat, cum pauperibus quibus tollitis, nolite velle
eleemosynas facere de fœnoræ & vsuris, fidelibus dico quibus
corpus Christi erogamus. Ze sprawedliwých (prý) prácý wa/
ssých dáweyte Almužnu / nebo gistě nehorssýte neywyšssýho
Saudce Krysta Pána / aby wás neměl wyslyssati / chudými
a potřebnými/kterýmž dáwáte. Protož nechtěgte činiti Al/
mužny z Lichwy/ a z zyzkůw nesslechetných/ a wýdělkůw ne/
sprawedliwých / to pak mluwijm k wěrným a poslussným
Cýrkwi swaté/kterým dáwáme Tělo negswětěgssý Spasytele
nasseho Krysta Pána. Fecundus est enim ager pauperum
cito reddit donantibus fructum, via cœli est pauper, per quã ve-
nitur ad patrem, incipe ergo erogare si non vis ærrare. Idem. in
Sermo: 25. Plodnáť (prý) gest Role a welmi vrodna Chu/
dých/

dých/brzo wrátij ljtostiwém Dárcům weliký aužitek / nebo
Člowěk chudý gest Cesta do Nebes / po kterýž se přicházý
k Otcy Nebeskému. Počniž tehda sstědře a hogně rozdáwati/
nechcessli bluditi / nebo prawij tak: Dicit tibi Christus, da
mihi ex eo quod dedi tibi, de meo quæro da & redde, habuisti
me largitorem, fac me debitorem, habeam te fœneratorem
temporaria mihi das, æterna tibi restituam, teipsum tibi red-
dam cum te mihi reddidero. Idem ibidem. Prawij tobě Kry/
stus Pán: Deyž mi z toho coť gsem dal/ z mého chcy deymi/a
nawrať/gměl gsy mne sstědrého Dárcy / včiniž mne dlužnij/
kem/aspoň sobě/nechť tě mám za Lichewnijka swého/ ty mne
dawáss časné a pomijgegijcý wěcy / a yá tobě wěčně trwagij/
cý oddám/tebe samého tobě nawrátjm/ když tě sobě dostanu.
A protož dále mluwij: Si vis esse mercator optimus, fœnera-
tor ægregibus da quod non potes retinere, vt recipias quod
non poteris amittere, da modicum, vt recipias centuplum, da
temporalem possessionem, vt consequaris hereditatem æter-
nam. Idem in Epist: Gestli (prý) chceš býti dobrým Kup/
cem a wýborným Lichewnijkem/deyž to co nemůžess zadrže/
ti/aby mohl dogijti toho čeho nemůž vtratiti / dey málo aby
mohl wzýti stokrát wijce/dey časné zbožij / aby dostal Dědic/
stwij wěčného. Protož také mluwij Ambrož swatý: Beatus
plane de cuius domo nunquam vacuo sinu pauper exiuit,
neque enim quisquam magis beatus, quam qui intelligit super
pauperis necessitatem, & infirmi atq; in opis ærumnam. Amb:
lib: de offic: Přeblahoslbwený gistě z gehožto Přijbýtku
potřebný a chudý Žebrák nikdá s prazdnými ňádry newyssel/
nebo žáden Blahoslaweněyssý nad toho nenij / genž srozumij/
wá chudého Člowěka potřebu / nauzy/ a nedostatek geho.
A dále pijssijc na Žalm mluwij: Ille intelligit super paupe-
rem, qui largitur pauperi, nam quid prodest misereri inopis
nisi eleemisynam eidem largiaris. Idem, super Psal: Beati im-
maculati. Tenť (prý) srozumijwá dobře nad nuzným a ne/
dostatečným / který mu sstědře vděluge Almužny / nebo co
platno gest sljtowati se nad chudým / gestli mu w tým/ čeho
potřebuge/nedáss.

Hospodář: A zdaliž málo takowých nuznijkůw/

 co gim

co gim nedostáwa / co měli a nemagij / Pán Bůh wij / kdoby to nasytil / a nadati mohl.

Host: Wěz proto komu dáti se hodij / nebo kdo takowým dáwá marnotratnykům / poslauchey coť mluwij Geroným swatý. Pars Sacri legij est, rem pauperum dare non pauperibus, laudent te esurientium viscera, non ructantium opulenta conuiuia. Hiero: in Epist. Cžástka to (prý) gest swatokrádeže / wěcy chudých a potřebných dáwati nechudým / nechť tě chwálij Střewa lačněgijcých / a netěch Ržjhačůw žranij a zbytečného dowánij. Ale wssak pamatůg na tu Almužnu / dáwagijc abys také marnostmi a zlostmi se nemazal / nebo prawij Řzehoř swatý: Qui indigenti proximo exteriorem substantiam præbet, sed vitam suam à nequitia non custodit rem suam Deo tribuit, & se peccato, hoc quod minus est, attulit autori: & hoc quod maius est, seruauit iniquitati. Gregor: 19. Moral: Kdo (prý) nuznému a potřebnému Cžlowěku Almužnu dáwá / žiwota pak swého od zlosti a neprawosti neostřijhá / ten wěcy swé Pánu Bohu dáwa / a samého sebe hřjchu / to co menssýho a chutněgssýho gest / dal Pánu Bohu swému / a to co wětssýho gest / zachowal hřijchu a zlosti swé. A protož naučenij dawá řka: Mundari prius debet animus, qui eleemosynam præbet, quia omne quod datur Deo, ex dantis mente pensatur, & ab omnipotente Deo, munus ex manu non accipitur, quod corde obligato in malitia offertur. Idem in Moral: Má se (prý) dřijwe očistiti aumysl každeho kdo Almužnu dáwá / nebo wsseckno to genž se od nás Pánu Bohu dáwá / z aumyslu a wůle dáwagijcýho vwáženo býwá / a žádného Daru z Rukau Pán Bůh nepřigijmáwá / takowých kteřij gemu srdcem čistotnym a vpřijmným dáwán nebýwá.

Ille perfecte tribuit, qui cum eo quod afflicto pungit afflicti quoq; animum in se sumit, vt prius in se dolentis passionem transferat, & tunc contra dolorem illius per ministerium concurat. Ten (prý) dokonále Almužnu dáwá / kdo s tjm co dáwá sstrápenému též aumysl na sebe zarmauceného béře / proto aby prwé sám wsobě snássegjce trápenj a nauzy dobře sobě vwažowal / a tak potom proti geº bjdě / swau službau geº y retuňkem zapomohl. Nebo prawij: Quisquis super eum cui aliquid

aliquid donauit fastu elationis se extollit, maiorem culpam peragit superbiendo, quam ex trinsecus mercedem largiendo. Idem ibidem. Kdo (prý) nad tim komu co dá / a z peychy se podwýssuge / wětssý hřijch činij peychau swau / nežli mzdy za swau Almužau dostáwá.

Vměgž s Almužnau postupowat / chcessli gi hodně Pánu Bohu offěrowat / nebo mluwij Chryzostom swatý: Eleemosyna amica Dei consistit, & semper ei propinqua est, proquibus cunq; voluerit, facile munus gratiæ impetrat, vincula peccatorum ipsa disoluit, fugit tenebras, extinguit ignem, huic cum multa fiducia portæ cœli apperiuntur, & veluti Regina intrante, nullus ianitorum, nullus custodum, qui adsistunt audent dicere, quæ tu es, vel vnde, sed omnes eam è regione suscipiunt, virgo est habens allas aureas, virgo circumscripta per omnia venustate, sed succincta vultum habens candidum atq; mansuetum, pennata est, & lenis, & semper ante solium regale consistit. Chrisost: super Math: Almužna Přýtelkynij Božij gest / a wždycky (prý) Pánu Bohu blijzko gest / za koho koli se chce přimluwiti / snadně gemu Lásku v Pána Boha obgedná / ona swazky hřijchůw rozwazuge / ona zahánij temnosti / ona vhassuge oheň / wssech zlých žádostij / ty samé s welikau důwěrnostij Brány Nebeské se otwijragij / a rowně yako Králowny wcházegijce žádný Wrátný / žádný Strážný / genž tam stogij / tázati nesmij / kdo gsy ty / a odkud / ale gi wssyckni přigijmagij / gest to Pánna magijcý Křijdla zlatá / welmi ozdobná / Twář má yasnau a pokornau / pernatá gest / a welmi lechká / brzo do Nebe wletij / a wždycky před Trůnem Magestátu Krále Nebeského se postawuge. A protož dobře gest mijti ssetrnost na sebe / a dáwati Almužnu náležitě / nebo prawij tenž Chryzostom swatý řka: Qui collocat Thesauros in terra, non habet quid speret in cœlo, vt quid respiciat in cœlū, vbi nihil habet repositum, quicquid pro anima tua feceris, hoc tuum est, quod autem reliqueris perdidisti. Idem ibidem. Kdo (pry) Poklady swé zachowáwá na Zemi / nemá čeho by se nadijwati měl w Nebi / pročež tehdy má k Nebi hleděti / kde nemá nic zachowalého / což koli zde dobrého za Dussy swau včinijss / to twého gest a bude / a to co zůstawijss / wsseckno potratijss. Nemůžess tehda lepssý

lepſſý Pokladnice ſobě obgednati/yako tak/yakž raddu dáwá tenž Chryzoſtom ſwatý řkauc. Melius ſeruatur pecunia, quæ in dextra pauperis collocatur, hanc calumniator non extorquet, inuidus non criminatur, latro non auffert, fur nocturnus non diripit, ſeruus fugam meditans non inuadit, ſed ſemper eſt tuta, ſemper integra, ſemper ſalua. Tu ergo quando venis ad Eccleſiam ad Deum adorandum, munera tecum in manibus porta, da non habentibus, & pete ab illo qui habet, vt oratio tua, bonis operibus comendetur, infirma enim eſt oratio, quæ eleemoſynarum largitate non eſt munita. Idem. Neylépe tehda zachowáſs Penÿze které dáſs do Ruky chudobného/ takowých na tobě žádný Sok newyſočÿ/ žádný záwiſtiwý newymůže/Lotr newkradne/Zloděg nočnÿ newydře/ani ſlužebnÿk s nimi newteče/ ale wždycky gſau bezpečné/ wždycky zauplné/ a neporuſſené. A tak když gdeſs do Koſtela/ aby chwálil Pána Boha twé°/měg wždy Dary w Rukau ſwých/ a dáwey ge potřebným/a nemagÿcým/ a potom od toho žádey který wſſeckno má/ aby Modlitba twá dobrými ſkutky zalÿbená byla Pánu Bohu/nebo to wěz/že geſt ſlabá Modlitba/kteráž nenÿ ohrážená Almužnau.

Rabanus Doktor Pÿſma ſwatého/ také toho potwrzuge řka: Nihil plus valet curacioni, quam eleemoſynarum largitio, quia fruſtra pro peccatis rogaturus manus ad Deum expandit, qui has ad pauperes non extendit. Rabanus ſuper Math. Cap: 2. Extende manum tuam. Nic (prý) nenÿ tak platněgſſýho/k vzdrawenÿ yako Almůžna/ kdo gi hogně dáwá podlé přemoženÿ/ nebo darmo Ruce ku Pánu Bohu pozdwÿhá/ za odpuſſtěnÿ hřÿchůw žádá/ takowý kdo gich k chudým a potřebným newytahowal. Wědauce w tom tehda wůli Pána Boha wſſemohaucýho/ nežeͤleg dáti potřebnému/kterýž koli tě oco žádá/ nebo prawÿ Valerius Muž ſwatý: Non intereſt cui petenti eroges, non enim requirit Dominus vtrum mereatur ille qui poſtulat, ſed querit qualiter præſtet, qui donat. Valerius in quodam Sermone. Nic (prý) na tom nenáležÿ/kterému potřebugÿcýmu a žebřÿcýmu podáwáſs Almužnu/ nebo Pán Bůh oto ſe neptá/geſtliž on zaſlaužil/ to který žebře/ ale to pilně vſſetřuge s yakau chutÿ ty dáwáſs. Pamatůg tehdy onoho Boháče/ o kterémžto Ewange-

Ewangelium ſwaté oznamuge/ kterýž kdy také vmjral/yak Řžehoř ſwatý prawÿ: Res ſuas cum moretur diues, ſecum tolleret, ſi ad petentis vocem cum viueret tulliſſet, nam terrena omnia quæ ſeruando amittimus largiendo ſeruamus. Pobralby byl s ſebau wſſecky ſwé wěcy/ kdyby byl na žádoſt žebřÿcýho w onen čas když měl wſſeho doſytoſti co včinil/nebo wſſeckny naſſe wěcy čaſné/ které ſkaupě chowagÿc tratÿme rozdáwagÿc chudým/tak ge ſobě zachowáwáme/ poznal to nuznÿk brzo/ když ho také žádal o kropěgi Wody/ že mu podaná nebyla/a ſluſſně/ nebo Geroným ſwatý pÿſſýc na ſlowa Geremiáſſe Proroka Lib: 1. dÿ: Impudens poſtulatio tempore neceſſitatis & anguſtiæ, ab eo querere auxilium, quem in proſperitate contempſeris. Sup: illud in tempore afflictionis. Neſtudná (prý) žádoſt takowá geſt/ w čaſu potřebÿ a důležitoſti/ od toho pomocy a retunku žádati/ kým kdo w ſſtěſtÿ gſauc pohrdá.

Dáwey tehda Almužnu yak přemocy můžeſs/podlé naučenÿ těch Mužůw ſwatých každý/ dáſs kus a mnoho wezmeſs/ nedraho můžeſs doſtati Králowſtwÿ Božÿho/ newelký náklad na to geſt/ yak prawÿ Auguſtýn ſwatý/ pÿſſýc na Žalm 49. Tantum emit vidua duobus minutis, quantum emit Petrus relinquens retia, quantum Zacheus dando dimidium bonorum ſuorum, Regnum Dei, tantum valet quantũ habueris. Tak (prý) mnoho ona chudá Wdowa kaupila za dwa Halÿře/yak mnoho kaupil Petr/opůſtiw Sytÿ/ yak mnoho Zacheus/ dáwagÿc polowicy Statku ſwého. Tak wěz/ že Králowſtwÿ Božÿ tak draho kaupiti můžeſs/ yak mnoho máſs/dražſſý geſt bohatému/proto že má mnoho/ tobě pak yak přemocy můžeſs. Nebo mluwÿ Lew Papež: Si nõ eſt omnium æqualis facultas, debet eſſe par pietas, quoniã fideliũ largitas, non de muneris penſatur pondere, ſed de beneuolentiæ quantitate. Leo Papa in Apparitio: Domini. Geſtli že (prý) nenÿ wſſech gednoſtegná a rowná možnoſt w dáwanj Almužny/tehda má býti wſſem gednoſtegná nábožnoſt/nebo wěrných a pobožných Lidÿ ſſtědroſt/ w takowým rozdáwánj/ne z welikoſti Daru vwažowána a ſſacowána bývá/ ale toliko z ſamé chuti a dobré wůle gegich/yak Ambrož ſwatý dÿ:

Miſeri-

Miſericordia largior, vbi fides prumptior, nihil tam comendat
Chriſtianum Deo, quam miſeratio charitatis. Amb: de Offic.
Miloſrdenſtwij (prý) tam hogněgſſý / a ſljtowánij nad tako
wými / w kterých wijrá a aumyſl geſt hotowěgſſý / a ochot-
něgſſý / nebo nic gineho tak dalece newychwaluge Cžlowěka
Křeſtianſkého Pánu Bohu / yako Miloſrdenſtwij a Láſky
okázanij chudému. A protož Seneca mluwij: Miſericordia
eſt vicina miſeriæ, habet enim aliquid, trahitq; ex ea, imbe-
cilles oculos eſſe ſcias, qui ad aliam lipitudinem, & ipſi ſuffun-
duntur. Seneca lib: de Clementia. Miloſrdenſtwij (prý) geſt
Sauſeda býdy a nauze / nebo má (prý) něco z nij / a to (prý)
wěz že to Oči gſau welmi zlé a mdlé / a Pánu Bohu neljbé /
které ſe nad cyzý býdau zawijragj. Nebo yak Rauenus Do-
ktor Pijſma S°. oznamuge řka: In regno cœli, coram om-
nibus Angelis in conuentu reſurgentium quod Abel paſſus ſit,
quod mundum conſeruauit Noe, quod Abraham fidem ſerua-
uit, quod Moyſes legem tullit, quod Petrus crucem Ieſu pri-
mus aſcendit, Deus tacet, clamat ſolum quod pauper comedit
dicens: Eſuriui enim, qui enim miſericors eſt, miſericordia dig-
nus eſt. Petrus Rauenus in quodam Sermone. W Krá-
lowſtwij Nebeſkém předewſſemi Anděly w den Saudný
newſpomene ſe / že geſt Abel newinně zamordowán / ani to-
ho / že geſt Noe zachowal Swět / ani to / že Abraham Wijru
zachowal / ani to / že Mogžijš Zákon wydál / ani to / že po-
neyprwé Petr po Pánu Kryſtu byl vkřižowán / mlčij o tom
wſſem Pán Bůh / a mlčeti bude w den Saudný. Ale mlu-
witi bude: Lačněl gſem / a nedali gſte mi gijſti / žijžněl gſem /
a nenapogili gſte mne. Nebo kdo miloſrdný geſt / ten také
miloſrdenſtwij a ſljtowánij hoden geſt. A protož prawij
Geronym ſwatý: Si quando fames & pruna, & rerum
omnium ægeſtas oprimunt mundum, ſciamus ex Dei ira de-
ſcendere, qui in pauperibus, ſi non accipiant eleemoſynam
fraudari ſe loquitur, & ſua portione priuari. Hyeronimus
ſuper Malachiam. Nebo geſtli že (prý) někdy hlad / nauze /
a wſſech wěcý nedoſtatek Swět vtijſká a obtěžuge / wězme
o tom / že to z hněwu Božijho pocházý / kterýžto ſe pro
ſwé chudé na nás hněwá / že od nás Almužny nikoli mijti
nemohu

nemohu / nebo my Pánu Bohu Cžáſtky geho dáti nechceme /
odgijmame gi geho chudým / a on také za naſſy neopatrnoſt
a zloſt / nauzy a hlad na nás vwodij. Ne litůgme tehda toho /
čeho Pán Bůh od nás požádá / abychom také od něho to mij-
ti mohli / čeho my také požádáme a potřebugeme / nebo mlu-
wij Geronym ſwatý: Non memini me legiſſe mala morte
moriturum qui libenter opera charitatis exercuit, habet enim
multos interceſſores, & impoſſibile eſt multorum præces non
exaudiri. Idem ibidem. Nepamatugi (prý) abych kdy o tom
četl / žeby zlau a ohawnau ſmrtij ten Cžlowěk vmřel / který
rád ſkůtky miloſrdné činil / nebo takowý má mnoho giných /
genž ſe zaň přimlauwagij ku Pánu Bohu / a za něho ſe modlij /
geſſto nenij wěc možná / aby Prozby a Modlitby mnohých
od Pána Boha byli oſlyſſané. Protož bedliwě na to každý
měg pozor / nebo ſe tu žádný newynijmá / yak ſwatý Ambrož
mluwij: Non publicanus, non miles excipitur, non agrico-
la, vel vrbanus, diues vel pauper, omnes in comuni admonen-
tur, vt conferant non habenti, miſericordia enim plenitudo
virtutum eſt, & ideo omnibus eſt forma præpoſita perfecte
virtutis, ne veſtimentis alimentiſq; parcant ſuis, miſericordiæ
tamen ipſius, pro poſſibilitate condicionis humanæ menſura
ſeruetur, vt non ſibi vnuſquiſq; totum eripiat, ſed quod habet
cum paupere partiatur. Amb: ſuper Lucam Diſtinctione 86.
Ne zgewný hřijſſnyk / ne Wogák / ne Sedlák ani Měſtian / tak
bohatý yak chudý / wůbec ſe wſſyckni napomjnagi / aby vdělo-
wali wedle možnoſti ſwé / nuzným a nedoſtatečným / nebo
miloſrdenſtwij geſt dokonáloſt wſſech ctnoſtj. A protož ſe do-
kládá wſſem yako ſpůſob a fforma dokonalé Ctnoſti / aby ani
oděwům / ani žiwnoſtem ſwým / neb potrawám neodpuſtili /
těch neſſanowali / ale wſſak gedenkáždý w miloſrdenſtwj ta-
kowém / giſtý ſpůſob a mijru má zachowati / aby totižto ne-
wſſeckno chudým dal / a ſám potom nic neměl / ale tjm co má /
aby ſe wedlé možnoſti s chudým poděloval / a to má dáwati
z ſwého Statku poctiwě nabytého / a wypracowaného / nebo
prawj Řzehoř ſwatý: Non eſt putanda eleemoſyna, ſi pauperi-
bus diſpenſetur, quod ex illicitis rebus acquiritur, quia qui hac
intentione male accipit, vt quaſi bene diſpenſet, grauatur po-
tius quam iuuatur. Gregor: lib: 19. in Moral: Nemá to počjtá-

no býti

no byti za Almužnu/ co se chudým dáwá z takowých Peněz/ které nenáležitě a nesprawedliwě shromáždjss/odegmess Desátek náležitý / a nebo prwé nadaný od předků swých chudým /nebo Kostelu Božjmu a služebnýkům ge°/ kdo tjm aumyslem to do swé Truhly klade/ a beře aby ge dobře rozdáwal/ a tudy aby hřijchůw swých odpusstěnij dossel a zeyskal / mage za to když to co nesprawedliwě wezme a chudým dá/ že to neny žádný hřijch / když se to we gméno Páně dáwá/ nechť to wij takowý dáwač nesprawedliwý / že sobě tjm wjce sskodij nežli spomáhá / wětssý neprawost pásse/ nežli milostdenstwij prokazuge/ takowý každý zaussalec pyssný/ yak dale týž Rzehoř swatý dij: Eleemosyna superbi diuitis eum redimere non valet, quam perpetrata simul rapina pauperis, ante oculos Dei ascendere non permittit. Idem Moral: 12. Almužna (prý) Boháče pyssného / gemu prospijwati/ ani geho wykaupiti nemůže / kteréž ona Laupež chudého poddaného geho/ a ono nesprawedliwé shromažděnj /před Oči Boha wssemohaucýho wstaupiti nedopausstij. A tak máss o Almůžně/ yak s nij zacházeti máss/ na tom přestaň na tento čas.

Hospodář: **Líbijť mi se naučenij těch swatých** Mužůw / y rád bych se podlé nich zachowal/ kdy bych toliko w to mohl potreffiti / tu tě gesstě o naučenij prosým.

Host: **O tom máss třetij skutek/ který tě toho wsseho wynaučuge/** toliko se Pánu Bohu se wssy pilnostij poraučeg/ dá on tobě na wsseckno prowodnyka swého /toliko na Modlitbě buď pilný/ a vstawičně o tom přemegsslůg / yakby se Pánu Bohu zalýbiti mohl/ nebo se postijce/ a Almužnu rozdáwagijce / Modlitbami zaneprázdňowati potřebij/ yak naučenij dal on Muž sprawedliwý a swatý / Synu swému Tobiáss řka: Bona est oratio cum ieiunio & eleemosyna, magis quam thesauros auri recondere. Tobiæ Cap: 17.

Hospodář: **Wedle Bratře/ mnoho zaneprázdněnij poraučegij** / w tom wassem Kostele/ yakoby wlastně člowěku giž Swět zapowijdali / a yakým ho toliko žebrawým včinili/ žádné rozkossy nepowolugj/ postiti/ rozdáwati/ a modliti se/ protož my wás nerádi poslaucháme / nebo nás wassy Kněžij lechčegij Pánu Bohu slaužiti včij / když Krystus za nás

za nás wsseckno swými bijdami / kteréž podstaupiti ráčil/ snesl/ a nás wolné včinil/ od těch prázdných tlampánij na Pána Boha/ když on yako Otec milostdný wij / čeho nám Synům geho potřebij.

Host: **Slaubobyť mi s tebau na ty slowa twá** mluwiti/ nebo gsau welmi pyssné/ a Pánu Bohu protiwné/ krátce slowa Rzehoře swatého připomenu/ kterýž dij: Qui timet Deum nihil negligit, quæ facienda sunt bona prætermittere. Kdo se (prý) Pána Boha bogj/ nic neobmesskáwá/ ani promine/ z těch wěcý/ kteréž mu činiti náležij/ aby gich wykonáti a plniti neměl/ y zdaliž toho newijte/ že Pán Bůh Człowěka proto toliko samého stwořiti ráčil / aby gemu chwálu dáwal/ geho welebil/ a na wssem wůli geho swatau plnil/ takowého on toliko má za Syna/ a za wywoleného swého / který se podlé geho swatého nařijzenij zachowáwá / w čem naučenij dáti ráčil Cýrkwi swé/ aby ona yako Matka na mijstě geho ge wyvčowala pořádku/ o kterýmž yá tobě gednjm ani několika slowy oznámiti nemohu / poslauchey Pořádku / a yáť oznámijm. Tak wěz Bratře milý / časy w Cýrkwi Páně ke wssemu rozměřené gsau / ku Postu / k Modlitbě/ y k dáwanij Almužny/ toliko pamatůg / yakť se o tom oznamuge. Apossstol Páně pijssýc k Tesalonicenským/ mluwij w Rozdijlu 5. takto: Semper gaudete, sine intermissione orate, in omnibus gratias agite, hæc est enim voluntas Dei in Christo Iesu, in omnibus vobis. Ad Tesalonen: Cap: 5. Wždycky se radůgte/ bez přestánij se modlte / ze wsseho Pánu Bohu děkugte/ neb to gest wůle Božij w Krystu Gežijssy / we wssech wás / dobřeť se tehdy weselit Bratře milý / wykonáwagijc we wssem wůli Božij / postiti se když postiti poraučij / Almužnu dáwati / podlé přemoženij/ když tě nawsstijwij chudý a potřebný/ a z srdce swého nikdý Pána Boha Stwořitele swého nespausstěti/ wždycky bázeň geho mezy námi nechť bude/ a to což nám poraučij Wrchnost geho koneyme/ to žádného obmesskánij nenij/ to sám ssetřijss. Ale wssak na to bedliwost měyme/ oč Pána prosyti máme/ aby nám nebylo řečeno/ yak oněm Synům Zebedeowým/ yak čteme v Marka S. w Rozdijlu 10. kdež dij Pán: Nescitis quid petatis. Newijte

 (prý)

(prý) oč proſýte. A Apoſſtol Páně k Ržimanům pijſſýc takto dij: Nam quid oremus ſicut oportet neſcimus, qui autem ſcrutator corda ſcit, quid deſiderat ſpiritus, quia ſecundum Deum poſtulat. Nebo yak ſe modliti a oč proſyti máme/ newijwe/ ten pak genž ſpatřuge ſrdce Lidſká/ wij čeho žádá Duch/ ktery wedlé Boha ſe modlij. Potřebij ſe nám wždycky wedlé wůle Boha Otce Nebeſké modliti/ aby žádoſt Modliteb naſſých wyplniti ráčil/ podlé wůle ſwé/ yak geſt na ſobě přijklad okázal náš milý wykupitel Kryſtus Gežijš/ yak čteme v Lukáſſe ſwatého w Rozdylu 22. genž dij: Pater mi ſi poſſibile eſt tranſeat à me calix iſte, verum tamen, non ſicut ego volo, ſed ſicut tu. Luc: 22. Math: 26. Cap: Otče můg/ geſtliž wěc podobná geſt/ odegmi Kalich tento ode mne/ a wſſak ne yak yá chcy/ ale yak ty. Protož y nám w Modlitb naučenij dal/ abychom řýkali: Fiat voluntas tua. Nechť ſe ſtane a bude wůle twá. Newyčetl také Danyel Prorok toho oč Pána Boha proſyl/ gediné wſrdcy ſwým aumyſl gemu oznámil řka: Propter temetipſum inclina Deus meus aurem tuam & audi, neq; enim in iuſtificationibus noſtris, proſternimus præces ante faciem tuam, ſed in miſerationibus tuis multis. Daniel. Cap: 9. Pro tebe (prý) ſamého nakloň Pane Bože můg Vcha ſwého a ſlyš/ a otewři Oči twé/ neboť my ne w ſprawedlnoſtech naſſých proſtýráme prozby před Twáři twau/ ale w ſmilowáných twých welikých a mnohých. Spaſytel náš doſtiť patrně wygadřil Modlitby waſſe/ kdež mluwiti v ſwatého Mathauſſe ráčij/ w Rozdýlu 6. Quando oratis, non eritis ſicut Hypocrite, qui amant in Synagogis, & in angulis platearum ſtantes orare, vt videantur ab hominibus. Amen dico vobis, receperunt mercedem ſuam. Math: 6. Když ſe (prý) Modlijte/ nebudte yako oblaudnij Lidé a Pokrytcy/ kteřij milugij w Zbořijch/ a na rozých Vlic modlyce ſe ſtogyc/ aby ſpatřeni byli od Lidij. Zagiſté wám prawijm/ wzaliť ti gſau záplatu ſwau.

Hoſpodář: Toto ne na nás ſe rozumij/ giž ti zahynuli yak to prawil/ wzali mzdu ſwau/ my geſſtě w Láſce Páně žiwi gſme.

Hoſt: Giž také tomu wěř/ wſſyckni magij mzdu a odplatu

a odplatu ſwau/ nebo wſſyckni odlaučenij od Cýrkwe Páně/ od nij také opowrženij/ a oddanij gſau Satanáſſy/ wſſak magi čas poznati ſe/ a tu k Pánu Bohu ſe nawrátiti/ a w Cýrkwi ſwaté ſobě Láſku v něho obgednati/ a nemohau kde ginde.

Hoſpodář: Dá ſe to widět potom: **Hoſt:** Dá/ ale po čaſe.

Hoſpodář: Wſſak Pán támž v toho Ewangeliſty prawij/ abychom ſe mnoho nemodlili/ toliko ſamý Otče náš/ abychom řijkali.

Hoſt: Widijme že ſe ſlow Páně znamenitě držijte/ prawij gſte Ewangelicy/ to co ſe wám lýbij zachowáwáte/ a oſtatek Czertu k geho wůli opauſſtijte/ Modlitbu Páně mluwijte/ a co Ewangelium ſwaté včij/ toho nechcete wſpomenauti/ čeho ſe Pán Stwořitel Nebe y Země/ ſkrze Angěla neſtyděl včiniti/ toho ſe wy ſtydijte. Wyznánij Wijry ſwaté/ geſtliž činijte/ a nebo mluwijte/ y tam yá vpřijmného nepoznáwám/ nebo geſtliž mluwijte: Wěřijm w Ducha ſwatého. Toho nečinijte. Geſtliž mluwijte: Wěřijm ſwatau Cýrkew Křeſtianſkau/ y toho neplnijte. Swatých obcowánij/ y tomu newěřijte. A protož medle raděgi ſe naučiti deyte/ a ſámi nevčte/ když wám to nenáležij/ geſtli gſte ſámi zarazenij/ giných nezarazůgte. Modlitba/ yak prawij Auguſtýn ſwatý: Oratio ſi pura eſt, ſi caſta fuerit, cœlos penetrans vacua non redibit. Budeli (prý) Modlitba čiſtotná/ to geſt z ſrdce vpřijmného pocházegicý/ ſkrze Nebe procházý/ a neodegde prázdná od Pána/ ne pyſſných Auſt/ ne wymyſſlených rozumůw Pán hledij/ ale ſrdcý neypokornějſſých. A protož pijſſýc na geden Žalm/ takto dij: Tunc porro in toto corde clamatur, quando aliunde non cogitatur, tales orationes rare ſunt multis, crebræ paucis, vtrum ne cuiquam neſcio. Idem ſuper Pſalm. 118. Tehdáž (prý) Człowěk wſſým ſrdcem wolá ku Pánu Bohu/ když o žádné giné wěcy modle ſe nemyſlij/ lečby o ſamým Pánu Bohu/ ale (prý) takowé modlenij zřijdká gſau při mnohých/ o welmi málo gich geſt/ genžby ſe tak modlili/ totižto w celém ſrdcy ſwém/ ba aniž wjm aby ſe kdo tak modlil. A pijſſýc k Diaſcorowi dij tato ſlowa: Multum præcari, eſt Deum quem præcamur, diuturna & pia

& pia

& pia cordis excitatione pulſare, nam plerumq; hoc negotium, plus gemitibus quam ſermonibus agitur, plus fletu quam affatu. Idem ad Diaſcorum. Mnoho ſe (prý) modliti a dlauho nic gineho nenij / gedine nábožným a ſkrauſſeným ſrdcem ku Pánu Bohu tlaucy / nebo mnohokráte naſſe modlenij lkanijm a wzdychánijm/nežli řečij ſe odprawuge/ a wijce pláčem ſrdečným / nežli mluwenijm obdržugeme v Pána Boha. A protož dáwá naučenij řkauc: Cum oras clamas non voce, ſed mente, nam & tacentes exaudit Deus, nec queritur locus quantum ſenſus. Hieremias confortatur in carcere, Daniel inter Leones exultat, tres pueri in Fornacæ tripudiant, Iob in ſterquilinio nudus triumphat, Paradiſum de crucæ Latro inuenit. Non eſt locus vbi non ſit Deus. Když ſe (prý) modlijš/ wolegž ne hlaſem/ale ſrdečným myſſlenijm. Rakoby řekl: Modl ſe ne Vſty/ ale ſrdcem / ne mluwě/ ale mlče/w ſrdcy ſe ſwým modl/nebo (prý) y mlče vſlyſſý Pán Bůh/ nehledij on mijſta/ kde ſe modlijš/ ale kde a yaké ſrdce máš/ kde ſe modliti budeš/ hotow tě wyſlyſſeti. Geremiáš Prorok byl poſylněný w Žaláři / Danyel Prorok weſelil ſe mezy Lwy/ třij Mládency w Pecy ohniwé poſkakowali z radoſtij/ Job Muž ſprawedliwy/na hnognijſſti náramně ſe radowal a weſelil/ Lotr na Křijži Ráge doſtal. Nenij (prý) mijſta Cžlowěče/ na kterýmžby Pán Bůh neſtál. A tak yak ſe modliti máme/ Spaſytel nám naučenij dáwá/ v Mathauſſe 6°. řka: Cum oraueris, intra in cubiculum tuum, & clauſo oſtio, ora Patrem tuum in abſcondito, & Pater tuus qui videt in abſcondito reddet tibi: Math: 6. Když ſe modliti budeš/ wegda do Pokogijka ſwého/ a zamknauc Dwéře/ modl ſe Otcy ſwému ſkrytě/ a Otec twůg kterýž widij w ſkrytě/ nahradij tobě. Nebo Izayáš oznamuge od Pána těmito ſlowy: Eritq; antequam clament, ego exaudiam, adhuc illis loquentibus ego audiam. Iſaias, 65. Cap: Dřijwe nežliby wolali wyſlyſſým ge / geſſtě když mluwiti budau / yá giž gich poſlauchám. A protož dij Auguſtýn ſwatý: Oratio oranti eſt ſubſidium, Deo Sacrificium, Demonibus autem flagellum. Auguſt: in Sermo: Modlitba modlijcýmu ſe geſt ſpomoženij weliké/ Pánu Bohu Oběť/ Diáblům pak Muka neb Metla vkrutná. A protož dij: Ne deficias in oratione, Deus quod conceſſurus eſt, & ſi

& ſi differt, non auffert, non leuitate vtitur qui promſit, non facile de ſententia mouetur, quod promiſit eſt fixum, falere non poteſt, habet vnde faciat. Idem in Pſal: 65. Nepřeſtáweyž ſe tehda modliti/nebo Pán Bůh čehoť má propůgčiti /a dáti připowěděl/ ačkoli odkládá a prodlauzuge/ wſſak neodgijmá/neni w něm neſtáloſti genž ſljbuge dáti/ neſnažně od zdánij ſwého puſtij/giſtěť geſt coť ſlijbil darowati / wěř že tě neoſſkrabe/ máť z čeho dáti.

Hoſpodář: Giž gſme toho wſſyckni giſti/ co prawij ti Mužij ſwatij/y Pijſmo to ſwaté Páně/ale to těſſko ſe modliti / když weliké zaneprázdněnij na Lidij přicházý / w doceſtném požiwenij / a geſtli nemyſlij geden a nepracuge/ tehda nic nemá.

Hoſt: Medle/y při prácy to ſe ſprawiti může/od něho nadewſſeckno pomocy žádati/ a Rukami prácy odprawowati/ když Pán ſrdce twého hledij. Protož dij Auguſtýn ſwatý: Orationis puræ magna eſt virtus, & velut fidelis nuncius mandatum peragit, & penetrat, quo caro non peruenit. Idem ibidem. Weliká (prý) moc a ſýla čiſtotné Modlitby/ kterážto yako neywěrněgſſý Poſel / poručenij a rozkaz wyřijzuge/ totižto žádoſt twau Pánu Bohu předſtijrá / a procházý tam y proniká / kdež tělu nikoli progijti nelze. A w některým ſwým Kázanij takto dij: Oratio refectio eſt ieiuniorum, duriciam cordis emulit, auſteritatem temperat, ieiunium dulcificat. Sicut enim ſine potu non eſt plena refectio, ſic & ieiunium ſine refectione orationis, non poteſt animam perfecte nutrire. Idem in quodam Sermone. Modlitba (prý) geſt poſylněnij poſtu / zatwrdiloſt ſrdce obměkčuge / wſſeliyakau zůřiwoſt ſkrocuge / půſt oſladčuge / nebo zgewně a rowně/ yako bez nápoge nenij zauplné poſýlněnij / tak též půſt bez poſylněnij Modlitby/ nemůže Duſſe dokonále odchowati a wyžiwiti.

Yak tehdy Modlitby Páné ſobě powažowati máš/kterau powſſechnu gmenugeš?

Srozumijweg s těch Mužůw ſwatých / že welmi vwážená býti má Cžlowěku každému / yako Ambrož ſwatý wyvčuge každého z nás k tomu řkauc: Vides quam breuis eſt

oratio,

oratio, & omnium plena virtutum, primus ſermo, quantæ eſt gratiæ? O homo faciem tuam non audebas ad cœlum attollere, oculos tuos in terram dirigebas, & ſubito accepiſti gratiam Chriſti, omnia peccata dimiſſa ſunt, ex malo ſeruo factus es bonus filius: Ideo præſume non de operatione tua, ſed de gratia Dei. Gratia enim ſaluati ſumus, vt dicit Apoſtolus. Non enim hæc arogantia eſt, ſed fides, prædicare quid acceperis, non eſt ſuperbia, ſed deuotio, ergo attole oculos tuos ad Patrem, qui per lauacrum te genuit, ad Patrem qui per filium te redemit, & dic Pater noſter. Bona præſumptio, ſed moderata, Patrem dicis quaſi filius, ſed noli ſpecialiter tibi aliquid vendicare, ſolius Chriſti Pater eſt ſpecialis, nobis omnibus in comuni eſt Pater, quia illum ſolum genuit, qui nos creauit. Amb: ſuper illud, Pater noſter qui es in cœlis. Pohled (prý) a znameney pilně/yak krátká geſt Modlitba Páně/Otče náſs/kterýž geſt w Nebi/y dále pohled a znameney pilně/yak má mnoho w ſobě mocy/pozorůg neyprwnij řeč / neb počatek gegij / yakými darý a miloſtmi geſt obdařená/nebo mluwijme: Otče náſs. O Człowěče/neſměls obličege ſwého k Nebi pozdwjhnauti/ Oči twé gſý k Zemi ſklopowal a ſnijžowal / a nynij tak ſpěſſně doſtals Láſky Kryſta Pána/wykupitele ſwého/wſſeckny twé neprawoſti a hřijchy gſau tobě miloſtiwě odpuſſtěni / toliko ſám w ně znowu ſe newtijrey/ze zlého a neposluſſného ſlužebnijka/včiněn gſy dobrym Synem. Protož wěz/že to ne z twého zaſlauženij/ale z neſmijrné Láſky a miloſrdenſtwij Božijho to máſs/nebo z miloſti a Láſky Božj gſme ſpaſenj/yak Apoſtol Páně dij. Nenij to žádná pýcha tak wěz / ohláſyti co gſy wzal/ale wijrá/nenij to wýſokomyſlnoſt/ ale horliwé Náboženſtwij. Podnáſſeyž tehda Očij ſwých k Otcy/ kterýž tě ſkrze Křeſt ſwatý znowu z plodil/a protoť Otcem zůſtáwá / wyzdwijhniž oči ſwé wzhůru/k Otcy kterýž tě ſkrze Syna ſwého neymilegſſýho wykaupil od wěčné ſmrti / a řcy: Otče náſs. Dobráť geſt to wſſetečnoſt/ ale ſtřijdmě gi potřebij vžijwati/ netak yák gſte ſe wy s nim a welmi ſpolčili/Otcem ho gmenugeſs/ale yak/ nechtěgme ſámi ſobě obwzláſſtně toho přiwlaſtňowati/nebo on toliko ſamé Kryſta Pána Spaſytele naſſeho Otcem geſt wlaſtnijm/ nám pak wſſem wůbec/nebo geho ſamého zplodil/ten který nás ſtwořiti ráčil.

Hoſpo-

Hoſpodář: To hle y ten proti wůli Spaſytele naſſeho mluwij/nebo on nám poručil wždycky řjkati Otče náſs/ nás Bratry ſwými gmenowati ráčil/yáť newijm komu mám wijru dáti.

Hoſt: Wſſak y ten toho nezbraňuge/ toliko raddu dáwá/aby ty s welikau báznij a poctiwoſtij to ſlowo k němu mluwil/ peychy žádné w ſrdcy a w myſli ſwey neměl / neb geſtli mu ſe náležitě nezaſlaužijme / ani čiſtotným ſrdcem geho wzýwati nebudeme/ ani Otcem/ ani Bratrem geho nenazýwegme/tak yak Apoſſtol raddu dáwá. Diſcedat ab iniquitate animus, qui inuocat nomen Domini. 2. Tit: Cap: 2. Nechť (prý) odſtaupij od zloſti každý takowý / kterýž wzýwá gméno Páně/nebo Pán Bůh čiſtotného Pokoge požádá / na opžlé mijſto newzhledne. A tak na ten čas měg ſe dobře / a z těch ſkutkůw vměg ſe Pánu Bohu zalijbiti / a yáť o něčem giným dále/ maljčko odpočinuwſſe powijdati budu. Toliko tě proſým / pilně ſe k tomu měg a přihotow / aby ſe nawrátil na mijſto ſlawných předkůw twých/myſlij ſwau y ſrdcem ku Pánu Bohu ſwému/do ſpolečnoſti Cýrkwe geho/na kterauž on welmi láſkaw / a ty toliko za ſwé Syny gmenuge / kteřij gemu gednoſtegnými ſrdcy/Otče náſs/řijkagij / yak o tom Ewangeliſta dij Slowa Páně: Iterum dico vobis quia ſi duo ex vobis conſenſerint ſuper terram, de omni re quamcunq; petierint, fiet illis à Patre meo qui in cœlis eſt. Podruhé (prý) wám prawijm/ geſtli že dwa toliko z wás ſworně ſe ſrownagij na Zemi/o wſſeckno což koli proſýti budau/ſtane ſe gim od Otce mého/který w Nebi geſt. O tom ſobě čti v Matthauſſe S./w Rozd: 18. A měg ſe dobře na wſſem od Pána Boha.

Rozmlau-

Rozmlauwanj

Hoſpodáře s Hoſtem/ o ſedmi Dařijch Ducha Swatého. A o oſmi Blahoſlawenſtwij. Pod Erbem ſtarodáwnijm/

Panůw Sſelihůw z Rzuchowa/ ꝛc.

Yako yaſnoſti Nebi Měſýc yaſný zdobij/
R požitek na Zemi wſſechněm Lidem rodij/
Tak y předek kterému to znamenij dáno/
Yaſnět muſel w ſpráwách ſwých/ kterez ſnažně znáno/
Naſſých Czaſůw widijme po ſamým Wácſlawě/
Hoden památky dlauhé w každé ſwé ſpráwě/
Po Kraginách ſſyrokých na té ſwé Wrchnoſti/
Má pochwalu pro pilné ſlužby milé Wlaſti.

Předmluwa/

Vrozenému/ a Statečnému Rytijři/ Panu Wácſlawowi Sſelihowi/ z Rzuchowa/

na Gřezeni/ Těžſſkowicých/ Witoſlawicých/ a Zakřiowé/ ꝛc. Geho Miloſti Cýſaře Rzijmſkého/ Vherſkého/ a Czeſkého Krále/ ꝛc. Raddé/ a neywyžſſému Kancléři Knijžecſtwij Oppolſkého/ a Ratibořſkého/ Pánu ſwému miloſtiwému/ od Pána Boha wſſemohaucýho/ dobrého zdrawij/ a při něm wſſech giných Fortun winſſuge.

Sola ſalus ſeruire Deo, ſunt cætera fraudes.

Rť Człowěk neywijce pod ſwau mocý měl/ byť mu ſſtěſtij nad wſſeckny giné neywijce ſlaužilo/ a na wſſem wůli geho doſti činilo/ wſſeckno to prázdnoſt a marnoſt geſt/ geſtliž ho Pán Bůh Duchem ſwým neoſwijtij/ a powolati k ſlužbě ſwé neráčij/ geſſtě ſe z čeho těſſyti nemá/ nebo mu to wſſeckno we mženij Oka/ aniž ſám zwij yak pohyne. A protož yá Miloſtiwy Pane Kanclijři/ wažugijc ſobě/ nepewnoſt Swěta toho/ a geho Dary omylné/ a zdradliwé/ wſſecknu gſem myſl ſwau na tom zaſadil/ abych při tý prácy/ kterauž ſpolečně s Waſſý Miloſtij mám/ w ſpiſowánij ſtarožitnoſti/ a takowých wěcý/ z kterýchby oni ſlawnij Předkowé/ a rozmnožitele těchto Kragin/ mezy Potomky ſwými/ gména ſwá ožiwiti/ a k poctiwým ſkutkům ſwým/ Erbům a Potomkům ſwým/ wětſſy chuti dali. W tom zaneprázdněnij tehda/ Miloſtiwý Pane/ pro weliké zamijſſenij Wijry mezy Lidmi/ na myſſl mi připadla nedbánliwoſt Paſtýřůw naſſych/ že oni s Owčičkami ſwými tak nakládati nechtěgij/ aby gim takowé omylné zawedenij/ oprawdowými přijklady rozwedli/ a na prawau Ceſtu namluwili. Welice mně to geſt ku podiwenij/ Miloſtiwý Pane/ že tak wſſem práwě w oſſkliwoſt přiſſla Cýrkew ſwatá Katolicſká. A protož to ſobě rozmeyſſlegijc/ zdálo mi ſe krátce ſepſati Pořádek gegi/ aby Lidé genu ſe připatřiwſſy a připoſlechnůwſſy/ dobře ſobě rozwážili/ při který Stránce zůſtawati magij/ a při kterým Pořádku/ geſtliž při tom w nowě ſmyſſleným od Lidij ſwéwolných/ geſtliž při tom který od Kryſta Pána nařijzen/ ſkrze Ducha ſwatého ſtworzen a vgruntowán geſt. Což ne yá ſlowy ſwými/ než geho wlaſtnij Pořádek a ozdoba to vkazuge/ kterauž wždycky augmentat Duch ſwatý/ ozdobiw Catedru Petrowu Pořádkem ſamý ſucceſſij, kterýž žádná Sekta nemá/ to wſſemu ſwětu práwě pokazuge/ že to geſt ono mijſto/ o kterémž Dawid w Zialmu 131. zmijnku činij/ ſlowa Páně w ſwé řeči ffformuge takto dij: Hæc requies mea in ſeculum ſeculi, hic habitabo quoniam elegi eam. Nenijť oprawdu giného mijſta/ hledeyte ho po wſſech Sektách/ byť neylépe chtěli z ffárbowati ſwý wýmyſly/ neni w nich nic giného/ toliko blud Pánu Bohu ohawný a mrzutý/ nenij Cerimonij w kterých ſobě Pán od wěčnoſti zalijbowati ráčij/ pro kterež Abrahamowi & Semini eius, Blahoſlawiti připowěděti ráčil. R pro týž Ceremoniæ a Teſtamenta ſwé tak Dawidowi eodem Pſal: dij: Si cuſtodierint filij tui, Teſtamentum meum, & teſtimonia mea, hæc quæ docebo eos, & filij eorum, vſque in ſeculum ſeculi, ſedebunt ſuper ſedem tuam.

Předmluwa/

Ach nestůgtež dlauhož mi čekali / neb seděli w pokogi / rozmnožil nás byl Pán syroce/ opatrowati nás ráčil wssemi dostatky láskawě / dotad pokawádž gsme byli w gednotě Wijry swaté/a w poslussenstwij Wrchnosti od něho zrjzené/a postawené w Syoně ge°/o kterémž Dawid w Zialmu swým zmjnku činij řka: Quoniam elegit Dominus Syon, elegit eam in habitationem sibi. W tom Syoně gest Stolice geho/ Magestat ge° swatý/ prázdno se wnásfegi nepřátele gegi/aby co lépegj nad Ducha S°. smeyssleti/k chwálenij Pána mohli/owssem pro gjch swawolnost a peychu / to na nás wssechny přigde co Pán ráčil skrze Dawida řjcy: Inimicos eius induam confusione, super ipsam autem efflorebit sanctificatio mea. Yzdaliž toho neznagj a znáti nemohau/ že to Pán Cyrkwi swé okazowati ráčij. Floret & florebit, non praeualebunt Porte Inferni aduersus eam. Té yá tehdy práce mé Czásiku/pod Tytulem Wassy Milosti oddáwagijc/to na pamatku přiwésti chcy/ (nenaučijt / zachoweyž Pán Bůh) aby Sus Mineruam docere opowážiti se měla/ než připomenuk slawné Předky Wassý Milosti / z kterých krwé plinauti ráčijte. Což W. M. gméno wlastné Sseliha /y Erb a znamenij Rytýřská oznamuge / genž za času společnosti Kragin Slézských z Králowstwijm Polským bywali Senátormi možnými/ Arcybiskupij/ y Biskupij/ zde také w těch Kraginách za Knijžat dedičných Panůw toho slawného Knijžecstwij Slézského / přednégssými w Raddách/ y na Auřadech prwnégssých/ čehož w tak krátkým mijstě zčijtat mi nelze/ w krátkem potom času/ prospůgčijli Pán Bůh zdrawij / toho dowedu/ a okázati prawdu chcy/že tak gest. Blahoslawil gim Pán Bůh proto / a rozmnožil Rod Panůw Sselihůw/ že w tom Syoně / a w tom Pořádku Cýrkwé swaté/o kterýž yá nějčko rozmlauwati a psáti začijnám/na Czástky podělíw/proto že defectus toho mi wydati nepowolij. A protož ten začátek Wassým M. neypřednégssým Auředníkům a Senátorům/ Gcho Milosti Cysařské / Pána nás wssech neymilostiwégssýho oddáwám/ a potom ginym giné Czástky podlé Pořádku Colegam Wassym M. Panům Saudcům Zemským/ ostatek pak mezy Pány a přately swé / y dobrodijnce milostiwé / wykonati chcy. Tak o W. M. wssech smeyssligijc/ že poznawssy prawdu s dostatečným důwodem nadewssecko ginače o Cýrkwi swaté powssechné / o Pořádku gegijm rozuměti budete/ lépegij nežli nepřátele před Wassymilostmi o nij rozprawěgi/a gi Bludnau (sámi se w tom neceytijc) nazýwagij. Mně také za zlé mijti neráčte/ kterýž žádného giného zaměstknánij nemám/ ani mijti chcy/ toliko sedět nad Knihami/ Pijsma swatá přehlijdagic/ prawdy w nich yako Slepice Zrna w Pijsku wyhledáwám / a to což sobě auzitečného býti rozumijm / toho také bližnijm swým přegi / aby nás Pán Bůh wssecky k Lásce swé společně přigaw / toho Pohana a protiwnijka / gména Syna swého milého / Pána a Spasytele nasseho / swau sýlau odehnati ráčil. Což Pane Bože wssemohaucý rač sprawiti/ & da pacem in diebus nostris. A toho ginače od něho obdržeti nemůžeme / toliko w gednotě Wijry swaté. Dále W. M. nezaneprázdňugic Lásce/ se milostiwě poručena činijm. Datum w Oppoli/ w Domě Vrozeného/a Statečného Pana Jana Oderwolffa z Důlné Stradomě/ a na Vrbanowicých/ Léta Páně / vt supra.

Wassy Milosti/

Wždycky w službách hotowý/

Bartholoměg Paprocký/

z Glogol/zč.

Rozmlauwanj

Hospodáře s Hostem / o sedmi Dařijch Ducha swatého. A o osmi Blahoslawenstwij.

Host: Dobry den Pane Hospodáři dobrý den. Tak yaks mi wčera oznámil / že gesstě odemně něco wěděti chces/o Pořádku w nassý Cýrkwi swaté/powssechné Rzýmské/ y spáti gsem nemohl / o tom vsylugijc/ o čem s tebau rozmlauwati mám/ neb to rozmlauwánij nasse/ mám oznámiti gednomu přýteli swému welmi láskawému / a gest Muž wznessený a slawný/a w tom Knijžecstwij slawném/ nassých časůw bezpečně mluwiti mohu/w odprawowánj wsseckněch spráw Zemských/ est facile princeps: Potřebij mi tehdy toho/ abych s tebau / o tom mluwil / čehož gemu wěrně přegi/ od Pána Boha wssemohaucýho/ pro tu Lástu / kterauž on mně prokazuge/ widitedlně.

Hospodář: Deyžť také Pane Kryste sstiastný dobrý den / a takowý rozům a smysl / aby sy mně čemu dobrému a vžitecnému naučil / a w Cýrkwi o čem požitečném a spasytedlném oznámil.

Host: O toť rozpráwěti budu / o sedmi Dařijch Ducha swatého/ kterými aby nás wssech nadařiti ráčil/ Bůh wssemohaucý w Trogicy gediný/ o to geho swattosti žádati a prosyti budeme/a těch gest sedm/yak gsem řekl. Neyprwnij yak ge Latině gmenugij: Timor Domini, Pietas, Scientia, Fortitudo, Consilium, Intelectus, Sapientia. To gest: Bázeň Páně/Pobožnost a náboženstwij / Vměnij/ Sýla / Radda/ Rozuměnij/ a Maudrost. O těcht rozpráwěti budu/toliko poslauchey.

Bázeň Páně neyprwnégssý gest Dar Ducha swatého / o kterémž tak oznamuge Augustýn swatý: Timor Domini Donum est Spiritus sancti, Dominum Deum nostrum vt piisimum Patrem filiali affectu reueremur, anxie metuentes, nequo malo eum offendamus, neque ab eius charitate qua nos diligit, vlla ex parte excedamus. August: in Psal: 7. Bazeň Páně gest Dar Ducha swatého / kterýmžto wzbuzeni gsauce / Pána Boha nasseho / yakožto neymilostiwégssýho Otce / Synowským affektem/geho swatau Welebnost w poztiwosti měgme / toho se se wssý snažnostij ostýchagijc / abychom

geho

geho yakýmž koli ſpůſobem/w čem nerozhněwali/ a abychom od geho neſmÿrné Láſky/ kterauž nás miluge ſe nevcheyleli. Nebo prawÿ Rzehoř ſwatý: Qui timet Deum nihil negligit, timere Deum eſt, nulla quæ facienda ſunt bona, præterire. Greg: in Moral: Kdo ſe (prý) Pána Boha bogÿ/ nic takowý nezanedbáwá a neopauſſtÿ/nebo báti ſe Pána Boha/nic giného nenÿ/ než toliko neopauſſtěti těch wěcý/kteréž činiti náležÿ.

Hugo také Doktor Pÿſma ſwatého/ Muž ſwatý prawÿ: Si amor Dei te tenere non poteſt, ſaltem teneat, & terreat Timor iudicis, metus gehennæ, laquei mortis, dolores Inferni, Ignis vrens, vermis corrodens, ſulphur fætens, flamma Tartarea, & omnia mala. Hugo, lib: 3. de Anima. Geſtli že tě (prý) miloſt Božÿ nedrzÿ/ a k ſobě nepotahůge/ nechť tě aſpoň zdržuge a děſy bázeň neywyšſſýho Saudce/ ſtrach hořÿcýho Pekla/Oſýdla ſmrti/boleſti Ohně Pekelnÿho/Czerw hryzaucý/ Syra ſmradliwá/ plamen Pekelný/ a wſſeckny giné zlé wěcy/ kteréž na mzdu Pán na zlé dopauſſtěti račÿ. A protož tak čiň yakž Caſſiodorus naučenÿ dáwá: Qvum audis quod Dominus Deus tuus dulcis eſt, attende quid diligas, qvum audis quod rectus, attende quid timeas, vt amore & timore Dei excitatus, legem eius cuſtodias. Caſſio: ſuper illud dulcis & rectus Domi: Když ſlyſſýš že Pán Bůh twůg tak dobrotiwý a ſladký geſt/ pozorůgž bedliwě/ co milowati máš. Když ſlyſſýš/že geſt ſprawedliwý a dobrý/pozorůgž koho ſe báti máš/ tak aby báznÿ y miloſti Božÿ gſauc pohnut/ Zákona geho a Přikázanÿ aby oſtřÿhal. Otakowý tehdy Dar potřebÿ Pána Boha proſyti/ pilně a bedliwě/ gináče ſe ho nedočekáme.

Druhý Dar Ducha ſwatého/ Pietas. To geſt: Pobožnoſt/o kterém Ambrož ſwatý oznamuge řkauc: Pietas eſt donum Spiritus ſancti, quo imbuimur ardenti & placido affectu, rite & ſincere colendi Deum, & beneuolendi proximo, etiam de nobis male merito propter Deum. Amb: Pobožnoſt (prý) geſt Dar Ducha ſwatého/kterém naplněni býwáme/ horkem a vpřÿmným aumyſlem/ chwáliti a welebiti Pána Boha/a wſſeho dobrého přÿti blÿžnÿmu/ y takowému kterýžby k nám zle ſe zachowal/ a to pro Pána Boha ſwého činiti nám náležÿ/nebo prawÿ na druhém mÿſtě: Pobožnoſt (prý)

(prý) geſt přÿtelkyně Rodičům Pánu Bohu welmi lÿbá/Pána Boha nám láſkawého činÿ. Pobožnoſt (prý) ſprawedliwých Mageſtát/ potřebných autočiſſtě/ nuzných a bÿdných pomoc/a hřÿchůw prominutÿ. Což on takto opowÿdá: Pietas amica parentibus, grata Deo, Dominum conciliat. Pietas in quam iuſtorum tribunal, egenorum portus, miſerorum ſuffragium, indulgentia peccatorum. Idem ſuper illud, Beati imaculati in via. Kterauž také y Bernart ſwatý opowÿdá/ těmito ſlowý o nÿ mluwÿc: O clementiſſima Pietas, quæ non ſua deſinit largiri beneficia, non ſolum vbi nullum inuenit meritum, ſed plurimum etiam, vbi totum videtur contrarium. Bern: in Epiſtolis. O neymiloſtiwěgſſý a neydobrotiwěgſſý pobožnoſti/ genž nelÿtugeš a nepřeſtáwáš vdělowati ſwých Darůw a dobrodÿnÿ/ a neywÿce tam kdež téměř nenacházýš žádné vpřÿmnoſti/ než wſſecknu zloſt a nevpřÿmnoſt proti ſobě.

Třetÿ také Dar Ducha ſwatého geſt Vmènÿ/ kterýmžto docházýme/ kterak máme wěděti čeho ſe nám na tom bÿdném Swětě nedoſtáwá/a kterakbychom opatrně/ a bez vblÿženÿ Blÿžnÿm naſſým/žiwot náš wykonali.

Hoſpodář: Toho proſým welmi/ aby mné wynaučil/ nebo znagÿc yá žiwot tento býti nepewný/ rádbych byl tak hotowým k wěčnému/ yakoby mi žádná zloſt překážky nečinila.

Hoſt: Tak nám geho vžitek opowÿdá Auguſtýn ſwatý řkauc: Scientia eſt Donum Spiritus ſancti, quo hoc conſequimur, vt ſciamus quid in hac vita deſit nobis, & quomodo in hoc maligno ſeculo prudenter, & ſine offendiculo, vitam noſtram tranſigamus. Auguſt: lib: 14. Cap: 1. de Ciuitate Dei. Vměnÿ geſt Dar Ducha S°. kterým toho docházýme/ abychom wěděli čeho ſe nám na tom Swětě nedoſtáwá/ a yako opatrně/a kromě vblÿženÿ komuž koli/žiwot náš wykonati mohli. A tak wěz z naučenÿ téhož Auguſtýna ſwatého/yakž oznamuge o tom pÿſſýc na Žalm ſedmdeſátý těmito ſlowy: Hæc tota ſcientia magna hominis, ſcire quia ipſe nihil per ſe eſt, & quoniã quicquid eſt, ex Deo eſt, & propter Deum eſt.

Toto (prý) wſſeckno vměnij neywětſſý geſt/Człowěka každého wěděti / y že on nic ſám ſkrze ſebe nenij/ a což koli geſt z Boha geſt/a pro Pána Boha geſt/aby gemu chwálu wzdáwal/geho welebil/na ſwém rozůmu chwálenj geho nezaſazowal / než toho wyhledáwal z Cýrkwe geho / a podlé gegjho nařijzenij ſe ſprawowal / nebo Iſidorus prawij: Pleri quæ accepta ſcientia literarum, non ad Dei gloriam, ſed ad ſuam laudem ea vtuntur, dum de ipſa extolluntur, & ibi peccant vbi peccata emendare debuerant. Iſidor: lib: 3. de Somno bono. Mnozý (prý) doſtawſſý vměnij Pijſma / neobracegj toho k službě a k chwale Boha wſſemohaucýho/ než k ſwému wychwalowánij toho vžijwagij/a když ſe oni z toho wychwalugj / maudřegſſý nad Ducha ſwatého býti chtěgj/ kterýž Cýrkew Kryſta Pána řijdij a ſprawuge/ oni ſobě každý ſwau podlé hlawy a rozumu ſwého wymegſſlegi. A protož prawij když ſe oni z takowého vměnij wywegſſugj/tam (prý) hřeſſý těžce/ kdežby hřijchůw ſwých oprawowati měli / nebo každý kdož od Pána Boha Daru toho doſtane/ že w Ljternijm Vměnij wynaučen bude / Pána Boha o ſrozuměnij proſyti má/kteréž také geſt Darem Ducha ſwatého/yakt o něm podlé pořádku nijžegj powijm.

Nenijčko o Sýle a mocnoſti čtwrtém Daru Ducha ſwatého powijdati budu/o kterémž Ambrož ſwatý takto mluwij: Fortitudo, eſt Donum Spiritus ſancti, quo accenſi roboramur, vt vel illecebris, vel aduerſitatibus huius mundi à pietate abduci nos vllo modo patiamur, eſurientes, & ſicientes iuſtitiam ſuper omnia. Amb: lib: de Offic: Mocnoſt a Sýla Duchownj/geſt Dar Ducha S. kterýmž gſauce oſwijcenij/ bráti na ſebe Sýlu máme / abychom žádným ſpůſobem / ani láhodkami žádnými/aneb pochlebenſtwjm/budto také yakým protiwenſtwijm toho Swěta/ od pobožnoſti odweſti ſe nedali / lačnijce a žijžnijce ſprawedlnoſtij nadwſſeckno / nebo prawij Auguſtýn ſwatý: Qui vera virtute fortis eſt, nec temere audet, nec in conſulte timet. Auguſt: in Epiſt: Kdo (prý) w oprawdowé Ctnoſti Sylným geſt / takowý nic wſſetečně nezačijná/a nebogij ſe ničehož/nerozmyſluge yakoby tak řekl: Nic wſſetečně nezačijná / nechce bráti na ſebe toho Auřadu na který

na který nepowolán /a geſtliž kwůli komu z Ceſty vſtaupil/ neoſtýchage ſe obrátiti k oprawdowé Ceſtě / když yako prawij Ambrož ſwatý: In duobus generibus fortitudo ſpectatur animi, primo vt exteriora corporis prominimis habeat, & quaſi ſuperflua, deſpicienda magis quam expetenda ducat. Secundo vt ea quæ ſumma ſunt, omnesq; res in quibus eſt honeſtas, præclara animi intentione, vſq; ad effectũ proſequatur. Amb: lib: de offic: W dwogijch ſpůſobijch poznáwána bývá Sylá z aumyſlu Lidſkého/prwnj/když ty wěcy Swětu a tělu přináležegijcý / za welmi ſſeredné a neymenſſý pokláti kdo bude/a yako zazbýtečnij a daremnij ge mjti. Druhá aby ty kteréž gſau neghlawněgſſý a neywyšſſý / y wſſeckny wěcy w kterých geſt poctiwoſt/neyznamenitěgſſý pilnoſtij a aumyſlu ſwého/k ſkutku giſtému vwedl. A tu giž máš čtyry Dary Ducha ſwatého/ o kterých na ten čas obſſýrněgi s tebau rozmlauwati nechcy / nebo wijm že geſſtě dále o giných wěcech ptáti ſe mně budeš / tamt (toliko pamatůg) důwodněgij w oněch vſlyſſýš.

Hoſpodář: Než mi praw geſſté o giných/ wſſak gich má býti ſedm/tak yakš mi prawil.

Hoſt: Geſt geſſté Dar Ducha ſwatého pátý radda / o kterýmž Řehoř ſwatý takto mluwij: Conſilium eſt Donum Spiritus ſancti, quo docemur bene conſulta & deliberata ratione, expedita eligere, præſertim in rebus difficilibus, id quod non ſolum nobis, ſed & proximo ad perpetuam ſalutem in primis comodat, Deiq; gloriam quam maxime illuſtrat. Gregor: lib: Moral: Radda (prý) geſt Dar Ducha ſwatého / kterým nás wynaučuge / na Radnijch a rozſauzených wěcý/zdrawým aumyſlem ſe přidržowati/ a wzláſſtě w Sprawách těžkých a neſnadných / což netoliko nám / než y Bližnijmu naſſemu k wěčnému ſpaſenij proſpijwá / a Slávu Božij yako neylépe zwelebuge a oſwěcuge/netak ſobě ſproſta wzýti porádnjka ledayakéhos lechkomyſlného / a neważného odřezance / bludnijka / potřebij ſe přidržowati maudrých / a dobře vgruntowaných v Wijře ſwaté / nebo mluwij Ambrož ſwatý: Neceſſe eſt, vt præſtantior ſit à quo

 conſili-

Consilium petitur, quam ille sit qui petit. Quid enim consulas hominem quem non arbitreris posse melius aliquid reperire quam ipse intelligis. Amb: lib: de Offic: Potřebij toho gest/ aby ten byl maudřeyssý / wznessenějssý / od ktereho potřebu- geš raddy / a nijželi onen gest/ kterýž gey žádá/ proč se ty ta- kowého raddy držeti chceš Człowěka / kterého rozumijš/ žet nic lépegj neporadij/ nežli ty sám to rozumijš. A protož ne- mášli takowého / kterýžby w poslussenstwij Wrchnosti Bo- žij trwal / netrp ani sobě zapořádnijka chowey bludnijka / a poddaného Ssatanu/ od Cýrkwe swaté/ pamatůg na slowa Spasytele twého/ genž mluwiti ráčij: Gestliž slepý slepého powede / y zdaliž oba do Jámý a do Propasti neupadnau. Takowého sobě tehda hledey/ yakž týž Ambrož swatý porau- čij řkauc: Talis debet esse, qui consilium dat, vt seipsum for- mam alijs ad exemplum bonorum operum exhibeat, in doctri- na, in integritate, in grauitate, vt sit eius sermo salubris, atq; irræprehensibilis, consilium vtile, vita honesta, sententia de- cora. Idem ibidem. Takowý má býti ten který raddu dá- wá/ kterýby sám z sebe dobrý přijklad giným w dobrých skut- cých okazowal / w naučenij w Raddě dobré w vpřijmnosti proti každému/ Přijteli y nepřijteli/ w dokonálosti a w wáž- nosti / tak aby byla řeč geho požitečná/ a nezhaněná/ Radda vžitečná/ žiwobýtij poctiwé/ zdánij neb vwáženij počestné/ a ozdobné/ kteréžby od schwálených od Ducha swatého zhaně- ně nebylo.

Ssestý Dar Ducha swatého/ Srozuměnij/ o kterémž neywijce rozmeyssleti potřebij/ a Pána Boha se wssý pilnostij žádati / nebo mluwij geden Doktor swatý / o tom Daru takto: Intelectus est Donum Spiritus sancti, quo illu- strante, rectam, veram, Catholicamque intelligentiam, diuino- rum colloquiorum & mysteriorum assequimur. Srozuměnij (prý) gest Dar Ducha swatého/ za kterého oswijcenijm při- cházý Człowěk k dokonalému/ a oprawdowému/ wsseobecné- mu poznánij Božských wěcý/ y tagemstwij geho swatých.

Hospodář: Wěřte mi Přijtely milý/ že nassy Kněžij a Včitelowé gsau znamenitě včenij/ y sámo toliko Ewangeli- um nám oznamugij/ čehož se my držijme.

Host:

Host: Támž v téhož Doktora četl gsem tato slo- wa: Intellectus ille qui plura intelligit, non est nobilior, sed qui grauiora & digniora. Takowé (prý) Srozuměnij / kte- réž (prý) mnoho rozumij ne gest znamenitěgssý / ani wzáct- něgssý / než (prý) to wzáctněgssý Rozum a srozuměnij gest/ který wzáctněgssý/ a k spasenij vžitečněgssý wěcy rozsuzuge.

Z toho sedmého Daru Ducha swatého/ genž slowe Maudrost/ o kterémt nenjcko prawiti budu/ wijce poz- náš / o kterémž Augustýn swatý takto mluwij. Sapientia est Donum Spiritus sancti, quo imbuti animi à terrennis & temporalibus rebus subducentes Dei contemplationi prorsus vacamus, dulcissimaq; quadam degustatione, summi boni in Deo aquiescimus. Maudrost / gest Dar Ducha swatého/ kterýmž když gest Człowěk naplněný/ od Zemských a časných wěcý aumysl swůg odchýluge / a o Nebeských sobě rozgijmá/ a ty sobě za neysladssý / a neypotěssytedlněgssý wěcy pokládá. A protož dij Augustýn swatý: Pro his Donis consequendis & augendis, Deo sine intermissione suplicandum est, cum fi- ducia optinendi ea, per Iesum Christum Dominum nostrum. Idem. O takowé Darý abychom gich dostaupiti mohli / a w sobě gich rozmohli/ Pána Boha wssemohaucýho wždycky prosyti máme s tau naděgj / že gich nám přijti ráčij / skrze Pána a Spasytele nasseho Gežijsse Krysta / kterýž připowij- dati to ráčij/ v Lukásse swatého w Rozdijlu II. řkauc: Si ergo vos cum sitis mali nostis bona dare filijs vestris, quanto magis Pater vester cœlestis de cœlo dabit Spiritum bonum petenti- bus se. Luc. Cap: II. Gestliž wy tehdy kteřij gste zlými/ vmij- te dobré wěcy dáwati Synům swým/ čijm daleko wijce Otec wáš Nebeský dá z Nebe Ducha dobrého/ těm genž ho prosý.

Hospodář: Což wy také o nassých Kněžijch rozumij- te/ aby oni Pána Boha o takowý Dar neprosyli/ aby gim y nám wssechněm posluchačům gegich gal Ducha swatého.

Host: Bratře od Pána Boha zawrženij / nic ani sobě / ani druhému obgednati nemůže / a neb toho nerozu- mijš/ co Augustýn swatý prawij: Extra Ecclesiam sanctam Catholicam non est salus. Kdo se (prý) wytrhne z Cýrkwe swaté powssechné / spasenij mijti nemůže/ by pak ne Człowě-

čijm/ než

čymi/než Andělſkými Vſty o Pánu prawil / Pán takowého
neposlauchá/o čemž yá potom s tebau ſſýřegi mluwiti budu/
když o Cýrkwi rozprávku mijti budem/ na tento čas o tom⸗
to ſedmém Daru Ducha ſwatého dopowijm/toliko ſrozumij⸗
weg a pamatůg/yakť připomenu ſlowa Apoſſtola Páně Ja⸗
kuba ſwatého / genž tak dij w Kanonyce ſwé w Kapit : 1.
řkauc: Siquis autem veſtrum indiget Sapientia, poſtulet à Deo
qui dat omnibus affluenter, & non improperat, & dabitur ei,
poſtulet autem in fide nihil hæſitans. Iacob. Cap : 1. Geſtli
že pak kdo z wás potřebuge Maudroſti/nechť gi žádá od Bo⸗
ha / kterýžto dáwá wſſem hogně/a budet gemu dána. Než
(prý) žádey w Wjře ſwaté powſſechné/nic nepochybuge/nebo
yak něco pochybowati budeſs/nic neobdržijſs/ zůſtawij tě při
twým bludu/nebo Ržehoř ſwatý mluwij : Ad veram Sapien-
tiam peruenire non poſſunt qui falſæ ſuæ ſapientiæ fiducia de-
cipiuntur. Ti (prý) k prawé a dokonalé maudroſti přigijti
nemohau/kteřij ſwé ffaleſſné maudroſti důwěrnoſtij oklamá⸗
ni býwagij/wytrhnuwſſe ſe z Pořádku Cýrkwe ſwaté/ lepſſý
Ržád začijnati chtěgij/ neſtudně a bezbožně zwau : Ay yá tak
dobře rozumijm Pýſmu / yako rozuměl / Auguſtýn / Gero⸗
ným/Bernart/Chryzoſtom/ a ginij ſwatj Mužij/a Spráw⸗
cy Cýrkwe ſwaté. Zdaliž takowij magij maudroſt od Ducha
ſwatého/newěř tomu/giný to ſkrze ně Duch tlampa / ti gſau
od Pána zwelebenij/ y Cýrkwe ſwaté Slaupami zůſtali / a ti
pak nawěky proklateymi od Wrchnoſti geho wyhláſſenij /
s gegich rozumy neſrownáſs / nebo yak prawij Auguſtýn
ſwatý/o rozdijlu maudroſti a vměnij takto : Hæc eſt Sapien-
tiæ, & ſcientiæ recta diſtinctio, vt ad Sapientiam pertineat
æternarum rerum cognitio, intellectualis, ad ſcientiam vero,
corporalium rerum cognitio rationalis. Auguſt: lib: de Trinit:
Toto (prý) geſt Maudroſti a Vměnij dobrý a pewný rozdjl/
k Maudroſti přináležij wěčných wěcý poznánij ſrozumitedl⸗
né/ a k Vměnij také rozſuzowánij tělesných wěcý / widomých
a hmotných. Kdo tehdy k Swětu ſe má / nechť o ſwětu roz⸗
meyſſlij/a kdo Pánu Bohu zalijbiti ſe vſyluge/ takowý podle
Pořádku Cýrkwe ſwaté nechť ſe řjdij/a o takowé Dary Pána
Boha žádá a proſý/aby mu dal Ducha maudroſti a rozumu/
Ducha raddy a ſýly/Ducha vměnij a pobožnoſti/Ducha báz⸗
nij Páně / Amen.

Hoſpo⸗

Hoſpodář: Proſým tě geſſtě mi něco powěz wijce/
nebo takowého yak ty tu rozpráwijſs Pořádku/ nikdý gſem
důkladně neſlýchal/aniž wěřijm/aby to waſſy Kněžij tak za⸗
chowáwali/yak ty prawijſs.

Hoſt: Wſſyckni kteřij w gednotě Cýrkwe ſwaté zů⸗
ſtáwagj/těmi Dary obdarowáni gſau/ a nám ge opowjdagj/
kterýchž yá také ſe odnich naučiw/ſám tobě oznamugi/ a když
chceſs wijce wěděti o Pořádku Cýrkwi ſwaté powſſechné /
připomenuť také oſm Blahoſlawenſtwij/ kterých Lide Kře⸗
ſtiánſſtij zažijwagic/Pánu Bohu wſſemohaucýmu ſe připo⸗
dobňugj/a Láſky geho doſtáwagij.

Hoſpodář: Yak ſe gmenugj tyto Blahoſlawenſtwj/
proſým powěz mi o nich / co za Tytule magij / a yaky aužitek
k ſpaſenj z nich mijti můžeme.

Hoſt: V Mathauſſe ſwatého / w Páté Kapitole
o nich máſs zmijnku/popořádku od Spaſytele naſſeho ozná⸗
menau/podle kterého yá také tobě o nich powijm a/yak to ro⸗
zuměti máſs/ Mužůw ſwatých naučenij oznámijm / a neypr⸗
wé yak Spaſytel mluwiti ráčij : Beati pauperes ſpiritu, quo-
niam ipſorum eſt regnum cœlorum. Blahoſlawenij chudij
Duchem/ neb gegich geſt Králowſtwij Nebeſké. Tak tehdy
wěz od Auguſtýna ſwatého/těch ſlow weyklad/genž on mlu⸗
wij : Hi ſunt pauperes ſpiritu, qui quando faciunt aliquid
bonum, Deum laudant, quando aliquid mali ſe acccuſant.
Auguſt: de verbo Dei. Ti gſau (prý) chudij Duchem/kteřij
když co dobrého činij Pána Boha z toho chwálij / a když pak
něčeho neſſtiaſtného ſe dopuſtij/ ſámi ſe obwiňugi/nemluwj/
Pán Bůh to namně dopuſtil / když Pán Bůh zlého nenj přiči-
na / než twá zloſt / twá peycha a nedbánliwoſt / tebe připra⸗
wuge o geho ſwatau Láſku. Wěz tehdy od Doktora Pijſma
ſwatého/ že trogij geſt wlaſtnoſt chudoby / yak on o tom tak
dij : Paupertatis ſunt tres ſpecies, prima ſunt enim quidam
qui rebus temporalibus egent, ſed inuiti, & hæc vocari ægeſtas
ſolet, egent enim rebus, & egent bona voluntate, qua dicius
nihil eſſe poteſt. Sunt alij qui rebus abundant, ſunt tamen pau-
peres ſpiritu, & hæc eſt aurea paupertas, quia licet affluant
diuitiæ, corda tamen nolunt apponere. Tertia eſt mediocri-
tas, quam

tas, quam Philſophi frugalitatem vocant, quæ eſt voluntaria. Hugo, de Clauſtro animæ, lib: 1. Cap: 9. Gſau (prý) někteřij/ genž wěcý čaſných potřebugij / než s přinucenij/ takowá chudoba gmenuge ſe nauzý/ a nedoſtatkem/ neb giſtě ty potřebugi wěcý / a potřebugij dobrau wůli / nadkterauž to nemůž býti nic bohatſſýho / gſau opět ginij / genžto hognoſt wſſech wěcý magij / wſſak gednák gſau chudij Duchem / a takowá chudoba geſt Zlatá/ nebo ačkoli magij doſtatek wſſeho/ wſſak ſrdce k tomu nepřikládagij/ a přikládati nechtěgij. Třetij mijrnoſt geſt / kterauž Filozoffowé nazýwagij ſkrownoſtij/ a to Chudoba geſt dobrowolná/ a wſſak málo vžitečná. A tak giž wěz yak máſs býti bohatý Duchem/ magijc wſſeho doſti/ čiň tak yakoby nic neměl/ a komu můžeſs čiň dobrodinij z toho Daru Božijho.

Druhé Blahoſlawenſtwj/ yak Pán prawj: Blahoſlawenij Tiſſý. Beati mites, quoniam ipſi poſſidebunt terram. Blahoſlawenij Tiſſý / nebo oni opanugj a wládnauti budau Zemij. Na ty ſlowa Spaſytelowy/ tak weyklad činij Geroným ſwatý / pijſſýc na Mathauſſe ſwatého: Humilitas ſola eſt obſeruatrix cuſtoſq; ſalutis, & nihil eſt quod ita Deo gratum faciat & hominibus, quam ſi vitæ merito non magni ſed humilitate infimi videamur. Hiero: ſuper Math: Tichoſt a Pokora toliko (prý) ſáma geſt zachowáwatelkyně a ſtrážná Lidſkého ſpaſenij/ a nic giného neni / coby tak Człowěka milého Pánu Bohu y Lidem činilo/ yako když wžiwubýtij naſſem/ ne wzneſſenými/ než nad ſámau pokorau nižſſými ſe ſtawijme/ nebo yako Auguſtýn ſwatý pjſſýc o ſlowijch Spaſýtele naſſeho tak dij: Diſcite à me non mundum fabricare, non cuncta viſibilia & inuiſibilia cræare, non in ipſo mundo miracula facere, & mortuos ſuſcitare, ſed quod mitis ſum & humilis corde. Cogitas magnam conſtruere fabricam cœlſitudinis, de fundamento prius cogita humilitatis. Auguſt: de verbis Domini. Včte ſe (prý) odemne / ne Swět ſtawěti/ ne wſſech wěcý widomých y newidomých ſtwrzowati/ ne na Swětě Djwůw a Zázrakůw činiti/ ne mrtwé wſkřijſyti/ než toho že gſem Tichý a pokorného ſrdce / přemeyſſliſſli tehdy něco wzáctného/ a wzneſſeného Duſſy ſwé ſpaſytedlného wyſtawiti / neyprwé rozgijmeg o Gruntu a Základu Pokory

ſwaté / nebo prawij Řzehoř ſwatý: Tanto ſit quiſq; vtilior Deo, quanto præcioſior ſibi, tanto præcioſior Deo, quanto propter eum vilior ſibi. Greg: lib: 18. Moral: Tak každý můž býti požitečněgſſým Pánu Bohu/ genž geſt dražſſý ſobě/ tjm drážſſý Pánu Bohu/ yak pro něho geſt neyopowrženěgſſým ſobě/ geſt nám tehda welmi užitečná Pokora/ a Tichoſt ſrdečná / nebo prawij tenž Řzehoř ſwatý řka: Qui ſine humilitate virtutes congregat, quaſi in ventum puluerem portat. Idem Homilia 6. Kdo (prý) kromě Pokory ſrdečné/ Ctnoſti giné shromážduge / gináč / yakoby nawijtr prach wynoſyl a wyhazowal. A protož dokládá toho: Quiſquis nunc ſponte ſe non humiliat, nequaquam hunc ſequens gloria exaltat. Kdož (prý) koli dobrowolně ſe neponijžuge / nikda takowého nepodneſe přijſſtij chwála w Králowſtwij Nebeſkém. Nebo prawij: Perit omne quod agitur, ſi non in humilitate cuſtoditur. Wſſeckno (prý) hyne / a w niweč ſe obrácý a přicházý/ což koliw ſe půſobij/ geſtli že ſwatá Pokora toho neoſtřijhá.

Hoſpodář: Coť na Pokoru gde/ oprawdu naſſy Kněžij gſau welmi pokornij/ negſau tak yako waſſy zauffalý/ aniž ſe oni tak ſtrogij/ yako Kněžij Papežſſtij.

Hoſt: Vmij to wſſeckno ſpuſobiti Præceptor gegich/ yak Bernart ſwatý prawij: Glorioſa res humilitas, qua ipſa quoq; ſuperbia palliari appetit ne vileſcat. Wij o tom (prý) Sſatan/ že geſt chwalitebná wěc Pokora / a v Pána Boha v weliké wzáctnoſti / protož peycha chce též ſobě z nij včiniti Pláſſ/ aby ſe nezaſmrděla/ a powržená nebyla. Protož prawij: Cum ex alijs quibuſcunq; bonis capere ſoleat incrementum ſuperbia. Sola humilitas, omnium propugnaculum turriſq; virtutũ, fortiter reſiſtit malitiæ, obuiat præſumptioni. Bern: in Epiſt: Když ze wſſeho což koli dobrého geſt/ peycha ſobě zbijrá ozdobu / ſáma gegj Pokora geſt/ yako něyakým Zámkem/ a mocnau Wěžij/ kteráž bránij Ctnoſtj Bohu Libých / zmužile ſe zaſtawuge zloſtij a nadutoſtj gich/ že gim nedopauſſtij z gaſnět tak yakby chtěli a vmijnili.

Hoſpodář: Pro yakauſy přjčinu / tak gich pyſſnými rozumijte/ a gmenugete/ když my toho při nich neznáme.

Host: Protu sámu / yak prawij Chryzostom swatý pijssýc na slowa Mathausse swatého takto: Velle esse super omnes vituperabile est, sustinere autem alterum super se nimis gloriosum. Chrisost: super Math: Homil. 3. Chtijti se wystawiti nad wsseckny Lidij / y nad wůli Božij / nechtijti nad sebau mijti žádné Wrchnosti / hanitedlná a welmi mrzutá to wěc gest / než trpěti nad sebau giného / a býti mu poslussným / gest wěc welmi chwalitebná. Nebo yak pijsse Doktor Pijsma swatého / na slowa Spasytelowa takto řkauc: Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris. Ecce mel humilitatis cum dulcedine mansuetudinis: Sicut enim mel concordat in confectionibus Medicinæ, cum omnibus diuersitatibus specierum: Sic ex humilitatis dulcedine, condiuntur omnium genera virtutum. Hugo de Claustro animæ, lib: 3. Včte se odemne / neb gsem yá gest pokorný / a tichého srdce / a neydete odpočinutij Dussem wassým. O to máss Med Pokorý sladkosti z tichosti / nebo yako se Med srownáwá w sprawowánij Lékařstwj se wssemi rozličnými začátky wonných Materij, tak že z sladkostj Pokory činij se / wsseckni začátkowé Ctnosti. A protož mluwij Cassiodorus, k těm mudrcům wassým / a nowým Formatorum Cýrkwe yakésy ku chwálenij Boha: Erubescant elati vbi credunt locum habere suæ superbiæ, cum cælum & terram ab humilitate videant occupata. Cassiodorus, super Psalm. Homilia, respicit in cœlo & in terra.

Hospo: Wětssý peycha při wassem Pápeži / y při wassých Biskupijch / Oppatijch / a giných Kněžijch / nežli v nassých.

Host: Tam peychy nenij / toliko gest Autoritas. To gest: Powaha kterauž powinni zachowáwati / a nebýti tak mezy ginými Lidmi pospolitými / když gsau neywyšssýho Krále Sprawcy na Zemi zůstawenij / a takowá gegich Autoritas znamená Pokoru Duchownj / očekáwagijc na mijstě swým / na kterým gsau posazenij / žadosti Owčiček sobě od Pána Boha swěřených / a skrze takowau Pokoru / yak prawj tenž Cassiodorus pijssýc na Žalm geden takto: Per humilitatem membra Christi, sciunt Diaboli vicisse superbiam, per hanc fideles supra regna proficiunt, per hanc Tirannida superbia superator

superator, per hanc in æternum martyres coronantur, nec potest dici præfectus qui hac virtute est priuatus. Cassiodo: super illud Psal: Humiliatus sum vsquequaque. Skrze Pokoru Audowé Krystowi vmějij zwijtězyti peychu Diáblowu / skrze Pokoru wěrnij Páně / Králowstwijm pomocni gsau / skrze Pokoru Tyranstwij se přemáhá / skrze Pokoru wěčnými časy Mučedlnijcy Božij se Koronugij / aniž také může mjti něyaký aužitek w službě Božij / kdo této Ctnosti gest prázdný. A protož raddu dáwá řkauc: Fode in te fundamentum humilitatis, & peruenies ad Fastigium Charitatis, vis capere cœlsitudinem Dei, cape prius humilitatem Christi, sola est virtus humilitatis, reparatio læsæ charitatis. Bern: in Epist: Wykopey (prý) ty w sobě / a založ Grunt a Základ Pokory / a přigdess na wrch Lásky Božij / a gestlj že chcess dostati wýsosti Božij / wezmiž na sebe Pokoru a tichost Krysta Pána / neb ta sáma gest Ctnost / a moc Pokory / naprawowati ztracenau Lásku Božij. A to máss druhého Blahoslawenstwij konec.

Třetij Blahoslawenstwj gest / yak Spasytel tamž v Mathausse swatého mluwiti ráčij: Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Blahoslawenij (prý) kteřýž pláčij / nebo oni potěssenij budau. Nebo kdo pláče horliwě / vwažugijc v sebe nesmijrná dobrodijnij Spasytele swého / sobě prokázané / a swého těžkého prowiněnij / proti němu horce ljtuge / takowý býwá Blahoslawený / nebo yak Augustyn swatý mluwij: Letitia cum tristitia, quasi cibus dulcis & amarus. August: lib: Confessionum. Radost (prý) z zármutkem a kwijlenijm smijssená gest / yako pokrm sladký y trpký spolu. On také swatý Lew Papež takto dij: Religiosa tristitia, aut alienum peccatum luget, aut proprium, nec de hoc dolet quod diuina tristitia agitur, sed de eo mæret, quod humana iniquitate comittitur, vbi magis plangendus est faciens maligna quam patiens. Leo Papa sup: hunc tractans Articulū. Nábožný (prý) zármutek má / aneb cyzýho hřijchu pláče / a neb swé prowiněnj / neljtuge toho / ani želij / co se Božskau sprawedlnostij působij / než z toho se rmautij / co se Lidskau nesslechetnostij pásse / neb to gest slussná a náležitá wěc / aby gedenkaždý wijcegij želel

činitele

činitele zlých wěcý/ani želij trpijcýho a ſnáſſegijcýho treſtánij. A protož Rzehoř ſwatý tak naučenij dáwá ťkauc: Dignum eſt itaq;, vt in ſe ſemper homo merorem inueniat, qui derelicto creatore, gaudium in ſe querebat. Hodná (prý) tehda wěc geſt / aby Cžlowěk wždycky w ſobě zármutek ſnáſſel/kterýž opuſtiw Stwořitele ſwého/radoſti a weſelij ſobě wyhledáwal. A to máſs třetij Blahoſlawenſtwij.

Cžtwrté Blahoſlawenſtwij Spaſytel opowijdá/

w Cýrkwi ſwé ťkauc: Beati qui eſuriunt & ſitiunt iuſtitiam, quoniam ipſi ſaturabuntur. Blahoſlawenij (prý) kteřij lačnégij a žijžnégij ſprawedlnoſtij / nebo oni budau naſyceni. Pijſſýc tehda Seneca o čtyřech ctnoſtech tak mluwij: Quiſquis iuſtitiam deſideras,prius Deum time, & ama,vt ameris à Deo, amabis enim Deum , ſi illum in hoc imitaberis,vt velis omnibus prodeſſe,nulli nocere,& tunc te virum iuſtum appelabunt, omnes ſequentur, venerabuntur, & diligent. Seneca,de 4. Viribus. Kdo (prý) koli ſprawedlnoſti požádáſs/ neyprwé ſe Pána Boha bog/a geho milůg/ aby ty také od něho milowán byl. Tak budeſs milowati Pána Boha/geſtli ho w tom náſledowati budeſs / chtěg wſſem býti požitečným k dobrému/ a žádnému překážeti nebudeſs/a tak budeſs za Muže ſprawedliwého/a dobrého od wſſech držán / wſſyckni tě náſledowati budau/milowati/y mijti w poctiwoſti/než wſſak tak máſs býti láſkaw na ſprawedlnoſt / yak tě včij Auguſtýn ſwatý ťkauc: Amanda eſt iuſtitia,vt amori iuſtitiæ non præponamus omnia quæ delectant. Anguſt: de Verbis Domini. Má býti milowána ſprawedlnoſt/ tak yakoby z miloſti gegij / nepředkládala ſe žádná wěc / která nám rozkoſs plodij.

Páté Blahoſlawenſtwij Spaſytel opowijdá/

ťkauc: Beati miſericordes, quoniam ipſi miſericordiam conſequentur. Blahoſlawenij miloſrdnij / nebo oni také miloſrdenſtwij doſtanau. Načež také Auguſtýn ſwatý tak mluwij: Beati illi qui ſubueniunt miſeris, quoniam eis rependetur, vt per miſericordem Dominum, de miſeria liberentur, nam id ipſum videtur iuſtum, vt qui à potentiore, adiuuari vult adiuuet inferiorem, in quo eſt ipſe potentior: Auguſt: de Sermone Domini. Blahoſlawenij gſau (prý) oni / kteřij nápomocni gſau chudým/ a ſſedrugj nedoſtatečné/ nebo gim

bude nahrazeno / aby ſkrze miloſrdného Pána/z nauze wyſwobozeni býli / neb to wěc geſt ſprawedliwá a ſluſſná / aby ten který od mocněgſſýho ſpomoženij žádá / ſám také aby nápomocen byl nuzněgſſýmu / w tom w čem geſt možněgſſý nad něho. Když yako Rabanus Pijſſe: Miſericordia conſiſtit in eleemoſynis Largiendis, in malis tolerandis, in conuitijs remittendis,& in imperitis corrigendis.Rabanus ſuper Math:25. Miloſrdenſtwij (prý) záležij na rozdáwánij Almužny / na ſtrpenj zlých a protiwných wěcý / w odpuſſtěnij potwárnoſti/a w oprawowánij/ a na dobré wedenij newmělých. Poraučij tehdy Cýrkew ſwatá / y ſpilnoſtij oto žádá / abychom byli miloſrdnij / když yako mluwij Leo Papež: Miſericordiæ virtus tanta eſt, vt ſine illa cætere, & ſi ſint, prodeſſe non poſſunt. Quamvis enim aliquis fidelis ſit,& caſtus, & ſobrius, & alijs maioribus ornatus inſignibus, ſi miſericors tamen non eſt, miſericordiam non meretur. Leo Papa, in Sermone de apparit. Takowá (prý) geſt moc Miloſrdenſtwij / že kromě něho/giné Ctnoſti / to geſt ſkutkowé dobré aužitečné býti nemohau/ pokudžby pak kdo wěrný byl/čiſtotný/ſtřijzliwý/ a ginými wětſſými / a znamenitými Ctnoſtmi obdařený / wſſak geſtli miloſrdný nenij / nezaſlaužij ſobě miloſrdenſtwij nikdá / nebo dálegij prawij: In illo magno ſumoq; iudicio, tanti æſtimabitur vel largitatis benignitas, vel tenacitatis impietas, vt pro plenitudine omnium virtutum , & pro ſumma omnium comiſſorum , & per vnum malum illi in ignem mittuntur æternum. Et per vnum bonum iſti introducuntur in regnum æternum. Idem ibidem. W den onen weliký a hrozný Saudu/tak wýſoce bude wážená/a ſſacowána/s ſſtědroſtij dobrota / yáko y s ſkaupoſtj bezbožnoſt/ že za wyplněnij wſſech dobrých ſkutků w/ pro gednoho toliko ohawného hřijchu wyplněnij/ do wěčného ohně Pekelného vwrženi budau. Ti pak genž miloſrdenſtwij prokazowali/pro to ſámo gediné dobré/ vwedeni budau do Králowſtwij Nebeſkého. Takowá hle geſt náhrada a mzda/každému miloſrdnému Cžlowěku/který w čem koli / wedlé možnoſti ſwé / miloſrdenſtwij nuzným prokazuge. Dáweyž tehda yak tě Caſſiodorus Doktor/Pijſma ſwatého wyvčuge ťkauc: Egentibus juſtum eſt non diuitibus ſubueniri, fundit potius qui mittit in plenum,

nam illud potius reconditur quod vasis vacuis congregatur. Cassiodo: in Epist: **Chudým (prý) náležitá wěc gest spomáhati/ dobrodijnij a milosrdenstwij prokazowati/ ne Bohatým/ ani těm genž w rozpustilosti rozmrhagij swé Statky/ nebo y to co mu dáss promrhá/ nebo ten který do plných statkůw nalewá/ rozlewá/ toto lépegij zachowáss/ co do pustého nádobj wlegess/ to se tobě potom přihodij/ a dogdess za to náhrady/ v wěčné radosti.**

Hospodář: Nuzným mohu dáti/ než wassým Mnjchům yá welmi nerád dáwám/ neb o takowých prawij že gsau zlotřilij.

Host: Augusthyn swatý tak na to mluwij: Multo misericordius operatur, qui bonæ famæ seruorum Dei consulit, quam qui erga corporum egrotantium, panem esurientibus tribuit. August: de opere Monachorum. **Mnohém (prý) wětssý milosrdenstwij činij ten/ kdo chránij a zastáwá služebnijkůw Božijch w poctiwosti/ a dobré powěsti/ nežli ten kdo nemocným a lačnégijcým Almužnu rozdáwá.**

Hospodář: Milosrdenstwij chudým prokazowati/ dobře gest/ a wssak druhý chudý bývá zlý/ pláče/ a zlost páchá/ prosý sprawedlnosti/ w tom/ do čeho malau blizkost má.

Host: Na takowé milosrdenstwij máss naučenij od Augustýna swatého/ genž dij: Nec omisso judicio, sis etiam pauperi in mala causa misericors, cui si parcis cultello percutis cor, & tanto nequiorem reddis, quanto justum sibi fauere videt. August: lib: Apolog: **Aniž (prý) opustijss Saud sprawedliwý/ a budess nápomocen chudému w Při nesprawedliwé/ abys mu byl milosrdným/ nebo gestli gemu ffolku včinijss/ Nožem srdce geho zabigess. Y tak ho nesslechetněgssým/ a bezbožněgssým včinijss/ když pozná že gemu ffolku činiti budess.**

Hospodář: Knězij poraučegij milosrdenstwij činiti/ a sámi ho nikomuž nedělagij/ kromě Kuchařkám/ a gegich Dětem.

Host: Rabanus **Doktor Pijsma swatého/ takowé gim naučenij dáwá:** Habens intellectum, curet omnino ne taceat. Habens rerum affluentiam, vigilet ne à misericordiæ largitate

largitate

largitate torpescat, habens artem qua regitur, magnopere studeat, vt vsum & vtilitatem cum proximo partiatur. Habens loquendi locum apud diuitem, damnationem pro retento talento timeat. Si non quotidiæ, quum valet apud Diuitem pro pauperibus intercedat. Rabanus, super Math: 25. **Ten (prý) který má rozům/ nechť o tom činj péči a staránij aby nemlčel. Ten co má hognost wěcý časných/ má pečowati bedliwě/ aby od milosrdenstwij se neodcyzowal/ a nebyl leniwý w prokazowánij milosrdenstwij/ a dobrodijnij potřebugijcým Bližnijm swým. Magijcý Vměnij/ kteréž ho k sprawowánij giných pozdwijhlo/ welice o tom vsylowati má/ kterakby Bližnijho swého wynaučil/ a s nim se tjm poděliI/ což mu od Pána Boha nadáno gest. Ten (prý) pak co má Lásku a přijstup ku Pánu Bohatému/ a s nim bezpečné rozmlauwánij/ ostřijhey se (prý) aby sy za zadrženau mzdu/ wěčného zatracenij/ nedostal/ nemůžessli na každý den/ wssak aspoň když můžess/ přimlauweg se za chudé a nuzné Lidij. A to takowých Almužna/ a dobrodinij gest/ kteřij sámi na Almužně zůstáwagij/ nebo prawij tenž** Rabanus: Qui esurientem pane verbi Dei reficit, & sitientem potu sapientiæ refrigerat, qui erantem in domum patris reuocat, qui innocentem protegit, qui infirmũ fide assumit & confirmat, qui tribulatione oppresso subuenit compatiendo, vel consolando, verã dilectionẽ adimplet. Idem ibid: **Kdo lačného Człowěka žebragjcýho Chlebém slowá Božjho posylnj a naprawij/ a žjžnjcýho/ nápogem maudrosti Nebeské obwlažuge/ a občerstwuge/ kdo taulagijcýho a bludijcýho/ do Domu Otce Nebeského nawrácuge/ kdo newinné ochraňuge a bránj/ kdo pochybugijcýho v Wijře potwrzuge/ kdo obtjženého autisků trpjcýho ljtuge/ a gemu z toho pomáhá/ z bludu wygjti/ kdo vtrápeného zarmutku želij/ a potěssugjc Lásku mu oprawdowě okáže/ weliké milosrdenstwij takowý každý wyplnij/ kterýž tim čim může pomocy pomáhá.**

Hospodář: Bychom také měli milosrdenstwij prokazowati na každý den/ wssak by nás nepostačilo/ dosti gednau má odemne w Roce a neb dwakrát.

Host: Mluwij Valerius, **w gednom Kázanij swým takto:** Præcedentis misericordiæ beneficium perdidit, qui putat esurienti semel sufficere quod donauit, ille autem ad Deum

integras

integros miſericordiæ fructus præmittit, à quo pauper nunquam triſtis abſcedit. Valerius in quodam Sermo. Předeſſlého ſwého miloſrdenſtwij / dobrý včinek vtratil/ kterýž ſe tak downjwáwá/že lačnému gednauc dawſſe/za doſti to ſrozumijwá / takowý (prý) ku Pánu Bohu zaupľného miloſrdenſtwij Owotce odſýlá / od kteréhož chudý nuznijk nikdáž zarmaucený neodegde.

Sſeſté Blahoſlawenſtwij/ yak Pán a Spaſytel náſs prawiti ráčij: Beati mundo corde, quoniam ipſi Deum videbunt. Blahoſlawenij čiſtého ſrdce/ nebo oni Boha vhlijdagij. Potřebij tehda ſrdce každému ku Pánu Bohu čiſtotné zachowáti/aby ſe nám vhljdati dal/nebo prawij Auguſtýn ſwatý: Non exterioribus oculis, ſed videbitur Deus corde puro. Auguſt: Ne ſwrchnijmi(prý) Očima/než čiſtým ſrdcem Pána Boha vhljdati máme. Ach neſtůgtež/ zagiſté my toho neobdržijme / a nedowedeme / abychom my Pána vhljdati měli.

Hoſpodář: A to proč/ wſſak on geſt dobrotiwý Otec Synům ſwým/a láſkawým Pánem ſlužebnjkům ſwým.

Hoſt: Takť geſt/ ale wſſak Geronýma ſwatého ſlowa o naſſých ſrdcých gináče wyprawugij/kdež tak mluwij: Cor habet in ventre guloſus, laſciuus in libidine, cupidus in lucris. Má (prý) ſrdce w Břichu ožralec/Smilnjk w marnoſtech těleſných/Lakomec také w zyſkách/aby mohl wzdycky cožkoli zeyſkati/a zadělati do Pytlijka. A tak na takowé rozdwogené ſrdce/mluwij Auguſtýn ſwatý/tato ſlowa: Væ duplici corde, partem faciunt Deo, & partem faciunt Diabolo, iratus Deus, quia ſit ibi pars Diabolo diſcedit, & totum Diabolus poſſidet. Auguſt: ſuper Ioan. Běda (prý) Lidem dwoynáſobné ſrdce/nebo co činj/čáſtku Pánu Bohu/a čáſtku druhau Diáblu/rozhněwaw ſe Pán Bůh/ že tam čáſtku má Diábel/ odſtupowati ráčij/zátjm Diabel wſſeckno opanuge/ a w něm ſwůg Přjbytek má. Takť tehda Pán Bůh ſrdce Lidſká kazý/ yak Řzehoř ſwatý opowijdá řkauc: Omnipotens Deus humanum cor deſtruit, cum relinquit: ædificat cum replet, neq; enim humanã mentem debilando deſtruit, ſed recedendo, quia ad perditionem ſuam ſufficit ſibi dimiſſa. Gregor: in Moral: Pán Bůh wſſemohaucý ſrdce Lidſké kazý/když ge opuſtij / a přebý-

přebýwati w něm neráčij/ tehda ge wſſemi ctnoſtmi ſpaſytedlnými naplňuge/ a owſſem dobrém přemeyſſlowati ge ſpůſobuge. Nekazýť on ſrdce Lidſkého / aniž ho zbauřij / toliko odſtaupenijm ſwým ſwatým od něho/k zatracenij wěčnému/ giž doſtiť máſs/když ge opowrže a opuſtij. Sſetř tehdy každý yak Bernart ſwatý weyſtrahu dáwá řkauc: Non diſcordet cor tuum à facie tua, non habeas faciem ſurſum, & cor deorſum. Bern: ſuper Cantica. Nechť ſe (prý) ſrdce twé neodděluge od twáři twé / neměg twáři twé wzhůru pozdwijžené/ a ſrdce pak dolů ſnijženého.

Hoſpodář: Widjm/tu wſſeckno dobré rozpráwiſs/ wſſak nás málo cobychom tak činiti měli/yak naučenij dáwagij ti Mužij ſwatij.

Hoſt: Yakž koli můžeme/ držjme ſe gich naučenj/ ku Pánu Bohu wijce nežli k Sſatanáſſowi ſrdce přichýlugme/když toliko yak mluwj Bernart ſwatý: Puritas cordis in duobus conſiſtit, in querenda gloria Dei, & in vtilitate proximi. Cžiſtota ſrdce / na dwau wěcech poſazená geſt/ a na tom záležij/na wyhledáwanj chwály Božij / a na aužitku Bljžnijho naſſeho. Hugo také Muž ſwatý prawj: In omni namq; creatura, quæ ſub ſole varietatibus mundanis occupatur, nihil humano corde ſublimius, nihil nobilius, nihil Deo ſimilius reperitũr, qua propter nihil aliud querit à te, niſi cor tuum. Hugo, lib: de Anima. We wſſem ſtwořenij/ kteréž pod Sluncem marnoſtmi Swětſkými ſe zaneprázdňuge/nic nenj nad ſrdce Lidſké znamenitěgſſýho/nic ſſlechetněgſſýho/nic Pánu Bohu nápodobněgſſýho ſe nenacházý. A protož nic giného od tebe nežádá/toliko ſrdce twého. Ale(prý)ſrdce naſſe o tom neſmeyſſlegij / aby Pánu Bohu hodně ſe poſtawili. Plura machinatur cor meum vno momento, quam omnes homines perficere poſſent vno anno. Idem. Wijcegj (prý) ſrdce mé w gednom Okamženij wymyſſluge / neželiby wſſyckni Lidij zrobiti mohli za celý Rok. O byſtrý Ptáčku / mnoho na tě zlého wygewuge tento Muž ſwatý řkauc: Cor paruum eſt, & magna cupit, vix ad vnius milui refictione ſufficere poſſet, & totus mundus ei non ſufficit. Maljčké (prý) ſrdečko Cžlowěčij geſt/ a mnoho požádá/ſotwa by gednomu Luňákowi spokrm bylo / a ſnadby gemu wſſecken Swět nepoſtačil / ó zarazitelí

Dussý nassých/proč gsy nám tak welmi newžitečný/a nelaskawý/můžeme gemu tak řijcy. Držme se tehda raddy téhož Muže swatého genž mluwij: Solus is regnat, qui deposito cordis imperio, legibus rationis ordinat totam familiam motuum interiorum, & exteriorũ, & si consurgat Leonina rabies punitur per patientiam, si petulantia hirci, per abstinentiã, si ferocitas apri, per mansuetudenem, si superbia vnicornis, per humilitatem, non inuenitur autem inter cœteras artes liberales, ars ista præ alijs liberalis, qua tenetur cor, quod omni mobili mobilius est, quod omni lubrico, lubricosius est. Idem Lib: de Anima. Sám (prý) toliko Kraluge / kdo opustiwssy srdce swého Wrchnost/ a rozkazowánij prawém rozumu swého se řijdij / smysly swé wnitřnj y zewnitřnj sprawuge/ gestliž powstane wsteklost Lwowá/ strešce gi trpěliwostij/ powstaneli bugnost Kozlowá/ skrotij gi zdrželiwostij / gestli pak vkrutnost Wepře diwokého / tu skrotij skrze pokoru / pakli peycha Gednorožcowa/ skrotij gi skrze vnijženij. Giž se tehda nenacházý vměnij / mezy giným vměnijm swobodným nad toto/ kterýmžby se mohlo zadržeti srdce Lidské/ kterež gest nad wssecky pohnutedlné wěcy/ neypohnutedlněgssý / a nadewssecko wrtkáwé / neywrtkwěgssý. Vznáweg tehdy každý srdce swého náklonnosti/ neywijce pak srdce zatwrdilého / a od dobrých činůw vchýleného / o kterýmž Bernart swatý takto mluwij: Quid est cor durum? Ipsum est quod nec compunctione scinditur, nec pietate molitur, nec mouetur præcibus, minis non cedit, flagellis duratur, ingratum est ad beneficia, infidum ad consilia, sevum ad judicia, in verecundum ad turpia, inpauidum ad pericula, in humanum ad humana, temerarium ad diuina, præteritorum obliuiscens, præsentium negligens, futura non præuidens, ipsum est cui præteritorum præter solas iniurias, nihil omnino non præterit, futurorum nulla, nisi forte ad vliscendũ prospectio est. Bern: lib: de Considerat. Co (prý) gest srdce twrdé? To gest/ kterež ani z skraussenijm se neporussuge/ aniž nábožensťwijm se nezměkčuge/ ani se na prozby nepohýbá/ pohružkam newstupuge/ trestánjm se wjce zatwrzuge/ dobrodijnij gest newděčné / spronewěřilé w krádeži/ nemilostiwé w Saudu/ nestydaté k hanebným wěcem/ nebázliwé k nebezpečnostem / newlidné w Lidských wěcech/

wssetečné

wssetečné/a nerozmyslné k Božským wěcem/ nepamatugijce na pominulé wěcy/ nyněgssých zanedbáwagijce/ přisstijch neprohljdagijce/ tot (prý) gest kdy přisstijch a minulých nepamatuge/ toliko samau křiwdu na pomstu w ssetrnosti má. To máss také o ssestém Blahoslawenstwij/ yak ho dostaupiti můžess/ z Cýrkwé swaté Včitelůw naučenij dostatečného.

Sedmé Blahoslawenstwij Pán opowijdá řka:

Beati pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur. Blahoslawenij pokognij/ neb oni Synowé Božij slauti budau. O takowých Řzehoř swatý takto prawij: Si Dei vocantur filij, qui pacem faciunt, procul dubio, Satane sunt filij, qui pacem confundunt. Grego: in Pastorali. Gestli (prý) Syny Božijmi slauti budau/ kteřij pokog spůsobugj a činij/ tehdat bezpochyby/ ti genž pokog zrussugj / Ssatanassowi Synowé gsau / y tak gich gmenowati můžeme. Nebo Spasytel náss/ yak Hilarius swatý mluwij: In tantum humanæ pacis Christus studuit concordiæ, vt vnitatis merito omnia quæ à Deo præcanda sunt, impetranda esse confirmat, & vbi duo vel tres pari spiritu & voluntate colecti sunt, ibi se medium eorum pollicitur futurum. Hilar. super Math: Tak welice Krystus Pán pokog Lidský zamilowal/ že z zásluhy gednoty a swornosti/ wssecko oč koli od Pána Boha prosseno bude / wsseho se dosáhne/ yako sám připowjdati ráčij/ kde budau dwá nebo třij w gednostegným Duchu shromážděni / připowijdá se býti mezy nimi.

Osmé Blahoslawenstwij oznamuge Pán řka:

Beati qui persecutionem paciuntur propter justitiã, quoniam ipsorum est regnũ cœlorum. Blahoslawenij (prý) kteřij protiwenstwij trpij pro sprawedlnost / neb gegich gest Králowstwij Nebeské. Cassiodorus, také pijssijc na Žalm mluwij tato slowa: Voluntariæ Deo sacrificant qui inter angustias passionum iugiter gratias agunt. Cassio: in Psal: Voluntaræ Sacrificabo tibi. Dobrowolné ti (prý) Pánu Bohu obětugij/ kteřij w auskostech a w sauženij swem vstawičně Pánu Bohu djky wzdáwagj. Tu giž máss konec o Blahoslawenstwij / na ten čas tě Pánu Bohu oddáwám/ a maljčko sobě odpočinuwsse/ powijdati budu o dwanácti Owotcých Ducha swatého/ Vale.

Hoſpodáře s Hoſtem / o dwanácti Owotcých / Ducha ſwatého.

Sſtiaſtliwý giſtě Kowář ty Podkowy
Robil/můg Bratře powjmť krátce ſlowy /
Před narozeným geſſtě Kryſta Pána/
W Rod ten tak wzáctný ta ozdoba dána:
Dokawádž Slézſko ſtkwjti ſe nepřeſtane /
W Zirowſkých Rodu pewně newſtane /
Kde ſobě gednau Cenoſt mýſto ſpůſobý/
Tam wzáctnoſt Rody/wěčnau Sláwu robý.

K Vrozenému/ a Statečnému Panu Melicharowi Zirowſkému z Zirowý/ a na Poluwſy. Saudcy Zemſkému/ꝛč. A ke wſſemu ginému wzáctnému Rodu a Erbu Panůw z Zirowý. Mým welice láſkawým Panům.

Zaletiwſſy powolné ſlužby ſwé/wſſelijakého potěſſenj od Pana Boha wſſemohaucýho winſſuge.

DAwná ona Láſka a dobrodinj/ Waſſy M. mne welice láſkawý Pane Zirowſký / wždycky mi před Očima ſtogj / kterauž wſſelijakým ſpůſobem rád bych nahradil/a wſſak toho býti ſe nemoha/ w chudém Pokladu mým / toliko / od Pána Boha wſſemohaucýho ſſtěſtj / a Blahoſlawenſtwj / z dlauhým a dobrým zdrawjm/ na mnohá Leth winſſugi / podlé mé možnoſti / z vpřjmné chuti w tom pořádku yak W. M. na Saudu Zemſkém ſedeti ráčj / pominauti Waſſým M. nemoha / dwanácte Owotcůw Duchá ſwatého/pod Tytul W. M. A wſſeho wzáctného Domu a Rodu položiw/toho ſwého Sſtambuchu/aučaſtnjky mi ſe včiniti zdálo/magjc zato/ že W. M. tjm pohrdati neráčjte / ale wjce chutj powolného ſlauhy/ a Přjtele ſobě powažugjc/ nežli Dar z Rukau mých tak maljčký/ wſſak když tu wěc w ſrdcy ſwým ſobě vwažowati ráčjte/ kontentowat ſe můžete/ nebo kdy za mau powolnau žičliwoſtj / od Pána Boha / a od Duchá geho ſwatého k ſrdcy připogené budau / weliký aužitek čaſný/ a wěčny geſſtě wětſſý včiniti mohau. Když ten který mně žiwnoſt ſam z Rukau ſwých dáwá / Pero mé wyvčuge / y ſrdcy a ſmyſlům mým rozkazuge/ co komu vpřjmně ſkrze Ruce mé oddati magi poraučj / w tom W. M. nezawedu/že hogný aužitek takowého Owotce / z tak ſwatého Stromu mjti můžete / tak yak oni wzáctnj Předkowé W. M. z něho požjwagjc Blahoſlawenſtwj welikého doſſli / rozmnožil Pán Bůh wſſemohaucý ſicut aſtra cœli. Potomky gich hognými y poctiwými Statky / opatrowati a nadáwati ráčj/a aby do konce Láſky ſwé proti Rodu wzáctnému odměniti neráčil/ tak yak prwé ſſýřil od začátku Králowſtwj Cžeſkého y Polſkého/ a do čaſu toho/tak y do konce na čaſy nepřežité/w tomž Blahoſlawenſtwj a Láſce ſwé / chowati ráčil / z vpřjmného ſrdce W. M. od něho žádati a proſyti nepřeſtáwám. A zatým ſe dáwné a zwyklé Láſce W. M. poručeného činým. Datum w Oppoli/w Domě Vrozeného/a Statečného Pana Jana Odrwolffa/ z Důlné Stradomě/a na Vrbanowicých.

Waſſý M. k ſlužbám wolný/

Bartholoměg Paprocký/
z Glogol.

Hospodáře s Hostem/o dwanácti Owotcých/
Ducha swatého.

Host: Hospodáři wstawey/ yá co gsem připowě-
děl zgistijmt/ a oznámijm dálssý pořádek nassý Cýrkwe/ kte-
rá násna to napomijná/abychom w tom wssem se zachowa-
li a wyplňowali/těch dwanácte Owotcůw Ducha swatého/
kterež Apossstol Páně poznamenal/ tjmto pořádkem pijssýc
k Galatům/ w Rozdijlu pátem takto: Fructus autem Spiri-
tus sancti: Charitas, Gaudium, pax, patientia, benignitas, bo-
nitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continen-
tia, castitas. Aduersus autem huius modi non est lex. Qui au-
tem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitijs, &
concupiscentijs. Ti Owotce Ducha swatého tak se gmenugj/
Láska/ radost/ pokog/ dlauhočekánij/ trpěliwost/dobroti-
wost/ dobrota/ tichost/ wijra/ střijdmost/zdrželiwost/ čisto-
ta. Proti těm nenj Zákona/a kteřij gsau oprawdowj milow-
nijcy Krysta Pána/těla swé vmrtwili/a vkřižowali ze zlost-
mi/a marnymi žádostmi.

Hospodář: Rád vhlijdám takowého/ kterýžby ge-
den z těch Owotcůw wyplniti mohl/ netoliko w nassem/ ale
wěř mi/že y w wassem náboženstwij takowý se nenagde.

Host: Yáť w nassem počet nesčitedlný tobě vkáži/
kteřij to wyplnili/a gsau Blahoslawenij/a ty swých k nim ne-
přirownáwey žádného/ nebo žádného opowrženého od Pá-
na/ Duch se swatý nedržij/ ani Owotcůw geho/ také žáden
z nich nemá/aniž gich zná/nebo žádné Lásky nemagj v Pána
Boha wssemohaucýho. A to gest neyprwněgssý Owoc Du-
cha swatého/ Láska/ nebo gi schwalil Pán/onomu w Pijsmě
zběhlému/kterýž se Panem rozmlauwagijc/ yak Ewangeli-
sta Marek swatý oznamuge/ řkauc: Diligere proximum
tanquam se, maius est omnibus holocausto matibus & sacrifi-
cijs. Marcus, 12. Blijžnijho swého milowati/ wětssý wěc gest
y wažněgssý/nadewsseckny oběti/tak zápalné/yak poswatné.
A protož Apossstol Páně k Rzijmanům pijssýc dij: Charitate
fraternitatis inuicem diligentes, necessitatibus sanctorum co-
municantes, per charitatem Domino seruientes. Ad Roman:
Cap: 12. Bratrskau Láskau wespolek se milůgte/ w potře-
bách

bách Křestianům vdělůgte/w Lásce a milosti služte wssyckni
Pánu Bohu. Nebo Láska takowá má býti v oprawdowých
Křestianůw/yak gi opsal Apossstol Páně/ w 1. k Korytům
pijssijc takto: Charitas patiens est, benigna est, charitas non
æmulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambiciosa,
non querit quæ sua sunt, non iritatur, non cogitat malum, non
gaudet super iniquitate, congaudet veritati, omnia suffert,
omnia credit, omnia superat, omnia sustinet. 1. Ad Corinth:
Cap: 13. Láska (prý) trpěliwá gest/ dobrotiwá gest/ Láska
nezawidij/ nečinij nic přewráceného/ nenadýmá se/nenj py-
ssná/ nehledij což gegijho gest/ nehněwá a nepopuzuge se/
nemyslij nic zlého/neraduge se nad neprawostij/ale se prawdě
raduge/wsseckno snássý/ wssemu wěřij/ o wssem naděgi má/
wsseho trpěliwě čeká/wsseliká poručenij/ y přikázanij Matky
swé Cýrkwe swaté držij a zachowáwá.

Hospodář: To wy zagisté nemáte Ducha swatého/
ani toho Daru geho/ nebo nám wssem nic dobrého nepřege-
te/hanijte nasse náboženstwij/nasse Kněžij tupijte/zlechčuge-
te/posmijwáte se zněho/gistě s wámi Ducha swatého nenij.

Host: Cžinj se wám to z Lásky Bratrské Bratře
můg milý/neb gsy nečetl slow oněch/ co Apossstol k Galatům
w Rozdijlu 6. mluwij takto: Si præocupatus fuerit homo
in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, instruite huius modi
in spiritu lenitatis, considerans temet ipsum, ne & tu tenteris.
Ad Gallat: 6. Bratřij/byllliby který zachwácen w něyakém
bludu/wy kteřij gste Duchem swatým obdařenj/ naučte ta-
kowého w Duchu tichem/prohledage sám k sobě/aby y ty ne-
byl pokaussen/ wěz tehdy že to gest powinnost Kněžij na-
ssých/ naučiti Cesty prawé/ kteráž wede k wěčnému spasenij/
a wassy pak naučegj Cesty která k wěčnému zatracenij wede/
kdo gim wymyslil takowé náboženstwij/ y zdaliž to Duch
swatý sprawuge/ gest Wijr těch mezy nimi bez počtu/ gedni
na druhé newrau/ toliko se w tom srownáwagij/že wssyckni
na Papežnijky lagij. A protož gednom se ossetř sám/ že tam
Duch swatý nic nesprawuge/ kde gednoty a Lásky nenij. Lá-
ska yak Rzehoř swatý prawij: Charitas ad cuncta virtutum
facta dilatatur, quæ à duobus præceptis incipit, sed ad in nu-
mera extendit sese, huius charitatis inicium est, dilectio Dei
& pro-

& proximi, quia per amorem Dei, amor proximi ignitur, & per amorem proximi, amor Dei nutritur, nam qui proximum amore negligit, profecto Deum diligere nescit. Grego: lib: 10. Moral. Ke wssem Ctnostem rozssýřuge se Láska/ která se začijná odedwauch Přikázanij/ ale se k nesčyslným rozděluge wěcem/ a tý Lásky počátek gest milowánij Pána Boha/ y Blijžnijho/ nebo skrze milost Božij/ rozmnožuge se milost Blijžnijho/ a skrze milowánij Blijžnijho/ milowánij se Božij zachowáwá. Protož kdo Přijtele swého zanedbáwá milowati/ tehda oprawdu Pána Boha takowý milowati neumij. A dále w gednom swým Kázanij takdo dij: Charitatis cum sit proprium, nutrire concordiam, seruare composita, coniungere dissociata, dirigere praua, virtutes cæteras, perfictionis suæ muniminæ solidare, quisquis in eius radice se inserit, nec à veritate deficit, nec à fructu inanescit. Idem in Homil: Když (prý) Lásky tato wlastnost gest/ zachowáwati gednotu/ a swornost vwijře a w náboženstwij zadržowati/ nařijzené spogowati wsseliké roztržitosti/ a rozdělenij sfalssowané oprawowati/ a wsseckny giné ctnosti swé/ dokonalostij stálosti zmocniti. Kdo tak na gegijm se Kořenij vgruntuge a stwrdij/ takowý ani od prawdy neodstaupij/ ani od aužitku gegij bude prázdný. Tak to wěz Bratře milý/ že z Lásky wsseckno dobré pocházý/ kteraužto zachowáwá Cýrkew swatá proti každému/ tak dobrému yako y zlému/ prwnijm dáwá statečné a spasytedlné naučenij/ druhým pak yak neypilněgij může/ stará se v Pána Boha o milost a poznánij/ y mnohým to obdržuge. Tak tehdy wěz o Lásce/ w kterým koli Kragi přebýwá/ že wsseckno dobré spůsobij/ a yako Cassiodorus, pijssýc na Žalm geden prawij: Charitas est mors criminum, virtus pugnantium, palma vitiorum, concordia mentium, societas electorum, quam fides concipit, ad quam spes curit, cui profectus omnium bonorum seruit. Cassio: super Psal: Láska (prý) gest smrt wssech zlostij/ moc a Sýla bogugijcých/ wijtězstwij nad zlostmi/ swornost a gednota myslij/ towaryžstwij wywolených Božijch/ kterauž vgijmá Wijra/ ku kterýž pospijchá naděge/ a wsseckeu prospěch wsseho dobrého gegij slaužij. To máss aužitek Lásky/ to gest oprawdoowý Owoc Ducha swatého/ nebo Augustýn swatý pijssýc o chwále této

této Lásky takto dij: Habere omnia Sacramenta, & malus esse potest, habere autē charitatē malus esse non potest. O to (prý) kdoby koli měl wsseckny Swátosti a ctné skutky w sobě/ zlým býti může/ a kdo má Lásku k Blijžnijmu swému/ zlým býti nemůže.

Hospodář: Gest to wěc oprawdowá/ wsseckno co gsý tu prawil/ my gsme wám Přátele dobřij/ ale nassý Kněžij nás w tom podwozugij/ že y Pápeži/ y wám/ y Kněžijm wassým nepřegem/ neb oni prawij že klewety včij.

Host: Z gegich tehda Owotcůw poznáwegte gich/ čij gsau včitelowé/ nebo Diábel gest Mistr nepokoge/ y wždycky se o to pečuge/ aby ho rozmáhal. A protož to coť gsem prawil/ vwažůg vsebe/ a yáť budu o druhým Owocy Ducha swatého rozpráwěti/ genž mu řijkagij Radost a weselij Duchownij/ o kterém Tobiáss w Rozdijlu 13. takto zmijnku činij: Benedicite Dominum omnes electi eius, agite dies Leticiæ, & confitemini illi. Tob: 13. Chwalte Pána Boha wssyckni wolenij geho/ sprawůgte dni weselé/ a wyznáwegte se gemu z hřijssnými/ před Obličegem geho. Dawid také w Žalmu 31. Letamini in Domino & exultate iusti, & gloriamini omnes recti corde. Psal: 31. Weselte se w Hospodinu/ a radůgte se sprawedliwij/ a zwelebenij budte wssyckni vpřijmného srdce. W Žalmu také 85. dij: Lætetur cor meum vt timeat nomen tuum. Psal: 85. Nechť weselij se srdce mé/ aby se bálo gména twého Pane. Izayáss Prorok/ gsauc plný Ducha Božijho/ dij: Letabuntur coram te, sicut qui letatur in messe, sicut letantur victores, capta præda, quando diuidunt spolia. Isai: Cap: 9. Weseliti se (prý) budau před tebau/ yako ti genž se radugij we žni/ yak se radugij zwijtězytele sebrawsse Kořist/ kdy podělagij mezy sebe z dobyc. A sám wykupitel dij v Matausse S. w Rozdijlu 5. takto: Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cœlis. Mat: Cap: 5. Radůgte se (prý) a weselte se/ nebo odplata wasse mnohá gest w Nebesých. Takť nám náležij wesele Pánu Bohu nassemu slaužiti/ geho gméno swaté wychwalowati wsseliyakým spůsobem a obyčegem/ dáwagijc chwálu Pánu Bohu nassemu.

Hospodář: An v swatého Jana w ssestnáctém co také mluwij: yak se to rozumij: Gistě gistě prawijm wám/

kwijliti

kwÿliti a plakati budete wy / ale Swět ſe bude radowati/ a wy ſe budete tmautiti /ale ſmutek wáš obrátÿ ſe w radoſt.

Hoſt: Y nenjčko ſe to nám ſtáwá mezy wámi/ prowaſſy roztržitoſt/že gſte ſobě nadělali Zborůw/že gſte mj-ſta Božÿ k chwálenÿ Pána pokazyli ſpuſtoſſyli / wſſeliyakau neſſlechetnoſt a neposluſſenſtwÿ prowozugete / a s toho ſe weſeljte/amy pak nato hledÿme tmautjme ſe/že ſe Pánu naſſe-mu náležita chwála neodprawuge. Toho od Pána gſme gi-ſti/že zármutek náš/obrátÿ ſe nám w radoſt a w weſelé: Ne-bo nás těſſý Auguſtýn ſwatý těmito ſlowy: Eſt gaudium quod non datur impijs, ſed eis, qui te gratis colunt, quorũ gau-dium, tu ipſe es, & ipſa eſt beata vita, gaudere de te, propter te, ipſa eſt, & non altera. Auguſt: lib: 9. de Confeſ: Geſt to (prý) radoſt kteráž nebýwá dána žádnému bezbožnému tauláco-wi od Cýrkwe Božÿ zloſtiwému / ſpůrnému y pyſſnému / ale toliko těm genž tě ctÿ a chwálÿ vpřjmně/kterýchž weſelÿm a radoſtj ty gſy ſám Páne/ a tot geſt Blahoſlawený žiwot/ radowati ſe a weſeliti ſe z tebe/pro tebe/ tent geſt žiwot ſwa-tý a neginý žádný. Takowaut radoſt wychwaluge Bernart ſwatý w Kázanÿ ſwým řkauc: Illud eſt verum ac ſummum gaudium, quod non de cræatura, ſed de cræatore concipitur, quod cum acceperis, nemo tollet à te, cui aliunde comparata omnis iocunditas meror eſt, omnis ſuauitas dolor eſt, omne dulce amarum eſt, omne decorum fædum eſt, omne poſtre-mũ quod delectari poteſt, moleſtũ eſt. Bernart, in quodam Ser: Tak (prý) geſt neyſwrchowaněgſſý / a neyoprawdowěgſſý radoſt/ která ne od ſtwořenj žádného/ ale od ſamého Stwo-řitele začátek béře/kterauž to radoſt kdy na ſebe přjgmeš / žá-dný gj od tebe neodegme/ale (prý) giná / odkud ginad poda-ná radoſt a weſeloſt / ta nenj wážná / než pauhý zármu-tek geſt/wſſeliyaká ſladkoſt/hořkoſt geſt/ wſſeliyaká přeney-ſladſſý potěcha žaloſt geſt / wſſeckno ozdobné mrzuté a ſmra-dliwé geſt/ a ſummau wſſeckno / cožgedno Człowěka může obweſeliti/welmi teſkliwé a obtjžené geſt. Jakbychom tehda k takowé radoſti přigÿti mohli / o tom Caſſiodorus nauče-nÿ dáwá řkauc: Verum gaudium non poſſidetur, niſi Pax & Iuſtitia teneatur, prima enim eſt, & quaſi radix Iuſtitia, ſe-cunda pax, tertia gaudium, de Iuſtitia naſcitur pax, de pace

gaudium generatur. Caſſio: in Admonitione Sancta. Opra-wdowé radoſti žádný doſtati nemůže / nežby prwé pokog a ſprawedlnoſt zadržané byly / nebo prwněgſſý geſt / a rowně yako Grunt a Kořen ſprawedlnoſt/ druhá pak geſt pokog/ třetj geſt ſrdečnj radoſt/ z ſprawedlnoſti rodÿ ſe pokog/ z po-koge pak rozmnožuge ſe radoſt a weſelÿ. Oto že gſte wy na-ſeli nepokoge/ a k Czertu wolite ſe raděgi obrátiti a připogi-ti/nežby ku Pánu Bohu / to pozneyte odkad Miſtry a Do-ktory máte. A to máš o weſelÿ Duchownÿm/Owocy Du-cha ſwatého druhým.

Hoſpodář: Na nás wkládáte zruſſenij pokoge/a ſá-mi ſe w tom nedotýkáte/kdybyſſte nás zanechali w naſſý wjře a náboženſtwÿ/ mybychom také s wámi w pokogi rádi byli.

Hoſt: O medle Bratře/mnohot giž Czert ſpáchal/ můžeſſli zčÿtat wſſeliké Sektý / co gich Czert nawymeyſſlel/ a ſe wſſemi Cýrkew Páně Bog wede/ yakž mlčeti má Wrch-noſt Koſtela Páně/yak magÿ mlčeti oprawdowÿ Kazatele ſlowa Božjo/muſegjt podlé nařjzenÿ Apoſſtolſkého tam gÿti a oznamowati prawdu / ó coby ſe wám hněwat nenáleželo/ ale owſſem poděkowati/a ne ſpůſobem Pohanſkým pohrdati ſlowem Kryſta Pána / od ſlužebnÿka a Anděla geho: A wſſak mně nečiň překážky ažt o třetjm Owotcy Ducha ſwa-tého powÿm/kterýž geſt Pax: To geſt Pokog.

O Pokogi takowém Izayáš zmjnku činÿ w Rozdj: 32. řka: Et ſedebit populus meus in pulchritudine pacis, in Ta-bernaculis fiduciæ, & in requiæ opulenta. A ſeděti (prý) bude Lid můg w Pokogi/a w přjbytku dauffánliwoſti/y w odpo-čÿwánÿ hogném. Apoſſtol také k Koryntům mluwÿ: Pax ſu-perna erga Deum, per paſſionem Chriſti nobis prouenit, omnia autem ex Deo, qui nos reconciliauit ſibi per Chriſtum, & dedit nobis miniſteriũ reconciliationis, quoniam quidem, Deus erat in Chriſto, mundum reconcilians ſibi, & non reputans illis de-licta ipſorũ, & poſuit in nobis verba reconciliationis. 2. Corith: Cap: 5. Pokog ſwrchowaný proti Pánu Bohu/ſkrze vmu-čenÿ Pána Kryſta nám pocházý/ a wſſeckno z Boha kterýž ſmjřil nás z ſebau/ſkrze Kryſta/a dal nám Auřad ſmjřenÿ to-ho/neb zagiſté Bůh Otec byl w Kryſtu/ſmjřugjce Swět z ſe-bau/newážÿ gim gegjch hřÿchůw/a ſložil w nás ſlowo ſmÿ-

ǩenÿ. Drahý gẽ to Pokog/a mnoho wážný/ drahý to aužitek
Ducha ſwatého/ blaže tomu/ komu gi Pán z Cýrkwe ſwaté
dáti račÿ/ nemáme pohrdati ſlužebnÿky Páně oprawdowý⸗
mi/ ſkrze kteréž exigit à nobis Deus humilem ſubiectionem,
požádá od nás Pán Bůh pokorneho vnÿženÿ/ y tak gim to
poručiti račil/ yak otom máme v Lukáſſe ſwatého/ w deſáté
Kapitole/ kdež takto dÿ: Inquamcumq; Domum intraueri-
tis, primum dicite pax huic Domui, & ſi quidem fuerit ibi
filius pacis, requieſcet ſuper illum pax veſtra, ſin autem, ad
vos reuertetur. Luc: Cap: 10. Dokteréhož (prý) koli
Domu wegdete/ neyprwé řekněte: Pokog tomu Domowi/
a geſtliž (prý) tam bude Syn pokoge/ odpočinet na něm Po⸗
kog wáſs/ a paklit nebude/ k wám ſe nawrátÿ/ yak tehdy ſobě
ty ſlowa Páně powažugete/ medle powězte mi: přigde
Kněz/ přigde Zákonÿk/ přigde Jezuita/ wſſyckni gſau ſlu⸗
žebnÿcy Božÿ/ od Wrchnoſti nařÿzenÿ/ proč nima pohrdáte/
přigde k wám neſtřÿzeny Beran/ kterýž o Ženu/ o Děti/ toliko
peči má/ neposlaný od žadné Wrchnoſti/ Knězem ſe dělá ſám/
žádný ho neposlal/ a toho přigÿmáte/ a to wÿte z Ewangeli⸗
um ſwatého/ kdo wcházý do Owčince mého/ ne Dweřmi/
zloděg geſt a zrádce. Protož nedegte ſe ſwodit takowým/
od takowého žádneho nedoſtanete pokoge Owotců Du⸗
cha ſwatého/ neſtane ſe wám to co Pán ſkrze Geremiáſſe
Proroka dÿ: Ego enim ſcio cogitationes quas ego cogito ſu-
per vos agit Dominus, cogitationes pacis, & non afflictionis,
vt dem vobis finem & patientiam, & inuocabitis me, & ibitis,
& orabitis me, & exaudiam vos, queretis me, & inuenietis,
cum queſieritis me in toto corde veſtro. Ierem: Capit: 29.
Myſſlenÿ (prý) kteréž yá myſlÿm na wás prawÿ Pán/ geſt
myſſlenÿ pokoge/ a ne tÿzné/ abych dal wám konec a trpěli⸗
woſt/ y wzýwati mne budete/ půgdete a proſyti mne budete/
a wyſlyſſým wás/ hledati mne budete a nagdete/ když mne
hledati budete zewſſeho ſrdce waſſeho/ w Domu mým/ w
Chrámě/ který k chwalenÿ gména mého ſprawený bude/ ne
w Aryánowé/ ne w Kalwÿnowé/ ne w giných Sektách/ a
Kaplÿch Czertowých/ ale w Chrámě mým/ kdež geſt pokog
wám opowěděný/ y w kterém gſem připowěděl přebýwati/
a wás w Modlitbách waſſých wýſleychati.

Poſlau⸗

Poſlauchey tehdy yak mnoho působÿ pokog Božÿ/ Owoc
Ducha ſwatého. Ay hle Auguſtýn ſwatý o něm wyprawuge:
Pax eſt ſerenitas mentis, tranquilitas animi, ſimplicitas cordis,
vinculum amoris, conſortium charitatis, hæc eſt quæ ſimulta-
tes tollit, bella compeſcit, iras comprimit, ſuperbos calcat,
humiles amat, diſcordes ſedat, inimicos concordat, cunctis eſt
placida, neſcit extolli, neſcit inflari, hanc qui acceperit teneat,
qui perdiderit repetat, qui amiſerit exquirat, quoniam qui in
eadem non erit inuentus, à patre abdicatur, à filio exheredi-
tatur, nihilominus, à Spiritu ſancto, alienus efficitur, nec ad
hereditatem Domini poterit venire, qui teſtimonium pacis
noluerit obſeruare. Auguſt: de Verbis Domini. Cap: 158.
Pokog (prý) Božÿ geſt yaſnoſt myſlÿ naſſých/ vpokogenÿ
ſmyſlu/ proſtota ſrdečnÿ/ ſwazek miloſti/ towaryžſtwo Lá⸗
ſky/ tent to geſt pokog/ který nenáwiſt zahánÿ/ Wogny ſpoko⸗
guge/ hněwy ſkrocuge/ pyſſné a wýſokomyſlné potlačuge/
pokorné miluge/ neſworné a ſwárliwé krotÿ/ nepřátely ſrow⸗
náwá a sgednocuge/ wſſem geſt dobrotiwý a ſneſytedlný/
nevmÿ ſe wypÿnati/ ani chlubiti/ a peychu prowozowati.
Protož toho pokoge kdo doſtane/ drž ho pilně/ kdo ho ſtratil/
wyhledáweyž zaſe geho/ kdo gey zmrhal/ at otom přemey⸗
ſſluge yakby ho zaſe doſtal/ nebo kdo w pokogi takowým ne⸗
bude nalezen/ ten od Otce Nebeſkého bude zawržen/ od wy⸗
wolených Božÿch odlaučen/ od Syna Božjho wykupitele
naſſého bude wěčného dědictwÿ zbawen/ a co wÿce od Du⸗
cha ſwatého bude odcyzen/ ani k dědictwÿ Páně/ to geſt do
wěčné a Nebeſké radoſti/ nebude mocy nikoli přigjti/ kdo ſwě⸗
dectwÿ pokoge nechce držeti/ a zachowáwati. To ſe wſſeckno
na waſſe odlaučenÿ wſtahuge/ čehot nechcy dlauhými ſlowy
prokrátkoſt na tento čas opowědati.

Přeſſtiaſtný takowý pokog/ kdo gey má/ a protož ſe oň
ſtarey/ ty který ho nemáſs/ ſmÿř ſe s tim komus nepřjtelem
nepotřebně/ zanechey hněwu/ na Papeže na Wrchnoſt Božÿ/
na Kněžÿ ſlužebnÿky Páně/ tak yakt dáwá naučenÿ tenž Au⸗
guſtýn ſwatý řka: Concorda cum aduerſario tuo, neſcis
quando vita finiatur, quum vita finita fuerit, Iudex reſtat, &
miniſter, & çarcer, ad ſi ſeruaueris aduerſario tuo bonam vo-
luntatem, & cum eo conſenſeris, pro iudice inuenies patrem,

 pro

pro miniſtro ſeuo Angelum tollentem te in Synu Abrahæ, pro carcere Paradyſum. Idem ibidem, Cap: I. Smluw ſe a ſtomney s protiwnijkem twým na kterého ſe hněwáſs / neb newijſs / čaſu ſkončenj žiwota twého / a kdy ſe žiwot twůg ſkončij / tu hned neyſprawedliwěgſſý Saudce ſtane / před kterým ſe poſtawiti muſyſs / poſtawijt ſe Katanec Pekelný / a hned bude při něm Žalář wěčných muk a trápenij / a geſtli že ſe s tim twým protiwnijkem ſmijřijſs / a twau dobrau wůli gemu zachowáſs / tehdy mijſto Saudce negdeſs láſkawého Otce / mijſto Katance Pekelnýho / negdeſs Anděla Páně / který tě zaneſe na Lůno Abrahamowo / a mijſto Žaláře boleſtného / negdeſs Rág rozkoſſný a blahoſlawený. Otož tak Bratře milý / za takowým twým ſnijženijm myſlij twých proti takowému nepřijteli / na kterého gſy ty bez potřebně neláſkáw / takowý aužitek negdeſs / yakž oznamuge tenž Auguſtýn ſwatý řka. Tale eſt bonum pacis, vt in rebus creatis, nihil gratioſius ſoleat audiri, nihil delectabilius concupiſci, & nil vtilius poſſideri, Spiritus enim humanus nunquam viuificat membra, niſi fuerint vnita, ſic Spiritus ſanctus, nunquā viuificat Eccleſiæ membra, niſi fuerint in pace vnita. Idem. de Ciuitate Dei. Takowý (prý) geſt toho pokoge aužitek / že mezy wěcmi ſtwořenými / nic wděčněgſſýho / ani přijgemněgſſýho nemůže ſe ſlyſſeti / nic rozkoſſněgſſýho / ani potěſſytedlněgſſýho / nemůž požádáno býti / nic také platněgſſýho nemůž mijti nad aužitek pokoge / neb yako Duch Lidſký / nikdý neobžiwuge Audůw / až ſe wſſyckni ſpogj a s gednotij / tak též y Duch ſwatý / nikdá neobžjwuge Audůw Cýrkwe ſwaté / až ſe prwé w pokogi ſrownagij. Drž ſe tehda raddý a naučenij geho genž tak dij: Duæ ſunt amicæ, Iuſtitia & pax, tu forte vnum vis & alterum non facis, nemo enim eſt qui non velit pacem, ſed non omnes volunt operari iuſticiam, interoga omnes homines, vultis pacem? vno ore reſpondebunt tibi opto, cupio, amo, volo. Ama Iuſticiam, quia duæ amicæ ſunt, Iuſtitia & pax, ipſe ſe oſculant, ſi amicam pacis non amaueris, non te amabit ipſa pax nec veniet ad te. Auguſt: ſuper illud Pſal: 84. Iuſtitia & pax oſculate ſunt. Dwě gſau Přijtelkyně / totižto Sprawedlnoſt / a Pokog / kterež Člowěk má mijti a zachowáwawati / ale dij ſwatý Muž / ty ſnad gednu mijti chceſs / a druhé pak

pak plniti nechceſs / žádnéhoť giſtě nenij / geſſtoby pokoge nechtěl mijti / a vžijwati / ale new ſſyckni chtěgi zachowati ſprawedlnoſti / ptey ſe potom wſſech Lidij / což gich koli po wſſem Okrſſku Swěta / a řcy: Chceſs mijti pokog? Wěř žeť wſſyckni gednoſtegně odpowědij / chcy / milugi a welice žádám pokoge vžijwati. Milůgž tehdy a čiň ſprawedlnoſt / neb gſau ty dwě přijtelkyně / Sprawedlnoſt a Pokog / genž ſe weſpolek milugij / oblibugij / geſtli přjtelkyně pokoge milowati nebudeſs / nebude tě také mlowati pokog / ani k tobě přjgde / a žeby ſy tehda wěděl / yako ten pokog včiniti / otoť oznamuge Muž ſwatý řkauc: Hæc eſt vera pax, à Dei voluntate non diuidi, & in is quæ ſolius Dei ſunt delectari, quando enim ſenſualitas nulla parte reſiſtit voluntati, & voluntas nulla parte contradicit rationi, tunc eſt ſerenitas mentis, & tunc eſt regnum Dei. Leo Papa. Tenť (prý) geſt oprawdowý Pokog / od wůle a přikázanij Boha wſſemohaucýho / ſe neodďělowati / a w tom toliko ſwé zalijbenij mijti / což Pánu Bohu náležij / nebo kdy ſmyſlnoſt žádnau ſtranau neodpijrá wůli / a gi ſe neprotiwij / tehda také wůle nikoli rozůmu naſſemu neodporuge / a tehdáž geſt weliká yaſnoſt a weſeloſt myſlij naſſý / y tolikež tehdy od nás blijſké geſt Králowſtwij Božij. Welikým tehdy geſt protiwnijkem wůli Božij / a nepřjtelem geho / kdo nepokoge geho nenáwidij / neb mluwij Řzehoř ſwatý: Sicut nihil precioſius Deo virtute dilectionis, ita nihil eſt deſiderabilius Diabolo extinctione charitati. Quiſquis ergo ſeminando jurgia dilectionem proximorum perimit, hoſti Dei familiarius ſeruit. Gregor: in Paſtorali. Jako (prý) nic dražſſýho a milegſſýho nenij Pánu Bohu / nad Ctnoſt ſwornoſti a Láſký / tak také Diáblu Přijſſernému / nic žádoſtiwěgſſýho / nad zahlazenij a wyhubenij Láſky a miloſti mezy Křeſtiany. A protož kdo koli ſwáry a hadruňky mezy Lidmi rozſýwá / a miloſti gich kterauž ſobě powinni pro Kryſta tratij a hubij / takowý ſkočilas nepřjteli Božjmu / ſwůdcý zůſtawſſe / welikým miláčkem a přijtelem zůſtáwá. To třetij máſs Ducha ſwatého Owoc.

Čztwrtý Owoc Ducha ſwatého geſt / Trpěliwoſt / o kterémž Auguſtýn ſwatý takto dij: Patientia virtus eſt animi tam magnum donum Dei eſt, vt etiam ipſius qui nobis eam largitur patientia predicetur. Auguſt: lib: de Patientia. Ctnoſt (prý)

(prý) wůle naſſy/ kteráž ſe trpēliwoſtij gmenuge / takto to (prý) weliký geſt Dar Božij/že toho ſamého který gi nám dáwá trpēliwoſtj gmenugeme. A protož nás wynaučuge tenž Auguſtýn ſwatý řka: Fili ſi ploras piæ plora, noli cum indignatione, noli cum typo ſuperbiæ, vnde plangis, quod pateris, medicina eſt, non pœna, caſtigatio, non damnatio, noli repetere flagellum, ſi non vis repelli ab hereditate, noli attendere quam pœnam habeas in flagello, ſed quem locum in teſtamento. Auguſt: ſuper: Pſal: 99. Synu (prý) geſtli pláčeſs a kwijlijſs/tehda plač z báznij Božij nábožnē / kdy tē w čem Pán treſtati ráčij / neplac s hnēwem ani w ſpůſobu peychy proč pláčeſs/ to co (prý) trpijſs Lékařſtwij geſt/ne treſtánij/ karánij/nepotupenij/neodháněg Metly/neb karanij Božiho/ geſtli nechceſs býti odehnán od Dēdictwij Králowſtwij Nebeſkého/nehleď na to yakau muku máſs w treſtánij a kāránij/ale radēgi yaké mijſto na kſſafftē Božijm obdržijſs. Pámatůg tehda na to naučenij může ſwatého / a měg potēſſenij z ſlow Řžehoře ſwatého genž dij: Si mens forti intentione in Deum dirigitur, quidquid in hac vita ſibi amarum ſit dulce æſtimat, omne quod affligit requiem putat. Gregor: in Moral: Geſtli že (prý) naſſe myſl ſtále ſe ku Pánu Bohu obracý/a to wſſeckno co ſe gi w tom žiwotē hořkého a protiwného přidáwá / za ſladkoſt to ſobē počijtá / a nermautij ſe z toho/co gi trapij/nýbrž to ſobē za polechčenj pokládá takowá trpēliwoſt s chwálená býwa. Nebo dále prawij: Donis ſuis Deus flagella permiſcet, vt nobis omne quod nos in ſeculo delactabat amareſcat, & illic incendium ſurgat in animo, quod nos ſemper ad cœleſte deſideriū inquietet & excitet, atq; vt ita dicam: delectabiliter mordax, ſuauiter cruciet, Hilariter contriſtet. Idem ibidem. Pán Bůh wſſemohaucý také (prý) Darům ſwým treſtánij přimiſſuge / proto aby wſſeckno co nás na tom Swētē tēſſylo/nám obmrzelo / a ono zapálenij a wrucnoſt aby w nás powſtala/kteráby nás wždycky k Nebeſkým žadoſtem/nutkala a popůzela / nebo ať tak řku: Rozkoſſné hryzenij, mijle nás trápilo / a chwijli rmautilo. R pokazuge nám přijklad řkauc: Beatus Iob quod voces patientiæ in laudem Dei percuſſus reddidit, quaſi tot in aduerſarij pectore iacula intorſit, & accriora multo quam ſuſtinuit inflixit. Nam ſæpe

ſæpe calidus hoſtis, quum imparatam mentem ad tolerantiam videt, quid ab ea maxime diligatur, exquirit, & ibi ſcandali laqueos inſerit, vt quo magis res quoq; diligitur, eo per eam facilius patientia turbetur. Idem, ibidem in Moral: Blahoſlawený Job/ kolik hlaſůw on trpēliwoſtj k chwále Božij odewzdal/ tolik také ſtřel w ſrdce nepřátelſká wſtrčil/ a daleko oſtřegſſý nežli ge ſám trpēliwē ſnáſſel/nebo prawj / mnohdykráte chytrý nepřijtel a ſwůdce Pokolenij Lidſkeko / když widij aumyſl nepřipraweny k trpēliwoſti/ſrozumij w čem ſwé neylepſſý zalibenj má/tam on bezmeſſkánij tyček a ſýdel hognē naſtawij/ aby w čem wjce ſobē kdo zalibuge / tim aby ſnadnēgj od trpēliwoſti byl odweden a odehnán. Potřebj tehda mjti ſſetrnoſt/ nebo yak dále prawj: Nunquam eſt patientiæ virtus in proſperis, ille vero patiens eſt, quiin aduerſis conteritur, & tamen à ſpeciæ ſuæ rectitudinis non curuatur. Idem ibidem. Nikdá (prý) Ctnoſt trpēliwoſtj naſſý nenij bezpečná / a ten toliko trpēliwý gt / kdo protiwenſtwj za nic ſobē nepokládá / a od dobrých ſkutkůw ſwých ſe nevchyluge. Welmi nám tento Owoc Ducha S°. po třebný geſt/yak Apoſſtol nám ozamuge pjſſýc k Židům w 10. Kapittole takto: Trpēliwoſt yak geſt (prý) wám potřebná/aby naplňugjc wůli Božj/odneſlibyſſte zaſlijbenij Páne. K Koryntům také pijſſýc dij: Sed in omnibus exibeamus nos metipſos ſicut Dei miniſtros, in multa patientia. 2. Corinth: Cap:6. Ale(prý) wewſſech wēcech wydáweyme ſe ſámi yakožto Božj ſlužebnjcy we mnohé trpēliwoſti. Origenes také tak nám trpēliwoſt zachowáwat radij řkauc: Tu qui reus es, noli exilium tuum cum merore ſuſcipere, non enim mereberis ſuſcipere miſericordiā, ſi iraſceris ad pœnam, quin potius, intelliges te dignum eis quæ pateris, & cum te humiliaueris, atq; dixeris juſtum de te factum judicium, forſitan, miſericordiā conſequeris, ab eo qui poteſt poſt damnationem, ad priſtinum te ſtatum revocare. Orige: ſup: Ezech: Homil: 10. Ty (prý) kdo gſy prowinil / nechtēg neſſtēſtij toho / a boleſti která tē trápij z ſtraſſliwoſtij od Pána Boha přigijmati/ nebo ſobē tak miloſrdenſtwij Božj° nezaſlaužijſs/geſtli že ſe hnēwati budeſs/na treſtánj a pokutowánij ge°/vznáweg ſe radēgi že gſy to° zaſlaužil co trpijſs/a řcy: Sprawedliwē mne Páne můg treſceſs/a tak ſnadnēgi k miloſrdenſtwij geho přijgdeſs / který tē může po ſtreſtánij k prwnijmu Stawu nawrátiti.

Tak tehdy wěz/ že Trpělіwoſt geſt weliký Dar Božý/ yak prawý týž Origenes těmito ſlowy: Qui cum omni humilitate ſiue digne, ſiue indigne depoſiti ſunt, Deo judicium derelinquat,& patienter ſuſtinent quod de ſe iudicatũ eſt, iſti & à Deo miſericordiam conſequentur, & frequenter etiam ab hominibus reuocantur ad priſtinum gradũ, & ad gloriam quam amiſerant, Idem ibidem. Kteřý (prý) s ponjženjm / nebo ſluſſně neb neſluſſně z nějakého ſſtěſtj a důſtogenſtwý odlaučeni budau/ Pánu Bohu to na rozſudek poraučeti magý/ a to trpělіwě ſnáſſeti/ což v nich geſt vſauzeno/ wſſyčkni takowý y miloſrdenſtwý od Pána Boha doſáhnau/ y čaſtokráte zaſe od Lidj k mjſtu prwnjmu nawráceni býwagý/ y k ſláwě a důſtogenſtwý/ kteréhož byli pozbyli/ přigjmáni a doſazeni býwagý. Magjc tehda na to pozor/ wſſeckno tak ſe zachowáwati náležý/ podlé raddy a naučenj Mužůw ſwatých/ a tau ſe ſýlau opřjti/ yak Valerius Maximus napomjná řkauc: Equaliter ſe in aduerſis gerere quid aliud eſt, quam ſeuientem fortunam in adiutorium, ſui pudore victam conuertere. Val: Max: Gednoſtegně ſe (prý) wſſechněm w neſſtěſtj ſprawowati. Co giného geſt/ než toliko wrtkawau ffortunu k pomocy ſwé/ ſtydem přemoženau obrátiti / magjce pozor na raddu onoho wzneſſeného muže/ Seneky takto řkaucýho: Feras non culpes, quod mutari non poteſt. Seneca in Prouerb: Snáſſey trpělіwě/ a nelay na to co ſe změniti nemůže.

Hoſpodář: Co dobré haněti ſe nemůže/ mnoho dobrého wyvčugj ti Mužý ſwatý/ geſt hodná wěc k wy[illegible]lněnj každé/ bychom toliko mohli. A protož geſſtě mi praw co dále.

Hoſt: Geſt pátý Owoc Ducha ſwatého/ Benignitas, to geſt: Dobrotiwoſt/ yako prawj Iſiodorus: A bono fit benignus, id eſt liberalis beneficus & clemens. Z dobrého ſtáwá ſe dobročinný/ hogný y láſkawý. Caſſiodorus také o takowým kteréhož Pán Bůh tim Darem nadati račý/ takto dý: Ornamentum enim omnium bonorũ eſt ſincera Benignitas, quæ nunquã eſt ſola, quia de virtutibꝰ cognoſcitur eſſe generata. Caſ: in Epſt: Vſſlechtiloſt giſtě a ozdoba geſt wſſech wěcý dobrých vpřjmá dobrotiwoſt/ kterážto nikdý ſamotná nenj/ nebo s ctnoſtj poznáwáme gegi vrozenoſt býti. Ale yak (prý) napſáno: In vitis Patrum: Malus quam citiſſime condemnat bonum, bonus autem

tem malum quidem facile, nam qui ad mala non eſt promptus, ne ad ſuſpicionem quidem facilis eſt. E vitis Patrũ. To máſs pátého Owoce aužitky.

Sſeſtý Dar Ducha ſwatého geſt Dobrota / o kterém Menander ač Pohan takowau zmjnku činý / Člowěka nim obdařeného tak prawý: Nullus bonus exiſtens malum facinus comittit. Žádný (prý) gſauc dobrým Člowěkem/ zlého žádného aučinku nepáchá / ani ſe ho dopuſtý / a yak že y w čem té dobroty zažjwá. Eccleſiaſt: Cap: 28. oznamuge řkauc: Condona iniuriam proximo tuo,& tum peccata tua te deprecante diſoluentur. Odpuſt (prý) Bljžnjmu ſwému kterýž tobě křiwdý/ a tehdy když ſe budeſs modliti Pánu Bohu twému/ odpuſſtěni budau hřjchowe twogi.

Chryzoſtom také ſwatý mluwý: Si videris inimicum in manus tuas incidiſſe, noli putare tempus eſſe vindicationis, ſed ſalutis, itaq; tunc parcendum eſt inimicis, cum in noſtra fuerint, poteſtate, ſi tibi quis moleſtus fuerit, tu viciſſim illi ne ſis moleſtus, alioquin illi ſimilis fueris, nemo enim malum malo ſanat, ſed bono malum. Chriſoſtomus. Vhledáſſli (prý) nepřýtele twého ani w Rukách twých wězy/ nedomnjwey ſe aby to ten čas byl pomſty nad nim/ ale raděgi gt čas dobrý/ a welmi vžitečný tobě k dobrému. Protož na ten čas máſs ffolku včiniti nepřjteli twému/ a geꝰ tehda ſſanowati/ když ho w mocy ſwé mjti budeſs / budelit tehdy kdo obtýžný a nemilý / ty ſe mu nápodobným nepoſtawůg/ neb by ſýce geꝰ podobným byl/ žádný tak wěz/ zlým zlého nevzdrawý a nezhogý/ než dobrým zlé. A to máſs ſſeſtého Owotce Ducha ſwatého aužitky.

Sedmý Ducha ſwatého Owoc geſt/ Manſuetudo, to geſt/ Tichoſt/ yak o něm ſwatý Auguſtýn mluwý: Tichy (prý) Člowěk geſt Lékař ſrdečný. Manſuetus homo cordis eſt medicus. Ambrož ſwatý o takowém Člowěku takto dý: Beatus qui ſeueritatem & manſuetudinem tenet, vt altero diſciplina ſeruetur, alter innocentia non opprimatur. Ambro: Blahoſlawený (prý) Člowěk ten/ genž přjſnoſt a tichoſt zachowáwá při ſobě/ proto aby gednu kázeň a naučenj zachowal/ druhau pak aby newinnoſt geho vtiſknutá a neb vražená nebyla. Nebo prawý Iſidor: Magna eſt virtus, ſi non ledas à quo leſus es, magna fortitudo eſt, ſi etiã leſus remittas, magna eſt gloria, ſi cui potuiſti nocere parcas. Iſido: in Solilo: lib: 2. Weliká

(prý) to ctnost gest/ newbljžiti tomu/ od kterehoš byl vražen/ weliká také sýla gest a moc/ gestli že raněný gsa/ gemu to prominešs/ a sláwa gistě weliká/ když tomu komu gsy mohl sskoditi/ odpausstijs.

A protož Cassiodorus o takowé náhradě za to od Pána takto dij: Mansueti letentur, non dixit lege docti, non ieiunantes, non psalentes, sed mansueti lætentur, qui charitate precipua habere omnium rerum temperantiam consueuerunt. Cassio: super Psalm. 33. Nechť se (prý) weselij a radugij tissý/ a neřekl w Zákoně zběhlij/ ani ti genž se postij/ ani ti genž zpjwagj/ ale tissý ať se weselij a radugij/ a to proč? proto/ že Lásku neyznamenitěgssý a neyprospěšsněgssý zwykli gsau skrownost we wssech wěcech mjti a zachowáwati. Ale wssak ne o každém tichém se to tak rozůmij/ a mluwij/ yako swatý Bernart dij: Sunt quidam mites, sed quam diu nihil dicitur vel agitur, nisi pro eorum arbitrio, patebit autem qua longe sint à vera mansuetudine, si leuis occasio oriatur. Bern: super, Cãtica. Gsau ť (prý) pokornj a tissý některij/ ale tak dlauho pokud se nic nemluwij/ a nebo nečinij podlé gich wůle toliko a zdánij/ ale wssak se to brzo zwij a okáže/ yak daleko gsau od prawé pokory a tichosti/ kdy se gen neymenssý přijčiná dá proti gegich wůli.

Osmý Owoc Ducha swatého/ Modestia Mijrnost a Střijdmost/ na kteréž abychom se wyhotowali/ tak nás napomijná Augustýn swatý řka: In omnibus moribus nostris, nihil fiat quod cuiusq; offendat aspectum, sed quod nostram deceat sanctitatem. August: in regula. We wsselikých (prý) mrawijch nassých/ abychom tak ctně a poctiwě žiwi býli/ žádného mrawy nassými newrá[illegible]li/ a nehorssyli/ ale tak se chowati a řijditi máme/ yakž na nassy swátost slussý.

Ambrož také swatý dij: Hoc est pulchritudinem viuendi tenere, conuenientia cuiq; sexui & personæ reddere, Hic ordo gestorum optimus, hic ornatus ad omnem actionem accomodus. Amb: de Offic. lib: I. To (prý) náležitě obcowati na každý Staw/ co komu náležij a přislussý/ w tom se zachowati/ a oddati ten pořádek nassých činůw/ gest neylepssý takowá ozdoba ku wsseliyakému řijzenij a gednánij nassemu gest neywžitečněgssý. A dále dij: Sermones proferamus libra Iustitiæ exami-

examinatos, & sit grauitas in sensu, in sermone pondus, atq; in verbis modus. Temperantia cordis, habeat animi mundicitiam, Iustitia misericordiam, prudentia pacem, fortitudo mansuetudinem. Idem ibidem. Ržeč nassy neb mluwenij/ ať gest dobře wwážená bude/ a w smyslu platná/ w slowijch pak nechť gest gistý spůsob/ skrownost srdečná/ ať má čistotu aumyslu/ sprawedlnost milosrdenstwij/ opatrnost/ pokog/ moctnost a sýla/ tichost a pokoru. Máme tehda zachowáwat s pilnostj ty wssecky Owotce Ducha swatého/ které Cýrkew swatá před Oči nasse předstawuge.

Hospodář: Rád poslaucham/ a deyž Páne Bože abych ge wyplniti mohl/ podlé možnosti/ prosým gesstě mi o giných praw/ abych wždy aužitek yaký z nich ku spasenij wzal.

Host: Giž tu nenij w čem přeajrat/ nebo to Mužij swatij wssecko zagistý aužitek k spasenij nám oznámili. A protož gesstě oznámijm o dwauch/ genž gim řijkagij: Continentia & Castitas, obědwě gsau yak gedna tak druhá/ Zdrželiwost a čistota. Yak o nich Augustýn swatý mluwij: Continentia est virtus sub jugo rationis impetum libidinis refrenãs. August: de diffinitionibus. Zdrželiwost (prý) neb čistota/ gest mocná stálost/ pod mocý a sýlau rozumu Lidského/ prutký náběh wssech žádostij oplzlých skrocugijc/ a protož mluwij k každému Człowěku takto: Non dicatis vos habere animos pudicos, si habeatis oculos impudicos, quia impudicus occulus, impudici cordis est nuncius. Idem de Comuni vita Clericorum. Žádný (prý) toho nepraw aby měl aumysl čistý a stydliwý/ poněwadž máss Oči nestydaté/ nebo nestydaté Oko/ nestydatého a nečistého srdce gest posel. Y protož Beda Doktor Pijsma swatého dij: Maius miraculum est de carne propria fomitem eradicare luxuriæ, quam expellere immundos spiritus de corporibus alienis. Beda in Collationibus Patrũ. Wětssý to (prý) wěc gest/ a prawě diw obzwlásstnij/ wykořeniti podnět nečistých marnostij/ nežli wyhnati Duchy nečisté/ z těl Lidských. Weliká to gest a welmi aužitečná Přijtelkyně nasse/ yak o ni Augustýn swátý prawij: Continentia est cohibitio gulæ, luxoriæ, cupiditatis, auaritiæ, ambitionisq; & superbiæ. Zdrželiwost (prý) gest zadržitelkyně ožralstwij/

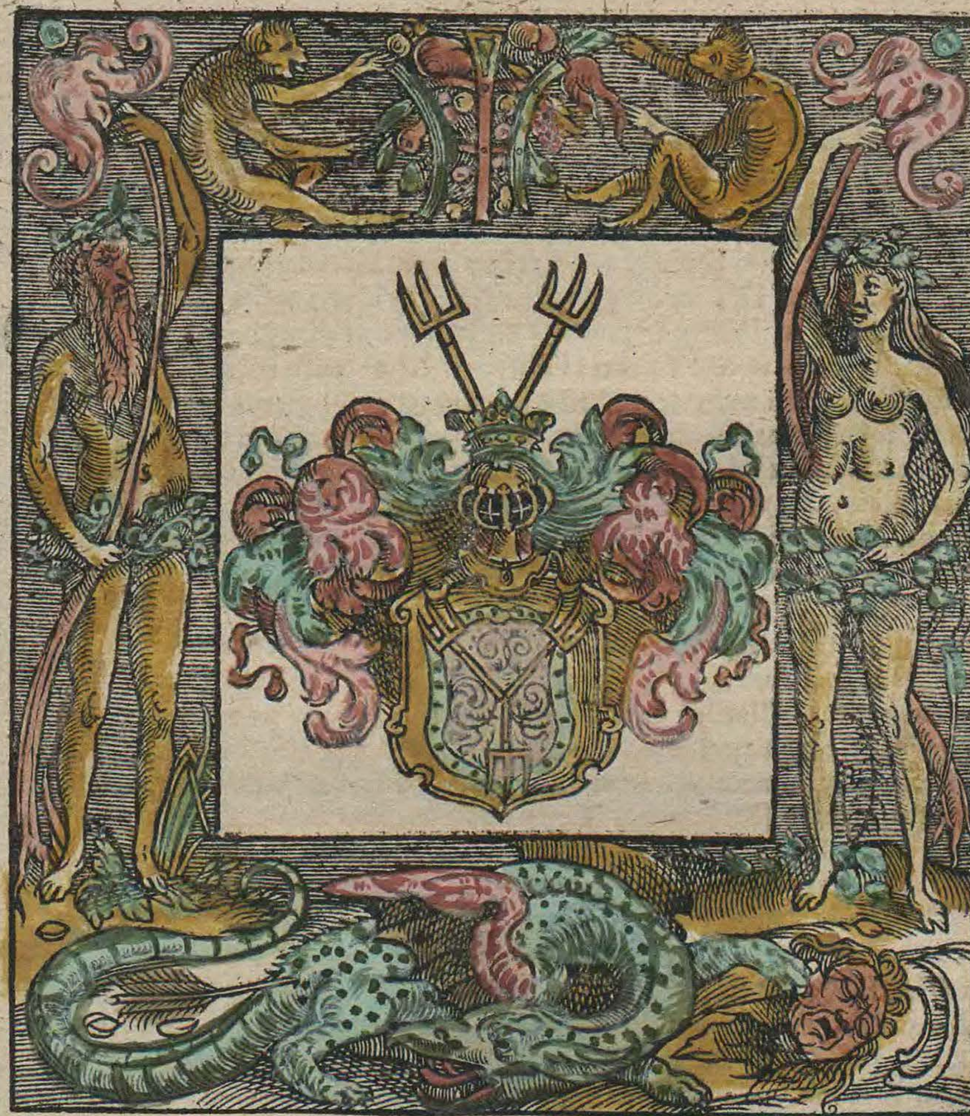
 Chlip-

Chlipnosti/Lakomstwj/peychy a wysokomyslnosti. Ale wssak gestliž kdo w sobě ceytij takowý Dar Božij/ že máš zdrželiwost/ newynássey se z toho/ ale owssem co neywjce se vpokořůg a ponijžůg před Pánem Bohem Nebo prawij Ržehoř swatý: Quum de ipsa continentia, mens elatione tangitur, plerumq; omnipotens Deus superbiam deserens, hanc immunditiæ operis cadere permittit. Nulla enim est castitas carnis, quam non comendat humilitas mentis. Grego: in Moral: Když se (prý) kdo z swé zdrželiwosti na swém aumyslu podnosý/ často (prý) Pán Bůh takowau myslij pro samu peychu pohrdá/ a opausstij/ a dopausstij gj we wsseliyaké marnosti klesnauti a vpadnauti/ nebo nemá žádné mocy čistota tělesná/ které neokrásý a neozdobij pokora aumyslu/ nebo Pán Bůh zdrželiwost poraučij nám skrze Zákon/ a dáwá gi skrze Lásku swau. A protož prawij: Vniversaliter nobis continentia opus, vt declinemus à malo. Wssem nám obecně a gednostegně potřebná gest střijdmost a zdrželiwost/ abychom se od zlých wěcý odchýleli/ a w tom se nehonosyli/ a newychwalowali/ nebo prawij tenž Augustýn swatý: Continentia meritum non habet, quæ gloriam humanam requirit. Nemá (prý) žádného zaslauženij v Pána Boha takowá zdrželiwost/ která wyhledáwá Lidské chwály. S tim tě Pánu Bohu poručeného činijm na ten čas.

Rozmlau-

Hospodáře s Hostem/ o Pořádku Cýrkwe swaté/ kteráž mocně přikazuge milowati Pána Boha/ a Bližnjho yako sebe samého pod Erbem a Rodem Panůw Cornberkůw z Galowic/ ꝛc.

TR Wůdly které Ctnost zdáwna nadala
A Rod Cornberkůw wzáctný okázala/
Wlidností k tomu ozdobila welikau/
Nadawssy Zlatem y možností wsselikau/
Wssem wůbec ten Rod wzáctný omilila/
Po Krag inách rozličných rozsadila/
Chtěgjc by oni tim zdobili Krage/
Czeho gim samým Pán hogně dodage.

Vroze-

Vrozenému / á Statečné=

mu Panu Hanuſſowi Cornberkowi z Galowic/a na Komár=
né / ꝛc. Na ten čas Saudcy Zemſkému. Panu Melicharowi/ Panu Kaſſparowi/
Panu Balthazarowi Brátrům y Strepcům geho/Panům Cornberkom/ z Galo
wic/ꝛc. Z dobrým zdrawým od Pána Boha wſſech potěſſenj
winſſuge.

W Tom Sſtambuchu Slézſkého Knjžecſtwý/ mne welice Láſkawý Pane Cornberku/y podlé mýſta/ na Saudu Zemſkém / y podlé ſtarodáwnoſti a wzá=ctnoſti Rodu Waſſych Miloſtj Panůw z Galowic/ pominauti mi ſe nehodilo/abych yako Erbu tak y wzá=ctného gména W. M. wſpomenauti a položiti/a toho Pořádku o Cýrkwi ſwaté Aučaſtnjky včiniti neměl. W kterýž W. M. ráčili gſte zůſtati Syny Boha wſſemohaucýho/ ſkrze Křeſt ſwatý/a Bratry Spaſytele naſſeho/ſkrze přigjtj a ſtálé zachowánj Wjry ſwaté / w této Cýrkwi nařjzené / čehož yako wěrnj a poſluſſnj/ wěrjm odměniti nechcete ani budete / pamatugjce na ſlowa Auguſtýna S°. který w Liſtu padeſatém ſwým tak mluwj: To (prý) za wěc giſtau nepo=chybnau wěřme / že kromě toho těla / to geſt / Cýrkwe ſwaté/ kterýž geſt Gruntem / Kryſtus Gežjš Spaſytel náš / žádného neobžjwuge Duch ſwatý. Yak děj Apoſſtol: Wlitá geſt Láſka a miloſt Božj w ſrdce naſſe/ ſkrze Ducha S°. který geſt nám dan/a tak (prý) nenj aučaſtnjkem Láſky Božj/ten kdo geſt protiwnjkem a nepřjtelem tý gednoty/a wěz že takowj nemagj Ducha ſwatého. A protož yá nepochybugjc o tom že W. M. ráčjte to na dobré ſſetrnoſti mjti/abyſſte ſe drželi Gruntu / a ne nowých Parkanůw a Plotůw nepewných. To toliko krátce pod Tytul W. M. ſepſawſſe toto rozmlauwánj / to geſt poručenj Láſky dwoge/ což náležj každému dobrému a prawému Křeſtianu/milowati Pána Boha/a Bljžnj=ho ſwého yako ſebe ſamého. Což y ſám Spaſytel napomjná: W čemž yá tak o W. M. rozumjm a držjm/že toho gſauc odemně powděčni/Dárek maljčký chutliwě a láſkawě přigmete/nebo tak ſe mluwjwá: Obecné Hru=ſſky Yablka dáwá / Komu giných Darůw nedoſtáwá. Zatjm W. M. Pánu Bohu oddáwám/winſſugjc toho W. M. abyſſte ſe podlé oněch wzá=ctných Předkůw ſwých/kteřj od mnoha Set Leth w tom Pořádku trwa=li / yako on wzneſſený Muž Pan Jan Cornberk z Galowic/Heytman na Landeku/kterého Konrád Knjže Slézſké okolo Létha Páně 1400. mož=ným Mužem oznamuge w Liſtu ſwým / kterýž yá potom poprěgeli Pán Bůh zdrawj w ſſyrſſým opſanj ſwým Rodůw Slézſkých okáži. Nechcy giných na tento čas wſpomjnat/kteřj netoliko w Raddě Knjžat možných býwali/ani též těch kteřj ſlužebnjky Božjmi w Cýrkwi ſwaté gſauce/we=likau ozdobau Koſtela Božjho / býwali. Na tento čas y podruhé Pánu Bohu Wſſy M. oddáwám / a zwyklé Láſce ſe poručena činjm. Datum w Oppoli/ w Domě Vrozeného a Statečného Pana Jana Odrwolffa z Důlnj Stradomě/a na Vrbanowicých/Létha Páně/ 1607.

W. M. Wždycky wolný ſlauha/

Bartholoměg Paprocký z Glogol.

Hoſpodáře s Hoſtem/o milowánj Pána Boha/a Blj=
žnjho ſwého / yako ſebe ſamého.

Hoſpodář: Hoſti milý můg Přjteli/proſým nechť to protiwno nebude že na tě wolám / nebo tě rád poſlau=chám / když mi co rozpráwjš o té Cýrkwi / medle giž mi oznám geſſtě dálſſý Pořádek gegj.

Hoſt: Hnedkyť oznámjm wſſak krátce / toliko po=ručenij Láſky/genž poraučj milowati Pána Boha/a Bljžnj=ho yako ſebe ſamého.

Hoſpodář: A to ſluſſná/wſſak to geſt Přikázanij Páně/nebo to y naſſy Kněžij poraučegij/y my ſe o to ſtaráme bychom tak činili.

Hoſt: Weliká to wěc / včiti koho/a ſám ſe w tom nezachowáwa/yakoby naučiti/ yako treſtati/ Pán Bůh má za to ſameho/co ſe pak nezachowá / yak ginému činiti porau=čij / o čemž yá mluwiti nechcy na tento čas/ o čemž gſem při=powěděl prawit budu / neyprwé tak Bernart ſwatý včij mi=lowati Pána Boha řka: Diligere ex toto corde quiſq; debet à quo ſe & totum habet. Má (prý) milowat Człowěk každý toho ze wſſeho ſrdce ſwého / od koho ſebe ſám/y to wſſecko což koli wdrženj a mocy ſwé má/powinen geſt. A dále prawj: Milowati Pána Boha tento ſpůſob geſt/milowati ho wždy=cky a bez mjry. Nebo(prý) Sapientia Deus eſt, propterea non ſolum dulciter, ſed & ſapienter vult diligi. Pán Bůh mau=droſt geſt. A protož netoliko prjgemně a ſladce milowán býti chce/ale také maudře a ſrdečně / s welikau poctiwoſtij a báznij/nebo geſt wſſemohaucý / Pán a Bůh wſſemi wěcmi wládnauc. A protož miloſt Božij nade wſſecko přikládána býti má/ wſſecko na wůli geho dáwati a připauſſtěti yak ſe gemu ljbij/w ničemž twarnoſti y ſrdce ſwé° neproměňowati. A yako prawj Geronym ſwatý. Si neceſſitas venerit, vt amor parentum, ſiue filiorū, amori Dei compararetur, & non poteſt vtrum ſeruari: Odium in ſuos pietas in Deū eſt ſeruanda Hiero: Kdyby ſe prý přidálo geſſtoby miloſt Rodičů/ a neb Synůw/ neb giných přátel/Láſce a miloſti Božj přirownáwána byla/

a nemohlby obogij snésti/to gest/gestli žeby ty z milosti Otce/
z milosti Syna/z milosti Manželky byl namlauwán/na to
cožby proti Pánu Bohu bylo/yak toho mnoho gest/ že kwůli
Ženám/Otcům kwůli Synowé/Otcowé Synům/to co pro-
ti Pánu Bohu gt/od Cýrkwe swaté powssechné/w který z Dě-
důw a z Předědůw wychowáni/ obžiwenj gsau a byli/ k no-
wým klewetům gim k wůli/ at widj že zle dělagj odstupugj/
takowým raddu dáwá Geronym S. řkauc: Odium insuos.
Rozhněweg(prý)w tým swau Ženu/rozhněwey každé Přij-
tele neyhlawněgssýho/ a zůstaň Při Pánu Bohu/ tomu za-
choweg powinnau milost/toho se drž/nebo y Augustýn swa-
tý dij: Amandus est generator, sed præponendus creator.
Bud láskaw na Roditele/a wssak wjc nad Stwořitele/o tom
neybedliwěgij potřebij přemeyssłowati/yakoby od nás nebyl
rozhněwán. Rak též mluwij Augustýn swatý takto: Ama
amorem illius,qui amore tui amoris, descendit in vterum vir-
ginis,& ibi amorem amori tuo copulauit,humiliando se subli-
mando te, conjungendo lumen suæ æternitatis,limo tuæ mor-
talitatis.Idem. Milůg Bratře milost a Lásku toho/kterýž za-
milowawsse tě/wstaupil gest w žiwot přečisté Panny/a tam
milost a Lásku swau s milostj twau spogil/samé sebe ponjžu-
gjc/a tebe pozdwijhugijc připogil yasnosti swé a wěčnosti/
k blatu twé smrtedlnosti: Tu na to pilný pozor měg Bratře/
poslaucheyme tehda naučenij toho Augustýna S./yak to po-
znati máme/gestliž Pána Boha/a neb Swět milugeme/genž
takto dij:Duas Ciuitates,duo faciunt amores,Hierusalem facit
amor Dei,Babiloniam facit amor sæculi,interoget igitur vnus-
quisq; se quid amet,& inueniet cujus sit Ciuis.Dwě(prý)Mě-
sta činij dwě milosti/ Geruzalem činij milost Božij: Babilon
pak činij milost toho Swěta/zepteyž (prý) gedenkaždý sám
sebe/co wijce miluge/na které Město neylláskawěgssý gest/po-
zná(prý) pogednau kterého Města gest obýwatel. Tim
ti zrádnij Babilonácy mnoho gich oklamáwagij/ že gich we-
dau na wsseliyaké rozkosse toho Swěta / žiwobýti swé-
wolné/den za den počijtagijc/nic Půst/ nic Swátek/ nic
žádnému poctiwosti nezachowáwati Swatému/ kterýchž
sám Pán nestyděl se vwelebit / Přátely ge swými gmenu-
gijc/ Saud sobě společně s njma na nás zůstawugijc/ a to
gim

gim za gich stálost připowijdágijc/v Math: S. w 19 Kapit.
Nadto weyss/ žádné Wrchnosti nad sebau mijti nechtěgijc/
okromě který Pán Swěta mjti nechtěl.Snadno poznati ka-
ždý může ej gt obýwatel takowý/totiž proklatého Babilonu/
oprawdu každý wijce se chytá a w něm se zdržuge/nemnoho
takowých yak Rzehoř swatý prawij: Ille in amore Dei ma-
jor est,qui ad eius amorem plurimos trahit. Gregor: in Homil:
Onen (prý) w milosti Božij wětssy gest/ který k geho milo-
wánij mnoho giných přiwozuge/ a Syny Božijmi opra-
wdowými činij/ yak činili oni Otcowé swatij/kteřij byli roz-
mohli Cýrkew Božj/w gednostegném oprawdowém včenij/
z čehož se radugjc Ambrož swatý/ tak k swým posluchačům
mluwij:Non minus vos diligo quos genui ex Euangelio,quā si
suscepissem coniugio. Gratia quippe vehementior est,ad dili-
gendum quā natura. Ne méně wás milugi které gsem porodil
z slowa Božjho/než yakobych wás splodil z Stawu Man-
želského/nebo wijc má býti náramněgssý a kwapněgssý Láska
takowá/nežli přirozená/k té přirozenij pomáhá/a k té pilnost
a práce nikdá nezadělána. Nebo mluwij Augustýn swatý
na druhém mijstě: Ad Deum qui vbique præsens est, vbiq; to-
tus est,non pedibus licet ire,sed manibus, mores autem nostri,
non ex eo quodquisq; nouit, sed ex eo quod diligit, diuidicari
solent, nec faciunt bonos vel malos mores, nisi boni vel mali
sint amores. Augu: in Epistola: ad Macedo: Ku Pánu (prý)
kterýž wssudy gest/a wssudy zauplný a celý gest/ ne nohami
gjti máme/ale mrawy dobrými/a obcowánijm poswátnijm:
Nassy pak mrawowé/ne z toho co kdo zná a wij/ale z toho co
miluge rozeznáwáni býwagij/ a nečinj dobrých a nebo zlých/
lečby byli zlij a nebo dobřj srdečnj skutkowé. Rak že to poznati
takowý skutek/otoť oznamuge Beda Doktor Pjsma swatého.
Verus Amor,veritatem amat, in veritate judicat, pro veritate
certat,cum veritate opera consumat. Oprawdowá (prý) mi-
lost a Láska/prawdu miluge/w prawdě saudij/ pro prawdu
se potýká a wadij/ a s prawdau žiwot swůg skončuge. Tak
Beda pjsse na Ewangelium Lukásse swatého.

Ano yak powěděl Basilius swatý: Tesaurus indeficiens
est amor diuinus, quem qui habet diues est, quo quicunq;
caret pauper est. Basil: in Exame. Poklad (prý) nepřebraný

geſt miloſt Božij / kterau kdy kdo má / bohatý geſt / který kdy kdo nemá / chudý geſt. A protož dij Rzehoř ſwatý pijſſýc na ſlowa Ezechyele Proroka: Amorem noſtrum erga proximum, plus bona opera loquuntur quam Lingua, vt in ipſo bono opere proximus amari ſe videat, & cum tantum non poſſumus, quantum volumus operari, omnipotenti Deo occulta cordis noſtri, ſufficiunt. Grego: ſuper Ezech: Milowánij (prý) Blijžnijho naſſeho / wijcegj náležij na ſkutcých dobrých nežli na Yazyku / aby Blijžnij w dobrých ſkutcých milowán byl / a kdy (prý) tak mnoho nemůžeme / yako chceme pro něho včiniti / Pánu Bohu wſſemohaucýmu na ſkrytoſti ſrdce naſſeho doſtit býwá / a za wděčné to odnás přigjmá. Cžiňmež tehda péči pilnau o tom / yakbychom takowau miloſt wyplniti mohli / podlé raddy a naučenij téhož Rzehoře ſwatého genž dij: Ex tunc plenius in Dei dilectione proficimus, ſi in eius dilectionis gremio prius proximi charitate lætamur, amor Dei amorem proximi generat, amor proximi calefacit amorem Dei. Idem in Homil: Tehdáž (prý) w milowánij Božijm neywijce proſpijwáme / když w geho milowánij w Blijžnijho Láſce ſe těſſýme / nebo miloſt Božij / milowánij Blijžnijho rodij / miloſt pak Blijžnijho horliwau činij miloſt Božij. Deyž to Pane Bože nám wyplniti / a takowý k tomu začátek dáti / yako Seneca nám opowijdá řka: Amare ſic incipe tanquam non liceat deſinere. Lib: de Moribus. Tak milowati začijney yakoby nikdá nemohl přeſtati / nedat ſe w tom protiwnijku naſſemu oklámati / přemáhati / geho náſylky a chytré podwody / wždycky proti Stwořiteli ſwému / což koli k chwálenij geho wynagjti / a pro Blijžnijho naſſeho / co také můžeme neywijce vpřjmně zachoweyme. Yak wtom wynaučenij máme od ſwatého Auguſtýna genž dij: Ex charitate multa ſunt agenda, que non ſunt præcepta. Z Láſky prý wijce powinni gſme činiti / tak Stwořiteli naſſemu / yak y Bližnijmu / nežli nám geſt přikázáno / a to plnijce / od Pána Boha wſſemohaucýho na wſſem ſámi Láſku geho poznáme / kterýž nám rač hogně vděleti / ó Bože wſſemohvucý / ſkrze Spaſytele naſſeho Gežijſſe Kryſta /

AMEN.

Hoſpodáře s Hoſtem / o ſedmi ſkutcých miloſrdných. Pod Erbem a Tytulem Panůw z Wrtby / ꝛc.

Yto dwa Křijže na té yaſné Střijle /
Okazowali welkau ſwau Ctnoſt Cýle /
S Nepřátely těch tu Kragin ſſyrokých /
Od wſchodu do Hor Kroackých wyſokých /
Netěſſko ſkočit těmto Liſom bylo /
Y mnoho ſe krwe z gegich těl vtočilo /
Y toho wěku w Rodu Wrbſkých ſlawným /
Nevſtupuge nic zwykloſtem dawnijm.

Vrozenému / a Statečné-mu Panu Janowi Wrbskému z Wrby/ a na Kochanowicých/ ꝛc. Na ten čas Saudcy Zemskému / Knijžecstwij Oppolského/ a Ratibořského.

Powolné služby přátelské wzkazuge/ a dlauho dobrého zdráwij winssuge/ se wssým wzáctným Rodem/ a Pány Bratry geho.

Eliká starožitnost a wzáctnost/ Předkůw Wassy Milosti/ o kterých nám Kronyky Polské mnoho wyprawugij/ k tomu mně přiwedla / že netoliko podlé pořádku / yak na Saudu Zemském seděti ráčijte / w tomto mým Sstambuchu/ gméno gich pod Tytulem W. M. wspomenauti mi se zdálo/ ale také y to Wassým M. gich wlastnijmu Kmenu na památku přiwesti/ yak oni sámi toliko welikým a mocným Králowstwijm wládli / geho obhagowali/ napřed Fulko/ ginač Swatopelk / gsauc Weywodau Krakowským/ Létha 1 0 8 2. vmřel gsauc Pánem mocným / a chwály milého Boha / milownijkem welikým / a Cýrkwe Božij ochráncý / kterého Syn Poznánus / w těžké nemocy gsauce toliko se Hrobu Mučedlnijka Božijho dotekl / Stanisláwa swatého/ wstal yakoby nikdá nestůnal/ a obrátil se na službu Králi swému.

Petr Streyc toho Weywody / byl Biskupem Wratislawským wolený/ Létha Páně 1 0 7 2. a vmřel Létha 1 0 9 1. Po něm wolen Zyroslaw/ z Rodu Rozyčůw / yak se toho obssýrněgij w giném mijstě doložilo. Byl také těch gmenowanych Panůw Potomek/ Fulko ginače Swatopelk Biskupem Krákowským/ Létha Páně 1 1 8 6. Bratr geho Mikuláss / byl Weywodau také Krákowským/ pro těch dwauch Mužůw Ctnost a welikau hodnost/ wsseckno Králowstwij tomu Rodu a Erbu/ wssech wolnostij swých k obraně swěřilo/ sámi toliko dwá / kdy se gim lijbilo Knijžata wolili/ a kdy chtěli sámi wssechnijm wssudy řijdili.

Fulko Hrabě byl Kasstelanem Krakowským Létha Páně 1 1 9 4. od kterého Potomkůw mnozý Rodowé w rozličných Kraginách se rozrodili/ s kterými Rod W. M. rowný začátek wzál / téhož Hraběte Wnuk Fulko byl Arcybiskupem Knijžecským Prýmasem Regni wolen Anno 1234. a vmřel 1258. dne patého Měsýce Dubna/ zde také wzáctnost dálssý Předkůw W. M. okáži wginém obssýrnem mijstě/ propůgčijli Pán Bůh zdrawij w krátkém času oznámijm/ zde toliko w tom Sstambuchu mezy ginými pod Tytulem W. M. tento Pořádek Cýrkwé swaté Katolické / o sedmi skutcých milosrdných podáwám nagewo/ aby poznali ti genž se Cýrkwi swatau mrzý/ že ona pro prawdu swau/ toliko nelibá gest nepřijteli Božijmu / a Holomkům geho. O tom nic nepochybugijc / že to odemně z Lásky přigijti ráčijte / když ne klewety/ ale Mužůw swatých slowa podáwám / a vkazugi / a při tom ponijženě žádám / že W. M. mým láskawým Pánem býti ráčijte se wssemi Pány Bratry a Streycy swými. Datum w Oppoli/ w Domě Vrozeného a Statečného Pana Jana Odrwolffa/ ꝛc. Léta 1607.

W. M. Wždycky wolný slauha/

Bartholoměg Paprocký z Glogol.

Hospodáře s Hostem/ o sedmi skutcých milosrdných.

Hospodář: Medle Bratře/ rádbych aby mi tento Pořádek Cýrkwe wassý wsseckn oznámil/ nebo neslyssým w nij nic takowého / což by mělo býti proti Pánu Bohu / yak nám nassy Kněžij mnoho o nj zlého a nepotřebného smyssleníj obgewugij.

Host: Což má činiti nepřijtel takowý/ kterýž Pána Boha nezná/ ani Duch swatý Páně/ ani Anděl dobrý při takowým nenij / toliko onen který wssemu Národu Lidskému nepřijtelem gest/ ten w Jazyku geho sedij/ a to což rozumij sobě sskodliwého hanij/ Cýrkew swatá poraučij nám plniti skutkůw milosrdných sedm/ o kterých ti powijdati budu / a to neyprwé poraučij: Včiti nevměléhо/ to gest/ takowým oznamowati wůli Pána Boha/ kteřijž geho neznagij/ ani plnij přikázanij geho swatého. A protož skrze Proroka Ezdrásse dij Pán: Imperitos docete libere. Nevměle včte wolně. Ecclesias: také mluwij: Beatus qui enarat Iustitiam auri audienti, Cap: 25. Job oněch swých Přátel žádal řkauc: Docete me, & ego tacebo, si quid forte ignoraui instruite me, Cap: 6. Naučte wy (prý) mne a yá mlčeti budu / a gestliž gsem čeho nevměl/ naučtež mne/ takť bých yá včinil / kdybych newiděl yasného pořádku w Cýrkwi swaté / kterauzto wassy Kněžij haněgij/ sselbych k nim ktomu nowému naučenij / a žádalbych gich o wynaučenij/ ale mně Pán Bůh ostřijhati ráčij/ a bude od gegich naučenij / raděgi wolijm při Cýrkwi swaté Včitelých zůstáwati/ a čeho se od nich naučijm/ to také giným oznamowati budu / podlé naučenij Augustýna swatého / genž dij: Da, & accipe, & iustifica animam tuam, id est verbum doctrine proximis impende, & bonorum operum exempla relinque, vt recipias præmium vitæ æternæ. Augu: Dey (prý) a wezmi/ a vsprawedlni Dussý swau / to gest / vdělůg vměnij twého Blijžnijm twým/ a dobrých činůw twých / přijklady po sobě zůstaw / aby zato wzal mzdu a odplatu žiwota wěčného. Když yak prawij Bernat swatý: Non minus pium est docere animum scientiam, quam præbere æscam corpori. Bern: super Canti: Nenij to (prý) menssý wěc wynaučiti nevmělé

prawé

prawé Ceſky Božij/ aby wedlé wůle ſwaté geho chodijce / ge-
mu čeſt a chwálu wzdáwali/a nežliby dal žiwnoſt tělu lačné-
mu. Nebo y Řzehoř ſwatý dij: Sicut laudabile decretumq́;
eſt, reuerentiam & honorem debitum exhibere majoribus,
ita rectitudinis,& Dei timoris eſt, ſi quod in eis corectione in-
digeret, nulla ſimulatione, poſt ponere, ne totum corpus quod
abſit morbus incipiat inuadere, ſi languor non fuerit in capite
curatus. Grego: in Moral: Yako (prý) chwalitebné zřijzenij
gſau / aby každý poctiwoſt wſſeliyakau ſtarſſým prokazo-
wal/tak také ſprawedlnoſt a bázeň Božij geſt / aby potřebu/
gijcýmu naučenij a naprawenij/ žádným ſpůſobem neodklá-
dal/aby wſſeckno tělo(čehož Pane Bože zachowey) yak ſe to
bylo Czechům ſtalo/ yak ſe Hlawa ſkazyla vzdrawená neby-
la/ o co ſe giné Audy zaſtawowali/Morawa y Slézſko/ do
Krále Giřijho / yakožto do Heretyka/znáti ſe nechtěli / Ma-
tyáſſe ſobě Vhře Králem wolili/ ale wſſak yako Hlawa
ſe ſkazyla / giné Audy ſe od nij zarazyli/ y tak od Láſky Páně
odwrženy. Czehožby mohli ſe káti / znagijce to na Vhřijch/
kteřj také w blud od Sſatana prwé w pokuſſenj vwedeni/ne-
njcko práwě yako w Peklo gich wprowodil/ že giž s Pohany
zůſtáwagij/a s nima pogednau w Propaſti Pekelné půgdau.
Takt Sſatan poſluhowati vmij/ když z Ceſty prawý ſwede/
w bludy co dále wětſſý vwozuge

Druhý ſkutek geſt/Corrigere peccantem, to geſt/
naprawiti hřeſſýcýho/neboť prawij Auguſtýn ſwatý/yak to
máſs činiti takto řka: Corectio eſt, errorem innatum vel
conſuetudine factum freno rationis inhibere. Takto(prý) geſt
naprawiti hřeſſýcýho/ w rozený blud nebo obyčegem včině-
nij Vzdu rozumu zadržowati. A to má každý činiti w Láſce
Bratrſké/ne z hněwu / ne z ffurygi žádné / nebo tenž Augu-
ſtýn ſwatý pijſſýc na ſlowa Apoſſtola Páně k Galatům dij:
Quidquid lacerato animo dixeris,punientis eſt impetus, non
charitas corrigentis, dilige & dic quicquid voles. ſup: Epiſto:
ad Gallatas. Co (prý) koli komu gſauce hněwiwým po-
wijſs/ toť nenij miloſrdné naučenij / ale hněwiwé treſtánij.
Protož chceſſli dobře včiti / čiň naučenij z Láſky a miloſti / a
mluw co chceſs / toliko prawdu prokazugijc. A protož y ty
mně za zlé neměg/geſtliž čaſem promluwijm co tobě nelibého/
tak to

tak to býti muſý/když ſe oprawdě dowěděti chceſs / nebo tenž
Auguſtýn ſwatý raddu dáwá řkauc: Raro & magna neceſſi-
tate obiurgationes adhibendæ ſunt , ita tamen , vt in is etiam
ipſis, non nobis ſed Deo ſeruiatur inſtemus. Idem lib: de Serm:
Dei. Zřijdka a za welikau potřebu máſs tam přidáwát / y
to wſſak tak aby ſy w tom ne ſobě ffolku činil / ale Pánu Bo-
hu ſlaužil/ nebo Pijſſýc ku Bonifaciuſowi Papeži takto dij/
když proti Donatiſtům ſe byl zazlel / neb ti také byli Herety-
cy/tak mu pijſſe: Moleſtus eſt medicus furenti frenetio , &
pater indiſciplenato filio, ille ligando, iſte cædendo, ſed ambo
diligendo , ſi autem iſtos negligant , & perire permitant, iſta
potius falſa manſuetudo crudelis eſt. Idem ad Bonifa: de
Correctione Donatiſtis. Welmi (prý) nenáwiditedlný bý-
wá Lékař hněwiwému ſſálency/ a Otec také Synu / když ſe
včiti nechce/on proto ſe wázat ho poraučij/a ten proto že ho
práti welj/a mlátiti/wſſak to(prý)oba z láſky činij/ nebo kdy-
by gich tak zanechali/ a gich zahynauti dopuſtili / takowá ge-
gich Láſka proti nim / vkrutná a nemiloſtiwáby byla / po-
třebij tehdy oprawowati každého/wſſak ſſetrně/nebo dále dj:
Ne putes te amare ſeruũ,quando eum non cædis,aut tunc ama-
re filium,quando ei non das diſciplinam,aut tunc amare quan-
do eum non corripis. Non eſt iſta charitas ſed languor. Idem.
Nedomnijwey ſe (prý) aby milowal ſlužebnijka ſwého / když
ho z prowiněnij netreſceſs /ani ſe take domniwey abys Syna
milowal/když gemu kázně a naučenij nedáwáſs/a na dobré
ho newedeſs/tak yak potřebij a náležij / geſtliž nechce zdobré
wůle/přikladey toho čeho potřebij/to geſt ſlow/y palice/nebo
geſtliž toho nečinijſs/tak wěz že to nenij láſka/ale pauhá zloſt.
Yak mluwij Ambrož ſwatý: Plus proficit amica correctio,
quam accuſatio torbulenta, illa pudorem in cuttit, hæc in-
dignationem mouet. Ambro: ſuper Lucam. Wijcegij (prý) ku
požitku gde Přátelſké treſtánij / nežli ſwarliwé obžalowánij/
nebo ono ſtydu přidáwá / to pak hněw plodij / tak tehdy
činiti nám náležij / abychom wůli Božij naplňowali / yak
v ſwatého Mathauſſe poručenij od Spaſytele máme kdež
dij: Si peccauerit in te frater tuus corippe eum interte, &
ipſum ſolum. Capit: 18. Geſtli hřeſſij proti tobě Bratr

twůg / potrescy ho mezy nim samým a tebau. A w Knihách Mogžijssowých / genž gim řijkagij Leuiticus, také napsáno: Non oderis fratrem tuum in corde tuo, sed publice argue eum, ne habeas super illo peccatum. Capit: 19. Nebudess (prý) mijti w srdcy swém w nenáwisti Bratra twého / ale zgewně potrescy ho / aby neměl nad njm hřijchu. A protož y ty přigijmeg za dobré / coť se oznamuge k dobrému twému / to giž wěz.

Hospodář: Nenij se oč hněwati kde se prawda mluwij / praw toliko co dále gesstě za skutek gest třetij.

Host: Potřebnému Raddy vdělowati poraučij / toliko Raddy zdrawý a ne proti Pánu Bohu / ani Pořádku Cýrkwe swaté / aby se tak nestalo / yak Pán skrze Ezayásse Proroka křičij řkauc: Væ filij desertores, dicit Dominus, vt feceretis consilium & non ex me. Běda Synowé genž gste mne opustlli / činili gste Raddu a ne ze mně: Opustili gste mne / Důmm můg / Cýrkew mau / a k wystawenij giných / dáli gste raddu / a ne zmé wůle / čtěte sobe v Ezayásse Proroka / Kapit: 30. A protož náležij každému oznamowati wůli Božij / těm genž toho potřebugij / magic pozor na slowa Ambrože swatého genž dij: Quid tibi prodest habere sapientiam, si consilium neges? Si consulendi copiam includas, clausisti fontē, vt nec alijs influat, nec tibi prosit. Amb: de Offic: lib: 8. Coť to (prý) platno gi že máss rozům / když se zbraňugess raditi přijteli twému / nebo kdy w sobě tu raddu tagjss / zawřels Studnicy nebohý Człowěče / že ani giným ku požitku / ani tobě ku platnosti nenij. Mnoho na tom náležij / kdo dobré raddy propůgčij přijteli / yak tenž Abrož swatý mluwij: Quanto vtilius Regem pharaonem Ioseff consilio juvit, quam si pecuniam contulisset. Pecunia enim vnius Ciuitatis vbertatem non reddimeret, & prospicientia Ioseff, totius Egipti per quinquenium famem repulit, facile enim pecunia consumitur, consilia vero exhauriri nesciunt, hæc vsu augentur, pecunia minuitur, & cito deficit, vt quo pluribus largiri volueris eo pauciores ad iuues, & sæpe tibi desit, quod alij conferendum putaueris: Consilij opisque colatio, quo in plures difunditur, eo reddundantior manat, & in suū fontem recurit. Idem ibid:

Mnohém (prý) vžitečněgssý byla dobrá radda Jozeffowa Faraonowi / než aby mu byl nesčislnau summu Peněz dal / nebo by byl penězmi gednoho mijsta dostatečně wyplatiti nemohl / a opatrnost Jozeffowa skrze pět Leth / wsseckn Egipt od hladu zachowala. Snadně se Penijze strávij / ale dobré Raddy žádný wyprázdniti nemůže / Peněz častým vžijwánijm vbýwá / a když mnohým chcess napomáhati / tim gich méně retugess / Raddy pak vdělowánijm / čjm wijcegij wssem z Lásky vdělugess / nikdá gi nevbýwá / nýbrž po každé gi wjce a wijce přibýwá / a do swého Zředla se nawracuge / odkud wyssla. Hledey tehdy každý dobrého Porádnijka / abys pro geho zlau a ne oprawdowau Raddu / a naučenij nezahynul. A toť Rzehoř swatý tak oznamuge řkauc: Nullus fidelior ad consilium tibi potest esse, quam qui non tua, sed te diligit. Gregor: in Regist: lib: I. Žádného (prý) wěrnégssýho ku poradě mijti nemůžess / nad toho kdo ne twého sstěstij / ne twých Peněz / ale tebe samého milownijkem gest.

Hospodář: A yak že každý Kněz chce bráti / tak nassy yak wassy / wssyckni proto naučenij dáwagij / aby gim také dáwáno bylo.

Host: Takť gest Bratře dáwno powědijno / kdo Oltáři slaužij / nechť také z Oltáře žiwnost má / než tu potřebij wěděti komu dáti / bráti Chleb Synowský / a dáwati gey Psům / nenij dobře / hledeyte wám Včitelůw dobrých a oprawdowých / ne takowých bludnijkůw a Setkářůw / ale ctných a Boha bogijcých Mužůw / ne těch Pochopůw Czertowých / mezy kterými ani Rzádu / ani srownánij nenj / ostatek se domegssley.

Cztwrtý skutek milosrdný gt / Consolari aflictum, To gest / těssyti zarmaucené. Nebo to Pán Bůh od nás mijti žádá a chce / yak Ecclesiastes w Rozdijlu sedmém oznamuge w tom wůli geho řka: Non desis plorantibus in consolatione, & cum plorantibus ambula. Neobmesskáwey pláčliwým a zarmauceným k potěssenij / a s plačicými chod. A proto k tomu tak dij Isidorus Muž swatý: Amicitia & prosperas res dulciores facit, & aduersas communione temperat, & le-

niores reddit, quia dum in tribulatione amici, conſolatio adiungitur, nec animus frangitur, & minus eadem patitur. Iſidor: de Summo bono lib: 3. Přátelſtwij (prý) ſſtiaſtné wěcy oſladčuge/ a protiwné ſlaučenjm ſpolečným mijrné y lechčegſſý činij/nebo (prý) kdy na tento čas přátelſké potřeſſenij přiſtaupij/tehda ſe dobrý aumyſl nekazý/y tak mnoho Boleſti a zármutku neceytij. A když toho potřebuge žiwot Lidſký/yak Ambrož ſwatý dij: Solatium huius vitæ eſt, vt habeas cui pectus tuum apperias, cui arcana comunices, cui ſecretatui pectoris commitas. Ambro: Potřeſſenij (prý) toho Swěta geſt/aby ſy měl komu ſrdce ſwé otewřijti/ tagemſtwij ſrdce twého oznámiti/a tegnoſti twoge zgewiti.

Paraučij také trpéliwé ſnáſſeti každau křiwdu/ a wſſak tak yak Geroným ſwatý na tyto ſlowa dij: Ferre patienter iniurias. Meam iniuriam patienter ſuſtinui, impietatem contra Deum ferre non potui. Mau (prý) křiwdu gſem trpěliwě ſneſl/ ale (prý) zloſti proti Pánu Bohu ſtrpěti gſem gi nemohl. Nakož ſe toho žádnému dobrému Včiteli trpěti nenáležj/yak dij Chryzoſtom ſwatý: Diſcamus exemplo Chriſti noſtras iniurias, magnanimiter ſuſtinere, Dei autē iniurias, nec vſque ad auditum ſuffere, nam ſi in iniurijs proprijs laudabile eſt, patientiam tenere, iniurias autem Dei patienter ſuſtinere minus impium eſt. Chriſoſtom: ſuper Math: Včme ſe (prý) přijkladem Kryſta Pána/wſſeckny křiwdy naſſe zmužile ſnáſſeti/ale křiwdy proti Pánu Bohu/ani ſamým poſlauchánijm netrpme/nebo to geſt wěc bezbožná a zlá.

A také na ochránu Blijžnijho nemáme leniwij býti/ nebo prawij Tullius: Qui non deffendit nec obſiſtit iniuriæ ſi poteſt, tam eſt in vitio quam ſi parentes aut amicos, aut patriam deſerat. Tul: de Offic: Kdo nebránij/ani ſe zaſtawij o křiwdu geſtli může/w tak weliký hřijch vpadá/yakoby Rodiče a Přátely ſwé/a neb ſwau milau Wlaſt opuſtil.

Páté paraučij / Remittere offenſam. To geſt. odpuſtiti prowiněnij/yak Apoſſtol k Židům pijſſýc dij: Recogitate enim eum, qui talem ſuſtinuit à peccatoribus aduerſus ſemetipſum contradictionem, vt ne fatigemini animis veſtris defficientes. Ad Hebre: 12. Cap: Cžaſto ſe (prý) rozpomijnegte/na onoho kterýž od hřijſſných/ takowé trpěl proti ſobě odmlau-

odmlauwánij/abyſſte ſe netrápili na ſwých myſſlenijch vſtáwagijce. Sſkodliwý tehdy hněw geſt proti Bližnijmu / yak prawij Auguſtýn ſwatý: Sicut acetum corumpit vas, ſi diutius ibi fuerit, ſic ira corumpit cor, ſi in alium diem durauerit. Nako (prý) Ocet kazý nádoby / když w nich dlauho ſtogij/tak také hněw kazý ſrdce/geſtli w něm do zeytřij zůſtáwá. A protož napomijná Ambrož ſwatý řka: Reſiſte iræ ſi poteſt, cæde ſi non potes. De Offic: Hněwu geſtli můžeſs protiw ſe/ geſtli pak nemůžeſs/odſtup naſtranu.

Ržehoř ti také ſwatý naučenij dáwá: Quoties ira animum tuum inuadit, mente edoma, vince te ipſum, differ tempus fororis, cum tranquilla mens fuerit, fac quod placet. Greg: in Moral: Kolikrát ti hněw přijgde na myſl / tolikrát ho ſkrotř rozumem/ zwijtěz ſám ſebe/ odlož čas hněwu a prchliwoſti/ a když budeſs ſpokogený aumyſl mijti/tehda čiň wedlé twé ljboſti. Ted gich máſs pět.

Sſeſté máſs poručenij/ modliti ſe za žiwé y za mrtwé/y za ty kteřijž co nelibého dělagij.

Hoſpodář: Rád vſlyſſým yak mi to wywedeſs/ coza vžitek mrtwij magij / kdy ſe za ně modljme/geſtliž ſámi ſobě něco dobrého neſpůſobili žiwj gſauce.

Hoſt: Nakž gſem toho wſſeho dowedl / Pijſmy ſwatých Mužůw/takž y to wywedu/že to ne za nás powſtalo/ y za nás ſe ne dokoná / poručeno nám v Mathauſſe ſwatého / w Rozdijlu pátem: Orate pro perſequentibus & calumniantibus vos, Math: Cap: 5. Modlte ſe za protiwnijky y za hánce waſſe.

K Filipenſkým také dij Apoſſtol: Scio enim quia hoc mihi proueniet ad ſalutem per veſtram orationem. Cap: 1. Wjm otom / že mi to přijgde k ſpaſenij ſkrze waſſy Modlitbu. To Apoſſtol Páně wěřil / čemu ty wěřiti nechceſs.

K Ržijmanům pak pijſſe w Rozdijlu 15. Obſecro vos itaꝗ; fratres per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, & per charitatem ſancti Spiritus, vt adiuuetis me in orationibus veſtris pro me ad Deum. Protož (prý) wás proſým Bratřij ſkrze naſſeho Pána Gežijſſe Kryſta/a ſkrze Láſku Ducha S. abyſſte mi pomáhali Modlitbami ſwými/za mně ſe modljce

Pánu

Pánu Bohu. Newěřjte wy Pánu Bohu/ani Apoſſtolům ge⸗
komuž wěřiti chcete: ginij Mužij ſwatij také nám naučenij
dáwagij/yak Ambrož ſwatý dij: Si pro te rogas tantum, pro
te ſolus rogabis, ſi autem pro omnibus rogas, omnes pro te ro-
gabunt. Geſtli (prý) ſám ſe za ſebe modlijſs/ ſám za ſebe toli⸗
ko proſýſs/ a geſtli (prý) za wſſeckny/ wſſyckni ſe také za tebe
modlij. Dále také dij: Multi animi dum congregantur, vna-
nimes fiunt, multorum præces impoſſibile eſt contemni. Idem
de Pœnitentia. Když ſe (prý) mnoho wěrných a pobožných
Křeſtianůw ſhromáždij/a w gednoſtegné modlitbě trwati
budau/nenij wěc možná / aby žádoſtij gegich Pán Bůh měl
pohrdati. Wěda giž Bratře že to geſt wůle Božij / abychom
ſe gedni za druhé modlili / kteréhož modlenij Řzehoř ſwatý
takowý nám požitek oznamuge řka: Quiſquis pro alijs inter-
cedere nititur, ſibi potius ex ipſa Charitate ſufragatur, & pro
ſemetipſo tanto exaudiri meretur, quanto magis deuote pro
alijs intercedit. Gregor: Kdo koliw (prý) za giné ſe ſnážně
modlij a přimlauwá / ten ſobě ſám takowau Láſkau mnoho
napomáhá / a tim ſpijſſegij modlitba geho wyſlyſſána bywá
od Pána/čijm wijcegj a wraucněgij za giné ſe modlij a proſý.

Hoſpodář: To giž žiwj žiwým pomocy mohau/
vmrlým newijm yak / nezdá mi ſe aby mu co mohl nápomo⸗
cen býti.

Hoſt: Wám wſſecknо yako wěřjte/tak mjti budete/
my Cýrkwe ſwaté poſlauchagijce/ wěřijme také že ſe nám do⸗
bře wſſeckno nahradij/ yak za žiwota tak po ſmrti/ gſme toho
pewni / že wſſeckno oč žádáme/ v Pána Boha obdržijme.

W Knihách Machabeyſkých druhých / w Rozdijlu 12.
o modlenij za mrtwé takto: At vero fortiſſimus Iudas hor-
tatur populum conſeruare ſe ſine peccato, ſub oculis videntes
quæ facta ſunt pro peccatis eorum, qui proſtrati ſunt. Et facta
collatione duodecim millia drachmas argenti, miſit Ieroſoli-
mam offeri pro peccato Sacrificium bene, & religioſe de Re-
ſurectione cogitans. Niſi enim eos qui ceciderant reſurectu-
ros ſperaret, ſuperfluum videretur & vanum, orare pro mor-
tuis, & quia conſiderabat, quod hi qui cum pietate dormicio-
nem acceperant, optimã haberent repoſitam gratiam. Sancta
ergo

ergo & ſalubris eſt cogitatio pro defunctis exorare, vt à pec-
catis ſaluantur. 2. Machab: Cap: 12. in fine. Yak (prý) ney⸗
ſylněgſſý Jůdas po ſlawném wijtězſtwij napomijnal Lid aby
ſe zachowali bez hřijchu/před Očima toho/který wſſeckno wi⸗
dij/znagjc to co ſe ſtalo/pro hřijchy těch co zbitj byli. A protož
za dobrau a ſpaſytedlnau wěc poznawſſy/ ſebraw dwanácte
Tiſýc Hřiwen Střijbra/poſlal do Geruzaléma/aby byli obě⸗
towané za hřijchy mrtwých/dobře a wěrně drže o zmrtwých
wſtánij/nebo kdyby neměl naděge že wſtanau zmrtwých kte⸗
řijž zbiti byli/zdálo by ſe žeby daremné a nevžitečné bylo/mod⸗
liti ſe za mrtwé / ale že wěděl / že ti kteřij v Wijře a w Nábo⸗
ženſtwij dobrém pomrau/wýbornau magij miloſt ſloženau.
Protož ſwaté a ſpaſytedlné geſt pamatowati na mrtwé / a za
ně ſe modliti/aby od hřijchůw byli ſproſſtěni. Kdo tehdy vmře
w ſwaté Katholické Wijře / pomůže tomu Modlitba naſſe
po ſmrti/ ale za Heretyka ſe Modliti wěc nepodobná/ aby ho
kdo mohl retowati/yak o tom wijcegj powijm. Poſlauchey
oto ſlow Muže ſwatého / genž takto dij: Diem mortis ce-
lebramus, quia non moriuntur ij qui mori videntur, propte-
rea & memorias ſanctorum facimus, & parentum noſtrorum
vel amicorum in fide morientium, deuote memoriam agimus,
tam illorum refrigerio gaudentes, quam etiam nobis piam
conſumationem in fide poſtulantes, ſic itaque non diem nati-
uitatis celebramus, quia in perpetuũ viuent ij qui moriuntur.
Orige: in Iob. lib: 3. & in Pſalmo 38. Den (prý) Přátel na⸗
ſſých připomijnáme / že wijme že nevmijragij ti / na kteréž
vmrlé hledijme/ a protož y památky ſwatých činijme/ Rodi⸗
čůw y Přátel naſſých v Wijře ſwaté zemřelijch / nábožné pa⸗
mátky gegich připomijnáme/tak ſe radugijce z gegich odpoči⸗
nutij/yako ſámi ſobe/dobrého a pobožného ſkončenij v wijře
ſwaté žádagijce/ netak odprawugeme den narozenij / nebo
Człowěk k nauzy a bijdě ſe rodij/ti (prý) genž vmijragj k wě⸗
čné radoſti gdau / y wěčně žiwi gſau.

Ano také máſs Chryzoſtoma ſwatého/genžť o tom ozna⸗
muge proč ſe modlijme za vmrle takto řkauc: Cur poſt mor-
tem tuorum pauperes conuocas, cur præſbyteros vt pro eo ve-
lint orare obſecras, non ignoro te reſponſurum, vt defunctus
requiem

requiem addipiſcatur, vt propitium Iudicem inueniat. Chriſo: in Math: Cap: 9. Homil: 32. Proč proſým tě po ſmrti twých Přátel/ milých Rodičůw/ chudé a potřebné ſwoláwáš/ proč Kněžij aby ſe za ně modlili proſýš/ wjm to že mi odpowijſš: proto/ aby zemřeli w Pánu Bohu/ doſtali ſe do odpočinutij wěčného/ a aby neyſprawedliwěgſſýho Saudce miloſtiwého ſobě měli.

Hoſpodář: Yáť widijm ginác od těch Mužůw ſwatých/ nežli ſlyſſým od naſſých Kněžij/ kteřij o tom nic neſmeyſſlegij a prawij že to waſſy Kněžij ſobě pro požitek ſmyſlili.

Hoſt: To dobře ſlyſſš/ yak ſe to dáwno začalo/ ne od Kněžij ale od Boha ſamého/ kterýž wzdycky od ſtwořenij ſwého wſſeliyakými ſpůſoby chce býti Chwálen/ a Láſky aby od něho žádali/ o přijſtup do chwály ſwé. Ale to wſſeckno ſpráwa onoho nepřijtele naſſého brogij/ yak prawij Damaſcenus ſwatý: Serpens ille cuius ſtudium eſt bona Deoq; accepta vitiare, iugalare, hoſtilesq; dolos aſtruere, qui & fraterna charitate precellitur, fide diſrumpitur compaſſione rottatur, vti eſt prevaricator legum, non nullis inſpirat figmentum, adulterinū alienum ſacrisq; conſtitutionibus aduerſum, nempe bona grataq; Deo opera omnia defunctis nihil prodeſſe. Videntur. Damas. Had (prý) onen/ gehožto wſſeckna pře a ſtaroſt wždycky geſt/ aby wſſeliké dobré činy a ſkutky Pánu Bohu přijgemné/ a lijbezné/ wnic obrátil a zhaněl/ ten zálohy ſtrogij/ wěrným a Bohabogijcým ſe Křeſtianům/ a ge od dobrých ſkutkůw odweſti přemeyſſluge/ ale při mnohých ſwau chytraloſtij nic neproſpijwá/ geho ſmyſlům chytrým/ wijry nedáwagj/ nebo tu widij a znagij/ čehož on zbraňuge/ dobrých ſkutkůw a Pánu Bohu milých/ za vmrlé činiti zapoſměch to ſkrze ſwé Pochopy opowijdagijc/ nepowoluge a bránij.

Ono máš yak Ambrož Muž ſwatý/ kterýž wewſſý Cýrkwi ſwaté za Slaup geden nařijzen geſt/ tak ſe modlil/ gſauc Biſkupem/ za Bratrem ſwým zemřelým těmito ſlowy: Tibi nunc omnipotens Deus inoxiam comendo animam Satyri fratris mei, jam vita defuncti, tibi hoſtiam meam offero, cape propitius ac ſerenius fraternum munus Sacrificium Sacerdotis, hæc mei libamina iam permitto. Ambro: ſuper Obitum Fratris. Tobě nynij Pane Bože wſſemohaucý newinnau Duſſy

Duſſij Satyra Bratra mého giž z toho bijdného Swěta zeſſlého poručým/ Tobě tu Obiet mau Offěrugi/ přijgmi Miloſtiwě a dobrotiwě Braterſký dar Kněze Služebnijka twého/ kterauž nijm Obětugi. Okáž to Kněžy ſwému geſtli tomu newěři/ aby ten Muž Swatý obdržel čeho neměl v Pána Boha Modlitbu y Oběti ſwau/ může on nikda Pyſka ſwého neotwjrat/ aby co v Pána obdržet mohl.

Modlitba také tohož ſwatého Biſkupa byla takowá při pochowáni Theodoſyuſa Cýſaře těmito Slowy. Da requiem Seruo tuo Theodoſio, requiem quam preparaſti Sanctis tuis, illo conuertatur Anima eius vnde deſcendit. Idem ſuper obitum Theodoſij Imperatoris. Deyž odpočijnuti wěčné Služebnijkowi twému Theodoſyuſowi/ day gemu odpočinuti kteréžs zhotowal Swatým twým/ deyž ať ſe tam nawrati Duſſe geho odkud zſtaupila. Newěř tehda aby ſe co daremně dálo w Cýrkwi ſwaté/ nebo nás wtom vpewňuge Auguſtýn Swatý w liſtu ſwým kdež takto dij. Oblationes pro Spiritibus dormientium ipſos vere aliquid juuare credendum eſt, oblationes & diſtributiones quæ fiunt pro defunctis non parùm conducunt etiam his qui in grauibus peccatis mortui ſunt. Non omnino igitur poſt quam occidit mittit in Gehennam, ſed poteſtatem habet mittendi. Auguſt: in Epiſt: 64. Oběti kteréž ſe děgi za Duſſe wěrných z tohoto Swěta zeſſlých/ wěřiti máme/ že gijm ſau k weliké pomocý/ Oběti a rozdáwani Almužen/ kteréž ſe za duſſe gegijch dáwagi/ ſau gijm welmi proſſpěſſné/ A ne toliko tým genž w menſſých Hřijſſých zemřeli/ ale y tým/ kteřij w těžkých/ to geſt w Smrtedlných pomřeli. Nebo Pán Buoh Wſſemohaucý ne po gednu tak Czlowěka vmrtwi/ zwlaſſtě Cýrkwe Swaté poſluſſného/ a do ohně wěčného odſýla/ má moc do něho vwrcy/ a zaſe wywéſti/ potreſtawſſij za ſwauwolnoſt yak zauffalého.

Hoſpodář Žiádné zde zmjnky o Očijſtj nenj/ yak waſſý Kněžij o nijm rozprawěgi a hrozy.

Hoſt: Wſſeckno wám potřebj wyyadřjti po waſſý wuoli/ což nerozumijš/ co ſe zde mluwij/ o to poſluchay geſſtě Auguſtýna Swatého/ coť prawij.

 Tempo-

Temporarias pœnas alij in hac vita tantùm, ali j poſt mortem, alij & nunc, & tunc verum tamen ante Iudicium illud Seue-riſsimum nouiſsimumq; patiuntur, non autem omnes veniunt in ſempiternas pœnas, quæ poſt illud Iudicium his ſunt futuræ qui poſt mortem ſuſtinent temporales, nam quibusdam quod in iſto non remittitur, remitti in futuro ſeculo, Auguſt: lib. 21. de Ciuitate Dei. **Do čaſné (prý) muky ginij wtomto žiwotě toliko/druzý pak po Smrti/ginj nynij y potom trpěti budau/ ale wſſak před oném hroznem a neyposledněgſſým dnem ſau-dným/to trápeni ſnaſſeti budú/nebo newſſechni doſtawagi ſe do wěčných muk/kteřž po onem poslednjm ſaudu/na ty tolko přigdu/ kteřj zde treſtáni nebyli/nebo co ſe některým natomto Swětě neodpauſſti/bude gim odpauſſtěno w onen čaſs z La-ſký ſpaſytele naſſeho. Ale že gſme tu mluwili o Modlitbách za vmrlé/ tehda geſſtě připomenu Slowa téhož Auguſtýna Swatého/genž piſſic na Slowa Apoſſtola Páně w kazánij ſwým/ 32. takto dij:** Non omnino ambigendum eſt, iſta pro-deſſe defunctis, ſed talibus, qui ita vixerint ante mortem, vt poſsint eis hæc vtilia eſſe poſt mortem, nam qui ſine fide quæ per dilectionem operatur, eiusq; Sacramentis, de corporibus ex-ierunt, fruſtra illis à ſuis huiusmodi Pietatis impenduntur offi-cia, cuius dum hic eſſent pignore caruerunt, vel non ſuſcipien-tes, vel in vacuum ſuſcipientes Dei gratiam, & ſibi non Miſeri-cordiam theſauriſantes ſed iram. Non ergo mortuis noua me-rita comparantur, cum pro eis boni aliquid operantur ſui, ſed eorum præcedentibus conſequentia iſta redduntur. Idem de verbis Apoſt: Serm: 32. **Nemáme wtjm (prý) nic zauffati a ſmý-ſſleti/aby to modleni platné a vžitečné býti nemělo vmrlým/ ale wſſak tolko tjm/kteřj za žiwobýti ſwého tak ſe řýdili/a wě-řili že gijm to vžitečné bude po ſmrti/ nebo kdo bez wijry kte-rá ſe puoſobj ſkrze Láſku/a bez včaſtenſtwj giných Swatoſti z tohoto Swěta zchazý/nadarmo gijm od gegich přátel tako-wau pamatku/y takowé Modleni a Almužny dáwani čjněné býwagi/ poněwadž ſau o tijm nic neſmeyſſleli za žiwobýti ſwého/ nepřijgimagic a nebo ſnad nadarmo přigijmagjc Lá-ſku Božij/ kterauž gijm ku obdrženi a do ſtani žiwota wěčného prokázal/ A protož ſobě ne Miloſrdenſtwj zhro-mažďo-**

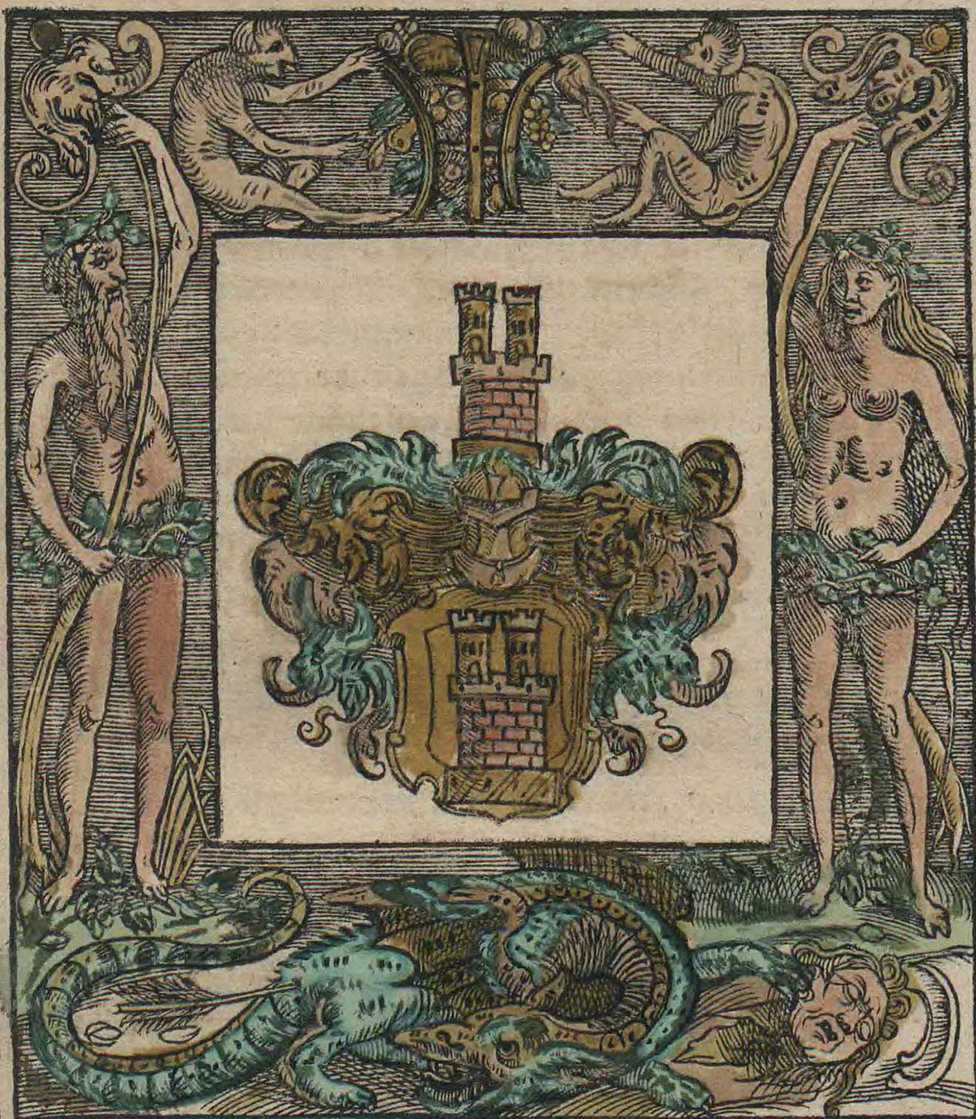
mažďowali/ale hněw Božij wěčný. Protož wěř/ yak dij ten-to ſwatý Biſkup Auguſtýn/že to ne nowo ſmyſſleno a poſta-noweno takowé modlenij za vmrlé/za kterých Duſſe něcokoli dobrého dělagij/ale za prawé ſtarobilé včenij a nařijzenij / po-dlé gegich prwnij Wijry / to ſe gim tim platij a nahrazuge / a waſſých Kněžij Wijra giſtě gich nemeylij / že ani oněm/ ani wám/Včitelům gegich žádného požitku nevčinj/y dobře děláte/ že ticho ſobě do Kutůw táhnete. My wěřijme w Cýrkwi ſwaté wſſeobecné wſſeckno nám ku ſpaſenij nařijzeno geſt/ y nedaremně ona ſwatá Žena Matka Auguſtýna ſwatého/kte-rá v Pána Boha takowau Swátoſt wyproſyla Synu / ne-bo také byl prwé bludem zaražený. A protož při ſwé ſmrti oto neywijc proſyla řkauc: Ponite inquiebat diua monca hoc corpus meum vbicunq;, nihil vos eius cura conturbet, tantum illud vos rogo, vt ad Domini Altare memineritis mei, vbi fue-ritis. Auguſt: lib: 9. Confeſſi: Cap: 11. **O tož hle máſs giž twogi Kněžij / co oni prawij proti tomu modlenij za vmrlé/ že nenij z weymyſlů/ ale zdáwného naučenij od Pána Boha/ a od ſwých předkůw nařijzeno magij. Máſs na ten čas doſti.**

Hoſpodář: Ale wſſak geſſtě toho nenij konec /bu-deſs mi co dále o tom Pořádku rozpráwěti.

Hoſt: Zeytra také dá Pán Bůh / o ſedmi ſkutcých Tělěſných prawitit budu/neničko měg ſe dobře.

Hospodáře s Hostem/ o sedmi skutcých Tělesných. Pod Erbem a Rodem Panůw Rassycůw z Rassyc/ rc.

S onim Králem slawnym Bolesláwem/
W potřebách gsauc: okázal se prawým
Synem: Rek wzáctný a ochrána Wlasti/
Yako Curtius, druhý/ do Propasti/
Nad Rzeku Odru/ v Zámku Nowého/
Wběhl dokazugjce hrdinstwj swého/
Nad Nepřátely genz ho posést chtěli/
Nic nezgednawssy odstaupit museli/
Zato ozdoben tim znamenjm wěčně/
Že činil yak Rek o swau Wlast statečně.

K Vrozenému/ a Statečnému Pánu Giřijmu Rassycowi z Rassyc/ a na Gassowicých a Rudné/ rc.

Na ten čas Saudcy Zemskému/ swému láskawému Pánu a Přjteli. K giným také Panům Bratrům a Strycům geho/ mně Laskawým Panům a Přátelům.

Ak yak gsem Wassj Milosti zastal w pořadku na Saudu zemském/ na lewé stránce třetjho od Vrozeného a Statečného Rytjře/ Pana Wáclawa Sselihy/ Kanclijře neywyšsjho těchto Knijžectwij/ a neymilegssjho Pana Otce W. M. Nehodilo mi se také W. M. pominauti/ a w tom mým Sstambuchu/ při tom rozmlauwánij Hospodáře s Hostem/ mezy giné neposadit/ yak Tytule tak také y Erbu slawného Wassych M. z kteréhož stkwijt od mnoha Set Leth račijte/ pro hrdinské činy/ y pro giné mnohé a wzácné zaslauženij slawnych Předkůw swých/ o kterých nám mnohé paměti rozpráwěgi/ wzlásstě za Panowánij Wladislawa Knijžete/ okolo Léta Páně 1255. O Panu Otowi a Rudolffowi Rassycých/ kterým gmenowané Knijže powolil osazowati w práwě německém Wesnice Rudnijk/ Střijbrnijk/ y Medary/ také Léta Páně 1307. za Panowánij Leska Knijžete/ Pana Petra Rassyce/ Syna Ssteffanowého/ genž byl Raddau gmenowaného Knijžete/ kterýž potom/ nebo giž Syn geho byl Raddau Mikulásse Knijžete Ratibořského a Opawského/ Léta Páně 1343. Také Pana Ssteffana Rassyce/ genž byl Raddau Knijžete Jana/ okolo Letha Páně 1379. kterýž potomně byl Kaupil Gassowice Letha Páně 1419. v Kněžny Markéty Ratibořské/ Léta Páně 1450. Byl také Pan Gindřjch Rassyc Raddau/ giných potom mnoho Dědůw a Pradědůw/ W. M. na tom mijstě kdež W. M. nenijčko seděti račijte/ seděli/ čehož yá na ten čas pro krátkost wijce oznámiti nemohu/ k giné to prácy swé zachowám/ zde na ten čas toliko vpřijmnau chut swau W. M. wijce okazugijc/ tu Cžástku toho rozmlauwánij/ pod Tytulem W. M. podati mi se zdálo/ tak se domnijwagijc/ že W. M. z Lásky přigijti račijte/ a přehlijdnete: zatjm y poznáte gestliž co nehodného a nepořádného w Cýrkwi swaté Katholické gest/ od kteréž Lidé Pána Boha neznagijcý ani Ducha swatého nemagijcý odwesti vsylugij/ ale W. M. wspomenuwssy na tak wzáctné Předky swé/ kteřijž v Wijře té swaté žiwi byli/ od nich se nepustite/ ale s nima společně/ yak za žiwobyti Králům a Knijžatům pozemským wěrně/ a Králi wssech Králům stále slaužili/ a s nim nenijčko přebýwagij/ tak také y W. M. sslapěgemi gich gdauce/ ginače nic tomu wěřte/ k tomu mijstu deyž Pán Bůh aby gesstě podlauhých časých přigijti račijte. A zatjm ponijženě prosým/ w staré Lásce swé račte mně služebnijka swého mijti/ o čež y potřetij prosým. Datum w Oppoli/ w Domě Pana Jana Odrwolffa z Důlné Stradomě/ a na Vrbanowicých Létha Páně/ 1607.

W. M. k službám wolný/

Bartholoměg Paprocký z Glogol.

Hospodáře s Hostem / o sedmi skutcých Tělesných.

Hospodář: Wstáweg Hosti / yak gsy řekl odprawůg se w tom cos mi připowěděl / a o tom swým Pořádku dokonce mi oznamůg.

Host: Yá gsem / na tom gest / abych tomu za dosti včinil / toliko dey Bože / aby ty poslauchawsse / tak se w tom zachowal / a to poraučij Cýrkew swatá dáwati Pokrm Lačným / yak čteme o tom v Ecclesi: w Rozdijlu 14. kdež takto dij: Secundum vires tuas da pauperibus. Podlé (prý) možnosti twé dáwey chudým. Aposstol k Galatům pijssijc w Rozdijlu osmém takto dij: Bonum autem facientes non defficiamus, tempore enim suo metemus non defficientes. Dobře (prý) činit nevstáwegme / nebo wijm že času swého žeň mijti budeme hognau / a nevstáwagijcý.

Salomon w přijslowijch také dij: Qui despicit proximum suum peccat, qui autem miseretur pauperis, beatus erit Cap: 14 Kdo (prý) pohrdá Bližnijm swým hřessý / ale kdo se slitugе nad chudým / Blahoslawenym bude. A protož Ambrož swatý krátce to odprawugijc dij: Omnis summa disciplinæ Christiane in pietate est, & in misericordia. Wsseckna (prý) Křestianská nasse Ctnost / na milosrdenstwij náležij.

Chryzostom swatý pijssijc na slowa Mathausse swatého takto dij: Misericordia est salutis presidium, fidei ornamentum, propiciatio peccatorum, hæc est quæ Iustos probat, sanctos roborat, Dei cultores ostentat. Chrisost: super Math: Milosrdenstwij (prý) gest ochrána a retuňk nassého spasenj / Wijry swaté ozdoba / hřijchu odpusstěnij / tať gest která sprawedliwě stwrzuge / swaté vpewňuge / a milownijky chwály Božij vkazuge.

Druhý skutek milosrdenstwj tělesného gest / žijzniwé napágeti. Dare potum sitienti. O tom skutku Spasytel mluwj / v Matthausse swatého: Quicunque potum dederit vni exminimis istis Calicem aquæ frigide, tantum in nomine discipuli, Amen dico vobis, non perdet mercedem suam. Tu se nech přislauchá Heretyk / který sobě lechce opowážij swaté Páně / co Pán a Spasýtel náss prawiti ráčij řkauc: Kdo (prý)

(prý) koli da pijt gednomu z malíčkých těch Kofflik Wody Studené / toliko we gméno Včedlnijka / za prawdu prawjm wám / nestrati Nahrady swé.

Hospodář: Wssak také Krystus byl Včedlnjk Wjry Swaté / on to k sobě mluwi / gména Boha Otce nezpomjnagic.

Host: Wěděl sem yá to že takowau obránu Diabel měl nagjti proti tjm Slowům Páně / ale ty gemu Wjry nedáway / nebo o tom wěz že Pán důkladně wssudy na geho Fortele o wsseckněm nám prawj. Kde čest Bohu Otcy / tám se y gemu činij / nebo gest Buoh od wěků s njm nerozdjlný / y na wěky wěčně trwagjcý / Swaté swé také ne tak lechce sobě powažuge / yak wy ge wažijte / nic sobě toho nerozwažugete / co prawj Aposstol Korynthom w Prwnjm pjsýc. An nescitis quoniam Sancti de hoc mundo judicabunt. Zdaliž (prý) newjte / že Swatij tento Swět sauditi budau? A dalegi dij: Nescitis quoniam Angelos judicabimus quanto magis secularia. A protož se wystřijheyte tlampati proti těm které Pán sobě oblibiti račil. Ale dale poslauchey o druhém Skutku Tělesném milosrdném: Hieronym: Swatý mluwj. Apud DEVM non quantitas muneris, nec persona petitur potentis, sed dilectio & humilitas cordis, Ideo non debet offerri Sacrificium de iniquitate, sed de justo labore. Hieronim: sup: Eccle: 35. Cap.

Třetj skutek gest / Hoste přigjmati / chudé Lidi a Pautnijky / yak mluwi Psalmista / w Žalmu 40. Beatus qui intelligit super egenum & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. Blahoslawený který zrozumjwa nad nuzným chudém člowěkem / nebo w den zlý a nesstiastný / wyswobodi geho Hospodijn odewssech zlých přjhod. Salomon také prawj. Qui pronus est ad misericordiam, benedicetur. Kdo (prý) gest hotowý k milosrdenstwj / požehnán bude. A Protož Augustýn Swatý takto dij: Disce Christiane sine discretione exhibere hospitalitatem, nefortè cui domum clauseris, cui humanitatem nagaueris, ipse sit DEVS. Nam dicit Peregrinus, fui & non recepistis me, August. contra 5. Hereses. Nauč se Křestiane wěrný wssem přiwětiwost / kromě

rozeznani

rozeznani okazowati/ aby snad ten před kterém dům zamykáss nebyl Bůh/nebo se žaluge: Byl sem Hostem/nepřigaliste mně. Ber sobě na příklad Lota/yak týž poraučí Augustin Swatý řka. Obsecutus Lot Angelis tanquam Peregrinis consuetudine hospitalitatis, liberatus à periculo Ciuitatis, & temporale euasit incendium, & æternum consecutus est præmium. Idem Ibidem. Zasedl (prý) Lot Andělům yakožto Pautnijkům zpuosobem přiwětiwosti / kterauž byl zwykl prokazowat wssem putugijcým / a tak byl zprossťěn od zlé přihody / která se stala Městu Sodomě / vssel časného zhoření a nebezpečenstwj/ a dostal wěčné mzdy a nahrady.

Tak (prý) Pán Buoh sobě wysoce waží a pokladá Lásku proti Lidem Pocestným / yak prawij Ambrož Swatý. Tanta apud DEVM hospitalitatis gratia vt ne potus quidem frigide aque à premijs remunerationis immunis sit, vides quia Abraham recepit DEVM hospitio dum hospites querit, vides quia Lot Angelos recepit, vnde scis? an& tu qui suscipis hominem, suscipias Christum, licet in hospite Christus sit, quia Christus in paupere est sicut ipse ait. Amb: de offic. Že ani nápog studené wody/nemůž odněho bez nahrady a obdarowáni býti/hleď yak Abraham přigal Pána Boha do domu swého/když wyhledáwal Hosti/Lot také Anděly přigal / protož y ty wěz/když přigjmáss pocestného Člowěka/ že přigijmáss Krysta Pána/nebo w Hosti Krystus Pán gest / yak sám mluwiti ráči.

Cžtwrtý skutek gest nahého přiodiwati / o tomto

skutku Tobias dij: Panem tuum cum esurientibus & egenis comede, & de vestimentis tuis nudos tege. Chleb twůg zchudými a láčnými gez /a Rúchem twým přiodiwey nahé. Tob. Cap. 4. A proto Hieroným Swatý naučenij dawá řkauc. Quicquid corpora nostra, defendere potest, & humane succurrere imbecilitati, quos nudos natura profudit, hæc vna appellanda est tunica, & quicquid in præsentibus alimentis est, Necessarium, hoc vnius diei victus appellatur. Hieron. in Epistola 23. Cožkoli Těla nasse braniti může od zle přihody a Lidskému nedostatku/ a mdlobě můž slaužiti / my kteřijžto můžeme býti /dopřegmež gijm toho / které Nahé widijme/ to má býti

má býti gedná Sukně řečená / Ačkoli též w Krmjch co zbytečného gest / to Nemagijcým má býti dáno / a to sluge gedného dne Pokrm. Tak tehdy možněgssý magij krmit a přiodijwat Chudé.

Pátý Skutek gest / Nemocné nawsstěwowati /

Visitare infirmum. Tak o tom wěz / že Wykupitel náss gest láskaw na takowé / kteřj nawssiěwugj Nemocné / a gjm w gegjch Neduzých napomáhagj. Takowým pak / genž se toho Skutku sstijtj / mluwiti ráčj v S°. Mathausse w Cap: 25. Infirmus eram, & non visitastis me. A protož Augustýn swat: Qui veram ostendit corporis sui infirmitatem, humanæ tractandus est, qvi autem falsam pretendit & convinci non potest, Deo dimittendus est. August: de opere Monachorum. Kdo (prý) oprawdowý nedůh swého Těla vkazuge/ hodná wěc gest geho opatřiti / a nawsstěwowati / ale kdo se dělá Nemocným / a nenj oprawdu / a w tým se přiznati nechce / poraučho Pánu Bohu / ten wij co s takowým činiti má.

Ssestý Skutek Wězné nawsstěwowati / a wykupowati

/ nebo prawj Spasytel v Mathausse S°: W Žaláři gsem byl/ a nepřissli gste kemně. A protož prawj Aug: swatý. Beati illi qvi subveniunt miseris, qvoniam eis rependetur, ut per misericordiam Domini, de miseria liberentur, nam idipsum videtur justum, ut qvi à potentiore adiuvari vult, adiuvet inferiorem, in qvo est ipse potentior. Aug: de ser: Dom. Blahoslawenij gsau onino / kteřj Fedrunk dáwagi Nuzným / nebo gjm to bude nahrazeno od Milosrdného Pána / že sami z Nauze wyswobozenij budau / nebo gest wěc slussná / aby ten kdožby chtěl býti ssedrowán od možného / sám také nuzněgssýmu sebe pomáhal. Y tak činit náležj / když tak prawj Ambrož swatý. Omnis summa disciplinæ christiane inpietate est, & misericordia, qvam aliqvis seqvens si lubricum carnis patitur, vapulabit sine dubio. Ambros: de officijs. Wsseckno (prý) včenj Křestianské na milosrdenstwj náležij/ kteréhož nebudeli kdo mjti / nech ten wj že od Pána trestán bude.

Ostatnj Skutek gest/ Pochowáwati Mrtwé.

Sepelire mortuos. Dat nelitowat na takowý Náklad / když to po nás Spasytel mjti chce: Gest to Obyčey mezy lidmi možnými

nými

nými / že welmi nákladné Pohřeby odprawugj / a to mohau
wěděti/ že žádného Aužitku Dussem swým nedělagj takowý-
mi Náklady / než tolko Poctiwost Tělům/kterem yak prawj
Augustýn swatý. Nec aliqvid nocet fidelibus negata eorum
corporibus sepultura, nec si exhibeatur aliqvid infidelibus pro-
dest. Aug: de cura agenda pro mortuis. Ani (prý) to na
vblíženj wěrným nenj / gestližeby Těla gegjch pro zlost lidskú/
pochowaná nebyla / nic též newěrným neprospjwá/ neywzá-
cněgssý a negslawněgssý pochowáwanj gegjch. A dále zase
takto prawj. Quibus peccata dimissa non sunt à sacris locis ,
post mortem adjuvari non possunt,qvia qvos peccata graviora
deprimunt , si in sacris locis sepelire faciunt , restat , ut de sua
pręsumptione judicentur: Quia eos sacra loca non libe-
rant , sed de culpa temeritatis accusant. Idem lib: 1. de Civitate
Dei. Cap: 12. Tým(prý)kterým Neprawosti a hřjchowé od-
pusstěni negsau / žádné pomocy od mjst swatých po smrti swé
aučastnj býti nemohau/nebo které těžké neprawosti/ a hřjcho-
wé potlačugj/ byť se pak w Kosteljch pochowáwat poraučeli/
wssak pro swau wysokomyslnost / a neposlussenstwj saužený
budau/nebo gjch mjsto swaté neobráni. Než o swau potupu/
budau před Pánem Bohem / na ně žalowati. Podobné
slowa Řzehoř swatý napsal řka: Cum gravia peccata non
deprimunt , tunc prodest mortuis, si in Ecclesia sepeliantur ,
qvia eorum proximi , qvoties ad eadem sacra loca veniunt , su-
arumq; sepulturarum aspiciunt recordantur , & pro eis domi-
no præces fundunt , nam qvos peccata gravia deprimunt , ad
majorem cumullum damnationis,potius qvam ad solutionem
eorum corpora in ecclesijs ponuntur. Grego: Když welicý
a těžssý hřjchowé těl mrtwých nepotupugj a nepotlačugi / teh-
da gjm platno gest když se w Kostele neb na swatým mjstě po-
chowáwagi/ nebo gegjch Přátele / kolikrátkoli k těm swatým
mjstám přicházegj/wzhlednauce na Hroby gegjch/ na ně wspo-
mjnagj / a za ně se Pánu Bohu modlj / Ale které hřjchowé těž-
ssij obtěžugj k wětssýmu zlému a potupenj /raděgj nežli k spase-
nij Těla gegjch tam se kladau. Náležj tehdy Těla Křestianská
pochowáwat na mjstech swatých / těch toliko genž o mjstech
těch dobře zmýssleli za žiwobytí swého / zpomenauc na slowa
Moniky swáté Wdowy / a také na slowa Kryzostoma S.
genž

genž nám takowé navčenij dáwa / abychom se na wysoké mj-
sta netřeli / řka: Ubicunq; sepelimur Domini est terra & ple-
nitudo,secundum qvod oportet fieri efficiatur,lygere autem &
deplorare & lamentari eos, qvi de hac vita decedunt , ex pu-
silanimitate contigit , hoc autem ex desperatione futurę resu-
rectionis intelligitur. Chrisostomus: Kdež (prý) koliw po-
chowáni budeme / wssudy gest Zem Páně / ano wssemo-
haucnost geho na každém mjstě/toliko tak yak potřeba vkazu-
ge. Plakati pak a želeti / křičeti / a lamentowati nad Tě-
ly Mrtwých lidj / kteřjž z toho Swěta křestianský zcházegij/
to pocházý z charstoliwosti a z zlého rozumu o gegijch z mrt-
wých wstanij. To necht gest mluweno o sedmi skutcých
milostdných.

Hospodář: Prwnj mi se welmi libj / nebo gsau slu-
ssné a powinné wykonáwanj / to mně zarmautilo / což ny-
ničko prawil o pochowáni Těl na swatých mjstech.

Host. Ne yáť prawjm ale Mužj swatj/ a protož
měg na to pozor yak sobě máss Cýrkew swatau wážiti / yak
Kostelů poswijcených gegij ctiti / chcessli aby potom byl ho-
den Mjsta toho / y takowých Modliteb Včastnjkem / kteréž
Cýrkew Swatá w njch poraučij za swé Syny činiti / A za-
tjm se měg dobře.

Hoſpodáře s Hoſtem o pate= rým Přikázanj Cýrkwe S. z kterýchž gednokaždé náležý nám Zachowáwati. Pod Erbem a Rodem ſtarodáwným/ Pánůw Buchtůw z Buchtic.

Prawda ſe ſáma yak naſtal Swět zdobi /
Tak že tým tolko Gméno wěčné robi /
Genž ſamau zwykli obirat ſe Ctnoſti /
A wyſtřjhagjc ſe wſſeliyakých zloſti /
Ten ctný Jan Buchta nad giné w tom Domu /
Neublizugýc mým Werſſem nikomu /
Ozdoben wzácnau Ctnoſti / w ſwaté Prawdě /
Giné dobré ſkutky každý při něm neyde.

K Vrozenému/ a Statečné= mu Pánu Janowi Buchtowi/ z Buchtic a na Da= mečku / na tento čas na Saudu Zemſkém / mému zwláſſtě Laſkawému Panu dobrého zdrawý od Pána Boha na mnoho Cžaſůw ſſtiaſtné wěrné přege a winſſuge.

TAk yak gjném podlé pořádku a Mjſt/ kteréž na tak ſlawném Saudu Zemſkém zaſedat račite / Nehodilo mi ſe W. M. pominaut/ abych Gména a Erbu do toho mého Sſtambuchu wložit a poſtawit neměl / A protož pod Tytulem W. M. Cžáſtku poraučený Cýrkwe S. poddáwám / Na znamený vpřjmné a powolné Chuti mé / k Službám W. M. Winſſugýc ſobě toho / aby práce má yaká taká wděčná W. M. byla / a Aužitek ſpaſytedlný včinila / když to ne z wymyſſlenj ſwého / ale oných Swatých Otcůw / kteřj pracugjc o Spaſenj naſſe / nám Naučenj zůſtawili / abychom podlé gegjch Sſlapěgj žiwi gſauce / tam k těm Mjſtům w kterých oni ſau / přjſtup gmjti mohli / zebrawſſe do Hromady poddáwám / Hodnát by wěc oprawdu co ſſyřſſyho W. M. podat yako Pánu a Mužy / který mnohými Dary od Pána Boha ozdoben gſauce / weliké a wzáctné Správy těchto Knjžetſtwý odprawowat ráči : A wſſakž yako ſſetrný a rozumný Pán / mám za to / tým na tento Cžas pohrdati neráčite / a podlé pořádku to což připadlo laſkawě přečtauc w ſrdcy ſwém zachowáte / podlé Obyčege oných wzáctných Dědůw y Pradědůw ſwých / kteřj s tegto Cýrkwe ſtarodáwné wſſeckno naučenj brawali / a podlé něho ſe řjdili / proto gjch Pán Bůh Blahoſlawiti račil / y wſſemi potěchami potěſſyt a rozmnožowat račil / kterých yá také W. M. winſſugjc ponjženě w Láſku W. M. ſe oddáwám. Datum w Oppoli w Domu Vrozeného a ſtatečného Pána Jana Odrwolffa z dolnj Stradoně / a na Vrbanowicých Léta Páně. 1606.

Waſſý Miloſti

k službám hotow /

Bartholoměg Paprocký z Glogol / ꝛc.

Hoſpodáře s Hoſtem / o paterým Přikázanij Cýrkwe Swaté.

Hoſpodář: Hoſti milý / proſým tě powěz mi geſſtě nětco o pořádků Cýrkwe waſſý / tak yak ſy mi připowěděl / a yá rád welmi tě poſlauchat budu / chtiwě a vpřjmně / čijm ſe geſſtě objrá / a wám také co za navčenj wni dáwagj.

Hoſt: Cýrkew naſſe Swatá wſſeobecná poraučij nám / abychom Statutos dies feſtos, ab operibus ſervilibus abſtinendo celebrare non neglexerimus. To geſt / abychom dni ſwatých od něho vſtawených / od wſſeliyakých prácý ſe zdržugjc / ſwětiti nepřeſtáwali a neobmeſſkáwali / a toho čaſu yak ſe zachowáwat máme / dáwa nám takowé navčenj Bernart Swatý / řka: Tria ſunt qvæ in feſtivitatibus ſanctorum vigilanter conſiderare debemus, auxilium ſancti, exemplum ejus, confuſionem noſtram. Bernard: We dni ſwatých Božjch gjm ku památce vſtanowených / bedliwě rozgimati máme tři wěcy: Negprwé pomoc geho: Neb Modlitby kterymi ſe za nás přimlauwá / Přjklad geho kteraký nám o ſobě zůſtawil / a třeti Mdiobu přirozenij naſſeho / to nám poraučij.

Hoſpodář: Tu ſy mi welmi nepodobnau wěc powěděl / ale wſſak yak ſem řekl / ačkoli o tom nic neſmýſſljm ani držjm / aby mne Swatj w čem pomáhat měli v Pána Boha / welmi rád poſlauchati budu yak mi to wywedeſs.

Hoſt: Ne yá Bratře / neb gſem také Człowěk mdlý yako y ty / než ti oznámim Slowa ſkuſſeného a zwelebeného před Pánem Bohem Muže Swatého Bernarda, Genž takto to wykláda. Auxilium ejus id eſt ſancti, qvia qvi potens erat in terra, potentior eſt in cœlis ante faciem Domini ſui, ſi enim dum hic adhuc viveret miſertus eſt peccatoribus, & oravit pro eis, nunc qvanto amplius, qvanto verius agnoſcit miſerias noſtras, orat pro nobis Patrem, qvia beata illa patria, charitatem ejus non mutavit, ſed augmentavit, imo potius movit viſcera ibi miſericordiæ, qvum ante fontem miſericordiæ adſiſtit. Debemus etiam vitam, ejus attendere, qvia qvam diu in terris viſus eſt, & cum hominibus converſatus eſt, non declinavit neq; ad dextram, neq; ad ſiniſtram, ſed viam regiam tenuit, donec veniret ad illum, qvi dicit. Ego ſum via veritas & vita.

& vita. Item diligentius confuſionem noſtram aſpiciamus, qvia homo ille ſimilis nobis fuit paſſibilis, ex eodem luto formatus, ex qvo & nos. Qvid ergo eſt qvod non ſolum difficile, ſed impoſſibile credimus, ut facimus opera qvæ fecit, & ſeqvamur veſtigia ejus. Bernard: in ſermo. Pomoc proto Swatých vwažowati máme / že ten kterýž byl mocným na zemi / gjž nenj mocněgſſý / geſt w Nebi před Twáři Páně / nebo poněwadž tehdaž když na tomto Swětě žiw byl / obdržel co gednom chtěl / v Pána ſwého / měl litoſt nad hřeſſýcymi / modlil ſe za ně ku Pánu Bohu / čim wicegi nynij když lepegj vznáwa Bjdy a Nuze naſſe / modli ſe za nás Bohu Otcy Nebeſkému / nebo ono Božſké Dědicſtwj / ne změnilo Láſky a nachylnoſti geho proti nám / ale geſſtě mnohem wjce Láſku geho rozmnožilo / wjce a wjce hýbá wnjtřnoſti miloſrdenſtwj když před ſtudnicy miloſrdenſtwj ſtogj. Máme také přjkladný Žiwot toho Swatého vwažowati / nebo yak dlauho zde na Zemi wjdijn byl / a z lidmi obcowal / nevchýlel ſe ani na prawau ani na lewau / ale ſe přidržel Ceſty králowſké / tak dlúho / až přiſſel k tomu genž dj: Yá ſem Ceſta / Prawda y Žiwot. Hledmež též pilně na naſſý mdlobu a ničemnoſt / nebo též on nám byl Człowěk podobný / s téhož Bláta včiněný / s kterého ſme y my / což ſe tehdy býti zdá nám za neſnadné a nemožné takowé ſkutky a žiwot Swatý weſti a půſobiti / yakowý oni nám na ſobě ku přjkladu vkázali / abychom náſledowali Sſlapěgi gegjch a navčenj.

Hoſpodář: Cžte ſe w Byblygi že Pán Bůh byl poraučil Židům ſwětiti Sobotu / my žádného od Kryſta Pána Rozkazu ani Porúčenj nemáme / giſtě y od Apoſſtolůw tolikéž.

Hoſt: Pán Bůh gednauc Zákon poraučiti y nařiditi ráčil / a přjſtně ho plniti poraučil / čehož Spaſytel náſs neráčil zahubit / Apoſſtolé také Páně ginače ſe nezachowáwali / a yako Kryzoſtom ſwatý mluwj pjſſýc k Teſalon: Cap: 2. Patet, qvia qvod Apoſtoli non omnia per epiſtolas tradiderunt ſed multa etiam ſine literis, eadem vero fide digna ſunt, tam illa qvam iſta, itaq; traditionem qvoqve eccleſiæ fide dignam eſſe putamus. Chriſoſt: ad Theſ: Cap: 2. Máme to wſſeckno z navčenj Otcůw Swatých / známo to geſt / že Apoſſtolé

ſſtolé ne wſſecknо nám ſkrze liſty oznámili / mnoho kromě pj⸗
ma / a wſſak také gegich naučenj na pjſmě hodnowěrné geſt/
yak bez pjſma/Nařizenj tehda Cýrkwe ſwaté hodnowěrné bý⸗
ti uznáwame. To mluwj geden Muž ſwatý. Poſlauchegtež
druhého. Damaſcenus Swatý takto dij. Qvæ chriſtiana reli-
gio erroris neſcia ſuſcepit,& in tot ſecula ſervat in concuſſa, mi-
nime vana ſunt, ſed utilia, Deo placita, ſalutiqve noſtræ condu-
cibilia plurimum. Damaſcenus de ſuffrag: pro defunctis.
Cožkoli Nábožенſtwij přigalo Křeſtianſké prwé / to pak za
tak mnoho wěkůw až doſawád zachowala Cýrkew Swatá/
nikoli takowé wěcy za daremné počitané býti nemagj / ný⸗
brž platné/ milé a přigemné Pánu Bohu / a Spaſenj naſſemu
užitečné.

Poraučil Stwořitel ſwětiti Den Swatečný / yak máſs
w Knihách prwnjch Moyžiſſowých w Rozdjlu druhém/kdež
tak dj: Et benedixit diei ſeptimo, & ſanctificavit illum, qvia
in ipſo ceſſavit ab omni opere ſuo. Gene: Cap: 2. A dal (prý)
Pán Požehnánj Dni ſedmému / y poſwětil geſt ho / nebo w
něm byl přeſtal ode wſſeho Skutku ſwého. Potom in Exod:
16. Kapito: máſs tato ſlowa. Reqvies ſabati ſanctificata eſt
a Domino. Odpočinauti dne Sobotnjho poſwěcené geſt od
Pána. Dále pak w Kapitole 31. dj. Videte ut ſabatum
meum cuſtodiatis, qvia ſignum eſt inter me & vos. Hleďte
abyſſte den Swatý oſtřjhali/ neboť znamenj geſt mezy mnau
a wámi. W Knjhách Deuteronomium Cap: 5. Obſerva di-
em ſabati, ut ſanctifices eum, non facies in eo qvidq; operis.
Pamatug den Sobotnj abys ſwětil / žádného djla w něm či⸗
niti nebudeſs. Též in Exodo 3. Capite dj. Sex diebus facies
opus, ſeptimus dies erit vobis ſanctus, qvi fecerit opus in eo,
occidetur. Sſeſt dni budete Djlo dělati / den ſedmý bude
wám ſwatý / kdoby djlo dělal toho čaſu / nechť bude zabit.
Což zachowáwali Židé/yak čteme w Knihách Num: Cap: 15.
Coligens ligna ſabbato præcepto domini, lapidatus eſt. To⸗
liko ſebral dřiwj w den Swátečný Člowěk geden / ukame⸗
nowán a zabit z Rozkazu Božjho. Apoſſtolůw Swatých
ne takowý byl aumyſl / ne pro zahálky nařjdili a uſtanowili
Swátky / ale pro Swaté Obcowánj / aby ſe Slowo Páně
oznamowalo lidem Křeſtianſkým/tým ſpůſobem ſwatj Mu⸗

žj oni přičinili Swátkůw / ne pro gjné zaneprázdněnj. Nebo
prawj Řzehoř Swatý. Qvid prodeſt intereſſe feſtis homi-
num, ſi contingat deeſſe feſtis angelorum. Greg: in homil 23.
ſuper Evangelium. Raký by (prý) to užitek byl na Swátcých
lidſkých/geſtliť by ſe nepřidál být na Swátcých Angelſkých.
Coť (prý) platno že Rukama ſwětjſs / a Srdcem o Pánu
Bohu neſmýſſljſs. Hieronim také Swatý dij. Abſurdum
eſt nimia ſvavitate honorare martyrem, qvem ſcimus Deo placu-
iſſe jejunijs. Weliká a ſſkaredá to (prý) hlupoſt/Swátek Mu⸗
čedlnjka Božijho ſwětiti Ožhralſtwjm / o kterým to wjme že
ſe on toliko Poſtem Pánu Bohu zalibil / podlé tehda naučenj
toho yak tě Origenes Swatý napominá / genž dj. Si deſi-
nas ab omnibus ſecularibus operibus, & nihil mundanum ge-
ras, ſed ſpiritualibus vaces, ad eccleſiam convenias, lectioni-
bus divinis aures præbeas, de cœleſtibus cogites, de futura ſpe
ſolitudinem geras, venturum judicium præ occulis habeas,
non reſpicias ad præſentia, & viſibilia, & futura, hæc eſt ob-
ſervatio ſabbati chriſtiano. Origenes ſuper exod: homil: 69.
Geſtliže (prý) přeſtáwáſs od djla Swětſkého / ani ſe nepá⸗
ráſs djlem žádným tohoto Swěta / buď pilen ſkutkůw Du⸗
chowných / dij do Chrámu Božijho poſlauchey Slowa geho
o Nebeſkých wěcech přemyſſleg / a nehleď na márné a čaſné
wěcy / ale o budaucých náděgi měg / nehleď na čaſné a widi⸗
tedlné / ale na budaucý / a to geſt zachowánj a poſwjcenj dne
Swátečnjho náležitě Křeſtianům k wykonáwanj. Auguſt:
ſwatý také dj. Sacrum ſabbatum eſt antiqvum præceptum,
qvod nos chriſtiani ſpiritualiter obſervamus, cum ab omni ſer-
vili opere, & ab omni peccato abſtinemus, & habemus qvie-
tem in corde, & ſpiritualem tranqvilitatem. Aug: ſuper Joan-
nem ſermone 20. Geſt (prý) den ſwatý zdáwna přikázan
Předkům naſſým / kterěž mi Křeſtiané zachowáwame / kdy
wſſeligakých robot / od hřjchůw wſſeliyakých ſe zdržugeme/a
máme Pokog w ſrdcy naſſým Duchownij. Dále také dij.
Male obſervant ſabbatum, qvi à bonis operibus ceſſant, otium
enim ab iniqvitate debet eſſe, qvia bonæ conſcientiæ non in-
qvietum, ſed tranqvillum reddunt animum. Nenáležitě (prý)
den ſwátečný ſwětj / kteřj od dobrých prácy přeſtáwagj / a
Marnoſtmi ſe gakými zaneprázdnugij / nebo zahálka má

byti od zloſti/ ale dobré ſwědomj ne činj nepokogného aumy-
ſlu/ale na wſſem poctiwý ſtálý a pokogný. Na gjném pak mj-
ſtě mluwij takto. Melius faceret judeus in agro ſuo aliqvod uti-
le,qvam in theatro ſediciosſus exiſteret, & melius fœminę corū
die ſabbato lanam nerent, qvam tota die in neomenijs ſuis im-
pudice ſaltarent. Idem de decem Chordis. Lépe by(prý)wči-
nil Žid aby na Roli ſwé aneb na Wrſſtatě něco dělal/ nežli aby
chodil po Rynku a o wěcech nepokogných rozpráwku mage/
také by lépe činili ženy gegijch wden Sobotnj/aby Wlnu přá-
dli nežli w ſwých Tancých nepoctiwě ſkákalj a tancowali/ na
tot Swátky wſtanowené od Pána Boha y od Cýrkwe Kryſta
Pána/aby ſe toho čaſu Czeſt a chwála Pánu Bohu wykoná-
wala. Rak Rzehoř ſwatý dj. Dominico die à labore terreno
ceſſandum eſt,atqve omni modo orationibus inſiſtendum,ut ſi
qvis negligentiæ per ſex dies agitur,per diem reſurectionis do-
minicæ reparetur.Gre: in regi: W den(prý)ſwatý Nedělnj/od
djla a prác zemſkých přeſtáwat máme/ a wſſeliyakým ſpůſobě
Modlitbámi ſe zaneprázdňowat powinni ſme/ aby to co ſe
ſkrz ſſeſt dnj zameſſkalo/w den ſwatý z mrtwých wſtánj Pá-
ně ſe nahradilo.

Hoſpodář: Cožto ſe pak nehodj ani vmýti/ yak
Žide činj w Sobotu.

Hoſt: Tak Rzehoř ſwatý mluwj: Si qvis pro
luxuria & voluptate die dominico lavari appetit, hæc fieri non
concedimus: Si autem pro neceſſitate corporis ho nec die do-
minico prohibemus, nam ſi die dominico lavare corpus pec-
catū eſt,igitur nec qvotidie facies lavari debet, ſi autem in cor-
poris parte conceditur, cur hoc exigente neceſſitate in toto ne-
garetur. Geſtliže by (prý) kdo pro bůgnoſt Těla a rozkoſs
meyti ſe chtěl/toho činit nepowolugeme/pakliby pro důležitau
potřebu těla ſwého/ toho mu y w Neděli nezapowjdáme/ neb
kdyby byl hřjch Tělo w Neděli mýti/ tehdat by ſe žádného dne
Obličege nehodilo mýti/ geſtliže na čáſtce Těla ſe powoluge/
pročby ſe toho čaſu důležité potřeby/ na celým Těle zabraňo-
wat mělo.

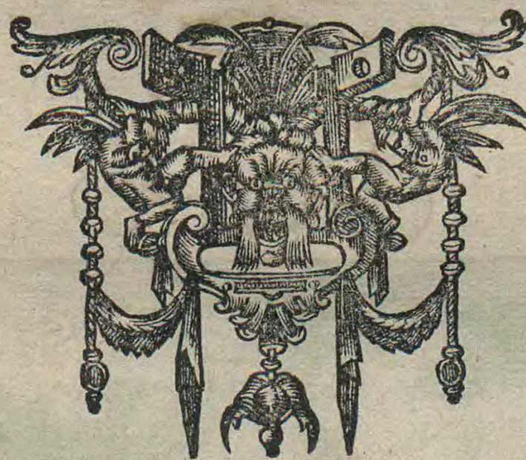
Hoſpodář: Když Pán Kryſtus nepřiſſel Zákona
pſowati a kazyti/ ale raděgj ſtwrzowati/ proč my pak So-
boty neſwětjme tak yak od Boha Otce nařijzeno geſt.

Hoſt: Proto

Hoſt: At máſs od Auguſtýna ſwatého odpowěd
na twé Slowa. Si qveras cur chriſtianus non obſervat eti-
am diem ſabbati, cum dominus non venerit ſolvere legem ſed
adimplere. Reſpondeo, iſtud non obſervat chriſtianus, qvia
qvod ea figura profitebatur, jam ipſe inplevit, in iſto habemus
ſabbatum. Qvi dicit, venite ad me omnes qvi laboratis, &
invenietis reqviem animabus veſtris. Aug: contra Fauſt:lib: 3.
Proto také wěz proč neſwětjme Soboty/ že to co tá Figura
wyznamenala gjž on wyplnil/ a tak wěz že my gjž máme w
tým naſſy Sobotu genž dij. Podte kemně wſſychni kteřj pra-
cugete a obtjženij gſte/ a negdete odpočinuti Duſſem waſſjm/
Gjž přeſtáweg na tom dnes/ coť ſem o Swátcých powěděl.

Hoſpodář: Wſſak toho poraučenj má býti wjce/
proč mi do konce neoznámjſs.

Hoſt: Proto aby gſy lépegj pamatowal/ kdyžť po
čáſtce malé otom oznamowati budu/wſſak po malickým čaſu
toho ſe dočkáſs/ čehož požádáſs.

K e iij Rozmlauwá-

Hospodáře s Hostem o Apostolijch / pod Erbem a Rodem starodáwným Pánůw Laryssůw z Náčeslawic.

Před mnohém Set let té wzáctné Larysse/
Czehož ten můg krátky Wers newypýsse/
Staré Kronyky Prywilegia dáwné /
Wychwalugjce gegjch spráwy slawné /
Knjžatům Králům wzáctně zaslaužené /
Panským Tytulem k tomu ozdobené /
Po pěti Set let/rozličné proměny/
Bywssy Hrabiáty zůstali Zemany

K Vrozenému/a Statečnému Rytijři/ Pánu Giřijkowi Laryssowi z Načeslawic / a na Zbroslawicých/na ten čas na Saudu Zemském/

a wssem Panům Bratrům a Strepcům geho / na rozličných Statcých / také Pánům Frakssrýnům odtudž z Náčeslawic / a na rozličných Statcých Panům mým Laskawým.

(: *):

Welikau chuti rádbych to byl zgewně vkázal / a oznámil / tak Přátelům yak Nepřátelům Wassých milosti / welkau dawnost a starožitnost Erbu a Rodu W. M. Podlé Kronyk a Magestatůw dawných / wssak k tomu Placu prostranného nemage / na giný čas to odkládám / nebo od mnohá Set let / Předkowé Wassy milosti w giným se Stawu spatřugj / yak Kronyky Polské oznamugj Kochanusa Laryssa Hrabietem za času Boleslawa Knjžete Polského / proto že byl obgednal weliké Swobody Zjdům v téhož Knjžete Boleslawa / a to leta 1264. toho pro ssyrokau a dlauhau Bradu gmenowali Chosstissce / to Hystoryk Polský oznamuge. Nacházy se také w starých listech Pánůw Walčeřowských/mezy ginými Hrabiáty/ Hrabie Tomáss Chosstissce/ za Kazymiře Knjžete / kdy potwrzowal Praw a Swobod týmto Rytiřům Walčeřowským / ne wspomjnám mnohá wzáctných Předkůw W. milosti / kteřj se psali na Glizině a na gjných Statcých / krátkosti ssetřugjc. Toliko na ten čas Erb a Tytul W. M. a podnjm o wzáctnosti a Swátosti Apossstolůw Božých / kterych oni v weliké Poctiwosti magjc / podlé wynaučenj w Cýrkwy swaté / tak yak to byli wzali od slawných Předkůw oných / kteřj Pohanskau Wýru potlačiwsse/a Krysta Pána sobě zalibili / mocně při nj stáli / tohož y Potomky swé v ynaučowali / což y W. M. přečetssy tento Sstambuch/Práce a sebranj mého Prawdu poznawssy / blaudnými a ffelessnými Včitelmi pohrdati račite / a podlé Předkůw swých při Cýrkwi Páně zůstawsse / mně laskawými Pany a Přátely budete. Datum w Oppoli w Domu Vrozeného a statečného Pana Jana Odrwolssa z dolnj Stradomě / a na Vrbanowicých Léta Páně. 1606.

Wassý Milosti

k službám hotow /

Bartholoměg Paprocký
z Glogol/ꝛc.

⁓ S Hoſpodáře z Hoſtem o Apoſſtolých. ⁓

Hoſpodář: Powiſs mi proſým o Apoſſtoljch/ yak ſe řjdili / kdy Pán od nich na Nebe wſtaupil / neb ſem to ſlyſſel/ že byli Rybáři ſproſtnj / nevmělj / yak že oni mohli kdy wy- včowat lidj mnohé k Wjře ſwaté.

Hoſt: Mělit Mjſtra který gjch wſſe dobře wyvčowal/ a Mjſtra který z ničeho co chce / wſſecko včiniti může / a to zgewně vkazugjc včiniti tak ráčil/ yak Apoſſtol ku Koryntům Pawel ſwatý pjſſe / mluwjc. Stulta enim mundi eligit De- us, ut confundat ſapientes. Corintorum Cap: I. Sproſtnoſt Pán Bůh ſobě woliti ráčil / aby potlačil Mudrce toho Swě- ta / a wſſak ty ſproſtné / může takowau Slawau ozdobiti/ že čaſý wěčnými / gegjch navčenj welmi ſlawné býti muſý/ y takowé Maudroſti / že Doktorowé Pjſma ſwatého gjch ſlowa wykládagjc / mnoho Knjh zepſali / a protož o gegjch Maudroſti Dawid onen Král ſwatý w Žalmu 18. takto pro- rokowal řka. In omnem terram exivit ſonus eorum, & in fines orbis terrę verba eorum. Po wſſem Swětě wyſſel hlas gegjch/ a po Končinách Okrlſſku země ſlowa gegjch. A kdež koliw ſlowa a Ceremonye gegjch oprawdowě wykonáwagj/ tamť geſt Cýrkew ſwatá / tam tau ſprawuge Duch ſwatý/ ne tam kde mudrákowé toho Swěta ſobě nowá navčenj ſmý- ſſlegj / tak Pán chtěl Cýrkew ſwau ozdobiti / yak geſſtě toho potwrzuge Hieronim ſwatý řka. Piſcatores illiterati mittun- tur ad predicandum, ne fides credentium, non in virtute hu- mana, ſed eloqventia & doctrina Dei putaretur. Super Matth: Rybaři ſproſtnj a nevměli/ proto byli od Pána wyſlanj k ohla- ſſowánj a předpowjdáni Slowa Božjho / aby Wjra wěr- ných ne lidſkau mocy / ale wymluwnoſti Božſkau a včenjm geho zrozuměná byla: A tak gjž wěz / yak ſe sprawowati mo- hli Apoſſtolé / kteřj toliko auſty ſwými / a wſſak wſſecko ſkrz Ducha ſwatého z njch wycházelo / a to wſſecko ſprawowala Láſka Boha wſſemohaucýho / za co Spaſytel náſs / a Syn geho negmilegſſj gemu djky činil / očemž Lukáſs ſwatý w de- ſatým Kapitulům oznamuge řka. Gratias ago tibi pater, qvoniam abſcondiſti hæc à ſapientibus & prudentibus, & re- velaſti ea parvulis. Děkugjt Otče že gſy to zkryl před mau- drými a

drými a opatrnými toho Swěta / a zgewils to malictým a ſproſtným. A tak wěz gjž zá wěc giſtau / že Apoſſtolé wſſecko cožkoli nařjdili / cožkoli ſprawowali / mocy Boha wſſemohaucýho to činili / a tau moc po ſwým odgitj na gi- né wzkládali / na ſwé mjſto ge wſázegjc. Geſſtě toho po- twrzuge Auguſtýn ſwatý o gegjch wyvčowánj w Knjhách 14. pjſſýc de civitate Dei, takto řka. Ignaros ſcientiæ ſecu- laris, & illiteratos, elegit ad dignitatem apoſtolicam, & evangelice prædicationis diſpenſationem, ut qvicqvid ma- gnum eſſet & facerent, ipſe in eis eſſet & faceret. lib: de civi: Dei Nevmělé (prý) Vměnj toho Swěta y pjſma neznagjce / wy- wolil ſobě Pán na hodnoſt Apoſſtolſkau/ a ohlaſſowánj a ſſa- ſſowánj Ewangelium ſwatého / aby což koliw bude weliké- ho a wzáctného ſkrz ně ſe vkazowalo / on w njch gſauc ſám to ſprawowal / a činil / ſnadno Bratře takowému Mjſtru wy- včowati / který ſám Člowěka včiniti ráčil / on ſmyſly y wti- py ſám dáwá / kterých powoluge vžjwati Člowěku yak ſám chce / geſtliže ke zlému / aneb k dobrému / dal mu na dobrau wůli.

Hoſpodář: Když gj ſám dáwá / toť tehda y ſám nimi wládne yak ráčj / y wtom bych rád ſpráwu doſtal.

Hoſt: Y to mjti budeſs / když dopowjm o wzá- ctnoſti Apoſſtolůw Páně / yak geſſtě Chriſoſtom ſwatý mlu- wj takto. Miſit Chriſtus apoſtolos, ſicut Sol radios, qvaſi roſa ſvavitates odoris ſui, qvaſi ignis ſcintillas ſuas diſperſit, ut ſicut Sol in radijs apparet, roſa in odoribus ſuis ſentitur, ſi- cut ignis in ſcintillis ſuis aſpicitur, ſic in illorum virtutibus, Chriſti potentia agnoſcatur: qvis enim videns diſcipulos ſuos benè inſtructos, non ſcientiam magiſtri colaudaverit, faciebat enim Chriſtus mirabilia, faciebant & diſcipuli ejus, & inter miraculorum operationes, major fama virtutum creſcebat. Chriſoſtomus: ſuper Matth: Poſlal (prý) Kryſtus Apo- ſtoly / yako Slunce Paprlſſky / yak Růže ſladkoſt wůni ſwé/ yak Oheň giſkry ſwé na různo rozptýlil / aby yak Slunce w Paprlſſkách ſe vkazuge / Růže w ſwé wůni dá ſe cýtiti / Oheň w gjſkrách ſwých dá ſe widěti / tak též w gegjch ſkutcých aby wſſemohaucnoſt Kryſtowa poznána byla: Kdožby pak medle wida Včedlnjka tak dobře včeného / nepochwálil Mjſtra:

ſtra z maudroſti geho. Cžinil Kryſtus Zázraky a Diwy / činili také Apoſſtolowé geho y Včedlnjcy/a tak mezy půſobe⸗njm Zázrakůw a diwůw / které činili / wětſſy a wětſſý wždy⸗cky Sláwa ſe rozmáhala o wſſechmocnoſti Boha Spaſy⸗tele naſſeho.

Takowá ſe byla rozmohla Sláwa o Spaſyteli naſſým/ tak že wſſemu Swětu w podiwenj weſſla / neb gjm Pán byl takowau moc dal/ yak Augſtýn ſwatý o tom wyprawuge tě⸗mito ſlowy řka. Dedit Dominus poteſtatem ſuper naturam, ut eam curarent, ſuper Demones, ut eos everterent, ſuper mortem, ut eam contemnerent, ſuper Angelos, ut corpus Domini conſecrarent, hæc etiam poteſtas data eſt ſucceſſoribus, ſecundum illud in Apocalipſy cap: 11. Hi habent poteſtatem claudendi cœlum, & convertendi aqvam in ſangvinem. Auguſtinus in ſermone de Apoſtolis. Dal (prý) Pán moc Apoſſtolům nad přirozený / aby ge vzdrawowali/ nad Sſatany / aby ge wyhaněli / nad Smrti / aby ni pohrda⸗li / nad Angely geſſtě wyžſſý moc / aby Tělo Páně poſwěco⸗waly / takowauž také moc dáti ráčil gých Sukceſſorom / wſſem Biſkupům a Kněžým oprawdowým w Cýrkwi ſwé ſwaté wſſeobecné/ podlé onych ſlow w Zgeweni v Jána S°. w Rozdjlu gedenáctém: Ti (prý) magj moc zawřiti Nebe/a obrátiti Wodu w Krew. Auguſtýn w Kázaný o Apoſſto⸗ljch. Nad to wſſecko gjm připowěděti ráčil v Mathauſſe S. w Rozdjlu 19. takto: Vos qvi ſecuti eſtis me, & vos ſedebitis ſuper ſedes duodecim judicantes duodecim tribus Iſraël. Matth: 19. Cap: Wi kteřj gſte náſledowali mně / ſedně⸗te y wy na dwanácte Stolicých / a ſaudit budete dwanácte⸗ro Pokolenj Jzraelowo. Newzalt gjch Pán s Panſtwý žá⸗dného z Rodu Králowſkého/ yak nám oznamuge Hieronym ſwatý řka: Nemo fuit apoſtolis pauperior, nemo tantum pro Domino reliqvit. Žádný (prý) nebyl chudobněgſſý nad Apoſſtoly / ginde prawý / žádný wjc pro Pána neopuſtil / yak oni opuſtili. Nebo prawj Řžehoř ſwatý / multum dimiſit, qvi ſibi nihil reliqvit. Mnoho (prý) vtratil a opuſtil takowý / kdo ſobě nic nezůſtawil.

Hoſpodář: Takby wſſychni Kněžj býti měli chu⸗dobnj / yak to byli Apoſſtolowé/ne tak bohati yak ſau rowný Pánům y Zemanům.

Hoſt: Wſſak mluwiti ſe může o takowých lidech Boha prázdnych / že gſau horſſý / než Pohané / čtěte ſobě Přjklad w Knýhách prwnjch Moyžýſſowých w Rozdjlu 47. kdež tam tak dý. Emit Joſeph omnem terram Ægypti vendentibus ſingulis poſſeſſiones ſuas, præ magnitudine famis, ſubjecitq; eam Pharaoni & cunctos populos ejus, præter terram ſacerdotum, qvæ à Rege tradita erat eis, qvibus & ſtatuta cibaria ex horeis publicis præbebantur. Geneſis capite 47. Kaupil (prý) Jozeff wſſecku Zemi Egiptſkau kterauž pro⸗dali wſſychni Obywatelé / každý ſwé zdrawj hágjc pro we⸗liký Hlad a Nauzy/ a to wſſecko poddal Faraonowi y wſſe⸗chen lid geho/kromě Zemi Kněžſkau / kterau gjm Král dal/ a k tomu powinau žiwnoſt ſwých humen / gjm zgewně dá⸗wati kázano a poručeno. Hogně Pán Služebnjky ſwé obohatiti ráčil / čteme o tom Num: cap: 5. & 18. Prawdu prawýſs / že by gým nenáleželo mjti dědjctwj žádného / by byla Bohabognoſt mezy lidmi / a to gjm dáwano bylo což Pán ſkrze Ezechyele Proroka w Kapituli 44. dj: Non erit eis hæreditas. Ego hæreditas eorum, victimam & pro peccato & pro delicto ipſi comedent, & omne votum Iſraël ipſorum erit, & primitia omnium primogenitorum, & omnia libamenta, ex omnibus qvæ offeruntur, ſacerdotum erit. Nebudau (prý) gmjti dědjcſtwý žádneho / yá ſem (prý) dědjcſtwý gegých. Oběť každá za hřýchy y za wýſtupek / oni to wſſe⸗cko ſtráwiti magj / y každá (prý) přjpowěd Jzrahelſkého lidu gegjch bude/ prwočiny y prworozené wſſecko / y oběti wſſecky ze wſſech wěcý / cožkoliw dáwagj/ wſſecko to Kně⸗žým náležeti má / čtěte ſobě Pjſmo ſwaté / tam negdete yak ſe Kněžý chowati magý.

A wſſak co ſem začal otomti nech dopowjm o Apoſſto⸗lých Páně / yak prawý Auguſtýn ſwatý / w Kázanj o Pe⸗tru a Pawlu Apoſſtoljch takto. Qvis jam nunc deſperet, aut de humilitate generis, aut de magnitudine criminis, cũ videat ſic inundaſſe cœleſtis gratiæ fontem, ut & piſcatorem regibus preponeret, & perſecutorem apoſtolis æqvaret? ille enim & pauperiem ſuam curat, alimenta qvotidiani victus qverit in pelago, factus eſt dives in CHRISTO, cui Reges & nationes famulantur in ſeculo. Paulus vero dum urget gla-

dijs ſanctos fidei ſuſcepit jugum, & Magiſter factus eſt gentium, forma martyrum, formido Demonum, indultor criminum, fons virtutum. Auguſtinus in ſormone Petri & Pauli. Když (prý) nynj má zauffati w ſtawu ſwého Rodu/ anebo týž těžkých hřjſſých poſtawenij: Když widj tak hogné Studnice Králowſtwij Nebeſkého rozwodněnij/ tak že předložiti ráčil Rybáře/ a protiwnjka prawdy Božij z Apoſſtoly ſrownal. Petr když Nauzy a nedoſtatku ſwého ſſe drowati chtěl/každodenně w hlubokých Wodách žiwnoſti ſobě wyhledáwal/tak zůſtal Bohatým w Kryſtu/že gemu mnozý Králowé y Národowé ſlaužj. Pawel pak když Mečem lid Božij ſužowal Mjſtrem Pohanům/ a ſpůſobnoſti Mučedlnjkům/ bázni a ſtrachem Diáblům/ odpuſtitelem hřjchůw/ a wſſeliyaké neprawoſti/ Studnice ctnoſti: To hle máſs neſtjhlau wſſemohaucnoſt Božij.

Hoſpodář: Gſauc Apoſſtolem Petr/ hřeſſyl a geho neprawoſti a hřijchy odpuſſtěné od Pána/ y nám hřijſſným také odpuſſtěnij hřijchowé budau/ zauffati nenij potřebij.

Hoſt: Tak geſt/ želeti za hřjch tak potřebj yak Petr želel. Neb Ambrož ſwatý w ſwým Kázanij dj: Fidelior eſt Petrus, poſtqvam fidem ſe perdiſſe deflevit, atq; ideo majorem gratiam reperitit, tanqvam enim bonus paſtor, tuendi gregem accepit, ut qvi ſibi infirmus ante fuit, fieret omnibus firmamentum, & qvi ſe interogationis tentatione mutaverat ceteros vere fidei ſtabilitate fundaret. Ambroſ: in humil: Wěrněgſſým (prý) Petr ſtal ſe potom/ kdy Wjru ſtratil Pánu Bohu ſwému/ přehořce plakal/ daleko wětſſij Láſku naſſel/ nežli gij byl ſtratil/ neb yako dobrý Paſtýř přigal Stádo Božj w ochránu ſwau/ aby tak yak ſám prwé mdlý byl/ wſſechněm včinil potwrzenij/ a yak ſe byl otázky pokuſſenijm změnil/ tak giné oprawdowé wjry ſtáloſti/ pewnými a gruntownými včinil.

Hoſpodář: Jak wždy pokánj s tak welikých hřjchůw Pánu činil/ rádbych wěděl/ yak bych též ſám ſe vpokořit mohl.

Hoſt: Ambrož ſwatý pjſſjc na ſlowa Lukáſſe S. w Knihách

Knjhách dewatých takto mluwj. Lachrimas Petri lego, ſatiſfactionem non lego, ſed qvod defendi non poteſt ablui poteſt, lavant lachrimæ delictum, qvod voce pudor eſt dicere, vel confiteri, lachrimæ veniam non poſtulant ſed merentur. Cžtu (prý) o Pláči Petrowým/ o doſti včiněnij za hřijch nečtu/ a wſſak co ſe obrániti nemůže/obmýt ſe ſlzy ſwými a Pláčem může/ obmýwagi ſlzy wýſtupek ten/ kterého my ſe ſtydíme hlaſem powěděť a ſpowjdat/ ſlzy odpuſſtěnj nežádagj/ ale ge tolko zaſluhugj. A protož dij Ambrož ſwatý. Flevit amare ut lachrimæ lavarent delictum, ſimiliter tu lachrimis dilue culpam, nam non invenio qvid dixerit, ſed qvod flevit. Idem ibidem. Těžce plakal aby ſlzy obmyli hřjch/ tak také y ty pláčem zmažůg a obmýweg hřijchy twé/ neb yá nenacházým co by Petr řekl/ toliko co plakal: Ne bez přjčiny Pán Bůh to na něho dopuſtil yak Řzehoř ſwatý dij. Omnipotens Deus idcirco Principem apoſtolorum permiſit cadere, ut in ſua culpa diſceret, qvaliter aliorum miſereri deberet. Bůh prý wſſemohaucý ne nadarmo dopuſtil padnaut Knjžeti Apoſſtolſkému w hřjch tak těžký/ aby on ſám na ſwým hřjchu ſe včil/ yak by ſe nad ginymi ſlitowati měl. A protož Lew Pápež dij: Tak (prý) Spaſytel náſs Gežijſs Kryſtus vſtanowil/ aby prawda která prwé Zákonem a na prorockým wyhlaſſowánij ſe zdržowala/ ſkrz traubu Apoſſtolſkau na ſpaſenj wſſem wyſſla/ tak yak napſáno w Zialmu 18. Po wſſij zemi hlas gegjch/ a po končinách Země ſlowá gjch. Dálegi také dij týž Leo Papa. Igne ſpiritus ſancti, qvaſi vivæ lucis fonte Chriſtus Apoſtolos ſuos perfudit, ut ipſi poſtmodum, univerſum mundum tanqvam duodecim ſolis radij, ac totidem lampades veritatis illuminarent, & in ebriati novo vino replerent, atq; irrigarent ſcientia corda omnium populorum: Idem in ſer: Petr & Pau: Oheň Ducha ſwatého yako žiwé Swětloſti Studnicy/ Kryſtus Apoſſtoly ſwé prorazyl/ aby oni potom wſſecek Swět pokropili yako dwanácte Paprſſků ſlůnečných/ y tak mnoho Kahancůw prawdy oſwětitelé/a opiwſſe ſe nowým Wjnem/ naplnili a pokropili navčenijm ſwým Srdce wſſech lidij.

Poſlyſs co nám o pilnoſti Pawla ſwatého wyprawuge Chry.

ge Chryſoſtom ſwatý řka. Paulus terram atq; mare, Græ-
ciam ſimul atq; Barbariam, omnemq; prorſus qvanta eſt ſub
ſole regionem, qvaſi volucris circuit, non ſimplici labore, vel-
ut in vacuum itinere percurrens, ſed peccatorum ſpinas pari-
ter evellens, verbum pietatis ubiq; ſeminans, errores fugens,
veritatem reducens, ex hominibus Angelos faciens. Qvin
imò ipſos homines qvaſi ex demonibus Angelos provehens.
Joan: Chriſoſtom: hom: I. de laudibus Pauli: Pawel Ze-
mi y Moře/ Rzecké y Pohanſké Zemi/ a práwě wſſecek okr-
ſſek Swěta yako létage obſſel/ neſproſtnau prácy yakoby
daremně běhage/ ale wykořeňugjc hřjchy/ Slowo ſwaté
wſſudy rozſýwagjc/ wſſeliké blaudy zaháněge/ prawdu
přiwozugjc/ z lidj Angel yčinjc/ anobrž ſamé lidjy ako z Diá-
blůw Angely wywozugjc.

A protož oněm dij: O Paule cœli civis, eccleſiarum co-
lumna, Angelus terreſtris, cœleſtis homo, ſicut enim in igne
ferrum totum profectò ignis efficitur, ſic Paulus charitate ſuc-
cenſus, totus effectus eſt charitas. Idem de laude Pauli. O
Pawle Měſſtiane Nebeſký/ Cýrkewnij Slaupe/ Angele
zemſký/ Człowěče Nebeſký/ neb yako Železo w ohni wſſe-
cko w oheň ſe obrátí/ tak ty Pawle ſwatý Božij Láſku za-
palenj/ wſſecek gſy ſe do cela proměnil w miloſt lidem hřij-
ſſným/ A geſſtě wjcegj dále o něm mluwij týž Kryzoſtom
ſwatý řka: O mirabiles nobis genuit fluuios Paulus, non
ſecundum paradiſi fontem novem tantum, ſed etiam multo
plures, ac quotidie fluentes, non terram irrigantes ſed animas
hominum ad producenda germina virtutum ſuſcitantes. Quis
igitur ad explicanda Pauli merita ſermo ſufficiet, quæ lingua
laudibus ejus inuenietur æqualis, cum omnia bona quæ ſunt in
hominibus bona, anima una poſſideat, & ea cuncta, plene at-
que comulate, nec ſolum hominum, ſed & quod potius eſt
Angelorum. Idem. O přediwně (prý) nám Rzeky ſplo-
dil Pawel ſwatý/ ne podlé Rayſkých pramenůw/ aneb ſtu-
dnic toliko dewět/ ale o mno° wycegj/ kterými ne Zemi zwla-
žugj/ ale duſſe lidſké/ aby plodili Kmeny ctnoſti/ ponauka-
gj/ kteráž tehdá řeč k wyſwětlenj záſluh Pawla ſwatého
ſe neyde w Człowěku tak doſtatečná/ který yazyk geho k wy-
chwalowánj ſe negde hodný: Poněwadž wſſeckny wěcy

kteréž gſau w Człowěku dobře/ gedna Duſſe má w ſwé mo-
cy/ a to wſſechno zauplna a hogně/ netoliko lidem k požit-
ku/ ale co wětſſyho geſt y Angelům Nebeſkým.

Jakož ho my wychwalowati nemáme/ když ho tak ſwatij
Mužj wychwalugj/ kterým Bůh wſſemohaucý za hřijch
toho nepočital/ ale owſſem také ſláwý hodné propůgčiti rá-
čil/ neb ſám takowau Sláwu gemu pro ſebe včiniti račil/
yak nám Maximus Biſkup ſwatý w ſwým Kázanj oznamu-
ge/ řka: Paulus ultra humana raptus eſt ad tertium cœ-
lum, cœleſtia ſecreta cognovit, ut eccleſiarum futurus Doctor
inter angelos diſceret, quod inter homines prædicaret. Max:
Epiſcopus in ſerm: de Apoſtolis. Pawel nad Człowečen-
ſtwij wzat geſt do třetjho Nebe/ Nebeſké tagemſtwij po-
znal/ aby Cýrkewnij Doktor budaucý mezy Angely ſe wy-
včowal/ cožbykoli mezy lidmi rozpráwěti měl. A protož
Iſidorus mluwj: Merito ſanctis Apoſtolis attribuitur,
quod in ſapientiæ libris legitur. Hi ſunt viri miſericordiæ,
ſiue quia miſericordiam conſecuti, ſiue quia miſericordia pleni,
ſiue quia miſericorditer à Deo donati ſunt nobis. Iſidorus in
ſermone Petri & Pauli. Sluſſně (prý) a náležitě Apoſſto-
lům ſwatým přepiſugj ſe a připodobňugj ſlowa w Knij-
hách Maudroſti napſané/ tiť gſau Mužij miloſrdenſtwij:
Neb gſau gjſtě Mužj miloſrdenſtwij/ neb že miloſrdenſtwij
doſáhli/ budto že gſau mjloſrdenſtwij plnj/ a nebo proto že
gſau nám z neſmjrne Láſky a miloſrdenſtwj Božijho daro-
wánij.

Hoſpodář: Wždy to byli lidé yako y my gſme/ a
k té ſpráwě od Pána Boha powolánj/ proč gjm tak máme
přidáwat ſláwy/ a ſotwá yak tu ſlyſſým/ ne tak yak ſamému
Pánu Bohu.

Hoſt: Gjm ſláwa/ Pánu Bohu čeſt a Chwála/ že
gjch takowau ſtáloſti pro naſſe ſpaſenj obdarowati ráčil/ a
protož gſmeli powinni ſluhy Panůw Zemſkých w pocti-
woſti mjti/ mnohem wjcegj ſlužebnjky Pána Nebe y Země
ctiti a welebiti máme/ neb oni yak prawij Iſidorus Doktor
Pijſma ſwatého/ řka: Scimus quod viri iſti, nec ſibi vi-
xere, nec ſibi ſunt mortui, ſed ei qui pro eis mortuus eſt, ma-

gis aut nobis omnibus propter illum , pro nobis facit eorum vita , eorum doctrina , & etiam mors ipſa , in conuerſione eminentiam, in prædicatione ſapientiam : in paſſione ſua patientiam , nobis beati Apoſtoli contulerunt , qui etiam uſq; hodiè conferre non ceſſant , miſericordia pleni & ſanctarum orationum fructibus. Iſidorus ibidem. **Wijme (prý) že ti Mužj ſwatj / ani ſobě žiwij bily / ani ſobě gſau pomřeli / ale tomu který za ně vmřijti ráčil / a mnohém nám wjc pro něho wſſem činj žiwot gjch y včenj gegjch / y také ſáma ſmrt gjch / wobrácenj přewýſſenoſt / ohlaſſowánj / maudroſt / w včenj / a w trápenj ſwým / trpěliwoſt nám Apoſſtolé ſwatj podali / a geſſtě až poſawád podáwati nepřeſtáwagj / Miloſrdenſtwj plnj / a Owocũ Modliteb ſwatých.** Baſilius **ſwatý pijſſýc na ſlowa Spaſytele naſſeho v Mathauſſe ſwatého / kterýž knjm mluwiti ráčil takto :** Veniente luce diei , ægritudines alleuiantur , homines à ſomno excitantur , aues garriunt , beſtiæ ad latibula ſua fugiunt , ſic luce apoſtolorum veniente , mundus fuit ædificatus , in credendis fœcundatus in operibus bonis , alleuiatus à peccatis , excitatus à negligentijs , animatus ad contemplationem cœleſtium , ereptus à poteſtate Dæmonum. Baſil : ſuper illud Matth : 5. Vos eſtis lux mundi. **Když přicházý ſwětloſt dňowá / boleſti ſe vmenſſugj / lidé ſe ze ſna probuzugj / Ptáčkowé ſpjwagj / a ſpotwořilé Howada anebolizto Sſelmy do ſwých ſkreyſſy vtjkagj / a ſe krygj / tak také kdy tá ſwětloſt Apoſſtolůw přiſſla / teprwá byl Swět zaſtawen w wěřjcých / rozhognil ſe w ſkutcých dobrých / wyſwobozen od hřijchůw / wzbuzen od nedbánliwoſti a lenoſti y zaměſſkánj ſlužby Božij / k rozgjmánj a vwažowánij Nebeſkých wěcy poſylněn / y z mocy proklatých Diáblůw wytržen. A protož nemáte ſe čemu diwiti / že gména gjch gſau welmi nemilé Pekelnjkům / neb čeho ſami dowéſti nemohau / nacházegj takowé mezy lidmi Včitele / kteřjby ge lidem haněli / a w žádné gjch poctiwoſti neměli / aby ſe gjm neywyſs rauhali / a tim mno° lidj od láſky Božij odwozugj : Cžtěte ſobě ſlowa Spaſytele kterýž mluwij v ſwatého Mathauſſe k Apoſſtolom řka :** Beati eſtis cum maledixerint vobis homines , & perſecuti vos fuerint , & dixerint ; omne malum aduerſum vos , mentientes propter

propter me. **Blahoſlawenj gſte když wám budú zlořečiti lidé / a náſledowati wás budau / mluwjce wſſecko zlé protiwo wám klamliwě pro mně : Wſſak w Zákoně ſe wychwalugete / a Ewangeliky ſe gmenuge / tamto negdete. A protož měg ſſetrnoſt nato že gjch ſám Pán vſſetřowati ráčil / nám zůſtáwagjc přjklad abychom my gjch w poctiwoſti měli. A tak Auguſtýn ſwatý** ad Voluſianum **pijſſýc takto gjch wyſlawuge řka :** Ex pauciſſimis & imperitiſſimis & abjectiſſimis , multiplicantur , nobilitantur , ſublimantur , copioſiſſima agmina . clariſſima ingenia , cultiſſima eloquentia , doctorum , auctorum , ac facundorum. **Z maličké hromádky nevčených / a od lidi zawržených / rozmnožiti ráčil / vſſlechtil a pozdwijhl hogné záſtupy lidu / neghlawněgſſý a negwzáctněgſſý / wtipy neyozdobněgſſý / wymluwnoſti / Doktorůw ſlawných y wymluwných.**

Hoſpodář : **Ohawnau ſmrti Pawel y Petr yak ſem prwé ſlyſſel / že oba dne gednoho pomřeli.**

Hoſt : **Takowau gjch ſmrt ne bez přjčiny Pán mjti ráčil / yak nám Ambrož S. w gednom Kázanj ſwém oznamuge řka :** Non ſine cauſa factum putemus quod una die , uno loco, unius tyranni tollerauerunt ſententiam , una die paſſi ſunt , ut ad Chriſtum pariter peruenerint , uno loco , ne alteri Roma deeſſet , ſub uno perſecutore , ut æqualis crudelitas utrumq; conſtringeret , dies ergo pro merito , locus pro gloria perſecutor decretus eſt pro virtute. Diuus Ambroſius. **Ne bez přjčiny to ſe dalo rozuměgme / že gednoho dne / na gednom mjſtě / od gednoho Tyrana gſau na ſmrt odſauzenij / pro to giſtě / aby ku Kryſtu Pánu ſpolečně přiſſli na gednom mjſtě / aby geden yak druhý w Řijmě včenij gednoho aučaſtnjcy byli. Pod gedným Protiwnjkem wijry / aby gedná vkrutnoſt obau ſtlačila / den tehdy pro zaſlauženij / mjſto za ſláwu / protiwnjk pak vznán geſt za ctnoſt a ſtáloſt gijch.** Dyoniſius **ſwatý w liſtu ſwým o gegjch ſmrti takto pijſſe.** O Frater mi Timotheæ , ſi vidiſſes Agones conſumationis ipſorum , defeciſſes qvidem pre triſtitia & dolore ; Qvis non fleret illa hora , quando præceptum ſententiæ ægreſſum eſt in eos , ut ſcilicet Petrus crucifigeretur , & Paulus

Paulus decolaretur; vidiſſes quidem tunc turbas judeorum, & gentium percutientes eos, & expuentes in facies eorum, ſed adueniente terribili tempore conſummationis ipſorum, ligauit columnas mundi, non utiq; abſque fratrum gemitu, atq; ploratu, & cum ſepararentur ab invicem, tunc Paulus ait Petro: Pax tecum fundamentum Eccleſiarum, paſtor ovium & Agnorum Chriſti: Ac Petrus ad Paulum, vade in pace prædicator bonorum, meditator & Dux juſtorum ſalutis. Cum autem elongaſſent eos ab inuicem, ſecutus ſum Magiſtrum meum ſcilicet Paulum, non in eodem enim loco ſeu vico occiderunt eos, attende miraculum: Vide prodigium frater mi Timotheæ, nam præſens fui in ſeparatione eorum: Poſt mortem autem eorum, vidi eos inuicem, manu ad manum intrantes portas urbis, & indutos veſte luminis, & coronis claritatis & lucis ornatos. D. Dioniſius in Epiſt: ad Timothe: O Bratře můg Tymoteæ/ kdyby byl widěl dokonánj gegjch/ ſnadby byl omdlel pro zármutek a boleſt / kdoby neplakal byl w onu hodinu / když gjž byl Ortel wyřknut na ně / aby Petr vkřižowán byl / a Pawel aby ſtiat byl / vhlédalby tedaž byl množſtwý Zjdů a Pohanů tepauce ge / a genž plwali na Twáři a Obličege gegjch. Potom když ſe gjž čas přibližowal dokonánj gegjch / zwázali Slaupy tohoto Swěta / ne bez welkého a žaloſtného lkánj a kwjlenÿ Bratrůw gegjch / a když gſau byli na různo oddělenÿ / řekl Pawel Petrowi. Pokog s tebau Grunte Cýrkwe / Paſtýři Owec y Beranůw Kryſtowých. Petr též řekl k Pawlowi / gdiž w Pokogi Hlaſyteli dobrých a ſpaſytedlných wěcy / a když byli wzdálenÿ od ſebe / ſſel ſem za Mjſtrem mým totižto Pawlem / neb ne na gednom mjſtě aneb vlicy zamordowali ge. Známeneyž Diw a znamenÿ / hleď na Zázrak diwný Bratře můg Tymotheæ / neb ſem byl přjtomen při gegjch rozdělenÿ / po ſmrti pak gjch / widěl ſem ge ſpolečně / an ſe za ruce gali a weſſli do Měſta w gaſných Rauſſech / a Korunami yaſnými ozdobenÿ byli.

Hoſpodář: Welmi to Zázrak byl diwný kdo to widěl / wſſak to ſlyſſeti welmi žaloſtná wěc geſt.

Hoſt: Doktor geden Pjſma ſwatého napſal takto:

Sicut

Sicuti pauperes cum theſauros regios aſpiciunt, ſuam paupertatem amplius agnoſcunt, ita & anima humana patrum animas religens, mentem ſuam amplius humiliat. Jako (pry) chudj lidé hledice na klenoty a Poklady Králowſké Nauzy a chudobu ſwau o mnoho lépe vznáwagÿ / tak též Duſſe wſſeliká rozwažugjc wzáctnoſt ctnoſti Otcůw ſwatých / tim wjcegj aumyſl a wůli ſwau ponižuge / y ty také / dey to Pane Bože abys ſe poznal / a o ſwatých Apoſſtolijch lépe rozůměl / neb to nam náležÿ co Spaſytel náš zwelebil / my welebiti a w poctiwoſti gmjti máme.

Hoſpodář: Wy tehdy waſſe Kněžy počjtáte Apoſſtolſkými Succeſſori / to geſt Náměſtky a mjſto gjch zde na Zemi ſprawugjce: Powězyž mi medle odkud to ſobě wzali waſſi Biſkupi / že Kněžy ſwětÿ / a diwně nad nima počinagÿ ſobě / mažÿ a kſſtugÿ / čehož Kryſtus nad Apoſſtoly nečinil.

Hoſt. O Rozume wywýſſený: Co pak geſſtě toho newjš / že Kryſtus byl Bůh / řekl a ſtalo ſe / Apoſſtole pak od něho powolánj patrně a yaſně Duchem ſwatym obdařenj byli a wyſlanj na předpowjdání a ohlaſſowánj ſlowa Božÿho / a wůle geho ſwaté / ſauc ſami plnj Ducha S. na giného wléwali ſkrz kladenj rukau ſwých. O čem máš w Skutých Apoſſtolſkých w Kapitole 6. Elegerunt Stephanum virum fide plenum, & Spiritu ſancto, & Philippum, & Prochorum, & Nicanorem, & Timonem, & Parmenam, & Nicolaum aduenam antiochenum, hos ſtatuerunt ante conſpectum Apoſtolorum & orantes impoſuerunt eis manus, & verbum Dei creſcebat, & multiplicabatur numerus diſcipulorum in Hyeruſalem valde. Wywolili gſau Sſtěpána plného wýry y Ducha ſwatého / a Filippa y Prokora a Nykanora / Tymona y Parmena a Mikuláſſe přjchoze Antyochenſkého / ti gſau poſtawili před Apoſſtoly / a oni pomodliwſſe ſe / wzkládali ſau ruce na ně / a Slowo Božÿ roſtlo / a rozmahal ſe počet Včedlnjkůw w Jeruzalemě. A tu hle máš začátek ſwěcenj Kněžů od Apoſſtolů Páně / neſwobodně ſſli ohlaſſowat Slowa Páně / podle onoho pořádku / kterýž gjm Spaſytel okázal / yako neywyſſſy Biſkup

ſſy Biſkup

ſſy Biſkup. O čemž Jan ſwatý w Kapitole 20. wyprawuge řkauc: Pax vobis, & cum hoc dixiſſet oſtendit eis manus, & latus, gauiſi ſunt ergo diſcipuli viſo Domino. Dixit ergo eis, iterum Pax vobis, ſicut miſit me Pater & ego mitto vos, hoc cum dixiſſet inſufluit & dixit eis. Accipite Spiritum ſanctum, quorum remiſeritis peccata remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta ſunt. Joannis 20. Pokog wám / a to řkauc okázal gjm ruce y Bok / y zradowali gſau ſe Včedlnjcy widauce Pana / tehdy opět dý gjm Pán / Pokog wám / yakož mně poſlal Otec / y yá poſylám wás / kdy to řekl wzdechl na ně / a řekl gjm. Přjmětež Ducha ſwatého / kterymž odpuſtjte hřjchy / odpauſſtěgý ſe gým / a kterymž zadržjte / zadržánj gſau. A tu hle máſs také poſwjcený Páně Včedlnjkůw geho / ač byl Bůh ſám / okromě modlený Bohu Otcy / toho nečinil.

Máſs také Ducha ſwatého wynaučenj Apoſſtolůw yak poſwěcowati gjných měli w ſkutcých Apoſſtolſkých takto / yak ſe o tom čte w Kapitulům 13. Miniſtrantibus autem illis Domino & jejunantibus, dixit Spiritus ſanctus: Segregate mihi Saulum & Barnabam in opus ad quod aſumpſi eos, tunc orantes & jejunantes imponenteſq; eis manus dimiſerunt illos. Actorum 13. Negdeſs y w Kapitulům 14. Wrchnoſt takowá z Nebe gde w pořádku welikém / ne leč na kohos ruce wkládagý / yak geſt poraučený Apoſſtola Páně yak ſe čte 1. Tim: Cap: 5. Manus cito nemini impoſueris, neque communicaueris peccatis alienis; Newſkládeg rychle Ruku na žádného / ani měg ſpolky s cyzými hřjchy. W druhé také Epiſſtole w Kapitule 1. dý: Propterquam cauſam admoneo te, ut reſuſcites gratiam Dei, quæ eſt in te per impoſitionem manuum mearum. Pro kterauž to přjčinau / Napomjnám tě aby wbuzowal miloſt Božý / kteráž geſt w tobě / ſkrze wloženy rukau mých / a protož wěz že mnoho wážné geſt wzkládanj rukau Byſkupſkých na Kněze každého / neb zatým moc Ducha ſwatého k němu přiſtupuge / a budeli ſe náležitě ſprawowati / ſám při něm přebýwati bude / a dokawád při Cýrkwý ſwaté a pořádku gegj trwá / dotad wſſecky ſkutky w Auřadě geho wážné gſau / by byl Kněz neghorſſý / ſám Kryſtus a Duch

geho ſwatý wſſecko ſprawuge / yak ſem ti prwotně powěděl. Wěz tehda zagjſté že Spaſytel Cýrkew ſwau nepoſſkwrněnau má / byť pak Kněžý zlj byli / neb on ſám geſt ſprawce gegý. Máſs ſlowa Boha Otce / že ho položiti ráčil za Fundament a za Kámen gjſtý Cýrkwý ſwé. A protož po na Nebe wzetj geho poſtawil giné kamenj Gruntowné na mýſto geho. Podlé připowědi v Izayáſſe Proroka w Rozdýlu 54. genž dý: Ecce ego ſternam per ordinem lapides tuos: Ržinij tomu doſti yako Bůh prawý: Petro ſucceſſit Linus, Lino Cletus, Cleto Clemens, Clementi Euariſtus, A tak až do tohoto čaſu / a při každém také Koſtele w každey Kragině / tak ſe zachowáwá. Přeſtaniž na tým na tento čas.

Hospodáře s Hostem o wzáctnosti a starožitnosti Biskupůw / pod Erbem a Tytulem Vrozeného a statečného Pana Mikuláše Wranského na Wraným / a giných wssech Streycůw geho.

Zdáw na ten Gelen Bratře okráčený /
A welikau ctnosti gistě ozdobený /
Pro swau ochotnost genž ho za Erb magij /
S toho gjm mnozý lidé chwálu dagij /
Od mnohá Set leth w těch Knijžetstwij slawných /
Od oných Knijžat z Piastowé krwe dáwných /
Auřady welké na sobě mjwali /
W kterých se wěrně a slawně chowali.

K Vrozenému / a Statečnému Rytjři Pánu Mikulássowi Wranskýmu / z Wranyho a na Wraném / toho času na Saudu Zemském w Knijžetstwij Oppolském / a Ratibořském. Panům Bratrům / a Strýcům geho. Panům Rogoyským z Rogožnijka. Panům Ořeským / a Panům Vrbanowským z Vrbanowic.

(*)

W Tým mým Sstambuchu mně welice laskawý Pane Wranský / gjných wzácnjch a starodáwnjch Rodůw Erby a Tytuly / podlé pořádku yak na Saudu Zemském seděti račite wspomjnagje / nemohl sem také pominaut Osoby W. M. K čemu y starožitnost Rodu W. M. weliká / y Pořádek ten na Saudu / w kterémž W. M. zasedati račite / a k tomu y welká a vpřjmná chuť W. M. Protiw mně / kterau sem znal po W. M. Kdyžkoliw mi se přitřefilo byti / neb w Domu W. M. Neb také kde gjnde láskawé Twáři swé proměňowat gste my neráčili / nemohá tehdy čim gjným náhrady včiniti / částku Rozmlauwánj tohoto Hospodáře s Hostem / o starodáwnosti Biskupůw Cyrkwe swaté / pod Erbem a Tytulem W. M. Y wssech Pánůw Streycůw W. M. Poddáwám / magje za to že na ten čas odemně wssychni za dobré y láskawé přigmete / a tento pořádek Cyrkwe swaté w dobrém vwáženj mjti budete / tak yak se w tom zachowáwali slawnj předkowé W. M. Jako Passek z Wranjna Kanclýř Knjžete Kunráda / o kterým oznamugj staré Listy w Rodu Panůw Sselichůw ze Ziuchowa Adam z Wranjna Radda tohož Knjžete Kunrada / ač gjných mnoho na ten čas newspomjnám Mužůw slawných tým Knjžetstwjm zasloužených / zapomenaut nemohu slawy weliké Reka P. Girijka Wranského / který na Wogně nestiastně w Vhřijch s Pohany při Ludwijku Králi zahynul / nespomjnám také Mužůw zaslaužených Předtůw Panů Rohogských z Rogožnjka / ani Panůw Ořeských / Potomkůw onoho slawného Pana Petra Sudjho krage Pssčynského / a gjných / Zachowáwagje to wssecko na sirsse wspomenautj wssech Rodůw / w tomto Knjžetstwj. Na ten čas tolko mau vpřijmnau chuť oddáwám ku zwyklé lásce W. M. Datum w Oppoli w Domu Vrozeného a statečného Rytjře Pana Jana Odrwolssa z dolnj Stradomě / a na Vrbanowicých Léta Páně. 1606.

Wassý Milosti

k službám hotow /

Bartholoměg Paprocký
z Glogol / etc.

 Rozmlauwánj

Hoſpodáře s Hoſtem / o Wzáctnoſti a ſtarožit-
noſti Biſkupůw.

Hoſpodář: Chcy to od tebe wěděti / yak dáwno ta-
kowá powaha w Stawu Duchowniym powſtala / že ſe tak
pokřtili / rozljčnými Tytulmi Pápežmi / Kardynálmi /
Suffragany / Kanownjky / Oppaty / Proboſſtmi / a gjných
mnoho Tytulůw mezy ſebau magj.

Hoſt: Yakými ſe kolj Tytuly gménugj / wſſychni
ſau oprawdowj Služebnjcy Páně / a Cýrkwe geho S. Rzi-
ditelé a Spráwcy. Summus Pontifex, to geſt negwyžſſý.
A ginij po nijch po kragech a Králowſtwij od začátku wj-
ry ſwaté / rozeſlánij podlé wůle Spaſytele naſſeho yak mu-
dřec o tom dij: w Kapitule 17. In unamquamq; gen-
tem præpoſuit Rectorem, & pars Dei Iſraël manifeſta facta
eſt, & omnia opera illorum velut Sol in conſpectu Dei, & ocu-
li ejus ſine intermiſſione, inſpicientes in vijs eorum. Eccleſiaſ:
17. Capite. W každý Národ a w každý krag nařjdil
ſpráwce / a tak čáſtka Boha Izrahelſkého zgewná ſtála ſe
geſt / a wſſechny ſpráwy gegijch yak Slunce yaſné ſwijtj /
před Obljčegem Božijm / a očij geho ſwaté bez přeſtánj
patřij na Ceſty gegijch / tak tehdy dáwno Biſkupi kteřij
ohláſſenij ſau / kterež pijſmo ſwaté gmenuge Hláſnými neb
Strážnými lidu Božijho / yak o tom máš v Ezechyele Ka-
pitule 3. kdež Pán mluwiti ráčj: Fili hominis, ſpecu-
latorem te dedi domui Iſraël. Synu Człowěčij / dal ſem tě
za Hláſného a Wartiře Domu Izrahelowému.

Hoſpodář: To Zjdům a ne Křeſtianům nám
Kryſtus ſproſtné Rybáře zůſtawiti ráčil. Nám prawým
Křeſtianům dáwagijc přjklad / abychom my také hledali ſo-
bě včitelůw pokorných / genžby Pánu Bohu ſlaužili a nás y
Potomky naſſe wjry oprawdowé naučili.

Hoſt: Prawdu prawjš / že Pán Rybáře zůſtawil /
ale to byl takowý Mijſtr / který wokamženij dáti wſſeli-
yakau maudroſt týmto Včedlnijkům ſwým mohl y dal / a
wyvčil ſkrz Ducha ſwého S°. wſſeligaké prawdy / která až
poſawád toliko při ſámé Cýrkwij ſwaté zůſtáwá / a to byli
zgewnij

zgewnij Biſkupi / zgewny Speculatores, to geſt Strážny /
neb po wſſeckým Swětě gijch wartowanij ſlawné geſt / y
tak ſe ſami gmenowali yak o tom máš w ſkutcých gegijch /
Capite 1. Exurgens autem Petrus, in medio fratrum &
dixit viri fratres, oportet impleri ſcripturam, quam prædixit
Spiritus ſanctus. Per os David de Juda, qui fuit Dux eo-
rum, qvi comprehenderunt Jeſum, qvi connumeratus erat in
nobis, & ſortitus eſt, ſortem myſterij hujus &c. & Epiſcopa-
tum ejus accipiat alter. Et orantes dixerunt. Tu Domi-
ne qvi noſti corda omnium, oſtende quem elegeris ex his duo-
bus unum accipere locum miniſterij hujus, & Apoſtolatus de
quo preuaricatus eſt Judas. Mužj Bratřj naplniti ſe mu-
ſý Pijſmo které předpowěděl Duch ſwatý / ſkrz Auſta Da-
widowa o Gijdáſſowý / kterýž byl Wůdce těch kteřj gjma-
li Pána Gežijſſe / kterýž byl přičten k nám / a doſſel byl loſu
poſluhowánj tohoto. A protož Biſkupſtwj geho wez-
mi giný / z těch Mužůw tehdy kteřj s námi gſau zhromážděn-
nij po wſſem čaſu / w kterémž wcházel y wycházel mezy nás
Pán Gežijš / počal od dne Janowého / až do dne w kterémž
od nás wzat gt muſy s námi ſwědkem býti wzkřjſſenij geho /
geden z těchto / a poſtawil dwau / a zatim ſe modlili a řekli Ty
Pane genž znáš ſrdce wſſech / pohleď kterého ſy wywolil
z těchto dwau / aby přigal mjſto přiſluhowánj tohoto a
Apoſtolſtwj / z něhožto wypadl Gjdáš.

Hoſpodář: Nebyli ti tam Biſkupi tak pyſſnj /
yak gſau nenjčko / wſſak gſau yak Bohowé / lidi znáti ne-
chtěgij / což by býti nemělo?

Hoſt: Pýchau toho gmenowati nemáš / weliká
wzácnoſt té wywýſſenoſti / mjchat ſe mezy lidj nemůže.
Poſlauchej co Pán dij in Levit: Cap: 21. Pontifex
id eſt Sacerdos maximus, inter fratres ſuos, ſuper cujus caput
fuſum eſt unctionis oleum, & cujus manus in ſacerdocio con-
ſecratæ ſunt, veſtituſq; eſt, ſanctis veſtibus, caput ſuum non
diſcooperiet, veſtimenta non ſcindet, & ad omnem mortuum
non ingredietur omnino, ſuper patre quoque ſuo & matre, non
contaminabitur, nec egredietur. Biſkup totižto Kněz
neywyžſſý mezy Bratřjmi ſwými / na gehožto hlawu wy-
lét wo-

lét woleg pomazaný / a gehožto ruce w Kněžſtwij pomazané gſau / a geſt oblečen w raucho ſwaté / Hlawy ſwé neodkryge / Raucha na ſobě neroztrhne / a k žádnému mrtwému nepřiſtaupj / ani nad ſwým Otcem mrtwým ani nad Matkau nepoſſkwrnjt ſe / ani také wygde z ſwatyně / aby nepoſſkwrnil Swátoſti Páně / neb Oleg ſwatého pomazanj geſt nad njm. Já Pán. A protož Pýchy gemu přičjtati nemáſs / neb geſt mjſtodržijcý negwyžſſyho Boha. Poſlyſs co Pawel ſwatý mluwij pýſýc k Zjdům capite 5. Omnis namque Pontifex ex hominibus aſſumptus, pro hominibus conſtituitur, in his quæ ſunt ad Deum, ut offerat dona & ſacrificia pro peccatis. Nebo (prý) každý Biſkup z proſtředku lidu wzatý / poſtawen geſt za lidj w těch wěcech které ku Pánu Bohu naležegij / aby oběrowal Dary y Oběti za hřijchy. To Biſkupſký Auřad y wzáctnoſt.

Hoſpodář: Wſſak také pjſſijc k Tytowy o Biſkupu takto dij: Potřebij aby byl Biſkup bez hřijchu yak náležj na Božijho Sſaffáře / nepyſſný / ne hněwliwý / a aby ſe wijnem newožjral.

Hoſt: Gjné to gſau proměny / Gravitas Authoritas, ty Mužum wzneſſenym náležegij / Pýcha toliko ſamemu Czertu. A protož napſal Caſſiodorus táto ſlowa: Qui ſcientia præditus, dignum eſt reddatur honore reuerendus. Poſlauchegcomluwj Ambrož ſwatý o wzácnoſtech Biſkupſkých in ſuo paſtorali. Honor & ſublimitas Epiſcopalis; nullis poteſt comparationibus adequari, ſi Regum fulgori compares, & Principum diademati, longe erit id inferius quam ſi plumbi metallum ad auri fulgorem compares, quippe cum videas regum colla & Principum, ſubmitti genibus Sacerdotum, & de oſculata eorum dextra, orationibus eorum ſe credunt communiri. Důſtogenſtwij (prý) a wywyſſenj Biſkupſké žádnému podobenſtwij nemůž býti přirownáno / geſtliže ge Králowſké ſtkwěloſti přirownáſs / daleko bude čeſt wyžſſij a kráſa gegijch / rowně kdyby Wolowo k gaſnoſti Zlatta přirownawal / widáwáſs to že Králowé y Knijžata / padagij na ſwá kolena před nimi / a gijch ruce lijbagijc modlitbami ſe gijch důwěrně

wěrně a poručugij / a okazugijc takowau wzáctnoſt a wywýſſenoſt gjch takto mluwij. Nihil hoc ſeculo excellentius Sacerdotibus, nihil ſublimius Epiſcopis reperiri poteſt, ut cum dignitatem eorum oculis demonſtramus, digne noſcamus qvid ſumus &c. Nic (prý) na tom Swětě wywýſſeněgſſijho nad Kněžij / nic wzácněgſſijho nad Biſkupy nagijti ſe nemůže / a protož ſpatřugijc na gijch Wzáctnoſt a Důſtogenſtwij / hodně ſe přizney což geſt nad gegijch wywýſſenoſt.

Hoſpodář:Ját wijm kdo gſem / a wſſak také widijm y Biſkupſké ſpráwy / chwál gijch ty gak ſám chceſs / negde ſe také co haněť.

Hoſt: Nechť ſe oni ſámi wtom ſſetřij / nám na gijch ſkutky hljdat nenáležij / Naučenij gijch nám ku požitku gde toliko / magij oni také ſwé Correctori, Poſlyž co gijm Rzehoř ſwaty Homil 11. mluwij. Quiſquis populi ſpeculator ponitur, in alto debet ſtare per vitam, ut poſſit prodeſſe per providentiam. Kdožby (prý) koli Strážnym neb Wartýřem lidſkým vſtawen byl / má ſtáti na hoře ſkrz žiwobytij dobré / aby mohl vžitečným býti ſkrz opatrowánij. Bernard také ſwatý mluwij. Miſiſti manum ad aratrum, opus eſt fortitudinis & conſtanciæ, ſpeculator factus es, opus eſt prudentiæ, debitor es ſapientibus, & inſipientibus, opus eſt juſtitiæ, prædicare debes, opus eſt temperatiæ. Obrátil ſy ſe k Pluhu / potřebjt geſt Syly a ſtáloſti / včiněn gſy Strážným neb Wartýřem / potřebijt geſt opatrnoſti / a wſſeliyaké rozumnoſti / powinowat gſy hlaupým y maudrým / potřebijt geſt ſprawedlnoſti / máſs ohlaſſowat ſlowo Páně / potřebj gt ſkrownoſti.

Hoſpodář: Widijm že gjch z toho wſſeho tito Mužj ſwatij treſcy / což nás do nijch mrzý / na Pýchu nakládagj / chudij Chleba od nijch newidij.

Hoſt: Ne naſſe wěc gijch ſaudit / oni toliko pod Saud Božj ſau podlehli / neb Apoſtol ge napomijná pjſſijc ku Koryntům 1. Kap: 4. Sic nos exiſtimet homo ut miniſtros Chriſti, & diſpenſatores miniſtrorum Dei. Takť (prý) nás nechť rozumějij lidé / yako Služebnjky

Kryſta

Kryſta Pána a Sſaffáře ſlužby geho: Na giném také mijſtě mluwij: 2. Koryntům w Kapitole 5. Nemini dantes ullam offenſionem, ut non vituperetur Myniſterium noſtrum, ſed in omnibus exhibeamus nos ſicut Dei Myniſtros in multa patientia; Žiádneho (prý) ničjm neobrážegijc / aby haněná a potupowáná nebyla ſlužba naſſe / ale ſe wewſſech wěcech okázugijc / yak naležij na Služebnijky Božij / v weliké trpěliwoſti.

Hoſpodář: Dokawád nedoſtane wywyſſenoſti / každý ſe dobrým prokazuge / yak vchwáti a doſtaupij / ſám s nijm Czert neporowná.

Hoſt: Proti takowým Auguſtyn ſwatý dij takto: Qvicunque ita Prępoſitus eſt, ut in eo quod Prępoſitus ſit gaudeat, & honorem ſuum qverat, & commoda ſua reſpiciat, ſe paſcit non Oves. lib: de paſtore. Kdo (prý) koli wywýſſen geſt na něyakau Wrchnoſt / aby ſe z toho tolko těſſyl a radowal / že tak wyſoce poſtawen a nařjzen geſt / z toho ſamého márné ſláwy a aužitku wyhledáwal / rozkoſſe vžijwagijc / takowý ſe ſám paſe a ne Owčičky Páně. Dále pak na giném mijſtě takto mluwij: Si multas oves errare plangimus, ve quorum humeris & cornibus factum eſt. Idem de Ovibus, Geſtliže (prý) mnoho Owčiček w čijm Oſtřjhánij zhyne / běda bude tjm ſkrz kterých Ramena a Rohy to ſe ſtalo. Protož y Bernat ſwatý k takowým dij: Improbè ſatis affectas præeſſe, quibus prodeſſe non curas, & quorum non zelas ſalutem, ſubjectionem nimis ſibi ambicioſè vendicas ſup: Can: Doſti zle a nenáležitě Wrchnoſti požadáſs / nad těmi o kterých péči nemáſs / aby gijm byl w čem aužitečný / a kterých Spaſenij newyhledáwáſs / gegijch Poddanoſt pyſſně ſobě přiwlaſtňugeſs.

Hoſpodář: Wſſecko to oni zanic pokládagij / když oni wyſoké mijſta zaſednau / o které ſe tak ſtaragi / yak ginij o Statky pozemſké.

Hoſt: Chryzoſtom ſwatý dáwá gjm tauto wýſtrahu / aby ſſetrnij wtom byli těmito ſlowy piſſijc na ſlowa Mathauſſe ſwatého, Quicunque deſideraverit primatum

primatum in terra, inveniet confuſionem in cœlo, & inter ſervos Chriſti non computabitur, qui de primatu tractaverit, nec unusquiſque eorum feſtinet, quo alijs major videatur, ſed quomodo omnibus inferior appareat, quoniam non qui major fuerit in honore, ille juſtior fuerit, ſed qui juſtior, ille & major eſt, converſatio ergo melius eſt deſideranda, non dignior gradus. Kdo (prý) koli Wrchnoſti požádá na Zemi a gij wyhledáwá / doſtane Hanby na Nebi / aniž přičten bude k Služebnijkům Kryſta Pána / takowý který o wywýſſenoſt gedná / protož žádný k tomu nepoſpijcheg / ani o to ſtog / aby byl nad giné wywýſſen / nýbrž o to pečug aby ſe wſſem neymenſſým zdál / neb ne ten býwá w poctiwoſti / který má na ſobě Wrchnoſt / ale ten který býwá neyſprawedliwěgſſý / a dále dij: Opus quidem deſiderare bonum, bonum eſt, primatum autem honoris concupiſcere, vanitas eſt Primatus enim fugientem deſiderat, deſiderantem ſe onorat idem ibidem. Dobré wěcy požádat dobré geſt / ale wywýſſenoſti pro Nádhernoſt žádati / márnoſt geſt / kdo ſe wywýſſenoſti chránij / a před nij vtjká / takoweho ona požádá / kdo gij pak požádá a wyhledáwá / takowého obtižuge. Bernart ſwatý na takowé wolá napomijnagijc s takowé Pýchy / takto řka. Nemo poteſt in valle ſtare, & de monte loqui, ubi ſtas inde loquere; aut vnde loqueris ibi ſta. Si in terra eſt animus tuus, ut quid de cœlo loqueris, ſi juſtitiam facere non vis, ut quid te præceptorem juſtitiæ facis, quare eum Magiſtrum vocas, cujus non vis eſſe diſcipulus. Žádný (prý) nemůže na Audoli ſtáti / a o Hoře rozpráwěti / kde ſtogijſs tam mluw / aneb kde mluwijſs tam též ſtůg / geli na Zemi Aumyſl twůg / proč o Nebi rozpráwijſs / na Nebi ſtůg / geſtliž o Nebi mluwijſs. Geſtliž ſprawedlnoſti činiti nechceſs / proč ſe činijſs Mijſtrem Sprawedlnoſti / proč toho Mijſtrem gmenugeſs / kterého Včedlnijkem býti nechceſs.

Hoſpodář: Zrozumijwám z těchto ſlow Mužůw ſwatých / že takowá Wrchnoſt dlauhý Zármutek po krátkém Weſelij rodij / neb to widijme dobře / že ſe wijc Knězij zaneprázdňugij Swětſkými Správámi / a nežli Stawu ſwému naležitými.

Hoſt: Iſiodorus lib 3. de ſumo bono : cap 48. **Dij:** Omne quod ſuper eminet, plus meroribus afficitur, quam honoribus gaudet, quanto quiſque curris mundi majoribus occupatur, tanto facilius vicijs premitur, ſi enim animus valet peccata deuitare quietus, quanto minus occupatione ſeculari devictus. Wſſelika wywyſſenoſt wjce ſtaroſti a trauchliwoſti na Człowěka vwodij / nežli pokoge / a Poctiwoſti dodáwá / protož kdo ſe wětſſymi ſpráwámi toho Swěta zaneprázdňuge / ten ſnadno od zloſti trápen a ſauzen bywá / když Aumyſl pokogný / ſotwá ſe může vwarowati hřijchu. Cžijm méněgij Swědſkými ſkutky obtižený / bude ſe gijch mocy wywarowati / dobře tehdy pamatowati na krátký žiwot.

Hoſpodář: Nebotť nečtau tito Kněžij těch Mužůw ſwatých Pijſem / že ſe wtom nepocýti / ale wſſak y toho nehanijm / neb by nám bylo trudno o Kněžij / kdyby otom wěděli wſſychni co po ſmrti za té čaſné rozkoſſe trpěti magij.

Hoſt: Geſt dáwné přijſlowj které napſal Caſsiodorus : lib : 3 Epiſt : těmito ſlowy. Communis provincialium ſermo eſt, Annum bonum, non tam de fructibus magnis, quam de juſte regnantibus & judicantibus exiſtimandum. Že Rok takowý giſtě každý wychwalugeme / netoliko z toho kdy ſe dobré a hogné Wobylij a gijné Owotcé nám zrodij / ale y z toho kdyby Monarchowé neywyſſij / a gijch Regenti a Spráwcowé / dobře ſprawedliwě / a w pokogi nás ſaudili / a wſſak to wſſecko Pýcha a Lakomſtwij lidſká pſugij / co z těch ſlow tohoto Doktora zrozuměti můžeſs / genž takto dij: Tunc Civitates benè ordinate, tunc ſanctæ Eccleſiæ res rectè aguntur, quum & fortioribus viribus neceſſarijs inſiſtant operibus & ſeniores majori prudentia prediti de ijſque agenda ſunt, ſalubriter conſulunt. Rabanus ſuper proverb : 20. Capi : Na ten čas (prý) Králowſtwij a Kraginy dobře ſprawowané bywagij / kdy ſe možněgſſý o wěcy potřebné a náležité wſſechny Obcy ſtaragij a zaſtawugij / a Wrchnoſt pak to geſt / Králowé / Knijžata / rozumem a Opatrnoſti ozdobenij

ozdobenij / a kdy co koli magij / a chtěgij co dobrého ſprawowati / maudře ſe na to naradili / nechť že tehdá ſe ſprawugij / z napomenautj Ambrože ſwatého Slow / genž takto mluwij: Sicut Senatorem chlamis ornat: Agricultura Ruſticum, ſicut Barbarum arma, ſicut Nautam navigationis pericia, & ſingulos quoque opifices operis ſui qualitas, ipſos demonſtrat Actores, ſic Epiſcopum non aliter, niſi Epiſcopalis operatio deſignat; ut ex bono opere, magis quam ex profeſſione noſcatur, plus meritis eſſe Epiſcopus quam quo nomine vocitetur. Ambroſius in ſuo Paſtorali. Rowně (prý) gak Senátora Oděw náležitý ozdobuge / gak Woráče geho pořádek w wořbě / yak Wogáka Zbrog. Plawce zběhloſt poplawenij / a wſſeckny giné Dělnijky gegijch Dijlá ſpůſobnoſt a náležité Nadoby dobrými a opatrnými Hoſpodářmi býti okazuge / tak také každého Biſkupa nic giného než toliko ſamá Poctiwoſt Biſkupſká Spráwa w Auřadě geho wyznamenáwá / aby z dobrých ſkutkůw / wijcegi nežli z ſamého Gména a Tytule byl gmenowán a znán oprawdowým Biſkupem býti / neb dále takto prawij: Sicut lenius eſt de plano coruere, ſic grauius eſt, qui de ſublimi ceciderit dignitate: Quia ruina quæ de alto fit, grauiori caſu colliditur, honor quidem Epiſcopalis coram omnibus hominibus præclarus eſt, ſed ſi ruinam ſuſtineat, dolor magnus eſt. Quum quanto preceteris gradus Epiſcopalis altior eſt, tanto ſi per negligentiam dilabitur, ruina grauior eſt, non enim eſt tanti gaudij excelſa tenere, quanto majoris eſt de excelſis corruere. Idem Ibidem. Jak (prý) lehce geſt na rownym mijſtu padnauti / tak tijžegij z wyſokého Důſtogenſtwij Pad wzýti / neb Pad který z Wyſoſti bywá; ſſkodij wijc: Důſtogenſtwij Biſkupſké před wſſemi lidmi wzneſſené geſt / A protož geſtli padne / weliká boleſt a trapenij geho / neb gak nad gijné Neywywyſſeněgſſý geſt Staw geho / tak také kdy pro nedbánliwoſt prohřeſſij / wětſſij a těžſſij Pad trpij: A protož takowá chtiwě nabyta Wywyſſenoſt / welmi neſneſytedlný Zármutek činij / nedlauho tiſſij / kdo ſobě neſſetrně poſtupuge / a protož wyſtrahu dáwá ika: Magna ſublimitas. magnam debet habere cautellam, honor

grandis grandiori debet ſolicitudine circumuolari, cui plus creditur, plus ab eo exigitur, ſicut ſcriptum eſt: Scienti legem & non facienti, peccatum grande eſt, & Servus ſciens voluntatem Domini ſui, ſi non fecerit eam, vapulabitur multo. Idem Ibidem. Welký Auřad a Wywýſſenoſt welikých oſſetrnoſtij potřebugij / weliké Důſtogenſtwj a Gméno / welkau ſtaroſti a pečowánijm muſý obklijčeno býti / neb komu wijc zwěřeno bývá / wijc ſe také od njho počtu požádá / gak napſáno geſt: Vměgjcýmu Zákon / a Nečinjcýmu / hřijch geſt: Služebnijk také wědijc a znagijc Wůli Pána ſwého / geſtliž gij neplnij / trestán bývá těžce. Dawá tehdy to Naučenij / řka: Sic poleat Epiſcopus Sapientia, vt non ſolum ſibi creditum populum ſuficienter doceat, verum & cunctarum hęreſim quęrat conditiones à Catholica Eccleſia repellere; Ne ſua negligentia imperitos minime doceat, & huius caſu præuento, eueniat illi quod ſcriptum eſt. Si cœcus cœco ducatum pręſtet, ambo in foueam cadunt. Qui vero talem ſe ut diximus ignorat, ſacerdotium minime appetat; nec locum alterius præſumat, & præſertim illius qui fulgore ſuæ ſapientiæ, populorum corda poteſt illuſtrare. Idem Ibidem. Tak (prý) má být doſpělý Biſkup w Maudroſti / aby netoliko lid ſobě zwěřený doſtatečně wyučowal / ale aby wſſeligaké ſpůſoby wyhledáwal / gakby wſſechny Blaudy a Kacýřſtwij od Cýrkwe ſwaté odehnal / a aby ſwú neuměloſti a nedbánliwoſti neumělých nezanedbáwal / ale ge wyučowal / aby za takowau geho nedbánliwoſt nepřiſſlo na něho to co w Pijſmě ſwatým napſáno geſt. Geſtliž ſlepý ſlepého powede / oba do Jámy padnau / a protož kdožby ſe takowým neznal / gak ſe řeklo / nechťby takowého Auřadu nepřigijmal / a ginému ho nezáwiděl / wzláſſtě takowému / kterýžby ſwau maudroſti mohl Srdce lidſká oſwěcowati a k dobrému wéſti.

Hoſpodář: Spatřugij ſe takowj Biſkupowé / kteřij o Wjru málo poručugij / tolko o aužitky ſwé z Sauſedy ſe hadrugij / s nijma welmi nepokogně zacházegij.

Hoſt: To ſe také od Wrchnoſti y od giných dobrých a ſwatých Biſkupůw za naučenij dáwá / aby ſpurnoſti

ſpurnoſti a neſwornoſti ſe wyſtřjhali. Jak Ambrož ſwatý takto knijm dij: Non lingvam ad conuicium relaxet Epiſcopus, ne per eandem linguam, per quam laudes refert Deo & diuina libat ſacrificia: litium venena proferat, quia non licet de ore Epiſcopi benedictionem ſimul & maledictionem egredi, ne per eandem linguam, qua Deus laudatur, homo maledicatur, quia non poteſt de vno fonte dulcem & amaram producere aquam. Ambroſi: in Paſtora. Nemá (prý) Jazyka ſwého k Lánij wypauſſtět Biſkup / aby ſkrz ten / ſkrz který Jazyk činij Chwálu Pánu Bohu / ſkrz který Pán Buoh Chwálen a weleben bývá / Člowěku nezlořečil / yakž z gedné Studně nemůže ſe ſladká y hořká Woda dobývati. Ieronim také ſwatý takowéž nám Naučenij dáwá / řka: Tanta debet eſſe conuerſatio, & eruditio Pontificis, vt omnes motus, & greſſus, & vniuerſa eius opera notabilia ſint, veritatem mente concipiat. & eam toto habitu reſonet, & ornatu, vt quicquid agit, quicquid loquitur doctrina ſit populorum. Ieronim ſuper illud ſi quis Epiſcopatum deſiderat. Tak ſe (prý) má Biſkup řjditi a ſprawowati / y tak dokonale rozumným býti / aby wſſeckny Skutky geho / y Kroky známé a widomé byli / Prawdu aby měl na Aumyſlu ſwém / a gegij aby byl Náſledownijkem / aby wſſecko cožkoliw řijdi a gedná / bylo ku Přijkladu dobrému / a k Naučenj lidu ſobě zwěřenému. Wſſak geſtli ſe nám takowých Biſkupůw nedoſtáwá / coby ſe tak řjdili / nikomu ginému wtom winu dáwati nemůžeme / toliko Králům Knijžatům / a Lakomſtwij gegijch / genž to na nijch náležij / neb yak dij Jeronim Swatý. Quidam non querunt eos in Eccleſia columnas erigere, quos plus cognoſcunt Eccleſiæ prodeſſe, ſed quos vel ipſi amant, vel quorum ſunt obſequijs deliniti, vel pro quibus maiorum quiſpiam rogauerit, & ut deteriora taceam, qui ut clerici fierent muneribus impetrant. Idem in Epiſtola. Někteřij (prý) gijch neſluſſně wyhledáwagij / aby ty Slaupy Koſtelnij poſtawili / kterýž wijc rozuměgij býti vžitečné Koſtelu Božijmu / ale toliko té na které / neb ſami laſkawj / proto že ſe gijm w ſlužbách zaljbili / aneb za kterými ſe kdo možný přimluwij. Ať něco ohawněgſſyho zamlčijm / těch kteřij

těch kteřij to Penězmi aneb hognymi Dary wyplácegij / aby na wyſokých Mijſtech ſeděli.

Hoſpodář: Toť ſe nenijcko po wſſem Swětě děge / že kromě Dárkůw takowého Auřadu Božijho žádnému nelze doſtat / nawet bedný Farář / Fary doſtaw chowá na to Penijze / aby mohl Děkanſtwij doſtat / a ge gij Kolátorowy neb Biſkupu wyplatiti.

Hoſt: Protož wám Pán Bůh Požehnánij ſwého dáwat neráčij / že tak činijte / kdy pro Hodnoſt dáwano takowé Auřady y Wrchnoſti / mnoho ſe hodných ſpatřowalo Biſkupůw / y Kněžůw ſwatých Pánu Bohu milých / a takowij Kupcy / y Prodawači Hněw Božij ſobě toliko gednagij / yak Rzehoř ſwatý dij Quicunque ſacros ordines vendunt, aut emunt, Sacerdotes eſſe non poſſunt, vnde ſcriptum eſt, anathema danti, anathema accipienti: Hæc eſt enim ſimoniaca hæreſis: Kteřijkoli prodáwagij a kupugij Pořádky Duchownij / Kněžmi takowij býti nemohau: Protož napſáno a dána kladba na Kupce a Prodawači / neb to geſt Kacyřſký a Symonyacký ſkutek: Cýrkew ſwatá / Prawdy a Sprawedlnoſti potřebuge / tak gak ſama čiſtotná a ſwatá geſt / takowé Spráwce mijti chce / na takowé Lakomce žádné Láſky nemá ani Rzitelé gegj: Gak otom máſs Ieronima S°. ſlowa / genž dij: Apud viros bonos indigna ipſa ſit dignitas, quam multi indigni poſſident. Fruſtra enim ſe eſſe jactant habere dignitatem, cujus non exhibeant operationem. Hieron: in Epiſt: Dobřij a hodnij Mužj / zanic ſobě takowau Wrchnoſt pokládagij / kterauž mnozý nehodnij w drženij magij / neb ſe daremně honoſý Tytulem Kněžſkým a ginau Wrchnoſti / když gij powinnoſti doſti nečinij. Geſſtě y Rzehoř ſwatý mluwij k takowým. Male ſe rectum putat, qui regulam ſumme rectitudinis ignorat, non debet hominum ducatum ſuſcipere, qui neſcit homines bene viuendo preire, ne qui ad hoc eligitur, vt aliorum culpas corrigat, quæ et reſecare debuit, ipſe committat: Gregorius in moral: Zle ſe (prý) takowý za dobrého Paſtýře a Včitele rozumij / který pořádku neywyžſſýho Auřadu nezachowáwá / nemá na ſebe přigjmat takowého Auřadu Biſkupſkého / kdo neumj

w dobrém Pořádku Ziwotem ſwým giných přewyſſowat / neb ten kdo na to wywolen geſt / má ſwým poctiwým chowanijm a přikladem lidſkých neprawoſti wopraw owati / a nic ſe zlého nedopauſſtěn / tam že y na giném mijſtu dij Rzehoř ſwatý: Locus regiminis cum regendus offertur: in ſe prius neceſſe eſt, vt quiſque diſcutiat, ſi loco vita congruat, ſi ab onere actio non diſſentiat, ne juſtus omnium rector eorum, poſt in tribulatione præces non audiat, qui ipſa quoque eius de quo tribulatio oritur, exordia honoris ignorat: idem in Paſto: & moral: Když (pry) takowá Wrchnoſt komu býwá dáwaná / má ſe ſam prwé takowý ſkuſyt / zdaližbyſe na to mijſto hodil / geſtližeby žiwot geho k takowému mijſtu ſe zeſſedl / a takowé Wrchnoſti geſtliž (prý) hoden býti může / aby napotom Sprawce neyſprawedliwěgſſý o to ſe geho nezeptal odkud to geho pečowánij o takowau Wrchnoſt a Důſtogenſtwij na něho připadlo. A dálegij mluwij týž Rzehoř ſwatý. Quanta temeritate ab imperitis paſtorale magiſterium ſuſcipitur, cum ſit ars artium regimen animarum, hoc eſt magiſterium diſciplinæ, vt culpis diſcrete nouerit parcere, & pie reſecare. idem ibid: Takowý každý / kdo Auřad přigjmá nehodným ſe znagijc a neumělým / když takowý Auřad Duſſe lidſká ſprawowat / geſt Vměnij nadewſſecka gijná Vměnij / a wtom geſt neywětſſij mijſtrowſtwij / aby mohl maudře prowiněnij lidſká rozeznáwati a odpauſſtěti / neb hodnému hodná Záplata dána býwá / yak týž mluwij na giném mijſtě. Illi præceteris ſublime DEVM videre merentur, qui fidelibus gregibus præeſſe ſolicitè ſciunt, & dum ipſi piè ſuper gregem vigilant, diuina ſuper eos gratia corruſcat. Grego: in Homil: Takowý (prý) Pána Boha nad giné widěti hodněgſſij geſt / který wěrnými geho vměgij wládnauti / neb když woni náležitě nad njmi bděgij tým hodněgj Láſka Božij nad nimi ſe ſtkwij. To máſs od Mužůw ſwatých přijklady Biſkupům / a wſſeligaké Wrchnoſti / y Kněžům wůbec zůſtawené.

Hoſpodář: Játbych ſe wolil takowého Panſtwij giſtě odpowěděť / kterežbymi tak pracné a nebezpečné k ſpaſenij bylo / když lidé wtom čaſu v Wjře roztrženij ſau. Což wěděti yak s njmi poſtaupiti magij.

Hoſt: Potřebij ſe ſrownáwati Owčičkám s Paſty-
řem ſwým / chtěgili Laſku Pána Boha ſwého poznat / a tak
ſe z obau Strán zrownáwat / gak dij Rzehoř ſwatý.
Quum is qui ſubeſt, ſeruit ad obſequium, reſtat procul dubio,
vt is qui præeſt, ſeruiat ad verbum, & cum is qui ſubeſt juſſis
obtemperat, oportet vt is qui præeſt curam ſolicitudinis impen-
dat. Greg: in Moral. Má o Prawdu zač poděkowati ta-
kowý Biſkup / Farář a ginij / kdy ſe gemu doſtanau takowé
Owčičky poſluſſné / neb když mu poſluſſné gſau podlé Po-
winnoſti / náležij také gemu aby gijm ſlaužil k Slowu / neb
kdy rozkaz geho wykonáwagij / potřebj aby won také kewſſe-
mu práce přikládal k wynaučenij dobrému / Cýrkew Božij
nawſſem toho oſtřijhá y naučenij dáwá / yak ſe k takowému
Auřadu přiſpůſobowat magij / genž ſe o tom takto mluwij.
Penſandum eſt valde ad culmen regiminis qualiter quiſque ve-
niat, atque ritè ad hoc perueniens, qualiter viuat, & benè vi-
uens qualiter doceat, & rectè docens, infirmitatem ſuam quo-
tidiè cognoſcat, ne aut humilitas acceſſum fugiat, aut preuen-
tioni vita contradicat, aut vitam doctrina deſtituat, aut do-
ctrinam præſumptio extollat, virtutibus pollens, coactus ad
regimen veniat, virtutibus vacuus ne coactus accedat. idem in
Paſtorali. Potřebj to pilně vſſetřowati / yak kdo k
ſprawowánij miſta takowého přigijti má / / a kdo pořád-
ně k tomu přiſtaupij / aby pořádně žiw byl / a gſauc dobře
žiw / yak má včiti / a dobře wyvčugijc / mdlobu ſwau každo-
denně vznáwat má / proto aby ſnad Pokora nezdalowala ſe
přiſtupu / a odcházenij neodporowal žiwot bezbožný / a neb
naučenj žiwota neodcházelo / Pýcha ho nepřemáhala / a krát-
ce powijm / wſſemi ctnoſtmi obdařenij za přimuſſenijm ať ſe
na takowý Auřad dá / a takowý coby náležitých ſkutkůw a
hodnoſti w ſobě neměl / aby přiſtaupiti k němu nepomiſlel /
tak máſs nařijzenij Otce ſwatého.

Hoſpodář: Dráni na Chudých weliká na Statcých
gegijch / Pýcha mezy Auřednijky / a žádného náboženſtwij
ſe nepteg.

Hoſt: O wěcech nenáležitých a nepotřebných s te-
bau mluwiti nechcy / neb mi potom nic / ani také tobě. Co ſe
pak

pak dotýče ſamých Panůw o těch co wijm rád powijm. Na-
pomijná Bernat ſwatý takowýmito ſlowy řka: Diſcite
ſubditorum matres vos eſſe non Dominos, ſtudete magis ama-
ri, quam metui, & ſi interdùm ſeueritate opus eſt paterna ſit
non tyranica, matres fouendo, patres corripiendo vos exhibe-
atis, ſuſpendite verba, producite vbera, pectora lacte pingueſ-
cant, ne typoturgeant, ſuper cantica. Včte ſe (prý) Biſkupi
ſwým Poddaným býti Matkámi / ne Pány / vſylugte oto bed-
liwě / aby wás wjc milowali / anežliby ſe wás báti měli.
A pakliby na čas potřeby bylo treſtánij / zanechte ſlow hro-
zných / naſtawte Prſy / ať Mlékem oplýwagij / a Obličeg
wděčný ať ſe gijm vkazuge / ale wſſak geho wlidnoſt obyčeg-
ná býti má / yak Bernard ſwatý dij: Minores antecellant
& ſuperiores exiſtant, qui ſuperiores eſſe volunt. Mnoho
wijc wobyčegijch giné nechť přewyſſuge / tak ſe na wrchnoſt
zdobýwat mohau / ti genž gij ſau žádoſtiwi / dobře tehda w
Piſmě ſwatým zběhlého / w žiwotu přjkladného potřebj ta-
kowého / kterij Wrchnoſti žádoſtiw geſt / gak geſſtě mluwij
Bernard ſwatý. Quomodo in paſcua diuinorum eloquio-
rum educet greges dominicos paſtor idiota? ſed ſi doctus fu-
erit, non autem bonus, verendum ne quantum nutriat doctri-
na verbi DEI, tantum noceat vita ſterili. Idem in Paſtorali.
Kterak na Paſtwu Božſkeho rozmlauwáni wywede Stá-
da Páně Paſtýř nedokonalý / geſtliž pak který budauc nauče-
ný / Přikladu dobrého chowánij na ſobě nevkáže / geſt ſe čeho
obáwati / aby yak mnoho ſlowem Páně w Naučenij pro-
ſpjwá / aby žiwotem ſwým nepřýkladným gijm také neſſko-
dil / a gijch nepokazyl / když wýſtupky Paſtýřſké zakryti ſe ne-
mohau / yak prawij Chriſoſtom ſwatý. Non errores Ponti-
ficum abſcondi poſſunt occulis hominum, ſed exigua eorum
celeriter innoteſcunt. Nam & atleta manet quā diudomi, & cum
nullo congreditur, poteſt quam infirmus latere. Quum ve-
rò nudus in latere conſiſterit, qualis ſit confeſtim probatur, ita
ergo & priuatam vitam, & non multis negotijs agunt, habent
velamen delictorum ſuorum, ipſam ſolitudinem. Quum ve-
rò adducuntur in medium & illo ſecreto ſicut veſtibus exuun-
tur, per apparentes motus, quaſi nudas animas ſiſtunt intuenti-
um. Chriſoſtom: in Dia: lib 3. Nemohau ſe (pry) zata-

gtij žadné Wystupky Biskupské před lidskýma Očima / neb neymenssij gegijch prowiněnij welmi prudce se wygewuge / rowně yak některý Rek vdatný / dokawád se w domu zdržuge / a newygede na Plac z Nepřjtelem / owssem geho Zmužylost může se zatagiti / až kdy se postawi proti Nepřijteli pogednau se vkaže Hrdinstwij geho. Tak také Kněžij dokawád negsau wywýssenij / a tak chwalitebnými Prácemi zaneprázdněnij / magij záštěru sweych wystapkůw samau samotnost / wssak yak brzo wtom Důstogenstwij postawenij budau / hned se gegijch skutkowé wssechny dobřij y zlij wygewugij / a protož tak gijm naučenij dáwá. Sit Episcopus temperans, & non superbus, sit reuerendus, sit negotijs oportunus, regentis quoque authoritate dignus, sed etiam seuerus, & mitis, & humilis. Sit liber & vehemens, sit etiam mansuetus, & constans, vt eum quem dignum viderit, cum multa potestate sistat. Etiam si multi obstiterint indignum, etiam si multa eum suffragia prosequantur, eum eadem authoritate respuat, nihil aliud respiciens, nisi edificacionem Ecclesiæ non quemquam faciat odio vel amore Idem. Nechť (prý) bude Biskup střowný a ne pyssný / vctiwý a Prácem přjhodný / takowého Aúřadu sprawowánij hodný: Nechť tu gest sprostný / Tichý a Pokorný / Swobodný / Spokogný / a Stálý / a koho vzná k něčemu hodného / zewssij swé Mocy dopomáhati má gemu k wywýssenij / by gijch pak mnoho proti tomu bylo / on z welikau stálosti pečowati má / aby Chrámu Božjmu prospjwal / nic z Lásky a z Záwisti nečiné: Takť Bratře ne geden neb dwa / ale wssechni prawě Doktorowé swatij wtom / netoliko Biskupi / ale každau Wrchnost Cýrkewnij wyvčugj / a napomjnagij Faráře / a ginde / yak Isidorus dij: Quanto quisque in superiori loco constitutus est, tanto in majori versatur periculo& quanto splendidior honore celsior quisque est: tanto si derelinquat, peccator major existat: Isido: de summo bono Cap: 51. Čžim (prý) kdo na neywyžssijm Mjstu postawen býwá / tjm v wětssijm Nebezpečenstwij zůstáwá / a čim wětssij Důstogenstwij požijwá / tjm wětssijm Hřijssnikem býwa / gestliž w čem vstaupij. Pjssijc také na ona slowa v Ezechiele Proroka Prosperus dij: Fili hominis speculatorem te dedi domui Izraël. Si impio locutus non fueris vt

ris, vt se ab iniquitate sua custodierit, & ille perierit, sanguinem eius de manu tua requiram, hoc est dicere, si ei peccata tua non anunciaueris ut ab inpietate sua conuertatur & viuat, te qui non increpasti, & ipsum qui te tacente peccauit, flammis perennibus perdam. Rogo quis tam saxei pectoris, & tam ferreus erit? quem sententia ista non terreat? quis tam alienus à fide? qui isti sententiæ non credat? quis ad hæc non cõtremiscat? quis ista sine intollerabili metu futuræ examinationis accipiat, nisi qui hæc non intelligit, aut futura non credit.

Synu Člowěčij / dal sem tě za Strážného Domu Izraëlowému: Gestliž bezbožnému a Nemilostiwému nepowijss / aby se odwrátil od Cesty swé / a on kdyby Vmřel w Neprawosti swé / Krwe geho z Rukau twých hledati budu / Yako by tak řekl: Gestližmu Zlosti a Neprawosti neoznámijs / aby od nijch přestal á žiw byl / tobě kterýs ho netrestal / y geho který pod twým mlčenijm hřessyl / Ohněm wěčným zahubijm: A kdož medle z wás tak zkamenělého Srdce bude: kteréhožby tyto Slowa nepohnuli: a kohožby tá Wýpowěd tak hrozná neděsyla? a kdo bude tak oddálený od Wijry aby těm slowům neuwěřil? kdo se pro nesnesytedlný strach třásti nebude: kdo může znésti slowa tá / kromě toho kdo tomu nerozumij a newěřij / yak Pán z Hřijssnjky nakladati bude. Dále také mluwij týž Doktor Prosperus. Si annunciante te ad impium, vt à vijs suis conuertatur, & non fuerit conversus, ipse impius in impietate sua morietur, & tu animam tuam liberasti. Hic certè euidenter ostenditur, que siue proficiant, sive non proficiant auditores, tacere eis non debent sacerdotes, nec ideo rei sunt, si fortè eorum verba populi non audiunt, vel audita contemnunt, sed ab eis corrigendis absistunt, quia sic nec exemplo vitæ, præpositorum suorum, nec verbo doctrinæ populi contumaces emendari voluerunt, ipsi causa suæ perditionis existunt, & doctores quorum verba simul & exempla despiciũt, involvere suis criminibus omninò non possũt, Idem Ibidem de vita contemplativa. Gestliže (prý) z wěstuges Nemilostiwému / aby se od Cesty zlé odwrátil / a bezbožny a nemilostiwy wtom tě neposlechne / on zagisté w neprawosti swé vmře / ale ty Dussy swau wyswobodjs. Zde se swětle dáwá znáti / gestližeby Posluchačy žádného Aužitku

 bráti

bráti nechtěli / Kněžům nic mlčeti nenaležij / aniž proto tým wynni gſau/ že gijch lide neposlauchagij/ a pakli poſlauchagj/ a gijch vměnijm pohrdagij / a před treſtanijm vcházegij / y ſlowem dobrého naučenij oprawowati ſe nechtěgij / takowj ſami ſobě ſau půwodem wěčného Zatracenij / a Doktoři ge ſpaſytedlným Naučenijm a Přijkladem napomijnali / pohrdagjli tijm/ ſwými zloſtmi gijch obwinit nemohau/ kdy ſám náležitě žiw geſt/ aby z něho wſſyckni dobrého přijkladu ſe wynaučowali/ yak Yeronym ſwatý naučenij dáwá řka: Domus Epiſcopi & conuerſatio, quaſi in ſpeculo poſita, magiſtra eſt publicæ diſciplinæ, quicquid fuerit, id ſibi omnes faciendum putant, Dům (prý) Biſkupſký a Obcowánij yak w Zrcadle má býti položený/neb to geſt Mijſtryni obecného Naučenij/ yak ſe on řijdi a ſprawuge/ tak ſe wſſyckni gijm ſprawowati chtěgij: A wſſak ſe ty oto hněwati nemáſs / kdy vhlijdáſs Kněze zlého / neſprawug ſe tak yak ſe on ſprawuge / čiň tak yak tě on wyučuge.

Hoſpodář: Yak že tehda mám poznat dobrého Paſtýře/a yak Nágemnijka/když Nágemnijka trpět poraučegij/ a Lotra ſe wyſtřjhat.

Hoſt: Paſtýř dobrý geſt/ ktery podlé Pořádku Miſtra ſwého / ktery toliko ſám geſt Paſtýřem dobrým / Owčičky geho paſe / a gijm dobrý Přijklad vkazuge: Neb Hugo Doktor Pijſma ſwatého dij pijſſijc de 12. abuſionibus takto. Tres ſunt negligentium prelatorum ſpecies, ſunt quidam qui bene viuunt & ſubiectos male viuere permittunt: Quidam qui male viuunt, & ſubiectos bené viuere cogunt: Quidam qui male viuunt, & ſubiectos bené viuere volunt: Qui benè viuunt, & ſubiectos male viuere permittunt, exemplo quidem precedunt, ſed quia corrigendo errantes non increpant delinquunt, licet enim benè viuunt, neceſſe tamen eſt, vt de grege ſibi commiſſo domino gregis rationem reddant: Qui verò male vivunt,& ſubiectos benè viuere cogunt, errantes reuocant, ſed rectos & fortes occidunt, reuocant verbis, opere occidunt,de tertia non oportet facere mentionem. Sau (prý) tři Spůſoby/ Nedbánliwých Paſtýřůw aneb Prelátůw / Prwnij genž ſami dobře žiwi ſau / a ſwých Owčiček k tomu newedau / aby oni také dobře a náležitě žiwi byli. Gini pak kteřij zle a nenáležitě žiwi ſau

a ſwé Owce k tomu nautij aby dobře žiwj byli / třetj kteřij ſami nemrawně žiwi gſau / y Owce aby tak žiwij byli / toho po nijch chtěgij/ y wſſeho powolugij. Prwnij kteřij dobře žiwi ſau a ſwých Poſluchačůw k tomu newedau / dobrými Přijklady ge předcházegijc / ale zle žiwicým ſwéwolnoſti powolugij / wtom proti Pánu Bohu hřeſſij / ačkoliw ſami ſau dobřij / wſſak toho oſtřjhati magij / aby z lidu ſobě zwěřeného Pánu Bohu počet dali: Ti pak kteřij ſami zle žiwi gſau / a ſwé k tomu wedau / aby náležitě žiwi byli / a k tomu gijch nautij / takowij blaudně nawolywágij a dobře y ſtále mordugij. Slowy powolugj a přijkladem mordugij: O třetjm gijž zmynky činiti nepotřebij. Když Heretyk ktery ſám ſwawolně žiw geſt / geſſtě hůřegij a ſwawolnégij ſwým žiwaubýti powoluge/ žádné žádoſti Tělu ſwému neodwrhage / a tak gijž máſs o wſſechněch třech žiwobytij. Prwnijho milůg pro geho ctnoſtný Žiwot/ y byť pak nemiluwil drž ſe Přijkladu geho/ a tak ſe Pánu Bohu zalibijſs. Naſledůg také naučenij druhého / trp zlý žiwot geho/ a čiň yakž Pán w Ewangelium Naučenij dáti ráčil / a ſkutkůw ſe geho wyſtřijheg. Neb dij Jeronym ſwatý w gednom Liſtu. Si iniquitas benè diſpenſata vertitur in juſtitiam, quanto magis ſermo diuinus in quo nulla eſt iniquitas, qui Apoſtolis eſt creditus, ſi fuerit benè diſpenſatus, auditores leuabit in cœlum, & ipſos diſpenſatores aliquando conuertere poteſt. Geſtliž (prý) zloſt kterau kdo okrýwat vmij / a wnij tak poſtupuge aby žádného nehorſſyl/obracege ſe w ſprawedlnoſti. Což rozumijſs o ſlowě Božijm / w kterém žádné zloſti nenij / kteréhož toliko Apoſſtolům a takowým kteřij od nijch wyſlanij yakowijkoli gſau / když geg oprawdiwě oznamugij / a nijm náležitě ſlaſſugij / y poſluchače k Nebi podnáſſy / a Sſaffáře někdy k poznánij nawede. Za tijm na tento čas měg ſe dobře/ a na giných mijſtech hleď otom wjc.

(*)

Hoſpodáře s Hoſtem o Stawu giných Prelatůw / pod Erbem a Rodem Panůw Odrwolffůw z dolnij Stradomě.

Zdáwna obyčeg býwal v Pohanůw /
V Králůw / Knijžat / y možných Panůw /
Pro Záſluhy ctné Znamenj dáwali /
Rakowé wěrnij gijm zaſluhowali /
Znat Odrwolffy z weliké ochotnoſti /
Tak pečetili a pro gijné Ctnoſti /
Kteréž wtom wěku w naſſijm Ráně známé /
Neb ochotného kewſſem Spráwám máme.

K Vrozenému a Statečnému Rytijři / Panu Janowi Odrwolffowi z dolnij Stradomě a na Vrbanowycých / a Synu geho wlaſtnijmu

Panu Janowi Odrwolffowi z dolnij Stradomě / a na Vrbanowicých / a ginym Strýcům gegijch.

SA welkau Chuť a dobrodinij Waſſij Miloſti / mogi welice laſkawij Pani Odrwolffowé / kterau ſem znal po Waſſijch Miloſti / kdy ſem w Domě Waſſij Miloſti Cžas některý bydlegijc / takowé Knihy zepſal / náležełoby oprawdu takowau Láſku a Chuť Waſſij Miloſti čijm hognějſſijm nahrazowati / ale takowého doſtatku nemagijc / za vprijmnau Chuť / Chuti mau také na ten Cžas odplácet muſým / což wěřijm od Waſſij Miloſti pohrzeno nebude / když každému podlé Pláce na Rybnijk hrázu ſtawěti náležij. Podáwám tehdy tohoto Sſtambuchu mého čáſtku pod Erbem a Tytulem Waſſij Miloſti / w kterémž ſe wypiſuge wzactnoſt a Poctiwoſt Stawu Kněžſkého / kterýž Wzáctnij Předkowé Waſſij Miloſti v weliké Poctiwoſti yakožto Sluhy Boha wſſemohaucyho mijwali / při Knijžatech onych Swatých na Aukádijch býwagijcých w Ochraně ge mijwali / a Tulačůw ſe Pokautných wyſtřijhali. Což také o Waſſy Miloſti mocně držijm yako o Mužy Wtipu welikého / a v welikých Pracech a Spráwách rozſaudek činijcýho / že tu Knihu přečtauc / mocných a oprawdowých Swědkůw poſlauchati ráčite / a ode mne maličký Dárek tento / očekáwagijc wětſſijho / láſkawě přigiti / a w dáwné láſce chowati račte. Datum w Brně Letha 1 6 0 7.

Wolný w ſlužbách

Waſſij Miloſti /

Bartholoměg Paprocky
z Glogol.

Rozmlauwánij Hospodáře s Hostem / o Pořádku Cýrkwe swaté / o Stawu Knězském.

Hospodář: Powěz mi též o Kanownicých / a o gi-
nych Děkanüch / Probosstých / yak gijm řijkáte.

Host: Rowně yako Pápež má Pomocnijky / Kar-
dynály a Raddu swau / tak též Biskupi magij Kanownijky
a gijné Regenty a Správce w Kostele Božijm / podlé oné
Řzečj, cum sapientibus & prudentibus tracta, z Maudrými a
oppatrnými Správu mijweg. W Přijslowých také psáno
stogij. Dissipantur cogitationes vbi non est consilium, vbi
vero sunt plures consiliarij, confirmantur, Proverb: 15. Kdež
(prý) nenij Raddy / tu se rozptyluge myssenij / ale kdež ge
drahně Raddcůw / tu se potwrzuge. Neb prawij, quot
capita, tot sensus, Kolik Hláw / tolik gest rozumůw / a kdy se
Maudřij na gedno snesau, býwá pewné a stálé vstanowenj /
neb w spráwách Božských / Duch swatý napomocen býwá.

Hospodář: Nassij Knězij / každý swého se Pána
poradijw / Náboženstwij odprawugij / a Pána Boha chwálj.

Host: Yaká Radda / takowá spráwa / takowý též
y Řzád / dočehož mne nic neni / wassých yá Knězůw poslau-
chati nechcy / neb y toho Tytule nehodij se gijm dáwati.

Hospodář: Hay / y wassij Kanownijky / můžte gmeno-
wat Konewnijky / a gijnáč / také nechwalte se s nima.

Host: Nassij Knězij sau oprawdowij Služebnjcy
Neywyžssijho Boha / nám protiwá gijm nehodij se nic prch-
liwého mluwiti. Neb Apossstol Páně 1. ad Timotheum 5.
Cap: dj: Aduersus Præsbyterum accusationem suscipere no-
li, nisi sub duabus vel tribus testibus. Proti Knězy (prý) ža-
loby nepřigijmeg / gediné pode dwěma aneb třema Swědky /
protož yakékoliw magij Gména / a sau přigatij w Cýrkwij
Páně dobře a pořádně se nazýwagj / neb se wssychni gmenu-
gij Sacerdotes, od nijchž Sacerdotium, to gest Kněžstwo /
Auřad swatý se gmenuge / gegijch Předkům w Starém Zá-
koně powědijno / yak čteme 2. Paralipomenon. capite 29. tá-
to slowa. Vos elegit Dominus vt stetis coram eo, & mini-
stretis, colatisque eum crematisque ei incensum &c. Z wás
(prý) za

(prý) zagisté wywolil Bůh / abysste stáli a posluhowali před
nijm abysste chwálili ho / a kadili mu wonnými wěcmi / ale
aby se zaneprázdňowat měl wěcmi daremnými / toho gijm
Wrchnost nepowoluge / wedlé slow Apossstola Páně 2. Tim:
Cap: 2. Nemo militans Deo inplicat se negotijs secularibus, vt ei
placeat cui se probauit, Žiádný (prý) kdož Bohu Rytijřuge /
ať se neplete w Swětských obchodech / aby se ljbil tomu / ko-
mu se oddal. Protož gijch neylépe zanechat / zanechagijc / na-
nijch takowau Wzáctnost / yak Augustýn swatý dij. Illi
namque in hac vita positi, ligandi atque soluendi potestatem
habent, qui Apostolorum exempla & documenta sequuntur.
Ideò soli Petro concessa est, & omnibus suam doctrinam & vi-
tam seruantibus, magna est ergo sacerdotum dignitas, quia pro-
pter eorum vnctionem & dignitatem multi ex ipsis virtutes &
mirabilia operati sunt, & vsum prophetandi habuerunt, de quo-
rum numero Caiphas Pontifex Judeorum fuit, qui cum Ponti-
fex inde vicis suæ, à se ipso locutus non fuit, sed per gratiam sa-
cerdotalis ordinis ac sanctæ vnctionis, alta voce clamauit, expe-
dit vobis vt vnus moriatur pro populo, ne tota gens pereat,
hoc autem à se ipso non dixit. Augustinus ad marcel:
Oni wijm sau w tomto žiwotě vstanowenü / a magij Moc
zwázat y rozwázat / wssak toliko ti / kteřij Apossstolské Přij-
klady a Naučenij zachowáwagij / a nijmi se sprawugij: A
protož samému toliko Petrowi poraučená gest / a tijm ktery
geho včenj y skutkůw následugij: Welikáť gest Knězská Ho-
dnost a Poctiwost / neb pro gegijch Pomazowánij a Ho-
dnost mnozý z nijch Diwy a Zázraky činili / y Wobyčeg pro-
rokowati měli / z gegijchžto Počtu Kayffáš gsa Biskupem
Žijdowským / ten geden z swého Auřadu / ne od sebe samého
mluwil / o Krystu Pánu / ale skrz Lásku Auřadu Knězského
y z swatého Pomazánij / Hlasem welikým skřijkl a zawolal:
Potřebj wám / aby geden vmřel za lid / a aby wssecken lid ne-
zahynul: To pak sám od sebe nemluwil ani se w tom znal co
mluwil: Takowau Swátost w nijch vznáwagijc onen Cý-
sař swatý Constantinus magnus, Chalcedoniensi concilio.
Cum vltimus inter sacerdotes sederet, auditis accusationibus
quibus inuicem sacerdotes criminabantur, delatos ex scripto ad
se libellos in gremio conclusit, omnesque non lectos combussit

dicens

dicens. Sacerdotes ceu numina ad hominum regendum conſtitutos eſſe, & propterea intactum ſe, Deo eorum judicium reſeruare velle, Marullus lib: 3. cap: 5. Conſtantinus magnus Imperator / Na Sněmu Chalcedonſkém mezy Kněžmi neypoſledněgſſij ſedic / poſlauchagijc bedliwě gegijch ſtijžnoſti / a Ziálob / kteřij gedni na drué w ſpiſu podáwali / geden druhého obwiňugijc / wzal ony Suplikacye k ſobě na Lůno / a nepřečedwſſy ge wſſechny ſpálil / řkauc: Kněžij gſau yako Bohowé lidem k ſprawowánij a naučenij předloženij / a vſtanowenij. A protož ſe yá nechcy dotykati waſſijho Saudu / ale Panu Bohu negwyžſſijmu Saudcy zachowati chcy / a netoliko to včinil a okázal / ale yak nám Hiſtorycy wzneſſenij oznamugij Fulgoſus & Egnatius lib: 1. cap: 1. Legem æditam ab eodem Imperatore tradunt, plus honoris deberi homini in ſacerdotali dignitate conſtituto, quam vlli alij, vel Domino vel Regi. Certum enim eſſe in illis honorari Chriſtum, qui vicem Chriſti in terra gererent, non in illis qui imperant terræ, ſolis autem Apoſtolis, quorum locum Sacerdotes tenent, dictum eſt, qui vos recipit, me recipit, & qui me recipit, recipit eum qui me miſit. Týž Cýſař Conſtantinus to nařijdil a poručil / aby každému Knězy wětſſij Poctiwoſt činěná byla / nežli kterému ginému Knijžeti aneb Králi / neb to geſt wěc gjſtá / kdo gijch w Poctiwoſti má / ſamého Kryſta Pána ctij / poněwadž oni mijſto geho na Zemi řijdi a ſprawugj / a ne ti kteřij Zemi rozkazugij / ſamým toliko Apoſſtolům / kterých mijſto Kněžij držij a ſprawugj / od Pána Boha geſt powědijno / kdo wás přigijmá / mne přigijmá / a kdo mne přigijmá / přigijmáť toho který mne poſlal. An také Hieronim ſwatý na wýſtrahu zůſtawil táto ſlowa řka. Abſit vt de ijs quidquam ſiniſtrum loquar, qui apoſtolico gradui ſuccedentes, Chriſti corpus ſacro ore conficiunt, per quos etiam nos Chriſtiani ſumus, qui claues regni Cœlorum habent, quodam modo antè diem Judicij judicant. Hieron: in Epiſtola. Nedegž mi toho Pane Bože / abych o těch co odporneho a neſluſſného mluwiti měl / kteřij na Apoſſtolſké Důſtogenſtwij wſtupugijce / Tělo Kryſta Pána Auſty ſwými dělagij / ſkrz které y mi Křeſtiany gſme / kteřij Klijče Králowſtwij Nebeſkého magijc / yakýmſy Spůſobem ſprawugij Saud / před Dnem

Dnem Saudným / Oſtýchey ſe tehda tak nepoctiwě s nimi zacházet / a lechce gich ſobě wážit / když takowau wzáctnoſt gegich znáš a wijš / yakž geſſtě ſlowa Kryzoſtoma ſwatého oznámijm / genž o gegich wzáctnoſti takto dij: Sacerdotis aſpice dignitatem, agitur in terra, ſed officium celeſtis negotijs continetur, non enim homo, non Angelus, non Archangelus, non alia aliqua creatura, non virtus, ſed ipſe Spiritus Sanctus, hoc munus inſtituit, atq; adhuc manentes in carne miſterio fungi præſtitit Angelorum, per ipſos Chriſtum induimus, per ipſos Dei filio coniungimur, per ipſos membra beati capitis ipſius efficimur, quomodo ergo nobis iſti, non ſolum reuerendi, magis nobis erunt honorabiles quam parentes. D. Chriſoſtomus de dignitate Sacerdot: lib: 2. Wzhledný na Důſtogenſtwj a wzáctnoſt Kněžſkau / na Zemi ſyce geſt / ale Auřad nebeſkého gednánij w ſobě obſahuge / neb ne Człowěk / ne Anděl / ne Archandil / ne které gine Stwořenij ani moc / ale ſám Duch ſwatý Dar takowý ſpráwil a nařijdil / že oni gſauce geſſtě w těle / tagemſtwij a Auřadu Andělſkého požijwagi a gi ſprawugi / ſkrze ně my na ſebe Kryſta Pána přigijmáme / ſkrze ně k Synu Božijmu ſe přilučugeme / a s nijm ſe ſpogugeme / ſkrze ně člankami geho neyſwatěgſſý Hlawy ſe ſtawáme / Kterakž tehda gich v wětſſý poctiwoſti a vwážeij nemáme mijti / nežli wſſech Králůw a Saudcůw Zemſkých / owſſem gich v wětſſý poctiwoſti mijti máme / nežli Rodiče naſſe / nad které oni nám wijc lepſſýho ſpůſobugi.

Hoſpodář. Mohliby gim také naučenij dáwát tito Otcowé Swatij / aby pamatowali na wzáctnoſt Auřadu ſwého / a tak ſobě mrzutě nepoſtupowali / yak poſtupugi / welmi nemrawně ſe ſprawugic / a neřády nenaležitými ſebe zaneprázdňugic.

Hoſt: Tak wěz / že Wrchnoſt Cýrkwe ſwaté žádnému nepropuſti / naučenij dáwagijc / y ſtreſtanijm kdy znáž co obmeſſkáwagi. Jeronym ſwatý tak gim oznamuge: Grandis dignitas Sacerdotum, ſed grandis ruina ſi peccant. Letamur ad aſcenſum, ſed timeamus ad lapſum, non eſt tanti gaudij excelſa tenuiſſe, quanti mæroris de ſublimioribus coruiſſe, nec enim ſolum pro noſtris delictis reddimus rationem, ſed pro omnium

omnium quorum ab-vtimur donis, & nequaquam ſumus ſoliciti de eorum ſalute. Hieron: ſuper Ezech: lib: 2. Welkáť (prý) geſt a welmi wážná hodnoſt Kněžſká / ale též wětſſý pád má / geſtli zhřeſſij: Radugeme ſe když doſtaneme takowé wywýſſenoſtij / ale ſe také bogme / abychme kdy nekleſli / a těžce nepadli / neb nenij tak welká radoſt wyſokau Wrchnoſt mijti / yakowý zármutek a žaloſt býwá / z wyſokých mijſt vpadnauti / neb netoliko z naſſých neprawoſti / počet muſýme wydáti / ale y z naſſech ginýcch darůw / kterých zle vžijwáme / a o Spaſenij těch / genž na to naložili nepečugeme / a lechce to ſobě wážijme. Auguſtýn také Swatý mluwij: Contemplamini quid eſt populo ſancto præeſſe, & conſiderate quale ſit diuinis Sacramentis inſiſtere, altari placere debent, qui de altari viuunt, & talis conuenit cura ſinceritatis ſacramentis, qualia ſunt ſacramenta ipſa, quibus exhibent officia ſeruitutis, ne contra Deum offendant ipſa, quæ tractant, aut contra populum incipiunt impedire, quod prædicant. Auguſt: de ſingularitate Cleri: Rozgijmegte to ſobě pilně / co to geſt lidu Božijmu předloženými býti / a znamenegte dobře / yak to geſt wěc weliká / welebným Swátoſtem přiſluhowati / / Oltářij ſe má lijbiti / kdo z Oltáře žiw geſt / a tak ſe při nijch čiſtotně chowati má / yaké ſau ſamé čiſté Swátoſti / kterým oni ſlaužij / aby protiwá Pánu Bohu / a těm Swátoſtem w ničem neprowinili / a neb aby protiw Lidem neyakého nezačjnali neřádu / w čemž gijch ſami včenijm ſwým wyſtřihagij.

Tu zneg a rozuměg / že oni magij ſwá Naučenij od Wrchnoſti / y Wyſtrahu / oni ſe nech ſami třeſcy / a my toliko Poſluſſenſtwij zachowáwegme a to co ſme k tomu powinni oddáwegme / neb prawj týž Auguſtýn ſwatý. Preſbyteri qui bene præſunt, vita & doctrina digni habentur à ſubditis duplici honore, ſcilicet vt ſpiritualiter illis obediant, & exteriora bona miniſtrent, boni enim diſpenſatores & fideles, non ſolum honore ſublimi præmiari debent, ſed & terreno, vt non contriſtentur indigentia ſumptuum, & gaudeant obedientia ſpiritualium, inſtantior enim ſit, ſi non humiliatur inopia, & creſcit in illo authoritas, quum videt etiam in præſenti laboris fructum percipere, non vt abundet, ſed vt non deficiat. Idem gloſſ: ſuper illud Timoth: qui bene præſunt &c. Kněžij kteřij ſe dobře a náležitě

a náležitě na ſwým Auřadu chowagij dobrým žiwotem / y Včenijm / hodni gſau dwogij Poctiwoſti od ſwých Owčiček / to geſt aby gijm Duchowně poſluſſnij byli / a z wrchnijch auzitkůw gijm dodáwali / neb dobřij a naučenij Sſaſſařowé hodni / netoliko Poctiwoſti a Wywýſſenoſti / ale též y zemſkých wěcý nedoſtatkem nemagij býti zarmaucenij / aby ſe radowali a weſelili s Poſluſſnoſti Duchownijch / neb pijlněgſſij bude / geſtliže ho Nauze a Nedoſtatek neponijžij / a rozmáhá ſe wněm podſtata a Wzácnoſt / když widij že za ſwau Prácy auzitek má / ne proto aby hognoſt měl / ale aby nedoſtatku netrpěl.

Hoſpodář: O pro Pána Boha / wſſak magij waſſy Kněžij Statky znamenité / Peněz mnoho / které oni na Márnoſt obracegij / což hrozno a mrzuto ſpomijnati.

Hoſt: Wtom wýſtrahu magij od Bernharda ſwatého / který takto k nijm dij: Timeant Clerici, timeant miniſtri Eccleſiæ, qui in terris ſanctorum quas poſſident tum iniqua gerunt, vt ſtipendijs quæ ſufficere debeant, minimè contenti, ſuperflua quibus egeni ſuſtentandi forent, inpiè ſacrilegieque ſibi retinet, & in vſus ſuæ ſuperbiæ luxuriæque: Victum pauperum conſummere non verentur, duplici profectò iniquitate peccant, quod & aliena dirripiunt, & ſacris in ſuis vanitatibus & turpitudinibus abutuntur. Bernard in ſer: 24. ſup: Can: Nechť ſe (prý) bogij Kněžij / nechť ſe bogij Služebnijcy Koſtelůw Božijch / kteřij na Zemi ſwatých / Držen ij a Wladařſtwij magij / tak ſe zle a neprawě chowagij / že Platy na kterýchby přeſtati mohli / a znijch doſtatečné wychowánij mijti nemohau naſycenij býti / nýbrž y zbytky s takowé hognoſti kterauž by chudé žiwiti mohli / bezbožně a ſwatokradně ſobě zachowáwagij / a na ſwau Pýchu a neřádnu hognoſt obracegij / na to žiwnoſt Chudých neſtydj ſe obrátiti / a wynaložiti / w prawdě dwognáſobně zloſti hřeſſij každý takowý Kněz Neyprw proto / že cyzým wydjranj a ge laupij: Druhé / že ſwatých wěcy w ſwých márnoſtech a oplzloſtech zle a nenáležitě vžijwagij. A protož dále dij: Quidquid præter neceſſarium victum aut ſimplicem veſtitum de altari retines, tuum non eſt, rapina eſt, ſacrilegium eſt, idem in Epiſt: 2. Cožkoliw kromě potřebné žiwnoſti a ſproſtného Oděwu z Oltáře zadr-

take zadržýjš a zachowaſs / to twé néni / Laupež geſt / ſwatokradež geſt abys wěděl. Rzehoř také ſwatý takto na ně křičj řka: Nos qui ex oblacionibus fidelium, viuimus quas illi pro ſuis peccatis obtulerunt, ſi comedimus & tacemus, eorum proculdubiò peccata manducamus. Greg: in humil: My (prý) kteřij z Oběti wěrnych Božých žiwi gſme / kteréž oni za ſwé hřijchy dobrowolně nám nadali / geſtliže z nijch požijwáme / a mlčijme / gegijch giſtě hřijchy nepochybně gijme a požjráme. Dále také k nim dij: Penſate fratres quantè damnationis eſt, ſine labore percipere mercedem laboris, quanti criminis eſt pręcia peccatorũ accipere, & nihil contra peccata prędicando dicere, idem in humil. Dobře to (prý) powažugte Bratřj / yak to geſt neſneſytedlný hřijch / a zatracenij wěčného hodni / bez práce bráti Mzdu za prácy / yak to těžſký hřijch / Mzdu bráti za hřijchy / a nic zhola proti těm hřijchům předpowijdagijc ſlowo Páně neřijkati.

Hoſpodář: Oprawdu otom Kněžj nic neſmyſſlegj aby to oni činiti byli powinni / yak ten Muž ſwatý prawij: By oni toliko wzali a přemrhali aneb ſchowali / tak co gijm k užitku žádnému nebude nikdá / po gijch ſmrti / kdo prwnij k tomu doběhne / to geho bude.

Hoſt: Tak gijm na tau Nedbanliwoſt mluwij týž Rzehoř ſwatý / Nullum ab alijs præjudicium quam à ſacerdotibus tolletat Deus, quando eos quos ad correctionem aliorum poſuit, dare de ſe exempla prauitatis cernit, plerumque quod eſt grauius. Sacerdotes qui propria dare debuerunt, etiam aliena diripiunt, plerumque ſi quos humiliter, ſi quos continenter viuere conſpiciunt, irrident. Gregorius homil: 2. Od žádného giného wětſſýho bezpráwi netrpij Pán Bůh / yako od Kněžůw / když těch kterých giným k naprawenj předložil / widij že ſe zle a nenáležitě ſprawugij / nadto pak co geſt wětſſijho / Kněžij kteřjby měli ſwé wlaſtné wěcy rozdáwat / raděgij giným gijch wlaſtnoſt odgjmagij / a co wětſſijho a proklatěgſſýho páchagij / když některé giné mezy ſebau ctnoſtné žiwobudaucý widij / z nijch ſe poſmijwagij / A protož tak prawij: Cauſa ſunt ruinæ populi, Sacerdotes mali, quis enim ſe pro populi peccatis interceſſor obijciat, ſi ſacerdos qui orare debuerat grauiora committat, Greg: in Regiſt: Gſau (prý) welkau

welkau přjčinau a půwodem pádu lidſkého zlij Kněžij / y kdož medle přimluwcy za hřijchy lidſké wida / aneb kdo za ně odpowjdati ſmijti bude / poněwádž Kněz který ſe za ně modliti měl / ſám ſe těžſſých Neprawoſti dopauſſti.

Hoſpodář: Daremně tehdy my dáwáme / aneb y naſſy Předkowé dawali naprazno Kněžům tak nedbanliwým Deſátky / aneb gijné hogné dáwanij kteréž oni nařjdili.

Hoſt: Newěř tomu / žádná dobrá wůle kteráž ſe koliw činij s chuti ponjžugjc ſe Pánu Bohu před Služebnijkem geho / neb to ne ginému ſe činij / ale Pánu geho / y proto dále dij týž Rzehoř ſwatý. Ingrediuntur electi, ſacerdotum manibus expiati cœleſtem patriam, & ſacerdotes Chriſti, per vitam reprobam ad inferni ſuplicia feſtinant: cui rei dixerimus ſacerdotes malos niſi aquæ baptizmatis ſimiles quæ peccata baptizatorũ diluens, illum ad Regnũ cœleſte mittit, & ipſa in cloacas deſcendit, idem in homil: 2. Wcházegij (prý) wywolenij Božij Rukama Kněžſkýma očiſſtěnij do Wláſti Nebeſké / a Kněžij Kryſtowi pro ſwé nepořadné Skutky a žiwot neſſlechetný k Mukám Pekelnym poſpijchagij / k čemu tehdy ginému máme ge přirownat takowé zlé Kněžy / gedině k Wodě ſwěcené / kteráž hřijchy křtěných lidij zmýwá / a odſylá gijch do Králowſtwij Nebeſkého / a ſama w mijſta nečiſtotná wpádá. Dáwá tehdy Chriſoſtom ſwatý wýſtrahu Biſkupům a gegijch mijſtodržijcým takto. Qui ordinant indignos, eiſdem ſubiacent pœnis, quibus illi, qui indigni ſunt ordinati, & ſi dicant ſe eorum vicia ignoraſſe, vnde Apoſtolus ad Timoth: Manus cito nemini inpoſueris, nec communicaueris peccatis alienis, nunc & hoc grauius crimen efficitur, quoniam abſoluerunt & promouerunt eum, quem ignorabant, atque id quod putabatur eſſe excuſatio, fiat accuſatio. Chriſoſtom de dignit: Sacer: lib: 2. Kteřij berau na ten Auřad nehodně / tým Mukám a Trápenij náležij / kterým ty genž nehodně přigali ten Auřad / a pakliby ſe tjm wymlauwali / že o gegijch zloſti a nehodnoſti newěděli / to ſe gijm ſwobodně řekne co Apoſſtol k Tymotheowi dij: Newkládeg Ruku brzo na žádného / aniž měg Spolkůw s cyzými Hřjchy / a tak w wětſſý Hřijch wpadnau pro tu wýſtrahu

ſtrahu / proto že gſau přigali toho na Knězſtwo / koho ne-
znali / protož co rozuměli mýti za weymluwu / ſtane ſe gým
za obžalowánij / magij dobře zběhlé w Zákoně k tomu podá-
wati / yak Hyeronym ſwatý Naučenij dáwá řka. Conſi-
dera ſacerdotum eſſe officium, de lege interogatos reſpondere,
ſi Sacerdos eſt, ſciat legem Domini, ſi ignorat legem domini,
ipſe ſe arguit, non eſſe ſacerdotem domini, ſacerdotis enim eſt
ſcire legem & ad interogationem reſpondere de lege, Hyeron:
ſup: Aggeum Proph: Znameneg (prý) to býti powinnoſt
Knězſkau / aby gſauc tázan o Zákoně Páně / odpowídati v-
měl / geſtliže geſt Knězem / má znáti a vměti Zákon Páně / ge-
ſtliže pak newj / ſám ſe wtom obwiňuge a hani / že nenj Kně-
zem Páně / neb to náležj Knězy wěděti / vmět a znat Zákon / a
na Otázku odpowídati A tak wěz že Cýrkew ſwatá nechce
mýti Kněžůw ſwawolných / tak gak magij giné Sekty / a
protož co w Ctnoſti wytrwat nemůže / na ſwau wůli vtjká /
a hanj Pořádek Cýrkwi ſwaté. Neb yak prawij Kryzoſtom
S. pjſſjc o Wzácnoſti Knězſké. Sapientiſſimum eſſe opor-
tet & perſpicacem in omnibus Sacerdotem, & mille vt dicitur
ex omni parte oculos habentem, quippe qui non ſolum ſibi ſed
etiam populo Dei vivit, Chriſoſtomus de dignitate ſacerdo:
Negmaudřegſſým a neydomyſlněgſſým we wſſech wěcech
potřebj býti Knězy / a yak řýkáwagij / na wſſecky Strany
Oči mjti neb on netoliko ſobě / ale wſſemu lidu Božjmu žiw
geſt / a k dobrému Přjkladu podaný geſt / to Prawdu pra-
wjſs / že mnoho gých geſt / kteřij ſau nedbánliwij a zauffalij /
na které také křičij Kryzoſtom ſwatý / těmito ſlowy řka:
Multi ſacerdotes & pauci ſacerdotes, multi in nomine, & pau-
ci in opere, videte ergo quomodo ſedeatis ſuper Chatedram,
quia Chatedra non facit Sacerdotem, ſed Sacerdos Chatedram,
non locus ſanctificat hominem, ſed homo locum, qui bené ſe-
derit ſuper Chatedram, honorem accipit ab illa, qui male ſede-
rit, iniuriam facit Chatedræ, in judicio enim ſedes, ſi bene do-
cueris, omnium judex eris, ſi autem benè docueris, & male vi-
xeris, tui ſolius, nam bene viuendo & benè docendo populum
inſtruis, quomodo debeat benè viuere, benè autem docendo,
& male viuendo, inſtruis DEVM, quomodo te debeat condem-
nare, idem hom: 25. ſuper Lath. Mnozý ſau (prý) Knězy

ale wſſak málo Kněžůw / mnoho ſe gých gmenuge / ale w
ſkutku málo ſe gých nachézý / hleďtež tehdá bedliwě yak ſe
dijte na Stolicy / neb Stolice nečinij Kněze / ale Kněz ſto-
licy / ne Mijſto poſwěcuge Człowěka / ale Człowěk Mijſ o
poſwěcuge / kdo tehda dobře ſedij na Stolicy / poctiw eſt
s nij beře / ale kdo zle ſedij a nenáležite ſe řidij / Křiwdu či-
nij Stolicy / neb na ſaudu ſedneſs / geſtliže budeſs dobře a
pořádně ſprawowat / budeſs žiw / a dobře budeſs včiti /
wſſech Saudcem budeſs / a pakli ſe ſám nenáležitě budeſs
chowati / a nemrawně ſe řijditi / giné pak dobře wynaučeti /
a k dobrému wéſti budeſs / ſám ſobě Saudcy budeſs / neb
dobře ſe chowage / a náležitě lid včijc / dáwáſs naučenij li-
dem yakby ſe měli dobře chowati / ale dobře wynaučugjc
nepořádně ſe chowagijc / Pana Boha včiſs / kterak tě má
treſtati a wěčně zatratiti.

Takť můg Bratře má Cýrkew ſwatá Knězy zlé y do-
bré / ale we wſſech Sektách žádneho dobrého nenij / neb
Pán gednu Cýrkew má / gednoho Paſtýře / kterýž giné wſſe-
cky rozſýlá podlé nařjzenj Ducha ſwatého / a kteřj ſau pod ſprá-
wau geho / a s poſluſſenſtwj ſe geho newymlauwagj by ſnad
y zlj byli / ſobě toliko zlj / nám zlj býti nemohau / neb nám Pán
gých poſlauchati poraučij řka. Seděť budau na Katedře
Moyžjſſowé w Pýſmě naučenij y Lyceměrnijcy / nekázal ſe
tak ſprawowati / yak ſe oni ſprawugij / ale tak činiti yak oni
Naučenij dáwagij. A protož nám naučenij dáwá Kryzo-
ſtom ſwatý řka. Melius eſt propter bonos & malos fouere,
quam propter malos etiam bonos contemnere, propter bonos
ergo Sacerdotes etiam malos honorate, ne propter malos bo-
nos contemnatis, melius eſt enim malis injuſtè præſtare, quam
bonis juſtè ſubtrahere, idem ibidem. Lépe geſt nám pro do-
bré y zlé znaſſeti / nežli pro zlé y dobrými pohrdati / pro do-
bré tehdá Knězy y zlé měgte w Poctiwoſti / nepohrzegte pro
ně dobrými neb geſt lépe zlých neſprawedlnoſti doſti činiti /
nežli dobreym w něčem vblijžiti. Tu zneg / yak magij tre-
ſtanij býti Knězij od Wrchnoſti w Cýrkwe Božij / y hroz-
něgſſý gých podkáwá / a protož nemá žáden pro gých zloſt
odſtupowati Pořádku ſwatého / a giného ſobě neſmyſſlet /
chcemeli aby nám to počijtano nebylo / což Řzehoř ſwa-

ij w Kazanij ſwem napſal tka. Multi dum plus vitam Sacerdotis quam ſuam diſcutiunt, in erroris foueam dilabuntur, nimis conſiderantes quod eos vita ſacerdotum non lederet, ſi ipſi humiliter bonis Sacerdotum admonicionibus aurem accomodarent, ſed Hypocritarum more magna trabe vulneratos occulos habentes, eamque negligentes, feſtucam tenuem in aliorum occulis conſpiciunt, Greg in Hom: **Mnozý (prý) wícegij Ziwot Kněžſký nežli ſwůg wykladagij/ a tak proto w Blud vpadagij weliký / nic toho zhola nepowažugice, žeby gijm žiwot Kněžſký nebyl na vblijženij / kdyby gen ſami pokorně / Spaſytedlneho včenij a napeminánij Kněžſkého poſlauchali / a ge zachowáwali / ale oni ſpůſobem Pokrytcůw to činij / welkým Břemenem magij Oči raněné / nic na to nedbagij / a negmenſſý Práſſek w giných Očijch ſpatrugi / Co máſs Bratře / že pro zlého Kněze nehodj ſe dobrého Spaſytele ſwého Pořádku odſtupowati / gijných ſobě Sekt newymyſſleti / zlých Kněžij yak prawite nenáwidijte / kterij w Cýrkwij Božij zůſtáwagij / a těch přigijmáte / kteréž gijž ona za powržence má poſlucháte a přigijmate. Což z nijch za Aužitek máte / potom poznáte.**

Hoſpodář: Tijm my máme naſſe Kněžj za lepſſij nežli waſſe / že náſſy Manželky magij / a waſſy ſe z Konkubinámi ſe ſkrýwagij / co geſt protiwá Pánu Bohu / a proti Přikázanij geho.

Hoſt: Ani Zien ani Konkubin nechtěl mijti Pán mezy Služebnijky ſwými w Cýrkwi ſwé / a protož to wložiti ráčil na Wrchnoſt gegijch / aby takowý neřád zbraňowali / yak o tom ſe čte / kdež Rzehoř ſwatý takto dij: Volumus vt ſacerdotes perhiberi debeant, ne cum mulieribus conuerſentur, excepta duntaxat matre, & ſorore, legitur quod beatus Auguſtinus, nec cum ſorore habitare conſenſerit, dicens: Quæ cum ſorore mea ſunt, ſorores meæ non ſunt, docti ergo viri nobis cautella eſſe debet magna inſtructio. Grego: in Regiſt: **Chceme aby Kněžům zapowěděno bylo / aby z Zienami žádných ſpolkůw neměli / kromě Matky a Seſtry / a wſſak ſe y o tom čte / že ſwatý Auguſtyn ani z Seſtrau ne powolil bydleti řkauc: Kteréž Seſtrau mau ſau / Seſtry mé negſau / a protož tak wyſoce včeného Muže Wýſtraha / má**

ha / má nám býti za navčenij weliké. A tu zneg že to poraučil Biſkup ſwatý neywyžſſij nade wſſemi Biſkupy / aby žádný Neřád w Cýrkwi ſwaté při Služebnijcých Páně nebyl / pijſſe také ku Biſkupu Ondřegowi Tarentinſkému takto: Habuiſſe te concubinam manifeſta veritate comperimus, & te illius criminis participationem habere, de quo etiam contraria eſt quibuſdam innata ſuſpicio, ſed in rebus ambiguis, abſolutum non debet eſſe judicium, hoc tuæ conſcientiæ committendum elegimus, qua de re ſi in ſacro ordine conſtitutus, huius te recollis commixtione maculatum, ſacerdotij honore depoſito, adminiſtrandum nullo modo præſummas accedere, ſciturus in animæ tuæ periculo te miniſtrare, & Deo noſtro ſine dubiò te redditurum rationem, ſi huius ſceleris conſcius, in eo quo es ordine celaris veritatem, permanere volueris. Ide: Andre: Epiſ: Tarent: diſt: 33. **Doſſla nás giſtá ſpráwa že w Domu twým k twé neřádné wůli Zienu chowáſs / ač tomu některij wijry dáti nechtěgij / toho o tobě neſmyſſlegijce / a poněwadž w ſpráwách pochybných nemůž býti Saud dokonalý / to poručime Swědomij twému / a wſſak geſtli žeby w tom Auřadu gſauc / měl ſe poſſkwrňowat / napomijname tě / aby Auřad Kněžſký z ſebe zložil / a wijc k ſlužbě Božij přiſtupowati neſměl / neb to wěz žeby welkau Sſkodu Duſſy twé dělal / a hrozný počet muſelby s toho Pánu Bohu činit / (geſtliby tomu tak bylo) a chtěl to w tom Auřadu gſauc zatagit / před Bohem nezatagijſs tomu wěř.**

K giného Biſkupu také pijſſe takto: Archidieconum tuum vt audio cum mulieribus habitare prohibuiſti, & nunc vſque in ea prohibitione deſpiceris, qui niſi juſſioni paruerit, eum ſacro ordine priuatum eſſe volumus. &c. Janua Epiſco: diſtinctione 89. **Archydyákonowi twému yak ſem o tom ſlyſſel z Newěſtkámi zapowěděls obcowati / a w tom poraučenij až do tohoto čaſu tě neposlaucha / protož geſtli newčinij yakžs poraučil / chceme aby z Auřadu Kněžſkého byl zložen. A protož kdy takowého od Koſtela Cýrkwe ſwaté zahnáno / po gednau on ſobě ginau Sektu zmyſlil / a giného Rzemeſla nevměgijc / a čím ſobě giným žiwnoſti dobýwat: muſel z Zradau a Falſſem pijſma opakugijc / od Sſatana k tomu dobře wynavčenij gſauc / ginau Sektu ſobě ſmyſſljc**

aby pied

aby předce Kňězem byl/ geſtliž ne Kryſtowym / tehda Diá-
blowým Cțěgic geſſtě tenž Rzehoř ſwatý po wſſem Králow-
ſtwij Rżád takowý wſſudy myti poraučij. Si qui Præsbyteri
ſunt, Diaconi vel ſubdiaconi, in crimine fornicationis jace-
ant, interdicimus eis ex parte Dei Patris omnipotentis & ſan-
cti Petri authoritate, Eccleſiæ introitum, vſque dum pœni-
teant & emendent ſe. Si qui verò in peccato ſuo perſeuera-
re maluerint, nullus veſtrum præſummat audire eorum offici-
um, quia benedictio eorum vertitur in maledictionem, &
orario in peccatum teſtante Domino per Prophetam. Male-
dicam inquit benedictionibus veſtris, Qui verò huic ſaluberi
noſtro præcepto obedire noluerint, idololatrię peccatum incur-
rent. Peccatum igitur paganitatis incurrit, quiſquis dum
Chriſtianum ſe eſſe aſſerit, ſedi apoſtolicæ obedire contemnit.
Idem per Reg: Italicum & Teutonicum. Geſtližeby někte-
řij Kňěžij Dyakonowé aneb Subdyákonowé w Hřijchu
Smylſtwa byli poſtijženij / a wněm trwali / zapowijdá-
me gijm Mocý Boha Wſſemohaucýho y Swatého Petra
Wzactnoſti / aby do Chrámu Božijho newcházeli / dotud
pokudby Pokáni nečinili / a nepolepſſyli ſwých Ziwotůw / a
pakliby kteřij znijch w nepraw oſtij ſwých trwati a zůſtáwa-
ti chtěli / žádný aby gegijch Nabożenſtwij powinného nepo-
ſlauchal / neb gijch Požehnanij obrátilo ſe w Zlořečenij / a
Modlitba gegijch w Hřijch / yak Pán prawij ſkrze Proroka
Malachyáſſe w 2. Kapitole. řka: Zlořečiti budu Požehnánij
waſſijmu? Pročež kteřijby tomu Spaſytedlnému Porau-
čenij wěřiti / a geho poſluſſnij býť nechtěli / w Hřijch Mod-
loſlužebnoſti vpádagij / w Hřijch tehdy Pohanſký každý
vpádá / kdo ſe prawij býti Křeſtianem / a Stolice Apoſſtol-
ſké poſlauchat nechce. A protož tolko ſami waſſy Kňěžij
newrau na Cýrkew ſwatau / na Wrchnoſt gegij / na Biſku-
py / na Pápeže / zmyſſlegijc na ně wſſeliyakau potwarnoſt /
wſſak Pán Bůh zgewně Falſs gegijch hubij a Wrchnoſt Cýr-
kwe ſwé co dále wýſs podnoſý / oni ſe polepſſyť nemohau.

Hoſpodář: Gedno též ten Pápež gijm zapowijdá / a ginij mlčij / neb též ſami hřijſſnými ſe býti znagij.

Hoſt: Mnozij ginij to zapowijdagij / ono také máſs Geronýma ſwatého který pýſſe k gednomu Mnijchu takto: Matrem

Matrem tuam ita vide, ne per illam alias videre coneris, qua-
rum vultus cordi tuo adhæreat, & tacitum ſub pectore vul-
tus remaneat, ancillulæ quæ illi in obſequio ſunt, tibi ſcias
eſſe in inſidijs, & quanto vilior eſt earum conditio, tantò
facilior eſt ruina. Hieronimus ad Ruſticum Monachum.
Matku twau ták máſs widět / gakoby gjných wedlé nij
newiděl / kterýchby ſe Oblijčeg mohl k Srdcy twému
připogiti / a tegné Rány pod Srdcem nezůſtawil / te Dě-
wečky kteréž geg poſluhugij / wěz žeť ſau na překážku / a prá-
wě yako Oſýdlem Diábelſkým / a čijm ona geſt neychatr-
něgſſý / a neyopowrženěgſſý / tým ſnadněgſſy Pád od nij
býwá. Dále také k němu dij: Nunquam de mulierum
formis diſputes, nec quid in cujuſdam domo agitur, alia do-
mus pro te eſt, nouerint fœminæ tuum nomen, vultum tuum
neſciant, idem ad eundem.

Hoſpodář: O Mnijſſijch také chcy od tebe wěděti / odkud to ſobě wzali takowé Nábożenſtwij: Ale wſſak tě geſſtě proſým powěz mi: proč Kňězům o gegijch Lakomſtwij / také nic nepřikazugij ti Mužij ſwatij.

Hoſt: Medle doſt o tom wſſudy máſs / nechť o gedné wěcy kolikrát neprawijm / pamatug toliko o čem ſemnau mluwijſs / a wſſakť krátce y zde připomenu ſlowa Mužůw ſwatých k nijm napſané / yako Ambrož ſwatý na ně křičij řka: Clerici nudi ſint, & nudi Chriſtum ſequantur. Kňěžij ať ſau chudij / a w Chudobě ať náſledugij Pána Kryſta / ale chudoba gegijch / má býti Duchownij / neb má hogně giné zapomáhat / yak mu dále dij týž Ambrož ſwatý / řka: Sacerdotis eſt liberalem eſſe, prodeſſe omnibus velle. Hognoſt magij w ſobě zachowat / každému vžitečnij býti / neb kteřijby takowým nebyl / prawij týž Ambrož ſwatý k nijm. Sacerdotes cupiditate intruſos ignorat Devs. Pán Bůh Kňězů w Lakomſtwij a w Žiádoſtech Márných ſe obijragijcých / nezná. Bernard také ſwatý poraučij a powoluge gijm řka. Clericis conceditur vt benè viuentes, & altari ſeruientes, de altari viuant, viuant quidem non luxurientur. Powoluge ſe to Kňězům / aby dobře a poctiwě žiwi byli / ſlaužijc Oltáři / ale wſſak žiwi gſauc poctiwě / nech nezhromažďugij / Peněz nekrygij / neb gijm gijch

gijch nenij potřebj / yak Rzehoř swatý prawij. Deus à Sacerdotis officio, non requirit aurum, sed animas, ad ecclesiæ ornamentum, non fœditatem actuum, officium clericorum est. Pán Bůh z Auřadu Kněžského newyhledáwá Zláta / toliko Dusse / a Zláto má obrácet Chudym na žiwnost / a na Ozdobu Kostela Božyho: A tož gijž máss o Kněžych a gijch Powinnostech / a yako chcess wěděť o Mnijssych y toť yá tobě powijm / toliko maličko měg strpenij / ať sobě odpočinu a poradym se také na to Pij, ma swatého.

Hospodáře s Hostem / z Mssy swaté: Pod Erbem a Tytulem Vrozeného a Statečného Rytijře Pana Jana Kochticského z Kochtic a na Kochticých rc. A giných Panůw Bratrůw Gegijch Mi'osti.

Wěrně bych toho přál gijm bezpochyby /
Dokawad tent Ptak nestráwij té Ryby /
Aby se nawssem dařilo tak stiastně /
Y ten Rod wzáctný Kochticských prospěssně /
Na wssem rozmáhal / Pán Zemi y Nebi /
Dodáwagijc gijm wsseho co potřebij /
Neb od čtyř set leth yak z Cžech w ten Kreg zassli /
W Lásce v Knijžat g Kralůw nehassli.

K Vrozenému a Statečnému Rytjři Pánu Janowi Kochtickému z Kochtic na Kochticých ec. Saudcy Zemskému w Knýžetstwý Oppolském a Ratibořském / a k Panům Bratrům y Strcycům Gegjch milosti / Panům mým milostiwým a láskawým.

Merito nostræ reconciliationis causa hoc sacrificium constitutum est, & si sacrificij præcepta contempseris, sacrificij remedium sentire non poteris, Hyeronimus super Lucam.

MNozý a rozličný Blaudowé / milostiwý Pani / w Náboženstwý Křestianském k tomu mne přiwedli / že sem se ačkoliw z welikau Bázni opowážil toho / znagjc welikau Křiwdu a vblýženj Cýrkwe swaté od yakýchsy nowých Apostolůw / od Předkůw nassých neslýchaných / Pánu Bohu mrzutých a nelibých / o kterých nám Spasytel náš zgewně oznamowati račý v Mathausse swatého řka: Attendite à falsis prophætis, qui veniunt ad vos in vestimentis ouium &c. Na giném Mýstě také od ných wystřýhati se poraučý řka: Videte ne quis vos seducat, multi enim veniunt in nomine meo dicentes: Ego sum Christus, & multos seducunt. Yakž se to patrně zná a widý / že omylných Včitelůw počet nezčysslný powstal / gedni na druhých se wynássegjc / Řád od Ducha swatého nařjzený potupugjc / z oprawdowých slow Páně swými s chytralými Rozumy zgewně Falešs činiti vsylugý / w službu se geho wdýragý / na kterau od ných negsau wyslaný / což W. M. z oných slow Spasytele nassého poznati ráčite / genž v swatého Jána w 10. Kapitole mluwiti račý. Amen Amen dico vobis, qui non intrat per Ostium in ouile Ouium, sed ascendit aliunde, ille fur est & Latro. To sau slowa Páně wlastný. Posluchegte také weystrahy zgewně Apostolůw Páně. 2. Pet: Cap: 3. Hæc primum scientes quod venient in nouissimis dieb^9, in disceptione illusores, juxta proprias concupiscentias ambulantes &c. A což toho nezná každý milostiwý Pani že tak gest / w lecti se z Ženámi z Dětmi Blaudy roznássegý nowé / z Cýrkwe swaté wyhnaný pro nemrawné swé chowaný / z gewněž to o ných Jan swatý oznamil. 1. Joan: 2. Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis, nam si fuissent ex nobis, permansisent vtrique nobiscum. Poznat každý může že to sau Kozlowé swawolný / ne Krysta Pána / ale zgewný Čzertowi Služebnýcy / kteřý sobě Wrchnosti Cýrkwe swaté neważý / Bog protiwá ný wedau / sed non præualebunt. Neb to gsau oni o kterých in Epistola judæ tak se čte / subintroierunt quidam homines (qui olim præscripti sunt in juditium) impij: Domini nostri gratiam transferentes in luxuriam &c. Tam wsseckén ten List o gegých zgewném Blaudu a Falssy W. M. nagiti račte. Ačkoliw to Pán Bůh na Cýrkew swau dopustiti ráčil / a to proto yak Apostol ku Korynthům w kapituli 11. pýssjc dý:

Nam oportet & hæreses esse, vt qui probati sunt manifesti fiant in nobis &c: A protož sstetrný budte pamatugjc na slowa Páně / genž napomýnati račý řka / Beatus qui perseuerauerit vsque in finem. Whledněte w Kronyky yak dáwno a odkud přinessená Wýra swatá na Morawu / z Morawy do Czech / z Czech do Polsky a na Slézsko / kterau Předkowé nassy od těch časůw počtauc 860. w Morawě / a do Czech 900. do Slézska a do Polsky 965. wnesli yak gi mocně se držeti / yak pro nj mnoho Krwe wylýli / sotwá ne do nassý paměti proti Králům swým Slezácy z Mathyássem Králem proti Giřýmu Czeżskému Králi Bog wedli / Blaudy se geho mrzýc / nedáwných časůw podwedl Diábel a nasýl Holomkůw swých / kteřýž gých nasýli / protiw kterým se zebraw mnoho Swědkůw hodnowěrných tam pokazugý Blaud / a wýmysly gegých tupý / čehož sem také částku pod Tytulem W. M. yakožto Panůw w pýsmě swatém dobře zběhlých wydal. Pomněte na swé wzáctné Předky / kteřý z Czech do té Kraginy / od mnoha seth leth wyssedwssy / w ný sobě zalýbowali Mssy swatau / od Krysta Pána začatau / a od Apostolůw rozssýřenau welice sobě rozważowali / tak yak od Cýrkwe swaté wtom wynaučený byli / wzlásstě pak Vrozený a Statečný Rytjř Pan Reijntius Kochticky / okolo Létha Páně 1307. kteřý Ložimjř proměnil za Kochtice / z Knýžetem Wogtěchem / zůstawil byl Syna Ruperta Kochtického / který po Otcy swém w Kochticých Létha 1329. zůstawil Syna Herborda / Roku 1377. který po Otcy Dědil Herbord Jassek Kochtického zůstawil Létha Páně 1411. po kterého také Smrti Dědil Syn Mykuláss Kochticský / o kterým se paměti spatřugý mnohé Léthá Páně 1427. kterýž z Planknarownu z Kynssperku / zůstawil Syna Ruperta Kochtického / genž potom po Otcy Dědil Létha Páně 1469. magjc Manželku z Rodu Panůw Střalůw / zůstawil Lamperta y Hermana. Pan Lampert Kochticský / z Ozarowskau Manželku swau neměl Potomka Mužského Pohlawý / toliko dwě Dcery. Prwný Pannau vmřela. Druhau dal Těssowskému Poláku na Kozlowé Hořetau odbyl Wěnem / a Bratru Statek obgistý w Kochticých odkázal / kterýž to Bratr geho Pan Herman napřed v Knýžat Mykulásse y Yana / Létha swá strawil / a kdy s Pacholat byl wymustrowán / na Dwůr Krále Wladislawa Vherského a Czeského gel / od kterého w Poselstwý do Turek y do Wlach wysýláp byl Præsidentem Komory geho / y neywyžssým Komornýkem byl / a magjc Leth 60. byl Hoffmistrem v Walentina Knýžete Syna Janowého / na Žiádost Kněžny Mandaleny / od Manželky Kateřiny Sstolcowný z Gostomky / ti potom dwa Synowé starssý vmřeli a pět Dcer / dwě wdané byly Panům Rickům w Staw Manželský / Panu Giřýkowi Sselihowi / třetý / Panna Hedwika w Klásstěře Ratibořském vmřela / Mandalena wdána byla Sukowskému na Sukowicých / vmřel magjc Wěku swého 83. leth / Létha Páně 1538. Pan Yan Kochticský Syn Pana Hermana / zůstal na Kochticých / w Borowské / a Seralticých / wzaw sobě w Staw Manželský / Pannu Faustýnu / Pana Jana Jordána z starého Pačkowa a na Gřežiny / Heytmana Knýžetstwý Opolského a Ratibořského / zůstawil od ný tyto Potomky / Dcer nespomýnagjc pro vkrácený / toliko negmilegssýho Pana Otce W. M. wspomenu / Pana Jana Kochtického / genž se byl narodil Létha 1543. geho Zásluh wypowědět nemohau w tak těsném mýstě / popřegeli Pán Bůh zdrawý

zdrawý / wkrátce mu to nahradým / neb to byla ozdoba těch Kragin Slezských pro weliké a wzácné Služby swé / kterýž magjc Manželky z Rodůw welice wznessených / yak poneyprwé se Pani Annu Zarubinku Rodu welmi starodáwného / Dceru Pana Wáclawa Záruby Kastellána / Nakelského a Starosty Grabowského y Stawiského / Pani Mateř W. M. / která Vmřela letha 1581. a potom wzal druhau Pannu Elyzabethu / mnoho možného Pana Pana Jana Bernharda Malcyana z Pencylinu / wolného Pana na Sycowě / a Bralině. Raddy G. M. C. Heytmana Oppolského y Ratibořského / a Pani Elizabethy z Mezřýčce a Lomnice Dceru. Pan Herman Kochticský Bratr geho / který z Lasotianku Steblowa Kancléře Knijžetstwý Oppolského a Ratibořského Dceru Pani Annu / od nijž zůstal Syn / Pan Herman Kochticský z Kochtic a na Steblowě. Syroce na tento čas o Roddu W. M. nemohauc dostatečně zmijnky včinit krátkosti ffolkugic / a Zásluh Předkůw W. M. Knijžatům y Zemi wyskowit / toliko krátce postupnost pro wědomost Wassých M. yakožto Panům mladým / a wzáctným potomkům W. M. zůstáwugýc / a wtom Sstambuchu mým / krátce Památku čijnjc / wobssyrnégssý Práce swé obssyrnégi W. milostem slaužiti se připowijdám. A na tento čas tegto swaté Missy Dáwnost / Wzáctnost a Swátost okazugýc / toho sobě wěrné přegijc / abych od W. M. w Láske zwyklé chowán byl / do kteréž se pijlně a ponijženě oddáwám. Datum w Brně Latha Páně 1607.

Wolný w službách

Wassý Milosti /

Bartholoměg Paprocky
z Glogol.

Rozmlauwánij

Rozmlauwánij Hospodáře z Hostiem o pořádku Missy swaté.

Hospodář: Gessté o Missy máš mi oznámit / o kteréž nassy nic do konce nesmysslegij / a to wýmysly Pápežskými býti prawij.

Host: Rád ti powijm o wsseckým / toliko s pijlností poslaucheg co Doktorowé swatij prawij: Napřed Hylarius, který žiw byl po Narozenij Krysta Pána 371. Takto o Missy wyprawuge. Missa à nobis quasi transmissa dicitur, & quia populus per Mysterium sacerdotis, qui mediatoris vice fungitur, inter Deum & homines, præces, vota, oblationes, Deo transmittuntur. Misse (prý) swatá yakoby od nás odeslaná / gmenuge se proto / že skrze službu Knězskau / kterýž Prostřednijka nassého Náměstkem gest mezy lidmi a Bohem / lidské Modlitby a Prozby / slijby a Oběty Pánu Bohu odsýlané a wzdáwané býwagij. Takowá Oběť wzala začátek a pogijti swé / yako Augustýn swatý pijssijc de Ciuitate Dei lib: 16. takto dij: Quum Melchisedech Abrahæ benediceret, ibi primum apparuit Sacrificium, quod nunc à Christianis offertur Deo toto orbe terrarum, impleturque illud, quod longe post hoc factum per Prophetam dicentem, ad Christum qui fuerat venturus in carnem. Tu es sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech, non (scilicet) secundum Aaron, qui ordo fuerat auferendus, illucescentibus rebus, quæ illis vmbris peæponebantur. Cap: 22. Kdy Melchyzedech dáwal Požehnánij Abrahamowi / neb se tu byla vkázala prwnij Oběť / která se nynij od Křesťanůw po wssem Swětě obětuge / naplňuge ona slowa skrze Proroka mluwijcýho ku Pánu Krystu. Ty sy Knězem na Wěky / podlé Rzádu Melchyzedechowa / a ne podlé Aaronowa / kterýž Rzád měl býti wyhlazen / kdy sau se wygewily ty wssechny wěcy / kteréž w oněch tmawých Obětijch geho wyznamenáwali. Protož yak Cypryán swatý mluwj o tom takto. Nam si JESVS CHRISTVS Dominus & DEVS noster, ipse est summus sacerdos Dei patris, & sacrificium Deo patri ipse primus obtulit, & hoc fieri in sui commemorationem præcepit: vtique ille sacerdos vice Christi vere fungitur, dui id

quod Chriſtus fecit imitatur & ſacrificium verum, & plenum
tunc offerri in Eccleſia Deo patri, ſi ſic incipiat offerre ſecun-
dum quod ipſũ Chriſtum videat obtuliſſe, Cyp: lib: 2. Ep: 3.
Geſtliže (prý (Gežijš Kryſtus Pán náš y Bůh náš / geſt
ſám negwyžſſý Kněz Boha Otce / a Oběti Bohu Otcy on
ſám negprwé obětowal / a to na Památku ſwau činiti po-
raučil: Tehdáž takowý Kněz oprawdowý Ržád geho
oprawuge / kterýž to co Kryſtus činit račil / w tom ho ná-
ſleduge / y Oběti oprawdowau a vplnau na tento čas w
Chrámě Bohu Otcy obětuge / geſtliž tak začijná obětowat
yak wydij Pána Kryſta Boha ſwého gj obětowat.

Hoſpodář: Wſſak yá tě proſijm abys mi o Mſſy
a ne o obětowánij aneb offerowánij prawil.

Hoſt: Y zdáliž yá tobě o Mſſy neprawijm / kteráž-
to nic giného neníj / toliko tá gediná a Miloſtiwá Obět / o
kteréž tak Auguſtýn ſwatý wyprawuge. Quatuor conſide-
rantur in omni ſacrificio, cui offeratur, à quo offeratur, pro
quo offeratur, & quid offerratur, Chriſtus vero ibidem ipſe
vnus, veruſque mediator, per ſacrificium pacis, reconcilians
nos Deo, vnum cum illo manet cui offerrebat, vnum in ſe fe-
cit, pro quibus offerrebat, lib: 4. de Tri: Cap: 14. Cžtyřy (prý)
wěcy magij býti powažowané každé Oběti / komu ſe
obětuge / od koho ſe obětuge / co ſe obětuge / Spaſytel náš
Kryſtus Gežijš on ſám gediný a oprawdowý geſt Proſtře-
dnijk / ſkrz Obět a Pokog / ſmijřugijc nás z Bohem Otcem w
gednotě s nijm zůſtáwá / kterému obětowal / gedno to na
ſobě ſprawil / za které obětowal / on ſám gediný geſt genž
obětowal / y to co obětowal. Týž Auguſtýn ſwatý dij: de
Ciuitate Dei, Verus ille mediator in quantum formam ſerui
accipiens, mediator effectus eſt DEI & hominum, homo
Chriſtus Jeſus, cum in forma Dei ſacrificium cum Patre ſum-
mat, cum quo & vnus eſt Deus, tamen in forma ſerui ſacrifi-
cium maluit eſſe, quam ſummere, ne vel hac occaſione quiſq;
exiſtimaret cuilibet ſacrificandũ eſſe creaturæ, per hoc & ſacer
dos eſt ipſe offerrens, ipſe & oblatio. Cui Sacramentum quoti-
dianum eſſe voluit Eccleſiæ ſacrificium, cum ipſius corporis
ipſe ſit caput, & ipſius capitis, ipſe ſit corpus, tam ipſa per
ipſum,

ſum, quam ipſe per ipſam ſuetus offerri. On oprawdowý
Proſtřednijk wzaw na ſe powahu a ſpůſob Služebnijka /
ſtal ſe geſt Proſtřednijkem mezy Bohem a Cžlowěkem / když
w ſpůſobu Božijm Obět z Otcem ſwým přigijmá / s kte-
rýmž geden geſt Bůh / a wſſak w ſpůſobu Služebnijka wo-
lil Oběti býti nežli gij přigijmati / a to proto / aby nikdo za
takowau přijčinu ſe nedomnjwal že ſe hodj každému Stwo-
řenij obětowati / ſkrze to tehda y Knězem geſt on ſám obě-
tugijc / ſám y Oběti kterýž Swateſt chtěl mijti každodennj /
a vſtawičnau Cýrkewnij Obět / poněwadž on ſám geſt toho
Těla Hlawau / ſám geſt Tělem / tak tá Swateſt ſkrze něho /
yak on ſám ſkrze nij Obět geſt / a protož dále dij: Huius
veri ſacrificij multiplicia variaque ſigna erant, ſacrificia priſca
ſanctorum, cum hoc vnum per multa figuraretur, tanquam
verbis multis res vna diceretur, vt ſine faſtidiò multum com-
mendaretur, huic ſummo veroque ſacrificio, cuncta ſacrificia
falſa ceſſarunt. Tě pak prawé a oprawdowé Oběti / byli
mnohá a rozličná Znamenij ſtarých oběti ſwatých / a tá ge-
diná ſkrze tě wſſechny ſe wyznamenáwala / yakoby mnohými
ſlowy gednu wěc wychwalowal / aby kromě wſſkliwo-
ſti mnohem byla zchwálena. A tě ſwaté Oběti wſſech-
ny giné faleſſné Oběti vſtaupiti muſeli / a přeſtali Ageſſ
takowé wſſemohaucnoſti a wzáctnoſti yak Kryzoſtom ſwa-
tý prawij o nij takto: Sacra illa oblatio, ſive illam Petrus,
ſiue illam Paulus, ſiue cuiuſuis momenti ſacerdos offerat, ea-
dem eſt, quam dedit ipſe Chriſtus diſcipulis, quamque ſacer-
dotes modo quoque conficiunt, nihil habet iſta quam illa mi-
nus. Criſoſtomus hom: 2. Táto negſwětěgſſý Obět / bud-
to že gij Petr ſwatý aneb Pawel ſwatý / budto yakékoli po-
wahy Kněz obětuge / tat geſt kterau ſám Pan Kryſtus po-
dati račil Včedlnijkům / a kterauž také Kněžij w tyto čaſy
dělagij a ſpůſobugij / tak tá w ſobě yak ona nemá nic měněgj
ani wijcegij. W giném pak Kazanij ſwém takto dij: Non-
ne per ſingulos dies offerimus? offerimus quidem ſed ad recor-
dationem facientes mortis eius, & vna eſt hæc Hoſtia non
multæ. Quomodo vna & non multæ? quia ſemel oblata eſt
in ſancta ſanctorum, hoc autem ſacrificium exemplar eſt illius,
id ipſum ſemper offerimus, nec nunc quidem alium Agnum,
chraſtina

chraſtina die alium, ſed ſemper ipſum, proindè vnum eſt hoc ſacrificium, idem homil: 17. R zdaliž každodenně neobětugeme ? obětugeme wprawdě / ale na památku přehořké Smrti to činijme / a proto gedná geſt tá Obět / a nemnoho / proto že gednauc obětowán geſt / do Swatině ſwatých / tá pak Obět geſt přijkladem oné Oběti Páně / toho wždycky obětugeme / a ne giného Beránka dnes / zeytra giného / wždycky toho / a protož gedná geſt Obět / kterau my při Mſſy ſwaté obětugeme.

Hoſpodář : Bázeň mne obkličuge / poſlauchagijc té o té Oběti / o kterež ſem yá dáwno ginác od ſwých Predykántůw ſlyſſel.

Hoſt: Kdyby ty z ſwými Predykanty o Botech a Kožyſſijch / a o giných Řzemeſlijch rozmlauwal / otomby oni doſtatečnau ſpráwu dáti vměli / o Duchownijch / pteg ſe wtom zběhlých / na to wolených a wyſlaných. A protož geſſtě dále poſlaucheg / žeť Wzácnoſt té Mſſe ſwaté / a té Oběti ſwátoſt oznámijm / yak geſſtě Kryzoſtom ſwatý mluwij : Sacerdos altari ſiſtens, pro vniuerſo orbe terrarum, pro abſentibus atque præſentibus, pro his qui ante nos fuerunt, pro his qui poſtea futuri ſunt, ſacrificio illo propoſito, DEO nos jubet gratias offerre, idem in Math: homil: 26. Kněz při Oltáři ſtoge / za wſſecek lid ſe modlij / cožkoliw ho geſt po wſſem Okrſſku Swěta / tak za přijtomné / yako za nepřijtomné / tak za oné kteřij před námi byli / tak také y za ty kteřij po nás býti magij / dokonawſſe pak tau Obět / přikazuge nám / a welij za to Pánu Bohu děkowati.

Hoſpodář Diwným ſpůſobem Pán Bůh Chwálu ſwau rozmáhal / a ſkrz oné prwnij oběti w ſtarém Zákoně tauto Obět vkazowati ráčil / z rozumijwam s powěſti těch ſwatých Mužůw.

Hoſt: Tak můžeſs řijc / diwné a nezrozumitedlné rozumům naſſijm / yak dij Ambrož ſwatý. Vmbra in lege, imago in Euangelio, veritas in cœleſtibus; ante agnus offerebatur, offerebatur vitulus, nunc Chriſtus offertur, ſed offertur quaſi homo, quaſi recipiens paſſionem, & offert ſe ipſe quaſi ſacerdos, vt peccata noſtra dimittat, hic in imagine, ibi in veri-

veritate, ibi apud Patrem pro nobis quaſi aduocatus interuenit, Ambro: lib: 1. de off: cap: 98. Stijn w Zákoně / Wobraz w Ewangelium / Prawda na Nebi / prwé Beránek byl obětowán / gindá Tělo obětowané bylo / nynij pak Kryſtus Pán ſe obětuge / ale ſe obětuge yako Człowěk / a yako přigijmagijcý trpenij / a ſám ſebe obětuge yako Kněz / aby Hřijchy naſſe ſám odpuſtil / zde w Obraze tam w Prawdě / neb tam v Oltáře ſwého za nás yako Proſtřednijk a Přimluwce ſe přimlauwá. Na giném pak Mijſtě dij Ambrož ſwatý o té chwalitebné oběti. In Altari conſtituitur Calix & Panis, in Calicem mittitur vinū, quid aliud ? aqua ſed tu mihi dices, quomodo Melchiſedech obtulit panem & vinum. Quid ſibi vult admixtio aquæ ? accipe rationem, in tempore dominicæ paſſionis, cum ſabbathum magnum inſtaret, quum viuebat Dominus noſter Ieſus Chriſtus, vel latrones, miſſi ſunt qui percurrerent eos: venientes inuenerunt defunctum Dominum Ieſum Chriſtum, tunc vnus de militibus, lancea tangit latus eius, & de latere eius aqua fluxit & ſanguis, quare aqua ? quare ſanguis ? aqua vt emundaret, ſanguis vt redimeret. Quare de latere? quoniam vnde culpa inde gratia, culpa per fæminam, gratia per Dominum Ieſum Chriſtum, Ambroſius lib: 5. cap: de ſacramentis. Na Oltáři poſtawen býwá Kalich a Chléb / do Kalicha wléwá ſe Wijno / do druhého Woda ? ale my / ty prawijſs že Melchyzedech obětowal toliko Wijno a Chléb ? co ſe pak to rozumij přimijſſenij Wody / wezmi ſobě na rozum / proč ? Czaſu přetrpkého Vmučenij Pána Gežijſſe Kryſta / když ſe Den ſwátečni weliký přiblijžowal Židowſký / zdáliby žiw byl Pán náſs milý Gežijſs / neb oni Lotři kteřij byli s nijm zaroweň Vkřižowanij / wyſlanij byli od Žijdůw Zoldněři / aby zwěděli / kdy přiſſli / zaſtali vmrlého Pána a Spaſytele naſſeho Gežijſſe Kryſta / tehdá geden z Rytijřůw Kopijm mu Bok odewřel / a y hned wyſſla geſt Krew y Woda z Boku geho / proč Woda ? proč Krew ? Woda proto / aby obmyla a očiſtila nás / Krew pak proto / aby nás wykaupila a wyſwobodila. Pročto tak z Boku wyſſlo ? proto že odkud prowiněnij / odtud y Miloſt / Prowiněnij ſkrze Ženu / Miloſt pak a Láſka / ſkrz Pána naſſeho Gežijſſe Kryſta / a to máſs

naříjzenij Ducha ſwatého té přenegſwěťegſſij Oběti na Pa-
mátku negdražſſij Muky geho/ při Miſſy ſwaté naříjzenau.

Hoſpodář: Zrozumijwám po troſſe / že to ne na-
darmo ſe dalo / když pamatugij w Ewangelium / že Pán
při rozdáwanij Apoſſtolům / poraučil gijm na Památku
ſwau něco činiti.

Hoſt: Potom odemně dále vſlyſſijſs / toliko měg
z trpenij / yá tobě wſſecko ſlowy Mužůw ſwatých Ducha
ſwatého plných wygadřijm / yak negprwé Kryzoſtom ſwa-
tý k lidu Antyochenſkému dij: Non tremere ab Apoſtolis
ſancita fuerunt, vt intremendis myſterijs defunctorum aga-
tur commemoratio, ſciebant enim inde illi multum continge-
re lucrum, vtilitatem multam, cum enim totus conſtituerit
populus extenſis manibus, ſacerdotalis plenitudo, & tremen-
dum proponatur ſacrificium, quomodo Deum non exorabi-
mus deprecantes. Chriſoſtomus ad populum Antiochenum
homil: 69. Nenadarmo to od Apoſſtolůw naříjzeno a poru-
čeno geſt / ginym aby při tak welebných a tagných ſwáto-
ſtech Krwe a Těla Páně Vmrlých připomenutij číněno by-
lo / neb to dobře wěděli / že gijm to welmi k aužitku proſpij-
walo / y weliký aužitek s toho pocházý / neb když ſe weſſke-
ren Lid poſtawij / mage ruce k Nebi wyzdwijžené / a pl-
nomocenſtwij Kněžſká / přitom zauplnoſt a dokonaloſt / y
ona ſtraſſliwá Oběť předſtawená bude / y kterak nemagij
v Pána Boha wſſeho obgednati a wyproſyti / oč geho ſwa-
té miloſti žádagij / neb hledij Bůh na oprawdiwé Tělo Sy-
na ſwého negmilegſſijho / hledij na Krew geho neydražſſij /
ſlyſſij Modlenij a Prozby Stwořenij ſwého / pohne ſe tijm
giſtě / yak Pawel ſwatý pijſſijc ku Koryntům w liſtu prw-
nijm a Kapitule 10. ſwědčij. Kalich požehnánij / gemužto
dobrořečijme / wſſak požijwanij Krwe Kryſta Pána geſt /
Chléb který lámeme / wſſak včaſtenſtwij Těla Kryſta Pá-
na také geſt. Wěř tehdy můg Bratře / že takowá Služba
od Ducha ſwatého naříjzená geſt w Cýrkwi Božij / k té ſlu-
žbě powolal byl Barnebáſſe / yak otom máſs w Skutcých
Apoſſtolſkých / w Kap: 13. Miniſtrantibus autem illis Do-
mino & jeiunantibus dixit Spiritus ſanctus, ſegregate mihi
Saulum

Saulum & Barnabam in opus ad quod aſumpſi eos. Odděl-
te mi Barnabáſſe a Saula k Službě a Rzádu / ku kterému
ſem ge wywolil.

Hoſpodář: Wſſak toliko Saula ſpomijnagij / že
kázal a wyvčowal lidij o Wyře / a o Miſſy nikda nám toho
neprawij naſſy Predykanti.

Hoſt: Mnohoť wám waſſy Záhubcy k ſpaſenij
potřebných wěcy newyprawugij / a zdaliž ſe zgewně nepro-
kazuge Služba takowých / w Liſtu ku Korynt: w 11 Kap:
takto dij: Ego enim accepi à Domino, quod & tradidi vo-
bis, quoniam Dominus JESVS in qua nocte tradebatur, ac-
cepit panem & gratias agens, fregit, & dixit: Accipite &
manducate, hoc eſt Corpus meum, quod pro vobis tradetur,
hoc facite in meam commemorationem. Já zagiſté to co
ſem wzal od Pána / to yá též wám podáwám / naſs Pan
Gežijſs w kterau Noc zrazen byl / wzal Chléb a Dijky činil /
lámal a řekl: Wezměte a gezte toť geſt Tělo mé / které za
wás wydané bude na Smrt / to čiňte na Památku mau.
Swatý Ondřeg Apoſſtol Miſſy ſwatau w Koſtele Achag-
ſkém s takowého poſluhowanij má památku / yako w Li-
ſtu onoho Koſtela před mnohém Seth Leth připomij-
nali to ſwatij Mužij a Biſkupi Kragin oných / y Oppati ya-
ko Wolphemus, Pernhardus, y Algerus, genž takto řijkal:
Omnipotenti Deo (qui vivus & verus eſt Agnus) ego omni
die ſacrifico, non turis fumum, nec taurorum mugientium
carnes, ſed Agnum immaculatum quotidie in altari ſacrifico,
cuius carnem poſtea quum omnis populus credentium man-
ducauerit, & eius ſanguinem biberit, Agnus qui ſacrificatus
eſt, integer perſeuerat & vivus, in lib: Ecclæſ: Achaiæ. Pánu
Bohu wſſemohaucymu který žiwý a oprawdowý geſt / y na
každý Den obětugij / ne Deym Kadidla ani řwaucych Wolů
Maſſo / ale Beránka nepoſſkwrněného / každodenně na Ol-
tře obětugij / geho Tělo potom kdy weſſkeren lid požijwati
bude / a Krew geho neydražſſij pijti. Beránek ten který
obětowán geſt / celý zauplný y žiwý zůſtane. Swatý
Marcellus Mučedlnijk / který Kryſta Pána w Těle widěl /
takowé Swědectwij o tey Miſſy a Oběti ſwaté dáwá.

 Sacri-

Sacrificium Deo Creatori offertur in ara, non homini, neque Angelo, nec ſolum in Ara ſacrificata, offertur Deo oblatio munda, ſed in omni loco ſicut teſtatus eſt. Cuius corpus & Sanguinem in vitam æternam offerimus. Sanctus Marcialis Diſcipulus: hic Chriſtum in humanis vidit, in Epiſtola ad Burdegalenſes Cap: **Obět tá / Bohu Stwořiteli ſe obětuge / ne Człowěku / ani Angelu / a ne toliko na Oltáři poſwěcené / ale wſſudy na každém Mijſtě obětowaná býwá Pánu Bohu / Obět čiſtá / yakž geſt wyznal ten / kteréhož Tělo y Krew na wěčný žiwot obětugeme.**

Hoſpodář: Ay hle yak zde prawij ten Swatý / že ſe to netoliko na Oltáři poſwěcuge / ale na každém mijſtě Pánu Bohu ke Cti / a Kryſtu Pánu na Památku / yak naſſy dělagij w Zbořijch.

Hoſt: O waſſijch yá žádné Zmijnky zde činiti nechcy / neb ſe tam nic Pánu Bohu ke Cti neděge / ani k Chwále / ale yáť na twé ſlowa powijm / že onoho čaſu yak mohli / mezy Pohany Pánu Bohu Czeſt a Chwálu wzdáwali / y ſlaužili / též ſwatý Pawel w Lodi na Moři ſlaužil a podáwal / též y ginij na giných mijſtech / yakž ſe oznámij potom / ale nám / magijc tau Moc / a k tomu mijſta nařijzená / nikdež ginde / toliko na těch mijſtech toho wyhledáwati máme. Nepřikládeg ty Apoſſtolſkých čaſůw k nynějſſijm čaſům. Poſlaucheg toliko dále coť ſe prawiti bude o té Miſſy ſwaté / yak ſme začali / kterak Marcellus **Mučedlnijk ſwatý wyprawuge / w Liſtu gednom řka:** Quidam errore decepti dicunt. Ideò patrem maiorem eſſe filio, quod illi ſoli ſacrificium immolatur, quibus competens & congruum, redditur reſponſum. Quia ſicut patri, ita & Filio, non ſolum Chriſtianis temporibus, verum priſcis temporibus, à ſacerdotibus, varijs multiſque modis probamus ſacrificium fuiſſe oblatum. Marcellus Martyr Salamoni Epiſcopo, **žiw byl po Narozenij Páně 307. Leth / někteřij w bludu zawedenij / prawij proto Boha Otce býti wyžſſijho nad Syna Pána naſſijho Gežijſſe Kryſta / že gemu ſamému ſe obětuge Obět: Kterýmž ſluſſná a podobná na to může ſe odpowěd dáti / nebo yako Otcy tak také y Synu (netoliko za čaſůw**

čaſůw Křeſtianſkých / ale také y oných dawných těſných čaſůw) od Kněžů rozličnými ſpůſoby ſe prokazuge / že tá Obět byla obětowaná. Též y Ambrož ſwatý který žiw byl Letha Páně 390. pijſſijc na Zialm 38. takto o Miſſy ſwaté zmijnku činij. Vidimus Principem ſacerdotum ad nos venientem, vidimus & audivimus offerentem pro nobis ſanguinem ſuum, ſequamur vt poſſumus ſacerdotes, vt offeramus pro populo ſacrificium, & ſi infirmi meritò, honorabiles tamen ſacrificio, quia & ſi nunc Chriſtus non videatur offerre, tamen ipſe offertur in terris, quomodo corpus offertur, imò ipſe offerre manifeſtatur in nobis. Cuius ſermo ſacrificat ſacrificium quod offertur. Ambroſius in Pſalm: 38.

Widěli ſme (prý) Knijže nad Knijžaty k nám přicházegijcýho / ſlyſſeli gſme y widěli / kdy geſt obětowal za nás Krew ſwau neydražſſij / náſledugmežho tehda yak můžeme my Knijžij / abychom obětowali Obět za Lidij / ačkoliw gſme mdli w zaſlauženij / wſſak před ſe zwelebenij takowau obětí / neb ačkoliw newidijme nenijčko obětowati Kryſta Pána / aleť on ſe předce obětuge na Zemi / když ſe Tělo geho obětuge / on ſe zgewně mezy nami obětuge / kterehožto ſlowa poſwěcugij obětij / které my obětugeme. Jan ſwatý Zlatorſtý alias **Kryzoſtom / pijſſijc o Kněžſtwij takto zmijnku činij o Miſſy ſwaté / a přenegchwalitebněgſſij Oběti té řka:** Viſne & ſanctimoniæ iſtius excellentiam alio miraculo perſpicere, ponito ob occulos Eliam illum, præterea & infinitam illam turbam circumfuſam, & ſacrificium lapidibus ſuperpoſitum, tum verò reliquos omnes admodum quietos, & taciturnos, ſolum autem Prophetam præces fundentem, ſecundum id: flammam è Cœlo delabentem, ſacrificiumque ipſum labentem; mira ſunt iſta profectò, & ſtupore omni plena; Ab illis ergo ſacris ad noſtra ſacra te transfer, nec ea mira modo eſſe videbis, ſed etiam omnem ſtuporem excedentia, adeſt enim ſacerdos, non ignem geſtans, ſed ſpiritum ſanctum is præces diurnas fundit, non quo flamma cœlitus delapſa, ſacra appoſita abſumat, ſed vt gratia in ſacrificium influens, per illud ipſum omnium animos inflammet, & puriores reddat, argento igne excocto purgatoque, hoc ergo myſterium omnium maxime horrendum verendumque, quis tandem qui

inſanus

inſanus idem minimè ſit, quiſq; è poteſtate non exierit, faſtidire ac deſpicere poterit? ignoras futurum nunquam fuiſſe vt humanos animi cæptus ſacrificij ignem illum ſuſtineret; ſed funditus omnes fuiſſe tum interituros, niſi magnum diuinæ gratiæ auxilium afuiſſet, nam ſi quis conſideret quantum id ſit myſterium, vt is ſcilicet qui homo ipſe ſit, carne & ſanguine etiam num conſtans, is quę inuolutus beatæ ac immortali naturę illi fieri propior queat, tam probe inteliget, quanto ſacerdotes honore, quanta dignitate, ſpiritus ſancti gratia dignata fuerit, operantibus enim illis, tum ſacra hæc quæ dico initiantur perficiunturque, Ioa: Chriſoſ: lib: de ſacramentis. Chceſſli této welebné Swátoſti wzáctnoſt ginym ſpůſobem poznati a wěděti / předlož ſobě před Oči Heliaſſe onoho / y on weliký Záſtup a nezčyſlný počet lidu přiſtogycyho / též y Obět na Kamenijch položenau. Tam tehda w ſſychni ſe byli vpokogili a mlčeli / ſam toliko Heliáſs Prorok modlil ſe / a hned Plamen z Nebe ſſtaupil / a ſpálil Obět. Diwne to wěcy oprawdu / a plné podiwenij / obrátiž ſe od onych ſtarych Obětij k naſſým / kterak netak diwně ſpatrijſs a poznáſs ale y wſſechny Diwy a Zázraky přewyſſowati vznáſs / nebo zde přiſtogij Kněz / ne Oheň drže a neſauc / ale Ducha ſwatého / ten ſe dlauho modlij / ne proto aby Oheň z Nebe ſſtaupil / a Oběty aby požral a popálil / ale aby Láſka a milost Božij na Obět ſſtaupila / a ſkrze nij aby zapálila wſſech Aumyſly a Srdce čiſtěgſſij včinila / nežli Střijbro Ohněm přepálené / takowé tehda tagemſtwij a Zázrak nadewſſechno negſtraſſliwěgſſij / wſſeliké Cti a Chwály neyhodněgſſij kdoby medle tak byl hlaupy a nemaudrý / aby ho poznati neměl / a gemu wſſeliyaké poctiwoſti činiti ſe ſſyděl a zbraňowal / zdaliž pak nerozumijſs / že to nikoliw býti nemůž / aby lidſký rozum to pochopiti mohl / a té Oběti Oheň aby zadržel / ale giſtě wſſychni toho čaſu zahynuli by byli / kdyby weliká a neſmyrná miloſt Božſká k pomocy nepřiſpěla. Nel kdyby pijlně a bedliwě to kdo powážil a rozſaudil / yak weliké geſt to tagemſtwij Božſké / kteréhožto ſobě nepowážiw chtělby ſe k němu přiblijžiti / teprwá pozná yakowé Důſtogenſtwij ſau Knězij / a yakau Láſku a Darem Ducha S. miloſt ge obdařila / neb kdy to oni ſprawugij a obětugi tu Obět

tau Obět / na ten čas to o čem ſe zde mluwij / poſwijcenij a Ozdobu ſwau béře. Pěkně Malachyáſs Prorok dij o Cýrkwi ſwaté / o čemž y Auguſtýn ſwatý prawij / de ciuitate Dei, lib: 18 cap: 35. takto. Malachias prophetans Eccleſiam, quam per Chriſtum jam cernimus propagatam, judeis apertiſſimè dicit ex perſona Dei, non eſt mihi voluntas in vobis, & munus non recipiam de manu veſta, ab ortu enim Solis, vſque ad occaſum magnum nomen meum in gentibus & in omni loco ſacrificabitur nomini meo, oblacio munda dicit Dominus: Hoc ſacrificium per ſacerdotium Chriſti, ſecundum ordinem Melchiſedech. cum in omni loco à ſolis ortu vſque ad occaſum Deo jam videamus offerri, ſacrificium autem Judeorum ceſſaſſe negare non poſſunt. Malachyáſs opowijdá Cýrkew ſwatau / kterauž giž widijme ſkrze Kryſta Pána patrně rozſſýřenau / žádám Oſoby Božij / yá z oněmi ſlowy mluwijc: Nenijt mé wůle mezy wámi / abyſſtemi obětowali / neb Daru nepřigmu z Ruk waſſijch / neb od Wýchodu Slunce až na Západ / weliké geſt Gméno mé mezy Pohany / a na každém mijſtě obětowaná bude Obět čiſtá gménu mému / dij Pán Záſtupůw. Takowau Obět ſkrz Knězy Kryſta Pána / podlé Řádu Melchyzedechowa giž widijme a wijme na každém mijſtě offerowat / od Wýchodu Slunce až na Západ / a Zidowſká dáwno vſtala / toho zapřijti nemohau / ona Zidowſká Obět tauto znamenala / yak Auguſtýn ſwatý pijſſe lib: 20. de Ciuitate Dei contra Fauſtum w táto ſlowa. Hebræi in victimis peccorum quas offerebat Deo multis & varijs modis, ſicut re tanta dignum erat, Prophetiam celebrant futuræ victimæ, quam Chriſtus obtulit, vnde jam Chriſtiani peracti, eiuſdem ſacrificij memoriam celebrant ſacro ſancta oblatione, & participatione corporis & ſanguinis Domini noſtri Jeſu Chriſti. Zidé w ſwých Obětech / kteréž z Howadůw Pánu Bohu mnohými a rozličnými ſpůſoby yakož ty wěcy hodné a náležité bylo / obětowali. Sláwili Proroctwij budaucy Oběti / kteréž Spaſytel náſs obětowal Bohu Otcy. W čemž Knězij Myſtra a Pána ſwého náſledugijce / toho obětowánij památku wobětowánij a vžijwanj Těla a Krwe geho negſwětěgſſij náſledugij: Těch wſſechněch Mužůw ſlowa o Myſſy toliko / a obětowánij zmijnku dělagij / čemu yak mi ſe zdá dobře porozuměl.

Hospodář: Ačkoliw gsau některé slowa k rozumenij nesnádné / wssak předce Srdce prorazugij / a welmi sobě w nijch zalibugij / a protož prosým praw mi dále co k spasenij auzitečného.

Host: Teprwá máss začátek Mssy swaté / nynij přikráčijme k gegij pořádku / toliko poslauchcg a Pána Boha žádeg o zrozuměnij. Prawilť sem něco málo o poswěcenij té welebné a wýsoce důstogné Swátosti Oltářnij Těla a Krwe Pána nasseho Gežijsse Krysta / yakým spůsobem gij Ondřeg swatý poswěcowal a obětowal / a nynij připomenu také slowa S°. Jakuba Apossstola Bratra / podlé Těla Spasytele nassého / mluwijcýho takto. Rogamus vt Spiritus tuus sanctus adueniens, sancta bona atque gloriosa eius præsentia, sanctificet & faciat hunc quidem panem corpus sanctum Christi tui, & calicem hunc præciosum sanguinem Christi tui. sanct: Iacob in liturgia sua: sino: 6: Can. 32. Prosým tě Pane Bože náss wěčný / aby Duch twůg swatý přigda swau swatau dobrau a chwalitebnau přjtomnosti poswětil / a včinil tento Chléb Tělem swatým Syna twého / a ten také Kalich negdražssij Krwi Krysta twého / Pána a Spasytele nassého. Swatý Klement Mučedlnjk Božj který pro Wijru swatau hrozné Muky trpěl / po narozenij Krysta Pána 111. Létha / gsauc Biskupem Negwyžssijm Ržijmským / tu chwalitebnau Obět také poswěcowal takto. Rogamus vt clementer inspicias hæc proposita coram te munera, tu nullius indigens Deus, & in illis benè complaceat ad honorem Christi tui, & mittas Spiritum sanctum tuum, testem passionis Domini nostri Iesu Christi, super hoc sacrificio, qui hunc panem corpus Christi, & hunc calicem sanguinem Christi tui efficiat. Clemens Martyr vixit anno Christi 111. Prosýme tě Bože wssemohaucý / aby laskawě a milostiwě w zhlédnauti ráčil na té předložené Dary před tebau. Ty Pane Bože genž žádné pomocy nepotřebugess / za to tě prosýme / aby sobě w nijch zalijbiti ráčil / ke Cti a chwále twé / y Syna twého Krysta Pána / a rač zesláti Ducha twého swatého / za Swědka přewkrutné Muky Pána nasséhó Gežijsse Krysta / tu na tu Obět / kterýby ten Chléb / přeswatým Tělem Krystowým / a to Kalich neydražssij Krwe geho včiniti ráčil. To byl gesstě Včedlnijk Apossstolský: Basilius swatý / genž žiw byl po Narozenij Krysta Pána 382. tak we Mssy swé poswěcowal. Attende Domine Iesu Christe Deus noster, de sancto tabernaculo tuo, & de throno gloriæ Regni tui, & veni ad nos sanctificandos, qui supra cum Patre sedes, & hic inuisibiliter versaris, & dignare potenti manu tua impartiri nobis impolutum corpus tuum, & præciosum sanguinem, & per nos toti populo, fac panem quidem istum, ipsum honorificum corpus Domini Dei, & seruatoris nostri Iesu Christi, quod autem in calice isto, ipsum sanguinem Domini Dei Iesu Christi qui est effusus pro mundi vita. Sanctus Basi: Beatus Ambrosi: in vita eius. Wzhlédniž Pane Gežijssy Kryste Bože náss z twého swatého Přijbytku a z Trůnu sláwy Králowstwij twého / a rač k nám poswěcugijcým přigijti / kterýž na wýsostech z Otcem twým sedijss / a zde newyditedlně přebýwati račijss / rač mocnau Rukau swau vděliti a popřijti nám neposskwrněného Těla twého y neydražssij Krwe twé / a skrz nás wssemu lidu včiň a působ Chléb tento / oným neychwalitebněgssijm Tělem / a to co w tom Kalichu onau neydražssij Krwi twau / kteráž gest wylijta na Spasenj a Žiwot wssého Swěta.

Hospodář: Takowých slow nassy Knězy nemluwij / neb k takowé Modlitbě potřebij čistotným býti / pylně a nabožně Pánu Bohu slaužiti: Chceli Kněz aby Pán Bůh geho Modlitbu vslyssel?

Host: Wassy Knězij wěřijm těch slow mluwiti nemohau / neb by gijm Czert Jazyky wytrhal / když oni sau Mynystrowé geho / Křijže swatého žáden z nijch včiniti nemůže / neb se také o Ruku bogij / a tá chwalitebná Swátost kromě toho býti nemůže / nassy pak byť y dobře zlými byli / sobě zlij budau / tomu chwalitebnému Sakramentu zlost žádného nesskodij / yak Ambrož S. mluwij lib: de Sacram: cap: 5. Vis scire quia verbis cœlestibus consecratur, accipe quæ sunt verba dicit sacerdos, fac nobis hanc oblationem ascriptam, racionabilem, acceptabilem, quia pridiè, quàm pateretur in sanctis manibus suis accepit panem, respexit ad

Cœlum,

Cœlum ad te pater ſancte omnipotens æternæ Deus, gratias agens benedixit, fregit, fractumque Apoſtolis ſuis tradidit dicens; accipite & manducate ex hoc omnes, hoc enim eſt corpus meum, quod pro multis confringetur. Similiter & Calicem, &c. Chceſs wěděti že ſe tá Swátoſt Nebeſkými ſlowy poſwěcuge / rozuměg co ſau za ſlowa/ mluwij Kněz: Způſob nám Pane tauto Oběť přiwlaſtněnau a připſanau dobře příhodnau / lijbau a přigemnau / nebo den ten před tijm než byl na těžkau Smrt zrazen / w neyſwětěgſſij Ruce ſwé wzal Chléb/ wzhledl k Nebi/ k tobě Oče ſwatý wſſemohaucý wěčný Bože Dijky čině dobrořečil / lámal a lámaný dáwal Apoſſtolům ſwým řka: Wezměte a gezte z toho wſſychni/ neb to geſt Tělo mé / kteréž za mnohé wydano bude na vtrpenij. Tak také z Kalichem včiniti rácil. Dále také dij Ambrož ſwatý. Panis iſte eſt ante verba ſacramentorum, vbi acceſſerit conſecratio, de pane fit caro Chriſti, hoc igitur adſtruamus, quomodo poteſt qui panis eſt Corpus eſſe Chriſti? conſecratione. Conſecratio igitur quibus verbis eſt, & cuius ſermonibus? Ieſu Chriſti, nam reliqua omnia quæ dicuntur laus Deo defertur, ore præmittitur, pro populo, pro Regibus, & pro cœteris, Vbi venitur vt conficiatur venerabile ſacramentum, jam non ſuis ſermonibus ſacerdos, ſed ſermonibus Chriſti vtitur. Ergo ſermo Chriſti hoc conficit Sacramentum. Qui ſermo? Chriſti, nempe is quo facta ſunt omnia. Iuſſit Deus & factum eſt Cœlum, juſſit Deus & facta eſt terra, juſſit Deus & facta ſunt maria, juſſit Deus & omnis creatura generata eſt. Vides ergo quam operatorius eſt ſermo Chriſti. Ergo vt tibi reſpondeam, non erat Corpus Chriſti, ante conſecrationem, ſed poſt conſecrationem dico tibi quod jam Corpus Chriſti eſt, ipſe dixit & factum eſt, ipſe mandauit & creatum eſt. Ergo didiciſti, quomodo ex pane fit corpus Chriſti, & quod vinum & aqua in calicem mittitur, fit ſanguis conſecratione verbi cœleſtis, antequam conſecretur, panis eſt, vbi autem verba Chriſti acceſſerint, Corpus eſt Chriſti, denique audi dicentem: Accipite & edite ex hoc omnes, hóc eſt corpus meum, & ante verba Chriſti, Calix eſt vini & aquæ plenus, vbi verba Chriſti operata fuerint, ibi ſanguis efficitur, qui plebem redemit: Ergo videte quantis generibus

potens eſt ſermo Chriſti, vniuerſa couertere. Denique ipſe Dominus Ieſus teſtificatur nobis, quod Corpus ſuum accipiamus & ſanguinem, nunquid debemus de eius fide & teſtificatione dubitare. Ambroſius de ſacramentis. Chléb tento geſt pauhým Chlebem před ſlowy ſwatými / a yak přiſtaupij poſwijcenij / s Chleba ſtáwá ſe Tělo Kryſtowo / to tehdá wěz a zneg yakým způſobem s pauhého Chleba můž býti Tělo Kryſta Pána / poſwijcenijm / poſwijcenij pak kterými ſlowy? Pána Kryſtowými/ neb wſſeckna giná ſlowa které ſe mluwij / Cžeſt a chwála Pánu Bohu ſe wzdáwá. Modliba a Prozba předſýlaná býwá/ za lid/ za Krále / y za giné / kdy pak k tomu přigde aby způſobená byla tá welebná a wýſoce důſtogná Swátoſt Oltářnij/ tu gijž Kněz ne ſwých ſlow vžijwá ale Kryſtowých/ tá tehdy ſlowa Kryſta Pána takowau Swátoſt způſobugj kterými pak ſe to ſlowy děge? onými/ kterými včiněné ſau wſſecky wěcy. Rozkázal Pán / a ſtalo ſe Nebe / řekl Pán / ſtala ſe Země / řekl/ ſtalo ſe Moře / rozkázal Pán / a wſſeckno Stwořenij ſtalo ſe geſt / hlediž yak ſau mocná ſlowa Kryſtowa. A protož prawijm že před poſwijcenijm nebylo Tělo Kryſta Pána / teprwá po poſwijcenij geſt Tělem Kryſta Pána/ neb on řekl a ſtalo ſe/ on poraučil/ a ſtwořeno geſt. Tak tehda gijž wěz že z Chleba ſtáwá ſe Tělo Kryſtowo. A to co ſe do Kalicha Wijno a Woda wléwá / ſtáwá ſe Krwi neydražſſij/ ſkrze poſwijcenij. Tá tedy Swátoſt / dokawád ſe neposwětij / Chlebem pauhým geſt / ale yak neydřijw ſlowa Kryſta Pána přiſtaupij / ſtáwá ſe Tělem Kryſtowým / nadewſſecko poſlyſs mluwijcýho / wezměte a gezte z toho wſſychni / to geſt Tělo mé / a před ſlowy Kryſtowými Kalich Wijnem a Wodau naplněný / když ſlowa přiſtaupij Kryſta Pána / ſtáwá ſe Krew / kterau lid ſwůg z Zatracenij wěčného wykaupil/ hleď tehda yak předziwné mocy geſt ſlowo Kryſta Pána/ genž ſe njm mohau wſſeckny wěcý včiniti a proměniti. Swědčij k tomu Spaſytel/ že Těla geho neyſwětěgſſijho požijwáme / á Krew neydražſſij pigeme/ y yakž nám pak ſluſſij o geho Wijře ſwědectwij y ſlybijch pochybowati a zauffati.

Hoſpodář: Yáť ſem dlauho wijru dáwal naſſijm
Predykantům / že to nenij Tělo Kryſtowo / než to zname-
nij a Památka Wečeře geho.

Hoſt: Tikteřij to prawij / negſau Křeſtiané / ale
zgewnij Pohané / kteřij ani Kryſtu Panu ani Doktorům
ſwatým wěřiti nechtěgij / toliko ſwým zawedenym rozu-
mům. Poſlyſs ſlow Kryzoſtoma ſwatého genž dij: Ca-
lix benedictionis cui benedicimus, nonne comunicatio Chri-
ſti eſt ſanguinis? maximè his verbis ſibi & fidem facit & hono-
rem , eorum autem eiuſmodi & ſententia quod in calice id
eſt quod à latere fluxit & illius ſumus participes. Et panis
quem frangimus nonne comunicatio corporis Chriſti eſt? hoc
corpus in præſepio reueriti ſunt Magi , & viri impij & Barbari
longo itinere confecto , cum timore & tremore plurimo ado-
rauerunt , imitemur ſaltem Barbaros , nos qui Cœlorum ciues
ſumus , illi enim id præſepe & Tugurium tantum , ſumma ac-
ceſſerunt reuerentia , & horrore , tu vero non præſepe id , ſed
in altari , non mulierem quæ in vlnis teneat , ſed ſacerdotem
præſentem , & Spiritum perabunde , ſuper propoſito ſacrificio
diffuſum vides, Chriſoſtom : in Epiſt : ad Corinth : Ka-
lich požehnaný gemužto dobrořečijme / wſſak požijwanij
Krwe Kryſta Pána geſt / giſtě těmi ſlowy Wijru ſobě či-
nij / y hrůze a Bázeň / těch tehda takowé geſt zdánij co geſt w
Kalichu / to geſt Krew kterà z Boku wyſſla / y tey ſme auča-
ſtnijcy / a Chleb který lámeme wſſak aučaſtenſtwij Těla Pá-
ně geſt / to Tělo které leželo w Geſlech / v weliké poctiwoſti
měli Králowé : a netoliko ti / ale y Mužij Pohanſſtij zlij / zda-
lekých Ceſt přigedauc / z bázni a welikým ſtrachem kla-
něli ſe mu padna na kolena / protož y my náſledůgme Poha-
nůw / my genž ſe prawijme býti Měſſtiany Nebeſkými / oni
toliko Geſle a Chlèw widěli / a nic do konce toho což my
nynj ſpatřugeme / á protož předce z welikau Bázni a pocti-
woſti přiſtupowali / my ne Chlèw / ne Zlab / ne Ženu cho-
wagijcý na Lůně / ale Kněze a přijtomného Ducha ſwatého
přehogně rozſſýřeného nad předloženau Obětij. A to za-
giſté Tělo o kterém Auguſtýn ſwatý wyprawuge řka. De
carne Mariæ carnem accepit , & qui in ipſa carne hic ambula-
vit, ipſam

vit , ipſam carnem nobis manducandam ad ſalutem dedit , ne-
mo autem illam carnem manducet , niſi prius adoraverit.
Auguſtinus in Pſalmo 98. Z Těla blahoſlawené Panny
Maryge / Tělo na ſe wzýti ráčil / w tom Těle zde bydlel /
kteréž nám k požijwanij zůſtawiti ráčil / a toho neyſwěťěg-
ſſijho Těla / žádný požijwati nemá / lečbymu prwe Cžeſt a
Chwálu wzdal. Cyprianus také ſwatý wyſtrahu a naučenj
dáwá řka: Ne dubites an hoc verum eſt, eo manifeſte dicen-
te , hoc eſt corpus meum , ſed potius ſuſcipe verba Saluatoris
in fide. Cum enim ſit veritas , non mentitur: Cyprianus ad
Coloſirium Epiſcopum. Anegměně w tom nepochybug ani
zauſſeg aby to ginač býti mělo / poněwádž ſám Spaſytel
prawiti ráčij: Toť geſt Tělo mé / ale raděgij tá ſlowa za
prawdiwé přigjmá / wěř Spaſyteli twému / když on Praw-
da geſt / neklamať / tomu wěř / neb yako Ambrož ſwatý dij:
Si tanta vis eſt in ſermone Domini Ieſu , vt inciperent eſſe quæ
non erant , quanto magis operatorius eſt , vt ſint quæ erant ,
& in aliud commutemur. Ambroſi: de ſacramentis. Ge-
ſtliže (prý) wěřijſs že wſſecky wěcy z ničeho ſtwořiti ráčil /
kterak pak tomu wěřiti nemáſs? že to co prwé bylo / aby ſe
z geho poručenij w giné obrátit nemělo. Poſlyſs také ſlow
Kryzoſtoma ſwatého / genž dij: Credamus vbique Deo ,
nec repugnemus ei , etiam ſi ſenſui & cogitationi noſtræ ab-
ſurdum eſſe videatur quod dicit , ſuperet & ſenſum & ratio-
nem noſtram quæſo ipſum verbum , quod in omnibus & præ-
cipue in myſterijs faciamus , non illa quæ ante nos jacent , ſo-
lummodo aſpicientes , ſed verba eius quoque tenentes , nam
verbis eius defraudari non poſſumus , ſenſus vero noſter decep-
tu facilimus eſt , illa falſa eſſe non poſſunt , hic ſæpius atque
ſæpius fallitur , quoniam ergo ille dixit : Hoc eſt corpus me-
um , nulla teneamur ambiguitate , ſed credamus & oculis in-
tellectus , id perficiamus , non ſunt humanæ virtuti hæc ope-
ra. Quæ tunc in illa cœna confecit , ipſe nunc quoque ope-
ratur , ipſe perficit , miniſtrorum nos ordinem tenemus , qui
vero hæc ſanctificat & transmutat ipſe eſt, Chriſoſt: hom 83.
Wěřmě wſſudy ſlowům Páně / a neprotiwme ſe gemu / by
ſe pak to rozumům naſſijm nezdálo co on mluwij / nechť ſlo-
wo geho ſwaté zwýtězý a přemůže rozum náſs wewſſem /

a wzláſſť w tagemſtwých geho to čiňme / netoliko to co před Očima geſt ſpat[illegible]ugeme / ale ſlowa geho w paměti měgme / neb nima oklámanj a neb podwedenj nebudeme / Smyſl pak náſs a rozum ſnadničký k oklamánj / ale ſlowa Páně klamawé aneb podwedené býti nemohau / poněwádž on řýcy ráčil / toť geſt Tělo mé / protož my wničemž nepochybugme / ale naprotiw tomu ſtále a pewně wěřime / y Očima Srdcy naſſých to poznáwegme / neb to wěcy negſau w mocy lidſké / kteréž on při oné oſtatnj Wečeři ſprawiti ráčil / kteréž on ſám ginými ſpůſoby ſprawuge a dokonáwá / my Kněžij toliko auřad geho ſprawugeme / který pak to ſprawuge a proměňuge / on ſám geſt Správce a žádný giný. A protož to tak z Chleba a Wijna půſobiti ráčij / oznamuge nám přijčinu Cyryllus ſwatý řka: Ne horreamus carnem & ſanguinem appoſita ſacris altaribus: condeſcendens Deus fragilitatibus noſtris, influit oblatis, vini vitæ, conuertens ea in veritatem propriæ carnis. Cyrillus ad Coloſyrium Epiſcopum. Abychom (prý) ſobě neoſſkliwili / a nebáli ſe Těla a Krwe na Oltáři Páně položených / on ſſolkugijc křechkoſti a mdlobě naſſij / w Chléb a Wijno obráceti ráčil w oprawdowé Tělo y Krew. A tak Eutenius ſwatý dokládá řka: Itaque ſicut vetus teſtamentum hoſtias & ſanguinem habebat, ita ſane & novum, Corpus videlicet & ſanguinem Domini, non dixit hæc ſunt ſigna corporis mei, & ſanguinis mei, ſed hæc ſunt Corpus meum & ſanguis meus, oportet ergo non ad naturam eorum quæ proponuntur aſpicere, ſed ad virtutem eorum, quemadmodum enim ſuper naturaliter aſſumptam carnem Deificauit, ſi ita licet loqui, ita & hæc ineffabiliter transmutat in ipſum viuificum corpus ſuum, & in præcioſum ſanguinem. Eutemius Erem: vixit Anno Chriſti 448. cap 64. in Matth: Yak (prý) Zákon ſtarý Oběť krwawau mijwal / tak oprawdu y Nowý má Tělo y Krew Páně / čemuž giſtě a konečně wěř / neb neřekl Pán / totoť ſau znamenij Těla a Krwe mé / ale řekl / toť geſt Tělo a Krew má / geſt tehdy potřebij / ne na přirozenij hleděti / ale na Mocy gegijch / neb rowně yak geſt Pán wzal na ſe Tělo ſe Panny Maryge nad přirozenj / a ſpogil gij y zgednotil z Boſtwijm / geſtliž ſe tak mluwiti hodij / tak y to můž proměniti / w ono žiwé Tělo ſwé y neydražſſij Krew ſwau.

Hoſpodář: Weliké ſwědectwij Swatých Mužůw o tom chwalitebném Sakramentu / kterým yá wijru dáwám / neb Bůh wſſemohaucý geſt w Sprawách ſwých nedoſtijžený a newyprawitedlný.

Hoſt: Poſlauchey dále co Jan ſwatý Damaſcenſký dij: Panis & vinum tranſmutatur in carnem & ſanguinem Dei, ſi autem modum requiris, quo nam pacto fiat, ſat ſit tibi audire, quoniam per Spiritum ſanctum, neque hoc dictu promptum, quomodo naturaliter per comeſtionem panis: & vinum & aqua per potionem in corpus & ſanguinem comedentis & bibentis tranſmutatur, & non ſit aliud corpus, præter id quod erat prius ipſius, ſic propoſitio Panis vinumq; & aqua per invocationem & aduentum Spiritus ſancti, ſuper naturaliter tranſmutatur, in corpus & ſanguinem Chriſti, & non ſunt duo, ſed vnum & idem: Damaſcenus lib: 14 de fide orthodoxa. Chléb a Wijno proměňuge ſe w drahé Tělo a Krew Boha prawdiwého / geſtliže ſe ptáſs yakowým ſpůſobem to ſe ſtáwá: měg na tom doſti / když ſlyſſijſs že to ſkrze Ducha ſwatého ſe půſobij / neb to geſt wěc newyprawitedlná / kterak nad přirozenj ſkrz užijwanj Chleba / a ſkrz Nápog Wijna / w Tělo a Krew požijwagijcým ſe proměňuge / a ni giné Tělo / gediné to / kteréž geho prwé wlaſtnij bylo / tak tehdy to předkladanij Chleba a Wijna ſkrz pijlné a horliwé wzýwanij Ducha ſwatého proměňuge ſe w Tělo a Krew neydražſſij Kryſta Pána / a ſtáwagij ſe gedným nerozdjlné.

Hoſpodář: Když ſe ſtáwagj gedným / toť nám nenj křiwda žádná / že pod gednau podáwagij w Cýrkwi waſſij.

Hoſt: Yak Bůh oprawdowý geſt / žádného neoklamá / tak y Cýrkew geho ſwatá / žádnému neublijžij / z dobrým Aumyſlem a Raddau wſſecko činj / neb yak Teophilactus pijſſijc na ſlowa Jana ſwatého / toho dokládá řka: Tranſmutatur arcanis verbis panis ille per myſticam benedictionem, & acceſſionem Spiritus ſancti in carnem Domini, & tunc Panis in carnem mutatur & ſanguinem. Theophilactus Epiſcopus in cap: 6. Ioan: Proměňuge ſe to tegnými ſlowy ſkrz diwné požehnánj a přijſſtj Ducha ſwatého / w Tělo

Páně /

Páně / a z Chleba včinij se Tělo y Krew Páně: Protož Kryzoſtom ſwatý napomijná nás/mluwijc takto: Contemplare obſecro, aſtat menſa Regia, adſunt Angeli menſæ huius miniſtri, adeſt REX ipſe, & tu oſcitans aſtas: Quemadmodum ad menſam accumbente hero, non licet ijs, qui illum offenderunt inter miniſtros adeſſe, ſed è medio abiguntur, ita & hoc loco, dum offertur oblatio, dum Chriſtus atq; Agnus ille immolatur, quando audis, precemur pariter omnes, dum vides ſublata vela, tu cogita cœlum ipſum ſurſum reſerari, angeloſque deſcendere, propter id tempus & Angeli Sacerdoti aſſident, & cœleſtium poteſtatum vniverſus ordo clamores excitat, & locus altari vicinus in illius honorem, qui immolatur Angelorum Choris plenus eſt, id quod credere abunde licet, vel ex tanto illo ſacrificio, quod tum peragitur, ego verò & commemorantem quendam audiui ſenem, verum admirabilem, ac cui reuelationum myſteria multa diuinitus fuiſſent detecta ſibi narraſſe, ſe tali viſione olim dignum habitum à DEO eſſe, àc per illud quidem tempus derepente, multitudinem Angelorum conſpexiſſe (quatenus aſpectus humanus ferre poterat) fulgentibus veſtibus indutorum, altare ipſum circumdantium, denique ſic capite inclinatorum, vt ſi quis milites coram Rege ſtantes videat, id quod facile mihi perſuadeò. Chriſoſtomus in Epiſtola: ad Epheſ. Rozuměg proſým tě a pozorug bedliwě tuto řeč: Stogij Stůl Králowſký / přiſtogij y Angelé / toho Stolu Služebnijcy / geſt y ſám Král Oſobau a přijtomnoſti ſwau / a ty dřijmawe a žijwage přiſtogijš / zdáliž pak newijš kdy k Stolu yaký Pán možný ſedne / že ſe těm nehodij kteřij ho w něčem rozhněwagij / mezy ginými Služebnijky ſtáti a býti / Ale pryč od gegijch Twáři odehnánij býwagij / tak dlauho pokud ſobě neobgednagij Láſky / tak též y na tom mijſtě / když ſe tá Oběť Pánu Bohu obětuge / když ſlyſſijš / wſſychni ſe společně modlme / když widijš podneſſenau Koruhew / ty tak w ſobě přemyſſleg / že ſe Nebe odwijrá toho čaſu / a Angelé Božij že na Zem ſſtupugij / a toho čaſu při Kněžy ſtogij / y wſſechen mocy Nebeſké Pořádek y Swatých Božijch / kde ſe tá Oběť Pánu Bohu děge a wykonáwá / tomu giſtotně wěř / čemuž y yá také wijru (dij Kryzoſtom ſwatý) dáwám /

dáwám / yak ſkuſſený / y Starce gednoho ſem o tom ſlyſſel rozpráwěti welmi předIwného / kterému weliké Zázraky oznamowané byli y vkázáné / a ten to prawil že takowý Diw a Zázrak gednoho čaſu widěl / totiž nezčijſlné množſtwij Angelůw přez ten wſſecek čas / dokawadž Kněz oney přeſwate Oběti neodprawil / widěl a ſpatřil w ſtkwaucých Rauſſech oděných / an Oltář obſtaupili / a Hlawy ſwé doluſkloňowali / yak Dwořané Krali ſwému dělagij. To také Cyryllus ſwatý o Eutemiuſowi wyprawuge / že takowé wiDěnij widěl / a ten že Eutemius žiw byl okolo leth po Narozenij Božijm 470. Tomu každý wěřiti může. Neb w Kázanij třetijm Kryzoſtom ſwatý tak to nám oznamugeřka: Tempore illo (ſacrificij miſſæ) mi frater, non ſolum homines clamorem illum horribilem reddunt, ſed etiam Angeli genua flectunt, & Archangeli rogant, habent ſibi id tempus idoneum, habent ſacram illam oblationem in fauore, itaque vt homines ramos oliuarum gerentes, mouere Reges conſueuerunt, eoque arboris genere, miſericordiam commemorant & humanitatem: Sic Angeli tunc pre ramis oleaginis, corpus Dòmini ipſum, protendentes rogant pro genere humano, quaſi dicant: Pro ijs Domine rogamus, quos tu adeo dilexiſti, vt pro eorum ſalute mortem obires, animam in cruce efflares, pro his ſuplicamus pro quibus ipſe tuum largitus es ſanguinem, pro his oramus pro quibus corpus hoc immolaſti, agitatos quoque ob eam rem diaconus tempore illo adducit, & jubet caput inclinare. Chriſoſtomus homil; 3. contra Ammoneos. Toho čaſu we Miſſy ſwaté Bratře milý netoliko lidij wolagij / ale y Angelé na ſwá Kolena padagij / Archangelowé ſe modlij / neb tehdaž magij čas welmi přijhodný / magijc onau chwalitebnau Oběť ku pomocy / a yako lidé neſauce Wětwe wolegowého Stromu / Láſku a miloſt v Krale Zemſkého obdržugij / tak také Angelé tehdaž na mijſtu Wětwy / to Negſwětěgſſij Tělo Páně wyzdwihugij / přimlauwagijce ſe za Pokolenij lidſké / yakoby řekli: Za ty Pane proſýme / za kteréžs Krew ſwau neydražſſij wylijti / a Tělo ſwé negſwětěgſſij obětowati ráčil / y pročež Kněz každý pobijzy a napomijná lid / aby zewſſij ponijženoſti Srdce zhůru podnoſyli. A yak ſám Ambrož ſwatý

ſwatý mluwijc / dij: Et ſacerdos dicit: Ergo memores glorioſiſſime paſſionis eius, & ab inferis reſurectionis, & in cœlum aſcenſionis, offerimus tibi hanc immaculatam hoſtiam incruentem hoſtiam, hunc panem ſanctum, & calicem vitæ æternæ, & petimus & precamur, vt hanc oblationem ſuſcipias in ſublimi altari tuo, per manus angelorum tuorum. Ambroſius lib: 4. de Sacramentis. Kněz pak dij: A protož pamatugijce na negſlawněgſſij geho Vmučenij y zmrtwých wſtanj / do Pekla zſtaupenij / obětugeme tobě tu Obět nepoſſkwrněnau a ne krwawau / tento Chleb ſwatý / a Kalich žiwota wěčného / a pokorně proſýme / aby tau Obět přigijti rácil na negwyžſſijm Oltáři twém / ſkrz Ruce Angelůw twých.

Hoſpodář: Kdy pak a na kterém mijſtě takowá Swátoſt ſwěcená býti má / a obětowaná / geſſtě mi o tom powěz proſým.

Hoſt: Geſt Naučenij od Wrchnoſti Cýrkwe ſwaté / od Klementa Pápeže / Mučedlnijka a Včedlnijka Apoſſtolſkého / genž takto dij: Hic ergo in præſenti vita poſitis, oportet nos agnoſcere voluntatem Dei, vbi agendi & ſacrificandi eſt locus: quoniam non in alijs locis ſacrificare & Miſſas celebrare licet, niſi in his in quibus Epiſcopus proprius juſſerit: Hæc Apoſtoli à Domino acceperunt, & nobis tradiderunt. Clemens Martyr: vixit tempore Apoſtolorum. Zde tehda totižto w tom žiwotě zanechánj a poſtanowenij gſauce / potřebij nám znati a wěděti wůle Božij / kde to ſpůſobiti a poſwěcowati máme / a na kterým mijſtě / poněwadž na giných mijſtech obětowati / ani ſwaté Miſſy ſlaužiti ſe nehodij / gediné na těch mijſtech / na kterýchby Biſkup wlaſtnj toho krage powolil a poraučil. To Naučenj Apoſſtolé od Pána wzali / a nám ho zanechali. Potom Fœlix Biſkup Ržijmſký toho Gména 4. W liſtu ſwým takto poraučij. Non in alijs locis quam in Domino ſacratis ab Epiſcopis miſſas celebrare nec ſacrificia offerre Domino debemus, hoc non domibus, qui in ſacris canonibus ſacrificia in domibus prohibita ſunt, ſed intabernaculis diuinis precibus à Pontificibus dicatis, & in menſis Domino ſacratis, & ſacra vnctione delibutis, &

tis, & ſicut non alij quam ſacrati domino ſacerdotes debent miſſas cantare, & ſacrificia ſuper altare offerre, ſic non in alijs quam in præfatis locis miſſas cantare aut ſacrificia offerre licebit. Fœlix quartus Papa Epiſ: j. cap: j. Ne na giných mjſtech / gediné w Pánu poſwěcených / ſwaté Miſſy ſlaužiti / a oběty offěrowati Pánu Bohu máme / ani také w Domijch / ale w Přijbytcých Božſkých ſlowy ſwatými od Biſkupůw poſwěcených / také na Stolijch / to geſt na Oltářijch Pánu Bohu přihotowených / a ſwatým Olegem od Biſkupa pomazaných. A yako ne ginij toliko Kněžij poſwěcenij Swatau Miſſy ſlaužiti a ſpijwati magij / y Oběti na Oltáři obětowati / tak také ne na giných než na mijſtech poſwěcených Miſſy ſpijwati a Obět ſwatau obětowati Pánu Bohu náležij.

Hoſpodář: A tam na tom mijſtě kdež prwé Koſtel byl / mohlliby Kněz ſlaužiti Miſſij ſwatau.

Hoſt: Julius Pápež / kterj ſeděl na Stolicy Ržijmſké po Narozenij Kryſta Pána 332. Tak nám též Naučenij dal. Si qua baſilica ſanctorum à fundamentis fuerit innouata ſine altaris motione, ſine aliqua dubitatione, cum in ea fuerit miſſarum ſolenitas celebrata, totius conſecratio ſanctificationis implebitur, ſi verò ſanctuaria quæ habebat ablata ſunt, rurſus eorum depoſitione, & miſſarum ſolenitate reuerentiam ſanctificationis accipiat: Iulius Papa in decretis ſuis. Geſtližby některý Koſtel ſwatých z Gruntu byl obnowen a powſtawen / a Oltář prwnij nebyl wněm poraučen / kromě wſſeliyaké pochybnoſti / kdy koli ſe wněm Miſſe ſwatá ſlaužiti bude / wſſeho Koſtela obnowenij ſe naplnij / a obnowj / geſtližeby pak některé ſwaté Nádoby z něho byli pobrané / z nowa ge tam wložiwſſe / a Miſſy ſwatau z náležitým wykonánijm (Poctiwoſt a důſtogenſtwij prwnijho poſwijcenij) to wſſecko přigijmá a beré / dále nic nepotřebij: Prwněgſſij Wzáctnoſt Mocy ſwé netrati / neb Pán ſám mijſtá ſwé oſtřijhá / a ge ſám poſwěcuge / na to wám přijklad powijm. Leproſo cuidem reuelata eſt dedicatio templi Dyoniſiaci, narauit is Pontificibus, qui ad dedicationem conuenerant, cum in eo templo nocte illa excubuiſſet, Chriſtum à ſe viſum, alioſque ſanctos, templum dedicantes, jubente Chriſto, vt

ſto, vt quod viderat Pontificibus ad dedicationem profectis recenſeret. Eiuſque rei ſignum quod eſſet à lepra mundatus cutiſque à facie tuberculis eius morbi vlceroſa, tota eſſe ſublata, ei igitur & fides habita, & Pontifices á dedicatione abſtinuerunt, in rei aurem memoriam nunc quoque detracta ex leproſi vultu cutis, aurea pixide condita oſtenditur, & dies quot annis inter ſolennes celebratur, Fulgoſius lib: 1. capite 6. **Gedného čaſu k poſwěcowánij Chrámu Dyonyzyackého / zgelo ſe mnoho Biſkupůw/ kterijžto Chrám / ačkoli prw byl poſwěcený / potom za Přijhodu yakéhoſy nedoſtatku obnowowán byl / a tak ſe nezdálo Biſkupům / aby wněm Mſſy ſwatau oprawowati měli/ přizwal giných Biſkupůw k ſobě na Poſwijcenij / přiſſel také geden Málomocný / který na Noc wtom Chrámu nocowal / tam vhlijdal Kryſta Pána z mnohými ſwatými/ kterýžto on Chrám poſwěcowal / a on na wſſecko hleděl/ poručil mu potom ſám Spaſytel/ aby to wſſecko co widěl/ Biſkupům oznámil. A pro giſtěgſſij důwod / aby tomu wijru dali/ od Málomocenſtwij očiſſtěn / y Kůže z Twáři geho byla ſňatá: Z tijm kdy přiſſel k Biſkupům a to oznámil/ wzdáli Czeſt a Chwálu Pánu Bohu / Kůži gemu z geho Twáři wzali/ a do zlatého Nádobij wložiwſſe / domůw ſe rozgeli / tau Kůži až podnes w tom Koſtele vkazugij na každý Rok / y ten Deň poſwěcowanij Koſtela ſlawij: Kterého pak čaſu má ſe začijnati Mſſe ſwatá? Teleſworus Papež y Mučedlnijk tento nařijdil yak** in Decretis **o tom ſe čte.** Nocte ſancta Natiuitatis Domini miſſas celebrare, reliquis temporibus miſſarum celebrationes anté horam diei tertiam minime ſunt celebrandæ. Concilium Aurelianenſe, tertium celebratum Childeberti Regis tempore conſtituit? de miſſarum celebritate in precipuis duntaxat ſolenitatibus id obſeruare debemus, vt hora tertia miſſarum celebratio in Dei nomine inchoetur &c. **Toliko w Den Chwalitebného Narozenij Pána Kryſta / w Nocy má ſe Mſſe ſwatá ſlaužiti / a odprawowati / a giných Czaſůw o třetij Hodině na Den** Concilium **také Aurelyánſké třetij za Chyldeberta Krále / w Swátky weliké/ tak že ten čas o třetij Hodině na Den poznamenaný geſt:**

Hoſpodář: Ne ſproſta a pogednauc k této Mſſy má ſe Kněz poſpijchat/ muſý ſe wždy něyak k tomu přihotowit / neb to geſt wěc ſwatá.

Hoſt: Dáwá na to Navčenij Ambrož ſwatý pijſſijc k Teoffyluſowi Biſkupu Alexandrynſkému takto. In opere tuo vtilitatem ſpectauimus Eccleſiarum, vt diſcant qui ignorant eruditi teſtimonijs ſcripturarum, qua debeant veneratione ſancta ſuſcipere, & altaris Chriſti myſterio deſervire ſacroſque calices & ſacra velamina & cætera quæ ad cultum dominicæ pertinet paſſionis, non quaſi inania, & ſenſu carentia, ſanctimoniam non habere, ſed ex conſortio corporis & ſanguinis Domini, eademque corpus eius & ſanguis Maieſtate veneranda. **WDjle twém wyhledáwali gſme aužitku Cýrkewnijho / aby wěděli a znali ti/ genž to ſau ſproſtnij a nevmělij/ wyvčenij gſauc ſwědectwijm Pijſem ſwatých/ yakým ſpůſobem a Poctiwoſti magij na ſe přigijmat ſwatau ſlužbu / a yakby Oltáři Kryſtowému ſlaužiti měli. Kalich poſwěcený / Oděwy / a giná Nádobij / kterež k té ſlužbě náležij při wſpominánij Vmučenij Kryſta Pána/ ne yakoby daremné byli a ne poſwijcené které pro ſpolčenij Těla y Krwe Páně/ w tegž Poctiwoſti yak geho negſwětěgſſij Tělo a Krew býti magij. Hylaryuſowi také ſwatému pijſſijc Sſtěpán Mučedlnijk / takto Navčenij dáwá řka:** Veſtimenta Eccleſiaſtica, quibus domino miniſtratur, cultuſque diuinus omni cum reuerentia & honeſtate à Sacerdotibus reliquiſque Eccleſiæ miniſtris celebretur, & ſacra debent eſſe & honeſta, quibus alijs in vſibus (quum Deo ejuſque ſeruitio conſecrata & dedicata ſunt) nemo debet frui quam eccleſiaſticis & Deo dignis: S. Steph: Mart: in Epiſt: ad Hilar: Epiſcop: vixit anno 250. **Remenſké** Concilium **to také Navčenij wſſem wůbec dáwá:** Vt nullus Præsbyter abſque amictu alba & Stola & Fanone & caſula vllatenus præſumat miſſam celebrare, Obſeruandum eſt, vt menſa Chriſti id eſt altare vbi Corpus Dominicum conſecratur, vbi ſanguis eius hauritur, vbi ſanctorum reliquiæ recanduntur, vbi vota & præces populi in conſpectu Dei à Sacerdote offeruntur, cum omni veneratione honoretur, & mūdiſſimis linteis & pallijs diligen-

tiſſime cooperiatur, nihilque ſub illo ponatur, niſi capſæ, cum ſanctorum reliquijs, & quatuor euangelia, expleta miſſa, Calix cum patena, & ſacramentorum liber cum veſtibus Sacerdotalibus in mundo loco ſub ſera recondatur. Concilium Remenſe lib: 3. cap: 97. Napřed aby žáden Kněz kromě náležitého Oděwu (to geſt) Alby / Sſtůly / Kazuly / Ornátu / Miſſe ſwaté neſlaužil / potřebij toho ſſetřiti a dobře zachowáwati / aby Stůl Kryſta Pána (to geſt Oltář) na kterém ſe Tělo Páně poſwěcuge / kdež ſe Krew geho Neydražſſij wážij / kde ſe Koſti ſwatých schowáwagij / kdež ſlužba a Modlitby před Mageſtatem Božijm od Kněze ſe obětugij / aby v weliké poctiwoſti gmen a zachowán byl / a pěknými Rauchami y Koldrami welmi pijlně přikrýwán byl / a nic giného naň aby kladeno nebylo / toliko Moſſničky s Koſtěmi ſwatými / a 4. Ewangelium / dokonawſſe pak Miſſy ſwatau / Kalich / Patýna / a Myſſál / ze wſſijm Oděwem Kněžſkým na mijſtě čiſtotném od Kněze aby chowané byli / a dobře vbezpečené.

Hoſpodář: Naſſij nemagij toliko Komže a Ornat / a giného zhola nic / toliko tak w Suknijch / w kterých wſſedný Den chodij.

Hoſt: Těch ty za Sluhy Božſké nepokládeg / ani za lid Božij / pamatug ono přijſlowij Bernarda ſwatého genž mluwij takto. Nec ſtudium bonæ actionis nec oſtium ſanctæ contemplationis, nec lachrimæ pœnitentis extra Betaniam eſſe potuerunt. Žiádných neposluſſných a ſwawolných / vrputných a pyſſných Pán Bůh nenawidij / neb mluwij Hugo Doktor Pijſma ſwatého. Inobedientiæ morbus, ex ſuperbiæ tumore procedit, ſicut ſanies ex vlcere, ſic ex ſuperbia contemptus manet &c. Wřed (prý) ten Neposluſſenſtwij z znaduté Pýchy pocházý / yak nečiſtota a oſſkliwoſt z Rány a ze Wředu / tak také vrputnoſt protiwenſtwij a Spurnoſt z Pýchy plyne. Co ſe Bratře od Cyrkwi odlaučij / gijž toho Pán Bůh nezná / anijž o tom wěděti chce / w giného to Spráwě zůſtáwá.

Hoſpodář: Proč že Biſkupům mnoho Kněžůw ſlaužij / ſproſtnému pak Knězy toliko ſproſtný Žiáček neb kdožkoliw poſlaužij.

Hoſt: Geſt to wſſecko z nařijzenij Otcůw ſwatých / yak Anakletus Mučedlnijk / který žiw byl Létha Páně 112. takowé Naučenij zůſtawil / w Liſtu oſmém říká: Epiſcopus Deo ſacrificans teſtes ſecum habeat, & plures quam alius ſacerdos, ſicut enim maioris honoris gradu fruitur, ſic maioris teſtimonij incrementa indiget, Præſbyteri dextra leuaque contrito corde & humiliato ſpiritu, ac pronoſtent vultu, cuſtodientes eum, á maleuolis hominibus, & conſenſum eius præbeant ſacrificio. Sanctus Anacletus Papa Martyr cap 8. vixit anno 112. Biſkup kdy Miſſy ſwatau ſlaužij / a Pánu Bohu obětuge / nechť má wijcegij Swědkůw z ſebau nežli giný Kněz / neb yako gt w wětſſij poctiwoſti a důſtogenſtwij poſtawen / tak také wětſſijho Swědectwij geſt gemu potřebij / Kněžij z obau ſtran ſtáti magij / z ſkrauſſenymi Srdcy / a s ponijženým Duchem / oſtřijhagijce geho od zlých a Boha prázdných lidij / we wſſem gemu poſluſſnij gſauce při teg Oběti ſwaté w poſluhowánij: Geſt w tom weliká ſſetrnoſt w Cyrkwi ſwaté Božij / aby Bohu wſſemohaucýmu / na wſſem ſe poctiwoſt dělala. Ne nadarmo powěděti račil: In Leuitico ſancti erunt Deo ſuo, & non poluent nomen eius, incenſum enim Domini & panes Dei ſui offerent, & ideó ſancti erunt Leuit: 21. Swatými (prý) budau Pánu Bohu ſwému / a nepoſſkwrnij Gména geho / neb Zápal Páně y Chleb Božij obětowati budu / a protož ſwatými budu / weliké poctiwoſti potřebij při té ſlužbě / wědijt že tam oprawdowé Tělo y Krew Páně geſt: Luc: 22.

Hoſpodář: Wſſak po Wečeři Pán dáwal Chléb a Wijno / takby též y nám od Kněžůw podáwano býti mělo

Hoſt: Gijž to Wůle Božij / tak geſt y Ducha ſwatého Nařijzenij / co Concilia potwrzowali / yak neyprwé Kartaginenſké 3. Vt Sacramenta altaris non niſi à jeiunis hominibus celebrentur, excepto vno die anniuerſario quo cœna Domini celabratur. Concilum idem Matiſconenſe 2. cap: 6. Anno 580. Celebratum; item Decernimus vt nullus Præsbyter confortatus cibo aut crapulans vino ſacrificio contrectare aut miſſas celebrare priuatis feſtiuiſq; diebus præſumat. Naſſij ytrobu přikazuge y lidem y Kněžům ſwaty

tento Pokrm přigijmati: Neb Optatus pijſſijc k Donatyſtům Heretykům dij: Quid eſt tam ſacrilegum? quam altari Dei in quibus & vos aliquando obtuliſtis, frangere, radere, remouere, niſi ſedes corporis & ſanguinis Chriſti, hoc tamen immane facinus geminatum eſt, dum fregiſtis etiam calices Chriſti ſanguinis portatores, quorum ſpecies reuocaſtis in maſſas? ó ſcelus nefarium, ó facinus inauditum, auferre Deo quod idolis præſtis, ſubducere Chriſto quod proficiant ſacrilego. Optatus Epiſcopus contra Donatiſtas, vixit Anno 366. Kaká (prý) může býti wětſſij Swatokrádež / yako Oltáře Božj / na kterých ſte y wy někdy obětowáwali / lámati / haněti / a wen wyhazowati? Co geſt pak gineho Oltář / gedině Stůl Těla a Krwe Kryſta Pána / ten pak hrozný a ohawný ſkutek powſtal a ſe rozhognil mezy wámi / kdy gſte polámali Kalichy / Krwe přeneydražſſij Spaſytele naſſého Noſytele / které gſte obrátili w Nádobij ku Napijtij waſſemu / ó zloſti hanebná / ohyzdné a neſlýchané ſkutkowé waſſy / wzýti Pánu / a dati ge Modlám / odgijti a wzýti kwaltem Pánu Kryſtu / a obrátiti Swatokrádež na Pýchu.

Hoſpodář: Geſſté y to ſobě za poſměch počijtagij / že Wodu do Wjna micháte / a Pán toliko ſamý Chléb a Wijno čiſté podáwal.

Hoſt: Ačkoliw ſem otom prwé mluwil / geſſtět wijce powijm / pro gegijch Smijch Cýrkew Božij neopuſtij Nařijzenij Ducha ſwatého a Otcůw ſwatých poručenij / neypr we máme w Knihách o Koſtelnijm Naučenij takto: In Euchariſtia non debet pura aqua offeri (vt quidam ſobrietatis falluntur imagine) ſed vinum cum aqua mixtum, quia & vinum fuit in redemptionis noſtræ myſterio cum dixit, non bibam à modo de hoc germine vitis. Et aqua mixtum non poſt cœnam dabatur, ſed quod de latere eius perfoſſo lancea, aqua cum ſanguine egreſſa, vinum de vera carnis eius vitæ, cum aqua expreſſa oſtenditur. Při obětowanij welebné Swátoſti / nemá ſe toliko ſamá pauhá Woda obětowati / yako ſe někteřij měli pro ſtřijdmoſt / ale Wijno z Wodau zmichané / neb y Wijno bylo w tagemſtwij Wykaupenij naſſeho / když řekl: Nebude pijti od toho čaſu toho Plodu Winneho

Wijnného / a z Wodau zmijchané / ne to které po Wečeři dáwáno bylo / ale to které z Boku geho Negſwětěgſſijho Kopijm odewřeného / Woda z Krwi wyſſla / z geho negſwětěgſſijho Těla wytlačené: A protož ne podlé ſamých ſlow Textu / ale podlé Wýkladu a Naučenij Ducha ſwatého / to ſe řijdij a ſprawuge. A protož y Marcyális Mučedlnijk a Biſkup Brachařenſký / genž byl žiw Létha 649. Tak též přikazowal Kněžům ſwým řka: Non oportet aliquid aliud in Sacramento offeri præter Panem, & vinum, & aquam quæ in typo Chriſti benedicuntur, quia dum in Cruce penderet, de Corpore eius ſanguis fluxit & aqua, hæc tria vnum ſunt in Chriſto Ieſu, hæc oſtia & oblatio Dei in odorem ſvauitatis. lib: de Græcis Synodicis cap: 55. Nic wijce nepotřebij wté ſwaté Oběti obětowati / toliké Chléb / Wijno / a Wodu / kteréž w Oſobě Kryſta Pána obětuge ſe a dobrořečij / neb když geſt na Křijži wiſel / wyſſla z Těla geho negſwětěgſſijho Krew z Wodau / a tak ty tři wěcy / gedno gſau w Kryſtu Gežijſſy. Takowá obět Bohu Otcy welmi lijbá wůně geſt. To máš druhého ſwědomij. Třetij / Alexandra Mučedlnijka / w liſtu prwnijm / též takto znij, Non debet vt à patribus accepimus in calice aut vinum ſolum, aut aqua ſola offeri, ſed vtrumque permiſtum, quia vtrumque ex latere eius in paſſione ſua effluxiſſe legitur. Sanctus Alex: Mart: Epiſ: 1. Gijnáče to byti nemá / toliko yak gſme od Otcůw ſwatých za naučenij wzali w Kalichu / Wijno a Wodu zmijchané / nerozdijlně / obětowané býti má / neb to oboge z Boku geho na Mukách wyplynulo. Yak Ireneus ſwatý dij: Quando ergo & mixtus Calix, & fractus panis percipit verbum Dei, fit Euchariſtia, Sanguinis & Corporis Domini noſtri Ieſu Chriſti. Ireneus Martyr lib: 5. aduerſus valentiniam hæreſes. Když ſe (prý) w Kalichu zmichá Wijno z Wodau / a Chléb také předložený / k tomu ſlowa wýš oznámená přiſtaupij / ſtáwá ſe Swátoſt Oltářnij / Twalitebná Krew a Tělo Kryſta Pána. Concilia ſwatá yak napřed Kartaginſké třetij / takowé naučenij dáwagij / řka: Corpus & Sanguis Domini nihil aliud offeratur, quam ipſe Dominus tradidit, hoc eſt panis & vinum aqvæ mixtum. Concil: Cartaginen: cap: 24. & alibi. Iuſtinus ſwatý Mučedlnijk / genž byl žiw 154. Léta po

Narozenj Kryſta Pána / takto dý: Vbi deſitum eſt à præ-
cibus, adfertur Antiſtiti fratrum panis & calix aquæ, & vini
diluti, atque ita id capens, laudem & gloriam Patri omnium
rerum, per nomen & Filij & Spiritus ſancti enunciat, offert
pariterque benedictionem in longum facit, vt digni ab eo iſtis
rebus habeamur. Sanctus Iuſtinus Martyr: in Apologia ad
Antonium pium, vixit Anno 154. Pýſſýc k Antoninowi
Cýſaři pobožnému: Když ſe gýž přeſtanu modliti/ po-
dáwá ſe Biſkupowi Chléb y Kalich Wody z Wýnem zmi-
chany / kterýžto on wzaw / Cžeſt y Chwálu Otcy wſſech
wěcy ſkrze Gméno Syna y Ducha ſwatého wzdáwá / a
obětuge / požehnánj z dlauhými Modlitbámi a prozbámi
činj / pokorně žádagjc / abychom hodnj byli takowých
chwalitebných Swátoſti: Nad to nadewſſecko máſs nau-
čenj Cypryána ſwatého Mučedlnjka / w táto ſlowa pſa-
ná. Quando autem in calice vino aqua miſcetur, Chriſto po-
pulus adunatur, & credentium plebs, ei in quem credidit copu-
latur, & jungitur, quæ copulatio, & conjunctio aquæ & vini,
ſic miſcetur in calice Domini, vt commiſtio illa non poſſet ab
inuicem ſeparari, vnde Eccleſiam id eſt plebem in Eccleſia
conſtitutam fideliter & firmiter in eo quod credidit perſeueran-
tem, nulla res ſeparare poterit à Chriſto, quo minus hæreat
ſemper & maneat in diuina dilectione, ſic autem in ſanctifican-
do calice Domini offeri aqua ſola non poteſt, quomodo nec
vinum ſolum poteſt, nam ſi vinum tantum quis offerat, ſan-
guis Chriſti incipit eſſe ſine nobis, ſi vero aqua ſit ſola, plebs
incipit eſſe ſine Chriſto. Quando autem vtrumque miſcetur
& adunatione confuſa ſibi inuicem copulatur, tunc Sacramen-
tum Spirituale & cœleſte perficitur: ſanctus Cyp: Mar: lib 2.
Epiſ:3. Když (prý) Wjno w Kalichu z Wodau ſe zmiſſuge/te-
dy ſe s Pánem Kryſtem Lid wěřjcý ſpoguge a zrownáwá/
kterěžto zmjſſenj Wjna a Wody/tak má býti ſpogené / aby
gedno od druhého odlaučeno býti nemohlo/ neb tým ſpůſo-
bem lid od Pána Kryſta oddělený a odlaučený býti nemůže/
než wždycky zůſtáwati a trwati bude w Láſce a Miloſti
Božſké. Tak také w Kalichu poſwěcenj a pauhá
Woda ani též Wjno obětowáno býti nemůž/neb kdyby ně-
kdo ſámo Wjno obětowal/tehdá neydražſſj Krew Kryſta
Pána / po-

Pána/počjná ſe býti bez nás/ a pakliby ſáma Woda tolíko
byla obětowaná / tehdy Lid počjná býti bez Kryſta Pána/
ale kdy ſe oboge ſpolu zmichá a zſpolčj / tedy předůſiogná
Swátoſt Duchownj / dokonáwá ſe a půſobj. To máſs
gjž o Mſſy ſwaté/tolíko pamatug ſlowa Mužůw ſwatých/
kterým wěřiti můžeſs / a ne těm Klukům / od Pána Boha
proklatým.

Hoſpodář: Wždy tak pogednau Apoſſtolé tey
Mſſy newykonáwali / yak ſe nynj ſprawuge / Pápežo-
wé to wſſecko nařjdili / yak ſlyſſým.

Hoſt: Nemohli Apoſſtolé takowého Pořádku
začjnat woněch čaſých nepokogných mezy Pohany / wſſak
předce yakž ſe oznamuge z paměti ſwatého Dyonyſya Mu-
čedlnjka / ktery žiw byl Létha 110. Takowé nám Nauče-
nj zůſtawil. Itaque Pontifex quidem vbi orationem ſan-
ctam ſupra diuinum altare peregit, ex ipſo incenſum adolere in-
choans, omnem phani ambitum circuit, demum ad ſanctum
altare iterum rediens pſalmorum incipit melos, concinentibus
ſecum ſacra carmina omnibus Eccleſiaſtici ordinis gradibus.
Sanctus Dyoniſius Mart: Eccle: Hierarchiæ cap: 3. vixit 110.
Anno Chriſti. W Knihách o Koſtele Božým/Biſkup (prý)
když gjž Modlitby a Prozby ſwaté v Oltáře wykoná / s to-
ho Pa.v Bohu Obět wonnau a libau včiniti chtégjc / wſſecek
Koſtelnj Ambyt wyřjdiwſſe / potom wrátiwſſe ſe zaſe k Ol-
táři/začjnati má Zialmy kteréž ſpjwati magi wſſyckni Kněžj/
kteřj náležj do Pořádku Koſtelnjho. Tam že w té Chy-
rarchy ſwatý Dyonyzyho ſe ſpatřuge naučenj / w táto ſlo-
wa pſaná. Deinde miniſtrorum officio, ſanctarum ſcriptura-
rum lectio, ſuo ordine recitatur. S. Dyoniſius cap 3. Hierarchiæ.
Concilium Vaſenſe: Kteréž bylo Létha Páně 450. držané/
také nařjdilo k te Mſſy ſwaté toto ſpjwanj a čtenj / w tá-
to ſlowa. Et quia in ſede Apoſtolica, quam etiam totius
Origentis atq; Italiæ Prouincijs dulcis & nimiũ ſalubris, conſue-
tudo intromiſſa eſt, vt Kyrie Eleyſon frequentius cũ grandi af-
fectu ac cum compunctione dicatur, placuit Spiritui ſancto &
nobis, vt in omnibus Eccleſijs noſtris iſta conſuetudo ſancta ad
miſſas Deo propiciante intromittatur. Gjž ſe w wſſechněch

Kostelých po wsseckým wýchodu Slunce/ y wssechněch Kragijch Země Wlaské wděčné a welmi spasytedlný Obyčege zachowáwagij: Aby (Kyrye Eleyson) to gest Pane smilůg se nad námi/ spijwano a neb čteno bylo / zdálo se tak Duchu swatému/ y nám aby ten Obyčeg při Missých zachowán byl. Swěcenau Wodu Damasyus vstanowil a přikázal swětiti / kterýž žiw byl 365. Létha po narozenij Spasytele nassého. Ačkoliw to některij Alexandrowi Papeži připýsugij / žeby Wodu a Sůl swětiti poručiti měl / o čemž w Sukcesý Pápežůw napsáno máss: Euangelium, to gest Čztenij swaté/ Concilium Valentinum in hæc verba: Inter cætera hoc censuimus esse obseruandum, vt sacrô sancta Euangelia ante munerum illationem in Missa Chatechumenorum in ordine lectionum post Apostolum legantur Anno 15. Theodorici Regis. Wyznanj/to gest/ Wěřjm w gedného Boha/ Koncylium Toletanské nařijdilo / kteréž bylo Létha Páně 580. Tak se o tom čte w Kostelnijch Památkách, Consolta pijssimi & gloriosissimi Recaredi Regis, constituit Synodus, vt per omnes Ecclesias Hispaniæ & Galliæ, secundum formam origentalium Ecclesiarum Concilij Constantinopolitani hoc est Episcoporum 150. vt Symbolum fidei recitetur, vt priusquam oratio Dominica dicatur, voce clara prædicetur, quo fides vera manifestata sit, & testimonium habeat, & ad Christi Corpus & sanguinem prælibandam, pectora populorum fide porifica accedant. Na přijmluwu a Žiádost Rekaředa Krále welmi pobožného / nařijdilo Koncylium aby po wssech Kostelijch Sspanielského a Francuzského Králowstwij / wedlé spůsobu a Rzádu Kostelůw na Wýchod Slunce / kteréž držáno bylo w Konstantynopoli / kdež bylo 150. Biskupůw kromě giných. Vmýwát Ruce při Missy nařjdil Dyonyzyus swatý Mučedlnijk / potom Chléb a Wijno přinásseti / a to wssecko aby z slussnau a náležitau poctiwosti sprawowáno a wykonáwáno bylo/ přikázal. Vbi vero manus tum Antistes tum Sacerdotes aqua lauerunt, Pontifex ad medium diuini assistit altaris; Circumstant autem soli cum Sacerdotibus electi, quiq; ex ministrorum numero Dyonisius Martyr. Qui vero huius ordinis præcipui sunt, vna cum Sacerdotibus sanctum Panem & benedictionis calicem Sacrosanctis

ctis Altaribus cum ante præcesserit ab omni clero laus atq; confessio &c. Cypryán swatý Mučedlnijk / Předmluwu před poswijcenijm a obětowanijm Těla a Krwe Páně / tá gest zdáwna nařijzená/ wssak gij takto wyswětluge. Sacerdos ante præfationem oratione præmissa, parat Fratrum mentes dicendo Sursum corda, vt dum respondet plebs habemus ad Dominum, admoneatur, nihil aliud se quam Dominum cogitare debere. Sanc: Cyprianus Mart: Kněz (pry) před Modlitbau / předmluwu včiniwsse/ Srdce Lidská k pozdwiženij k Nebi napomjná / oni pak na to odpowijdagij že ge giž magij z auplna k Pánu Bohu pozdwižené. A protož o takowých mluwj Jan swatý, Kryzostom Zlatovstý tato slowa. Hæc ego dixerim ad eos, qui Sanctorum: communionem & congregationem relinquunt, & sub horam terribilis misticæ mensæ in vaniloquentiæ conuenticulis occupati sunt, quid facis homo, nonne promisisti Sacerdoti, Qui dixerit sursum corda, & dixisti, habemus ad Dominum non reuereris, & non erubescis, & illa ipsa hora mendax inueniris Ioan: Chrisost: hom: in Encenijs. To bych ya (pry) řekl k těm / kteřijž to slibiwsse/ opusstěgj čas takowý k Modlenj/ a z ginými se w nenáležité a Pánu Bohu nemilé rozprawky dáwagij / kdy se tá swatá Obět sprawuge a wykonáwá / co činijs Czlowěče nedbánliwý / zdaliž neslijbil Knězy když řekl: (za gcho napomenutj z hůru Srdce) Máme hotowé ku Pánu Bohu/ nebogijs se a nestydijs za twá slowa/ neb w tau gistau hodinu gsy Lhářem před Bohem wssemohaucým zůstal. Augustýn také swatý slussnau spráwu proti takowým dáwá. Nemo est donis Dei beatus qui donanti existit ingratus, quia & illud quod inter sacra Mysteria cor habere sursum jubemur, ipso adiuuante: id valemus, quo jubente admonemur, & ideo sequitur vt de hoc tanto bono sursum leuati cordis non nobis gloriam quasi nostrarum virium tribuamus, sed Domino Deo gratias agamus, hoc enim continuo commouemur, quia hoc dignum & justum est Augustin: de Ciuita: cap: 16. Žiádný ten a takowý Darem Božijm obdarowán nebýwá / kdo ge oddáwagijcých newděčně přijmá / neb coť mu bylo poručeno/ to newykonal / a té předůstogné Swátosti nevctil / neb tehdáž když měl Srdce mijti zhůru pozdwižené

znijžil ge

znijžil ge k službě Ssatanowé / a mohls to z pomocy Božij obdržeti / kdybyse byl k tomu měl / yakžs k tomu byl napomjnán. A protož náležij abychom takowý Dar / netoliko srdce z hůru wyzdwižené měli / a ne nasse Syli takowému Daru přiwlastňowali / ale abychom we wssech skutcých nassijch Pánu Bohu (který gest Správce wsseho dobrého) Cžest a Chwálu wzdáwali: K čemuž nás Cýrkew swatá napomijná / že to gest wěc slussná a sprawedliwá činiti. Za tijm se měg dobře / a wěz / že Misse swatá / swatá gest / w kteréž se Cžest a Chwála Pánu Bohu wzdáwá / a Tlachačům (protiwným Pánu Bohu) newěř.

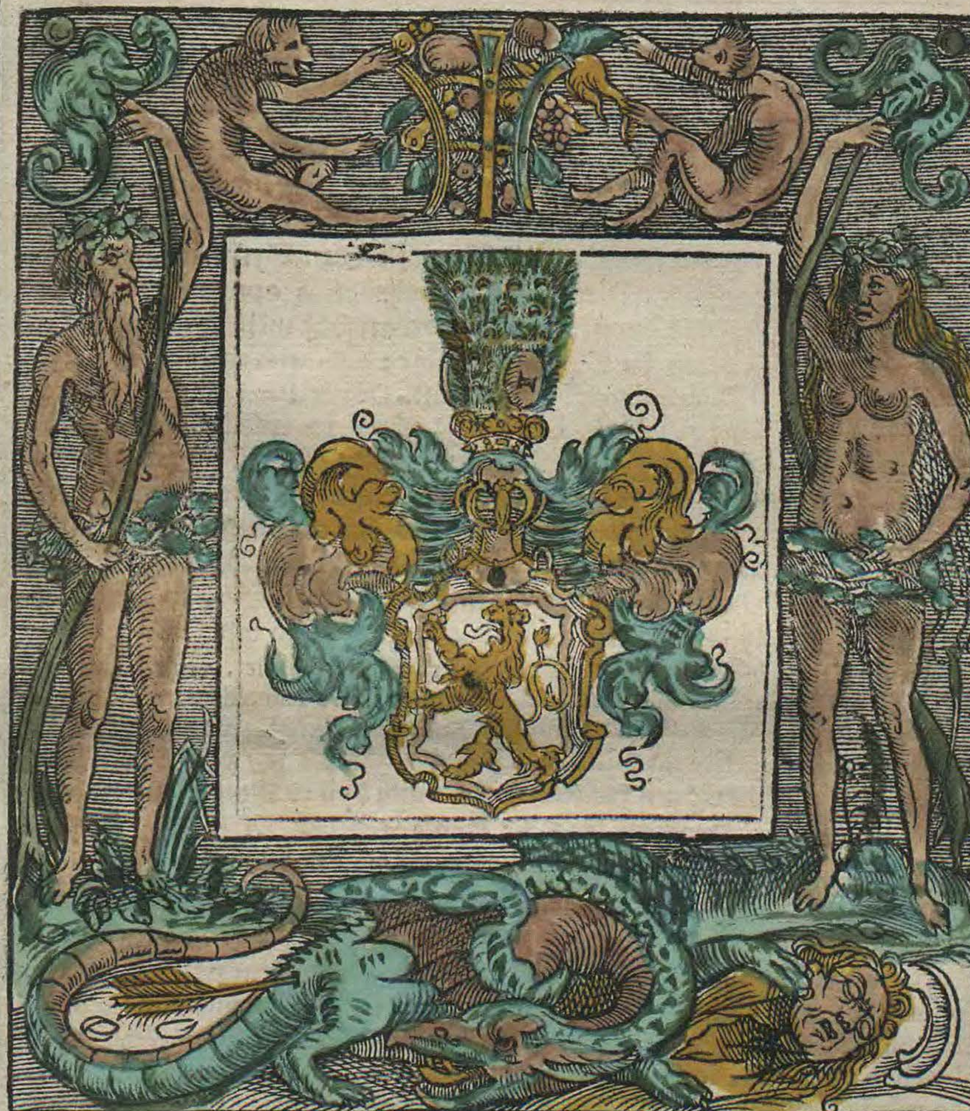
Hospodář: Gesstě my máss prawit dále o Pořádku Cýrkwe wassij / neb gesstě mnoho hanij v wás nassy Predykanti.

Host: Rádt oznámijm / a Protiwnijkům Božijm / Prawdu swatau tlamu zacpám / ráno zýtra wstawssy.

Hospodáře s Hostem / o Křijžy swatým / pod Erbem a Tytulem / na ten čas

Vrozeného a Statečného Rytjře Pana Balcara Metycha / z Ceczowa a na Blizyné ꝛc. a Panůw Bratrůw geho na rozličných Statcých.

Mydas Král we Frygij prawij byl Bohatý /
Pokorně se wssem stawil / pro mnohé Autraty /
Nemohl Pokladu swého zčijtat náležitě /
Neb Zláto nepřestagijc kladl do Truhel hbijtě /
R nassy Metychowé brzo s nijm zrownagij /
Neb Lásku v Junony welmi hognau magij /
Tá gijch wzawsse w ochranu za paměti nassij /
Chce počinit yak Bachus z Metychůw Midasy.

K Vrozenému a Statečnému Rytjři toho času Pánu Balcarowi Metychowi / na Klizyně ꝛc. Saudcy Zemſkému / a mému wzláſſtě láſkawému Panu a Přijteli.

Filios enutriui et exaltaui ipſi autem ſpreuerunt me. Eſaiæ : 1.

NEnij nic mrzutégſſyho Pánu Bohu / tak to prawij Mužy wzneſſenij / yak geſt ingratitudo, to geſt newděčnoſt lidſká dobrodinij geho / yak otom z dáwna wolá ſkrz Proroka Izayáſſe/řka : Syny ſem wychowal y podneſl/ a oni mnau pohrdali a opuſtili / w čemžby podlé Apoſſtola poſtupowati ſobě měli/ genž dawá Naučenij ku Effeſkým přijſſijc : Gratias agentes ſemper pro omnibus in nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti Deo & Patri ſubiecti inuicem in timore Chriſti Cap : 5. Dijky činijc wždycky / za wſſeliké Dobrodinij we Gméno Pána naſſeho Gežijſſe Krysta / wždy Bohu Otcy poddanými/ ſpolečně máme býti w báźni Krýſta Pána / ale že lid odwozuge Neprzijtel Božij od takowého poſkuſſenſtwij Božijho / to což on protiw gemu za Obranu dal a zůſtawil/nawozuge/ aby to ſobě lidé za Poſměch měli / to geſt Křijž ſwatý / od kteréhož my Gméno Křeſtiané máme/ to Znamenij/ yak Ambrož ſwatý w Kázanij ſwém oznamugijc/ takto dij : Cum Diabolus ſignum Crucis in poſtibus noſtris aſpexerit, contremiſcit, vnde ſecundum Ezechielem illi tantum hoſpites ſeruabantur quos litera Tau, id eſt crucis ſimilitudo ſignauerat. To geſt / kdy Diábel Znamenij Křijže ſwatého na Obrwijch naſſijch / totižto na Czelijch vhlijdá / zatřaſe ſe / yak Ezechyel oznamuge / že toliko takowij zdrawij zachowanij byli w Egiptu / které Lytera Tau / to geſt Znamenij ſwatého Křijže okázala. A Kryzoſtom ſwatý také dij : Vbicunq; Dominicum ſignum viderint Dæmones, illico fugiunt, timentes baculum, quo plagam acceperunt. A protož bog ſe to° Rýge/ kterým ſtreſtanij nawozugij Heretyky a Predykantý faleſſné / aby ſwým Poſluchačům to° znamenj vžijwati nepowolowali. W čem poſylnuge Izydorus přijſijc de ſummo bono dij : O mens humana quid trepidas aut quid times? quoc inq; namq; procellis mundi, Dæmonis ſiue carnis inuolueris. Conſidera lignum crucis, vt à tempeſtatibus liberareris. A protož yá otom Znamenij ſwatém / pod Tytulem Waſſij Miloſti Rozmlauwagijcýho Hoſte s Hoſ. odářem podáwám / aby W. M. Poznawſſe Prawdu a Swědectwij těch Mužůw ſwatých / ſamý Vžytek weliký z toho Znamenij magijc a znagijc/ proti Faleſſným Včitelům zaſtawiti ſe ráčili/a mne wždycky Pany láſkawými gſauc/láſky připowěděné neproměnili. Datum w Ratibořy Létha 1507.

Waſſijm Miloſtem

w ſlužbách wolný

Bartholoměg Paprocky

z Glogol ꝛc.

Hoſpodáře s Hoſtem o Křijžy ſwatém.

Hoſpodář : Prawils mi že Kněžj waſſy magj Ducha ſwatého / proč pak ſe Křijžem žehnagj / zdaliž Duch ſwatý nenij mocněgſſij nežli Křijž ſwatý / Duch ſwatý Bůh / a Křiž ſwatý dřiwj/a widijm že nad těmi Swátoſtmi wždycky žehnagij / a ruce Křijžem rozſtahugij.

Hoſt Tak ſe čte lib : de Cardinalibus Chriſti operibus. Hirarcha pius quem Spiritus ſanctus compungit, excitat & inhabitat & ſanctificat, eleuatione manuum crucis myſterium repræſentans, confidenter orat pro ſua & populi ignorantia. Správce Oběti Božij / kteréhož Duch ſwatý ponauká a wzbuzuge k tomu wněm přebýwagijc poſwěcuge gey / a wyzdwijhowánijm ruku Křijže ſwatého tagemſtwij weliké wyznamenáwá / dauſtanliwě ſe modlij a proſý za ſwau y za ſwé° lidu neuměloſt a ſproſtnoſt. Deg pokog Bratře Knězům wodprawowánij Služby milého Boha/ neb to oni dělagij z Naučenj Ducha ſwatého. A od Auguſtýna poſlaucheg coť prawij o Křijžij ſwatém / těmito ſlowy. Signum crucis præſidium eſt amicis, obſtaculum inimicis, huius crucis myſterio, rudes catechizantur, eodem myſterio fons regenerationis conſecratur, eiuſdem crucis ſigno per manus impoſitionem, baptiſati dona gratiarum accipiunt, cum eiuſdem crucis charactere, Baſilicæ dedicantur, Altaria conſecrantur, altaris Sacramenta cum interpoſitione dominicorū verborum conficiuntur, Sacerdotes & Leuite per hoc idem ad ſacros ordines promouentur, & in vniuerſum omnia Sacramenta in huius virtute perficiuntur. Auguſtinus ſer : 19. de ſan: Znamenij (prý) Křijže ſwatého geſt weliká ochrana a Pomoc Přátelům Božijm / Překážka Nepřátelům / toho Křijže Znamenj a ſkrz Ruku wkládanij / křtěnij Dary Ducha ſwatého přigijmagij / tijm Křijžem Koſtely poſwěcugij ſe / y Oltáře ſwaté y důſtogné Swátoſti Oltářnij z přidáwanijm Božſkých ſlow dokonalé býwagj / Biſkupij y Kněžij ſkrz ten ſwatý Křijž k řadu a powolánij Kněžſkému přicházegij / a zhola wſſechny ſwaté wěcý Mocý toho Křijže ſe ſtáwagij a wykonáwagij. Kryzoſtom také ſwatý dij : Per crucem perfecta redduntur omnia, Baptizma quoq; per crucem da-

cem datur, oportet enim hoc ſignaculum ſumere, & manus imponuntur per crucem, & cruce vtimur, ſiue in itinere, ſiue in domo, aut certè vbicunq; ſumus. Chriſoſtomus in Philip: hom: 15. **Skrz to ſwaté Znamenij Křijže ſwatého dokonalé wſſechny wěcy býwagij / Křeſt ſwatý ſkrz Křijž dáwan býwá / a toho gednomu každému Człowěku Křeſtianſkému potřebij geſt toho Znamenij vžijwati / ſkrz ten Křijž Ruce wkládané býwagij / toho Křijže vžijwáme / budto že gſme na Ceſtě / budto w Domu / bud kdežkoliw ginde / wždy nám potřebij to ſwaté Gméno Křijže ſwatého na Czelá naſſe kláſti. Cžteme také w Knihách Mogžijſſowých Fyguru toho Křijže w Kapitule 48. když Jozeff požádal Jakoba Otce ſwé° aby ſynům geho dal požehnánj / což on činil rád / wſſak ſe přidalo kdy gijch poſtawil před nijm Jozeff Stareček / on z nadchnutj Ducha Božjho Ruce na Křijž položil / a tak Ruka která měla býti Prawá na Hlawě Syna ſtarſſj° / tá byla na Hlawě mladſſiho / yak o tom pýſmo oznamuge** Genez: 48. Videns autem Joſeph quod poſuit pater ſuus dextram manum ſuper caput Ephraim, grauiter accepit & apprehēſam manū patris leuare conatus eſt de capite Ephraim, & transferre ſuper caput Manaſſe, dixitq; ad patrē, non ita conuenit pater, quia hic eſt primogenitus, pone dextram tuam ſuper caput eius, qui renuens agit: Scio fili mi ſcio, & iſte quidem erit in populos, & multiplicabitur, ſed Frater eius minor, maior erit illo. **Vzřew pak to Jozeff / že Otec wložil Prawau Ruku na Effragijma / Lewau pak na Hlawu Manaſſeſa / kterýž byl ſtarſſij / welmi ſe tijm pohnul / a zchopiwſſy ſe chtěl zdwihnaut Ruku Otcowau / a přiložit na geho Hlawu / řka: Ne tak (prý) ſluſſij Otče / nebok tento geſt prworozený / wlož Prawicy ſwau na Hlawu geho / kterýž včiniw odpor / řekl: Wijmk Synu wijm / y tentok bude w lid mnohý / budek ſe množiti / wſſak Bratr geho mladſſij wětſſij nad něho bude: Tenk neyprwé okázal při Blahoſlawenſtwij ſwým Křijže ſwatého Figuru / y protož Auguſtýn S. welice nám wychwaluge wzáctnoſt geho / řka:** Hoc ſigno crucis conſecratur Corpus Dominicum, ſanctificatur fons Baptizmatis, inicantur etiam Præsbyteri, & cæteri gradus Eccleſiaſtici, & omnia quecunq; ſanctificantur, hoc ſigno Dominicæ

nicæ crucis, cum inuocatione Chriſti nominis conſecrantur. Auguſt: concio: 181. de tempore. **Týmk Znamenijm Křijže ſwatého poſwěcugij ſe Kněžij / wſſeliký Řzad a poſlupnoſt Cýrkewnij / y wſſecky wěcy kteréž koliw gſau / poſwěcugij ſe / týmto Křijžem a wzýwanijm Gména Kryſta Pána / y dále dij Auguſtýn ſwatý.** Signum crucis niſi adhibeatur, ſine frontibus credentium, ſiue ipſi aquæ, qua regenerantur, ſiue oleo quo chriſmata unguntur, ſiue ſacrificio quo aluntur, nihil eorum ritè perficitur, idem tracta: 118. **To Znamenj Křijže ſwatého kdyby nebylo přijkládané / budto na Czelá wěřijcých / aneb na Wodu kterauž ſe po druhé odrozugeme / budto na Oleg kterým poſwěcugeme / neb neychwalitebněgſſij Sakrament Oltářnij / kterýmž obžiwenij a poſýlněnij býwáme / wſſeckoby docela neważylo anj platno nebylo / neb ten Křijž wſſecko poſwěcuge / a ozdobuge / od Křijže a od Kryſta Křeſtiané ſlugij / to náſs Stijt a Obrana od každého Nepřijtele. Zneg tehdy a wěz o Mocy toho Znamenij: Rako ge nám naznamenal Spaſytel náſs: O čem poſlaucheg ſlow Bernarda ſwatého / genž dij takto:** In Paſſione ſua Chriſtus patientiam exhibet, humilitatem commendat, obedientiam implet, charitatem perficit, his virtutum gemmis quatuor cornua crucis ornantur, & eſt ſuper omnia charitas, à dextriſq; obedientia, à ſiniſtris patientia, in profundo radix virtutum humilitas. Bernard: ſup: cantica ſerm: 65. **Kryſtus při ſwém Vmučenij vkazuge nám trpěliwoſt / Pokoru poraučij / Poſluſſenſtwij naplňuge / Láſku a milowánij wykonáwá / těmi ſſtyrmi Ctnoſtmi yako neydražſſijmi Perlami Rohy Křijže ſwatého ozdobil / a nadewſſecko geſt Láſka na Prawicy / Poſluſſenſtwij na Lewicy / Trpěliwoſt a w hlubokoſti wſſech Ctnoſti Pokora: A protožk Naučenij dáwá tenž Bernard ſwatý / řka:** Vide quid de Deo tuo ſentias, vide quantum de eo præſumas, vide quas brachijs vicariæ charitatis amandus, & amplectendus ſit, qui tanti te æſtimauit: imo qui tanti te fecit, de latere enim ſuo te formauit, quando pro te in cruce obdormiuit, & ob hoc ſomnum mortis excipit, propter te à Deo patre exiuit, & matrem Synagogam reliquit; vt adhærens ei vnus cum eo Spiritus efficiaris; idem ſuper cantic: ſermone 28. **Hleď (prý)**

yako máſs o Bohu ſwém rozuměti a ſmyſſleti / hleď pilně
yak proti němu pácháſs mnoho zloſti / hleď yak geho milo-
wati máſs a gemu ſlaužiti / kterýž tě ſobě tak mnoho ſſaco-
wal / y tak wyſoce pokládal / neb tě z Boku ſwého ſprawil /
kdy za tebe na vkrutném Křijžij vmřel / pro tebe od Otce
wyſſel / y Matku Synagogu opuſtil / a protož ty připogiw
ſe gemu / hleď aby s nijm geden Duch včiněn byl / a s nijm
v wěčné radoſti přebýwal. Ne rauheg ſe ani ſobě poſmě-
chu nečiň z toho ſwatého Znamenij / ſlyſſijſs co onim wy-
ſwědčugij Doktorowé Pijſem ſwatých / yak oto Kaſyodo-
rus dij takto. Crux eſt humilium tuitio inuicta, ſuperbo-
rum directio, victoria Chriſti. perdicio Diaboli, infernorum
deſtructio, cœleſtium confirmatio, mors infidelium, vita ju-
ſtorum. Křijž (prý) ſwatý geſt Pokorných Obrana nepře-
možená / Pyſſných znijženij a zwrženij / Wytězſtwij Kryſta
Pána / záhuba diáblowa / Pekelné ſkaženj / Nebes z twrzenj /
Smrt newěrných / žjwot Sprawedliwých. Kryzoſtom ta-
ké S. otom Znamenj ſwatém takto mluwj: Crux eſt Chri-
ſtianorum ſpes, Romanorum victoria, mortuorum reſurectio,
Cœcorum Dux, conuerſorum via, claudorum baculus, pau-
perum conſolatio, arbor reſurectionis, lignum vitæ æternæ.
Caſſiodorus ſuper illud: Signatum eſt ſuper nos lumē vultus tui
Domine. Křijž ſwatý geſt Křeſtianům wěrným Naděge /
Římanům Wytězſtwij / Mrtwých wſkřijſſenij / Slepých
Wůdce / nawrácených Ceſta / Kulhawých Hůl / Žebrucých
Potěſſenij / Strom wſkřijſſenij / a Dřewo Žiwota wěčné-
ho. Jan také ſwatý Damaſcenus o tom ſwatém Zname-
nij dij: Crux Chriſti clauis eſt paradiſi, hæc infirmorum ba-
culus, paſtorum virga, conuertentium manuductio, proficiſ-
centium perfectio, Animæ ſalus, & corporis, omnium ma-
lorum auerſio, omnium bonorum datrix. Ioan: Damaſcenus.
Křijž ſwatý geſt Klijčem Rayſkým / Hůl neduživých / Prut
Paſtýřſký / Wůdce obracegijcých ſe ku Pánu Bohu / doko-
nalost rozmáhagijcým ſe Duſſe y Těla ſpaſenij od wſſeho zlé-
ho odwedenij / a náwet wſſeho dobrého Správce: A
čte ſe w Hyſtorygich ſtarých přjklad. Iulianus Cæſar ſemel
magum quendam in ſpeluncam ſeqvutus, cum voces Dæ-
monum reuereret, ſigno crucis vſus eſt, quo fugati ſunt Dæ-
mones.

mones. Quum vero Iulianus diciret ſigno crucis aliquid mi-
rum in eſſe, reſpondit magus: Dæmones etiam genus illud
ſuplicij formidaſſe. Kdy Iulianus Cýſař gednoho čaſu ſſel
za Czarodějnijkem do Peleſſe gednoho / a tam ſe Hlaſůw
ſtraſſliwých Diábelſkých vlekl / Křijžem ſe ſwatým přeže-
hnal / pogednau Czerti odſtauptli od nijch a pochowali ſe /
řekl Cýſař / muſýt mět Křjž w ſobě něyakú Moc znamenitau.
Czarodějnijk řekl / že ſe bogij takowého znamenij trápenij
lidſkého. Bratře geſtliže chceſs Křeſtianem býti / drž ſe
Křijže ſwatého / neb Cýrkew ſwatá nic na potupu neporu-
čij ſwým / wſſecko ke Cti a Chwále Božij podlé Wůle Du-
cha ſwatého.

Hoſpodář: Dáwa Pán Bůh mnoho dobrého na-
ſſjm / kteřij toliko gménem ſamého Pána Boha ſe zaſtjragj / a
těch Křijžůw nedělagij ani gijch vžijwagij.

Hoſt: Nedle Bratře / dobrý a trpěliwý geſt Pán
Bůh / oto wſſecko napotom s njmi ſpráwa bude: Ne-
daremně napſal Jeronym ſwatý w gednom liſtu. Dei fili-
us ſuſtulit ignominiam Crucis & tu beatos putas qui felici-
tate iſtius ſeculi & delicijs perfruuntur. Hieron: in Epiſto:
Syn (prý) Božij gſauc Pánem wſſeho Swěta / vkrutnau
boleſt y Hanbu na Křijžy trpěl / a ty za ſwaté počijtáſs
ſwé Předykanty z gegijch Poſluchači / že gijm ſſtěſtij toho
Swěta ſlaužij / a wſſelíyakých Rozkoſſj wněm vžjwa-
gij. Přigde čas náhrady giný od Pána za vr-
putnoſt a neopſluſſenſtwj.

Rozmlauwánj

Hoſpodáře s Hoſtem / o Andělých / pod Erbem a Tytulem Vrozeného a ſtatečného Rytýře Pana Kaſſpara Kozlowſkého na Adamowicých / Saudce Zemſkého / Knijžetſtwij Oppolſkého a Ratibořſkého rc. a giných Panůw Bratrůw a Strýcůw geho.

Welikého Gména to Mužowé byli /
Kteřij Znamenij to ſlawné noſyli /
Od mnoha ſet let / one Boleſlawy
Skrz kterých Mužſtwij wſſychny Polſké ſpráwy.
Sſyroký Tytul neſli / y w té čaſy
Nepotratili ho Kozlowſſtij naſſy /
Neydeſs do Raddy / a w potřebě každý /
Proti Pohanům neydeſs hotowé wždy.

Předmluwa/

K Vrozenému a Statečnému Rytjři Pánu Kaſſparowi Kozlowſkému z Raſſyc / a na Adamowicých rc / A wſſemu wzáctnému Rodu a Erbu geho / kratičká Předmluwa.

Si vis habere miniſterium Angelorum , fuge conſolationes ſæculi , & tentationibus reſiſte Diaboli. Bernard :

Cžkoliw ſe wýſs pod Erbem a Rodem Panůw Ráſſycůw z Raſſyc zmijnka včinila / o Předcých Erbu a Rodu W. M. Wſſech Strýcůw toho ſlawného a Hrdinſkého Znamenij / wſſak že mi zde Oſobau W. M. podlé mijſta na kterém podlé Saudu ſeděti račjte/nenáleželo mi také pominauti Oſoby W. M. ſobě welice láſkawého a přijzniwého znagjc. Cžaſtku Sſtambuchu mé° / a Rozmlauwánj Hoſpodáře s Hoſtem / podáwám pod Tytulem W. M. o Andělijch Strážných naſſich / kterých Gméno wzáctnj Předkowé W. M. welice ſobě wážili / poſlauchagijc naučenij Bernarda S. genž dij: Caute ergo ambula vbi ſunt Angeli , vt cuſtodiant te in omnibus vijs tuis. Sſetrně (prý) ſtaupeg tam kde ſau Andělé / aby tě oſtřijhali na Ceſtách twých. A protož za gegijch Poctiwoſt které činili Služebnijkům Páně blahoſlawiti gijm Pán Bůh račil / a rozrodijt ſſyroce / plno w Sléžſku Rodu W. M. plno w Morawě / w Polſſce / kteřij ſe prwé Raſſycami gmenowali / a po Statcých / Kozlowſkými / Oſynſkými / Borinſkými / Wepřewſkými / a z giných ſe Statkůw pſali: Podlé pořádku tehdy ten můg Sſtambuch rozdělugijc / přiſſlo mi tohoto Rozmlauwánij krátkau čáſtku W. M. konſekrowati. Wěřijm že v W. M. Práce má pohrzená nebude / chuť ſobě wijce powažugijc: Mně Panem láſkawým ze wſſemi Pany Strýcy býti račite / kterých ſe Láſce poraučena činijm. Datum w Brně Léta 1 6 0 7.

Waſſij Miloſti

w ſlužbách wolný

Bartholoměg Paprocký
z Glogol rc.

Hoſpodáře s Hoſtem o Anďelých.

Hoſpodář: Mnohos mi wzáctných wěcy oznámil/ a co negpotřebněgſſyho o čem ſem tě dáwno ptati mi, nil / zwláſſč o Anďelých ſwatých / co též to zač gſau / a yak zaſlauženy Pánu Bohu.

Hoſt: Anďelé Božij ſáu od wěčnoſti Duchowé na ſlužbě Boha wſſemohaucyho / o kterých Jan Damaſcenus Muž ſwatý takto nám pýſſe: lib 2. cap: 3. Angelus eſt ſubſtancia intellectualis, ſpecie mobilis, arbitrio libera, incorporea, Deo miniſtrans, ſecundum gratiam eius natura ſui mortalitatem ſuſcipiens, cuius ſubſtantie ſpeciem, & terminum, qui creator eſt, nouit Ioan: Damaſcenus. Anďel geſt podſtata zrozumitedlná/ kſſtaltu pohnutedlného/ wůle ſwobodné/ newtělená/ Pánu Bohu ſlaužycý / wedlé miloſti geho přirozený ſwému neſmrtedlnoſt přigjmage / kterého podſtata/ kſſtaltu/ y Cýl/ ten který ſám Stwořitel geſt/ toliko ho ten zná. Tým nám potřeby welikau poctiwoſt činiti yak ſám Stwořitel poraučý in Exodo řka: Ecce ego mittam Angelum meum qui præcedat te & cuſtodiat in via, & introducat te in locum quē preparaui, obſerua eum & audi vocem eius, nec contemnendum putes, quia non dimittet cum peccaueris, & eſt nomen meum in illo: Quod ſi audieris vocem eius & feceris omnia quæ loquor, inimicus ero inimicis tuis, & affligam affligentes te, Exod 23. cap: Ey yá poſſli Anďela ſwého/ kterýžto půgde před tebau a bude tě oſtřýhati po Ceſtě / a vwede tě na mýſto které ſem připrawil / ſſetřiž a poſlaucheg hlaſu geho / aniž lechce powažůg ſobě ho/ nebť neodpuſtý když prohřeſſýſs/ a geſtit gméno mé w něm/ pakli poſlechneſs hlaſu geho / a včinýſs wſſe coť mluwým / Nepřýtelem budu Nepřátelům twým / a trápiti budu / ty kteřýž tě trápý. Swatý Rzehoř nám o Anďelých ſwatých takto wyprawuge. Angelorum vocabulum nomen eſt officij nō naturę, nam ſancti illi cœleſtis patriæ Spiritus, ſemper quidē ſunt Spiritus, ſed ſemper Angeli nequaquā vocari poſſunt, tunc ſolum ſunt Angeli, cū per eos aliqua nunciantur. Vnde Pſalmus qui facit angelos ſuos Spiritus. Hi igitur qui minima nunciantur Angeli, qui vero ſuma nunciant Archangeli vocantur. Qui idcirco

priuatis nominibus cenſentur, vt Michael, Gabriel, Raphael, vt ſignetur per ea vocabula, quid in operatione valeant. Gregorius: Anďelůw (prý) gméno geſt auřadu nepřirozený/ neb oni ſwaté Nebeſké wláſtj Duchowé / wždycky ſau Duchowé/ ale newždycky Anďelé gmenowaný býti mohau/ kroměě tedy gſau Anďele / když ſkrze ně některé wěcy gſau oznamowané od Pána Boha někomu. Protož Dáwid dý: Kterýž činý Anďely ſwé Duchy / ti tehdy kteřýž oznamugý neymenſſý wěcy/ gſau Anďelowé / a kteřýž pak weliké wěcy oznamugý/ gſau Archanďelowé / yakoby řekl/ neywyžſſý Poſlowé / magý proto obwzláſſtný gména/ yako Michael, Gabriel, Raphael, abý ſkrze takowá gména wědomé bylo/ yak ſau wzáctný w poſluhách ſwých. To tehdy gſau Anďelowé kteřý při lidech ſau. Rak Origenes ſwatý w Kázaný ſwém oznamuge řka: Adeſt vnicuiq; noſtrum etiam minimis qui ſunt in Eccleſia Dei, angelus Domini, qui regat moneat, qui gubernet, qui pro actibus noſtris corrigendis & miſerationibus expoſcendis, quotidiè videat faciem patris qui in cœlis eſt. Origenes hom: 71. Geſt při každém z nás y při negmenſſým kteřý gen ſau w Cýrkwi Božý. Anďel Páně/ který ſprawuge napominá y řýdý/ který oprawuge ſkutkůw naſſých a miloſrdenſtwý žádagýc / Pánu Bohu oznamuge/ a na každý Den patřý na Twář Otce Nebeſkého. Týž nám Origenes oznamuge welikau vpřýmnoſt gých proti Národu lidſkému takto: Agunt Angeli diem feſtum lætantes ſuper his qui refugientes conſortia dæmonum per exertitia virtutum angelicis feſtinant conſortijs ſociar. Idem: Welmi (prý) ten den ſwatý magý Anďelowé/ kterého ſe lidé ſnážně Towaryſſtwj Satanowého wyſtřýhagý/ a ſkrz woprawowanj w Ctnoſti poſpjchagj k Anďelſkému Towaryſſtwj. Protož Bernart ſwatý mluwj takto k nám wſſem. Tu ergo ſi vis habere miniſterium angelorū, fuge conſolationes ſæculi, & tentationibus reſiſte Diaboli. Pročež ty geſtliže chceſs mjti z Anďela Božýho Přimluwce a Služebnýka k Bohu Otcy / wyſtřýheg ſe wſſeliyakých potěſſený a Rozkoſſý toho Swěta / a ſylně odpýreg pokuſſený a nabadaný Diabelſkému. Pýſſýc na onyno ſlowa v Mathauſſe ſwatého: Anďelům ſwým přikázal aby tě oſtřýhali ꝛc. Takto dý Bernart ſwatý. Credimus Ange-

mus Angelos ſanctos aſtare orationibus noſtris offere Deo vota & præces hominum, ſi ſine deceptione leuari puras manus perſpexerint. Bernardus ſuper illud. Angelis ſuis mandauit de te. **Wěřýme že Anděly ſwatý ſtogý při Modlitbách naſſých / a obětugý ſlůby a Prozby naſſe Pánu Bohu / geſtli nás bez wſſeliyaké chytroſti ruce naſſe pozdwjhowati poznagý. A protož dý:** O quantum tibi hoc verbum debet inferre reuerentiam, afferre deuotionem, conferre fiduciam, pro præſentia reuerentiam, pro beneuolentia deuotionem, pro cuſtodia fiduciam, caute ergo ambula, vbi ſunt Angeli, vt cuſtodiant te in omnibus vijs tuis. Idem ibidem. **O yakauž gſme giſtě powinni ſlowu tomu (Anděl) Poctiwoſt činiti / z vctiwoſti z Nábożenſtwjm y wſſechnu gjm důwěrnoſt poraučeti / za gegých přýtomnoſt vctiwoſt / za gegých náchylnoſt wraucné Nábożenſtwý / za ſtráž a opatrowáný naſſe dauffaný a Náděgi. Pročež oppatrně máme chodit / poněwádž wýme o přýtomnoſti Andělůw Božých při nás / chcemeli aby nás oſtřjhali od wſſeliyakého Aurazu na wſſech Ceſtách naſſých. Cžiňmež tehdy tak yak nám týž ſwatý Bernart dodáwá raddy řka:** Simus deuoti tantis cuſtodibus, redamemus eos, quantum poſſumus, quantum debemus affectuoſe, ideo Angelis eius tanquam futuros aliquando coheredes, eos vero interim actores & tutores, à patre poſitos & præpoſitos nobis, adhuc enim parvuli ſub tutoribus & actoribus ſumus. Idem ibidem. **Oddegmež ſe tehdy na ſlužbu Božý / budme wzděčný takowých Strážných / prokazůgme gjm láſku a přýwětiwoſt yak neglýpe můžeme / a w vctiwoſti měgme vſtawičně Anděly Božý / yako budaucy naſſe někdy ſpolu Dědice / a za týmž yako Správce a Ochrance nám od Otce Nebeſkého dané a předložené / neb gſme giſtě geſſtě malíčkými pod takowými Ochrancý a Správcy naſſými. A dále také dý týž Bernard ſwatý táto ſlowa.** In quouis angulo, in quouis diuerſorio reuerentiam exhibe tuo Angelo, nec audeas illo præſente, quod me vidente non auderes, adſunt igitur tibi non modo præſentes tecum, ſed etiam pro te adſunt, vt protegant, adſunt vt proſint. **Na každém mýſtě w každém Kautku čiň poctiwoſt Andělu twému / aniž ſe opowažůg toho dopuſtiti při přýtomnoſti geho / čehoby ſe ſtyděl a hanbil**

hanbil činiti / kdybych yá na tě hleděl / neb gſau Andělé netoliko přýtomný s tebau / ale též y za tebau / aby tě bránili a oſtřýhali we wſſech ſkutcých twých. A dále také dý týž Bernart ſwatý táto ſlowa. Quoties ergo grauiſſima cernitur tentatio vrgere, & tribulatio vehemens imminere, inuoca cuſtodem tuum, directorem tuum, in oportunitatibus tuis, in tribulatione vero neq; dormitat neq; dormit, & ſi quandoq; ad tempus diſſimulat. Bernard: ibidem. **Když tehda na ſebe něyaké těžké pokuſſený aneb Zármutky náramně naſtawáti vznáwáme / wzýwegž každý Anděla Strážce ſwého / Rzjditele ſwého / ſpomocnýka ſwého / w přýhodnoſti ſwé / neb on w zarmaucený naſſým a nedoſtatku nedřýme ani ſpý / ač kolíw někdy do čaſu toho na ſobě nedá znáti. Proto w Kázaný ſwém gednom o Andělých takto k nám dý Bernard ſwatý / wýſtrahu dáwagýc.** Væ vobis, ſi quando prouocati ſancti Angeli peccatis & negligentijs indigno vos judicauerint, præſentia & viſitatione ſua, & quorum præſentia protegere nos, & propulſare poterat inimicum, quod ſi neceſſariam habemus familiaritatem dignationis Angelicæ, cauenda eſt nobis eorum offenſa, & in his maximè exercendum, quibus eos non nouimus oblectari, hæc autem placent eis, quæ in vobis delectare delectant, vt eſt, Sobrietas, Caſtitas, Paupertas voluntaria, in cœlum gemitus, & ſuper hæc omnia, veritatem & pacem à nobis exigunt. Idem in ſerm: de Angelis. **Běda wám geſtliže kdy pohnuti budau Andělé ſwatý / Hřýchy a neb nedbanliwoſti waſſými / za nehodné wás býti vznagí / a odſaudý přitomnoſti y nawſſtiwený ſwého / kterýchžto přitomnoſt netoliko ochraňowati od wſſeho zlého / ale y ſamého Nepřýtele naſſeho preč odháněti mohla / neb geſtliže nám geſt potřebné Přátelſtwý přiwětiwoſt Andělſká / tehdy owſſem warowati ſe máme gegých vbljžený a rozhněwáný / a w těch wěcech máme ſe cwičiti / kterýmiž ſe oni těſſý a obweſelugý / proto že ſau gým lýbé: A tyto Ctnoſti negwýc ſe gým lýbj / kterézby oni při nás welmi rádi zaſtali / totižto Střýdmoſt / Cžiſtota / Chudoba dobrowolná / a čaſté ku Pánu Bohu wzdýchaný / a geſſtě nadto wſſecko Prawdu a Pokog od nás mýti chtěgý. Znegmež tehdy weliký Aužitek Andělůw Božých a Strážných naſſých**

ných nassijch/ kteřijž nás wssemu dobrému wyvčugij/ y to co prawij Bernard swatý/ spůsobugij / o čem ted máss slowa geho. Vnusquisq; in quantum suficit, si à prauitate proximum reuocat, si exortari, ad bene operandum curat, si æternum Regnum vel suplicium erranti denunciat, cum verba sanctæ annunciationis impendit, profectò Angelus existit. Idem super Euang: hom: 6. Každý yak negwjc můž/ gestliže od nesslechetnosti a neprawosti Blijžnijho odwozuge/ gestliže ho napomijná k činěnij dobrých skutkůw / a gestli mu o wěčném Králowstwij neb o Trápenij a Mukách Pekelných vstawičných (kdyby w něčem bludil) oznamowal / ten a takowý / když slowa swateho Zwěstowánij wydáwá z vctiwosti a z Pokorau / gijstě takowý Anđělem gest a ne Człowěkem. A tu gijž máss o Anđěljch Božijch.

Přigmi na tento čas za dobré/ wssak na rozljčných mijstech otom ssyřegij Zmijnku gmijti budess/ yak malićko odpočinu.

Hospodáře s Hostem / o dobré wůlj Człowěčij/ pod Erbem a Tytulem Pana Wacsláwa Tracha z Březý a na Sosnijssewské Ruznicy.

Na pilné péčy to wždycky mijwali /
Stařij Králowé kdy Erby dáwali /
Aby Znamenij bráwal také každý /
Czemu odpýřal Sylu swau welkau wždy /
Ztoho znať můžem že sláwnij Trachowé /
Nezbedné Draky mlátili po Hlawě /
O Wijru swatau bogugijc Statečně /
Za co Památku magij takau wěčně.

K Vrozenému a Statečné=mu Rytijři Panu Wáclawowi Trachowi z Brezy a na Sosnissewské Kůznicy zc. Na tento čas na Saudu Zemském w Knijžetstwij Oppolském a Ratiborském / také Panům Bratrům geho z Brezy a na Sosnissewicých / Panům mým laskawě přijzniwém.

Bonorum operum & Spiritualium studiorum, Deum au=thorem esse non dubium est, qui quorum incitat men-tes adiuuat actiones. Leo Papa Epist: 14.

SJe se spatřugij mnozý omylnij a ffelessnj Včitelowé/ mně láskawij Pani/genž netoliko/proti Pijsmům Doktorůw swatých / ale také y protiw samému Pánu Bo(hu) mluwiti a psáti smějj/že Człowěk sám zhřessyt skrz sebe nemůž / gestliby Pán Bůh toho na něho dopustiti neráčil/na takowá omylná slowa gegijch (gestliby tomu tak bylo)s pilnosti v Doktorůw S. hledal sem podobenstwij yakého ktomu / nic sem wyhledati nemohl / owssem to co zgewně oznamuge Pijsmo swaté w Knihách 4. Mogžijssowijch / yak Pán mluwiti ku Káginowi ráčij. Quare iratus es? & cur concidit facies tua, Nonne si bene egeris recipies? Sin autem male, statim in foribus peccatum tuum aderit. S toho poznati může každý / že to na wůli bylo Káginowé hřessyt y nehřessyt / neb kdyby to byl Pán Bůh na něho dopustiti ráčil / gistě žeiby se ho byl netázal / proč se rozhněwal / měl to w swé wůli yako y Otec geho hřessyt y ne hřessyt / yak Eccles: cap: 15. dij řkauc: Deus ab inicio constituit hominem, & reliquit illum in manu consilij sui, adiecit mandata & præcepta sua, si volueris mandata seruare seruabunt te. Dost natom Swědomj máme/na ten čas dole wscegi proti gijch ffalessnému Naučenij se toho nagde/ co sem yá pod Tytulem W. M. zebraw zgewně okazugij/ že takowij Včitelé netoliko w tom ale wewssech slowijch giných a Naučenij swém které ku wěčné potupě lidij mnohých zebrali od swého Mijstra Lucyffera gsauc nawedenij / wssudy proti Stwořiteli a Wykupiteli swému Bog wedau / což aby gijm zastaweno bylo od Wassijch milosti takowým swědectwjm Mužůw swatých/kterých yá zde po částce pokazugi a na Pamět přiwozugij gednomu každému přijklady wzáctných oných Předkůw W. M. wssech w těch Knijžetstwjch yak oni od mnoha Seth Leth stále při Cýrkwi swaté wsseobecné trwagijc / takowých Včitelůw ffalessných poslauchati nechtěli / kterých dáwnost a wzáctnost Vrozený a Statečný Pan Jan Trach z Březy před Králem Augustem okazugijc List Razymijře Knijžete Těssynského / psány Léta Páně 1496. kterýž potwrzowal čtyřech Sstijtůw geho/ a Předkůw geho od pěti seth Leth na Hrdinských skutcých bywalých/v welikých Králůw a Knijžat w službě yakož se y zde na Slézku w Pamětí

pamětich mnohých spatřugij Mužij wznessenij a slawnij/kterých yá w tak krátkém Spijsu wyslowiti nemohu/ wssak Pana Hanzla z Březij Knijžete Jana Opparwského a Ratiborského Raddy připomenauti mi se zdálo / kterýž byl při Boku geho toho času / kdy Zbýnek z Lubowic Syn Markůw wzdáwal Statek swůg dwěma Synům swým. Také Pana Petra z Březij Heytmana na Landeku. Pana Jana Tracha z Březij/ genž seděl na Saudu Zemském Létha Páně 1487. mezy ginými / a nacházým wždycky Jana Tracha z Březij na tom Saudu Zemském až do Létha 1537. Ti wssychni stále při Cýrkwi Božij zůstáwali / Kaply Czertowé za potupené vznáwagijc. A protož gijch Pán Bůh tak byl wzáctně rozhognil / že až posawád W. M. Potomcy gijch / táž mijsta osedati ráčite / a když gijch následowati budete y Synowé wassy y gijch Synowé / lásku od Pána Boha napodobnau znati budau. Czehož yá W. M. yako popowolný wždycky Přijtel y Slauha na Pánu Bohu žádám. A za tijm se zwyklé Lásce poraučeného činijm. Datum w Brně/ Létha Páně 1608.

Wassij Milosti

w službách wolný

Bartholoměg Paprocký z Glogol zc.

Rozmlauwánij

Hoſpodáře s Hoſtem o dobré Wůli Cžlowěčij

Hoſpodář: Powěz mi medle/geſtliže také Cžlowěk
má to w ſwé mocy / že může hřeſſyt y nehřeſſyt kdy chce /
poněwádž on wždycky w Ochraně Božij geſt / yá wěřijm
že to wſſecko z Božijho dopuſſtěnij na nás přicházý / y on
ſám nás řijdij a ſprawuge.

Hoſt: Bratře / wolnym tě Pán Bůh ſtwořiti rá=
čil / dal ti to na wůli twau / můžeſs hřeſſyt y nehřeſſyt geſtli
chceſs / neb napſal Tertulianus Doktor Pijſma Božijho řka:
Cum vtrumq; ex præceptis Dei didicerimus, quid Deus velit
& quid nolit, jam nobis eſt voluntas eligendi alterum ſicut
ſcriptum eſt: Ecce poſui ante te bonum & malum, guſtaſti
enim de arbore boni & mali, igitur cum ſolum in nobis erit
velle, in hoc probatur in Deum noſtra mens, an ea velimus
quæ cum voluntate eius ſapiant. Tertul: de exort: caſtit: Poně=
wádž gſme ſe obogijho s Přijkázanij Páně naučili / co chce
Pán Bůh a co nechce od nás / máme z toho dwé woliti ſo=
bě wedlé wůle naſſij / yakož pſáno ſtogij. Ay hle položil
ſem před tebe dobré y zlé / neb ſy okauſyl z Stromu dobré=
ho y zlého: Protož kdy tolko při nás bude wůle naſſe / w tom
ſe poznáwá Aumyſl náš proti Pánu Bohu / geſtliže to chce=
me co ſe z wůli geho zrownáwá. Ireneus ſwatý takto mluwj.
Homo racionalis & ſecundum hoc ſimilis Deo, liber in arbi-
trio factus, & ſuæ poteſtatis, ipſe ſibi cauſa eſt, vt aliquando
frumentum, aliquando palea fiat, quapropter & juſte con-
demnabitur, quoniam rationalis factus, amiſit veram ratio-
nem, & irationabiliter viuens, aduerſatus eſt juſtitiæ Dei, tra-
dens ſe omni terreno ſpiritui, & omnibus ſeruiens voluptati-
bus. Ireneus lib: 4. cap: 9. Cžlowěk (prý) rozumný / y we=
dlé toho podobný geſt Pánu Bohu / ſwobodným w Wůli
y mocy ſwé včiněn geſt / protož on ſám ſobě přijčinau býwá / že
ſe někdy Wobiljm a někdy zaſe plewami ſtáwá / pročež ſpra=
wedliwě odſauzen a Zatracen bude / neb včiněn gſa rozum=
ným / on ſám chtěgijc potratil rozum / a žiw gſa bez rozu=
mu / zprotiwil ſe ſprawedlnoſti Božij / poddáwage ſe
wſſeckému Duchu Zemſkému / a ſlaužijc wſſem Rozko=
ſſem a márným žádoſtem.

Hoſpodář

Hoſpodář: Medle Bratře / yá bych rád Pána Bo=
ha nehněwal / ale wſſak že mne poſtawiti ráčil w hognoſti
wſſeho / muſým Darůw požijwati / a Gméno geho ſwaté
welebiti.

Hoſt: Tokť y němé Beſtye dělagij že Pána wele=
bij / ale on od tebe ginače weleben býti chce / tak ſe choweg
yakž týž Ireneus S. Raddu dáwa řka: Si tradideris Deo
quod eſt tuum, id eſt fidem in eum & ſubiectionem: percipies
eius artem, & eris perfectum opus Dei: Si autem non credi-
deris ei, & fugeris manus eius, erit cauſa inperfectionis in te,
qui non obediſti, ſed non in illo qui te vocauit, ille enim mi-
ſit qui vocarent ad nuptias, qui autem non obedierunt ei, ſe-
metipſos priuauerunt Regia cœna. Idem ibidem cap: 76.
Geſtliž (prý) oddáſs Pánu Bohu co twého geſt / totižto
Wijru a powinnoſt wſſelikau zachowáſs / wezmeſs vměnj /
a budeſs dokonalym Dijlem Rukau ſwatých geho / a geſtli
newwěřijſs / a ſkrýwati ſe budeſs pred Rukama geho ſwa=
tyma vtijkage / ſám ſobě budeſs přijčinau nedokonaloſti /
proto že ſy neposlauchal Hlaſu geho / neb on tebe wolal / po=
ſlal ſlužebnijky ſwé / aby tě wolali na Hody / kdož tehdá ne=
chtěl přijti / ſámi ſebe odſaudili té Králowſké Wečeře: Ne
bez přijčiny Spaſytel mluwiti ráčij / yak též Ireneus mluwj.
Quoties volui congregare filios tuos, & noluiſti, veterem le-
gem libertatis hominis manifeſtauit, quia liberum fecit eum
Deus ab inicio habentem ſuam poteſtatem, ſicut & ſuam
animam, ad vtendum ſcientiam Dei voluntariæ, & non co-
actum à Deo, vis enim à Deo non fit, ſed bona ſententia, adeſt
illi ſemper: Et propter hoc conſilium quidem bonum dat
omnibus, poſuit autem in homine poteſtatem electionis, quem-
admodum in Angelis. Idem cap: 71. Kolikráte ſem chtěl
zhromážditi Syny twé / a nechtělas / ſtarý Zákon wolnoſt
lidſkau oznamuge / y že ho Pán Bůh wolným včiniti ráčil
od počátku / magijcyho ſwau moc yako y Duſſy ſwau k vžij=
wánij wůli Božj dobrowolně a nepřinaucenj od Boha / neb
žádné naſylij od Stwořitele naſſeho žádnému ſe neděge /
ale wůle geho geſt wždycky / a protož dobrau Raddu dáwá
wždycky wſſechněm / a zůſtawil w člowěku moc a wůli / aby

ſobě

ſobě wolil co chce / rowně yak w Andělijch. Tak také y Origenes ſwatý dij: Inuenitur Deus homini dediſſe omnes affectus, omneſq; motus quibus ad virtutem nitti poteſt & progredi, inſuper etiam vim, racionis inſeruiſſe, qua agnoſceret quid deberet agere, quid cauere, Origenes ad Rom: cap: 3. Nachazý ſe (prý) w Pyſmě ſwatém / že Bán Bůh wſſemohaucý dal Człowěku wſſechny náklonnoſti myſli w moc / za kterauzto pomocy mohlby wſſeliyakých Ctnoſt vžijwati / a nimi ſe ſprawowati / a nad to wijc dal mu y rozum z kterého by ſe ſprawiti mohl / čehožby ſe držeti / a čehoby náſledowati měl. A dale zaſe mluwij: Vnuſquiſq; in manu ſua habet, & in arbitrij poteſtate, vt aut peccati ſeruus ſit, aut juſtitiæ, idem ibidem. Geden každý Człowěk má to w rukau a w mocy ſwé / y ſwobodnau wůli / že může ſlužebnijkem býti čijm chce / geſtliže Hřijchu / aneb Sprawedlnoſti.

Hoſpodář: O widijm yá na co to táhneš / wſſecko ktomu / yakoby nám nic nebylo wolno / ku chwálenij Pána Boha včiniti ani zmýſſleti / toliko to co ſe wám Katholikům lýbij.

Hoſt: Daleko od řeči zacházýš / ač ti y tomu náležij zachowati / neb to protiw Bohu geſt / neb on gedinau Cýrkew a Owčijnec ſwůg mijti chce / y geſt to těžký hřijch odſtupowati z ſpolečnoſti Křeſtianſké / a chytat ſe Kalwinowého neb Aryánowého naučenij.

Hoſpodář: Newěřijm yá tomu aby to proti Pánu Bohu býti mělo / nenij to možná wěc / aby to naſſijm chtěnijm a ne geho ſwatým nadechnutijm ſtati ſe mělo / on geſt Bůh wſſem wládnaucý / činij to podlé wůle ſwé / ne podlé naſſych rozumůw / nečiňte toho tak nedbánliwým Pani Pápežency.

Hoſt: Yzdáliž nerozumijš coť prawijm / pamatůg toliko ſlowa mé / aneb řech Mužůw ſwatých / yak ti geſſtě Origenes ſwatý prawij: Obſerua quomodo dixerit Propheta. Et nunc Iſraël quid Dominus Deus tuus poſcit à te, erubeſcant illi hæc verba qui negant in homine eſſe liberum arbitrium, quomodo poſceret ab homine Deus, niſi haberet homo

beret homo in ſua poteſtate quod poſcenti Deo offere, ſunt ergo quæ dantur à Deo, & ſunt quæ præbentur ab homine, idem hom: 12. in lib: Num: A nynij pamatůg Izraeli / čeho Pán Bůh twůg od tebe žádá etc. Tu ſe (prý) nech zaſtydij takowij těch ſlow / kteřij tomu ſylně odpijragij / žeby Człowěk wůle ſwobodné neměl / yakoby Pán od něho žádati rácil / geſtližeby Człowěk neměl w ſwé mocy toho / čehož Pán Bůh od něho požádá / ſau tehdy giné wěcy které Pán Bůh dáwá / a ſau též giné které Człowěk oddáwati powinen geſt. A protož mluwij w Kázanij ſwém gednom táto ſlowa. Sui arbitrij eſt anima, in quam voluerit partem, eſt ei liberum declinare, & ideo juſtum Dei judicium eſt, quia ſua ſponte ſiue bonis ſiue peſſimis monitoribus paret, idem hom: 20. Duſſe každého Człowěka při ſwé wůli geſt / na kterau ſtranu chce může ſe vchyliti / a protož ſprawedliwý Saud Božij geſt / že ona z ſwé wůli dobré neb zlých faleſſných Včitelůw poſlauchá a náſleduge.

Hoſpodář: Nepodobná wěc / kdyby naſſy Kněžij byli Pánu Bohu protiwnij a nemilj / aby on nás tak mnoho k nijm na poſlauchanij obrátiti měl.

Hoſt: Na to tak prawij Orygenes ſwatý řka: Habendum in Eccleſiaſticis obſeruationibus, quod neq; hominum quis à Deo in perditionem traditus eſt, ſed vnuſquiſq; pereuntium ſua culpa, ſua negligentia pereat, qui habens arbitrij libertatem eligere quod bonum eſt, & potuit & debuit, idem ad Epiſto: ad Comit: Máme to w Cýrkewnijm Naučenij / že náležij každému poſlauchati a w dobré paměti mijti / že žáden od Pána Boha na Zatracenij nedán geſt / ale každý hyne ſwau nedbánliwoſti / y ſwým prowiněnijm / kterýžto měl w ſwé dobre wůli / zwoliti co dobrého geſt / a to mohl y powinowat byl včiniti. A protož wězte že wás žáden giný nenutká kte Záhubě / toliko Nepřijtel rozage lidſkého / nechcete k Stolu Páně / dětež k Stolu geho / kdež žádných Swátoſti nenij / toliko pauhé bláznowſtwij / a to na wůli waſſij geſt činiti neb nechati / yak od Kryzoſtoma naučenij máte / genž dij: Liberi quippe arbitrij creauit nos Deus, vt voluntate noſtra cum Adiutorio Dei quod volumus faciamus.

ciamus. Chriſoſtomus in hom:de muliere Chananea. **Pán Bůh wſſemohaucý při ſwobodné wůli nás zanecháti ráčil / abychom činili co gen chceme / z pomocy geho ſwaté doſtati můžeme / když co dobrého činijme:** Mala opera ex nobis ſolis oriuntur, vnde & opera vocantur, bona vero non tantum egent noſtra cura, verum etiam opus habent diuina benignitate. Idem ad Galat: cap: 5. **Neb zlij ſkutkowé z nás pocházegij / a řijkagij gijm ſkutkowé / dobřij pak netoliko naſſij bedliwoſti potřebugij / ale mnohém wijc Božſké dobrotiwoſti žádagij. Pawel ſwatý na wſſech mijſtech ſwau ſprawedlnoſt ponižowal / wſſecko Pánu Bohu přiwlaſtňowal / wſſak tak aby ſwobodné wůli ſwé od toho neodgijmal. Protož Jan ſwatý Damaſcenus dij:** Sine Dei cooperatione & auxilio, impoſſibile eſt nos, aut bonum velle, aut agere, ad in nobis eſt immanere virtuti, & ſequi Deum ad illam vocantem, aut deſerere virtutem, quod eſt in malum prolabi, & ſequi Diabolum ad illud vim non inferendo vocantem: Ioan: Damaſcenus lib:2.cap: 30. **Kromě pomocy Božij a geho ſwaté Láſky / nepodobná wěc abychom mohli čeho požádati dobrého / aneb činiti / ale to při naſſij wůli geſt / Ctnoſti ſe přidržeti / a Pána Boha náſledowati / kterýž nás k nij pobijzý / geſt to w mocy naſſij Ctnoſt opuſtiti / to geſt w Hřijch vpadnauti / a Czerta náſledowati / kterýž w tom náſýlij nečinij / toliko k tomu wolá a pobijzý. Potřebij ſe nám wyſtřijhati / magijc takowau dobrau wůli od Pána Boha danau / mocně při poſtanowenij ſtarobylém zůſtáwati / pamatowati na ſlowa Kryſta Pána / kterýž nám o takowých Wlcých hltawých oznamowati ráčí / neb ſnadná wěc geſt dáti ſe zwéſti z Ceſty / ale yak zas na Ceſtu přigijti / welmi neleda yak wſtaupiti na ni můžeme / neb yak prawij Auguſtýn ſwatý.** Propria voluntate anima racionalis auertitur à bono incommutabili, eaq; auerſione viciatur, nec ſanari, per ſe ipſam poteſt, ſed gratuita miſericordia ſui creatoris. Aug: lib: Epiſt: 120. **Dobrowolně (prý) rozumná Duſſe odwracuge ſe od dobrého / a tým odwracenijm welmi ſe poſſkwrňuge / y vzdrawená býti nemůž ſama ſkrz ſebe / ale dobrotiwým miloſrdenſtwijm Spaſytele ſwého.**

Hoſpodář: Játť rozumijm že Pán Bůh ſemnau geſt / když yá mam chuť gemu ſlaužiti / na kterémž koliw mijſtu.

Hoſt: Nemáſs ſobě schwalowati takowé chuti / když w nepořádném a w nevctiwém mijſtu gemu ſlaužiti chceſs / neb prawij Auguſtýn ſwatý. Semper eſt nobis voluntas libera, ſed non ſemper bona, aut enim à juſtitia libera eſt quando ſeruit peccato, & tunc mala eſt, aut á peccato libera eſt, quando ſeruit juſtitiæ, & tunc bona eſt, gratia vero Dei ſemper bona eſt, & per hanc fit, vt ſit homo bonæ voluntatis, quia prius fuit voluntatis malæ. Idem de gratia & libero arbitrio cap: 15. **Wždycky máme ſwobodnau Wůli / ale ne wždycky dobrau / neb někdy od ſprawedlnoſti ſe odchyluge / tam kde hřijchu y neſprawedlnoſti ſlaužij / tam geſt zlá a Duſſy ſſkodliwá / někdy pak geſt ſwobodná od hřijchu / kdy o ſprawedlnoſti a dobrých ſkutcých přemyſſluge a gj ſlaužj / teda dobrá geſt / Láſka Božij wždycky dobrá geſt / a ſkrz tu ſe ſtawá / že Człowěk býwá dobré wůle / kterýž ſe prwé zlé přidržowal / chceſſli ſe tedy Pánu Bohu přimilit / bez přeſtanij o to geho žádeg / a onť ke wſſemu napomocen býti ráčij / kdy vpřijmnau chuť k tomu znati bude / gijnáč k tomu přigijti nemůžeſs / yak též Auguſtýn ſwatý dij:** Sine Dei adiutorio per arbitrium voluntatis, tentationes huius vitæ ſuperare non poſſumus. Idem in pſalm: 89.

Hoſpodář: Nedobře Pán Bůh včinil / že nám takowau wolnoſt dati ráčil / že my můžeme tak mnoho činiti co ſe nám zdá.

Hoſt: W tom my geho Božſké wſſemohaucnoſti winiti nemůžeme / ani to nám náležij / neb my Stwořenij / a on Stwořitel / a wſſak to ne bez přijčiny na nás vložiti ráčil / yako Auguſtýn ſwatý mluwij: Liberum arbitrium, ſi non dediſſet Deus, judicium puniendi nullum eſſe poterit, nec meritum rectè faciendi, nec præceptum diuinum, vt ageretur pœnitentia de peccatis, nec ipſa indulgentia peccatorum quam nobis Dominus Deus per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum donauit, idem in diſtinctione contra fort: **Kdyby nám byl dati neráčil ſwobodné wůle / nemohlby**

byl Saud žádný ſprawedliwý k treſtánij / ani mzda zaſlau-
ženij za dobré ſkutky včiněné / anižby bylo přikázanij Bož-
ſké nám dano / abychom pokáni činili za hřijchy naſſe / neby-
loby ani odpuſſtěnij hřijchůw / kterež nám Bůh Otec ſkrz
naſſeho Pána Gežijſſe Kryſta Spaſytele naſſeho darowal:
Má to tehdy Człowěk každý na ſwé dobré wůli / yak dij týž
Auguſtýn ſwatý řka: In poteſtate hominis eſt, mutare vo-
luntatem in melius, ſed ea poteſtas nulla eſt, niſi à Deo detur,
de quo dictum eſt, dedit eis poteſtatem Filios Dei fieri, &c.
Idem in lib: ret: Geſt w mocy každého Człowěka promě-
nit wůli ſwau w dobré / ale wſſak takowá geho wolnoſt
ničemná geſt / geſtliž od Pána Boha daná nebude / yak otom
napſáno geſt v Jana ſwatého. Dal gijm moc aby byli
Syny Božijmi.

Hoſpodář: A tak že byl w té wolnoſti prwnj Człowěk Adam ſtwořený / yako my nenicky máme?

Hoſt: Tak nám prawij Auguſtýn ſwatý. Liberum arbitrium perfectè fuit in primo homine, in nobis autem
non eſt, ante gratiam vt non peccemus, ſed tantum vt pecca-
re nolimus, gratia verò efficit, vt non tantum velimus rectè
facere, ſed etiam poſſimus, non viribus noſtris, ſed liberatoris
auxilio. Idem. Swobodná (prý) wůle byla w prwnijm
Człowěku / w nás pak nenij / před láſkau / to geſt před přij-
ſtijm Wykupitele naſſeho / abychom nehřeſſyli / než tolikо
abychom hřeſſyti nechtěli / ale wſſak to wſſecko láſka a mi-
loſt Spaſyte naſſeho ſprawila / že netoliko chceme dobře a
ſprawědliwě činiti / ale y můžeme ne ſylámi naſſymi / ale Wy-
kupitele naſſeho wſpomoženijm. Neb yako Hylarius pij-
ſſijc na Zialm druhý dij: Vnicuiq; noſtrum, libertatem vi-
tæ promiſit non neceſſitatem, alterum affigens, vt vnumquem-
que ex natura bonum malumue lex cogeret, ſed qui nos per
beneuolentiam vtendæ beatitudinis ſuæ creaſſet, perfectū nobis
ad id meritum vitæ innocentis honeſteq; conſtituit. Hilarius in
pſalmo 2. Gednomu každému z nás ſwobodu žiwota y ro-
zum Pán Bůh dáti ráčil / a ne z potřebij gedno k druhé-
mu přidal / aby každého z přirozenij dobrého Zákon přinu-
til / ale které nás ſkrz dobrotiwoſt k vžijwánij Blahoſlawen-
ſtwij ſwého

ſtwij ſwého ſtwořiti ráčil / také nám dokonalé zaſlauženij
žiwota newinného a vctiwého poſtanowiti ráčil. A pro-
tož prawij: Voluntas noſtra hoc proprium ex ſe habere de-
bet, vt velit Deus incipienti incrementum dare, quia conſu-
mationem per ſe infirmitas noſtra non obtinet, meritum ta-
men adipiſcendæ conſummationis eſt ex inicio voluntatis.
Idem in pſalmo 118. Wůle naſſe to má obwzláſſtně ſama
z ſebe gmijti / aby Pán Bůh začijnagijcýmu pomoc dáti rá-
čil / neb gijſté mdloba naſſe dokonánij ſama z ſebe ne-
můž obdržeti / wſſak zaſlauženij k dogitij dokonánij / z po-
čátku wůle naſſij geſt. A proč? yak dále mluwij: Vni-
cuiq; ad id quod volet via eſt poſita viuendi & appetendi atque
agendi libertas promiſſa, & ob id vniuſcuiuſq;, aut pœna,
aut præmijs afficietur electio. Idem. Gednomu každému z
nas geſt Ceſta k tomu (čeho požádá) předložená / tak k do-
brému žiwotu / yako y ke zlým žádoſtem / a můž každý činiti
wedlé wůle ſwé ſwobodný co chce / a protož také gednoho
každého wolenij / aneb treſtánijm / aneb Darem wděčným /
obdarowáno bude. Nechcemeli wěčného Treſtánij pod-
ſtaupiti / k dobrým ſkutkům naſſy ſwobodnau wůli naklo-
ňugeme / a Ctnoſti ſe ze wſſij mocy přidržůgme. Neb Am-
brož ſwatý prawij. Datur vnicuiq; ſine merito, vnde ten-
dat ad meritum, & datur ante vllum laborem, vnde quiſq;
mercedem accipiat ſecundum ſuum laborem. Ambroſius.
Dáwá ſe gednomu každému ſwobodná wůle bez zaſlauženj /
za gegijžto pomocy můž Człowěk přigijti k wěčnému zaſlau-
ženij a nahrazenij / a dáwá ſe takowá předewſſij prácy aby
z toho mohl každý dogijti a obdarowán býti mzdau podlé
práce a ſkutkůw ſwých. A protož dále dij: Non fidat ho-
mo de viribus ſuis, quæ etenim cum eſſent integræ non ſte-
terunt, ſed per illam querat victoriam, qui ſolus non eſt victus,
& omnibus vicit, & ſi querit dubitet querendi affectum, ab il-
lo ſe accepiſſe quem querit. Idem ibidem. Žiádný Człowěk
nedauffeg w Sylu ſwau / a nanij ſwého Wytězſtwij ne-
wzkládeg / kterážto by třebas negſylněgſſij byla / wſſak ge-
dnák nemůž odolati zlým wnuknutijm Diábelſkým / ale ra-
děgij od toho nech wyhledáwá pomocy a Wytězſtwj / který
ſám ne-

ſám nenij zwytězený / a ſám wſſecky přemáhá / v kterěhožto
budeli co wyhledáwati / ať nepochybuge aby ho neměl oſly-
ſſeti. Nech ſe tehdá žáden nedomnijwá by byl negſwětěg-
ſſy / by ho dobře Duch Páně wewſſem řijdil a ſprawowal /
aby wůle dobré neměl včiniti yak co chce / ani též té dobreg
wůle neutratil / kdy ſe dobrowolně Diáblu poddal / od kte-
rého Saud wůle ſwobodné přewrácen geſt / a wſſak geſſtě
geſt neodňatý.

Hoſpodář: Já gijž tomu rozumijm že naſſe dobrá
wůle w láſce milého Boha / a bez něg my nic dobrého ſpra-
witi nemůžem.

Hoſt: Já tobě ginác oznámit nemohu / toliko ſlo-
wy Mužůw ſwatých / yak oni w tom gſauc od Ducha ſwa-
tého wyvčenij / nám také oznámili. Dij Ambrož ſwatý:
Omne hominis meritum bonum ab inicio fidei, vſque ad
perſeuerantiæ conſummationem donum atque opus eſt diui-
num. Každé (prý) Człowěka zaſlauženij dobré od
začátku wijry / až práwě do ſetrwánij žiwota geho / geſt dar
a Dýlo Božij: A protož ačkoliw wſſyckni Darowé geho
ſau / gſau některij nám danij za které gſme neproſyli / proto
abychom ſkrz ty které gſme přigali / oných od Pána Boha
wyhledáwali / které nám geſſtě negſau dané. Dobře tehdy
Auguſtýn ſwatý prawij: Sine Deo nihil poſſumus facere,
ſed ipſe in nobis facit opera, non tamen omnino ſine nobis.
Cooperatores quidem Dei ſumus, ſicut dicit Apoſtolus, vult
ſi quidem Deus, vt eum oremus, & vt ei aduenienti & præſto-
lanti ad hoſtium aperiamus ſinum voluntatis noſtræ, & ei
conſentiamus. Auguſtinus: Bez Pána Boha nic nemůžem
dobrého činiti / ale on w nás dělá a působij ſkutky dobré /
wſſak nic bez nás / neb gſme Dělnijcy Božij: Jak Apoſſtol
Páně ſwědčij. A protož chce Pán Bůh abychom ho žádali /
a gemu přicházegijcýmu a čekagijcýmu v Dweřij odewřeli /
Lůno wůle naſſý dobrý / a gemu powolili na wſſecko. Chce-
meli tehdá dobré ſkutky půſobyti / vtýkegme ſe ku Pánu
Bohu / a za pomoc ſkrauſſenými ſrdcý žádegme / ne tak yak
ſe nám zdá / neb pyſſna dobrá wůle naſſe / mrzutá geſt Pánu
Bohu / aby co neglep Człowěk činil. yak otom týž Augu-
ſtýn ſwatý

ſtýn ſwatý dij: Odit Deus præſumptores de viribus ſuis,
quid enim valeat liberum arbitrium, non adiutum, in ipſo
Adam demonſtratum eſt, ad malum quidem ſufficit ſibi, ſed
ad bonum non niſi adiuuetur à Deo. Má (prý) Pán Bůh
w nenáwiſti wſſecky takowé / kterij mnoho rozuměgij o
ſwé ſýle / což (prý) wážná geſt wůle waſſe / která nemá
pomocy Božij / na Adamowi to nám prokázano geſt ke
zlému / má ſama na ſobě doſti / ale k dobrému nic / geſtli od
Pána Boha ſpomoženo nebude. Protož giſtij a pewnij
toho budme že dobrého nemůže půſobiti / ani zakormauce-
ných myſli naſſijch wytězyti / ani oſtrých aukladůw a Oſýdel
Diáblowých ſe vwarowati / geſtliže láſkau Ducha ſwatého
nebudem opatřenij / kterého tau přičinau w nás máme.
Zgewně to nám Auguſtýn ſwatý oznamuge / řka: Anima
noſtra aut à legittimo Rege regitur, aut à Tyranno vaſtatur, ſi
de charitate & de miſericordia & de patientia cæteriſq; his ſi-
milibus cogitamus, licet adhuc in Ægipto id eſt in carne ſi-
mus, tamen à Chriſto Rege gubernamur. Auguſtinus de
tempore ſerm: 84. Duſſe (prý) naſſe a neb od práwého
Krále ſprawowaná býwá / aneb od vkrutného Týrana / a Zá-
hubce lidſkého pokolenij plundrowaná / a protož geſtli ná-
ležitě a pobožně žiwij gſme / geſtliže o láſce / o Miloſrden-
ſtwij / o Trpěliwoſti a o pokáni / a giných k tým napodob-
ných / dobrých ſkutcých přemyſſlugeme / ačkoliw gſme ge-
ſſtě w Egiptě to geſt w tomto bijdném Těle / wſſak předce
od Kryſta Krále naſſeho řijzenij a ſprawowánij býwáme.
Tak nás také y Ambrož ſwatý w tom vpewňuge řka: Ipſa
gratia hoc omni genere medendi atq; auxiliandi agit, vt in eo
quem vocat, primam ſibi receptricem & famulam donorum
ſuorum præparet voluntatem, nam virtus volentium nulla eſt
nec poteſt aſſeri, vel fidem vel ſpem vel charitatem eis in eſ-
ſe, quorum ab ijs bonis conſenſus alienus eſt. Ambroſius
lib 2. cap: 9. Samá (prý) láſka to geſt milownijk lidſké-
ho Národu / předziwným ſpůſobem nám k tomu napomáhá /
aby w tom kterého ſobě powolá / prwnij ſobě ſchranku ya-
ko ſlužebnijcy darůw ſwých připrawil wůli naſſij / neb
Ctnoſt chtěgijcých neważná geſt / ani ſe může řijcy / aby
měla wijra / neb náděge a láſka při takowých býti / kterij ne-

magij w sobě powolenij k službám Božijm / a k činěnij skutkůw dobrých.

Hospodář: Ale těm které sobě Pán milostiwý wolil / gijž gijm nenij potřebij aby takowau prácy o swém spasenij měli / yako ti kteřij žádného zaslauženij nemagij v něho.

Host: Tak dj Ambrož swatý. Quamuis quod statuit Deus nulla potest ratione non fieri, studia tamen non tolluntur orandi, nec per electionis propositum liberi arbitrij deuotio relaxatur, cum implendæ voluntatis Dei ita fit præordinatus affectus, vt per laborem operum, per instanciam supplicationum, per exertitia virtutū, fiant incrementa meritorum, vt qui bona gesserunt, non solum secundum propositum Dei, sed etiam secundum sua merita coronentur. Idem ibid: cap: 10. Ačkoli cožkoliw Pán Bůh vstanowil / žádným spůsobem proměniti se to nemůže / wssak nachylného Aumyslu k modlenij neodgijmá / ani dobré wůli k Náboženstwij nezbraňuge / když gest dobrý aumysl k wyplněnij wůle Božij / tak že pro splněnij dobrých skutkůw skrz vstawičné prozby / skrz činěné Ctnosti / rozmáhagij se zaslauženij / y že ti co dobře činili / ti netoliko podlé nařijzenij Božijho / ale také podlé swogijch dobrých záslub budau korunowánij / potřebij se tehdá tisknauti ku Pánu / tak dobře pozwaným yak nepozwaným / tak wywoleným yak newywoleným / a gemu se yak negwrutněgi zasluhowat / a to plněnijm dobrých skutkůw.

Hospodář: Dost yá mám yak mne můg Kněz prawij / když yá mám dobrau wůli abych přikázanij Božij naplnil / a dobré skutky činil.

Host: Což dále? Gestliž na tom dosti máš a nečinijš / gijž lásky Božij nepotřebuges / ani Ducha swatého pomocy? Poslyž coť na to mluwij Augustyn swatý. Illud quod dicunt sufficere homini liberum arbitrium ad Dominica præcepta implenda. Etiam si Dei gratia & Spiritu sancti dono ad opera bona non adiuuentur. Omnino anatimatisandum est, & omnibus execrationibus detestandum. Epistol: 89. Ti (prý) genž mluwij / dost má Człowěk na dobré

dobré wůle / aby přikázanij Božij naplnil / byť pak láskau Božij y Darem Ducha swatého k činěnij dobrých skutkůw nebyl napomáhán / ti tehdy proklatij a zlořečenij / nechť gsau takowých wssemi spůsoby se warowati / a nimi se mrzeti / y gijch se wystřijhati / chtěť a nečinit / yakby též na Wijtr prach wyhodil / tak to welmi wážno gest / ne na samé to wůli naššij náležij / yakoby takowý sobě Pána Boha zanic neměl / kterýž tak mluwj a rozumj / dobrý přijklad kterýž předpowidá Augustyn swatý těmito slowy. Vt jaceret ægrotus, intemperantiam habuit necessariam, vt autem surgat, necessariam habet artificis medicinam. Sic ergo vt peccet homo ipse sibi sufficit ad peccandum, justificari autem non potest, nisi ab illo justificetur, qui solus justus est. Proto (prý) Człowěk nemocný ležij / že nemárnosti sobě nepowažowal / tak yako mu se lijbylo žiw byl / a žeby zase z nemocy powstal nikam k tomu přigijt nemůže / gestliž ho Doktor lékařstwijm swým nespomůže. Tak také Człowěk aby hřessyl / má sám na sobě dosti ku hřessenij / ale aby ospratwedlněn byl / k tomu přigijti nemůže / gestliž nebude ospratwedlněn od toho / který sám sprawedliwý gest / a dále také mluwij. Natura humana etiam si in illa integritate in qua condita est permaneret, nullo modo se ipsam creatore suo non adiuuante seruaret. Cum igitur sine Dei gratia salutem non potest custodire, quam accepit, quomodo sine gratia potest reparare, quam perdidit. Idem in Epist: 106. Přirozenij (prý) lidské / ačkoliw w oné neporussenosti w které Stwořenij gest zůstáwalo / wssak proto žádnau mijrou bez lásky a pomocy Stwořitele swého nemohlby se zachowati a w té stálosti zůstati / a protož bez lásky Božij nemůž zdrawij swého ostřijhati / kteréž dostalo a wzalo / yakož tehdy bez ni může naprawiti to co sobě zmrhá a vtratij. Wěděti tehdy nám náležij yakož dij týž Augustyn swatý. Quia liberum arbitrium ad diligendum Deum primi peccati grauiditate perdidimus, & lex Dei atq; doctrina quamuis sancta & justa & bona sit, tamen occidit, si non viuificet Spiritus per quem fit vt non audiendo sed vt obediendo, neq; vt lectione sed vt dilectione teneatur. Idem Epist: 107. Že sme swobodnau dobrau wůli neb chtiwost k milowanij Pána Boha prwnijho hřijchu welikosti vtratili / Ač.

li / Ačkoliw Zákon Božij y včenij gest swaté sprawedliwé/ y dobre/ wssak předce vsmrcuge/ gestliže Duch Božij neobžiwuge / skrze kterehož se stáwá/ aby ne samým poslauchanjm/ ale též y poslussenstwijm/ aniž také samým čtenijm / ale aby milowanijm zachowán byl a plněn Zákon Božij.
Ziáden teda nepraw/ že můžess sám z swé wůle bez pomocy Páně přikázanij geho swaté plniti / a giné dobré skutky činiti / gináče otom rozuměgij Mužij swatij / yak Augustýn S. dokládá řkauc. Plus vestrum liberum arbitrium adiuuari fatentur, per Dei gratiam vt recta sapiamus atq; faciamus, vt cum venerit Dominus reddere vnicuiq; secundum opera eius, inueniat opera nostra bona quæ preparauit Deus, vt in illis ambulemus, hæc qui sentiunt, bene sentiunt. Idem in Epistola 46. Mnozý (prý) z wás k tomu se přiznáwagij / že wůle wassy swobodná pomocy Božij a milosti k tomu wedená býwá / abychom dobře a aužitečně rozuměli y činili/ až kdyby přissel Pán platiti gednomu každému podlé skutkůw geho / nassel by skutky nasse dobré a sobě mýlé. Kterež to připrawil Pán Bůh pro nás / abychom w nijch chodijce žiwot wěčný sobě zaslaužili / to tehdy kdo dobře rozumij / a bedliwě vwažuge / dobře zmýsslij. A zas (prý) dobře Wýkupitel náš powěděti ráčil. Nemo potest venire ad me, nisi Pater, qui misit me traxerit eum. Magna gratiæ commendatio, nemo venit nisi tractatus, quem trahat & non trahat, nulli velle judicare, si non vis errare, semel accipe & intellige, si non traheris? ora & traheris. Idem in Ioan: tractatu 26. Ziáden (prý) nemůž ke mně přigiti/ leč Otec kterýž mne poslal přitáhne geg/ weliké gsau to zakázané lásky / žádný tam nepřicházý nebudeli přitažen / ale kohoby tahl a koho ne / nebuď Saudce w té při / gestliž nechcess hřessyti / gednauc to přijmi/ a rozuměg / gestliž tě Pán nepotahuge / vteč se k němu w Modlitbách/ a přitáhne tě. Neb wůle/ neb chtiwosti nasse/ tak mnoho mohú/ yak gijm mnoho Pán Bůh propůgčil mocy / a protož cožkoliw mohu toť gistotně mohu spůsobit / neb on tak možné sprawenij gijch prozwěděl / kterého prozwěděnij oklamati nás nemůže / a wssak neylépe poslauchati Raddy týž Augustýna swatého genž dij:

Non

Non fidat homo libertati arbitrij sui, sed speret invocare nomen Domini Dei, quoniam voluntas in natura, quæ facta est bona, à bono Deo, sed mutabilis ab immutabili, ex nihilo, ac eo, quid est, & à bono potest declinare vt faciat malum, quod fit libero arbitrio, & à malo vt faciat bonum, quod non fit sine Dei adiutorio. Idem lib: 15. cap: 21. Ziádný (prý) nepokládeg náděge w dobré wůli swé / ale otom nech pečuge aby mohl vstawičně wzýwat gména Pána Boha swého/ neb wůli w přirozenij nassem / ačkoliw včiněná gest dobrá od dobrého Pána Stwořitele nassého/ wssak gednauc proměnitedlná od neproměnitedlného / může se od dobrého odchýlit/ aby činila zle / to má z dobré wůle / a zas od zlého aby činila dobře / toho nemůž gmijti bez pomocý Boha wssemohaucýho.

Hospodář: Ját giž musijm sobě swéwolnosti vgjt/ a gináč se k službě Páně obrátit/ když to na mém chtěnij a na mé dobré a swobodné wůli náležij / a ne na samého Pána Boha potahowanij tolko / yak sem to dobře z naučenij těch swatých Mužůw zrozuměl.

Host: Ták nám Augustýn swatý oznámuge řka: Nisi libero arbitrio inteligeremus & saperemus, non nobis præciperetur dicente scriptura, intelligite ergo qui insipientes estis in populo, & stulti aliquando sapite. Eo ipso quippe, quo præceptum, & imperatum est, vt intelligamus, atq; sapiamus, obedientiam nostram requirit quæ nulla potest esse sine libero arbitrio, Sed si potest hoc ipsum sine adiutorio Dei gratiæ fieri per liberũ arbitriũ, vt intelligeremus atq; saperemus, non diceretur Deo da mihi intellectũ, vt discam mandata tua. Idem Epist: 46. Kdybychom swobodné wůle neměli k wyrozuměnij / nikdáby nám nebylo mluweno skrz Proroka: Rozuměgtež tehdá wy kteřij gste nemaudřij w lidu/ y hlaupij někdy rozuměgte. Tijm tehdy samým gest nám přikázano a poraučeno abychom rozuměli / neb poslussenstwij od nás Pán chce/ kterež nikoli býti nemůže bez swobodné wůle/ a kdyby to mohlo býti bez pomocy a milosti Božij abychom tomu rozuměli/ neřčeno by bylo nikdý od Dawida ku Pánu Bohu: Deg mi zrozuměnij / abych wěděl a znal Přikázanij twé S.

Když

Když tehdy wssecky wěcy Pánu Bohu známé a wědomé gsau / a gjjch přjčinau gest nasse swobodná wůle / čiňmež yak nás Bernard swatý napomjjná/řka: Peccando auersi erramus à Deo, tenendo autem præcepta Christi reconciliamur Deo, vt qui peccatis mortui eramus, seruantes præcepta eius sanctificamur. Bern: in serm: de resurectione Domini. Hřessjc (prý) odwrátili sme se byli od Pána Boha / ale za zachowanjm a naplněnj geho swatých přikázanj skrz Krysta Pána nařjzených a vstawených/smjřugeme se zase s njm. Degž Pane Bože abychom geho nehněwali ani proti wůli geho swaté w ničemž nebyli / wewssem se gemu powolnými stawěli. Amen.

Rozmlauwanj

Hospodáře s Hostem / o Cyrkwij Swaté a Chrámijch Božijch / pod Erbem a Rodem starodawnjm Panůw Dzierzanowských z Dzierzanowa na rozljčných Statcých 2c.

Zdáwna ty Kwěty přeljbě wonějj /
Ti pak genž geho za Erb vžjwagj /
Ze wssech poctiwých spráw sskwějj ssyroko /
Czehož doznalo zgewně lidské Oko /
Tak že y slawnj Pani z Dzierzanowa /
Czeho mé Péro w krátkým Werssy slowa
Newypowědj: Nak Starožitnosti /
Také y wzactných skutkůw od wěčnosti.

K Vrozenému a Statečné=mu Panu Adamowi Dzierzanowſkému z Dzierza=nowa a na wyſoké / toho čaſu Saudcy Zemſkému Kniij=žetſtwij Oppolſkého a Ratibořſkého / Panu Wáclawowi Bratru geho wlaſtnij=mu na Bohdánowicých. Panu Ondřegowi Strýcy gijch wlaſtnijmu na Bořinéwé zdáwna mém láſkawým Panům.

N A ty wymyſly nowých Apoſſtolůw mne we=lice láſkawij Panij / z welikau ſem pracy oto ſe ſtaral abych Mužůw ſwatých ſwědectwij zebrat mohl / a gijch zgewné Blaudy potupil / kterýmiž oni mnoho lidij wzáctných od Těla Kryſta Pána odwedli / a na wěčnau záhubu podali / ſámi gijž gſauc odſauzenij. Nechť ſobě čtau ſlowa Auguſtyna ſwatého / kterýž pijſſe de ſym=bolo ad Catechumenos lib: 4. cap: 10. dij: Quis quis inuentus fuerit abſq; Eccleſia, alienus erit à numero filiorum Dei, nec habebit Deum patrem qui Ec=cleſiam noluerit habere Matrem &c. A yako Cypryán ſwatý prawij lib: 2. Epiſt: 12. Eccleſia Catholica vna eſſe poteſt, ſcindi non poteſt vel diuidi. Jakž tehda chtěgij takowij lidé neważnij / kterij ſe ne nadwé / ne na de=ſet / ne na Třidcet / ale na Sekty nezčyſlné roztrhli / yak počet Pánu z toho činiti budau / aby gijch wýmyſky lepſſij býti měli nad nařijzené Páně / yak ſe ſtyděti muſegij wýſtrahy Auguſtyna ſwatého genž dij: Epiſtola 50. Eccleſia Catholica ſola corpus Chriſti eſt, cuius ille caput eſt. Saluator corpo=ris ſui, extra hoc corpus neminem viuificat Spiritus ſanctus. Toho Těla ſtá=le a mocně držeti ſe wzáctnij Předkowé W. M. toho Erbu který prawě od začátku Králowſtwij Polſkého přednégſſijmi Senátormi bywali / yak mnohé paměti oných wyprawugij. Byl Sſimen Biſkupem Plockým / Létha Páně 1108. oněm ſe mnoho w Katalogu pijſſe / Criſtina Cremer oznamuge w Knijhách ſedmých těmito ſlowy. Criſtinus Comes gente go=zdauius, cuius lilium inſigne eſt, Palatinus plocenſis, vir acer & rei militaris peritus. Potom létha Páně 1225. Jan byl Biſkupem Plockým / Filip Arcy Biſkupem Gniznenſkým / Létha Páně 1265. Ambrož z Pampo=wa Weywodau Syrackým / z kteréhož Předký Rod W. M. ſtaro=dáwný Dijl ſwůg wede / kterij na hrdinſkých ſkutcých / proti Pohanům bogugijc / welce a ſlawné Žiwoty ſwé wykonáwali. Yako Pan Sta=niſlaw Dzierzanowſký dwakrát byl zagat do Tatar. Pan Mathyáſs Dzierzanowſký Rothmijſtrem byl v Králowný Izabelle w Vhřijch ſſtia=ſtným / wſſak tam žiwot ſkončil / z můžyle ſobě počijnagijc na Harcy. Paměti také dlauhé hoden geſt Pan Ondřeg Oppat Wagrowecký / Bratr Pana Martina neymilegſſijho Pana Otce W. M. který on Kláſſter po dlauhých čaſých prawě yako z Newole wytrhl a oſwobodil z Držawy Ně=mecký a Polſkými Zákonnijky oſadil. Dzierzanowſký Pan Strýc W. M. ktery we Wlaſkých Kraginách Žiwot ſkončil / wſſychni byli ceg S.

Wijry Milowníjcy Katholické / giných w tak krátkém mijſtě hodnoſti a wzáctnoſti z čijtat nemohu / w ſſijrſſym Placy toho nepominu / zwláſſtě Pana Martina neymilegſſijho Pana Otce W. M. genž w ſlužbě Králůw Možných létha ſwá ztráwijc w tom Kragi / z možnými Rody ſe ſpřijznil / a potom y W. M. tak hodné Syny tijmto Knijžetſtwijm k ſlužbě y Obra=ně zůſtawil. A protož miloſtiwij Páni oznamugij W. miloſtem Předky W. M. w Králowſtwij možném / Senátory a milowníjky pořádku Cýrkwe ſwaté / toho W. M. wěrně přegijc / aby W. M. Sſlapěgmi gegijch gdauc / yak w giných ſkutcých / tak y w tom z nimi ſe dělit neráčili / neſpau=ſſtěgijce ſe na poſlednij Rodiče ſwé / wýſſe potřebij w témijře hleděti / pama=tugijc na ſlowa Auguſtýna ſwatého / kteréž napſal w gednom ſwém Káza=nij takto: Amandus eſt Generator, ſed præponendus Creator. Na tož také y Řehoř ſwatý w gednom Kázanij na Ewangelia pijſſijc / dij táto ſlowa. Diligamus illos qui nobis cognatione conjuncti ſunt, & quos proximos novi=mus, diligamus, ſed quos aduerſarios in via Dei comperimur, odiendo, & fugiendo neſciamus. Petrus Rauenus. Pak pijſſe w Kázanij ſwém proti takowým kterij k wůli Otcům / Ženám a giným Přátelům odſtupu=gij z ſtarožytné Wijry a Pořádku Cýrkwe ſwaté táto ſlowa: A velle à ſo=le ſolis radium, & non lucet, riuium à fonte, & areſcit: Ramum ab arcore & exiccatur, membrum à corpore, & putreſcit: Separa filium à deuotione pater=na, & jam non eſt Filius, ſed frater & Collega illorum de quibus dicitur: Vos ex patre Diabolo eſtis. Nechtěgijc tehdy wijcegi W. M. zameſtknáwat dlauhým Pſánijm / na ten čas zwyklé Láſce / kterau ſem zdáwna znal me=zy wzáctnými Předky W. M. poraučeného ſe činijm. Datum w Brně Létha 1608.

Waſſij Miloſti

w ſlužbách wolný

Bartholoměg Paprocký z Glogol.

Hoſpodáře s Hoſtem o Chrámých Božých.

Hoſpodář. Mluwime o pořádku Cýrkewnjm / a yá geſſtě new ým / co to geſt Cýrkew: Nedle proſým tě / powěz mi o ni / neb naſſý Predykantý prawý / že Cýrkew ſwatá nic gineho nený / toliko Srdce wěrných Božých.

Hoſt. Yá pak tobě powijm podle naučenij Doktorůw Swatých. Eccleſia eſt vniuerſalis Collectio fidelium. Geſt Shromážděnj wěrnych Božjch / na wychwálenj Boha w Trogicy gediného / yak to poneyprwé Pán Bůh chtěl mjt w onym neyprwněgſſým Koſtele Sſalomonowým / kterýž toliko geden byl / a zewſſeho Židowſtwá / scházeli ſe Lidé k němu / a dáwali chwálu Pánu Bohu / neb toliko ſámi Židé w onen čas byli oprawdowého Boha wychwalowatele. Potom od Kryſta Pána Cýrkew gedná po wſſeckým ſwětě rozſſýřená / Yak Cypryán ſwatý dý: A Chriſto vna Eccleſia per totum mundum in multa membra diuiſa eſt, Epiſcopatus vnus, Epiſcoporum multorum concordi numeroſitate diffuſus, Cypri: Epiſt: 2. Od Kryſta Pána gedná geſt Cýrkew na mnoho Koſtelůw a Biſkupůw rozſſýřená: wſſak geden neywyſſý Biſkup / wſſechny řýdý a ſprawuge / onu welkoſt w ſwornoſti a gednotě / a wychwáleni Boha wſſemohúcý.

Hoſpodář. Tak od Koſtela Sſalomonowého teprwa a od Kryſta Pána začala ſe Cýrkew Božý / a prwés mi prawil od Abrahama.

Hoſt. Y nenickoť tak prawjm / že netoliko od Abrahama / ale yako Origenes mluwý pýſſýc ſuper Cantica hom: 2. Non enim tu mihi ex aduentu Saluatoris in carne, Sponſam dici aut Eccleſiam putes, ſed ab initio humani generis, & ab ipſa conſtitutione mundi. Prawě od začátku Swěta po ſtwořený Człowěka / a wſſak giž Cýrkwe naſſý gediný wſſeobecný počátek geſt od Kryſta Pána: Yak Auguſtýn ſwatý pýſſýc na Žialm 90. dý: Jeſus Chriſtus caput eſt Eccleſiæ corpus huius capitis Eccleſia eſt, non quæ hoc loco eſt, ſed quæ hoc loco & per totum orbem terrarum eſt, nec illa quę hoc tempore, ſed ab ipſo Abel, vſq; ad eos qui naſcituri ſunt, vſq; in finem, & eruditi in Chriſtum, totus populus Sanctorum,

rum, ad vnam Ciuitatem pertinentium, quæ Ciuitas eſt Corpus Chriſti, cuius Caput eſt Chriſtus, vbi ſunt & Angeli conciues noſtri, ſed quia nos peregrinamur, laboramus, illi autem expectant aduentum noſtrum. Gežýš Kryſtus geſt Hlawau Cýrkwe / té to pak Hlawy Tělo geſt Cýrkew / netá toliko která zde a na tomto mýſtě geſt / y po wſſeckým Swětě / aniž tá tolko / která toho čaſu geſt / ale tá která od onoho Abela až do těchto kteřý ſe ſplodý / a až do ſkonáný Swěta / wſſecek lid ſwatý k gednomu mýſtu náležegýcý / kterěžto mýſto geſt Tělo Kryſtowo / mýſta pak toho geſt Kryſtus Hlawau / kdežto y Andělé gſau na mýſtu naſſým býdlegýcý / ale že my geſſtě putugeme a pracugeme na tomto Swětě / s nými být nemůžeme nyný / až pak tam w budaucým Žiwotě / w kterémž mýſtě oni na nás očekáwagý z radoſti / a takowá geſt poſtupnoſt Cýrkwe Božý.

Hoſpodář: Abel dáwal Chwálu Pánu Bohu podlé Srdce ſwého vměný / neměl Koſtela žádného / a protož y my tak wěřýme / že ne tolko w Koſtele / ale na každém mýſtě Pán Bůh gednoho každého modlený vſlýſſý / y dá to zač ho kdo ponýženě proſý.

Hoſt: Takť geſt že Pán Bůh wſſudy poſlauchá modlený naſſeho / a wſſak Chrám Božý s poraučený geho k modlený býti muſý / a w něm aby ſe gemu Czeſt a Chwála dala / zgewně na to poraučený geho ſau od Prorokůw oznámené / yak máme v Izayáſſe w Kapit: 56. Adducam eos in montem ſanctum meum, & lætificabo eos in domo ſanctificationis meæ, holocauſta eorum placebunt mihi & victimæ eorum in altari meo, quia domus mea domus orationis vocabitur cunctis populis. Přiwedu ge (prý) na Hůru ſwatau mau / a obweſelým ge w Domu Modlitby mé / Oběti gých lýbit mi ſe budau na Oltáři mém / neb Dům můg Dům Modlitby nazwán bude wſſem lidem / z toho zneg že Koſtel chce Pán mýti wſſeobecný ku chwálený Gména ſwého / w kterémž Spaſytel zapowěděl rozpráwek nenáležytých. Yak Jan ſwatý oznamuge cap: 2. řka: Nolite facere Domum Patris mei Domum negationis, Nečiňte (prý) z Domu Otce mého Domu Kupeckého.

Hoſpodář: Wſſak Spaſytel mluwij: Kdež ſe dwa neb tři z hromáždugij we Gménu mém / yá ſem mezy nimi.

Hoſt: Owſſem takowých geſt Pán žádoſtiw w ſwém z hromáždénij / kteřijžby ſworně Pánu Bohu Chwálu dáwali / a nim ſe gijch wijce zegde / tijm Pánu Bohu wděčnégſſij bude Modlitba gijch / yak Mudřec nás wynaučuge řka: In omni corde & ore colaudate & benedicite nomen Domini. W celém a plném ſrdcy y Auſtech chwalte a dobrořečte Gméno Páně / a negwijc w Chrámijch kdež on Oči y Vſſy ſwá naklánij / na on ſlijb a připowěd Dáwida Krále pamatugijc / genž w Zialmu 25. Panu připowěděl řka: In Eccleſijs benedicam te Domine, W Chrámijch chwáliti tě budu Hoſpodine.

Hoſpodář: S těch ſe ſlow rozumij / kdežkoliw zberau ſe w hromadu / a dáwagij Czeſt a Chwálu Pánu Bohu / tam Chrám geho geſt.

Hoſt: Wſſak nikdež ginde Oltář býti nemůže toliko w Chrámě / Swátoſti ginde ſe chowati nemohau / toliko na mijſtu ſwatém / Obět býti nemůž toliko na Oltáři. To giž znáſs že Koſtel býti muſý: To nám činiti náležij / abychom na každým mijſtě dáwali čeſt a chwálu Pánu Bohu naſſemu / wſſak on Chrámu potřebuge / a chce ho mijti z ruk nepoſſkwrněných / yak nám přijklad oznámil na Dawidowi Králi oným / na kterého byl welmi láſkaw / a wſſak Chrámu od něho mijti nechtěl / yak nám otom Pýſmo ſwaté prawij 2. Regum Cap: 7. Kdy na tom byl aumyſl ſwůg vſadil / aby pro onu Archu / w kterey byli Tabuli s Přikázanijm Páně Chrám wyſtawiti dal / o co ſe poradil Nátana / y pochwálil Natan takowý aumyſl Dawidůw / ku kterémužto Natanowi řekl Pán: Vade loquere ſeruo meo Dauid: Hæc dicit Dominus. Non edificabis tu mihi domum ad habitandũ. Gdi (prý) mluw Služebnijku mému Dawidowi: Toť prawij Pán. Nebudeſs ty mně ſtawěti Domu k bydleni / ꝛc. Bratře pro takowého Pána neleda kdo může Chrámu ſtawěti čiſtotných Srdc Ruk nepoſſkwrněných / Pán na to hledij / a kdy ſobě rozkázal Swatnijcy wyſtawiti Mogžijſſowi / oným geſſtě dobrým a poſluſſným Židům / yak otom

máſs

máſs in Exodo Cap: 25. Tam ho činit poručil podle zalijbeni ſwého / očem ſe tak poručenij geho začijná: Facientq; mihi Sanctuarium, & habitabo in medio eorum juxta omnem ſimilitudinem tabernaculi, quod oſtendam tibi, & omnium vaſorum in cultum eius. Y vdělagic mi Swatýni / a budut obeywati vproſtřed gich / wedle wſſeho podobenſtwij ſtanu / kteréť okážij tobě y wſſech nádoby k ſlužbě geho / zneg wůli Božſkau / že Chrám chce mijti poctiwý na ſpůſob přijbytku / yakowý on nařjdil Mogžijſſowi / yak tam w teyž Kapit: dij: Inſpice & fac ſecundum exemplar quod tibi monſtratum eſt in monte, inde precipiam tibi, & loquar ad te ſupra propiciatorium, ac de medio duorum Cherubin, qui erunt ſuper Archam teſtimonij, cunctaq; mandabo per te filijs hominum. Ibidẽ. Hleď a čiň podle ſpůſobu kterýž gť tobě vkázan / odtud budu vkázowati a mluwiti k tobě z ſlitowánj / y z proſtřed dwu Cherubinůw / kteřij budau nad Archu ſwědectwij / a wſſecko budau rozkázowati ſkrz tebe Synům lidſkým / a kdy (prý) wyſtawen bude tento Chrám / tak gemu poručij: Aſumpto vnctionis oleo, vnges tabernaculum cum vaſis ſuis, vt ſanctificẽtur, altare, holocauſta & omnia vaſa eius labrumq; cum Baſi ſua: omnia vnctionis oleo conſecrabis, vt ſint ſancta ſanctorum, Ibidem Cap: 40. A wezma Oleg Pomazanij / pomažeſs Stan z nadobami geho / aby poſwěceny byl Oltář zapalu / y wſſechny nádoby geho / vmeywadlo z Pokladem geho / wſſecko Olegem pomazaný poſwětijſs / aby byla Swatýně Swatých. Poraučij geſſtě wijc Mogžijſſowi / řka: Aplicabiſq; Aaron & filios eius ad fores tabernali teſtimonij & lotos aqua, indues ſanctis veſtibus, vt miniſtrent mihi & vnctio eorum in Sacerdotium ſempiternum proficiat. Ibidẽ. A přiwedeſs Aarona k dwěřům Stanu ſwědectwij / a obmyté Wodau / oblečeſs w Raucha ſwatá / aby mi ſlaužili / a pomazani gich / aby k wěčnému Kněžſtwu proſpiwalo. Hle yak Pán wſſecko na čaſy wěčné poručiti ráčil / netak yak ſobě wymýſſlegi wſſetečnij Včitelowé. Poraučil w Rauſſe ſwatým ſobě poſluhowat / poručil wſſecko poſwětit / netoliko Stan a Swatýni nowau / ale wſſecko nadobj cožkoliw w nim bylo k ſlužbě geho. Nařijdil giž wſſecko podle wůle ſwé / rozkázal Pán Mogžijſſowi / aby poručil Knijža-

tům

tům ſněſti Dary na Oběť / a na potřeby Koſtelné: Včinili
tak z ochotnoſti / zneſli Dary nezčiſlné / na které wzhlédna
Pán dij: Suſcipe ab eis, & trades ea leuitis juxta ordinem
miniſterij ſui, vt ſeruiant mihi in miniſterio tabernaculi vel
teſtimonij. Přijgmi (prý) to od nijch a deg Lewitům /
aby mi ſlaužili podlé pořádku ſlužby gegijch / vwažůg ſobě
ſlowa Páně / y mezy Kněžmj pořádek zdáwna na ſwau ſluž-
bu mijti chce / ne to cobyſe kterému zdálo / ale prawij jux-
ta ordinem miniſterij ſui, podlé pořádku ſlužby ſwé.

Hoſpodář: To Mogžiſſowi tak poraučil. Sſa-
lomaun giſtě ginač wewſſem ſe ſprawowal w onym Koſte-
le / o kterém nám oznamuge Pijſmo / kterýž byl welikým ná-
kladem wyſtawil.

Hoſt: Ginák nemohl wymyſlit nád wůli Božij
a prwnij pořádek od Pána Boha nařijzený / a podaný:
Máš o tom 3. Regum 5. cap: genž takto Pijſmo oznamuge.
Stetit autem Salomon ante Altare Domini in conſpectu Ec-
cleſiæ Hyeruſalem, & expandit manus ſuas in Cœlum dicens:
Domine Deus Iſraël, non eſt ſimilis tui Deus, in cœlo deſuper,
& ſuper terram deorſum, qui cuſtodis pactum & miſericordi-
am ſeruis tui, qui ambulant coram te, Domine Deus meus,
audi Hymnum & orationem quam orat in loco iſto ſervus tu-
us coram te hodie, vt ſint oculi tui aperti ſuper domum hanc,
de qua dixiſti erit nomen meum, ibi. 3. Regum cap: 8. Do-
konawſſe pak Chrámu Sſalomon / ſtal v Oltáře přede-
wſſým Záſtupem Lidu Izraëlſkého / a pozdwijhl Ruce ſwé
k Nebi / řekl: Pane Bože Izraëlſký / nenijt tobě rowného
Boha na Nebi v wýſoſti / ani důle na Zemi / kterýž oſtřijháš
Aumluwy y miloſrdenſtwij služebnijkůw twých / kteřijž cho-
dij před tebau wewſſem Srdcy ſwém / vſlyš Pane Bože
můg Pijſeň chwály / kterauž Služebnijk twůg modlij ſe dnes
před tebú / ať gſau Očy twé odewřené na ten Dům / o kterém
ſy řekl: Bude Gméno mé tam. Odprawiwſſe Mod-
litbu tak prawij Pijſmo. Mactauitq; Salomon hoſtias pa-
cificas, quas immolauit Domino Boum 22. milia, & Ouium
120. mila & dedicauerunt Templum Domini, Rex & filij Iſra-
ël Ibidem. Nabyl Sſalomon Oběti pokognau kterauž
obětowal

obětowal Pánu Bohu Wolůw 22. Tiſýc / a Owec 120. Ti-
ſýcůw / a poſwětili ſau Chrámu Božijho Král a Synowé
Izraëlſſtij / a yako prawij Pijſmo ſwaté 2. Paralip: 7. capite.
Stabant autem Sacerdotes in officijs ſuis, & leuitæ in organis
carminum Domini, quæ fecit Dauid Rex ad laudandum Do-
minum, quoniam miſericordia eius eſt. Stali Kněžij w
ſwých Auřadijch / a Jahnowé haudli a ſpijwali Werſſe kte-
ré včinil Dáwid na Czeſt a Chwálu Pánu Bohu / nebo na
Wěky Miloſrdenſtwij geho geſt.

Hoſpodář: Nemrzel Pána Boha takowý zbytek
Sſalomonůw yaký zde Pijſmo oznamuge: mně ſe zdá ne-
potřebný.

Hoſt: Wámť ſe wſſecko zdá proti wůli Božij byti /
a wſſak tam Pijſmo tak prawij. Factum eſt autem cum
perfeciſſet Salomon edificium domus Domini apparuit ei Do-
minus ſecundo, ſicut apparuit ei in Gabaon, dixitq; Domi-
nus ad eum: Exaudiui orationem tuam quam deprecatus es
coram me, & ſanctificaui Domum hanc, quam edificaſti, vt
ponerem nomen meum ibi ſempiternum, & erunt oculi mei
& cor meum ibi cunctis diebus. Tu quoq; ſi ambulaueris co-
ram me ſicut ambulauit Pater tuus in ſimplicitate cordis, ſu-
ſcitabo thronum Regni tui, ſicut policitus ſum Dauid ſeruo
meo. Ibidem. Stalo ſe (prý) kdy dokonal Sſalomon
Stawenij okolo Chrámu Páně / vkázal ſe mu Pán po dru-
hé / tak yak ſe mu byl vkázal w Gabaon / a řekl k němu: Vſly-
ſſel ſem Modlitbu twú / kterú gſy ſe modlil ke mně / a wywo-
lil ſem ſobě y poſwětil mijſto toto / kteréžs wyſtawil abych
položil Gméno mé tam na wěky / a budau Očy mé y Srd-
ce tam na každý čas. Ty pak budeſſli choditi předemnau
yak chodil Dáwid Otec twůg w ſproſtnoſti ſrdce / wzbu-
dijmť Stolicy Králowſtwij twého / tak yak ſem připo-
wěděl Dáwidowi Otcy twému. Potom toho potwrzu-
ge w Kapitule 38. těmito ſlowý Pán. In domo hac & in
Hyeruſalem quam elegi de cunctis tribus Iſraël, ponam no-
men meum in ſempiternum, & mouere non faciam pedem
Iſraël quam tradidi patribus eorum, ita duntaxat, ſi cuſtodi-
erint facere, quæ præcepi eis, cunctamq; legem & ceremoni-
as atq;

as atq; judicia per manum Moyſi. Wtom (prý) Domě a Jeruzalémě které ſem ſobě wywolil we wſſem Pokolenij Zijdowſkém / položijm Gméno mé na wěky / a nedopuſtijm odtud wygijti Jzraělowi/tak gak ſem ge dal Otcům gegich / wſſak tak geſtliže budau oſtřijhati / co ſem gijm přikázal / wſſecek Zákon y Ceremonye y Saudy ſkrz Ruce Mogžijſſowé: Negmenſſijho nařijzenij ſwého Pán Bůh nechtěl proměnit w Cýrkwi ſwé / což ſkrz Mogžijſſe ſprawil a poſtanowil / daleko wijc co Syn geho gediný a Duch ſwatý od obau wyſlaný nařijdil / v wětſſij Poctiwoſti býti má / y w ſtálém powažowánij toliko pamatůg a rozwažůg ſlowa Páně.

Hoſpodář: Mohlt Sſálomon zprwopocátku láſku znáti / wſſak potom vpadl w těžký Hněw Pána Boha ſwého tak prawij.

Hoſt: Přijliž ſe byl z Rozumem ſwým wyneſl / zapomenul na Pána Boha ſwého / nechowal ſe podlé Ceſty Otce ſwého / k wůli Ženám ſwým vtratil láſku Božij / yak o tom 3. Regum cap: 11. máſs. Colebat Aſtharchem Deam Sydoniorum, & Chamos Deum Mohabitarum, & moloch idolum Amonitarum. Týmt Pána rozhněwal / když ſe oddal k Modlám Sydonſkým / Moábſkým / y Amonitſkým / nechtěl pamatowati na to co mu Pán připowijdal / wydal ſe na neřád a ſwawolnoſt z lidem ſwým / y tak Králowſtwij vtratil ſlawné.

Hoſpodář: Yakž mu ſe potom ſtalo od Pána za tak těžké prowiněnij / když toho Pán po něm doznal.

Hoſt: Wſſak otom máſs tamž w těch Knihách Kapitole 10. což k němu Pán mluwiti ráčij / yak Pijſmo dij: Dixit itaq; Deus Salomoni: Quia habuiſti hoc apud te, & non cuſtodiuiſti pactum meum, & præcepta mea quæ mandaui tibi, diſrumpens ſcindam regnum tuum, & dabo illud ſeruo tuo, verum tamen in diebus tuis non faciam propter Dauid Patrem tuum, de manibus filij tui ſcindam illud. Žeſy to měl na wůli ſwé a nečinils a neoſtřijhal přikázanij mých y poſtanowenj mého / yakž ſem přikázal / roztrhnut a rozdělijm Krá-

lijmt Králowſtwij twé / a dámt ge Služebnyku twému / a wſſak za dnů twých / za žiwobytij twého / nevčinijm toho pro Dawida Otce twého / z Ruky Syna twého wytrhnu ge.

Hoſpodář: Weliká geſſté láſká Pána Boha wſſemohaucýho / že toho Krále za takowau zloſt tijžegij netreſtal.

Hoſt: Tak napſal Jeronijm ſwatý pijſſijc o Spaſenij Sſalamunowém w táto ſlowa. Quamuis Salomon peccauit, tamen egit pœnitentiam, ſcribens prouerbia, vbi dicit nouiſſime egi pœn itentiam, & reſpexi vt eligerem diſciplinam, item aiunt Hebræi hunc librum eſſe Salamonis pœnitentiam agentis, & Ambroſius ſic agit, quid de Dauid dicam? quid de Salamone? Qui quoniam vulgus eum æſtimabat veniſſi pro Chriſto ne videretur eſſe ſupra homines, nutu Dei corruit, en Dauid non dicitur eſſe ſanctus, quia ſcitur ab omnibus ſanctus, Salomonem autem nominat ſanctum, vt nobis de pœnitentia eius dubietatem tollat. Hebræi autem Salomonem ſcribunt Hyeroſolimis fuiſſe per plateas tractatũ quinquies cauſa pœnitentiæ. Ačkoliw (prý) byl Sſalomon zhřeſſyl / wſſak činil pokánij / pijſſijc přijſlowij / kdež to dij: Neypoſléze činil ſem Pokánj / hleděl ſem abych ſobě wywolil naučenij / Zijdé také prawij že ty Knihy Sſalomonowé gſau / činijce pokánij. Ambrož ſwatý dij: Co (prý) řeknu o Dawidowi? Co o Sſalomonowi? Gehožto lidé ſproſtnij rozumeli / žeby to on přiſſel na mijſtě Kryſta Pána / a Meſſyáſſe / a proto aby ſe lidem nezdál býti nad lidj z dopuſſtěnij Božjho / w přetěžký hřijch vpadl / wſſak potom ſkrz pokánj k láſce přiſſel / y nemluwij nikdež Dáwidowi / ſwatý / proto že wſſyckni widij že byl ſwatým / Sſalomona gmenuge ſwatým / proto aby nám o geho Pokánj pochybowánij a newěru odňal / neb yak Jeronym ſwatý pijſſe / že Zijdé wyprawugij o Sſalomonowi / že byl pětkrát po wſſech Vlicech tažen / pokánj činijce.

Hoſpodář: A kdyžto ſám Pán Bůh (yak prawij ten ſwatý) na něho dopuſtil že w hřijch vpadl / proč ſe nad Potomký geho také zlitowati neráčil.

Host: Pán žádnému zle činiti nepowoluge/ wssak
kdy pozná mysl yakau nadhernau w člowěku/ odstupowati
od ně° ráčij/ a koyž Pán odstaupj/ Czert přistaupij a zawede
ho z Cesty prawé / A protož potřebij času každého o Pánu
Bohu mysliti/ geho se nespaussčeti/ a pamatowati na slowa
Mudrce genž dij: Memento iræ quoniam non tardabit.
Pamatůg (prý) na Hněw Božij neb neobmesskáwá. Naum
Prorok w Kapitole prwnij dij: Deus emulator, & vlciscens Dominus, vlciscens Dominus in hostes suos, & irascens
ipse inimicis suis. Pán Bůh (prý) gest Mstitel a mstiwý
Pán / a mage prchliwost / mstiwý Pán nad wrahy swými/
hněwage se na Nepřátely swé. Bratře tresce Pán Bůh
každý Hřijch / w který Człowěk z vmyslu vpádá / dopustil
na něho Smijlstwo / y Modlářstwij / že w rozkossy on na
něho zapomenul/ za dobrodinij gemu neděkowal/ a zlý přij-
klad z sebe dáwal / a protož po Ssalomonu málo dobrých
Králuow bylo / a Lidé také pod Pany nemrawnými/
welmi se zhorssyli / co znage Pán Cýrkew nowau / připo-
wěděť ráčil skrz Proroka Ageusa / yak se otom čte Ageæ 2.
Hæc dicit Dominus exercituum, adhuc vnum est, & ego commouebo cœlum & terram, & aridam, & mouebo omnes gentes, & veniet desideratus cunctis gentibus, & implebo domum
istam gloria dicit dominus exercituum. Gessté gedno mali-
čko gest/ dij Pán: Ay yá pohnu Nebem y Zemij y Mořem y
suchau Zemij / a pohnu wssemi Národy / a přigde žádaucý
wssem Národům/ a naplnijm Dům tento Slávau/ dj Pán
Zástupůw. Přissel tehdy Krystus Gežijs Spasytel náss/
a Kostel tento obnowil / Žijdy za pohrzené a zlechčené
swé opowrhl / podlé wůle Boha Otce swého / yak mluwit
ráčil 3. Regum cap: 9. Et templum hoc quod sanctificaui
nomini meo, proiciam à conspectu meo &c. Chrám ten kte-
rým poswětil gménu mému/ zawrhnuť gij od Twáři mé.
A skrz Izayásse dij: cap: 28. Ecce ego mittam in fundamentis Syon lapidem probatum angularem, prætiosum in fundamento fundatum. Ay yá položijm w základijch Syon-
ských Kámen Vhelný / skussený / drahý w základě založený.
A pro ten tak možný Kámen / mnoho se Sektářůw polá-
me / mnoho gijch klesnulo / kteřijžkoliw ho zrussyt a zlámat
chtěli/

chtěli/ neb má grunt a ffundament pewny a wěčny/ polamat
a w nic obrátiti ráčil onen / o kterým mluwil in Leuitico
Cap: 26. Et Sanctuarium meum metuite. A Swatyně se mé
bogte.

Hospodář. To wy toliko o wassij Cýrkwi a Chrá-
mijch Řijmských wymysslugete/ o nassých nic nedržijte?

Host. Sáma Prawda zgewně to nám poraučí/
neb newidijmé ani známé nad ten giného stálegssýho a wěr-
něgssýho/ ten sám yak onim Cypryán oznamuge řka: Očemž
gsem prawil/ od Krysta (prý) Pána má začátek gediná Cýr-
kew po wssem Swětě / wssak na mnoho audůw rozdělená
gest / gedno Biskupstwij neywyssý nezčislným počtem Bi-
skupůw sworně a nerozdijlně rozssýřená gest / obrať se kam
chcess/ a kde pomysslijs/ wssudy gednosteynau Cýrkew Pá-
ně nagdess/ žádné proměny nemá/ yak w Řijmě tak w Pra-
ze / wssudy pro Wrchnost Páně pořádnau/ pořádně stogi/
Yak Jeronym swatý ad Iouinianum pjssýc dij: Ecclesiæ salus
in summi Pontificis dignitate pendet, cui si non exors quædam, & ab omnibus eminens detur potestas, tot in Ecclesijs
efficientur Schysmata, quod Sacerdotes. Cýrkwe (prý) swa-
té podstata / na důstognosti neywyssýho Biskupa záležij/
gemu gestližby ta moc a wrchnost obzwlásstnij dána neby-
la / takby bylo w Cýrkwij Božij roztržitosti mnoho / yak
gest mezy Heretyky a Sektářmi / kteřij srownáni ani zge-
dnoceni w naučenij žádného nemagi/ ani mýti mohau/ Pro-
to že nemagi žádného trestánij nad sebau/ ani poslussenstwj/
w nassý Cýrkwij w chwálenj milého Boha po wssem Swě-
tě řád po Wstaupenij Pána na Nebe geden gest / yak Cy-
pryán swatý oznamuge řka: Petro oues suas pascendas tuendasq; Dominus commendauit, super quem posuit & fundauit
Ecclesiam, semper sancta Ecclesia Romana imaculata permansit, & Domino prouidente & Beato Petro Apostolo opem
ferente, in futurum manebit, & sine vlla hæreticorum insultatione firma & imobilis omni tempore persistit. Cýrkew
swatá po wsse časy neposskwrněná zůstáwá / a skrze opatr-
nost Božskau/ a pomoc Petra Swatého Aposstola / nepo-
russená budaucně zůstane / a bezewsseho vtrháni a háněni
Kacýřské zůřiwosti/ pewná/ stála a nepohnutedlná wěčně

trwati bude. Vmijme o Cýrkwij naſſý každému ſpráwu dáti / dobře gſme od naſſých Včitelůw wynaučenij na to / yak Auguſtýn ſwatý dij: Sicut per verba Dei nouimus vbi ſit plantatus Paradiſus, ſic per verba Chriſti, vbi ſit Eccleſia didicimus, per omnes gentes incipiens ab Hieruſalem Aug: Tak yak ſkrz ſlowa Božſká wijme / kde Ray ſſundowaný geſt / tak ſkrz ſlowa Kryſta Pána kde geſt Cýrkew naučili ſme ſe / Po wſſem Swětě y Národech počnauc od Hierozolima. A protož nám tak předpowijdá wzáctnoſt w liſtu 20. řka: Eccleſia Catholica ſola Corpus Chriſti eſt, cuius ille caput eſt, Saluator corporis ſui, extra hoc corpus neminem viuificat Spiritus ſanctus. Cýrkew Swatá wſſeobecná / ſáma toliko geſt Télem Kryſta Pána / kterýžto on ſám gť Hlawú Spaſytel Téla ſwého / a žádného neobžiwuge Duch ſwatý / kdo nenij w tom Téle.

Hoſpodář. O milý Pane / toť wěc nenj podobná / aby ten / kdo do Koſtela Ržijmſkého nechodij / od Ducha ſwatého obžiwowán býti neměl.

Hoſt. To gſau Slowa Auguſtýna ſwatého genž dj: Quiſquis ab Eccleſia Catholica abſuerit, quantum libet laudabiliter ſe viue exiſtimet, hoc ſolo ſcelere quod cum Chriſti vnitate diſiunctus eſt, non habebit vitam, ſed ira Dei manet ſuper eum. Kdožkoliw od Cýrkwe ſwaté Katolické odſtaupij / a gi opuſtij / by ſobě on pak ſmeyſſlel a rozuměl neylépe a neyſwatěgi žiw býti / tau ſamau zloſti / že ſe odlaučil od gednoty Kryſta Pána / nebude mijti žiwota wěčného / ale hněw Božj zůſtáwá na nim. A protož Bratře můg milý / wěř dokonále / yak Ireneus ſwatý mluwij lib: 3. Cap: 4. In Eccleſia poſuit Deus Apoſtolos, Prophetas, Doctores, & vniuerſam operationem Spiritus, cuius non ſunt participes omnes, qui non concurrunt ad Eccleſiam, ſed ſemetipſos fraudant à vita, per Sententiam malam, & operationem peſſimam, vbi enim Eccleſia ibi eſt Spiritus Dei, & omnis gratia, Spiritus autem veritas eſt. W Cýrkwij ſwé vſtanowil Pan Bůh Apoſſtoly / Proroky / Doktory / y wſſechnu ſpráwu Ducha Swatého / kterehož negſau aučaſtnij / ti wſſychni / kteřij ſe nezcházegi a neshromáždugi do té Cýrkwe / ale ſebe ſámi oklámáwagi a zawodij / y připrawugi ſe o žiwot wěčný / ſkrze ſwé zlé zdá-

nij a rozum y ſwau ſpráwu / Neb kde geſt Cýrkew / tam y Duch ſwatý / y wſſecka láſka a miloſt Božij / Duch pak Božij prawda geſt.

Hoſpodář. Jáť také wěřijm / že mezy námi geſt Duch Božij / neb geſt láſka mezy námi mnoho wětſſý / než mezy Ržijmany.

Hoſt: Takowá láſka a miloſt nenij vžitečná / yak prawij Auguſtýn ſwatý lib: Confeſſionum: Minus Domine te amat, qui aliquid tecum amat, quod propter te non amat. Nemnoho tě Pane takowý miluge / který s tebau nětco giného miluge / a čeho pro tebe nemiluge. Zchytřela to láſka Bratře / pozorůg toliko očem gſme mluwit začali / ať dopowijm Slowa Auguſtýna ſwatého / genž takto mluwij: Queſtio certè inter nos verſatur vbi ſit Eccleſia, vtrum apud nos, (an apud Hæreticos) quæ vtiq; vna eſt, quam maiores noſtri Catholicam nominarunt, vt ex ipſo nomine oſtenderent, quia per totum orbem eſt, hæc autem Eccleſia corpus Chriſti eſt, ſicut dicit Apoſtolus, pro corpore eius quæ eſt Eccleſia, vnde vtiq; manifeſtum eſt eum qui non eſt inmembris Chriſti Chriſtianam ſalutem habere non poſſe, membra vero Chriſti per vnitatis charitatem ſibi copulantur, & per eandem capiti ſuo coherent, quod eſt Chriſtus Ieſus. Augus: cont: Petul: cap: 2. Geſt (prý) otázka a hadánij mezy námi / kdeby byla prawá Cýrkew / zdáliž v nás Katholikůw / či v těch w nowě wzeſſlých Kacýřůw? v nás oprawdu gedná geſt / kterauž naſſý Předkowé Katholickau / to geſt / wſſeobecnau gmenowali / aby ſe z toho gména vkázalo / že geſt po wſſem Swětě / a ta Cýrkew geſt Télem Kryſta Pána / yak dij Apoſſtol Páně / za geho Télo které geſt Cýrkew / a z toho patrně a ſwětle může ſe zrozuměti a poznati / že ten a takowý / kdo nenij mezy audy Kryſtowými / Spaſenij Křeſtianſkého žádným ſpůſobem mijti nemůže / Neb audowé Kryſtowi ſkrze gednotu láſky ſpogugi ſe weſpolek / a ſkrze to Hlawě ſwé gſau připogené / kteráž to Hlawa geſt Kryſtus Gežijš. Dále dij: Ipſe Chriſtus eſt propiciatio pro peccatis noſtris, non tantum noſtrorum, ſed totius mundi. Quid hoc eſt fratres, certe inuenimus, eam in campis ſaltuum, inuenimus Eccleſiam in omnibus gentibus, Ecce Chriſtus propiciatio peccatorum noſtrorū

non tantum noſtrorum, ſed totius mundi. Ecce habes Eccle-
ſiam per totum mundum, Ibidem. Tenť (prý) Kryſtus /
genž geſt lýtoſtiwá Oběť za hřýchy naſſe/a netoliko za naſſe/
ale za wſſecken Swět / Co to geſt Bratřij/giſtě gſme gi na-
ſſli na Polech puſtých/a máme gi mezy wſſemi Národy tuto
Cýrkew Katholickau. Ey hle Kryſtus gť miloſtiwá Oběť
hřýchůw naſſých / a netoliko naſſých / ale wſſeho Swěta.
A to máſs Cýrkew po wſſem Swětě. O teyž geſſtě dále
tak mluwij: Non quid ſic oſtendimus Eccleſiam fratres mei,
quomodo oſtenditur hominibus Luna noua,nonne aperta eſt?
nonne manifeſta? nonne obtinuit omnes gentes? nonne imple-
tur quod ante tot annos promiſſum eſt Abrahæ, in ſemine
eius benedici omnes gentes, vni fideli promiſſum eſt, in milli-
bus fidelium mundus impletus eſt, Idem ibidem. Zdáliž my
tak vkázugeme Cýrkew / Bratřij mogi / yak ſe vkazuge Mě-
ſýc nowý Lidem na Nebi/ zdáliž nenij patrná/zdáliž nezge-
wná / y zdáliž neobdržela wſſech Národůw / zdáli ſe w ni
newyplnilo což od dáwna ſlijbeno bylo Abrahamowi / bu-
dauť požehnáni w ſemenu twým wſſychni Národowé/Ge-
dnomu to připowědijno geſt / co ſe ſpatřuge w mnohých
Tiſýcůw Lidu wěrného/nimž naplněn Swět geſt. A pro-
tož vpewňuge nás řka: Nemo dubitet de Eccleſia Catholica,
quia per gentes eſt, nemo dubitet quia ab Hieruſalem cepit, &
omnes gentes impleuit, agnoſcimus agrum vbi vitis plantata
eſt. Idem ibidem, Nechť žádný o Cýrkwj Katholické nepo-
chybuge / aby po wſſech Národech rozſſýřená nebyla / po-
čnauc od Geruzaléma/wſſechny Národy naplnila / Wijme
mýſto y Rolij/ kde geſt ſſtijpená a založená. Poſlyſs dále
Slow téhož S. Auguſtýna / genž nás potwrzuge těmito
ſlowy: Firmiſsime tene, & nullatenus dubites Aream Dei eſſe
Catholicam Eccleſiam, & intra eam vſq; in finem ſeculi fru-
mento mixtas Paleas contineri,hoc eſt bonis malos Sacramen-
torum communione miſceri, & in omni poſſeſsione ſiue Cle-
ricorum, ſiue Monachorum, ſiue Laicorum, bonos eſſe ſimul
& malos, nec pro malis bonos deſerandos,ſed in quantum exi-
git fidei & charitatis ratio tolerandos, Auguſt: de fide ad Pe-
trum 43. Cap: Sylně a pewně tomu wěřme a w tom nepo-
chybugme/ že Cýrkew Katolická geſt Božſkau mlati/w kte-
réž

réž do ſkonánij Swěta geſt Obile ſpolu s Plewami zmicha-
né/ to geſt/ dobřij ſpolu z zlými w vžijwáni chwalitebných
Swátoſti ſloženi / a w každým Stawu y powoláni / tak
Kněžůw y Mnichůw/ yako Swětſkých Laykůw gſau zlij y
dobřij/ wſſak pro zlé/dobrých opuſtiti neſluſſý/ než láſkawě
ge trpěti a ſnáſſeti máme / tak yak toho wijra y láſka Kře-
ſtianſká od nás žádá/wſſak to nech wědj a rozuměgi ti/kteřij
ſe nepřidržugi této Cýrkwe/že ſe to na ně newztahuge: Neb
pijſſýc ad Cathechumenos lib: 4. Capit: 10. takto mluwij:
Quiſquis inuentus fuerit abſq; Eccleſia, alienus erit à numero
filiorum Dei,nec habebit Deum Patrem, qui noluerit Eccleſi-
am habere matrem. Eccleſia Catholica mater eſt Spiritualis,
Eccleſia eſt Sponſa Chriſti, gratia eius de albata, precioſo ſan-
guine dotata, totum poſsidet, quod à Viro ſuo accepit in dote.
Kdoby koliw byl nalezen w giným Náboženſtwij / kromě
Cýrkwe ſwatý/ bude prázen od počtu Synůw Božjch/aniž
bude mjti Boha za Otce/ kdoby Cýrkwe ſwaté Katholické
nechtěl mijti za Matku/neb Cýrkew ſwatá/Matka gť Du-
chownij. Cýrkew geſt Choti Kryſtowau/geho láſku ozdo-
bená/ a Krwi geho neydražſſý wěnowaná/ wſſecko to má
w drženi ſwým a mocý / co od Manžela ſwého wzala za
Wěno/ to máſs Slowa Auguſtýna ſwatého.

Hoſpodář. Slowa kteréžs mi prawil / že má zle y
dobré Cýrkew/ w každým Stawu to ſe znáti dobře dáwá/
wſſak to co mi prawijſs / aby žáden ſpaſen býti nemohl/ kdo
ſe s wámi neſrownáwá/ tomu geſſtě wěřiti mi ſe nechce/neb
my také Pána Boha chwálijme.

Hoſt. Nát tobě ſlow ſmeyſſlených neprawjm/gſau
Muže ſwatého/ kterýž geſt ſlaupem Cýrkwe Kryſta Pána:
A toho potwrzuge na giném mýſtě těmito ſlowy: Quiſquis
ille eſt, & qualiſcunq; ille eſt, Chriſtianus non eſt, qui in Chriſti
Eccleſia non eſt, ſola quippe eſt per quā Sacrificium Dominus
libenter accipiat, ſola quæ pro Erantibus fiducialiter interce-
dat, vnde etiam de agni Hoſtia Dominus præcepit dicens: In
vna domo comedetis nec efferetis de carnibus eius foras,in vna
namq; domo Agnus commeditur,quia in vna Eccleſia Catho-
lica vera hoſtia redemptionis imolatur, Idem Serm: 181. Kdož
koliw (prý) ten geſt/ a yakého koliw powoláni/ wyweyſſe-
noſti

ſſenoſti a wzácnoſti/ onť Křeſtianem nenj/ kdož w Cýrkwi Kryſtowé nenij/ ſáma toliko Cýrkew geſt/ ſkrz kterau Obětý Pán s chuti přigijmá / ſáma toliko ona za Bludnýky ſe modlj wěrně: A protož Pán o Oběti Beránkowé přikázal řka: W gednom Domu Beránka gijſti budete / newyneſete nic z geho Maſſa/ w gednijm domu Beránek požijwán býwá/ neb w gedné Cýrkwi wſſeobecná oprawdowá Swátoſt ſe obětuge. Bratře do celá tomu máme wěřiti/ co dále dij tenž Auguſtýn ſwatý: Totus Chriſtus caput & corpus Eccleſiæ eſt; caput vnigenitus Dei filius, & corpus eius Eccleſia: Sponſus, & Sponſa in carne vna. Quicunq; de ipſo capite ac ſcripturis Sanctis diſentiunt, etiamſi in omnibus locis inueniuntur, in quibus Eccleſia deſignata eſt, non ſunt in Eccleſia. Quicunq; enim de ipſo capite Scripturis Sacris conſentiunt, & vnitati Eccleſiæ non communicant, non ſunt in Eccleſia, quia de Chriſti corpore quod eſt Eccleſia, ab ipſius Chriſti teſtificatione diſſentiunt, Idem ibidem. Celý (prý) a zauplný Kryſtus a nerozdijlný/ geſt Hlawau a Tělem Cýrkwe ſwé/ Hlawau geſt gednorozený Syn Božij/ a Cýrkew geſt tělem geho/ Ženich y Choti w gednom těle. Protož kteřijkoliw oddělugi ſe od toho těla a té hlawy/ byť pak wokrſſku Swěta ſe rozmohli a bydleli tu / kdežby byla ta Cýrkew ſwatá Katolická / a gi Towaryſſtwij neznali/ tolikéž rozumu a weykladu prawé° Pijſem ſwatých od Cýrkwe poſſlého/ ſe nepřidrželi/ Wrchnoſti gegi neposlauchali/ by pak neyſwětěgſſý žiwot wedli / negſauť ani mohau býti w Cýrkwi Božij. Proto že od Těla Kryſta Pána který geſt Cýrkew / y od geho ſwědectwij ſe oddělugi a neſrownáwagi. Neb yak dále mluwj: Qui non credunt Chriſtum in carnem veniſſe de virgine Maria ex ſemine Dauid, quod apertiſsime Scriptura Dei loquitur, aut in corpore ſuo reſurexiſſe, in quo crucifixus & ſepultus eſt, etiam ſi per omnes terras inueniantur, per quas Eccleſia, non vtiq; ſunt Eccleſia, quia ipſum caput Eccleſiæ non tenent, quæ eſt Chriſtus Ieſus, nec non aliqua diuinarum ſcripturarum obſcuritate faluntur, & notiſsimis, & apertiſsimis earum teſtimonijs faluntur, Idem. Kteřij newěřij w Kryſta Pána / žeby ſe měl naroditi z těla neyſwětěgſſý Panny Marye/ z pokolenj Dawidowého/ co zgewně Pijſmo Božij oznamuge / aneb w Těle tijm

tijm newſtal z mrtwých / w kterým vkřižowán y pohřben/ takowij byť po wſſem okrſſku Swěta nalezeni byli/ negſau ani býť mohau w Cýrkwi/ proto že Hlawy prawé Cýrkwe nemagij / která geſt Kryſtus Gežijs / ti yakýmſy Pijſmem zatmělým a newyrozuměným býwagij oklamáni / a zawedenij / yaſnému a patrnému odpijragij pijſmu ſwatému.

Hoſpodář. Mnoho ten Auguſtýn ſwatý o té Cýrkwi zmyſſlel / wěrně a vpřijmně o gij křiwdu mluwij.

Hoſt. Snadno geſt Prawdu bránit / yáť newěřijm kde ſe takowe zle a vrputné Srdce zrodily / kteréž tak zgewné prawdy poznati nemohú/ a o ſwé bredni mno° zmyſſlegijc / s Kauta tmawého od ſlepých Včitelůw wyſſedſſý/ a protož geſſtě dále poſlaucheg ſlowa tehož Auguſtýna ſwatého / genž dij takto. Nec eos audiamus qui ſanctam Eccleſiam Catholicam (quæ vnica eſt) negant per orbem eſſe diffuſam, ſed in illa ſola Affrica hoc eſt in parte Donati pollere arbitrantur, ita ſurdi ſunt aduerſum Prophetam dicentem. Pſalmo 2. Filius meus es tu, ego hodie genui te, poſtula à me & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & poſſeſſionem tuam terminos terræ, idem de Agone Chriſti cap: 29. Neposlauchegme: tehda těch kteřij ſwatau Katolickau Cýrkew (která toliko gedna geſt) zapijragij / abý po wſſem Swětě neměla byť rozſſýřená / ale toliko w ſamé Affryce geſt / a nikdež ginde / toť také y zdegſſij Heretycy o ſwé Europě rozuměgij / ale takowij wſſyckni ſlepij a hluſſij gſau / yak Prorok dij w Zialmu 2. Syn můg ſy ty / yá ſem tě dnes ſplodil / požádeg odemně a dám tobě Pohany w Dědijctwij twé / a w Wládařſtwij twé Končiny Země. Nakž tehdy má nás kdo od té ſwaté Cýrkwe za takowými yaſnými a prawdowými ſwědecſtwij odtrhnauti / yak geſſtě týž Auguſtýn S. mluwij. Jllius fetu naſcimur, illius lacte nutrimur, Spiritu animamur, adulterari non poteſt ſponſa Chriſti, incorrupta eſt & pudica, vnam domum nouit, vnius cubiculi ſanctitatem caſto pudore cuſtodit, hæc nos Deo ſeruat, hæc filios regno quos generauit aſſignat, quiſquis ab Eccleſia ſegregatus adulternæ jungitur, à promiſſis Eccleſiæ ſeparatur, nec pertinet ad Chriſti præmia qui relinquit Eccleſiam Chriſti, alienus eſt, prophanus eſt, hoſtis eſt, habere non poteſt Deum Patrem qui

non

non habet Ecclesiam Matrem. Gegij Plodem to gest swatým Rzádem se rodjme / Mlékem se odchowáwame / Duchem gegijm se obžijwugeme / nemůže posskwrněna býti táto Žena Krysta Pána / čistotná a neporussená gest / geden Dům toliko zná / gednoho Lůže čistota studau swátosti ostřjhá / tát nás Pánu Bohu zachowáwá / tát Syny Králowstwij kteréž znowu splodila znamená / a protož kdo se koliw od té Cýrkwe odlaučij / a k giné se Cyzoložni připoguge / od slýbůw a připowědi Cýrkewnijch odstrčen bude / aniž gijž takowý nenáležij Krystu Pánu a k zásluhám geho / který odstaupij od Cýrkwe geho / cyzýt gest / Násylnijk a Nepřijtel Božského zřijzenij / gmijti Boha Otcem nebude / kdo Cýrkew swatau nemá za Matku. Pro Pána Boha tě prosým / nedaufeg rozumowi twému / newěř lidem od Czerta zawedenym / drž se naučenij Mužůw swatých. Čzte se w Hystorygjch dáwnych o Cýrkwi swaté (kterau wy přemocy vsylugete) táto slowa. Ecclesia Catholica inuincibilis est, licet omnis mundus aduersus eam pugnet, victrix totius aduersiæ impietatis exiitit historia tripartita lib: 2. cap: 14. Cýrkew swatá wsseobecná nepřemožená gest / byť pak y wessteren Swět protiwá nij powstal a bogowal / wždycky Wytězytelkyni nad wssemi Nepřátely a protiwnijky zůstane. Bernard také swatý dij: Proditorem se esse nouerit quicunq; ille est, qui vicia quælibet in hanc domum conatur inducere, & templum Dei Speluncam vult facere Dæmoniorũ. Zagisté (prý) každý takowý kdožkoliw gest / yakéhokoli powolánij / nechť se za Zrádcy poznáwá / kterýž neprawost yakaužkoli na ten Dům vwesti vsýluge / a Cýrkew Božij chce Pelessem Diáblowým činiti. Protož Jeronym swatý wýstrahu dáwá / pijssýc aduersus Luciperum. Jn illa Ecclesia permanendum est, quæ ab Apostolis fundata, vsq; ad diem hanc durat, sic vbi audieris eos qui dicuntur Christiani, non à Domino Jesu Christo, sed à quoquam alio nuncupari vt puta omnes Hæreticos, quocunq; nomine vocantur, scito non Ecclesiam Christi, sed Antichristi esse Synagogam, ex hoc enim ipso quod postea instituti sint, eos esse se indicãt, quos futuros Apostolus prenunciauit, nec sibi blandiantur si de scripturarum capitulis videntur sibi affirmare, quod dicunt: Cum & Diabolus

bolus de scripturis aliqua sit locutus, & scriptura non in legendo sed in intelligendo consistit. W té samé Cýrkwi zůstáwati nám náležij / kteráž od Apoštolůw gest založená / a až do tohoto času trwá a gest / protož gesliže kde vslyssijs o takowých genžto se Křestiany býti gmenugij / ne od Pána Gežijsse Krysta / yak sau zhola wssechni Heretycy / yakými se koliw Tytuly gmenugij / wěz onijch žeť negsau Cýrkew Božij / ale Antykrystowau Synagogu / Rámau a Pelessem: A z toho samého zgeg / že se po Apoštolijch wylehli / těmi se zgewně prokazugij / a nechť sobě tijm nepochlebugij / že swá včenij Pijsmem stwrzowati se zdagij / wssak také y Diábel s pijsma něco mluwil / ale Pijsmo swaté ne wčitáni / ale wrozuměnij toliko w samém náležij.

Hospodář: Wěřijmť yá tomu co ti swatij Mužij pijssý / toliko to sámo nás odwozuge / že tak wassy množij Kněžij ne po Křestiansku se sprawugij / tak wyssij yako y menssij.

Host. Prawilť sem gijž / y prawijm gesstě Augustýna swatého slowa genž takto znějij: Nos fatemur in Ecclesia Catholica & bonos & malos esse, sed tanquam grana & paleas, mali & boni sunt in Ecclesia, sed apud hereticos soli mali sunt Augustinus in Joan: tract: 6. O Matce nassij Cýrkwi swaté Katholické to wyznáwáme že ona má při sobě zlé y dobré / wssak gest rozdijl / gsau yak zrná a Plewy / gsau zlij y dobřij w Cýrkwi swaté / ale v Heretykůw toliko sami zlij sau. A protož mluwij w Listu swém týž Augustýn swatý. Extra hoc corpus neminem viuificat Spiritus sanctus, quia sicut dicit ipse Apostolus: Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum qui datus est nobis, non est autem particeps diuinæ charitatis, qui hostis est vnitatis, non habent itaq; Spiritum sanctum qui sunt extra Ecclesiam. Idẽ Epist: 50. Kromě toho Těla kteréž gest Krystus Gežijs / žádného Duch swatý neobžiwuge / yak dij Apoštol: Láska a milost Božij wlitá gest w srdcá nasse skrz Ducha swatého kterýž gest nám dán / nenij tehdy včastnijkem Lásky Božij ten kdo gest Nepřijtelem a Protiwnijkem gednoty a swornosti: A protož nemagi Ducha swatého wssychni ti / genž gsau wen z Cýrkwi swaté Katolické wyssli.

Hospodář. Wěrijm yá gijž tomu wssemu že tak gest / yak ti swatij Mužij prawij / wssak w Pána Boha wěriti a ne w Cýrkew máme.

Host. Medle gesstě y na to ne mými také slowy / ale Mužůw swatých powjm / genž takto mluwj. Credimus nos sanctam Ecclesiam Catholicam, sciendum est quod Ecclesiam credere non tamen in Ecclesiam credere debemus, quia Ecclesia non est Deus, sed domus Dei est, Catholicam dicit toto orbe diffusam, quia diuersorum hæreticorum Ecclesiæ, ideo Catholicæ non dicuntur, quia per loca, atq; per suas quasque prouincias continentur. Hæc vero à solis ortu vsq; ad occasum vnius fidei splendore diffunditur. Idem de temp: serm: 131. Wěřijmeť my w Cýrkew wsseobecnau / wssak tak ne abychom w nij wěřiti měli / neb Cýrkew nenij Bůh / ale gest Dům Božij / gmenuge gij Katholickau / to gest wsseobecnau / po wssem Swětě rozssijřenau / a tá sama toliko to Gmeno a Tytul má / a žádných Heretykůw kterých gest počet nezčijslný / tak se negmenugij / neb toliko po některých mijstech a některých Kraginách / y to rozlijčné sau / ale tá swatá wsseobecná Cýrkew od Wýchodu Slunce / až na Západ gedné Wijry swaté yasnosti rozssijřená gest. A protož naučenij Apossstolůw Božijch zachowáwagijc / my wěřijme w Cýrkew swatau wsseobecnau. Každý tedy Chrám kterýž zauplna zachowáwá gednotu této Cýrkwe / tak rozumen býti má / yak prawij týž Augustýn swatý lib: 1. ad Cath: Templum Dei sanctum est, quod estis vos, ait Apostolus: ipsa est Ecclesia sancta, Ecclesia vna, Ecclesia vera, Ecclesia Catholica, contra omnes hæreses pugnans: pugnare potest, expugnari tamen non potest, hæreses omnes ex illa exigerunt, tanquam sarmenta inutilia, de vitæ præcisa, ipsa autem manet in radice sua, in vita sua, in charitate sua, portæ inferorum non vincent eam. Chrám Božij swatý gest / co ste wy řijká Apossstol Páně: Táť gest Cýrkew swatá / tá gest Cýrkew gediná / Cýrkew oprawdowá / Cýrkew wsseobecná / proti wssem Heretykům Bog wede / bogowati může a wálčiti / ale wybogowaná ani přemožená býti nemůže / z nij wssychni Kacýři a Nowokřtěncy se wylehli / a possli / a gij se strhli / yako neužitečné Rýwij z Kmene stromowého / ona pak sama pew-

ně stogij na Kořeni a na Základu a Fundamentu swém / w Lásce a milosti swé / a wssechny Brány Pekelné / to gest Sekty Kacýřské / a odpornijcy / nepřemohau gij na wěky. Gesstě dále dij Augustýn swatý pijssýc de tempore. Sancta Ecclesia nos sumus, sed non sic dixi, nos quasi ecce, qui hic sumus, qui modo audistis, quodquod hic sumus Deo propitio Christiani fideles in hac Ecclesia, id est in ista Ciuitate, sed quodquod sunt in ista regione, quodquod in ista prouincia & quodquod sunt & trans mare, quotquot sunt in toto orbe terrarum, quoniam à solis ortu vsque ad occasum laudatur nomem Domini, sic se habet Ecclesia Catholica. Cýrkew swatá my gsme / a ne toliko my gsme Cýrkew / cožkoliw nás gest w této Cýrkwi / to gest w tomto mijstě / y cožkoliw nás gest w tomto Kragi / ale cožkoliw nás gest w tomto Králowstwij a Panstwijch / kolikžkoli nás gest y za Mořem y po wssem okrssku Swěta / neb od Wýchodu Slunce až do Západu / chwálj se a welebij gméno Páně / tijm spůsobem wykládá se a rozumij Cýrkew swatá / Matka nasse prawdiwá / onoho Ženijcha oprawdowá Krysta Pána Choti.

Hospodář. Gijž mi praw o wssecké wzácnosti gegj / yak a proč tak schwálená gest / a gmenugete gij Řijmskau / a nassy newrau na toho Papeže. O tom mi wssem oznám / y proč gij také gméno Apossstolské přičijtáte / když Ewangelium včili Apossstolé / a nassy Kněžij také toho wynaučugj.

Host. Na wsseckno ť pořádnau odpowěd dám / oč se tážess / toliko poslaucheg / gmenuge se Apossstolská / neb Augustýn swatý prawij. Non sine causa inter omnes Apostolos huius Ecclesiæ Catholicæ personam sustinet Petrus, huic enim Eccclesiæ claues Regni cœlorum datæ sunt Aug: de Agone Christiana. Ne bez přijčiny mezy wssemi Apossstoly nadewssij Cýrkwi Katolickau má předek Petr swatý / neb gemu dané gsau Klijče Králowstwij Nebeského. Origenes také swatý pijssýc na list Pawla swatého k Řijman: Kap: 6. dij: Petro cum summa rerum de pascendis Ouibus traderetur, & super ipsum, velut super terram fundaretur Ecclesia, nullius virtutis alterius ab eo nisi charitas exigitur lib: 5. super Epistol: ad Roman: Petrowi swatému poněwádž neywyssij Moc pasenij Owec poraučená a zwěřená gest / na

 něm

ňem yakožto na ſkuſſené Zemi založená Cyrkew ſwatá / ani žádné giné Ctnoſti od ňeho žádáno nebylo / gediné Láſky a milowánij. A yako Anterus neywyſſſý Biſkup Ržijmſký / o geho do Ržijma přiſſtij mluwij. Petrus ſanctus Magiſter & Princeps Apoſtolorum, de Antiochia vtilitatis cauſa translatus eſt Romam, vt ibidem Petrus proficere Eccleſiæ Dei poſſit. Petr ſwatý Miſtr a Knijže Apoſſtolſké / z Antyochye pro wětſſý proſpěch a užitek do Ržijma byl přeneſſen / aby tam raděgij z wětſſijm proſpěchem k rozmahánij Cyrkwe Božij byl / yakž mu w tom Duch ſwatý welmi napomocen byl / yak ſe to pro kazuge z liſtu prwnijho k Ržijmanuom Pawla ſwatého genž dij: Primum quidem gratias ago Deo meo, per Jeſum Chriſtum pro omnibus vobis, quia fides veſtra annunciatur in vniuerſo mundo, ad Rom: 1. Neyprw / zagiſté Dijky činijm Pánu Bohu ſwému ſkrz Gežijſſe Kryſta za wás za wſſecky / proto že Wijra waſſe ohlaſſuge ſe po wſſem Swětě. A protož wěz že proto Apoſſtolſká ſluge ta Cyrkew / že od Apoſſtolůw Začátek wzala / yak Ireneus ſwatý lib: 3. otom oznamuge / řka: Quoniam valde longum eſt in hoc tali volumine omnium Eccleſiarum enumerare ſucceſſionem, maxiſſime & antiquiſſime & omnibus cognite à glorioſiſſimis duobus Apoſtolis Petro & Paulo fundatæ & conſtitutæ Eccleſiæ, eam quam habet ab Apoſtolis traditionem, & annunciatam ab omnibus fidem per ſucceſſiones Epiſcoporum, in peruenientem vſq; ad nos, indicantes confundimus eos omnes, qui quoquo modo ſe, vel per ſui placentiam malam, vel vanam gloriam, vel per cœcitatem & malam ſententiam, preterquam oportet colligunt, ad hanc enim Eccleſiam propter potentiorem principalitatem, neceſſe eſt, omnem conuenire Eccleſiam, hoc eſt omnes qui ſunt vndiq; fideles in qua ſemper ab ijs qui ſunt vndiq; conſeruata eſt ea, quæ eſt ab Apoſtolis traditio. Ireneus lib: 3.

Bylaby to (prý) wěc welmi dlauhá / wtěch Knihách wſſech Cyrkwi poſlupnoſt wyčijſti / protož předněgſſij a negſtarſſij y neyznamenitěgſſij Ržijmſkau Cyrkew od chwalitebných dwau Apoſſtolůw Petra a Pawla založenau a vſtanowenau: To které má od Apoſſtolůw naučenij / ohláſſenau odewſſech lidj wijru ſkrze ſtálý a wždycky trwagicý Ržád a poſlup-

poſlupnoſt Biſkupůw / až podnes wždycky pewné trwanij magijcý / wſſem toho vkazugeme / a ty wſſyckny giné tupijme a zamijtáme / kteřij yakýmkoli giným ſpůſobem / mimo vſtanowenj a nařijzenj Cyrkwe te ſwaté / budto ſwým zlým zaljbenijm / neb žádoſti márné chwály aneb ſkrz ſlepotu / a ſwé zlé a omylné zdánij / mimo wſſeliyakú náležitoſt / w hromadu ſe ſpolčugj a zmocňugj / neb do té Cyrkwe / pro giſtěgſſj a mocněgſſj předkowánj a Základ / potřebj ſe wſſem giným wěrným znáſſeti a ſrownáwati / to geſt těm wſſem / kteřij ſau po wſſem Swětě gednoſtegné Wijry / a wždy to podánj Apoſſtolſké zachowáwali. Proti Protiwnijkům pak této Cyrkwe Božij / takto dij Jeronym ſwatý pijſſýc ad Pomachium. Quiſquis aſſertor nouorum dogmatū quæſo te vt parcas Romanis auribus, parcas fidei, quę ab Apoſtolis voce laudata eſt, cur poſt quadringentos annos docere nos in terris quod ante neſciuimus, cur profers in medium, quod Petrus & Paulus ędere noluerunt vſq; ad hunc diem ſine iſta doctrina (quam Origeniſtæ producebant) mundus chriſtianus fuit. Hyeron: ad Pomach: Kdo gſý koliw toho nowowylehlého včenij obhágce a Náſledownjkem / proſým tebe ſſanůg Vſſý Ržijmſkých / ſſanůg Wijry te / kteráž geſt vſty Apoſſtolſkými ſchwálená / proč nás to° po čtyřech ſtech Létech to° naučiti chceſs: co ſme prwé neuměli ani otom kdy ſlýchali / proč to trancýſs mezy nás: čehož Petr ani Pawel ſwatý neoznamowali / ani nás toho newyučowali až do toho čaſu / kromě toho včenij / které Orygenyſtowé wylehli / bylo Křeſtianſtwij ſtálé a oprawdowé na Swětě. Nobis nihil placet, niſi quod Eccleſiaſticum eſt, & publice in Eccleſia dicere non timemus, idem ad Heluidium. Nám ſe (prý) nic giného nelijbij toliko co geſt z Cyrkewnj° včenj a vſtanowenj / čehož ſe zgewně w Koſtelijch Božijch mluwit neſſtijtime. K Teoffilowi pak pijſſýc takto dij: Sed tamen ſcio Teophile nobis nihil eſſe antiquius, quam Chriſti jura ſeruare, nec Patrum tranſire terminos, ſemperq; meminiſſe Romanam fidem, Apoſtolico ore laudatam, cuius ſe participem Alexandrina Eccleſia gloriatur idem ad Teophilum. Wijm (prý) dobře Teoffile že nic nemame ſtarožitněgſſýho yak přikázanij Kryſtowa zachowáwati a nepřeſtupowati Cylůw Otcůw naſſých / wždycky pama-

cky pamatowati na Rzijmſkau Wijru vſty Apoſſtolſkými ſchwálenau / kterežto Cýrkwe činj ſe aučaſtnicy Alexandryſká Cýrkew. K Ruffynowi také pijſſe těmito ſlowy / týž Jeronym ſwatý. Scito tu Ruffine Romanam fidem Apoſtolica voce laudatam, iſtius modi preſtigias (quales nectabant Origeniſte) non recipere, etiamſi Angelus aliter annunciet, quam ſemel prædicatum eſt Pauli authoritate munitam, non poſſe mutari. To také wěz ty Ruffyne / že Rzijmſká wijra schwálená geſt hlaſem Apoſſtolſkým / pročež takowé pomámenij (kterého náſyli Orygenyſtowé) žádnau mijrau neſluſſý přigijmat / byť pak y Anděl gináče mluwil / což gednú powědjno bylo / y mocý ſwatého Pawla zſtwrzeno a vpewněno geſt / to ſe nikoliw proměniti nemůže / tá Cýrkew S. yak Otcůw ſwatých ſwědectwij oznamugij. Romana Eccleſia ſancta mater eſt omnium Eccleſiarum Chriſti, quæ per gratiam omnipotentis Dei à tramite Apoſtolicæ traditionis nunquam erraſſe probatur, nec Hæreticorum nouitatibus deprauanda ſuccubuit, ſed vt in exordio, normam fidei chriſtianæ percepit ab authoribus ſuis Apoſtolorum Chriſti Principibus illibata fidetenus manet, ſecundum ipſius Domini Saluatoris diuinam policitationem, qui diſcipulorum Principi in ſuis fatus eſt Euangelijs, Petre inquiens, ecce ſatan expetiuit vos, vt cribraret ſicut triticum, ego autem rogaui pro te, vt non deficiat fides tua. Luc: 22. Marc: Papa. Geſt Matkau wſſech Koſtelůw Kryſtowých / kterážto z láſky a miloſti Boha wſſemohucýho od Ceſty a naučenij Apoſſtolſkého nikdá nezblaudila / aniž Kacyřſkými zloſtmi byla zwytězená a potlačená / ale wždycky ſpůſob wijry Kreſtianſké přigawſſe od ſwých půwodůw / Apoſſtolůw / Knijžat / Krále neywyſſſýho Kryſta Pána nepoſſkwrněná / až do toho čaſu zůſtáwá / podlé oných Božſkých ſlijbůw geho / kdy w Ewangelium v ſwatého Lukáſſe k Petrowi mluwiti račil. Sſymone ay Diábel žádal wás / aby třijbyl yako Pſſenicy / ale yáť ſem proſyl za tě aby neuſtáwala a nehynula wijra twá / za těmi ſlowy Pána ſwého mocně ſtogij a ſtáti bude Cýrkew ſwatá tomu wěř.

Hoſpodář. To bylo před Vmučenjm Kryſta Pána / wſſak ſe byl potom na něho rozhněwal / pro geho zapřenij / neſplnil co byl přiſlijbil Pánu.

Hoſt.

Hoſt. Nahradil to brzo zas / yak prawij Ambrož ſwatý otom těmito ſlowy. Fidelior factus eſt Petrus poſtquam fidem ſe perdidiſſe fleuit, atq; ideo maiorem gratiam reperit quam amiſit. Wěrněgſſým (prý) ſtal ſe geſt Petr / když přehořce plakal / že byl Pánu wijru změnil / wětſſý potom daleko Láſky v Pána doſſel nežli byl ſtratil. Wěř tomu gijſtě co Auguſtýn ſwatý mluwij. Qui per pœnitentiam paccata diluit, Angelicæ fœlicitatis conſors in æternum erit. Aug: de mira: ſac: ſcrip: Každý (prý) kterýž ſkrz pokánij zloſti ſwé z ſebe zmýwá želenijm a pláčem / Andělſkého ſſtěſtj Towaryſſem zůſtáwá: Y zdáliž po geho přeneychwalitebněgſſjm zmrtwých wſtánij láſky gemu zgewně neprokázowal / y zdáliž nemáš ſlow zgewných v Jana ſwatého w Kapitu: 21. Když ſe geho před wſſemi ginými tázal. Simon Ioannis amas me, plus his? etiam tu Domine ſcis, quia amo te, paſce Agnos meos, dicit ſecundo Simon Ioan: Amas me, etiam Domine, paſce Agnos meos, dicit tertio Petre amas me? contriſtatus eſt Petrus, quia dixit ei tertio, dixit ei, tu Domine ſcis omnia, tu ſcis quia amo te, dixit ei, paſce oues meas. Ioan: 22. Kdy ſtolowali tázal ſe ho / Sſymone Janůw / milugeſſli mne wjce nežli kdo? dij gemu / owſſem Pane ty wijš že tě milugij / řekl gemu: paſyž Berany mé: Dij gemu opět Sſymon Janůw / milugeſſli mne? řekl gemu / owſſem Pane ty wěz že yá tě milugij / dij gemu: paſyž Berany mé. Rzekl gemu po třetij Sſymone Janůw milugeſſli mne? y zarmautil ſe Petr že mu řekl po třetij miluges mne? řekl mu / Pane ty znáš wſſecky wěcy / ty wijš že tě milugij / řekl mu paſyž Owce mé. Ten tehdy má ſprawowati wſſecky Berany Kryſta Pána kdo na mijſtě toho Sſymona Janowého Syna kteréhož Pán Petrem gmenowal yak ſe oznámilo prwé. Kterýžby Beran w ge° poſluſſnoſti nebyl / nenj Kryſta Pánůw ale Lucyperůw / pod toho Petra tehdy poſluſſenſtwijm od Začátku až poſawád wſſeckni dobřj Berani y Owčičky ſe wochranu vtjkagj / a pod nápadnijky geho kteréž máš pořádně zepſané / neb po Petru z geho powolenjm byl Linus, po Linuſowi Clemens, po Clemenſowi Anacletus, po Anacletuſowi Euariſtus, po Euariſtowi Alexander, a tak ginij až po tento čas.

Hoſpo=

Hoſpodář. Milý Bože doſti v nás pěkně o Pánu
Bohu rozpráwěgij/Pijſničkámi vtěſſenými gméno geho S.
wychwalugij/ pročby v nás také Cýrkew ſwatá neměla bý-
ti? neb gſau yaſná ſlowa / kdežkoliw ſe dwa neb tři ſhro-
máždj we gménu mém/ yáť gſem mezy nimi.

Hoſt. Ba takť geſt giſté / ale toliko wěž mezy těmi
kteřij ſau pod poſluſſenſtwijm Petrowých nápadnijkůw
s tohoto Stáda Cýrkwe ſwaté / neb dij Auguſtým ſwatý
lib: 4. de Symbolo ad Cathechum: Quiſquis inuentus fuerit
ab Eccleſia, alienus erit à numero filiorum Dei. Kdožkoliw
nalezen bude odlučený od Cýrkwe ſwaté / bude také odlu-
čen od počtu Synůw Božijch / a nowých Apoſſtolůw ne-
potřebuge Cýrkew ſwatá/neb dj také Auguſtýn ſwatý con-
tra Petulianum in Epiſt: cap: 3. Si Chriſti Eccleſia Canoni-
carum ſcripturarum diuinis & certiſſimis teſtimonijs in omni-
bus gentibus deſignata eſt, quidquid attulerint Hæretici, &
vndecunq; recitauerint qui dicunt ecce Chriſtus hic, ecce illic,
audiamus veram vocem paſtoris noſtri, ſi oues eius ſumus,
dicentes nolite credere; ille quippe ſingulæ Eccleſiæ in multis
gentibus vbi iſta noſtra Eccleſia eſt, non inueniuntur. Hæc
autem noſtra Eccleſia, quæ vbiq; eſt, etiam vbi illæ Eccleſiæ
ſunt inuenitur, ergo in ſcripturis ſanctis Canonicis eam requi-
ramus. Geſtli (prý) Cýrkew Kryſta Pána Pijſmem S.
a giſtým ſwědectwjm mezy wſſemi Národy naznamenaná
a přigatá geſt / protož cožkoliw nám přineſau Kacýři od-
kudkoli kteřijž prawij: ay toť zde Kryſtus / a neb tamto /
my poſlauchegme Hlaſu Paſtýře naſſeho geſtliže gſme Ow-
čičkámi geho / genž nám prawij: Newěřte neb té poſtranné
Kaply mezy mnohými Národy kdež tá naſſe Cýrkew gt/ ne-
nachazý ſe / ta pak naſſe Katholická wſſudy gt y tam kdež oni
ſwé Koſtely magij / a protož my w Pijſmých ſwatých ſwé
Cýrkwe hledegme/ neb nám wſſudy oni zgewně oznameno.
A yak prawij Auguſtýn ſwatý pijſſýc na Zialm 30. Obſcu-
rius Prophetæ dixerunt de Chriſto, quam de Eccleſia, puto
propterea quia videbant in Spiritu contra Eccleſiam homi-
nes facturos eſſe particulas, & de Chriſto non tantam litem ha-
bituros, de Eccleſia magnas lites extituras, ideo illud vnde ma-
iores litet futurę erant planius prædictũ & apertius propheta-
tum

tum eſt, vt ad judicium illis valeat qui viderunt & foras fuge-
runt. Nerozumitedlně a tmawě poněkud předpowijdali
ſwatij Prorocy o Kryſtu Pánu / nežli o Cýrkwi ſwaté / a
to naděgij ſe proto / že gſau w Duchu widěli / že lidé proti
Cýrkwi čáſtky činit měli aneb hádky / A o Kryſtu Pánu
netaká neſwornoſt hrubá mezy nimi býti měla / o Cýrkwi
pak welmi hrubě ſe hadrowati a dyſſputowati gměli/ a pro-
tož obſſýrněgij a opatrněgij propowědijno a patrněgij pro-
rokowáno/ aby tjm bylo k Saudu kteřj widěli zgewně/ a z nj
wen wyběhli. A protož toliko o gedné Cýrkwi propo-
wědijno po wſſeckým Swětě.

Hoſpodář. Zlými a nemrawnými Žijwoty ſwý-
mi / waſſý Kněžij nás od waſſij Cýrkwe odháněgij / mnoho
zlotřijlých mezy nimi geſt.

Hoſt. Tak nám Řehoř ſwatý prawij 2. Mor:
cap: 12. Quia à bonis maliſq; hæc vita ducitur, nunc Eccle-
ſia ex vtrorumq; numero viſibiliter congregatur, ſed à Deo in-
uiſibiliter diſcernitur, atq; in exitu ſuo à reproborum ſocietate
ſeparatur, modo vero in ea eſſe nec boni ſine malis, nec mali
ſine bonis poſſunt, hoc enim tempore coniuncta vtraq; pars
ſibi neceſſario congruit, vt & mali mutentur per exempla bo-
norum, & boni purgentur per tentamenta malorum. Do-
břij (prý) y zlij na tomto Swětě gſau/ a z obogijch Cýrkew
ſwatá zhromážduge zgewně k ſobě lidij / kteréž Pán Bůh
newidomě ſaudij a to wſſe rozeznáwá / a protož na wychá-
zenij a koncy ſwém/ s takowého Towaryſſtwij ſe oddělugj/
nyni pak na tomto Swětě w Cýrkwi ani dobřj kromě zlých/
ani zlij bez dobrých být nemohau/ muſegij ſe srownáwat za
potřebu obě ſtrány/ aby ſe zlij z přjkladů dobrých proměňo-
wali / a dobřij pak aby ſe pokuſſenijm zlých očiſſtowali.
Dáwá tehda Naučenij a wýſtrahu dále / pijſſýc de fide &
operibus cap: 5. Cum per negligentiam Præpoſitorum ſiue
per aliquam excuſabilem neceſſitatem, ſiue per ocultas obre-
ptiones, inuenimus in Eccleſia malos, quos Eccleſiaſtica diſci-
plina corrigere aut coercere non poſſumus, tunc non aſcen-
dat in cor noſtrum impia & pernitioſa præſumptio, qua exi-
ſtimamus vos ab ijs eſſe ſeparandos, vt peccatis eorum non
coinquinemur, atq; ita poſt nos trahere conemur, veluti mun-

dos

dos ſanctosq; diſcipulos ab vnitatis compage, quaſi à malorũ conſortio ſegregatos, veniant in mentem illæ de ſcripturis ſimilitudines, & diuina oracula, & certiſſima exempla, quibus demonſtratum & prenunciatum eſt, malos in Eccleſia permixtos bonis, vſq; in conſummationem ſæculi, tempuſq; judicij futuros. **Kdykoliw pro lenoſt a nedbánliwoſt wrchnoſti a neb pro něyakú omluwnú potřebu/ aneb pro něyakú zloſt/ nalezámy zlé a nepřikladné lidij / kterých my naſſým Cýrkewnijm včenjm oprawiti ani zkrátiti nemůžeme/nechť proto newſtupuge w Srdce naſſe zloſt a vrputnoſt / abychom ſe rozuměli od nijch být rozlaučenij / y na tom ſe ſadili / abychom od nijch pro zhorſſenij gijch poſſkwrněnij nebyli/ ale ſe k tomu ſnážme/abychom ge po ſobě táhli yako ſwaté a čiſtotné k gednotě a ſwornoſti a k zlému oběhlé a oddělené/nechť nám padnau na myſl oná pýſma ſwatá předpowěděná a giſté příklady oznámené / že w Cýrkwi Páně zlij z dobrými zmijchanij až do ſkonánij Swěta / ba až do dne Saudného být magij. Neb dále dij:** Mali Chriſtiani ſic ſunt in corpore Chriſti quomodo humores mali quando euomuntur, ſic releuatur corpus, ſic & mali quando exeunt releuantur. **Zlij Křeſtiané Kněžij yak prawijs a giný Zloſtnijcy / tak gſau w Těle Kryſtowém/to geſt w Cýrkwi ſwaté/yak wlhkoſti zlé a gedowaté w těle lidſkém/které kdy z ſebe Człowěk wypoti a wyhodj/ hned tělu lechčegi bude/tak také y zlj kdy zloſti zbudau za poznanijm /** releuantur. **Poſlauchey Bratře ſkuſſených a ſwatých Mužůw Raddy/ neb prawij** Origenes **ſwatý.** Jlla ſola credenda eſt veritas,quę in nullo abEccleſiaſtica traditione diſcordat. **To toliko ſamé prawdě wěřit máme/ která w ničemž neodděluge ſe od naučenij Cýrkewnjho a podanij Apoſſtolſkého.**

Hoſpodář. **Kdožto může giſtotně wěděti yak Apoſſtolowé podali a wynaučili / když mnoho Papežowé po nijch přidali?**

Hoſt. **Ireneus ſwatý Mučedlnijk takto dij:** Quid enim etſi quę de aliqua modica queſtione diſceptatio eſſet,nõne oportet in antiquiſſimas recurrere Eccleſias,in quibus Apoſtoli cõuerſati ſunt,& ab eis depreſenti queſtione ſumere quod rectũ & rei liquidum eſt. Quid autem ſi neq; Apoſtoli quidem

ſcripturas relinquiſſent nobis, nonne oportebat ordinem ſequi traditionis, quam tradiderunt his quibus commitebant Eccleſias, Ireneus. lib: 3. cap: 4. **Což (prý) geſtližby yaká roztržitoſt a hadrunk o yakaužkoliw wěc byla / y zdáliž ſe nemůžem vtecy k ſtarým Cýrkewnijm pořádkům / w kterýchž Apoſſtolé Páně obcowali / a wtom od nijch bráti rozſaudek co neyužitečněgſſij: A kdyby nám pak byli y Apoſſtolé žádného pýſma nenecháli / y zdáliž pořádku náſledowati nenáležij / kterýž nařijdili a vſtanowili těm / kterýmž byla poručená a zwěřena od njch Cýrkew S. a protož ne wýmyſlům Heretyckým / ale yak Orygenes wynaučuge řka:** Nullis ſcripturis ita credendũ ſicut canonicis, hoc eſt Biblicis: Origenes in Matth: cap: 24. **Žiádnému pýſmu ginému wijry nedáwat / toliko Pijſmům ſtaré° a Nowého Zákona. Otomť odemně máš doſti propowěděno. Neb Jan ſwatý tau Cýrkew doſti yaſně oznamuge** in Apocalipſi cap: 21. Et ego Joannes vidi ſanctam Ciuitatem Hyeruſalem, nouam deſcendentem de cœlo, à Deo paratam ſicut ſponſam ornatam viro ſuo, & audiui vocem magnam de Throno dicentem: Ecce Tabernaculum Dei cum hominibus, & habitabit cum eis. **Ay yá Jan widěl ſem měſto ſwaté Jeruzalem nowé/zſtupugijce z Nebe od Boha připrawené yako Newěſtu okráſſlenau Mužy ſwému/ a ſlyſſel ſem Hlas weliký z Trůnu řkaucý: Ay Stánek Božij z lidmi a přebýwati bude s nimi / to máš zgewně vkázanij Cýrkwe ſwaté.**

Hoſpodář. **Cžinij zde zmijnku Ireneus o mnohých Cýrkwjch neb Koſteljch/ kdož wj waſſjli to geſt/ o kteréž mluwil Jan ſwatý.**

Hoſt. **Snadno ſe každý wtjpit může z oných ſlow které Jan ſwatý napſal w 17. Kapitule / a gſau wlaſtnijmi vſtý Páně propowěděné takto:** Pater ſancte ſerua eos in nomine tuo, quos dediſti mihi, vt ſint vnum ſicut & nos, cum eſſem cum eis ego ſeruabam illos in nomine tuo &c. **Otče ſwatý zachoweg ge we gménu twém / které ſy mi dal / aťby gedno byli yakož y my/ dokud ſem s nimi byl / yak ſem ge zachowal we gménu twém / které ſy mi dal. Zadoſti včinil ſlowu ſwému ſwatému yak připowěděti ráčil v toho S.**

Janaw Kap: 14. Et ego rogabo Patrem & alium Paracletum dabit vobis, vt maneat vobiscum in æternum, Spiritum veritatis quem mundus non potest accipere, quia non videt eum nec scit eum, vos autem cognoscetis eum, quia apud vos manebit & in vobis erit, non relinquam vos Orphanos. **A yá prosyti budu Otce mého / a giného Vtěssytele dá wám / aby s wámi zůstal na Wěky / Ducha prawdy / gehož Swět nemůž přigijti / neb newidi ho / aniž ho zná / ale wy ho poznáte / neb v wás zůstáwá / a bude w wás / nezůstawjmť wás Syrotkámi. Z těch slow můžess rozsauditi a poznati / že tá gest Cýrkew Božij / a ne giná / gegijžto Krystus Pán hlawau gest / a gest w sprawowanij Ducha swatého / kteréhož gij na Wěky za Správce podati ráčil / podlé onych slow v Jana swatého w Kapitole 16.** Adhuc habeo multa vobis dicere, sed non potestis portare modo, cum autem venerit Spiritus veritatis, ipse vos docebit omnem veritatem, non enim loquetur à semetipso, sed quodcunq; audierit loquetur, & quę ventura sunt anunciabit vobis. **Gesstě (prý) mnohé wěcy mám wám prawiti / ale nyni nemůžete snésti / wssak když přigde ten Duch prawdy / naučijt wás každé prawdě / neb nebude mluwiti sám od sebe / ale cožkoliw vslyssij mluwiti bude / a které wěcy přigijti magij zwěstugeť wám. Při teg tehdy zůstáwá Duch swatý / ne při těch neswornych / Bůh Prawda gest / a Duch swatý gednostegně od něº wynaučuge wsseckný. A protož dij Hylarius swatý / pijssýc** de Trinitate lib: 6. Hæc fides scilicet Petri, Ecclesiæ est fundamentũ, per hanc fidem infirme aduersus eam sunt porte Inferorum. **Ta wijra Petrowa gest Gruntem Cýrkwe Božij / skrz tau mdlé gsau wssecky Brány Pekelné / to gest Kaply Heretycké.** Eusebius **swatý pijssýc k Markowi Papeži Létha po Narozenij Krysta Pána 310. těmito slowy dij:** Ecclesiam Romanam màtrem esse, & caput omnium Ecclesiarum, fatentur Pontifices Egyptiorum, sancta Romana Ecclesia semper immaculata permansit, & Domino præuidente & Beato Petro Apostolo opem ferente in futuro manebit, & sine vlla Hæreticorum insultatione firma & immobilis omni tempore persistet. **Cýrkew swatá Rzijmská wždycky neposskwrněná zůstáwá z Lásky a opatrowánij Božijho za pomocy**

mocy Petra swatého budaucně až do skonánij Swěta zůstane. Atanasius **také pijssýc** ad Liberium Papam **mluwij.** Vniuersalis Ecclesia vobis in Christo est comissa, vt pro omnibus laboretis & cunctis opem ferre non negligatis. **Wsseobecná Cýrkew gť wám w Krystu Pánu poraučená a swěřená / abysste za wssyckni pracowali / a wssem pomocy dáwat neobmesskáwali. Prokazuge se také památka / yak** Eusebius **pijsse k Biskupům Egiptským,** obedientia, **Cýrkwe swaté Rzijmské yak tento List oznamuge gijch** ad Fœlicem Papam **psaný.** Ideo Pater beatissime, quia semper antecessores nostri & nos & vestra Apostolica sancta sede auxiliũ hausimus, & nostri vos curã habere agnouimus, præfatam Apostolicam & summam expetimus, juxta canonum decreta sedem, vt inde auxilium capiamus, vnde predecessores nostri ordinationes & dogmata atq; subleuationes cæperunt, ad eam quoque quasi ad matrem recurrimus, vt eius vberibus nutriamur, quoniam non potest mater obliuisci infantem suum, sic & vos nolite obliuisci, nos vobis commissos, quoniam non leuibus nos inimici nostri implicauerunt, & quotidie facere moliuntur, afflictionibus, & apprehendere, aut ferro nos constringi minantur, nisi eorum consentiamus erroribus, quod nequaquam vobis inconsultis agere præsumimus, canonibus quippe jubentibus, absq; Romano nos de maioribus causis, nihil debere decernere Pontifice. **Proto (prý) Otče neyswětěgssý poněwádž wždycky starssij nassy y my také od wasse Aposstolské swaté stolice / měli sme pomoc y vtočisstě / že o nás péči a starost gmijti máte / oto žádáme wedlé Kanonůw zřijzenij / abychom od nij pomoc mijti mohli / odkud Předkowé nassy pořádek y přikázanij y naučenij wsseliyaké přigijmali / neb nas welmi Nepřátelé nassy saužugij a trápij / a každodenně nám hrozý hroznými mukámi popadnauti a gijmati / gestliže gijch blaudům nepowolijme / čehož my žádným spůsobem bez wassij Raddy včiniti nesmijme / poněwádž to Kanony w sobě obsahugij a toho zbraňugij / abychom my kromě Rzjmského Biskupa o welikých a důležitých wěcech nic před sebe nebrali ani vznáwali. Bychť měl wssecko swědectwij o wzáctnosti té Cýrkwe swaté sebrati a vkázati / dlauho bychom o tom mluwiti museli. Na tom přestaň na ten čas / a měg se dobře.**

Hoſpodáře s Hoſtem / o

tom koho Heretykem gmenuge Cýrkew ſwatá / pod Erbem a Tytulem ſtarodáwnjho Rodu na Slézſku / y rozrozeného Panůw Rezwycůw z Kenděrzỹna / a na rozlỹčných Statcých.

Zde máſs Rytỹřſká Nebeſká znamená /
Genž sných památka wěčná zůſtawená.
Slawným Rezwicům Měſýc / y z Hwězdámi /
A Rytỹřſkými ozdoben Traubámi.
Zlaſný Hlas Bratře zdáwna odnỹch býwal /
Gehož bezpečně a ſtále wzỹwal.
Jan z Kenděrzỹna Muž welké wzáctnoſti /
Saudỹm gſauc / bránil tých Kragin wolnoſti.

K Vrozenému a Statečnému Panu Gjřjmu Rezwicowi z Kenděřijna a na

Petrowicých Saudcy Zemſkému Knỹžetſtwỹ Oppolſkého a Ratibořſkého / a k giným Panům Bratrům / a Strýců také gegỹch / Panu Wácſlawowi Rezwicowi z Kenděřỹna a na Kenděřỹně / ſlužbu ſwau wzkazuge.

O Starožytnoſti wzáctného Rodu W. M. w tom Sſtambuchu mezy ginými Pany Saudcy / též mi podlé pořádku přiſſlo zmỹnku včinit / čáſtku toho Rozmlauwánỹ Hoſpodáře z Hoſtem / pod Tytulem a Erbem W. M. podati / yakožto wzáctných a zdáwných předkůw / Králům a Knỹžatům zaſlaužených potomkům / kterým až poſawád pro gỹch znamenitá wěrná a vpřỹmná zaſlauženỹ / o kterých ſe paměti nacházegỹ / že neywyžſſými Radámi pod gỹch Boky zaſedáwali / w Raddě y w Auřadých Zemſkých / Heytmany Zemſkými y Hradůw prwnỹch w tomto Knỹžetſtwỹ býwali / o čem ſe na giném mỹſtu obſſýrněgỹ oznámỹ: Za naſſỹ paměti ne w podlegſſỹ wzáctnoſti potomkowé gỹch / Otcowé y Strycowé W. M. Cýſařůw nepřemožených / Domu S. ArcyKnỹžat Rakauſkých a obwzláſſtě onen netoliko maudrý hlawy ale pro wſſe ſpráwy památky hodný / dobré paměti Vrozený a ſtatečný Rytỹř / Pan Jan Rezwic negn ilegſſá Pan Otec W. M. Saudỹ Zemſký Knỹžetſtwỹ toho obogỹho / kterého ſacroſancta vota & decreta muſegỹ býti mezy Slezáky čaſy wěčnými / byl to Pater Patriæ & defenſor libertatis, za což má oto náhradu že W. M. poſteritas geho Synowé neyſtarſſỹ k týmž mỹſtům docházeti ráčỹte / ſtarſſy Pan Bartholoměg w Saudu Oppawſkého krage / a Knỹžetſtwỹ Muž magni ingenij Oſobu W. M. takže w Oppolſkém a Ratibořſtém / w tegž wzáctnoſti widỹm / které také dotes animi ſſyroce na tento čas wſpomenut nemohu / krátkoſti ſſolkugỹc / každý ſe dočỹtat může / že y Monarcha tak možnỹ y maudrý / y krage také wzneſſené k takowé ſpráwě a ſlužbě wſſech pořádkůw k naprawowánỹ wolili Oſobu W. M. Cožbych měl ſſyroce ſpomỹnat Ženſký Národ w Rodu W. M. dlauhá by giſtě býti Hyſtorya muſela / doſt na tento čas mỹti ráčte / že wlaſtnỹ Tetku W. M. připomenu Vrozenau a wzáctnau Matronu Panỹ Annu Rezwicowau z Kenděřỹna / kteráž w ſtarodawný a wzneſſený Rod daná byla / Panůw Sſelihůw / a ſplodila y nadto wychowánỹ ſlawné dala Synu ſwému Panu Wácſlawowi / který nyněgſſých čaſůw naſſých geſt yako Fakula neygaſněgſſỹ w tyto ſkormaucené čaſy / gſauc Kancléřem Knỹžetſtwỹ Oppolſkého a Ratibořſkého / a Cýſaře G. M. Raddau. Nemohu na tento čas ſſyroce o wzáctnoſti Předkůw W. M. mluwiti / kterỹ býwali milownỹcy Wláſtỹ milé / Plácu ſſyrſſỹho k tomu potřebỹ / zde toliko W. M. vkazugỹ / o co Sědowé W. M. Krwe ſwé litowat a rozlỹwat

nezeleli / by toliko Dům Božij a ſlužba geho ſwatá w Sláwě dáwneg zůſtáwala / kterau Předkowé gijch od ſedmi ſeth leth přigali / nechtěli toho Tytule Waſſijm Miloſtem Potomkům ſwým Pánu Bohu mrzutýho Heretyckého zůſtawiti/mnoho o tom Kronyky Slézſké za Krále Mathyáſſe/ y po Mathyáſſy dlauho rozpráwěgij. A protož W. M. vkazugij s této rozpráwky Hoſpodáře s Hoſtem / kdo Heretykem ſe gmenuge / W. M. yako Páni maudřij poznati ráčte / kdo wijry hodněgſſý / geſtliž ſtařij dáwnij Doktorowé ſwatij Pánu Bohu welmi milij: Geſtliž ti nowij Včitelowé omylnij / kteřij z podwodu Czertowſkého na Cýrkew Boha w Trogijcy gednoho oprawdowau z pýchy a z vrputnoſti ſſturmugij / kteřijž nepřemohau/ yak to W. M. z toho krátkého Rozmlauwánj zrozumijte/oney podlé wzáctných Předkůw ſwých za Ochrance býti ráčjte / z čeho ona připowěd podlé Zialmu 131. w Werſſy 12. Wám od Pána Boha k potěſſenij a rozmnoženij potomkůw W. M. půgde / a odemne Dárek malý z láſky přigawſſy non donum ſed animum W. M: ſobě powažugjc/ Pany a Přátely láſkawými býti ráčte. Datum w Brně Létha 1608.

Waſſij Miloſti

w ſlužbách wolný

Bartholoměg Paprocký

Rozmlauwánij Hoſpodáře s Hoſtem o Pořádku Cýrkwe ſwaté.

Hoſpodář. Já ſe s tebau zde hádám ſám newijm proč / neb ſem ya Ewangelik a ty na Heretyky křičjš: powěz mi koho wy Heretykem gmenugete: neb ſe my Katholyky gmenugeme.

Hoſt. Ambrož ſwatý w gednom Kázanij ſwém prawij tak. Hæreſis græce dicitur ab electione, eo, quod eam ſibi quiſq; eligit diſciplinam quam putat eſſe meliorem. Ambroſius in quodam ſermone. Kacýřſtwij a odtrženij od Cýrkwe ſwate wſſeobecné / gmenuge ſe z Rzeckého Jazyku od wolenij/ proto že ſobě každý wywoluge Blaud a naučenij gaké ſe gemu líbj/ſwého ne tak gak Pan Bůh ſkrz Ducha ſwatého nařijditi ráčil / ale yak won znadechnutij Pychy a vrputnoſti ſwé/a Anděla ſwého w hlawě ſwé ſobě wymyſlj a protož takowý Mijſtr/ Qui eſt magiſter erroris non tantum Hæreticus, ſed etiam Hæreſiarcha dicendus eſt.

Hoſpodář. Protožby neměl treſtán býti / když on takowé naučenij ſobě wolij / které rozumij být neglepſſij / a k Chwále Božij neyvžytečněgſſij/ neb my ſe ſamého Ewangelium držijme.

Hoſt. Dobře powěděl Origenes ſwatý. Clauſum habeat os peccator, quia qui ſeipſum non docuit, alium docere non poteſt. Homil: 38. ſuper leuit: Nechť (prý) má zewřenau Hubu takowý hřijſſný / který ſe ſám nenaučil/ a giného včiť nech zanechá. Ať připomenu ſlowa které napſal Beda Doktor Pijſma ſwatého takto. Fruſtra ſibi officium doctoris vſurpat, qui diſcretionem Catholicæ fidei ignorat, neq; ſanctuarium Domino, ſed ruinam ſibi ædificant, qui docere alios regulam, quam ipſi non didicere conantur. Beda de templo Salomonis. Nadarmo (prý) Auřad Doktorſký ſobě přiwlaſtňuge takowý / který ſwaté wſſeobecné wijry nevmij / neb takowý ne Swatyni Pánu Bohu ſtawij / ale ſobě Pád a zahynutij wěčné hotuge / který giné wyučowat chce Regule které ſe ſám nenaučil / hřijch proti Duchu ſwatému zgewně páſſe / kdo ſe na takowé naučenij podlé hlawy ſwé podáwá. A protož Auguſtýn ſwatý důwodně

 vkazuge

vkazuge poznat potom Heretyka každého těmito ſlowy.
Hereticus eſt, qui pro alicuius temporalis commodi, & maxi-
me gloriæ vanæ, principatuſq; ſui gratia, falſas ac nouas opi-
niones ignit, vel ſequitur. Hæreticus eſt, qui conceptam no-
ui erroris perfidiam pertinaciter defendit. Hæreticus eſt, qui
non credit quæ ſancta Catholica credit Eccleſia. To (prý)
geſt Heretyk a odřezanec od Cýrkwe ſwaté / kdo pro něya-
ký čaſný aužitek / zwláſſt neywijce ſtaragijc ſe o chwalu már-
nau čaſnau a nad giné předku a pochwaly doſaženj a obdr-
ženij y wywýſſenj nowý pořádek wijry ſtanowij a rozſýwá /
toho ſe držij y toho náſleduge / w Cýrkwi ſwaté Ducha
Swatého naučenijm pohrdagijc. To také Heretyk / kdo
w nowě začatého blauda / zwrputile a pyſſně bránj. To ta-
ké geſt Heretyk a odřezanec / kterýž tomu newěřij toho ſe
přidržowati / a tomu wěřiti nechce / co Cýrkew ſwatá Ka-
tholická neb wſſeobecná wěřij a wěřiti wyučuge / tak Au-
guſtýn ſwatý Heretyka opowijdá / a ku takowému každému
dij wýſtrahu dáwage. Nimis peruerſe ſeipſum amat, qui
& alios vult errare, vt error ſuus lateat, quanto melius eſt & vti-
lius, vbi ipſe errauit alij non errent, quorum admoniti errore
careant. Auguſtinus ad Marcel: virginem. Přijliſs (prý)
wſſetečně a zloſtliwě takowý každý na ſebe láſkaw / který o
tom pečuge / aby ginij ſpolu s nijm blaudili / kdy ſám zblaudj /
a tjm aby ſe blaud geho pokrýwal. O yakby mnohém lépegi
a vžitečněgi gemu bylo / aby w tom wěcem on poklauzl a po-
blaudil / ginij neblaudili / geho blaudem gſauc napomenutj /
geho ſe wyſtřijhali.

Hoſpodář. Játť newjm w čemby oni blauditi měli /
wſſak oni proti wýmyſlům lidſkým toliko mluwij / a ſlowa
Páně oprawdowého z Ewangelium ſwětle wyučugij / a
Prawdy Božij bránij.

Hoſt. Rzehoř ſwatý na takowé bráněnij prawdy
Božij / takto mluwij. Omnes hæretici dum Deum defende-
re nituntur, offendunt. Qui dum ficte conſulunt ſanctorum
mentem fortiter affligunt, nec tamen per cuncta quæ loqvun-
tur à veritatis cognitione deſipiunt, ſed plerumq; & ſtultis pru-
dentiam, & fictis vera permiſcent, vt dum ex veritate aliquid
prorogant, facile ad falſitatem trahant. lib: 11. Moral:
Wſſychni

Wſſychni (prý) odřezancy / když w čem Pána Boha záſtá-
wěti chtěgij / a geho Ewangelium zle rozuměgijc / po ſwé
hlawě ſlowa geho wykládagijc a bránijc / ſpijſs geho roz-
hněwagij nežli ſobě láſkawým včinij / neb to nač ſe oni zchy-
třale ſmlauwagij a radij / zmužile ſmyſlům ſwatých vblijžu-
gij a gijch vtijſkagij / neb wſſecko to což mluwij welmi ſe
w poznanij prawdy omýlugij / z bláznowſtwij ſwýmj opa-
trnoſt / a z blaudy prawdu chtěgij pomijchat / a to co chtěgj
s prawdy wytrhnauti / wſſecko k ſwé ffalſſy natáhnauti
chtěgij. A protož wýſtrahu dáwá Jeronym ſwatý pijſſijc
takto. Super Epiſtolam ad Galatas, inimica ſunt Deo om-
nia dogmata falſitatis, & omnes hæreſes. Nepřijtelkyně
Božſká geſt wſſeliká ffaleſſná naučenij / a wſſeckné Herezes
a protiwenſtwij Cyrkwe ſwaté. Bernard ſwatý také o
nijch prawij. Hæretici nec rationibus conuincuntur, quia
non intelligunt, nec auctoritatibus coriguntur, quia non reci-
piunt, nec perſvaſionibus flectuntur, quia ſubuerſi ſunt, mori
magis eligunt quam peruerti, horum finis interitus, horum
nouiſſima, æternum incendium manet. Heretycy ani ſe ro-
zumem nawéſti dagj / aniž rozuměgij / ani wzáctnoſti pjſma
oprawenij býti chtěgij / proto že pijſem nepřigijmagij / ani
ſe dobrau a zdrawau raddau wywéſti z blaudu nedadij /
proto že přewrácenij gſau / wolegij raděgij pomřijti než ſe
odwrátiti / a protož gegijch konec wěčné zatracenij / a ge-
gijch odplata a náhrada wěčný Oheň.

Hoſpodář. Y takž nás odſuzugete na wěčné za-
tracenij ?

Hoſt. Saudu zde žádného nenj / wýſtráha ſe ozna-
muge Mužůw ſwatých Cýrkwe ſwaté Slupůw / kdo na to
bedliw nebude / na ſwůg to wrub činij / a ſtane mu ſe podlé
ſlow Apoſſtola Páně / což k Effezſkým dij: Unuſquiſque
quod fecerit bonum, hoc recipiet à Domino, ſiue ſervus ſiue
liber, Každý (prý) což kdykoliw dobrého včinij / také mů-
žeſs rozuměti y zlého / za to náhradu wezme od Pána Nebe
y Země / budeli ſluha neb wolný / a protož přátelſká roz-
prawka mezy námi w takowých wěcech vpřijmná a wěrná
býti má. Včitelůw takowých Bratře neposlaucheg / pra w-
da Božij ſwětlá geſt / a protož Ambrož ſwatý wýſtrahu dá-
Nnn iij wárka:

wá řka: Nolo te imitatorem eſſe noctuæ, quæ licet per noctem vigilet, per diem tamen pigra vel ceca eſt, quæ grandibus oculis tenebrarum caligines eligit, ſplendorem lucis horeſcit, mirum enim inmodum illuminatur obſcuritate, ſed ipſa luce cecatur: hoc animal Hæreticorum figura eſt. Ambroſ: in ſermone. **Nechcy tě gmijti náſledownijkem Sowy / která ač koliw přes Noc bdij a cýtij pijlně / ale wedne leniwá a ſlepá geſt / a protož ſwým Očijm hrubým temnoſti wyhledáwá / ſwětloſti a paprſſkůw yaſných ſe oſtřijhá a welmi ſe gijch oſtýchá / neb gij ſwětloſt ſſkodij / temnoſtij ſe oſwěcuge / yaſnoſtij ſe oſlepuge / a toho Ptáka proto Předykantům Heretyckým připodobňuge / neb ſe také na gewo vkázati neſměgi / toliko pokautně / těm které oſſkrábali a zawedli / rozumky ſwé obgewugij / blaud wychwalugij / prawdu hanij / které Pán Bůh na ſwau Cýrkew dopuſtiti ráčil / pro wywolených ſwých doznánij ſtáloſti / yak Auguſtýn ſwatý pijſſýc** de diuina prouidentia **takto mluwij.** Ideo diuina prouidentia multos diuerſorum errorum Hæreticos eſſe permiſit: vt cum interrogant nos ea quæ neſcimus, ſic diſcutiamus pigritiam & diuinas ſcripturas addiſcamus vnde Apoſtolus ait: vt probati manifeſti fiant &c. **Proto (prý) opatrnoſt Božij mnoho Heretykůw z rozlijčnými blaudy dopuſtil / aby kdy nás ſe ptagij oto čehož mi newijme / vměliby gſme tak roztřaſtij neyapnoſt a wahawoſt gijch / gſauc w pijſmě ſwatém zběhlij a wynaučenij / yakby ſe oni ſtyděli / a Pán aby znal po nás bedliwoſt / yak Apoſſtol dij: Aby byli zgewnými doſwěčenij Služebnijcy Páně. Pijſſýc také** de Ciuitate Dei **týž Auguſtýn ſwatý takto řka:** Multa quidem ad fidem Catholicam pertinentia, dum Hæreticorum inquietudine exagitantur, vt aduerſus eos defendi poſſint, & conſiderantur intelligentius & intelligantur clarius, & inſtantius prædicantur, nam ab aduerſario mota eſt quæſtio, diſcendi exiſtit occaſio. **Mnoho wěcy náležitých k wijře ſwaté Katholické neb wſſeobecné / kdy od Heretykůw býwagij nepokogné pobuzené / abyſme ſe gijm obrániti mohli / a ſſetrně ge rozeznáwali / ſrozumijwali ſwětlegij / a pijlněgij ge oznamowali / neb od protiwnijka otázka začatá / dáwá pijčinu k wyčjtanj pilneho mluwenij o prawdě Božij / ne na pyſſném wychwalowanij a tla-**

chanij

chanij / yak o Tulioſowi mluwij také Auguſtýn ſwatý řka: Non enim placet ſententia Tulij, maximi authoris Romani eloquij, qui nullum verbum quod reuocare vellet emiſit. Quæ quidem laus, quamuis preclariſſima videatur, tamen creditur de nimium fatuo, quam de ſapiente perfecto, ſed ſi in bonam partem accipiatur, vt quempiam talem fuiſſe credamus, qui cum ſapienter omnia loqueretur, nullum nunquam verbū quod reuocare velit emiſit. Hoc potius de hominibus DEI quia à Spiritu ſancto locuti ſunt, quam de illo quem hic Cicero laudat ſaluberima pietate credendum eſt, ab hac ergo excellentia, tam longe ſunt, vt ſi nullum verbum quod reuocare vellet emiſit, non mihi igitur Tulliana illa blanditur, ſed angit me plane illa oratiana ſentētia, neſcit vox emiſſa reuerti. Augu: ad Marcell: **Nelijbij mi ſe zdánij Tuliuſa onoho ſlawného Weymluwce Řijmſkého / který prawij / že žádneho ſlowa nikdá neřekl / kteréhožby potom želeti měl / kteréhož wychwalowánij ačkoliw ſe něco býti zdá / y v mnohých w nemalé wzáctnoſti geſt / wſſak w prawdě tak mi ſe zdá / že welmi hlaupé a nemaudré gſt / a zwláſſt kdyby ſe na dobrau ſtranu wýkladati mělo / kdybychom wěřili / že byl takowý Člowěk / kterýž wždycky maudře a podſtatně mluwil / tak že nikdá ſlowa žádneho propowěděného nelitowal a nepykal. Toby ſe raděgi o těch mluwilo Lidech Božijch Duchem ſwatým naplněných a oſwěcených / a kteřij od tehož Ducha ſwatého mluwili / anižli o tom Pohanu / který ſe tak dalece wychwalowal / kterého hlupému wijc než maudrému přirownáwati ſe hodij / neb mne zſuzuge onono propowěděnij Oratiuſowo / genž řijkal: Neumět (prý) ſlowo gednauc wypuſſtěné ſpátkem ſe nawrátiti. Takowé wychwály o ſobě rozumějí ti odlučeni od Pána Boha Predykanti / na které křiči Auguſtýn ſwatý řka:** O quam deſtendandus eſt error hominum, qui clarorum virorum quædam non recte facta laudabiliter ſe imitari putant, à quorum virtutibus alieni ſunt, Idem Auguſt: de vnico Baptiſmo: **O yak ſe (prý) zewſſy bedliwoſti máme ſſetřiti bludůw w nowě zroſtlých takowých lidij / kteřij wzneſſených ſkutkůw Mužůw ſlawných neprawě dowedených / zdagi ſe ſobě welmi dobře náſledowati / a toho neznagi / že od gegich ctnoſti daleko gſau ſe odcheylili / k tako-**

wým

wým Bernard swatý mluwij : Time sagitam, leuiter volat, leuiter penetrat, sed dico tibi, non leue infligit vulnus, cito interficit. Nimirum sagita hæc vana gloria. Bůg se Střely / ať lehučko letij / lehučko proběhne / ależ prawijm / žeť ne lehko zada ránu / brzo zabige a zamorduge / wzlásst pak ta Střela prázdná chwála. Neylépe se Bratře držet Cesty prawé vtřené od mnohá Set Let / zůstáwat w Cýrkwi při Krystu Pánu / netaulat se po Kaplách Czertowých / nesskodij zstupit z cesty / ale toliko nohami ne dobrými Mrawy / Nak Augustýn Swatý dij : Nonnullis profugit aliquando errare, sed in via pedum, non via morum. Dále také dij : Aduersaria est confidentia, quæ periculis vitam suam pro certo commendat : & lubrica spes est, quæ inter fomenta peccati, saluari se sperat, incerta victoria inhostilia arma pugnare, & in possibilis est liberatio flammis circumdari & non ardere. Protiwné (prý) to gest dauffánj a wssetečné / kterěž žiwot swůg w nebezpečenstwij zagisté vwozuge / a welmi nebezpečná gest takowá náděge / kteráž w množstwij hřijchůw a neprawostij / kromě pokánij očekáwá / negisté gest takowé wijtězstwij / gsauc mezy Nepřátely oblijčený a mocy sylau Bog snima wésti / také nemožné a nepodobné wyswobozenj z Ohně kdy co gwaltowně oblličij / aby wněm zhořet nemělo / tak také podati se w moc blaudnijku zawedenému geho klamliwým slijbům dáti se swést z Cesty spasytedlné dáwné staré vtřené. Nenadarmo Jeremiáss od Pána na nás w Rozdijlu ssestém křičí : Hæc dicit Dominus, state super vias, & videte, & interrogate, quæ sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis refrigerium animabus vestris. Tak mluwij Pán / Stogte na cestách / a hleďte / y ptagte / která cesta dobrá / tauž (prý) gděte / a nagdete ochladu Dussem wassým. Mudřec křijčí w Přijslowijch w Kap : 22. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt Patres tui, Nepřestupůg Hranic a Meze staré / kterau včinili Otcowé twogi / Prapraprađědowé twogi. Ecclesiastes také napomijná řka : Non te prætereat narratio seniorum, ipsi enim dedicerunt à Patribus suis, quoniam ab ipsis disces intellectum, & in tempore necessitatis dabis responsum. Nezpusstěg se naučenij Starssých twých / doptáweg se ho / neb se oni také naučili od Otcůw swých / nebo

nebo wijm se od nich naučijss zrozuměnij / a času potřebného dáss odpowěd. Tak Bratře / tak Sapientiam omnium antiquarum exquiret sapiens, & propheticis vacabit. Wsseliyaké maudrosti Starssých swogich / doptáwat se bude Muž maudrý / a zanechá klamliwých Prorokůw a Bludnijkůw / ffalessných weymyslůw nowých / Podle Apossstola Páně napomenuti / genž dij : Rogo autem vos fratres, vt obseruetis eos, qui per dissensiones, & per offendicula præter doctrinam, quam didicistis faciunt, & declinate ab illis. Prosým wás (prý) Bratřij / abysste se wystřijhali těch / kteřij skrze neswornost a zhorssenj / nadto naučenij / yak gste se wy naučili / dělagi a začjnagi / ostřjhegte se a odcheylte se od nich. Také k Tymoteowi w prwnijm / w Kapit : 6. pijssýc dij : O Tymothee depositum custodi, deuitans profanas vocum nouitates, & oppositiones falsi nominis scientiæ, quam quidem promittentes circa fidem exciderunt. O Tymothee / střež Pokladu toho drahého / to gest naučenij Swatého / ostřijhagijce se nesslechetných nowých hlasůw nowého naučenij / otázek ffalessného gména a Tytule zlého a zrádného naučenij / kterého někteřij připowidagic za dobré a oprawdowé wyučijwagi / a tij daleko od naučenij nassého y od wijry odpadli. W druhým pak Listu w Kapit : 4. k témuž Tymotheowi dij : Erit enim tempus cum sanam Doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria, coaceruabunt sibi Magistros, procuentes auribus, & à veritate quidem auditum auertent, ad fabulas autem conuertentur. Bude (prý) čas takowý / kdy zdrawého naučenj zachowáwat nebudau / ale na swau wůli shromáždiw sobě Mistry / přerażegic Vssy / a od prawdy ge odwrácugic k swým ffalessným a zrádným Fabulam / neb zmeysslenym Rozpráwkám obrácegic. Jan také w druhé Kanonice dij : Quoniam multi seductores exigerunt in mundum, qui non confitentur Iesum Christum venisse in carne, hic est Seductor & Antichristus. Nebo wijm mnozý Zwodnijcy wyssli na Swět / kteřij newyznáwagi Pána Gežijsse Krysta přigitij na Swět w těle / a takowý každý gest Zwodnijk a zgewný Antykryst. A protož dij 1. Jan S. w 2. Kapi : Vos quod audistis ab inicio in vobis permaneat, si in vobis permanserit quod audistis inicio, & vos in Filio & Patre permanebitis. Wy (prý)

co gste

co gſte od začátku / totiž od nás znaučenij naſſeho ſlyſſeli / zachowagte / a geſtliže to trwati bude / co gſte ſlyſſeli od nás / od počátku wjry Kryſta Pána / y wy také budete w Synu y w Otcy přebýwáwat. A protož ſe wyſtřijheg Bludůw a ffalſſe Predykantůw zradliwých. Což y Gidáſs Tadeus w Kanonice ſwé napomijná / řka: Vos autem verborum Chriſti memores eſtote, quod prædicta ſunt ab Apoſtolis Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui dicebant vobis, quoniam in nouiſſimo tempore venient illuſores ſecundum deſideria ſua ambulantes, in impietatibus, hi ſunt qui ſegregant ſemetipſos, animales, Spiritum non habentes. Wy tehdy na ſlowa Kryſta Pána pamatugice / kteréž wám oznámili Apoſſtole Pána naſſeho Gežijſſe Kryſta / kteřij wám prawili / že w oſtatnij Dni přigdau Poſměwači prawdy Božij / a podle žádoſtij ſwých / we zloſtech a ſwý wolnoſtech ſe ſprawugijce / tiť gſau kteřij ſe ſami oděělugi Lidé beſtialſſtij Ducha Swatého nemagijcý. To máſs zgewnau weyſtrahu Apoſſtolſkau od waſſých Predykantůw.

Hoſpodář. O pro Pána Boha / wſſak y waſſij Knéžij gſau zlij a nemrawnij / yakť gſem to negednau prawil.

Hoſt. Nať gſem také tobě dal odpowěd na to / že neyhorſſý Kněz / pokawad při Kryſtu Pánu zůſtáwá w Cýrkwi ſwaté geho / může geſſtě ſe woprawiti / a k poznání ſebe ſamého přigijti / yako Pán dobrotiwý / miloſtiwě toho po nim očekáwá / y mnoho gemu ffolku činij / tak yak Gidáſſowi činiti ráčil / zhyneli w zloſti ſwé / tak yak Gidáſs ſám ſobě chtijc / zle včinij / A wſſak geſtliž ne z takowau rozpáči / yak Gidáſs zegde z Swěta / ale dauffánliwoſt w miloſrdenſtwj Páně / a naděgi pokládati bude / poněwadž od Pána neodſtaupil / k miloſrdenſtwij přigijti může. Ten pak který od Pána odſtaupiwſſy / z Owčince geho wyſſedwſſy / ſwáwolně ſe túla / giné za ſebau wywozugic / takowý miloſrdenſtwj Božijho odſauzen geſt / neb geſt Apoſtata Tulač / o kterým Mudřec w ſſeſté Kapit: dij: Homo Apoſtata vir inutilis, graditur ore peruerſo, annuit oculis, territ pede, digito loqvitur, prauo corde machinatur malum. Czlowěk taulawý a ffaleſſný včitel / přigmuge a hlaholi Nazykem / a zlými y pře-

wrácenými vſty / mrhagic Očima / Nohu wrti / Prſtem rozprawij / a zlém Srdcem zloſt páſſe / a ſmeyſſlij o ſobě / že on nadewſſecky giné nayvčeněgſſý y neywěrněgſſý Včitel / a naydokonalegſſý Slowa Božijho. A Auguſtým Swatý wyſtřijhá řka Serm: 49. Ipſa eſt perfectio hominis inueniſſe ſe non eſſe perfectum. Toto (prý) geſt naygiſtěgſſý dokonáloſt Człowěka každého / wždycky ſe vznáwati nedokonalým / a wijru ſwatau ſtále zachowáwát wewſſým Duchu ſwatéẘ.

Hoſpodář. A to yako má wykonat wijru Duchu ſwatému gedenkaždý z nás / kdo o geho wijře pijſſe?

Hoſt. Ducha ſwatého Spráwa y řád / geſt w Cýrkwi Božij: a proto Auguſtýn ſwatý dij / pijſſyc de Spiritu & litera, Capi: 31. Quid eſt credere niſi conſentire verum eſſe quod in ſancta Eccleſia Catholica dicitur. Což to (prý) geſt giného wěřijť / toliko powolit a wěřijt / že to wſſecko prawda geſt / co w Cýrkwi ſwaté wſſeobecné ſe prawij a wyvčuge. Tak s Pánem Bohem vpokogeni budeme / yak nás w tom potwrzuge Ambrož ſwatý řka: Pacem cum Deo habere fides facit, non Lex, hæc enim nos Deo reconciliat, ſublatis peccatis, quæ nos Deo fecerant inimicos, & quia Dominus Ieſus huius gratiæ miniſter eſt, per ipſum pacificati ſumus Deo. Ambroſ: ad Rom: Capi: 5. Pokog mijti ſe Pánem Bohem / Wijra ſprawuge ne Zákon / tá nás ſmijřj ſe Pánem Bohem / odſtrčiwſſy hřijchy / které nás byli včinili Pánu Bohu nepřátely / A giž Pán a Spaſytel náſs Gežijſs Kryſtus této láſky Správce geſt. Skrz toho gſme ſpokogeni a ſmijřenij z Bohem Otcem / W ničemž nenij pochybnoſti w Cýrkwi ſwaté / wewſſem nás zůſtawiti ráčil / bezpečně Spaſytel náſs.

Hoſpodář. Medle o wſſecké prawdě prawite / toliko w ſamé Cýrkwij waſſe / ginſſe tupite / a Bludnjky zůwete.

Hoſt. Můžeme ſe tijm pochlubiti / že giná Synagoga / a giná Sekta Kacýřſká ta gey mijti nemuže / a proto z welikau dauffánliwoſti mluwijme oné Slowa / které Seneka napſal in Epiſtola řka: Magna eſt vis veritatis, quæ contra omnium ingenia, caliditatem, ſolerciam, & contra fictas hominum inſidias facile ſe per ſe ipſam defendit. Welká (prý)

gest moc a syla prawdy swaté/ neb ona proti wsseckým rozumům a wtipům / proti chytrosti/ proti wtipům a důmyslům/ y proti zmeysslenym zradam / snadně se sama skrz sebe obrany / a Prawdy swaté obyčeg z dáwna zachowaly gest/ na mýstě tým w Cýrkwi swaté : A protož za obyčegem a zwyklosti nám hleděti náležy / yak Cypryán swatý mluwý w gednym Kázany swým takto : Consuetudo sine veritate, vetustas erroris est, propter quod relicto errore, sequamur veritatem, scientes quod veritas vincit, veritas valet, & inualescit in æternum, & viuit, & obtinet in sæcula seculorum.

Obyčeg kromě prawdy/ zastaralost Bludůw gest/ A protož opustiwsse Bludy/ následowati nám náležy prawdy / wědauc že prawda wytězý: Prawda/ wzáctnost welikau má/ a wěčně se rozmáhá / žiwá gest a wěčně zůstáwá/ na mýstu nepromenitedlně: Takowá gest prawda Cýrkwe swaté/ tomu wěř Bratře.

Hospodář. Y my se také obyčege Předkůw nassých držýme/ yak kdy y wy/ swým tak mnoho se gim důwěřugem: proti wassým obyčegům téhož swatého Cypryána slowa nálezagi se genž dý: Consuetudo quæ apud quosdam irepserat, impedire non debet, quo minus veritas perualeat & vincat.

Obyčeg (prý) který mezy některými se rozmohl / překážky činiti nemá/ gestliže ho prawda přemože a wytězý. A proto poslauchegme rady Jeronýma swatého/ genž dý : In quantum possumus sine peccato vitare proximorum scandalum debemus, si autem de veritate scandalum oritur, vtilius scandalum nasci permittitur, quam veritas relinquatur. Tak mnoho yak můžeme/ ostřýhat se máme činiti zhorsseni Bližným nassým/ neb gestliž se s prawdy zhorsseni rodý/ rádi gemu toho powolme/ a prawdy swaté neopusstěgme.

Host. Na ten čas s tebau mluwiti wijc nechcy o Heretycých/ neb na giných mýstech podle potřeby o nich nagdes/ A za tjm se měg dobře.

Rozmlauwánj

Hospodáře s Hostem / o Spowědi/ gestliže potřebná gest lidem Křestianským neb ne / pod Tytulem Vrozeného a statečného Pana Petra Přissowského / Pýsaře Zemského / Knyžetstwý Oppolského a Ratibořského.

Od Jowyssa mocného ten Labut na Nebe /
Lidem welmi ku weliké podan potřebě.
A ti genž ho w tom Kragi za Erb vžýwagý /
Ne menssý nám Auzitek y slávu dělagý.
Z samého Přissowského Petra znat můžeme /
W gakéžkoliw potřebě tolko ho mýt chceme.
Hognau slawu těm Kragům y ozdobu množý /
Týmž ho obdař s potomký geho Synu Božý.

K Vrozenému a Statečnému Panu Petrowi Přissowskému z Přissow/ a na Makossewicých/ Pjsaři Zemskému Knjžetstwj Oppolského a Ratibořského/ mému welice láskawému Panu a Přjteli. Službu swau wskazuge.

PODlé pořádku při tak wzáctné Lawicy a podle Auřadu W. M. na tento čas w tom mém Sstambuchu/ že mi přisslo Erb W. M. wspomenaut/ welice se s toho radugij/ že netoliko hlawu a srdce swé tým wtěssjm/ které wždycky k službám powolné gest/ ale také Ruka která k Ssawly Sýly nemá/ Pérem podle vpřjmnosti gméno W. M. ginym oznamowati bude/ aby znali a wěděli quali & quanto viro chut má wssecka nachýlená gest imò viro omnibus virtutibus prudentia & justitia ornato, pietate in Deum & proximum & in sancta religione Catholica tak vtwrzeného/ že oných swatých předkůw swých gradum wstupowati neráčyte/ podlé gých spůsobu postupugjc/ že toho pjlně ostřjhagjc quod prudentem & pientissimum Christianum decet, tak yak z welkau hognosti a ctnosti slawnij Labutě w ty Krage zageli/ za panowánij Boleslawa Křiwowstého z Danamarského Kralowstwij/ yak o tom Kronyky patrně opowijdagij/ poklady welmi hogné z sebau wywezssy/ sedmdesáte sedm Kostelůw z tesaného Kamene wystawili/ y we Wratislawij dwa Klásstery bohaté ge nedaw v swatého Wincentiho/ a v Panny Maryge na pjsku/ třetij Panům w Střelné na kugawách/ z čehož y wlastnijch předkůw W. M. docházým/ kteřij podlé možnosti hognost Domu Božijmu prokazowali/ yak se při Kostelijch památky nacházegij/ kdy před čtyřmi sty léthy ffundowali Oltář w Bytomij/ kterézto Město Wěclaw Knijže gmenowané ffundowal/ Syn Boleslawa Křiwowstého/ a wlastnij Strýc těch Knijžat/ kterým se Slézsko na podjlu dostalo/ týchže předkůw wlastnij potomkowé/ Pan Wácslaw a Pan Gindřich Přissowsstij/ na žádost Bitomských Měsstianůw/ pokud gesstě Duch swatý toho Města odstaupiti byl neráčil/ a Wjra swatá Katholická w něm panowala/ Cžest a chwála Pánu Bohu podlé Nařijzenij Apostolského se odprawowala/ Kněžij do tých Oltářůw podáwali. Nechcy ssyroce giných Předkůw W. M. wspomenaut/ wssak mi se zdálo gesstě Děda W. M. aneb gijž Praděda Pana Mykulásse Přissowského Saudijho Krage Bitomského wspomenaut/ který také před stem a osmi léthy/ yak to mnohé Paměti opowijdagij mnohá dobrodinij Kostelu Božijmu mnoho Sausedům y Poddaným swým Přissowanům vkazowal/ z čehož mu mnohé Blahoslawenstwij až posawád na W. M. wlastné potomky geho připádagij od Pána Boha/ a zeby tijm wijcegij se rozmáhali/ toho yá tak vsslechtilé a wzáctné Osobě W. M. y s potomstwijm negmilegssijm/ a při tom wssemu wzáctnému Rodu W. M. wssech Panůw Přissowských z Přissowa wěrně wynssugi. Na ten čas tijm malým Dárkem y krátkým Rodem W. M. starodáwné připoměnutijm darugijc/ o to Pána Boha prosyti budu/ abych za maličkým mým winssowánjm z srdce vpřjmného w lásce W. M. y wssýho wzáctného Rodu W. M. držán byl. Datum w Brně Létha 1 6 0 8.

W. M. w službách wolný

Bartholoměg Paprocký z Glogol etc.

Rozmlauwánij Hospodáře s Hostem/ o Spowědj.

Hospodář. Máss mně z toho wywésti/ mámli se yá též Kněžu hřijchůw swých spowijdát/ či toliko Pánu Bohu samému/ proti kterémuž gsem toliko samému zhřessyl/ a za ně pokánij činiti na Srdcy swým/ yá wěřijm/ že tak praw Pánu Bohu budu.

Host. Gestliž Pán Bůh Stwořitel náss to po nás mijti chce/ abychom se tak očisstiowali z hřijchůw nassých před Služebnijky geho/ proč z toho se wylamowat máme/ nařijditi to ráčil w Zákoně starým/ proč bychom toho y my plniti neměli. Ano máss Numeri 5. Cap: Loquere ad Filios Israel, Vir siue mulier, cum fecerint ex omnibus peccatis quæ solent hominibus accidere, & per negligentiam transgressi fuerint mandatum Domini atq; deliquerint confiteantur peccata sua. Mluw (prý) Mogžijssy k Synům Izrahelským: Muž aneb Žena/ kdyžby co včinili/ že wssech hřijchůw kteřijž přiházegi se lidem/ a skrze nedbánliwost přestaupililiby Přikázanij Božij/ nech se spowijdagi a wyznáwagi hřijchy swé.

Hospodář. To může geden včiniti před druhým/ Kněžij nehledagjc/ a Pána Boha sobě na Srdcy swým za swědka berauc/ To co se přihodilo/ že na potom toho wystřijhati se budu.

Host. Kdyby to rozuměla Cyrkew swatá za dosti včiněnij/ gistě tomu wěř/ žeby nassých marnosti wěděti sobě nepřála/ ale že Pán to sám nařjditi ráčil/ yak in Leuit: Cap: 13. dj: Každý Malomocný/ aby přiweden byl před Biskupa/ aneb kteréhožkoliw z geho Synůw/ a tak vzdráwen a očisstěn bude. Eccles: také mluwij: Confiteberis viuens & viuus, & sanus confiteberis, & laudabis Deum, & gloriaberis miserationibus eius quoniam magna misericordia Domini, & propiciatio illius conuertentibus ad se. Spowijdati a wyznáwati se budess/ žiw a zdráw gsa/ chwáliti budess Boha/ a chlubiti se budess z smilowánij geho/ neb weliké gest milosrdenstwij Božj/ a slitowánij geho nad těmi/ gessto se obrácugi k němu.

Hospodář. To wssecko yá sprawiti mohu sám w sobě/ kdy se Pánu Bohu wždycky spowijdati budu na srdcy swým.

Host. Ale poslaucheg co mluwj Salomon: Qui abscondit scelera sua, non dirigetur, qui autem confessus fuerit & reliquerit ea, misericordiam consequetur. Kdož (prý) se kryge z hřijchy swými/ nebudeť naprawen / ale kdožby se gich wyznal/ a gich zanechal / tenť milosrdenstwij Božijho nabude. A protož Spasytel náš nenadarmo řijcý ráčil v Mathausse S°. w Kap: 18. Quecunq; ligaueritis super terram, erunt ligata & in cœlis, & quecunq; solueritis super terram, erũt soluta & in cœlis. Cožkoli rozwážete na zemi / budeť rozwázano na Nebi / a což swažete na Zemi / bude swázano na Nebi. Poslaucheg také coť Ambrož swatý mluwij: Ecce nunc tempus acceptabile adest, in quo confessio animam à morte liberat. Confessio aperit Paradisum, Confessio spem saluandi tribuit, vnde scriptum dicit (Isai: Cap: 43.) Dic tu iniquitates tuas vt justificeris, his verbis ostenditur qui non meretur justificari, qui in vita sua noluit peccata confiteri: illa ergo confessio nos liberat à morte, quæ fit cum pœnitentia. Ay hle nynij čas gest přigemný Pánu Bohu/ když Dusse skrz Spowěd může býti od smrti wyswobozená/ Spowěd Rág otwijrá/ Spowěd naděgi a Spaseni dáwá A protož Pijsmo prawij: Powěz ty neprawosti swé / aby byl ospraweolněn/ Těmi slowy oznámuge/ že nehoden ospraweolněni/ kterýžby se za žiwota swého spowijdati nechtěl/ A dálegi mluwij: Ta (prý) Spowěd nás od Smrti wyswobozuge / kteraužčinijme s Pokánijm / A to (prý) gsau oprawdowé znamenij Spowědij/ a vpokořenij a ponijženij před Pánem Bohem/ wyznáti zlost swau před Služebnijkem Božijm / a wyznáwsse se hřijssným/ hlasem spowědj hřijchy swé oznámiti.

Hospodář. Hle yak se to wssecko wstahuge na mé slowa / yak dijm / že w Srdcy dosti wyspowjdati se Pánu Bohu.

Host. Newěř tomu/ aby se to tak rozuměti mělo/ yak ty prawijš/ a toť to zgewně wykládá Augustýn S. řka: Nemo dicat ocul te, ego pœnitentiam apud Deum ago, nouit Deus qui me agnoscit, quia in corde meo ago: Ergo sine causa dictum quæ solueritis in terra, erunt soluta in cœlo. Ergo sine causa data sunt claues Ecclesiæ. Nechť toho žádný neprawj/ yá tagně

yá tagně Pokánij činijm Pánu Bohu / tenť wij y spytatelem gest Srdce mého / že yá Pokánij činijm w Srdcy swým/ Tak tehdy daremně powěděno: Což swážete na zemi/ bude swázano y w Nebi / tehdy nadarmo dané gsau Klíče Cyrkwi Božij. Protož se nemyl/ ale slowa sobě vwažůg téhož Augustýna swatého genž dij: Non potest quisquam à peccato justificari, nisi peccatum ante fuerit confessus. Žiádný (prý) nemůže byť od hřijchů ospraweolněn / lečby prwé z hřijchů se wyspowijdal. Mnoho na Spowědij člowěkowi hřijssnému náležij/ neb yak Cassiodorus prawij: Confessio sanat, confessio justificat, confessio donat peccanti veniam. Omnis spes in confessione consistit, in confessione locus misericordiæ est, nulla enim tam grauis est culpa, quæ per confessionem non habeat veniam. Cassiod: lib: 1. Cap: 12. A protož pijssijc na Žialm 118. takto mluwij: Mira compensatio, stupenda vicissitudo, Domino suo propria mala dicere, & ab eodem præmia salutis accipere, quis non incitetur illi ad præmium confiteri, cui non potes negare quod feceris. Diwná odplatce/ diwná odměna Pánu Bohu swému hřijchy a nesslechetnosti oznámiti / a za to od něho zaplatu wěčného Spasenij přigijti / a kdožby se lenil spowijdati/ pro takowau odplatu / zwlásstě pak tomu/ kterému nemůžeš nic zapřijti/ co sy kdy zlého včinil a spáchal. Napomijná tehdá Augustýn Swatý/ řka: O homo quid times confiteri, illud quod per confessionẽ scio, minus scio quam illud quod nescio. Cur confiteri erubescis peccata tua, peccator sum sicut & tu, homo sum, humani à me nihil alienum, confitere homo homini, homo peccator, homini peccatori, Elige quod vis si non confessus lates, inconfessus damnaberis, ad hoc Deus exigit confessionem, vt liberet hominem humilem, ad hoc damnat non confitentem, vt puniat superbum. Augustinus. O Cžlowěče/ co se osteycháš hřijchůw twých spowijdat / to co wijm skrz Spowěd méně wijm nežli to čeho newijm / proč se spowijdati stydjš z hřijchůw swých / hřijssnijk gsem yak y ty/ gsem člowěk tobě rowný/ Spowijdeg se člowěče před člowěkem/ spowijdeg se člowěče hřijssný člowěku hřijssnému / wyber sobě cožkoliw chceš / gestli opowrná Spowěd/ w zlostech zůstáwáš tomu wěř/ že yako nespowědany potupen budeš/ Protoť Pán

Bůh nařijditi a vſtanowiti ráčil Spowěd / aby wyſwobodil člowěka pokorneho / a proto zatratil neſpowidagjcyho ſe/ aby treſtal pyſſného a neposluſſného. Wěz tehda z naučenij téhož Augustýna S°. co máſs za auzitek Spowědij/ a tofť otom wyprawuge takto: Confeſſio eſt ſalus animarum, diſſipatrix viciorum, reſtauratrix virtutum, expugnatrix dæmonum. Quid plura ? obſtruit Os inferni, & Paradiſi portas aperit. Auguſtinus. Spowěd (prý) geſt ſpaſenij Duſſe/rozptýleni zloſti/ naprawitelkyně ctnoſti/ wytězytelkyně nad Diábly. Co wjce? zacpáwá Tlamu pekelnu/a otwjrá Rayſké Brány / takowý hle máſs auzitek Spowědij. Takť ſe Dawid Pánu Bohu ſpowijdal zgewně hřijchu ſwého y wrchnoſti Cýrkwe Božij / což zgewně páchal / yak Auguſtýn ſwatý oznamuge ſlowa geho. Non operui ſed aperui, vt operires, non celaui vt tegeres, nã quando homo detegit, Deus tegit, cum homo celat, Deus nudat, homo agnoſcit, Deus ignoſcit. Auguſtinus in Pſalm: 31. Nezatagil ſem ani zapřel Bože hřijchu mého/ ale ſem ho zgewil a odřekl / aby ge ty ráčil zakryti / nezatagil ſem ho / aby ge ty zatagiti ráčil / neb když Człowěk zakrýwá hřijchy / Pán Bůh ge odkrýwá/ když ge Człowěk odkrýwá / Pán Bůh ge zakrýwá / a když ſe Człowěk k hřijchům přiznáwá / Pán Bůh ge odpuſtij / dáwá tehda Raddu takto. Qui vult confiteri peccata ſua vt inueniat gratiam, quærat ſacerdotem ſcientem ligare & ſoluere, ne cum negligens circa ſe extiterit, negligatur ab illo, qui cum miſericorditer & fauorabiliter monet, & petit, ne ambo in foueam cadant, quam ſtultus euitare noluit. Idem de pœnitentia diſtinctione 6. Kdo ſe (prý) chce hřijchůw ſwých wyſpowijdat / aby miloſti a láſky doſſel v Pána / nechť hledá Kněze vmělého / totiž takowého kterýžby vměl zwázat y rozwázat / aby ſnad gſauc ſám nad ſebau nedbánliwým/od Kněze také aby zanedbán nebyl / kterýž ho miloſrdně a přijzniwě napomijná / aby potom oba do yámy neupadli / kterýž ſe hlupec mohl vwarowati / a nechtěl / neb ho ſnad mrzelo Kněžſké napomijnánij / který když mu hřijchy oznamowal / neláſkawě ho s nijch treſtal/ hodiloť ſe trpěti nuzniče/ neb prawij Bernard ſwatý tato ſlowa. Si vnuſquiſq; ſe peccatorem dicit, id de ſe alteri (id eſt ſacerdoti) dicenti non contra-

contradicat, ſuperbiæ quippe vitium eſt, vt quod de ſe fateri quis ſua Sponte dignatur, hoc ſibi dici ab alio non dedignetur. Bernard: de 12. gradib: humilit: Geſtliže ſe (prý) kdo hřijſſným vznáwá / a z toho ſe neyméně Spowědnijku ſwému treſtati nedopuſtij/ nýbrž ani napomijnáni geho poſlauchati nechce / toť geſt zřegmé znamenij peychy / Poněwadž ſe ſám přiznáwá hřijſſným býti/ proč toho ſobě ginému/to gt Knězy nedá mluwiti / ani geho treſtánij za dobré přigijti/ lép také w ſwé zloſti zůſtati / anižli wijc Pána Boha proti ſobě hněwati. Napominagi protož Nuži ſwati láſkawě k ſpowědij wſſecky Křeſtiany/ a ſkrze ně Cýrkew ſwatá křjči ſlowy Kryzoſtoma ſwatého takto: Nunc autem ſi recorderis peccatorum tuorum, & frequenter in conſpectu Dei pronuncies, & pro eis clementiam eius depreceris, citius illa delebis. Si vero nunc obliuiſcaris peccatorum tuorum, tunc eorum recordaberis, nolens, cum in toto mundo publicabuntur, & in conſpectu præferentur omnium tam amicorum quam inimicorum tuorum, & Sanctorum Angelorum, & cœleſtium virtutum, non enim ad Dauid ſolum dicebat (2 Reg: Cap: 12.) tu feciſti in Secreto, ego cunctis manifeſtabo, ſed etiam ad nos omnes hoc dicitur Ioan: Chriſoſt: de Pœnitent: Nynij čas geſt/geſtliže pomnijſs na hřijchy ſwé / a vſtawičně před Obličegem Božjm wyznáwáſs ge/a ſkrauſſeně proſýſs abyť ge odpuſtiti ráčil/ tomu wěř/že gich tak ſpijſſegi ſproſſtěn budeſs/ Pakli na ně nynij zapomijnáſs / wzpomeneſs na ně w ten čas/ když wſſemu Swětu zgewné budau/a předewſſemi Přátely y nepřátely twými budau wyčitáné / před wſſemi Anděly y mocmi Nebeſkými budau vkázané. Nedomnijweg ſe aby to toliko k ſamému Dawidowi Pán řijcý ráčil/ Ty gſy zhřeſſyl tagně/a yá gſem to wſſým zgewil / Ale konečně ſe to y na nás wztahuge / Weliká geſt wzáctnoſt ſpowědij ponijžené před Pánem/a welikau má mzdu každý ponijžený/yak otom Hugo Doktor Pijſma ſwatého wyprawuge: Si dæmon veniret ad Capitulum Confeſſionis, impetrare poſſet indulgentiam remiſſionis, Satan expulſus à Capitulo cœli, Adam à Capitulo Paradiſi, Iudas à Capitulo Chriſti, in primo Capitulo fuit culpa Superbiæ, in ſecundo culpa inobedientiæ, in tertio culpa Auaritiæ. Hugo de clauſtro animæ. Kdyby (prý) y

Sſatán přiſſel ku Spowědj / mohlliby ſobě wyproſýti odpuſſtěnij prowiněnij ſwého / neb pro Peychu zhozen z Nebe od ſpolečnoſti nebeſké / Adam z Ráge od ſpolečnoſti Rágſké / Gidáš od ſpolečnoſti Kryſtowé / prwnij Peychu / druhý Neposluſſenſtwijm / třetij Lakomſtwijm / A protož ſe měg na bedliwoſti.

Hoſpodář. Medle / mohlliby Czert ſobě láſku pro ſwé prowiněnij v Pána Boha obgednat?

Hoſt. Nát ſlowa Mužůw ſwatých tobě prawijm / y na toť přijklad powijm / který gſem četl w Knihách wzácných Zázrakůw / od gednoho Zákonníka ſepſaných w tato ſlowa: Sacerdos quidam cum tempore quadrageſimali in Eccleſia ſederet, & ſibi comiſſorum confeſſiones audiret, alijs recedentibus, alijs accedentibus, inter expectantes quidem ſtabat, quantum ad parentiam corporis juuenis & robuſtus, confitendi tempus expectens, omnibus expeditis ipſe nouiſſimus acceſſit coram Sacerdote janua flexit, & ad confeſſionem Os aperuit, qui tanta & tam enormia confeſſus eſt crimina, tam multa homicidia, furta, blaſphemias, perjuria, diſcordiæ ſeminaria, & alia is ſimilia, quorum ſe auctorem incentorem, ſiue ſuggeſtorem eſſe dicebat, vt Sacerdos tam horrere, quam tedio grauatus diceret ad illum, Si mille eſſes annorum, nimis eſſet tam grauia & tam multa te comiſiſſe peccata, ad quod verbum ille reſpondit, amplius ſum quam mille annorum, tunc etiam amplius territus Sacerdos ait: Quis ergo es? Reſpondit illi Dæmon: Ego ſum vnus ex his, qui ceciderunt cum Lucipero, peccata tibi mea ex minima parte confeſſus ſum, Si voles audire reſidua, quæ ſunt innumerabilia, paratus ſum tibi confiteri. Sciens Sacerdos peccatum Diaboli, forte inſanabile dixit: Quid tibi commune cum confeſſione Diabole? Reſpondit Dæmon: ſtabam ex opoſito tui, vidiq; peccatores ad te accedere & juſtos redire. Ego vero ſperans idem conſequi veni peccata mea confiteri. Sacerdos vero exemplo Sancti Martini, Diabolo fidutialiter reſpondit, Si volueris vti conſilio meo, & agere pœnitentiam de peccatis tuis, pure ſimilem indulgentiam conſequeris. Reſpondit Dæmon: Si tollerabilem injunxeris ſatisfactionem parebo tibi. Ego tibi dixit Sacerdos valde modicam & minorem injungam pœnitentiam, Vade & tribus vicibus

vicibus jactate in terram ſicq; proſtratus dicas. Domine Deus, Creator meus peccaui tibi, ignoſce mihi, hoc ſolum modo ſit pœnitentia tua: Cumq; Diabolus diceret, non poſſum hoc facere, nimis eſt mihi graue. Reſpondit Sacerdos, quare in tam modico grauaris? non poſſum me inquit in tantum humiliare ei. Tunc indignatus Sacerdos ſubjunxit. O Diabole, ſi tanta eſt cordis tui ſuperbia, vt nec velles, nec poſſis te in tam modico humiliare Creatori tuo, recede à me, quia neq; hic, neq; in futuro miſericordiam conſequeris ab eo, ad quam vocem mox ille euanuit. Kněz geden ſeděl w Koſtele w Půſtě / poſlauchagic ſobě poručených Owčiček Spowědij / kdež gednij po druhých wyſpowidawſſy ſe odcházeli / a ginij přiſtupowali k němu / Stal pak mezy nimi prawě od počátku až do konce Mládenec hrubý nad giné / diwage ſe a patřijce na Kněze / y na Wyznáwače / žádný geho neznal / co zač y odkud byl. A když ſe wſſyckni přiſtogijcý wyſpowidali / on také přiſtupiw k Knězy klekl / žádage aby ho také wyſlyſſel Spowědij. Počal zatom Knězy wyprawowati co kdy páchal / rozličné kradeže / zrády / wražedlnictwij / a giné mnohé a prawě neſlýchané neſſlechetnoſti / kterých ſe podwodem a přijčinau býti práwil. Kněz ſlyſſýc tak hrozné a na tak mladého člowěka nepodobné weyſtupky / a gſauc ſtrachem y teſknoſti podniat / wzhledſſy na něho / řekne k němu: Mládence / byť Tiſýc Let bylo / mnohoby giſtě bylo / abys takowé hřijchy páchal / kterak gſy gſúc tak mladý / tak mnoho hřeſſyti mohl / Gemužto on odpowěděl: Gſem wjc než Tiſýc Let na Swětě / a kdybychť měl wſſecko wyprawiti / co gſem kde páchal / tohoby bylo welmi mnoho / aleť toliko tak toho nětco oznámugi / chceſſli dálegi ſlyſſet / gſem hotow wjc toho powěděti. To ſlyſſýc Kněz / wijcegi ſe vlekl / a pohledſſy na něho / tázal ſe ho / kdoby byl? Odpowěděl gemu Diábel / řka: Gſem geden z onych / kteřij z Nebe wyhnani a zwrženi z Lucyperem / A tak chceſſli dále poſlauchať mé Spowědij / budu prawit geſſtě wjc. Wěda pak Kněz / že hřijch ďáblůw nezhogitedlný / řekl k němu: Co tobě ďáble po Spowědij? On mu odpowěděl: Stal gſem zde za ginými na proti tobě / widěl ſem welmi mnoho Hřijſſnijkůw přiſtupowati / a vſtupowali oſprawedlněnij. Ná také téhož chtěgic doſtati / přiſſel gſem

 k tobě /

k tobě/ a ſwěk gſem hřijchy oznámiti vmýnil. Za tjm Kněz podle pořádku ſwatého Martina tak ďáblu powěděl: Geſtliže chceſs mé raddy poſlechnauti / a činiti pokánij za hřijchy ſwé náležitě/ takowého odpuſſtěnij doſtaneſs. Rzekl Czert: Geſtliže mi yakau ſneſytedlnau Pokutu vſtanowijſs/ poſlechnu tě rád. Rzekl Kněz: Ráť welmi malau dám/ gdiž a třikráte padni na Zem/ a řekni / Pane Bože Stwořiteli můg/ toběť gſem zhřeſſyl/ ty mi rač odpuſtiti. A to toliko bude twé Pokánij. Načež Czert řekl: Nemohu yá to včiniti/ welmi to na mně těſſko. Rzekl mu Kněz: Pročť tak mála wěc těſſká geſt? Rzekl: Nemohu ſe gemu tak ponijžit. Zahněwaný Kněz řekl: O ďáble/ geſtliž takowá geſt Peycha w Srdcy twým/ že ani chceſs/ ani můžeſs w tak malé pokoře ſe ſtwořiteli ſwému okázat / odſtup odemne/ neb ani natom/ ani na budaucým Swětě / Miloſrdenſtwij Božijho nedůgdeſs. Zmizel w tom od něho. Tak tehdy wěz/ že pokorného ſrdce Pán žádá na Spowědij/ y proto Auguſtýn Swatý dij:

Quem pœnitet & omnino pœniteat, & dolorem lachrymis oſtendat, repreſentat vitam ſuam Deo per Sacerdotes, præueniat judicium Dei per confeſſionem, precepit enim Dominus Mundandis vt oſtenderent ora Sacerdotibus, docens corporali præſentia confitenda eſſe peccata, non per nuntium, non per ſcripta manifeſtanda, dixit enim ora monſtrate, & ad omnes, non vnus pro omnibus, non alium ſtatuatis nuntium, qui pro vobis offerat munus à Moyſe ſtatutum, ſed qui per vos peccaſtis per vos erubeſcatis, erubeſcentia enim ipſa partem habet remiſſionis, ex miſericordia enim hæc præcepit Dominus, vt neminem pœniteret in oculto, in hoc enim quod per ſe ipſum dicit Sacerdoti, & erubeſcentiam vincit timore offenſi, venia fit criminis, fit enim veniale per confeſſionem, quod criminale erat operatione, etſi non ſtatim purgatur, fit tamen vitale, quod comiſerat mortale, multum enim ſatisfactionis obtulit, qui erubeſcentiæ Dominans, nihil eorum quæ comiſerat Nuntio Dei denegauit. Auguſtinus lib: de pœnitentia. Komu žel/ že geſt hřeſſyl/ ten nech oprawdu lituge/ a boleſt s pláčem nech vkazuge/ nech obrátj žiwot ſwůg ku Pánu Bohu/ nechť předegde Saud Božij ſkrz Spowěd / neb přikázal Pán onym očiſſtěným vkázati ſe oblíčně Kněžům/ dáwagic nám naučenij/

nij / abychom ſe my auſtně ſpowijdali před Kaplany geho/ ne ſkrze Poſly/ ani ſkrze Liſty/ ne geden za wſſecky / aniž giného za ſebe poſtawiti nelze / kterýžby za tě Dar obětowal Mogžijſſem vſtanowený/ ale ſám každý za ſebe genž hřeſſyl/ ſám ſe za ſebe ſtyď/ neb ſám ſtud má djl odpuſſtěnij hřijchůw/ neb to z neſmýrného miloſrdenſtwij ſwého Bůh wſſemohaucý přikázal / aby ſe žádný neſtyděl wyznáwati w tegnoſti/ co ſám ſkrze ſebe oznamuge Kněžy / ſtud zwytězý Báznij Pána Boha rozhněwaného/ wſſecko Spowěd ſmaže/ čeho ſe koliw člowěk ſmrtedlně dopuſtil/ geſtliž pogednau očiſſtěn nebude / wſſak gednak nebude tak ſſkodliwý / neb welmi mnoho ſe Pánu Bohu tijm ponijžil / kdo ſtud wytězyl / a to čeho ſe dopuſtil/ před Poſlem Božijm toho nezatagil.

Hoſpodář. Nebyť tak wſſetečnym na té Spowědj/ ne wſſeho pogednau wyprawowat/ neb mezy Kněžmi poděliť ſwé hřijchy/ gednomu čáſtku gich oznámit/ druhému druhu/ tehda netak ſtud weliký zloſti naſſych/ které gſme páchali mijti budem.

Hoſt. Ne takto náležj činit/ neb prawj dále Auguſtýn ſwatý řka: Cautus ſit pœnitens ne verecundia ductus diuidat apud ſe confeſſionem, vt diuerſa velit diuerſis Sacerdotibus manifeſtare, quædam enim vni celat, quæ alijs manifeſtanda reſeruat, quod eſt ſe laudare, Hypocriſim tendere, & ſemper venia carere, atq; perfruſta totam putat peruenire. Idem. Nech ſe (prý) ſſetřj kagijcý člowěk kdy ſe ſpowijdá/ aby ſauc ſtydliwoſti přinuceny nerozdělil ſobě hřijchůw ſwých chtěgijc giné hřijchy ginému Kněžy a opět giných ginému ſe ſpowijdat / aby gijch před giným netagil a ginému gijch neobgewowal / cožby giného nebylo než toliko márná chwála a hypokrytctwij / neb takowý nikdá odpuſſtěnij hřijchůw ſwých neobdržij / kterýchž ſkrz kuſy chce odbyti/ proto Boetius napſal. Si operam medicantis expectas, oportet vt vulnus tuum deteges. Geſtli očekáwáſs od Lékaře pomocy abyť Ránu zhogil / máſs gemu zauplně Ránu y Boleſt ſwau oznámiti: Tak též Kněžy chceſſli odpuſſtěnij hřijchůw doſtati/ muſýſs ſe wſſeckých wyſpowijdati. Neb také y Anzelmus pijſſýc na Zialm ſſeſtý dij: Medicus egroto confitenti ſuam infirmitatem medicinam, negare non debet, vt perſuadeat

deat animæ in quæ mala se precipitauit, & ideo etiam, vt ex difficultate sanationis magis sibi caueat, quod enim facile sanatur non multum cauetur. Azelmus super Psalm: 6. Lékař když gemu nemocný oznámý nedostatek zdrawý swého/ lékařstwý přihotowý náležité proti té Nemocy geho / a pokáže to w yakém nebezpečenstwý Zdrawý geho bylo/potrápý geho aby poznawsse nelýbé sobě lékařstwý / potom se ostřýhal aurazu welikého / neb to co se snadnýtce hogý/ newelmi se toho obáwáme. A protož yak Řzehoř swatý porančý / tak se má každý wyspowýdati/a Kněz se wyptat. Quis, quid, vbi, per quos, quoties, cur, quando, quomodo? Má se ptáti / kdo gest / co včinil/kde / skrz které Osoby/kolikrát/proč kdy/a yakým spůsobem? také (prý) kdo chce dostati čehož požádá / powinen gest wyznati se ze wssech zlostý kterých se dopustil / neb snadná wěc hřýssným se vznáwati a za hřýchy nic netrpěti / neostýchegme se tehdá spowědi / o kterey nám takowý aužitek Cassiodorus oznamuge řka: O beata confessio quæ ęternum tollit opprobrium, nam quicquid reatuum inuenerit, pœnitentia perpetuis seculis reddit absolutum. Super Psalm: 77. O blahoslawená Spowědj / která wěčné potupený s Człowěka snýmáss / neb yakys koliw hřých negdess sámým pokánjm w nic ho na Wěky obrátýss Amen. Degž to Pane Bože wssemohúcý náss.

Hospodáře s Hostem / yakowého Hřjchu má se geden každý ostřjhat / pod Erbem a Rodem Panůw Pačinských z welké Pačiny. A Pana Mikulásse Rokowského na welkém Kameni.

Před mnohém seth léth Toporowé slawný /
Yak oznamugý Kronykáři dáwný.
W Polském Králowstwý předný mýsta brali /
Na kterých tak se slawně sprawowali.
Že gých Potomky ku welké ozdobě /
Kwaltem za Krále wolit chtěli sobě.
Pod tým znamenýjm máss na Slézsku Slyže /
Adam pro hodnost sláwy se dolýže.

K Vrozenému a Statečnému Panu Adamowi Pačinſkému z welké Pačiny/ Prokurátorſtwij G. M. C. Mýſtodržijcýmu / a ginym wſſem Strýcům geho/Panům a Přátelům mým welice láſkawým. Také Vrozenému Panu Mikulaſſowi Kokowſké^o na Kameni/ a ginym wſſem toho Erbu.

STarožytnoſt Erbu toho Topora kterého po předcých ſwých zdáwna vžijwati ráčite / před ginými wſſemi Erby w Polſſté / předek giſté má / od začátku práwě Králowſtwij onoho/kdy neyprwnij Pan a Knijže tyto Krage oſazowat začal / a předkowé gijch gmenowanij byli Magni Comites, odnjchžto až po dnes onoho Králowſtwij má Rody welmi wzáctné y možné w Radde Králůw onych / kterij wždycky v wijře ſwaté Katholické zůſtáwagij / a w Ctnoſti ſwaté zalijbenij magij/ pročež potomky gegijch w doſtatcých zachowáwá / podlé onoho zdánij Dawidowého w Zialmu 36. Junior fui & enim ſenui: & non vidi juſtum derelictum, nec ſemen eius quærens Panem. Byl ſem mladý a ſtaral ſem ſe: a newiděl ſem ſprawedliwého opuſſtěného od Pána / a potomcy geho aby měli wyhledáwat Chleba. Kdož může býti neyſprawedlněgſſý yako ten: který oſtřijhá Ceſty Páně a ponij dychtij / yak nám o Předcých toho wzáctného Roddu paměti rozlijčná oznamugi Sawla Zbiluta/kterýž létha Páně 956. byl při ffundowanj Kláſſtera Třiměſſenſkého / neb geſſtě ginij Kronykáře onijch prawij / že geſſtě mezy onými 12. Weywodů geden znijch byl wolen za Knijže: Setěch Hrábě tehož Rodu a Erbu Létha Páně 999. ffundowal a nadal Kláſſter Setěchowſký / očemž čtěte obſſyrněgij w Erbáři Polſkém / mnoho Weſnic dal Kláſſteru onomu Zákona ſwatého Benedykta / Walcerus Hrabě z Týnca o kterém dáwnij Kronykáře pijſſý/ že byl vneſl Kunegundu Králownu Franſkau/ z toho každý poznat může welkau wzáctnoſt a možnoſt Roddu toho. Srazon Hrabě tohož Erbu / pſal ſe z Panihroza/ a ten darowal Kláſſteru Třeměſſenſké^o několik Weſnic/Sſtěpán byl Arcybiſkupem Hnezněnſkým Létha Páně 1050. Lampert Biſkupem Krakowſkym Létha 1060. Vmřel Létha Páně 1071. očem Kathalogus wyprawuge. Setěch druhý byl Weywodau Krakowſkým Létha Páně 1094. Zbilut byl Saudijm Dworu Kralowſkého 1000. Nemohu weliké wzáctnoſti w tak krátkém mijſtu ſepſat / neb yak ſe Králowſtwij Polſké začalo / čas žáden nepominul kdyby Toporowé w Radde Králůw Polſkých neſedali/ rozrodili ſe náramně welmi / yako wždycky Dům Hrabiat z Tenčijna w rowné wzáctnoſti zůſtáwá / po nijch Tarlowé / Záklikowé / Plazowé / Oſolinſſtij / Koritijnſſtij / Nekandowé ginač Trepkowé / Morſſtij / Martinowſſtij / Jakubowſſtij / Morawičſſtj/ Rokowſſtij Rody welmi ſtaré a rozrozené. W Mazowſſy pak Březowſtj/ Maſkoničſſtij w Syrackým / w Sendomirſkým Baličſſtij / Tarnowecſſtij/ Lowenietſſtij/ w Ruſy Kunátowé / Baličſſtij / w Polſſtě weliké / Slupſſtij/

Zlupſſtij/Bialoſlywſſtij/Obodinſſtj/ Přeſpolewſſtj w Kalyſkym/Smoſſewſſtj/ v Poznaně/Grocholſſtj tamže/Klonſſtij na Kragině/Modliſſewſſtij v Hnězna/Stařeſſtij z Kalyſkého / Trabcenſſtij/Scawenſſtij/ Gezerſſtij/Konárſſtij/Wronowſſtij w Lubelſkém Weywodſtwij/Solayſſtij w Lečyckym/Nedroſſti w Plockým/Břetowſſtij w Mazowſſy/ Dlugoborſſtij/Boguſſtj v Lomžy/ giných Rodůw welmi mnoho w Polſſcé/ w Ruſy/ w Pruſých/na Wolynu/w Litwě / zde na Slězſku Rod W. M. zůſtáwá/genž ſe prwé pſali Slyzowé z welké Pačyny/od těch oddělenij/genž w maleg Polſſtě zůſtáwagij. Těch tehdy dáwnoſt a ſtarožytnoſt Erbu y rozrozenij Strýcůw Erbowných krátce W. M. oznamugij / yakož mi podlé Pořádku připadlo/ a tu čáſtku toho Sſtambuchu pod Erbem a Tytulem W. M. wſſech wydati mi ſe zdálo / tak o W. M. rozuměgijc/ že chuti mé powděčnij byti ráčite/kterých Láſce a přijzni ponjženě w Láſku oddáwám. Datum w Brně Létha 1609.

Waſſij Miloſti

w ſlužbách wolný

Bartholoměg Paprocký z Glogol ꝛc.

Rozmlauwánij Hoſpodáře s Hoſtem / yakého hřij=
chu má ſe gedenkaždý wyſtřijhat :

Hoſpodář. Mnoho gſy mi o té Spowědi napowě=
děl / a yá gſem ſe geſſtě nikdá neſpowijdal / Wjm že nekradnu /
nemordugi / necyzoložijm / zachowáwam to auplně / co ná=
ležij na dobrého / y čehož Pán Bůh zapowěděti ráčil.

Hoſt. To dobře geſt / že to zachowáwaſs / a wſſak
y to čeho ty ſobě za hřijch nemaſs / hřijch welký geſt / yak
prawij Tomáſs ſwatý / že hřeſſyť nic giného nenij / toliko ſe
odwrátiti ſwéwolně od Pána Boha / a neplniti toº cožWr=
chnoſtgeº poraučj : Peccare nihil aliud eſt, niſi voluntate auer-
ti à Deo, ſecund: Thom: To také hřijch geſt / yak Auguſtýn S.
prawij : Negligere res æternas, & temporalia ſectari, Auguſt:
Hřijch (prý) geſt oto pečowat a k tomu mijti chuť / abys toho
doſtati mohl / čeho Sprawedlnoſt ſwáta zbraňuge / Pecca-
tum eſt auerſio ab incommutabili bono, & conuerſio indebita
ad commutabile bonum, Idem ibidem, de libero arbitrio. Hřijch
(prý) také hrozný geſt / odwrátiti ſe od neporuſſytedlného
wěčného / a nawrátiti ſe ku dobrému poruſſytedlnému a ne=
dlauho trwánliwému : Peccatum eſt præuaricatio legis diui-
næ, & cœleſtium inobedientia præceptorum, Ambroſ: Hřijch
(prý) to geſt / přeſtaupenj Zákona / a nařijzeni k ſpaſenij vžite=
čných wěcy / newykonáwat. Mnoho geſt hřijchůw a wey=
ſtupkůw ſſkaradých / genž ſe gich wyſtřijhati nám náležij / co
ſe w Cýrkwi ſwaté oznamuge od Kazatelůw dobrých.

Hoſpodář. Hřijchy a weyſtupky / gedno to geſt / neb
kdo wyſtupuge z powinnoſti / ten hřeſſý.

Hoſt. Hřijch a weyſtupek / různij gſau mezy ſebau /
Peccata ſunt propriæ homicidium, Adulterium, & alia morta-
lia peccata ſponte perpetrare. Crimen etiam eſt graue pecca-
tum, & tamen veniale poteſt eſſe, quæ contingunt ſemper.
Hřijchy gſau ſſkaredé dopuſtiti ſe cyzoložſtwa / wražedlnic=
twij / a giných ſmrtedlných hřijchůw. Weyſtupek pak ačko=
liw geſt také hřijch / wſſak gednák ſnadněgi ſproſſtěn bywá /
yak to Rzehoř S. oznamuge / pijſſýc na ſlowa Ezechyele
Proroka: Hoc intereſt inter peccatum & delictum, quod pec-
catum eſt malum facere, delictum vero bona delinquere quæ
ſunt

ſunt in opere tenēda, peccatum ergo in opere eſt, delictum vero
in cogitatione. Greg: ſuper Ezech: Ten (prý) geſt rozdjl me=
zy hřijchem a weyſtupkem / že hřijch geſt ſkutečně zle wěcy či=
niti / weyſtupek pak opuſſtěnij těch wěcy / kteréž mame plniti /
A tak hřijch w aučinku / a weyſtupek na myſſleni náležij. Co
wěda a ſrozuměw Stwořitel náſs na člowěka / takto dij :
Senſus enim & cogitatio humani cordis prona ſunt ad malum,
ab adoleſcentia ſua, non igitur percutiam vltra omnem animã
viuentem ſicut feci. Geneſ: Cap: 8. Smyſlowé (prý) giſté y
myſſleni lidſká / k zlému ſau naklonna od mladoſti ſwé. Pro=
tož wijce nepotepu wſſeho což žiwo geſt / yak gſem prwé vči=
nil / ale na takowého kdo wědomě hřeſſý / pomſta vkrutna
od Pána Boha nařijzená geſt / yak otom máſs Num: 15. Cap:
Anima vero quæ peccauerit per Superbiam, ſiue ſit ille Ciuis,
ſiue peregrinus, quoniam aduerſus Dominũ rebelis fuit, peribit
de populo ſuo, verbum enim Domini contempſit, & præceptũ
illius fecit irritum. Czlowěk (prý) kterýžby ſkrz Pychu zhře=
ſſyl / budto bude domácý / budto přichozý / že byl ſpurný proti
Pánu Bohu / zahyneť z lidu ſwého / neb ſlowo Božij potu=
pil / a Přikázanij gého na poſměch obrátil. Skrz Proroka
Ezdráſſe také s hněwem mluwiti ráčij : Qui me derelinqui-
ſtis & ego vos derelinquam, petentibus vobis à me miſericor-
diam, non miſerebor, quando inuocabitis me, non exaudiam
vos, maculaſtis enim manus veſtras ſanguine, & pedes veſtri
impigni ſunt ad comitenda homicidia, non quaſi me derelin-
quiſtis, ſed vos ipſos, dicit Dominus 4. Ezdr: 1. Poněwadž ſte
wy mne opuſtili, y yá wás také opuſtijm / když proſyti milo=
ſrdenſtwij odemně budete / neſlitugiť ſe / kdy mne wzýwať
budete / yáť wás nevſlyſſjm / neb poſſkwrnili ſte rukau ſwých
krwi / a nohy waſſe nebyly gſau lenīwé k činěnij wraždy / ne
yakobyſſte mne opuſtili / ale yako ſami ſebe / dij Pán Bůh
wſſemohaucý. A protož dále dij w Rozdijlu 15. Væ eis qui
peccant, & non obſeruant mandata mea, dicit Dominꝰ: Běda
těm kteřij hřeſſý a nezachowáwagi Přikázani mých / dij Pán
Bůh wſſemohúcý. Eccleſ: také mluwj : Væ vobis impij qui de-
relinquiſtis legem Domini altiſſimi, in maledictione naſcimini,
etſi mortui eritis, in maledictione erit pars veſtra. Ecleſ. Cap: 41.
Běda wám (prý) lidé hřijſſnij / kteřij gſte (prý) opuſtili Zákon

Boha neywyšſſýho/ w zlořečeni ſe rodijt budete/ a geſtli po-
mřete/ w proklaſtwÿ a zlořečenj bude dijl wáſs. Onen také
Král S. Dawid ſám ſproſſtěn gſauc hřÿchu / tak hřÿſſnÿky
proklÿnal / řka: Sicut deficit fumus, deficiant, ſicut fluit ce-
ra à facie ignis, ſic pereant peccatores à facie Dei. Pſalm:67.
Yak (prý) hyne Dým / ač zmizegÿ / yakož plyne Woſk před
Ohněm / tak nechť hynau hřÿſſnÿ před Oblÿčegem Božÿm/
a Twáři geho negſwětěgſſý.

Hoſpodář. A wſſak to ſtarým oným Zidům tako-
wé proklatſtwj/ ne nám Křeſtianům / genž ſe nám wſſecko
ſkrz Pána Kryſta proměnilo a naprawilo.

Hoſt. Yakž ſem dáwno prawil/ Kryſtus nepopra-
wowal nařÿzenÿ Boha Otce ſwého/ ale raděgÿ potwrzo-
wal / a protož Apoſſtol ku Galathům pÿſſýc dÿ: Manifeſta
ſunt autem opera carnis, quæ ſunt, fornicatio, immundicitia,
Impudicitia, Luxuria, Idolorum ſeruitus, Veneficia, Inimi-
citiæ, Contentiones, Æmulationes, Iræ, Rixæ, Diſſenſſiones,
Sectæ, Inuidiæ, Homicidia, Ebrietates, Comeſſationes, & his
ſimilia quæ prædico vobis, ſicut prædixi, quoniam qui talia a-
gunt, Regnum Dei non conſequentur, ad Galath: cap:15.
Zgewnÿt gſau zagÿſté ſkutkowé těla/ genž gſau/ Smilſtwo/
Nečiſtota/ Neſtydatoſt/ Smjlnoſt/ Modlářſtwj/ Trávenj/
Nepřÿzeň/ Swárowé/ Záwiſti/ Hněwowé/ Křikowé/ rů-
znice/ Sſybalſtwj/ Nenáwiſti/ Wražedlnjctwj/ Opilſtwÿ/
Hodowánÿ / a těm giné podobné kteréž wám předpowÿ
dám / yak gſem y prwé prawil / že kdož takowé wěcy činÿ /
Králowſtwÿ Božÿho nedůgde. Mſtiwý geſt Pán Bůh nad
lidmi hřjſſnými a pokánj zanedbáwagjcým/ yak otom Jakub
S. Apoſſtol Páně dj: Quicunq; autem totam legem ſeruaue-
rit, offendat autē in vno, omnium factus eſt reus, qui enim dixit
non mæchaberis, dixit & non occides, qui ſi nō mæchaberis, oc-
cides aut factus es transgreſſor legis. Iacob: cap: 2. Kdožby
koliw weſſkeren Zákon naplnil / a prowinil w gednom Při
kázanÿ/ včiněn geſt wſſemi winowatým / neb kdo geſt řekl/
Nezeſmjlnÿſs/ ten geſt řekl y Nezabigeſs/ geſtli pak nebudeſs
ſmjlniti/ ale zabigeſſli/ včiněn gſy přeſtupitelem Zákona.

Hoſpodář. A kdybyſe pak někomu z newědomoſti
přitreſſilo zhřeſſyt / hadám že takowý treſtán nebude.

Hoſt.

Hoſt. Auguſtýn S. tak na to odpowjdá Non rect edici
poteſt ſi neſcit homo nō peccat, ſunt enim peccata ignorantiū,
quamuis minora, quam ſcientium, tamen confiteantur. Ne-
prawě mlauwÿme anÿž ſe na to ſpauſſěti máme / že člowěk
z newědomoſti co zpáſſe že nehřeſſj / geſt owſſem tak/ že men-
ſſÿ hřÿcho wé gſau těch genžto z newědomoſti hřeſſÿ / předce
gednak/ ſpowÿdati ſe gÿch náležÿ / a dáwati ſe winným Pa-
nu Bohu wſſemohaucýmu: Neb prawj/ Inebriauerunt Loth
filiæ eius, & ſe neſcienti miſcuerunt, quapropter culpandus eſt
quidem, non tam quantum ille inceſtus, ſed quantum ebrietas
illa meretur. Idem contra Fauſt: lib: 2. Opogili Lotha Dcery
ge° / a kromě wědomoſti ge° páchali hřjch nečiſtý / wſſak wi-
něn gt hřjchu / netak w hřjchu tjm yak ožhralſtwj. A protož
wýſtra° dáwá řka: Nolite contēnere venialia, quia nimia ſunt,
ſed timete quia plura, plerumq; enim beſtiæ minotæ multum
nocent, & multos necant. Nunquid minutiſſima ſunt grana a-
renę, ſed ſi amplius in naui mittantur, mergunt illam, vt pereat,
quam minutæ guttæ pluviæ, nonne flumina implent, & domos
eiciunt. Idem ſerm: de Aduentu Domi: Nelechce ſobě powa-
žugeme hřÿchůw wſſednÿch / proto že gſau malé/ ale ſe bog-
me že gÿch mnoho / zdáliž newÿme že malé Beſtÿgky welmi
mnohé ſſkody dělagj a lidj mořj: zdáliž také hrubé gſau zrná
pjſkowá/ wſſak když gjch mnoho do Lodÿ wondáwagj po-
tápiagj gj/ tak že zhyne: Malé také gſau Děſſtiowé kropěge/
a proto předce weliké řeky naplňugj / a Domy z gruntu wy-
wrácugÿ. Protož y malých hřÿchůw potřebÿ ſe oſtřÿhati/
aby ſnad nás nezahubili a o láſku Páně nepřipravili.

Hoſpodář. Yednak Pán Bůh mnoho dobrého zlým
dáwá/ y trpj ge na ſwětě y gſú ſſťaſtněgſſj nad giné dobré lidj

Hoſt. Na to také mluwj Auguſtýn S. Omnis malus
aut ideo viuit vt corrigatur, aut vt per eum juſtus exerceatur.
ſup: Pſalm: 54. Každý (prý) zlý Człowěk neb (prý) proto
žiw gt / aby ſe naprawil a polepſſyl/ neb proto aby ſe při něm
ſprawedliwý wyčwičil/ ale wſſak tomu dey wÿru / yak Rže-
hoř S. mluwÿ. Peccatum quod ex peccato oritur, non jam
peccatum tantum modo ſed peccatum eſt & pœna peccati,
quia juſto judicio omnipotens Deus eos peccatores obnubilat,
& præcedentis peccati merito etiam in alijs cadat, vt qui malū
ſciens

ſciens perpetrat, deinceps juſte in alijs etiã neſciãs cadat. Greg:
ſup: Ezech:lib: Moral:25. Hřjch z hřjchu pocházegicý/ ne
hřjchem geſt/ ale pokuta hřjchu/ neb gjſtě ſaudem ſprawe-
dliwým Bůh wſſemohaucý ty hřjſſnjky zatmjwá/ tak že pro
onen prwněgſſj hřjch ſluſſně wdruhý wpádagj/a tak yak wě-
domě prwnjm zhřeſſyli/tak též neweďomě w druhý wpáda-
gj/ za žert ſobě to magj/ Lakomſtwj/ Cyzoložſtwj / za po-
chwlau opilſtwj/za Rozkoſs též y giné wſſecky Opilzloſti/ za
dwořſtwj a rekowſtwj/ protož okazuge Jeronym S. od-
kud hřjchowé na nás připádagj/ abyſme bedliwj na to by-
li / yak ſe gjch warowati máme. O čemž on tak dj: Cui
Deus venter eſt, & Deus recens eſt, quodcunq; vicia habemus,
& quodcunq; peccata,tot recentes habemus Deos. Iratus ſum
ira mihi Deus eſt,vidi mulierem & concupiui,libido mihi Deus
eſt,vnuſquiſq; enim qui cupit & venerat hoc illi Deus eſt Hyer:
ſup:Pſalm:80. Komu (prý) Břjcho Bohem geſt/ tenť nepře-
myſſluge nic/gediné aby ſe napaſl/a ten ſwůg ſmrdutý pytel
naplnil/ ten má wždycky nowého Boha/ neb yak mnoho má
hřjchůw/tak mnoho má Bohůw/ geſtliže ſe zahněwáſs a
hněw držjſs/ hněw Bohem máſs/ vhledáſs pěknau Ženu a
o nj myſljſs/Chlipnoſt geſt Bohem twým/ každý kdožkoliw
čeho požádá a potom dychtj/toť (prý) geho Bůh geſt. Spo-
diwenijm tehda otom minwij. Vſitatum eſt generis humani
vitium,libendo peccatum committere & comiſſum negando
abſcondere,& conuictum defendendo excuſare. Idem lib: 22.
Obyčegná to (prý) wěc lidem/ že ſe chtjce hřjchůw a zloſti
dopauſſtěgj/ ſpáchawſſy pak hřjch zapřjt a zatagit ho vſy-
lugi/ a když w něm který poſtjžen bywá, tu ſe teprwá diwný-
mi praktykámi wymlauwá každý Otom tak prawj Rže-
hoř S. Voluiſſent iniqui ſi potuiſſent ſine fine viuere,vt potu-
iſſent ſine fine peccare, oſtendunt enim quia in peccato ſemper
peccare cupiunt,qui nunquam deſinunt peccare dum vivunt,
ad magnam ergo juſtitiam judicantis pertinent, vt nunquam
careant ſupplicio, qui in hac vita noluerunt carere peccato.
Greg: de pœnitentia. Radiby (prý) zlj lidé žiwi byli/ by mo-
hli na wěky/ aby též mohli wždycky rozkoſs a raděgj zloſt
prowozowat a hřeſſyt/a tjm to pokazugj že wždycky w hřj-
ſſjch chtěgj žiwi býti/ když hřeſſyť přeſtati nechtěgj / doka-
wad

wad gſau žiwi / náležj tehdy na welkého Saudce ſprawe-
dlnoſti/ to gjm dáť za mzdu/ aby yak bezpřeſtánj hřjchy pá-
chali/tak též bezpřeſtanj treſtanj a trápenj byli / když od hřj-
chu přeſtáwat nikdáž nechtěli. O takowých dj Be'nard S.
Non viuit homo qui ſuperbia inflatur, qui luxuria ſordidatur
qui auaritia coinquinatur,qui cæteris inficitur peſtibus: quoni-
am non eſt hoc viuere,ſed vitam confundere, & apropinquare
vſq; ad portas mortis. Bonam autem vitam ego puto, & mala
pati,& bona facere,& perſeuerare vſq; ad mortem: Sic dicitur
vulgo quod qui bene ſe paſcit,beneviuit,ſed mentita eſt iniqui-
tas ſibi,quia non bene viuit,niſi qui bene facit. Bernha d:ſer: de
Apoſtolis. Nedobře žiw geſt ten člowěk/ který pýchu nadu-
tý geſt/ který ſe ohawnými hřjchy poſſkwrňuge/ neb to neni
žiwým býti/ale raděgj žiwot poctiwy mrhati/ a přibližowat
ſe k Bránám ſmrti: Ale yá (prý) ten žiwot za dobrý býti v-
znáwám/ zlé a protiwné wěcy trpěliwě znáſſeti/ a dobře či-
niti/ a tak w tom trwati až do ſmrti/ geſt přjſlowj obecné /
Kdo ſe dobře paſe/ ten dobře žiw geſt/ ale ſklamala ſebe zloſt
lidſká/ neb žádný není dobře žiw/ gediné ten kdo dobře činj/
a wſſech ſe márnoſti wyſtřjhá. Potřebj ſe tehdy mět na
vzdě a hřjchůw ſe warowati/ neb prawj Kryzoſt. S. Ante
peccatum liberum arbitrium habemus bene operandi, non au-
tem poſtea,quia non noſtra virtute poſt peccatum euadere po-
ſumus de manu diaboli,ſed ſicut nauis fracto gubernaculo illuc
ducitur vbi tempeſtas voluerit, ſic à diabolo de peccato in pec-
catum ducimur,nec hactenus quidquã facere licebit, niſi quod
ipſe diabolus voluerit,& niſi Deus valida manu ſuæ miſericor-
dię nos ſoluerit, vſq; ad mortẽ in vinculis peccatorum noſtro-
rum permanebimus Ioan: Chriſoſ:in ſer:Dom: Aduentus. Po-
kawad (prý) ſe kdo hřjchem nepoſſkwrnj/ geſt to na naſſj
ſwobodné wůli abychom dobře činili/a ne potom když gjž
w hřjch padnauce/neb potom nemůžme žádnau mocy naſſy/
z rukau ďáblowých wygjti/ ale yako Lodi když ſe weſlo zlá-
me a ſkácý / tam plyne kam gj baufka a wlnobytj neſe/ tak
také člowěk w hřjch od Ssatanáſſe zawedený/ čjm dále tjm
wjcegi zwozowat a podſſtiwat ho bude k zlému / aniž mu
nic co giného začjnat nelze/ gediné co ſe Czertu ljbiti bude /
Pánu Bohu ſlaužiti nemůže/ a geſliž Pán Bůh wſſemohau-
cý mo-

cý mocnau rukau z miloſrdenſtwij ſweho nás z mocy geho
newytrhne/muſý člowěk rád neb nerád až na wěky w těch o-
ſýdlých a putách gegijch ſetrwati. Nemnoho nás dobrých/ a
y ti genž gſau ctnoſtnj a pobožnj/yak napſáno w přijſlowijch
Quis poteſt dicere? mundum eſt cor meum, purus ſum à pecca-
to Prou:cap:20. Kdož (prý) řijcy může: čiſté geſt ſrdce me
od hřijchu / hleď měg ſe na péči.

Hoſpodář. Weliké geſt miloſrdenſtwj Božij můž
mne Pán Bůh čertowých oſýdel ſproſtiti a zachowati ſobě.

Hoſt. Neradijmt být welmi rozpuſtilým / a na to
ſpolijhati/neb mluwij Pán ſkrz Proroka. Non dicas miſe-
ratio Domini magna eſt, multitudinis peccatorũ meorum mi-
ſerebitur, miſericordia enim & ira cito ab illo proximant, & in
peccatores cito reſpicit ira illius, non tardes conuerti ad Domi-
num, & ne differas de die in diem, ſubito enim veniet ira illius,
& in tempore vindictæ diſperdet te. Eccleſ: cap:5. Neřijkeg
ſmilowánj Božj weliké gē/a ſmilůgeť ſe nad množſtwjm hřij-
chůw mých/neb miloſrdenſtwj a hněw brzce wycházegij od
něº/ana hřijſſnjky hledj hněw geº/nemeſſkeg obrátiti ſe ku Pá-
nu Bohu/ani odkládeg den ode dne/ neb w náhle přigde den
geho/a w čas pomſty zhladjť tě. A protož vtecy ſe máš k
Cýrkwi S. včitelůw/ genž tě giſtě naučiti mohau/yako hřij-
chůw ohawných zbudeš yak y S. Kryzoſtom tak Raddu
dáwá řka: Veniſti per viam fornicationis, ambula per viam
caſtitatis, veniſti per viam auaritiæ, ambula per viam Elemoſi-
næ, ſi autem per ipſam viam redieris, iterũ ſub regno vadis He-
rodis Ioan:Chriſ: ſup: illud Matth: Et per aliam viam reverſi
ſunt. Přiſſedſſy w hřijch ſkrz Cyzoložſtwj náſledůgž čiſtoty
vpadſſy pak w hřijch lakomſtwij činiž ſkutky miloſrdné/ dá-
weg Almužny/a geſtliže tau ceſtau k láſce a miloſti Páně přij-
gdeš / a potom k prwnijm hřijchům ſe nawrátijš/ wěz
že do Herodeſowého Králowſtwij ſe nawrátijš. Wěz te-
dy že hřijch geſt mrzutý a oſſkliwý před Pánem Bohem/ byť
pak negmenſſý byl/a protož na každý čas vtjkeg ſe k láſce Bo-
žij/a ſkrze ſpowěď z ſebe ge ſtijreg / tak aby nikdá na tobě žá-
den poſtijžen nebyl.

Hoſpodář. Prwé to bylo že kdy ſe ſwatij rodili / hřij-
chy těžkými nebyli poſſkwrněnj/ nynij to být nemůže/aby ſe
člowěk gim podobný narodit měl/žádě bez hřijchu nemůž být.

Hoſt. Wſſyckni gſme ſe w hřijſſých porodili/ale wſſak
kdo má vtočiſſtě ku Pánu Bohu/hřijchůw ſproſſtěn být mů-
že/yak Auguſtýn S. dij: Si quæratur à me vtrum homo ſine
peccato poterit eſſe in hac vita: Confiteor fieri poſſe, per Dei
gratiam, & liberum eius arbitrium. Aug: de Baptiſ. parvulor:
Ptalliby ſe mne kdo/zdáližby člowěk mohl býti bez hřijchu
na tomto ſwětě žiw/wyznáwám že to byti může ſkrze miloſt
a láſku Božij/a ſkrz geho ſwobodnau wůli: Neb tak dálegij
dokládá. Nullum peccatum comitti poteſt, niſi cum appetun-
tur ea quæ Chriſtus contempſit, aut fugiunt ea quæ ille ſuſtinu-
it. Idem de vera religione. Žiádný (prý) hřijch nemůž
těžſſý býti na Człowěka kromě ten / kdo těch wěcy požádá
kterými Kryſtus Pán pohrdá/a před těmi vcházý / které on
znáſſeti a trpěti muſel. A wſſak že my máme Zrádce naſſeho
při ſobě/ který nás miláčky včinit y oſſkliwit P. Bohu wſſe-
mohucýmu může/měgmež ſe na bedliwoſti/yak nás Iſidorus
oſtřijhá řka: Omnia fugere homo poteſt, preter cor ſuum, non
enim poteſt à ſe quiſquam recedere, vbicunq; erit conſtientia,
reatus ſui illum non derelinquit, quamuis humana juditia ſu-
pterfugiat, qui male agit, judicium tamen conſtientiæ ſuæ ef-
fugere non poteſt, nã etſi alijs cellat, quod egit ſibi tamen cel-
lare non poteſt, quia nouit quid deſit. Duplex autem in eo fit
judicium, quia etſi conſtientię ſuę reatu punitũr, & illic perpe-
tua pœna damnatur. Iſidorus de ſummo bono. lib: 2. cap: 26.
Wſſeho ſe (prý) člowěk může vwarowat/ale Srdce ſweho
oſtřijhat ſe nemůže / ačkoliw ſe obránij a wyſtřijhá Saudů
lidſkých/ſám od ſebe odſtupiti nemůže/proto že wſſudy kam
ſe koliw obrátij/geho ſwědomij prowiněnij gemu předſtjrá/
neb wij čeho ſe mu nedoſtáwá/a protož ma dwogj zſauzenij
a trápenij/neb y zde wtom žiwobytij ſwědomij geho treſtá-
nij trpij/a po ſmrti na wěčné zatracenij ſe doſtáwá. Dobře
tehdy Cýrkwe S. nařjzenij poſlauchati / w kterež Pán B.
nam lékařſtwij nařjditi ráčil na neduhy naſſe/to geſt ſpowěd
abyſme to cožkoli na nás přigde za půwodem Czerta ohaw-
ného/toho aby ſme zbyli ſkrz ſpowěd a pokánj. A tak ſe ſſetř
y ty medle Hoſpodáři/bys ſkrz ſwau rozpuſtiloſt nepřiſſel k
wěčnému zármutku/neb wyſſokomyſlnoſt naſſe Rozumky
naſſe/mnoho nám powolugij zlého půſobiť / čijmž ſe Bůh
wſſemo-

wssemohaucý mrzý / wssak y onen Mudřec Pohanský toho neschwalowal / y w Pýsmě to zůstawil za Přýslowij / řka: Homo pravus deterrior bestia, Arist: lib. 7. Etic: Człowěk (prý) zlý / horssý gest nežli Bestia. A za tym se měg dobře / popraw se wvrputnosti swé / hřijchu odstup / a drž se ctnosti.

W tom prwnijm Dijlu neyprwé hledeg o Wssemohaucnosti Boha w Trogijcy gedinéhо / Pod Erbem Vrozených P. Panůw z Oppersstorffu / o sedmi Swátostech / totižto / o Křtu / o Biřmowánij / o Chwalitebném Sakramentu / o Pokánij / o ostatnijm Pomazanij / o Swěcenij Kněžském / a o Manželstwij. l. P.

Z Erbůw Starodáwných

Rodůw včiněný: Těch obzwlásstě genž Podkow vžiwagi za Znamenij Rytijřská / yak dawno a za yaká zaslauženij a od kterych Králůw a Knijžat nadané gsau / wssem wůbec Panům Strycům mým milým a láskawým k wědomosti / yakožto neystarssij w tom Erbu a Znamenij Jestřabcůw oznamuge / s pilnosti wyhledané a sebrané.

Odemně

Bartholoměge Paprockého z Glogol ꝛc.

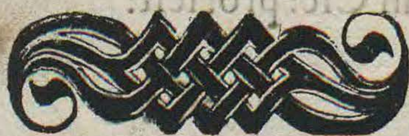

Omnes boni semper Nobilitati fauemus, & quia vtile est Reipublicę Nobiles esse homines dignos maioribus suis, & quia valere debet apud nos clarorum hominum Senex de Republica meritorum memoria, etiam mortuorum Cic: pro: sest:

Na Erb Wěňawa který na= ležij Vrozenému a Statečnému Rytjři / Panu Petrowi Wogskowi z Bogdunčowic na Weselý a Kolčině zč.

Hodná Památky Bratře taká Syla /
Která žiwého Zubra vchytila.
Dowedl ho potom Králi Panu swému /
A wedssj gesstě okazugijc gemu.
Dobyl Tesáká / a za gedným rázem /
Odtial mu Hlawu tým ostrym Železem.
Y těch ctných Rodůw zmužilj Předkowé /
Značně Pohany mlátili po Hlawě /
Padali hrozně před Králmi možnými /
Tohot dowedu swědectwij gistými.

K Vrozenému a Statečné= mu Rytjři / Panu Petrowi Wogskowi z Bogdunčowic / na Weselij a Kolčině zč.

Swému zdáwna láskawému Panu a Přijteli / dobrého zdrawij y potěssenij od Pána Boha wěrně přege.

DAwnau lásku a chuť W. M. proti sobě w paměti magijc / kdy sem gesstě na prwoti w ty Kraginy zagel / a zdržowal sem se při Dworě Důstogného a Welebného Knijžete Pana / Pana Stanislawa Pawlowského Biskupa Olomauckého zč. V weliké přijzni a lásce W. M. držán sem byl. A protož yá nic až po tento čas proměniti se nechtěgijc / ale wždyčky dokawad žiwota stawati bude / neproměnijm / a w službách W. M. zůstáwati chcy. A žebych to zgewně vkázal / dlúho sem otom přemyssowal abych to yakaužkoliw Památku otwrdil a Posteritati to oznámil / že ne toliko slowy austnými; ale y pérem to giným pro přijklad okázati chcy / yak Cic: in lelio dj: Quæ videntur vtilia, honores, diuitiæ, voluptates, & cætera generis eiusdem, hæc amicitiæ, nunquam anteponenda. Což y o W. M. rozuměgijc (že dáwné lásky proti mně nezapomjnagjc) mým laskawym býti račite / že do mého Sstambuchu mezy giné wzáctné Vgce a Strýce W. M. také wepsáti mi se widělo / a ten Strom který sem wssem Panům Strýcům swým wykonterfektrowati dal / pod Gménem a Tytulem W. M. na swětlo wypausstijm / který wěřijm že W. M. přijkrý nebude / neb wijm že W. M. po Negmilegssý Panij Mateři W. M. Vrozené Panij Markétě Brodecké z Brodku / Vrozeného a statečného Pana Tobiasse Brodeckého z Brodku / Saudj° Panstwj Psstinské° Dceři / a po wlastnij Panij Mateři gegij Wysoce Vrozené Panij / Panij Anýžce Mysskowské z Mirow a wlastnj Sestře / swaté paměti Welebného a Wysoce důstogného Pana / Pana Petra Mysskowského z Mirowa / Knijžete Sewerského / a Biskupa Krakowského / a Pana Sygmunda Bratra gého Kasstelána Oswětjmského / Otce nyněgssý° Pana Sygmunda Mysskowské° z Mirowa / Marssal-

 ka Ko-

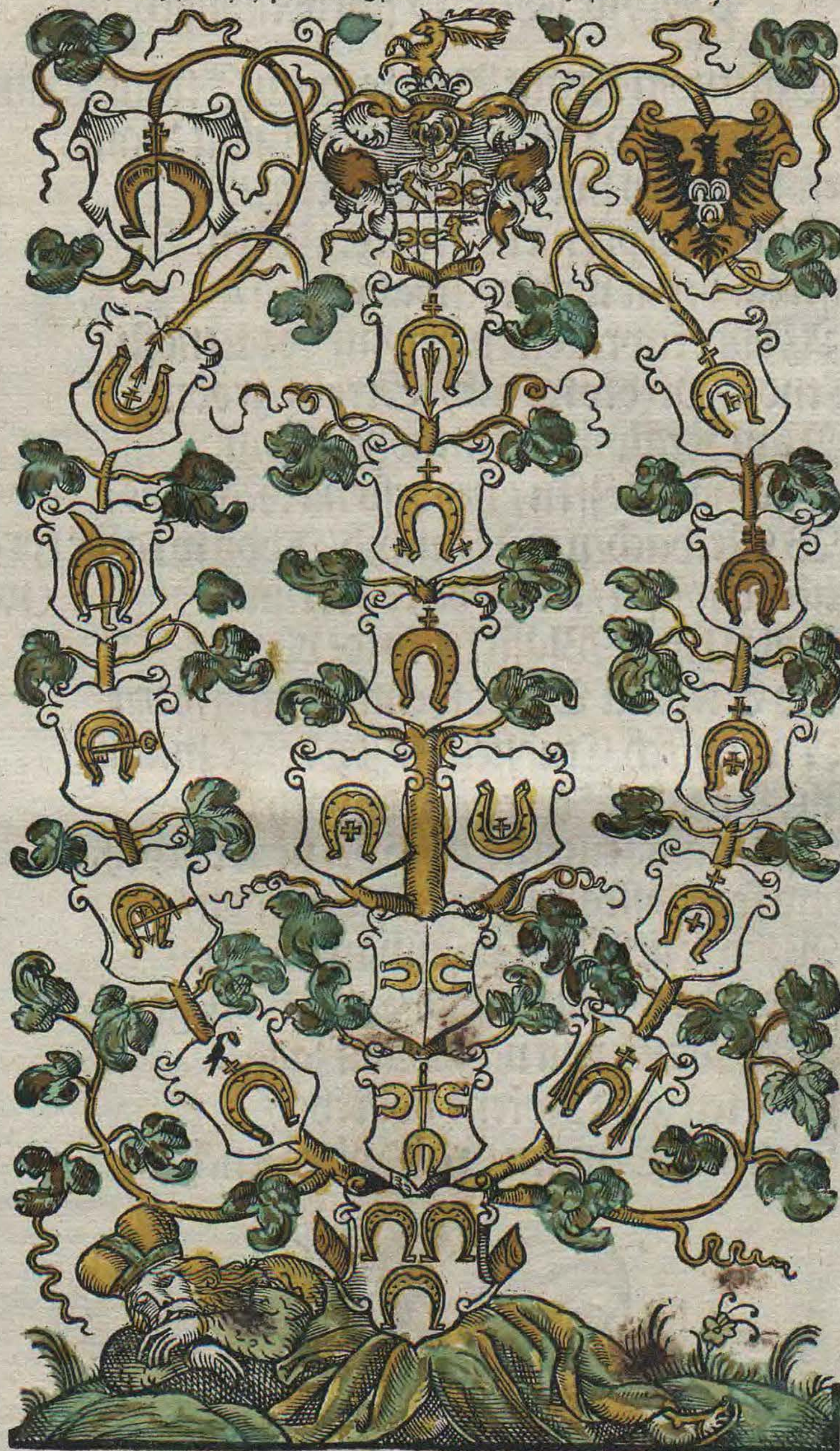
ka Korunnijho / a giných kterých wzáctnosti a starožitnosti w krátkém mijstu wyčijtati nemohu / wěda tehda že z tak wysokého Strumene plauti račite / z kterého také Erbu Vrozená Pani Alina Rausowná z Lipná / Pani Manželka W. M. po Panij Kateřijně Pelkowně Prababě swé vžijwá. A protož takowý Strom widělo mi se W. M. consecrowati / neb dáwno wěděti račite / že se yá také takowým znamenijm po Předcých swých pečetijm / a ti wssyckni Přátele a přijbuznij W. M. mne wždycky laskawými a milostiwými Pany býwali / a gegijch Potomcy takowými se vkazugij / tož y o W. M. rozumijm / yako zdáwna tak y neničko vpřijmnau chuť mau z lásky přigawsse / y tým malým Dárkem pohrdati neráčite. Datum w Obřanech blijž Města Brna / na swobodným Mlýně. Měsýce Máge Létha 1609.

Wassij Milosti

w službách wolný

Bartholoměg Paprocký
z Glogol rc.

Z Podkow starodáwných Erbůw včiněný / které wssecky magj býti Podkowy bjlé neb Stříbrné Barwy / w modrém neb Lazurowém Poli / kromě w nowě konfirmowaných od Cýsařůw Římských přidané gsau některým rozlijčné Barwy.

Sicut indigna posteritas, laudis antiqui generis a[illegible]egat, ita præclara à patribus egregie facta confirmat.

O wzáctnosti toho Stromu Podkow z Erbůw starodáwných.

Z Wzáctnosti Krunt Bratře tomu Stromu dáno/
Kterau w Owocých geho stálau znáno.
A gestliž z mijry swé wystaupil který/
Nechtěli trpět na něm prwnij kůry.
Musel tak běhat wyhledáwat ctnosti/
Až byl přiwrácen ku prwnij wzáctnosti.
S Ctnosti Předkowé taký Strom zrodili/
Y tau Králowstwij mnohé osadili.
Neydess na Slézsku/ neydess na Morawě/
W Czechách/ y w Němcých/ Rody w každé spráwě.
Welikého wtipu/ a w Polské Koruně/
Miley swey Wlásti ku každé obráně.
S toho Stromu Owoc welmi chutný mamy/
A wewssech Ctnostech každý dobře známý.
Gestliž se negde Strýc yaký diwoký/
A poznáss skutkůw zlých při něm obroky.
Nediw se: Kasstan sladký Owoc rodij/
Wždy se nekaždý k požijwanij hodij.
Wssudy Czerw nemrawný Cestu wynegde/
Žě do wnitřnosti na záhubu zagde.
Wssak že ten gde z Kořene dobrého/
Netratij Ssmaku (rád) přirozeného.

K wýsoce Vrozeným/ Důstogným/ welebným a Oswjceným Panům/ Panům Knyžatům/ Biskupům/ Oppatům/ Probosstům/ Kanownikům/ Vrozeným a Statečným Rytjřům wssem/ obzwlásstě genž Erbu Podkow vžijwagij. Panům y Strýcům swým milostiwým y láskawým/ Službu swau wskazuge.

WYsoce Vrozenij Panij/ Panij Důstognij/ a Welebnij y Oswijcenij Knijžata a Biskupi/ Oppati/ Probosstowé/ a ginij Preláti/ y wssyckni Pani a Rytijři/ Znamenij a Erbůw na hoře y důle wykonterfektowaných Podkow. Ná geden neymenssý Strýc a Slauha Wassých milosti wssech neystarssý/ neb sedmého Křijže wěku mého docházým/ od několik a třiceti leth začawssy/ wyptáwagijc se o starožytnosti Erbůw a Rodůw w Slowenským Jazyku/ po rozlijčných Kragijch w Králowstwijch a Knijžetstwijch o tom běhagijc a pracugijc/ mezy ginými o začátku těch Podkow/ ginač dogijti a doptati sem se nemohl/ tolko že wssychni yak koli Podkow vžijwagij/ za Znamenij Rytijřská od gednoho Předka quondam poslupnost a rozrozenij swé magij/ yak se to spamětí a Kronyk rozlijčných okazuge/ což sami zgewnij Nepřátele toho Národu Slowenského to gijm přiznáwagij: Že Král on weliký/ možný y nepřemožený Alexander/ genž se psal Panem a Dědijcem wsseho Swěta/ dal byl Slowákům yakožto neypřednějssým Rytijřům swým/ genž mu na wssech Wognách neywěrnějssými býwali/ od Poledně/ na Wýchod až k Západu ty wsseckny Kraginy kdež nenjčko Croacia, Seruia seu Sorabia, Bulgaria, Bohemia, Morauia, Sylesia, Polonia, Pomerania, Cassubia, Mysnia, Moscouia, Russia, Podolia, Wolhinia, a giné: Mezy těmi Národy byli Rytijři znamenitij/ yak se to w Kronykách rozlijčných těch wssech Kragin oznamuge/ a mezy nimi byl také Předek náss/ kterij Podkow za Znamenij Rytijřská vžijwáme/ kterého Stumphius Hystoryk slawný Helwecké spráwy opisugijc/ gmenuge Knijžetem Sedmihradským/ před Narozenijm Krysta Pána. Ten gsauc v Krále Alexandra Welikého w lásce pro takowé zaslauženij kdy z Wogskem wygel s Kragin teplých/ Swět wssecek pod swau moc podmaňugijc/ zagel w Kraginu welmi studenau/ a s té wssyckni lidé vtekli na gednu Horu wysokau a ssyrokau/ kterauž poléwagijc zewssech strán/ tak se Ledem zazdili že gich žáden doběhnauti nemohl/ y tak rozuměli žeby w Pokogi zůstáwati měli. Ten slawný Rek zmyslil sobě Podkowy/ a dal několik seth Konij okowat na ostro/ a na oné lidij z gedné strany nenadále připadssy/ k poddanosti Panu swému podmanil. Od takowého Krále možného hogně obdarowán a Znamenij wtipu swého takowým spůsobem obdržel. Od kterého potom wlastnij geho potomcy tak se rozrodili/ yak dole poznamenáno máss/ neb měl Synůw mnoho. Geden z nijch toho Erbu/ kdy Lech a Czech w ty Kraginy wgeli/ poslal s nijmi tyto Syny/ aneb gijž Wnuky swé/ kterij se nepsali Knijžaty/ toliko Hrabiaty/ a to

pro gméno

pro gméno yak ſobě Předkowé wſſech Erbůw zmýſſleli non conſtat, toliko že od Latinnikůw gmenowanij byli Comites, neb Králowé berauc s ſebau Syny Knijžat možných tak ge gmenowati poraučeli / yakoby ne ſſauhami ale Towaryſſmi a Raddámi ſwými / což w těch čaſých welmi ſe zahuſtilo / a welmi od čaſu dáwnijho : Neb yak to Kroniky oznamugij Czeſké y Polſké / kdy Lech a Czech w ty Krage zageli / mnoho těch Komeſůw bylo / yak y zde pod těmi Znamenij otom oznámijm.

Wácſſaw Hágek Hyſtoryk Czeſký opowijdá Radoſſa / kterého Syn Roſalus / wzal byl w Staw Manželſký Biwoga Hraběte (Erbu Swinſká Hlawa) Dceru / okolo Létha Páně 747. teg Hrabijnce řijkali Bila / tá mu porodila Syna / který na Památku Máteři ſwé založil Hrad y Měſto Bylinu / tam čtauc pijlno / ti genž ſe w Czechách zdržugij / obſſyrněgi a důwodněgi nechť o Předcých ſwých hledagij.

Sukoſſaw Roſalow Wnuk Hrabě z Biliny / o kterým Hágek zmijnku činij Létha 879. měl pět Synůw / který z Národem Přemyſſa Knijžete Wognu byli začali / wſſak neſſtiaſtně.

Stoymira Hrabě z Biliny Syna Sukoſſawa Hraběte wolili byli ſobě Czechowé za Knijže / zahněwaw ſe na Bořiwoga o to / že přigal Křeſtianſkau Wijru / a to ſe dalo Létha 896.

Prokopa Hrábě z Biliny / Břetiſſaw Knijže Czeſké / zahněwaw ſe na něho o to / že do Země propuſtil Němce / dal ſtijt Létha 1040. Hágek : Æneas Siluius cap : 19. Dubrau : fol : 6. Zatijm neſſtěſtijm w Czechách tento Rod byl chudobný a puſtili od Hrabſkého Tytule.

Za Krále Mathiáſſe / yak Cureus pijſſe / byl geden ſſawným Rekem y Heytmanem geho / kterého Potomcy Pani Zelenſſtij z Sebužijna ſe pſali a pijſſý některij. Kryſſtoff Zelenſký z Sebužijna byl také w láſce Cýſaře Rudolffa druhého / kterému dal ſub Aurea bula liberum Baronatum, byl Mijſto Kancléřem Czeſkým na Sněmu Kijžſkém od Knijžat přigat za Pana / podlé ſpůſobu a obyčege / opuſtil Tytul Předkůw ſwých / genž ſe pſali Zelenſkými / pſáti ſe počal z Sebužijna a na Chotuni ꝛc. Proměniwſſy Erb dáwný tijm ho ſpůſobem vžijwal. Zůſtawil čtyř Synůw / gſau také ginij genž při ſtarém Tytuli y Erbu zůſtáwagij w Czechách.

Některij Potomcy prwnijch Hrabiat Belinůw wyſſli z dáwna do Polſky z Lechem Prwnijm Panem / genž Polſku a Slézſko oſadil / toho také Potomcy pſali ſe Hrabiaty čas dlauhý / otom Kronyky / Mageſtaty Knijžat y Králůw dáwných oznamugij. O Zeliſſawowi Hraběti z Biliny genž byl Heytmanem Boleſſawa Křiworſtého / činij zmijnku Cromerus okolo Létha Páně 1102. w pamětijch Koſtelnijch y Kláſternijch připomijnagij ſe ginij Potomcy geho Hrabiaty / Boleſſaus Hrabě Létha Páně 1149. Jaroſſaw Bilina Hrabě Létha 1199. Bořiſſaw téhož Erbu byl ArcyBiſkupem Hnězněnſkým Létha 1307. vmřel Létha Páně 1311. Yak oznamuge Cathalogus to geſt pořádná poſkupnoſt ArcyBiſkupůw Hnijzněnſkých / y giných mnoho na Auřadijch Zemſkých wzácných Mužůw býwalo. Za naſſy Paměti nezčijtalbych yak mnoho wzácných Mužůw toho Erbu a Rodu bylo. O ſamým Ondřegi Taranow-

ſkým hodná památka zaſſauženij geho Králům a wſſeckne Obcy / za Krále Auguſta počaw až do Sygmunda třetij° do Turek a Tatar ſkrz dwacet krát gezdil / wždycky ſe náležitě milé Wláſti y Králům zaſluhowal / v Krále Denamarſkého od Auguſta Krále třikrát byl / Sſweckýho Krále s nijm ſmijřugijc / a Wogſka k Bitwě vſſykowané rozwedl. Do Sſwecye gedauc / welikau láſku Božij poznal / kdy ſe na Moři Okret neb Sſyff morſká s nima roztrhla / mnoho lidij potonulo / on z ſſauhami zdráwo po Ledě přeſſel / byl to weliký Mijlowník Wláſti milé / a wěrný ſſuha Králůw Polſkých / giných na ten čas Erbu toho Mužůw neſpomijnám / krátkoſti ffolkugijc / A ti wſſyckni Potomcy Erbu takowým ſpůſobem vžijwagij. Yak Naropinſkých / Okuňowé w Rawſkém / Porudenſſtij / Podhořecſſtij / Brozowſſtij / Gruſſtenſſtij / Faletſſtij / Mlochowſſtij / Goleněwſſtij / Zaſcultowſſtij / Skopenſſtij / Waugrowſſtij / Lochowſſtij / Scytniccy / Wolſſtij / Groccy / Czechowſſtij s Sierackého / Zeligowſſtij / Wegerſſtij.

Od těch pak třech Podkow / Počátek ſwůg měli

a magij Czawowé / genž vžijwali a vžijwagij / tolko dwauch Podkow na Sſtijtech Modrém a čerweném / yak na Helmu wydijſs půl Gelene s Koruny / neyprwé ſe byli oſadili na Mezach Bawořſkých / a od gména ſwého Měſtečko založili / geſſtě ſe ſpatřuge Měſtečko Czawa / které geſt w držením Panůw Sſwyhowſkých z Sſwyhowa / genž poſſupnoſt Rodu ſwého wedau od Knijžat Czeſkých od Přemyſſa a od Libuſſe poſſlých / genž ſe pijſſý z Ryzmberka. Těch pak Czawůw wlaſtnij Potomkowé w tom Wěku vžijwali a vžijwagij Erbu takowým ſpůſobem.

V weliké láſce v Králůw a Knijžat Polſkých a Slézſkých býwali / pſali ſe de Pruſkovv, de Zyrovv & de Boturzyn in Polonia. Pani d Pruſkovv wždycky Primatum w tým Rodu wedli / y značně ſe Králům zaſſuhowali / a potom y Knijžatům Slézſkým / yako opowijdagij dáwné paměti Stanimijra Kaſſtelana Ratibořſkého / kterýž Létha 1286. byl přitomen / kdy Knijže Přemyſſ potwrzowal Práw a Swobod Měſſtianům Ratibořſkým. Potom Syn geho Staninijr neb Stoymijr / od Strýcůw ſwých Bučiwogenta a Ochelanta Synůw Otiſſawowých / ſkaupil čáſtky které gijm náleželi na Panſtwij Pruſkowſkým a to Létha Páně 1319.

Boleſſaw Knijže Létha Páně 1336. Beldowi Pruſkowſkému Kancléři ſwému Synu Beldowému ohraničil Panſtwij Pruſkowſké Létha Páně 1357. Bolko Knijže w Liſtu ſwém opowijdá Mirſſana z Pruſkowa / který přikaupil k Panſtwij Pruſkowſkému Weſnicy gmenowanau Pruſſec. Wogtěch Knijže Oppolſké a Střelecké opowijdá w Liſtu ſwým Paſka Pruſkowſkého Dwořanijnem ſwým Létha 1360. giných welmi Mužůw zaſſaužených s toho Erbu a Rodu Panůw z Pruſkowa bylo. Jan z Pruſkowa Kanclijř Knijžetſtwij Oppolſkého a Ratibořſkého / od geho Syna tehož Gména byli ti / genž za naſſe paměti v Cýſařůw Kijmſkých v weliké láſce byli při Cýſaři Karlowi patým / na Wognách některij poměeli. Zůſtal Jan genž byl Heytmanem Knij-

zetstwij Oppolského a Ratibořského / psal se na Semicých. Pan Kasspar z Pruskowa na Hradcy a Bzency Cýsaře G. M. Raddy. Pan Jan Giřij Swobodný Pan na Pruskowě na Starých Hradijch / toho zůstali Potomcy / Pan Oldřich Desiderius Komornijk y Radda Cýsaře Rudolffa a Mijstodržijcý Sstolmistrowstwij / Pan na Starých Hrádijch / Bystřicy / a Otrycých / druhý Bratr geho Pan / Pan Jan Kryssoff / Swobodný Pan na Pruskowě / na Cherlicých / Bile / Semicých / Hradcy / a na Bzency / Heytman Knijžetstwj Oppolského a Ratibořského Cýs: Ge^o M. Radda y Komornijk. Od toho také Potomcy zůstáwagij / na tento čas Pani byli mladij.

A ti se giž giným Erbem znamenagij od dáwných Předkůw swých se neoddělugic tolko Gelene celého na obů stranách při Podkowách vžijwagj / tijm spůsobem yak widijs.

Ginij při dáwném Znamenij zůstáwagij / yak w Polské Pani Botořinsstij / tak na Slézsku Pani Zěrowsstij z Zěrowa / Rody také možné y rozrozené.

Jestřabcy / a Bolesstijcy gednoho Předka týchž Belinůw wlastnij Strýcowé / neb geden starssý vžijwal třech Podkow / druhý dwauch / třetij tolko na gedney přestáwal / tak se byli podělili y na Praporcých Rotty Knijžatům wedauc / kdy ty Kraginy Czeské y Polské opanowat měli / Znamenij kládli / obdržel potom Křijž / kdy Wijru Křestianskau schwálil Mecyslawowi neyprwněgssýmu Křestianskému Knijžeti / který sám se byl přinaučil / Swět obgijžděgijc: A gijž byl welmi ochotný y Srdnatý / přidan mu na Helm Pták Jestřáb ze Zwoncy / tijm spůsobem / yak widijs.

Byl Biskupem Wratislawským / Jan Jestřabec Létha Páně 1062. dwa Synowé Mstuga Jestřabca / byli Kanowniký Krakowskými / psali se z Jakussewic / gména gijch pokladá w Kathalogu Jan a Mijsng. Žiwi byli Léta Páně 1051. za Lamperta Biskupa Krakowského.

Swantoslaw byl Biskupem Poznanským Léta Páně 1151. Wogtěch Jestřabec ArcyBiskupem Hnězněnským 1423. Ondřeg Biskupem Wylenským Létha Páně 1390. za Jagiela Krále welkého Knijžete Litewského / který Litwany na Wijru Křestianskau pokřtil / Wogtěch ArcyBiskup ten byl Rytwiány kaupil / a giných Statkůw mnoho bohatých. Zborow y Jestřabec Zámek byl v Stobnice / který za mého času Petr Zborowský z Rytwian / Syn Kasstellána Krakowského Rybnijkem zatopil / mnoho s toho Rodu Kasstellanůw Weywodůw a giných Signitarůw bylo wzáctných a možných Králům y milé Wlásti welmi vžijtečných. Očem w Kronikách máss.

Mysskowsstij z Mirowa Pani z Panůw od mnohá Set Let zrozený byl Petr Wegwodů Lečickým y Marssalkem Korunnijm / ten byl zůstawil Synůw čtyř / Petr byl Starostau Lwowským / o kterým Kromer zmijnku činij w Kronice swé / který byl Heytmanem za Krále Albrechta čehož dokládá Hystoryk těmito slowy: Erant in Russia non nullæ mercenariorum militum copiæ cum Petro Myskovio Præfecto Leopolien: &c.

Wawřijnec Syn Petra Wegwody Lečického / který magijc Neprijzeň z Janem Knijžetem Zatorským o Wodu kterau gemu Knijže odeymowal od Rybnijkůw geho / on ho zato Mečem probodl / byl potom Kasstellanem Sadeckým.

Martin Syn tehož Wegwody byl Kasstellanem Welunským / Mikoláss Mysskowský Syn Wawřincůw byl Kasstellanem Wognickým / Oswětijmským / Zátorským / y Mezyřeckým Starostu / z Mladosti se v Krále wychowal / byl Firssneyderem v prwnijho Sygmunda Krále / dwě Dcery geho wynesly Statek Otcowský / Barbora z Mirowa Zborowská Wegwodina a Generalowa Krakowská / Stobnická / Tlumacká / Kamonacká Starostina. Zioffia Matěgowská Kasstellanka Zawychogská / Starostina Spisská. Stanislaw wlastnij Strýc těch Panij / zuostawil byl třech Synůw / geho Bratr Ondřeg / byl Kasstellanem Lubelským y Starostu Lubačowským. Kryssoff Syn také Wawřincůw byl Kasstellanem Rawským.

Stanislaw Mysskowský z Mirowa / Martina Mysskowského / Kasstellana Welunského Syn / byl Wegwodu y Starostu Krakowským Generálem / y Rohatinským / Manželka geho byla Hrabinka z Tenčijna Kasstellana Krakowského Dcera steriles zessli.

Jan Mysskowský z Mirowa / Syn Martinůw Kasstellan Oswětijmský / Bratr wlastnij Stanislawa Weywody Krakowského zůstawil Syna Jana Kanownijka Krakowského. Jakub Bratr třetij Purkrabě Krakowský / zůstawil dwa Syny / Jana Fiute Rotmijstra slawného. Petr byl Probosstem Pultowským. Jeronym čtworty Syn Martinůw a Bratr Wegwody Krakowského / kterého Syn Ondřeg byl Panem Rytijřským. Druhý Bratr Petra Wegwody Lečického / zůstawil dwauch Synůw / Jana Kasstellana Oswětijmského / který byl Sterilis. Mikoláss zůstawil tě Syny / Jana y Giřijho / Giřij byl Arděkanem Krakowským. Jan Syn Mikolassůw Mysskowský z Mirowa / zůstawil z Pečichogskau Erbu Gozdawa Petra / Sygmunda / Alexandra y Dceru Anéžku / která byla daná w Staw Manželský / Panu Tobyássowi Brodeckému z Brodku / Saudijmu Panstwij Psstinského / který téhož Erbu Jestřabca vžijwal / která potom porodila Dceru Markétu / genž byla Manželků Pana Jana Wogsky z Bogdunčowic / Erbu Prsten alias Weňawa starodáwného / yak otom nijže důwodněgi oznámijm. Bratři pak tito Pani Anežky byli.

Petr Mysskowský z Mirowa / Biskup Krakowský / Knijže Sewerské. Sygmund Bratr geho wlastnij Kasstellan Oswětijmský zůstawil z Beatu Porebskau z Domu Nowina čtyřech Synůw / Jana Kasstellana Zarnowského / Petra / Sygmunda / y Alexandra / Dceru Konstancý Buzenskau / Starostinu Březnickau / y Dobčickau a giné.

Téhož

Téhož Erbu doſtal za welkau Hodnoſti ſwau / Wýſoce Vrozený a Naſně Welmožný Pan / Pan Sygmund z Mirowa Myſſkowſký Markrabě Gonzaga / Marſſalek Korunný / Nowého Mieſta Korčijna Staroſta ꝛc. Pan wſſemi Ctnoſtmi Panſkými od Pána Boha nadaný / kterých mu Lidé nowowzneſſentij záwiſtiwými gſauc / mnoho nepřijzni v wſſý Obcy gednali / a wſſak yak dáwné Přijſlowij:

Záwiſt preſſkodit s trudna kdy má Ctnoſti /
Neb Pán gij ſtrážným ſámgeſt od wěčnoſti.
A ty Potwory genž ſe wzneſly w nowé /
W krátce podáwij neſſtiaſtliwý Sňowé.
Z.. ůru Pán ſwoge wolené podneſe /
Starij Wley hryſt Práchno budau w Leſe.

Neſpomijnám obſſijrně Otěſkých / Belzeckých / Gloſkowſkých / Rachanſkých / Gebartůw / Orlowſkých / Kuropatwůw / Břechwůw / Karſkých / Pněwſkých / Kučkowſkých / Jezewſkých / Bruchanſkých / w Krakowſkém Wegwodſtwij v Mechowa / a giných mnohých Mužůw wzáctných přijmění rozlijčných w Králowſtwij Polſkém / v welkém Knijžetſtwij Litewſkém / Ruſkém / Pruſkém / Mazoweckém / a w giných Kragich / kterých geſt počet nezčyſlný / Bratrůw a Strycůw Erbu Jeſtřabec.

Byli také ArcyBiſkupi y Biſkupi téhož Erbu / yako Mykuláſs Děrgowſký de Szumsko Bielawſſtij / Medzileſcy de Vlatovv, w Litwě Nemirowicowé a Sſtijtowé / kteřij také tomu Erbu náležij / od Maximiliána Cýſaře konfirmowanéᵛ / y takowé ſwobody nadané magij creare nouos Milites in Mozouia, Polonia, & Lituania. Ginij pak podlé dáwných Předkůw ſamého Jeſtřabce na Koruně ze Zwoncy vžijwagi / ſamým Panům Myſſkowſkým z Mirowa Děrgowſkým / Medzyleſkým / Vlatowſkým / Bělawſkým w Králowſtwij Polſkém Nemirowicům a Sſtijtům w Lytwě náležij / genž znij w tato ſlowa.

MAXIMILIANVS Diuina fauente Clementia, Electus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, Venerabili Deuoto nobis dilecto Laurentio Medzylesky Præpoſito Vilnen: Nuncio & Protonotario ac Comiti Palatino, Apoſtolico & Oratori sereniſſimi Fratris & conſanguinei noſtri chariſſimi Regis Poloniæ gratiam noſtram Cæſaream & omne bonum &c. Cupien: non nihil addere eidem familiæ tuæ Accipitrinæ ſeu Boleſcici, quæ pro inſigni armorum Nobilitatis

litatis ſuæ in celeſtino campo babatum album quatuor cum guſſis nigris, intus autem Crux glauci colores ſignatum & in gallea ſuper vncos Accipitrem cum duabus campanellis ad pedes eius more venaticæ auis antiquitus deferre ſolebant &c. Idcirco Nobilitatis tuæ familiæ totius arma conſtituimus & ordinamus, ſic quod Accipiter ſcutum celeſtinum circumteneat capite & alis ſupra eminentibus: Pedibus autem quibus campanelle aligantur, inferiorem partem ſcuti atq; babati apprehendat & complectatur. Præterea vt amplioribus honoribus & fauoribus eandem familiam tuam Accipitrinam adornemus & decoremus, eodem motu & auctoritate Cæſarea admittimus, concedimus, ſtatuimus, & omnimodam facultatem damus exnunc, & perpetuis futuris temporibus daturam, tres Milites ex eadem familia veſtra creandi & faciendi, vnum videlicet in Polonia, alterum in Lithuania, & tercium in Mazovia, ſic quæ in Polonia duæ Domus Myſskowſczy & Bielawſczy, in Maſouia autem tua Miedzyleſczy de Vlatouo & Dzierzgowſczy de Szumsko. In Lithuania autem Niemirowici & Sczytowe &c. Nulli ergo hominum liceat noſtræ conceſſionis indulti, facultatis, decreti, voluntatis, ac gratiam paginæ infringere, aut ei quouis vſu temeraio contraire. Si quis autem hic attentare præſumpſerit noſtram & Sacri Imperij indignationem grauem ac pœnam 50. Marcarum Auri puri, quoties contrafecerit ſe nouerit irremiſsibiliter incurſurum, Medietatem fiſco noſtro Cæſareo, reliquam vero iniuriam paſſurum vſibus applican: Datum in Ciuitate Imperiali noſtra Auguſta die X X V. Menſis Februarij Anno 1518. Regnorum noſtrorum Rom: 33. Vng: vero 28

Wogtěch Baranowſký ten budauc w Kanceláři za Steffana Krále Batorýho / byl poneyprw welkým Sekretářem / potom Mijſto Kanclěřem doſti čas dlauhý y Biſkupem Přemyſkým / potom po Dorſnu Wolſkým zůſtal Biſkupem Plockým / a toho čaſu zůſtáwá ArcyBiſkupem Hnězněnſkým.

Ti tehdy Jeſtřabcy a Boleſſticy od gednoho Předka gdau / gedne Práwa y Swobody magij / tolko gijm dolů Podkowa obrácená / proto že oni na poraučenij Krále Pana ſwého yak neypředněgſſý Dwořané geho zamordowali s nijm ſpolečně Staniſlawa Swatého Biſkupa Krakowſkého / kterých Gména Dlůhoš Hyſtorik ſlawný oznamuge tijm Pořádkem. Bořiwoga Syna Miſtowého / Zbilura / Dobrohoſta /

hosta / Zema / Odolaga: Y Ondřege Jestřabce Dworany Krále Boleslawa vkrutného / a to se dalo Létha 1 0 8 4. Kdy gým Heřman Wladislaw Monarcha Polský nawracowal Statky konfiskowané. A tým obrácen gest Erb Jestřabec Podkowu dolů / a na Helmu Křýdla Orličná. Mnoho wzáctných Rodůw / Weywodůw / Kasstellanůw / a giných Sygnytářůw toho Znamenj býwalo a gi: Wssak welice rozrozenj a neywijc gich gest w Knijžetstwij Mazoweckým / w Wegwodstwij Plockém / na Zawkrzu / a po wsseckném Kragi onem / kteréhožto vžijwagij takowým spůsobem / neb gich bylo tam obráceno proti Prusakům vhlawnjm Nepřátelům Křjže S°. yak se rozrodili ssyroce ti Rodowé / pro vkrácenij mnoho gijch opustijm.

Ginij pak Rodowé na Slézku starodáwnij / kteřij vžijwagij z hůru Podkowy totižto Jestřabce / yako Pani Geraltowsstij / kteřij z mnohými Rody wzáctnými zdáwná zpřijzněnij gsau.

Pani Brodeccý we Psstynském y w Ratibořském Kragi Rod starodáwný a wzáctný / na welikých Auřadijch býwali zdáwna z Rody wzáctnými a možnými spřázněnij.

Pan Jan Brodecký z Brodku / zůstawil byl třech Synůw / Pana Wácslawa / který bydlel na Cwiklicých / ten toliko gednu Dceru zůstawil P. Kateřinu / která daná byla w Staw S. manželský Panu Balcarowi Porebskému Wogskému Krákowskému / a tau byla porodila Geraltowská s Rudowa Erbu Jestřabec.

Pan Tobiáss Brodecký z Brodku a na Goře / druhý Syn Pana Jana Brodeckého / a Bratr wlastnij Pana Wácslawůw / dlauhý čas na Dwoře Krále Sygmunda prwnijho slaužil Dwořansku / a tam z Fraucymeru hornijho Králowny Polské / wzal sobě za Manželku Vrozenau Pannu / Pannu Anězku z Mirowa Dceru Vrozeného Pana / Pana Jana Mysskowského na Přetissewe / wlastnij Sestru Wýsoce Vrozeného a Welebného Pana / Pana Petra Mysskowského z Mirowa / Biskupa Krakowského a Knijžete Sewerského / kterauž byla porodila Vrozená Pani / Pani Dorota Pečichogská / Erbu Gozdawa / kterýž má býti Lilium bilé na Poli / yak giž na hoře doloženo.

Tau pak Pani Dorotu porodila byla Kněžna Oswětimská a Zatorská Dcera Oswjcené° Knijžete Jana / který byl zabit / od Pana Wawřince Mysskowského Kasstellána Sadeckého Létha Páně 1 5 1 3. o zadržený Wody kteréž mu propustiti nechtěl do Rybnikůw geho. Ta Pani Anězka Mysskowská vrodila Syna Jana Brodeckého z Brodku / a Dceru Pannu Markétu / která daná byla w Staw swatý Manželský Panu Janowi Wogskowi z Bogdunčowic a na Welewsy yak důle neydeš / byl Saudijm Panstwij Psstinského gmenowaný Pan Tobiáss Brodecký z Brodku.

Třetij Bratr těch Panůw Brodeckých / Pana Wácslawa a Pana Tobiásse / také při Králi Sygmundowi w Polssté slaužil na Chlebě Rytijřském / byl Muž welmi slawný y tam sobě Manželku wzal / a zůstawil s nij tři Dcery tolko / ty Statek Otcowský y Gméno Otce swého stratily / ten byl Peněžnau Summau od Bratrůw odbytý.

Pani

Pani Skřisowsstij také Rod welmi dáwný / yakž se na swém mijstu obssýrněgij oznámij / a ti dáwali a neb Předkowé gegijch Swědomij před Knijžetem Bolkem / před dwěma stý Lethy Panům Mysskowským z Mirowa / že oni zdáwna gsau / a byli Stawu Panského / yako Magestát toho Knijžete Bolka oznamuge.

Pani Pelkowé Rod welmi starodáwný rozrozený a wzáctný / že wssyckni práwě Roddy w Slézsku hornijm spřijzněnij / o těch čtyřech Rodijch w ssyrssý Materij zmijnka obssyrněgssy byti musý / zde se krátkosti folkuge / neb na Auřadijch Zemských na Saudijch za Knijžat gesstě dáwných zasedáwali.

Pani Gossytcy z Gossyc / Rod také starodáwný který se z Kragin Knijžetstwij Mazoweckého wynesli do Wegwodstwij Krakowského / potom zde na Slézsko / kdež z Záwisti od někteřých Obywatelůw zhaněnij neb nařčenij byli / Melichar / Jakub y Wácslaw / Bratři wlastnij Gossytcy / kteřij nemoha toho strpěti / vtekli se k Přátelům a Strýcům swým do Králowstwij Polského / s kterýmiž oni litugijce takowé neslawy gegijch / stanuli před Sygmundem Augustem Králem Polským / dostatečné Swědomij dáwagijc o nijch / že gsau wlastnij Strýcowé a Vgcowé gegijch / a ponijžené o to žádagijc / aby o nijch swým Magestátem Králowským to wyznánij gegijch / yakožto o wlastnijch Strýcých wydati ráčil / kterýž toho yako slussné wěcy neodpijragijc / Milostiwým Magestátem swým takto oznamuge.

SIGISMVNDVS Augustus Dei Gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Mosauiæ, Wolhiniæ, Samogitiæq; Dominus & Hæres &c. Significamus tenore præsentium: Quod cum relatum nobis esset, per certos Consiliarios nostros nomine Nobilium, Melchioris, Iacobi & Wenceslai, Fratrum Germanorum Gossitczy dictorum ipsos à quibusdam in Ducatibus vicinis Oppolien: & Ratiborien: fuisse inimica & iniuriosa oratione traductos, quasi hy ignobili loco & obscuris parentibus orti essent, cum ipsorum Pater Avusq; atq; Adavus fuerint homines Nobiles, incole Regni nostri, de quorum Nobilitate nemo vnquam in Regno nostro dubitauit. Quin extant num etiam bona, quæ in Regno nostro erant possidebant. Pagus videlicet Gossyce ex quo nomen & cognomen, ortumq; suum duxerunt, fueruntq; multi ex Nobilitate Regni nostri necessarij, atq; amici adhuc exstant, qui medijs Iuramentis insimili ferè casu Fratris Nobilis olim Wenceslai Gossycky testimonium illorum Nobilitatis coram Diuo olim Parente nostro dixerunt, quod sub autentica forma conprehensum coram nobis exhibitum fuit, Nos tametsi eiusmodi testimonijs jam quemlibet esse debere con-

contentum, iudicaremus, nequid tamen ad omnem veritatem certitudinemq; rei desiderare omnibus temporibus posset, adducti intercessione nostrorum Consiliariorum, pro ipsis fratribus interposita, mandauimus, vt si qui essent in Regno nostro qui hoc testimoninm Nobilitatis, ipsis quoq; coram nobis prębere vellent, coram nobis quoque comparerent. Quod quidem complures ex Nobilitate fuerunt, alacri & propenso contra illos animo, & in his comparentes personaliter, Nobiles Stanislaus Ianowsky, Michael Kula, Andreas Ianowsky, Stanislaus Wazensky, Stanislaus Marssewsky, Albertus Sekowsky, homines militares & nobilibus in Regno nostro orti parentibus, beneq; possessionati, quorum clara honestaq; fama apud omnes est, & quæ nulla labe vnquam aspersa fuit, palam publicæ & per expressum fassi sunt, & medijs iuramentis etiam recognouerunt, præfatos fratres Nobiles, Melchiorem Jacobum & Wenceslaum Gossicke, esse veros natiuos legitimosq; Nobiles necessarios suos atq; gentiles, Nobilibus parentibus ortos, & prognatos, Armaq; suæ Nobilitatis eademq; illos videlicet insigne quod vulgo in lingua Polonica **Jastřebecz** vocatur circumferre, atq; vsurpare, paratosq; esse dixerunt non solum quod in Regno nostro coram nobis jam fecissent, sed vbiq; gentium & locorum eadē de gentilibus & necessarijs suis commemoratis fateri & testificari. Supplicare se quoq; humiliter, vt rei eius testimonia cōmemoratis fratribus præbere vna cum illis non dedignaremur, id quod nos quidem hic fecimus non grauate, quum minimè dubitamus eosdem fratres eiusmodi esse, quales horum virorum testimonijs accepimus. Quare præfatos fratres Gossiczke vnumquemq; & quemlibet eorum seorsim viros Nobiles natiuos legitimosq; esse hisce præsentibus literis nostris fatemur, & declaramus, neq; quenquam posse illis justè legitimeq; ignobilitati inurere. Cum & Regno nostro ortum ex Nobilibus parentibus ducunt, & aliorum authenticis testimonijs prętereaq; literis etiam Diui olim Parētis nostri pro parte illorū datis Nobiles abundæ declarati sunt. Quamobrem vniuersis & singulis, cuiuscunq; status, dignitatis, officij, conditionis, & præminentiæ sint, hominibus vbilibet tam in Regno nostro quam extra in alijs Regnis Ducatibus & Dominijs existant, notum id manifestumq; fieri volumus,

mus, postulantes ab omnibus, à subditis vero nostris jure modo requirentes, vt commemoratores fratres Gossiczke pro veris legitimis natiuisq; Nobilibus habeant, neq; quidem de eorum fama & existimatione Nobili ipsorum genere, digna injuriosa & inimica oratione detrahant, id quod nos quidem quemlibet pro innata virtute sua facturum esse confidimus, subditi verò nostri aliter nefecerint, serio ac seuere iniungimus. In quorum omnium & singulorum fidem & euidens testimonium Sigillum nostrum præsentibus est appensum. Datum Cracouiæ die XXIX. mensis May Anno Domini 1559. Regni vero nostri Trigesimo.

Ten List konfirmowal Cýsař Ferdynand Létha Páně 1562. Dne dewátého Měsýce Listopáda.

Těch Panůw Gossyckých / porodila byla Pani Barbora Rogkowská z Rogkowic / Erbu toho yako widýss / má býti Swpý Noha na modrém Sstýtu / na Helmu Lew z Koruny.

Melchar negstarssý wzal sobě w Staw Manželský Pannu Dorotu Walceřowsku / Rodu starodáwného / kteréž gijž nestalo Mužského Pohlawý / wssecek Statek opanowal / ginym Sestrám nedal Wěna tolíko po 140. Zlatých Vherských / A tu Paný Dorotu Walceřowskau / porodila byla Anna Zěgotowna z Slupska / Erbu Ryčky yak widýss / Kterážto Paný Dorota na hoře gmenowaná / zůstawila Manželowi swému čtyřech Synůw / Pana Mykulásse / Pana Jana / Walentina / a Adama Gossycské.

Pan Mykuláss potom wzal sobě Manželku z Rodu starodáwného Panůw Zemeckých / Dceru Pana Daniele Zemeckého Heytmana Tosseckého / Erbu starý Kůň yak tu widýss.

Pan Walentýn Gossycský z Gossyc na Rostropycy a Děhilowě / měl také Manželku Rodu starodáwného Paný Alžbětu Celownu z Czechowic / která gemu zůstawila třech Synůw / Achacýho / / Giřýho / y Adama Mládence / w swobodném Vměný y w Hrdinských Skutcých zběhlé a skussené.

Pan Adam Gossycský z Gossyc na Walceřowicých / měl také Manželku z Rodu Panůw Dluhomilůw Běrawských z Augezdu / Dceru Pana Kasspara Dluhomila na Augezdě / která mu porodila dwa Syny / na ten čas

y dwe

y dwě Dcery / a tau Pani Sluhomilownau pororodila Pyklarowna z Grodiska Erbu yako widijs.

Erb a Rod Pobozanůw / který yak gini prawi

wlastnij byl Jestřabcijk pro něgaké prowiněnij od ginych Bratrůw a Strycůw swých strestaný / dolu Podkowu obráceno a Jestřabce odniato / který dáwagijc sprawu newinnosti swé / Králům Knijžatům se zasluhowal / wssudy weliké Swědecstwij zásluh swých bral / a přigedauc ku Monarsse swému do Polsky / kdy gijž Wijra swatá nastáwala / žádných ginych Králůw nepřigijmagijc / obdarowanij Znamenij Rytijřského / Strycůw y Bratrůw swých Dekrétu nekazyc / na wrch Podkowy Křijž a na mijsto Jestřaba Myslywého půl Chrta s Koruny wobrozy obdržel / yak se to dáwno a za kterého Krále dalo non constat Létha Páně 1 0 3 8. byl toho Erbu Steffan ArcyBiskupem Hnězněnskym / potom druhý Steffan byl Biskupem Plockým Létha Páně 1 0 8 8. Boleslaw byl Kasstellánem Wiským / Létha Páně 1 1 6 7. Steffan Weywodau Krakowským Létha Páně 1 1 4 5. Floryan Weywodau Sendomijrským. Petr Biskupem Plockým Létha Páně 1 2 6 0. byl wzat po Ondřegi Ciolku. Jakub Kasstellánem Syrackým. Bernard Biskupem Plockým Létha 1 3 5 8. Předbor byl Generálem w Weliké Polssťě / Létha 1 3 0 9. Jakub Wegwodau Syrakým tohož času. Druhý Jakub Wegwodau Lečyckym / Létha Páně 1 3 8 0. A to wssecko Předkowé byli / Rodu starodáwného a možného Konnecpolských / yak byl Jan Konecpolský Kanclěřem Korunným / Starostu Syrackým / Létha Páně 1 4 9 9. Předbor Syn Rakuba Konecpolského byl Kasstellánem Sendomirským / ti ffundowali a nadali Klásster v Welkém Mlýně / kdež o nijch Kamene Hrobowé oznamugij / y Kronyky otom opowijdagij. Za mého Wěku byli dwa Bratři / Mykuláss Kasstellanem Rosperskými / Stanislaw Starostu Welunským / kterého Syn Alexander po něm byl Starostu tamž y Wegwodu Syrackým / ginij mnozý wzáctnij Bratři a Strýcowé / kterých pro Krátkost nespomijnám. W Mazowssy Starodáwný a rozrozený Rod Kosobuckých genž také Kasstellany býwali. Mykolay Sprským. Jan Kasstellanem Lywským / y Syn geho s Pijsařstwij Plockého na tauž Kasstellany wstaupil. Mykuláss a Stanislaw 2. Pisařem byl Zawkřenským a ginych mnoho Rodůw wzáctných. Ten Erb gmenuge se od pobožného předka Pobog / neb od Papeže / od Biskupůw mnohých / od Knijžat a Králůw Katholických byl Králi Boleslawowi Chabrému / wěrně a s pijlnosti poraučený.

Dolegowé Erb a Rod starodowný / od tehož Poboga posłupnost swau wede / kterému za značné a hrdinské skutky přidano Střelu / neb Ssýp od Russe / byl Arnolff Biskupem Poznanským Létha Páně 1 1 5 3. Alexander Biskupem Plockým 1 1 3 0. Welice možný býwal Rod Lasockých / a ti bráwali poděl z Kretkowskými a ze Střenskými

ských zessel psali se z Sokolowa / byl Stanislaw Ssrenský Wegwoda Mazowecký gmenowaný Grad / o kterém Kámen Hrobowý oznamuge / že byl žiw Leth 1 4 0. Nakijmských na Dobřynskeg Zemi / Rod wzáctný / Kasstellany býwali. Mykuláss Seprským. Tomáss Plockým / mnoho ginych wzáctnych Rodůw. Lasocký Mykuláss / Děkanem byl Krakowským / Létha Páně 1 4 3 9. Mykuláss druhý Lasocký Biskupem Kugawským / Létha Páně 1 4 4 3. Soběyussťij na Starozřebach / byl Biskupem Chelmským. Nesulowsstij z Plockého wyssli / byl Pawel na Morawě při Biskupu Stanislawowi / Auřednijkem na Cherlicých / zůstawil tamž Potomstwo. Ostrowiccy na Dobřynské Zemi.

Slepowron Erb a Rod wzáctný y

starodáwný / od Poboka Počátek swůg wede / má býti Podkowa bijlá dolů obrácená / na nij Křijž zlatty na Křijžy Hawran černý / Prsten zlatty w Nose držij / w Poli modrém neb Lazurowém / Helm oderwřený / nad Helmem Koruna Králowská / w Koroně Hawrán černý stogi / Prsten zlaty držij w Nose / tak yako w Sstijtu / o kterých Dlugoss prawij / že býwali Viri bellicosi, od Řijmských Korwinůw / toho Ptáka dostali / a od nich in confraternitatem přigati byli / List Konrada Knijžete Léta Páně 1 2 2 4. psaný / oznamuge o Wrátislawowi Hoffmistrowi Dworu geho: O Wawřetowi Slepowronským / Basko Hystoryk Custos Poznanský mnoho wyprawuge / yak Knijžeti gmenowanému w hrdinských Sprawách slaužil / a to byli Předkowé Panůw z Krasného a Drozdenských / yak byl Krystynus de Drozdyno, Mužem slawným / Léta 1 3 7 7. Franciscus de Krasne byl Biskupem Krakowským. Stanislaw z Krasného Archidiaconus Cracouiensis, Andreas de Krasne, Iudex Ciechanouiensis. Mladěgewssťij / Jan byl Oppatem Pokřiwnickým. Jacek byl Præsidentem Dworu Králowského. Stanislaw Ssymborský / Děkan Warssawský.

Rdzykowssťij / yak o gednijm zmijnku činij Hystoryk těmito Slowy: Ex varijs bellis fœliciter ex hostibus victoriam reportauit apud Duces Burgundiæ militares, &c. A za swau Službu nic nežádal od Knijžat / toliko Hlawu swatého Zykmunda Krále Burgundského / a to do Patrie přinesl / wssecek Statek swůg na Faráře obrátil / a Streyce swé Kollatory včinil.

Páni Broniccý / w Lubelským Kragi neb Weywodstwij / kterij se pijssij z Bronic / gest Rod starodawný / w Sprawách Rytijřských y Obecnijch / tak Králům yako y Wlástij swé milé / dobře zaslauženij / yak za nassy paměti byl Muž wznessený w Kragi oném a ginde / Pan Mathauss Bronický / Saudij Kazmirský / tamž w Lubelském Kragi / kterého wlastnij Sestra Panij Anna daná byla w Staw S. Manželský / Muži také weliké Ctnosti a Pobožnosti / Prozřetému a Statečnému Rytijři / Panu Stanislawowi Tomassowskému z Tomassowic / etc. genž to Erb vžijwal Bonča / ginák Gednorožec / yako tu na straně widijss / který má býti bijlý neb střijbrný / w modrém neb Luzurowém Poli / Helm oderwřený / na Helmě Koruna Králowská / w Korunně půl Gednorožce / kterýž s nij zůstawil dwa Syny / Mathausse y Jakuba / a Dcery tři / Dorotu / Justynu a Barboru.

Pan Mathauss měl tři Manželky / prwnj Panj Ziofsigi Grabkowskau / Erbu na hoře gmenowaného Jestřabec / s kterau zůstawil Syna Stanisláwa / a Dceru Ziofsigi / která gest za Panem Petrem Lasockém z Lasotic / Erbu Ssreniawa / Druhu Manželku měl z Rodu Panůw Křessow z Mečiny / Erbu Leliwa / a třetj Panj Kateřinu Třebinskau / Erbu Roža / s kterau má Dceru Annu.

Pan Jakub z Vrozenau Panj Barboru Pjsarskau z Pjsar / Erbu Ssreniawa / zůstawil také Potomstwj Syna Přecsláwa / kterého nakladně na Vměnj swobodným chowal / apud Patres Societ: Iesu w Olomaucy / kdež okazawsse Dary weliké / od Pána Boha k potěssenj Rodičům w mladosti swé nadané / s nimi k němu do chwály geho swaté wzatý gest / Kteréhožto Tělo w Gebultowě / mjle od Krakowa pochowané gest / kdež tenž na hoře gmenowaný Pan Jakub Tomassowský z Tomassowic / ꝛc. dal Kostel z Kamene swým nákladem wystawiti. Ziofsige Sestra wlastnj na hůře gmenowaného Přecsláwa / a Dcera týchž Rodičůw / daná w Staw swatý Manželský / Vrozenému wzáctnosti a Starožitnosti Muži / Panu Pawlowi Gnewossowi ze Wnurowa / Saudjmu Sendomirskému / Erbu Kostěssa / s kterau zůstawil Potomstwj / ten Erb Kostěssa / má býti Střela rozedřená / Gelca Mečowé skrz ni / bylé w Poli čerweném / na Helmě Koruna / a w Koruně tři Péra Pstrosowé.

Sestry pak těhož Pana Mathausse / a Pana Jakuba Tomassowských z Tomassowic / rozdané byly w Staw swatý Manželský / Mužům Rodůw starodawnjch / yako Panj Dorota / Vrozenému Panu Ondřegowi Dřewěckému z Dřewce / Erbu Kawič / ginač Panna na Nedwědi / která má býti rozčesaná w Králowské Koruně / Rucc rozsstjřené magjc / na černém Nedwědi sedj w Poli zlatým neb žlutém / Helm otewřený / na Helmě Koruna Králowská / a w Koruně půl Nedwěde / mezy Gelenjmi Rohami Růži w Tlamě držj. Kteréhož proto rád spomjnám / neb mezy ginými zůstawil Syna Jana / který byl Starostu na Tenčině / Muž in Iure Ciuili & in rebus Æconomicis, tak že z přirozenj Herogických / non postremè laudis, Měl Manželku toho času / Vrozenau Panj Ziofsigi Přitkowskau z Přitkowic / Erbu Radwan / který má býti Korauhew zlatá Kostelná / w Poli čerweném / na Helmě Koruna / a w Koruně tři Péra Pstrosowé.

Pani Justýna / dána byla w Staw swatý Manželský / Vrozenému Panu Poniatowskému z Poniatowey / Erbu Junossa / má býti Beránek bjlý w Poli čerweném / někteřj mu řjkagi / Jungschaff / od kterých Potomstwj zůstalo.

Panj Barbora daná byla také w Staw Swatý Manželský / Vrozenému a Statečnému Rytjři / Panu Adamowi Dluskému z Dluhého / ꝛc. Erbu starožitného Naleč / yak teď na straně patrně widjss / kterýž má býti w Sstjtu bjlá Raucha / neb Punt w poli čerweném neb Rozynowém / Helm otewřený / na Helmě Koruna Králowská / a w Koruně Rohy na způsob Gelenj / mezy Rohami Muž w Sukni čerwené / Rohůw se rukama držj / Hlawu Rauchem neb Puntem má zawázanau / Fasfernochy tjmž způsobem čerwené a bjlé. Kteréhožto Pana Adama Dluského z Dluhého / Panj

Panj Máte byla z Rodu Panůw Wiřbických / z Krage Chelmského / genž se pjssy z Wikbice / Rodu wzactného a starožitného Erbu Nečuya / yak tu na straně widjss / má býti Dřewo osekané w poli čerweném neb rozynowém / na prawé straně magi býti tři Suky / a po lewé straně dwá Suky / na wrchu Křjž zlatý / Helm otewřený / na Helmě Koruna / a w Koruně dwě Křjdla / mezy nimi Dřewo osekané / Křjž na wrchu zlatý / tjm způsobem rowně yako w Sstjtu.

A ta Panj Barbora Tomassowská z Tomassowic / na hůře gmenowaná Manželka Pana Adama Dluského / a Dcera Pana Stanisláwa Tomássowského / ꝛc. Erbu Gednorožec / a Panj Anny z Bronic / Erbu Sslepowron / giž na hoře dostatečně oznámeného. Zůstawiwssy dwá Syny / Martina a Kryssstoffa / vmřela Létha Páně 1569. Měsýce Septembra / ginač Zářj / Requiescat in sancta pace. Tělo gegi pochowané w Bystřicy v Lublina.

Martin kterýž bydlj a zůstáwá w Kragi Sendomirském na Gořenicých / měl Manželku z Rodu Panůw Břuchańských z Břuchani / z Krakowského Weywodstwj od Nechowa / Erbu na hoře častogmenowaného Jestřabce. S kterau zůstawil dwa Syny / Wogtěcha y Přecsława.

Kryssstoff na Swobodném Mleyně w Obřanech / blyž Města Brna / w Margkrabstwj Morawském na ten čas zůstáwá. Manželka prwnj geho byla Vrozena Panj Barbora Křikawská z Křikawy / Erbu starožitného tři Trauby / ginač Jordan / magi býti černé tři Trauby od sebe oddělené / w bjlém neb střjbrném Sstjtu / a na každé Traubě Ssnura zlatá / Helm otewřený / na nimž Koruna zlatá Králowská / nad Korunu dwě křiwé Trauby / na způsob Měděnných Trub / gedná prawá zlatá / a léwa černá / yak na straně wytlačené widjss. S kterau zůstawil Dceru Barboru / y Syna Mikulásse. ¶ Druhá Manželka ge° byla Vrozená Panj Dorota Halcnowská z Halcnowa / Matrona honesta, a wsselikými Ctnostmi od Pana Boha ozdobená / Erbu starožitného Topač / totiž Křjdlo Worlowé černé z Nohu / w poli čerweném / na Sstjtu Helm otewřený / na Helmě Koruna Králowská / a w Koruně tři Péra Pstrosowé / yak na straně wytlačené widjss / která prwé byla za Vrozeným Panem Girjkem Laryssem ze Lhoty / a na Dwoře w Topolanech / ꝛc. Dcera Vrozeného a Statečného Pana Jana Staršjho Halcnowského z Halcnowa a na Kiselowe / ꝛc. O kterýmž Rodu Panůw z Halcnowa / Bohda w brzkým času obssyrněgi čjsti budess na swým mjstu. Kteréhožto Pana Jana Staršjho Halcnowského z Halcnowa Panj Máte byla z Rodu starodáwnjho Panůw Cyganůw / kteřj se gmenugi Zygotowé / Erbu starožitného Kyčky / magi

býti tři Rzetězy ſpolu ſwazané/ w červeném neb rozynowém Poli/ na ſſtj-tu Helm otewřený / na němž Koruna Králowſká / a w Koruně také tři Rzetěze/ na tenž ſpůſob yak weyſſe wytlačené widýſs.

Kterauzto Panij Dorotu porodila Pani Zioffige Zalučſká / kteřij ſe od ſtarodáwna pýſſý z Nowého Měſta / Erbu Pohonia / totižto Zbrogná Ruka z Oblaku/ Meč holý držij w žlutým neb zlattým Poli / Helm otewřený / na němž Koruna Králowſká / a w Koruně tak yako y w Sſtýtu Ruka Zbrogná holý Meč držij / tak yako tu na Straně patrně widýſs.

A té Pani Zioffigi Zalučſké z Nowého Měſta / byla Pani Máře z Rodu ſtarodáwnijº Panůw Foglarůw/ kteřijž ſe od ſtarodáwna pýſſý z Studenné Wody/ a gſau w Morawě y w Slézſku z mnohými wzáctnými Roddy/ od ſtarodáwna ſpřijzněnij.

Tá pak Pani Dorota Halcnowſká z Halcnowa na hoře gmenowaná/porodila témuž Panu Kryſſtoffowi Dlúſkému z Dluhého Syna Arnolffa w Obřanech/Létha Páně 1 6 0 8. Dne 13. Iulij ginák Czerwence z Neděle na Ponděli Hora tertia noctis, kterému yá poſſauziwſſe mezy ginými při Křtu ſwatým / to Požehnánij zůſtáwugij.

Nech tě Pán Nebe Země blahoſlawij/
A w dokonalých Letech tě poſtawij.
Wzáctnoſt Pradědůw twogých na tě wložij/
A wſſeckni Ctnoſti dobré w tobě množij.
A kdy v wede w dokonalé Létha/
Ať dá w Láſce ſwé zažit hogně Swěta.

K kémuž na geho čtyři wzáctné a ſtarodáwné Erby wlaſtně gemu náležité / kteréž tu na ſtrané patrné widijſs.

Máſs čtyry Erby Arnolffe twých Dědůw /
Gichžto ſſlechetných náſledůg Přijkladůw.
Cztauc o Nalenčach / že ſtkwij od wěčnoſti /
A z yak welikých wyzdwjhli ſe Ctnoſti.
Nekaupené ni wypochlebowané /
Pro wylijti Krwe zdáwna gſau nadané.
Geſſtě před Kryſta Pána Narozenij /
Twým Předkům ſlawným dáno to Znamenij.
Topač y Bonča welké gména magij /
Nech tě gijch ſkutky k rowném pobizegi.
A o Pohoni zahledni w Kronyky/
Nagdeſs wſſech Ctnoſti také Milowníjky.
Kterýchž Sſlapégini půgdeſſi w tichoſti /
Neproměňugijc gich Hrdinſkých Ctnoſti.
Neſtratijſs Dluſkých Tytulu wzáctného/
Gen trweg w Cýrkwi ſwaté Pána ſwého.

Toho Erbu třech Traub na hůře položeného tímž ſpůſobem po Předcých ſwých vžijwagij / Pani Wynarſſtij z Křiſſowa/ na Morawě Rod ſtarodáwný y rozrozený / kterých Předek z Polſkého Králowſtwij ſem ſe do toho ſlawného Markrabſtwij Morawſkého doſtal / w Správách Rytijřſkých a Kryksmanſkých byl dobře ſkauſſený / o kterých na ſwým mijſtu obſſyrněg zmijnku gmijti budeſs / zde ſe krátkoſti folkowati muſý. Pani Jordanowé na Slézſku / tehož Erbu vžijwagij / ſtolka že oni w Helmě Ruku z Mečem zbrognau wytaženau mezy Traubami magij / ale Pani Jordanowé w Králowſtwij Polſkém vžijwagij tijm ſpůſobem/yako máſs na hůře pod Rodem Panůw Křikawſkých z Křikawi ſepſáno / kteřij gſau yako y Pani Wynarſſtij wlaſtnij Jordanowé / Rod od dáwna wzáctný a možný / Králům y Wláſti ſwég mileg zaſlauženij/ s tolika odměwu magij po Statcých rozlijčných / o čem w Zahradě Králowſké Polſkau řeči widanij mého oznámeno máſs.

Pani Sarnicſſtij w Chelmſkém Kragi. Staniſlaw pſal Kroniku Polſkau /řeči Latinſkau/ Pěnětcy / Lanětcy / Rembowſſtij / Wroblewſſtij/ Romotczy w Mazowſſy / Těteřſſtij/ Naſyorcwſſtij w Těchanowſkém kragi / Topczewſſtij / Wirbitczy / Joſewſſtij / Jaſtřabſſtij / Milewſſtij w Lomzenſkém Kragi / Syromſſtij / Sarnowſſtij / Grochowarſſtij w Plockém Kragi / Slepowronſſtij / Kownatcy / Mnichowſſtij / Spadowſſtij w Sauchocſkém Kragi / Třtinſſtij w Lukowſkém Kragi/ Petrowſſtij w Přemyſkém Kragi / Mylkowſſtij na Podlaſſy / Kurpiowe w Syrackém / Sſeplewſſtij / Olſſewſſtij w Belſkém Kragi / Harbowſſtij w Drohyckém / Eurowſſtij z wyſkého Krage / Bagenſſtij z Wauſeſkého Krage / Miroſſowſſtij z Rugaw / Rod ſtarodáwný. Sſcutcy w Mazowſſy.

Těch Sſlepowronůw geſt Wěſnic Pět ſet w ſamém Knijžetſtwij Mazoweckém / kteřij ſe rozlijčnými Gměny z nijch gmenugij / takowý pořádek mezy ſebau měli / že na každý Rok z Domu každého dáwali do gedné Truhly po několik groſſých / a tau Summau na Potřeby přijhodné Potomkůw ſwých zachowáwali/ přidaloli ſe kterému že byl na Wogně zagat/ geſtliž od Krále oſwobozen a wykaupen nebyl / oni s Truhly ſwé kdy gijm dal znát wyplacen býwal/takže z každého ginéhoNeſſtěſſtij w ſlußných přijčinách odewſſech Strýcůw láſkawý ſſedrunk a powinnau přijzen znal.

Dubrawowé dobré zaſlauženj od Pobožanůw počátek ſwůg wedau/na mijſto gednoho Křijže/tři gijm nozyti poraučeno / s toho také Erbu welmi ſlawni Mužij býwali/yako geſt Rod wzneſſený Panůw Koſtkůw z Roſtkowa a z Sſtýmberka ſe pýſſý. O Předcých Dluhoſs Hyſtoryk takto dij / že býwali Viri ſimplices ſed Audaces Létha Páně 1 2 4 6. za Knijžete Konráda opowidá Liſt Přibyſlawa de Roſtkovv, Muže welmi ſlawného / který Jacwingi Nepřátelé Kragin oných čaſto porážel. O giných také Předcých mnoho rozprawugi rozlijčné Paměti/ a pro takowá hrdinſká zaſlauženij od Knijžat zbohacenij byli/ y toho čaſu v weliké wzáctnoſti byli dwa Wegwodowé. Jan Koſtka Wegwodau Sendemirſkým byl/ Malborſkým Koſteřinſkým Staroſtu/ a Komory Pruſkeg Præ dentem byl to Pan takowé Ctnoſti a práw Panſkých že mezy Kandydaty po Sm ti Krále Auguſta/ byl odewſſech Sta-

wůw gmenowaný. Bratr také geho Krystoff / byl Wegwodau Pomorským / Starostu Golubským / Petr Strýc gegijch byl Biskupem Chelmenským / Muž to byl welmi wyučený w Wlaské a Německé Řeči / Stanislaw Kostka z Rostkowa a Sstymberku / Podkomořijm byl Chelmenským. Jan Kostka na Rostkowě byl Kasstellanem Zakrotimským. Pani Losowé na Dobřinské Zemi / Pani Zgérsstij od kterých posłupnost Rodu swého Pani Rysskowé w Litewském Knijžetstwij magi / yak se otom w Kronikách oznámilo.

Erb Lada gmenowaný od Předka tak gmenowaneho za Knijžete Konrada spomijna se také Muž wznessený toho Erbu / Létha 1 2 4 8. kdy z Litwu y z Jacwingi bogowal. Přecslaw Lada byl Heytmanem Konrada Knijžete / tak yak se to w Rodu Klodzenských mezy Listy gegijch nachazý a oznamuge / psal se z Klodna / mnoho giných Mužůw wzáctných s toho Rodu býwalo. Starostami Blonskými býwali. Noskowsstij také starodáwný Rod / za nassij paměti. Ondřeg Noskowský byl Biskupem Plockým / který Nepotes ex Fratre hogně obohatil / a Starostami bohatými / staršsýho Těchanowským / mladssýho Rozanským / y Makowským / počinil / a z Rody možnými spřijznil / starssý měl Hrabinku z Tarnowa Manželku / druhý Tarlownau z Sstěkarewic. Mnoho ten Biskup Kostelu Božijmu dobrého způsobil / y Akademigi Krakowské / gest Rodůw giných toho Erbu mnoho / yako gsau w Erbáři Polském mého widanij oznámenij. Zde se krátkosti ssolkuge.

Erb Lubic Starodáwný od Bolestica a neb Jestřabca posłupnost swau wede / kdy nepřátelé prwnij gesstě Pohany v Lubica Řzeky porážel / dwěma Křijžmi nadán. O Předku Erbu to° Basko Custos Poznanský takto zminku činij. Paccatis domi rebus Casimirus Prusis ijs quos Polesianos vocant bellum intullit, vt fratris Henrici mortem vlcisceretur &c. Ibi in conflictu qvum ex insidijs hostes in nostros irrupissent: Miles quidam ex ea familia quæ babatum cum cruce defert, cum suis quos in potestate sua habuit, impetum fecit: omnes sine mora terga dederunt, & Dux illorum ab eodem milite captus ad Casimirum adductus, & illi donatus. Cui Casimirus in recumpensam multas possessiones dedit, notans autem illius præclara obsequia auream Crucem aduetus insigne supra soleam donauit Rod welice dáwný a wzáctný od toho Předka w Mazowssy pocházý Lekowských z Lekowa / kterých Předkowé w Kostele od Létha 1 0 8 1. Poznamenanij gsau. Zolkewských Rod také starodáwný s týchž tam Kragin wyssli do Kragin Ruských. Mykulás Zolkewský / který potom byl Wegwodau Belským / Synowé geho byli Mykolas Starostau Medickým / Stanislaw Heytmanem Polnijm milownijk Pokoge obecného / což vkázal časůw nassých kdy se byli podnesli proti Králi někteřij Buntownicy onoho

onoho Buřitele welikého Práw y Swobod w Králowstwij Polském intimi Consiliarij, a na to se nasadili / yakby zhodit mohli z Králowstwij Sygmunda třetijho / na to giných mno° podwedssy on z lidem vkraginnijm na pomocy welké Králi byl / a odporowal zlosti a vrputnosti gegijch yako wěrný milownijk Wlásti y Pana swého. O čem na swým mijstu gmijti budess / mnoho giných s toho Erbu gest Mužůw wzáctných a zaslaužených Patrij, a obwzlásstě Bořewsstij w Plockým Wegwodstwij / Rod starodáwny / který za nassijho času ozdobil Mattheus Abbas Landensis, yak se o tom obssyrněgi na swém mijstu doložij / který ačkoliw zůstawsse Mnjchem Mundum contempsit, wssak weliká hodnost geho y vměnij wssechněm ho oslawuge & splendorem virtutis eius in exiguo corpore vkazuge značně. Giných mnoho wzáctných pro vkrácenij nespomijnám / kterých mnoho gest w rozlijčných Kragijch Králowstwij Polskému náležitých. Petr Tylický Vir magni ingenij & doctrinæ byl čas dlauhý Sekretařem welikým / potom Biskupem Chelmským / a zase Warmenským na Kugawske potom wzat / z Kugawského na Krakowské Biskupstwij a Knijžetstwij Sewerské wolen. Za Panowanij neyprwnějssýho Boleslawa Krále gmenowaného Chrabry ten Erb nabitý.

Erb Prus Nagody gmenowaný starodáwný který ačkoliw počátek swůg wede yak Dluhoss pijsse ex tribus Ducibus Prussiæ, kteřij toliko byli přigeli na službu Králůw Polských / Předky swé Pohany opustiwsse / a potom se tak poďělili / prwnij nosyl za znamenij Rytijřská půl druhého Křijže / druhý kdy sobě Manželku wzal Erbu Wlčekosy památku Předkůw Manželky swé zůstáwugijc položil ge dolů / a swého půldruhého Křijže na wrch / Potomek potom geho wzal sobě Manželku z Rodu Jestřabcůw neb Belesticůw / a tak polowicy po Mateři / druhau polowicy po Manželce / a Starodáwný Otcýsty na wrch / s toho Rodu mnoho wzáctných Rodůw w Knijžetstwij Mazoweckém / o kterých nenijčko dlúho se zaměstknati nechcy. Pani Minscy kterých Předek byl Biskupem Plockým / kaupil gijm Minsk Městečko / a zněho se Minskými pijssý Služewsstij / Rod wzacztný Karnysstij / Wětwinsstij w Mazowsstij.

Byssynsstij s tohož Knijžetstwij wyssli do Maleg Polsky / do Krakowského Wegwodstwij / gmenugij se Jakelowé / neb Předek gijch w spráwách Rytijřských / z mladých leth se wychowaw w Kraginách Cyzozemských / gemu gméno bylo Jakub / od Němcůw gmenowaný Jakel / y tak se potom psáti a gmenowati nestyděl y Potomcy geho / yak se to w Metryce Cýsařské spatruge / kdy za času nasseho Rudolff Cýsař Bog wedauc a dlúho Wognu s Turky Pohany w potřebách slawně sobě počijnali / yako Bartholoměg Byssynský / který Létha Páně 1 5 9 2. pod Fylekem Zámkem smrtedlně raněný vmřel. Synowé potom geho mstili se nad Pohany několik časůw na swůg náklad tak yak y Otec tamže w Vhřijch proti těmž Nepřátelům slaužili. Matyáss napracowaný a nečasy vtrápený domů se nawrátiw vmřel / Bratři zůstali Mathyássowi / a Synowé Bartholoměgowi / Wogtěch Muž vsslechtilý genž měl Manželku / Rodu staro-

dáwného

dáwného Panůw Skraussewských / ktereg tyto Erby náležý / yako widýss.

Ti Pani Skraussewsstý wyssli byli z Vher do Polsky / za Panowaný Jana Krále Vherského a Izabelle Královny Polské / Dcery Sygmunda Krále prwnýho / Brykcyus Nědecký z Nědědy a po Wesnicy Krussowa gmenowan Krussowským / y tak prwný Přýmený Otcowské vtratil / zůstawil Syna Tomásse který potom splodil Stanisslawa / a ten se spřýzniw z Rodem Panůw Kauckých / zůstawil tyto Potomky / Joachyma / Jana / Wogtěcha / který za Panowáný Krále Sygmunda třetýho / zrozlýčnými Nepřátely w potřebách býwal. Pan Joáchym Skrussewský také na Dwoře téhož Krále gsauc / žádné Expedyti nikdá neminul / magýc sazených Koný deset / wssychni tři Bratři na tom Chlebě Rytýřským se z mladosti chowali. Od ktery na tento čas Potomkůw žádných neměl. Adam Byssynský z Byssyny / Bratr Wogtěchůw Aurody Sawidowé y Srdce / týmž Chlebem Rytýřským čas dlauhý se krmil / y w potřebách znamenitých býwal. A ti dwa Bratři pod Knýžetem Těssynským Statek sobě kupili Jlownicy / do geho se Panstwý wnesli / a pod nýmse osadili. Těch to Byssynských merita wyslawugýc Cýsař Rudolff w swým Magestatu takto wychwaluge.

Edocti itaque fide digno testimonio, vos supra dictos fratres ex Nobili & antiqua prosapia originem trahere, maioresq; ac progenitores vestros vt plurimum militiæ operam dedisse, indeq; haud exiguam sibi laudem comparasse, ac inter eos quidem Patrem vestrum Bartholomæum Byssynsky de Byssyna dictum Iakel, æquæ castra secutum, cum aliquod annos in Croacia sub auspicijs nostris contra imanissimum Christiani nominis hostem Turcam militasset, tamen anno superiori 1592. ad Arcem Filek acriter in hostem pugnando vulnus letale accepisse, ac paulo post vitam cum morte comutasse. Vos vero nunquam degeneres, laudabilia maiora, ac in primis parentis vestri vestigia insistendo, similiter diuersis expeditionibus nostris bellicis tum in Vngaria ad Agram, Strigonium, & Iaurinium, & anno proximè præterito ad Albam Regalem tum vero in Transsiluania & Walachia susceptis, cum equis duobus, interdum tribus prout res tulit interfuisse, & in is singularia fortitudinis ac strenuitatis vestra certamina & specimina edidisse. Pretermittere noluimus quin benignam voluntatis nostræ in vos inclinationem insigni aliquo documento quod & vobis & posteris vestris decori atq; ornamento esse possit, testatam redderemus.

Tam

Tam gých přigýmagýc do Panstwý / swých mezy ginymi starodawnymi Rody Stawu Rytýřského přigmat račý / toho dokládagýc w Magestatu swým / Cum tota posteritate vestra legitima, in numerum cætum, consortium, statum & gradum ac dignitatem nostrorum & sacri Romani Imperij Regnorum & Dominiorum nostrorum hereditarium vos assumendo extollendo & euehendo &c. Gichže Bratr a neb Strýc Wawřinec Byssenský z Byssyny / Mladenec Sláwy nesmrtedlné žižniwý gsauc / Létha Páně 1605. s Pohany bogugýc na Jáger neb Ebr zagat. Obssyrněgi o nich a o giných Strýcých gých w Hystorý neydess.

Erbu Zagloba Předkowé od Erbu Dolega postupnost wedau / který Bratra Hněwem pobuzený / zamordowal / Křýž odniato y Střelu / a Ssawli na to mýsto wloženo / býwali možný wzáctný lidé toho Erbu / yako byl Abraham Socha Wegwodau Plockým / který od Tatar zamordowán / o čem Cromerus w Knihách 15. Zmýnku činý / to se dalo letha 1499. Tam w Plockym Wegwodstwý Potomstwý se geho spatřuge / psali se z Krakowa / kterého sem yá také w držený byl po Manželce mé Jadwidze Kosobuckég / Dceře Kasstellána Sěprského / Kleniowsstý / Kragkowsstý / Meckowsstý / y Kucharsstý w Lečickém Kragi / a giných mnoho toho Erbu gest.

Erbu Bialyna od Jestřabca počátek Předkowé swůg měli / kterému za znamenité zasslaužený / přidaná Střela / yak pod Erby Polskými obssyrněgi otom poznamenano máss yak při Wogsstě Krále Boleslawa ffortelně střýlegýc / Oboz neb Tábor Nepřátelský zapálil / Nepřátely zahnal přestrassené / a do Ležený gých z lidem wběhl / začhogně obdarowán gest od Krále gmenowaného. Potomcy geho w Mazowssy gsú mnozy Rodowé Rytýřsstý / za Křiwoústého Boleslawa nadan.

Erbu Nězgoda od Dolegow odtrhněného pro Mord také Bratra / Křýž gým odniat / některý ho vžýwagý na modrém Sstýtu / wssakby ho w čerweném vžýwati měli / gest mno° Potomkůw toho Rodu yako w Prusých / Klenicsstý / Letowscy / Radossewsstý / Mynkowsstý a giný mnozý w rozlýčných Kragech a Wgewodstwých za Ermana Monarchy nadan.

Erbu Křiwda Předkowé od Lubyča Počátek swůg wedau / že geden gsauc mezy Bratři welmi nesworný / tak od ných byl od Rodu swého proto odlaučen. Gest mnoho Rodůw toho Erbu / yako Lazowsstý / Keskowsstý w Radomským / Pog[illegible]elsstý w Knýžetstwý Mazoweckém / Danowsstý w Powiatu Wyským / Sankowsstý z Lukowského Krage / Swěcyté z Welunského Krage přigatý / od Pobozan toliko půl Křýže nad Podkowau magý / Senitcy w Nurském / Pani Abrahamowicowé w Litwě téhož Erbu vžýwagý na Sněme w Hrodle přigatý / pýssý se z Wornian byl Wegwodau Mynským / Jan Abrahamo-

wic

wic čas dlauhý Podſtaroſtěm Wilenſkým / za Radiwila Wegwody Wilenſké°. Petr Abrahamowic podſtolj lidſki. Martin Abrahamowic Wogſky lidſký. A Jaroſlaw Bratr gegjch čtwrtý / za Panowánj Hermana nadaný.

Erbu Puchala vžjwagj mnozý wzáctnj Rodowé / kteřj od Pobozan přigatj / geſt Památka o Předku Erbu toho / kdy ſlaužil w Němcých v Knjžete Orterberſkého / a w mnohých Potřebách s njm býwagjc / mnoho dokazowal / a zdrawjm ſwým zdrawj geho zaſtupowal / a tak od něho za Bratra přigat / a do Erbu geho půltřetjho Křjže přidal / tak to někteřj gmjti chtěgj / gſau Rodowé dáwnj / Potomcy geho w Knjžetſtwj Mazoweckém / Cywinſſtj / Myſlkowſſtj / a ginj mnozý Rodowé.

Erbu Pokora kteřj toliko Kljč za Erb ſkrz Podkowu magj / kdy za něyaké prowiněnj od Otce ſwaté° Papeže w Řjmě na mjſto Křjže Kljč mu toliko darowán byl / Mnozy ſe Předkowé ſpatřugj w pamětjch Klášterných / yako Doběſlaw Pokora / který w Lublině Klášſtera Pohanům zmužile obránil / w Kragech Ruſkých a Podolſkých Wegwodſtwj toho Erbu Mužůw wýborných mnoho / Za Hermana Monarchy nadan.

Erbu Božawola genž od Lubičůw ſe oddělil za značné ſlužby Měſýcem obdarowán od Knjžat Mazoweckých / neb Wogſko Nepřátelſké wyhledaw / Lid na ně přiwedl ſſtiaſtně / obdržew wytězſtwj / žádného neupuſtili / geſt toho Znamenj Rodůw ſtarodáwných mnoho yako gſú Goſtimynſſtj w Wyſohradſkým / Komorowſſtj v Oſtrawy / Jemělitcy w Lomzenſkým Kragi a ginde. A tak wſſyckni Podkowowé od gednoho Předka Počátek ſwůg wzali / tak ſe ſſyroce po Kragech rozrodili / y w tých které někdy k Králowſtwj Polſkému náleželi. To co ſem wěděl W. M. wſſem Panům Strýcům ſwým milým w ſtaroſti mé gſúc / nechtěl ſem toho do Hrobu z ſebau zakopat / oznamugj a podáwám / oddáwám ſe přitom přjzni láſkaweg wſſem wůbec.

K Cztenáři Láſkawému.

Bychti měl wſſechne ſepſat yak gſau dáwné /
Tyto Podkowy a yako gſau ſlawné.
Muſelibychom chwjli na tom ſtráwit /
Tým té na ten čas nechcy dlauho bawit.
Před Přjſſtým Kryſta počátek ſwůg magj /
Alet ſe zde tak krátce ſpomjnagj.
Nekupné ani wyproſſené ſlowy /
Vtáčali krwe ſlawně každý z hlawy.
Ti wſſyckni genž ſe znamenagj nimi /
Y zdobili ge ſpráwami wzactnými:
Protož Kowaři měgte ſe na péči /
Na dwéřjch ſwogjch nekladte tých wěcý.
Byſſte na Strýce také netreffili /
By gich wám Hřebmi k hlawě nepřibyli.

Nemo eſt tam agreſtis, quem non ſi ipſa hone[illegible]tas,
Contumelia tamen & dedecus magnopere m[illegible]ueat.

Ktemuž Vrozenému a ſtatečnému Rytjři Panu Petrowi Wogſkowi z Bogdunčowic / na Weſelj a Kolčiné 2c.

Dokonawſſe wýkladu Stromu toho který ſem wſſechněm Panům Strýcům ſwým / kteřjkoliw Erbu Podkow vžjwagj / a od gednoho Předka poſlupnoſt magj ſepſal / a wykonterſſektowati dal / kterého také W. M včaſtnjkem býti ráčite / po Negmilegſſý Panj Mateři ſwé Panj Marketě Brodecké z Brodku / Dceři Pana Tobyáſſe Brodeckého z Brodku / Saudjho Panſtwj Pſſtinſkého / také po wlaſtnj Panj Mateři gegj wýſoce Vrozené Panj / Panj Anežce Myſſkowſké z Mirowa / Nezdálomi ſe také abych wlaſtnj a welmi ſtarodáwný Erb W. M. opuſtit a ſpomenaut ho také krátce neměl / ne tak pro W. M. yako pro Památku negmilegſſým Panům Synáčkům W. M. genž žiwi zůſtáwagj / totiž Pan Frydrych / Pan Karel / a Pan Bernart / y pro giné geſſtě mjſto zůſtawugjc / aby gjm také w Paměti byla ſtarodáwnoſt Erbu gegjch Očiſtého / po Dědach Prapradědach 2c. 2c. W. M. Také Babách y Prababách gegjch / tak ſtrany W. M. yako také ſtrany negmilegſſý Panj Mateři Gegjch M. Panj Alyny Ruſowny z Lipna / o kterém ſe Erbu w Sukceſj Czeſké památka včinila / y zde w tom mým Sſtambuchu Slézſkým ačkoliw krátce připomenaut mi ſe nezdálo / že také Předkowé byli Králům y Knjžatům zaſlauženj. Magjc w tom vplnau Nádějgi / že W. M. odemně ſtarodáwné° Přjtele y ſluhy ſwého z láſkau to wſſechno přigjti ráčite. Neb každý podlé možnoſti s Pokladu ſwého Dary dáwá / Jablka / y Hruſſky / komu Zlata y Střjbra nedoſtáwá. Co ačkoliw prwé W. M. tegno nenj / neb mnoho Hyſtorykůw znamenitých o Předcých W. M. Zmjnku dělagj / s kterých yá krátce ſebrawſſe w gednom Spiſu do toho Sſtambuchu ſwého W. M. a negmilegſſjmu Potomſtwu W. M. krátce to ſebrawſſe konſekrugj a podáwám. S tjm ſe po druhé y po třetj láſce dáwné W. M. poraučená činjm / yakožto mého welice láſkawého Pana. Datum na Swobodném Mlýně Obřanſkém Měſýce Māge Létha 1609.

W. M. wždycky powolný Přjtel y Sluha
Bartholoměg Paprocký z Glogol 2c.

O Erbu a Rodu ſtarodáwném Wéniawa / ktery na Morawě za onych Králůw dáwných Pohanſkých nabytý gt od Předka gmenowaného Wéniawa / Muže Národu ſproſtného / wſſak pro geho Sýlu a zmůžiloſt welmi ſlawného / o čem takto památka zný.

❧(:)❧

Muž něyaký Wéniawa na Morawě mezy Horama welkýma bydlegýc / vhlý toliko pálil / tam magýc Chalupku kde na Noc ſpáwal y žiwnoſt ſobě chowal / Zubr ſe gemu do Chleba wnadzěl / na kterého on čýhagýc chytil / a žiwého Králi ſwému přiwedl / wſtrčiwſſe Wětw ſkrz Chřipý geho / s ný včinil Kolečko / aby gemu wolněgý ſſel / s kterým kdy přiſſel na Dwůr / diwili ſe mnozý Sýle geho / y Král ſám / a kdy s ným giný zacházat newměli a on také s ným dálegý zabáwět ſe nechtěl dobyw Teſáka genž při Boku noſyl před očima Králowſkýma Hlawu gemu vtial / a před Králem položil. Král ſe potěſſywſſy s takowey Syly a Hrdinſtwý geho / zeptal ſe ho / čehoby od Krále žádal za takowau ſwau vpřýmnoſt / kterau gemu y w Daru y w Sýle a kratochwýli takowé prokázal: On nežádal wýc / toliko aby mu dal wolné pálený vhlý na Horách onych / kde prwé Předkowé geho tým ſe zaneprázdňowali. Knýže aneb Král ne Swobodu toliko do žiwota / ale mu wſſeckny Hory časy wěčnými dal a darowal y Potomkům geho / na kterýchž won a neb Potomek geho gruntowně ſe oſadil / kdež byla ona Chalupa / w kteréyž mu Zubr žiwnoſt požýral / a to obdarowáný ſe dalo za Pohanſkých Králůw. S toho potom Plemene mnoho wzáctných Mužůw býwalo. O čem gýž w Kronykách doloženo geſt.

Zanechawagic Předkůw genž geſſtě za Pohanů na těch Horách panowali / a welmi wzneſſenými lidmi byli při Dwoře Králůw Czeſkých / kdy ſobě Morawu podmanili / přednégſſými Pany býwali /

wali. Létha Páně 985. kdy Kněžna Dubrowka daná byla w Staw Manželſký / Mécyſlawowi Knížeti Polſkému / neyprwněgſſýmu Křeſtianſkému Panu / Předek Erbu toho za Hoffmiſtra gey byl dán / a gýž geſſtě Přýmený Pohanſkého vžýwal Wéniawa / od toho čaſu tomu Erbu řýkagý Wéniawa / až do toho naſſeho wěku. A Létha Páně opowýdá Katalogus neb Pořádek ArcyBiſkupůw Hnězněnſkých / Boſutu ArcyBiſkupem Hnězněnſkým o kterém také to dý: Boſuta primus, natione Nobilis, z Rodu Wéniawůw od Benedykta oſmého Papeže podaný / hogný Rozdáwce Almužny / na wſſeckny Syrotky y lidý nedoſtatečné: Žiw byl na té Stolicy gedenácte Lěth / vmřel Létha Páně 1038. w Hnězně pochowán. Rudgerus y Wernerus Bratři wlaſtný byli Biſkupy Wloclawſkými aneb Kugawſkými. Rudgerus byl na Stolicy Biſkupſké deſet let. Wernerus Leth oſm / vmřel Létha Páně 1178. tamže we Wloclawý pochowán. Filip byl Biſkupem Poznanſkým / Létha Páně 1172. Filip druhý Létha Páně 1222. byl Biſkupem Poznanſkým / vmřel Létha Páně 1232. Broniſs Hrabě o kterym Kromer w Knihách oſmých / zmýnku činý těmito ſlowy. Broniſs Hrabě Erbu Wéniawůw / ktery za Znamený Rytýřſké noſý Hlawu Zubrowau / w ſwým Statku Goſtikowě w Poznanſkým Biſkupſtwý / Zákonnýkům Czyſterſkým Kláſſter wyſtawil / který w tom wěku gmenuge ſe Kláſſter Paradyſký / a dal k němu tyto Weſnice / Goſtikowo / Linau / Klodawu / y Kortyku / a Palenc.

Jan z Obýchowa Wéniawcyk / byl Kaſſtellanem Sſremſkým yak ho ſpomýná Kromer w Knýhách 16. ten od Wladiſlawa Jagela Krále w Poſelſtwý pro Annu Hrabě Czilіſkého Dceru k Stawu ſwatému Manželſkému gezdil.

Dobeſlawa ſpomýná Kromerus w Knihách 17. za tehož Krále Wladiſlawa Heytmanem / kdy Herman Mýſtr Jnfflanſký weliké Wogſko wedl z Němec y z Kragin rozlýčných do Prus / které zůſtawil v Golubia Měſta / ſám z malým počtem do Malborku gel / aby ſe namluwil s Křižáky Pruſkými / co s tým lidem za Wognu začat má / o tom Wogſku magýc ſpráwu Dobéſlaw Wéniawa / neb ſe tak wždycky gmenowali po Erbu / nemohauc Sýlu o lid ſe welký pokuſyt / málo lidu ſwého magýc / zaſadil ho dwa dýly w tegným mýſtu / a s třetým dýlem poručil běhat po Weſnicých / čiňýce ſſkody w Zemi Nepřátelſkých. Co vhledaw oni Wogácy Cyzozemcy wyběhli hromadu za nimi a chtěli gých pochytat / počali gým vbýhat / y zawedli Nepřáteli daleko od Měſta / až minuli Rotmiſtra / a potom ſe obrátili proti oným co gých honili / a Broniſs za tým wyſkočil Stylu na Nepřátely / y tak gých na Hlawu bazliwě porazyl / geſt těch Wéniawůw mnoho Rodůw wzáctných od toho prwnýho Předka / poſtupnoſt ſwau wedaucých / wzláſſt na Slézſku / w Polſſtě a w giných Kragech / yak Pani Goluchowſſtý / aneb yak ſe w tom čaſe gmenugý Leſſtěnſſtý z Goluchowa / byl geden gmenem Předislaw Wegwodau Kaliſkým / a Generálem Welké Polſky. Byl Přecſlaw Syn geho / který zůſtawil třech Synůw / Frydrych byl Biſkupem Kugawſkým / a giný byli Pany Rytýřſkými / Raffael čas dlauhý v Cýſaře Frydrycha ſlaužil / w Poſelſtwý wzáctných od něho gezdiwal ku Kazymirowi Králi Polſkému / a k Mathyáſſowi Vherſkému / o čem Kromerus

w Knihách

w Knihách 2 7. až do toho času / tomu Rodu wzáctnosti nic se neumen-
ssuge / nýbrž co dálegij tým wzáctněgssý y bohatěgssij w Statky gest y
w dobrau Sláwu / Wssecknė Rody w tom Erbu znamenité / Pani Me-
zykowé Rod wznessený / byl Stanisslaw Starostu Sandeckým / psal se
z Dubrowi / Předkům geho řijkali Slabossowé / Praděd geho byl Jan
Slaboss z Dubrowi / Wegwodau Ruským. Cerměnsstij w Krákow-
ském Wegwodstwij. Sluhossowé z Nedielska / Jan byl Hystorykem
slawným y oprawdowým / vmřel gmenowaným Arcybiskupem Lwowským.
Slessensstij lidé také wznessenij. Tyswitcy / Bedlensstij a mnozy ginij.

Wegwodau Kalyským gsauc Předek Erbu toho / možného Nepřijtele
kterij Slézské Krayiny kazyl a pustossyl / zagewssy z Lidem onoho Weg-
wodstwij / tak yak to za obyčeg býwalo porazyl / od Krále Wálečného
obdržawsse poděkowanij / takowé Památky dostal / že Erb geho wěč-
nými časy na Erbu Wegwodstwij Kalyského položen gest / který to-
liko Ssachownice vžijwal / on také oddělugijce se od těch Strýcůw swých /
na Helmě swým Peřij Pstrosowé na mijstu Hlawy Zubrowé z Koruny
obdržawsse / malowat z powolenijm Králowským počal / ginij Lwa
rozlijčně vžijwagij / od Cýsařůw Kzijmských obdarowanij dostawsse / Po-
tomcy geho potom se rozrodiwsse. Zde w ty Krayiny na Slézsko a na Mo-
rawu wyssli / od nijch Pani Wogskowé z Boduněowic / kterij při Sléských
mezech Statky swé mijwali / ano y posawád gesstě některij z nijch magij /
kterých Potomky / pro Rytijřské skutky w rozlijčné Krage w Králowstwij
Polským / hodnost weliká roznesla / ginij pak gen w Polsstě zůstáwagij /
po Statcých wlastné Tytuly swé potratili / a nowé přiniali / to wssecko
se wyhledati může z Kronyk a giných pamětí / zde se onijch položij.

Wogskowé gsau gmenowanij od Auřadu genž se tak w Polsstě gme-
nugij Wogsky Krakowský / Poznanský / Syracský / Lubelský ꝛc.
Syn gmenowaného Wegwody Kaliského / byl Wogském Kaliským / kte-
rý měl Hegtmanstwij Olessnické: kdy se rozrodili Potomcy geho / opustiw-
sse dawný Tytul swých Předkůw odtud gmenowanij byly Wogskowé / y
tak se pijssý až po dnes / na rozlijčných Statcých.

Nacházý se pamatka Wincentijho Ssamotulského Erbu Nalenč /
který gsúc Negwyžssým Spráwcy a Hegtmanem Wogska Knijžete Wi-
tulda / dáwal swědectwij o Hrdinských Skutcých Rytijřstwa Polského /
o Kazymijři Knijžeti Mazoweckém / a Jakobowi Kobylinském Erbu
Grizmala / o Janowi Cýzowském / Erbu Oslij Hlawa / ginák půlkozič
o Mstugowi Skřinském Erbu Odrowaz / a Mykolagi Břeským Erbu
Ciolek / o Janowi Sstěkotina Erbu Odrowaz / o Janu Lopata Kalinow-
ském Erbu Zaruba: o Jakobowi gmenowaném Pěkora Morawicském
Erbu Topor / o Hermanowi Wogsku Erbu Wěniawa / o Mikolagi Se-
pinském Erbu Nesobia / a o giných mnohých / s kterými po druhýkrát No-
wohradu welikého skrz Moc dostal / neb yak Hystoryge prawij o weliké
pewnosti Města toho před Lethy / že to přislowij býwalo mezy Rusaky yak
Kronykáři wyprawugij / Quis potest contra Deum, & magnam Nouogradiam.
Ꝝ kdo (prý) může proti Pánu Bohu / y proti welkému Nowohradu / Co
wssecko Witoldus Knijže z Rytijřstwem nepřemoženým Polským potřel
a w nic obrátil / co lidem nepodobno bylo / to z Pomocy Božskau prowe-

dli. W oným Knijžetstwij Litewském / yako mezy nowymi Křestiany na
onen čas / mnozý wzáctnij Rodowé od tak wznessených a wzáctných Mu-
žůw žádostiwý gsauc Přátelstwij / Bratrstwij s nijmi berauc / k Erbům
od nijch přigijmanij byli / kterij w Vnigi nebyli prwé přiniatij / mezy kte-
rými gsau Pani Bialozorowé / Pani Jundilowé / Pani Narkewicowé /
Pani Rylowé / a ginij tam některij na tu Wogně od toho Pana Hermana
Wogsky přigatij do Erbu byli / mezy Listy rozlijčnými mnozý se Předko-
wé Erbu toho nacházegij / Lidmi značnými / a Raddami Knijžat Slézských /
yak w Listu Pana Adama Cybulky za Panowanij Boleslawa Knijžete Op-
polského spomijná se Bernart Wogska / mezy ginými Létha Páně 1 2 9 8.
Kdy powolil Zygnynowi něyakému Mužij sobě zasslauženému Wesnicy
osazowat / byl přitom z Erykem z Fulsstyna / z Erazmusem řečeným Bla-
chu a Wogtěchem Sakem / List Wladislawa Knijžete Létha Páně 1374.
genž se psal Dux Oppoliensis, Dominus Welunensis, & Terrarum Russiæ,
který náležij Panům Kyčkům / kdež gijm gmenowané Knijže wrchnij Prá-
wo darowal / tam mezy ginými přitomnými Pany a Raddámi toho Knij-
žete spomijná sa Dobesslaw Wogska.

Za Bernarta Knijžete oprowijdá List Panůw Skorkowských Létha
Páně 1400. Mikolásse Wogska Marssalkem / Henrycha Kranćka
Heytmana Střeleckého / Jakussa z Kempy / Petra Wogsky / Konrada
Leku / Mikulásse Radawského / Konráda Kozlowského Kancléře / Rad-
dy téhož Knijžete. Kdy Petrowi Soweckému proměnial gmenowané Knij-
že Lenské Práwo w Polske / na geho Ponijžené Prozby y za wěrné Slu-
žby gemu a Erbům geho na wěčné časy. Téhož Mikulásse spomijná y na
druhém Listu téhož Soweckého / Nykla Wogska Marssalkem / téhož
Knijžete List Německý. Mnoho takowých Listůw w Kronice Slez-
ské napotom negdess / w kterých Pani Wogskowé w paměti se nacháze-
gi / we Wsy Woigisslawicých / na kterých někdy Předkowé Panůw Wog-
skůw Dědijcmi a Pany býwali / tam w Kostele Erb y Památky gegijch se
nacházegij / y Wogisslawsstij a ne Wogskowé slauli / a po Statcých sta-
rodáwný Tytul swůg tratili / wssak kwaltowné potřebij k tomu přinuco-
wali / že se Starožitnost zgewně wyhledat musela / yak se to prokazuge z Li-
stu gednoho / na kterém se wywozowal z Nařku Jan Wogska Rostkow-
ský / před Knijžety / Hanusem a Mikulássem Oppolskými / a hornijho
Hlohowa / Létha Páně 1481. kdy byl nařčen od Gindřicha Stosse z Twa-
rosskowa / yakožto w Sausedstwij se stáwá mezy zahněwanými / o čem List
Knijžat gmenowaných oznamuge těmito slowy / že swrchu gmenowaný
Jan Wogska Rostkowský s Přátelmi swými nás gest z welkau snažnosti
prosyl a žádal / abychom gemu Dworu nasseho Knijžetského s takowého
nařčenij Cti geho wywesti přáti se ráčili. My wzhlédnauce na geho služby
kteréž nám činil / a na budaucy časy činiti bude / na geho ponijženau Pro-
zbu Rok a Den gsme gemu položili a gmenowali / a Dworu nasseho Knij-
žetského přáli k rozmnoženij Cti geho / kterýž čas a Den swrchu psanému
Stossowy od swrchu gmenowaného Wogsky / yako Práwo a Obyčeg
oznámen gest. Na kterýž Dwůr náss přigewssy často gmenowaný Wog-
ska / s Přátelmi swými / před nás wystaupiwsse / chtijce sobě dosti včiniti
a s takowého nařčenij se wywésti. A my milugijce čest každého / v přijtom-

nosti nassij/ wedlé Práw a Obyčege Rytijřského/Marssalku od nás vstawenému wedlé nassij potřebnosti / Lawicy gsme Rytijřskau osadili lidmi dobrými Rytijřskými / kteráž Lawice Rytijřská wedlé zwyklosti a Rzádu starodáwnijho/ Marssalkem nassým vstanoweným/swrchu psaného Gindřicha Stosse Trubačy nassymu poraučiligsme k Saudu Rytijřskému po třikrát powolati / gestliby co proti takowému Wýwodu mluwiti chtěl / aneb odpijrati / žeby toho nyni čas byl / a gestliby nyní neodpijral/ aby na potomné časy k odpijranij toho se nenawracowal. Ačkoliw swrchu psanému Stossowi / zdálo se mijti z některých příjčin rozlijčné omluwy / žeby toho na ten čas odpijrati nemohl/ žádage Roku prodlenij. Wssak od strany geho protiwně na Marssalka a Lawicy Rytijřskau/gestliby to gemu giti mělo k vznánij mocnému gest podano/tak že skrz Lawicy Rytijřskau to gest wewssý skussnosti wáženo přemijtano a w celosti vznáno / že swrchu gmenowanému Stossowi skrze skussné a sprawedliwé Přijčiny / prodlenij Roku nikoli giti nemohlo / a předce Wegwod z Spráwy Rytijřské a wywedené Cti geho od Lawice Rytijřské gest konečně přiřčeno / kterýž Weywod swrchu psaný Wogska od wssech čtyř Sstijtůw Klenotu swého v přijtomnosti nassý / před Marssalkem a Lawicy Rytijřskau / neyprwé po Otcy swém / Strýcy swými krwi přirozenau/ druhé po Mateři swé tři po Otcy swého Mateři čtwrté po Mateři swé Mateři w Rytijřské Krwi přirozenými/řádnými/dobrými/zachowalými lidmi/ wedlé Práwa a Obyčege Rytijřského gest prowedl/že Rytijřská Lawice y každý dobrý pochwálil. Tomu na swědomij Pečetij nasse Knijžetcý k tomuto Listu gsme zawěsyti rozkázali/Dalo se a dán w Oppolij den swatého Michala / Létha od Narozenij Syna Božijho 1481. přitom byli wěrnij nassy milij/ Urozený a Slowutný Jakub Herbort z Mladenijna/ Marssalek / a na Lawicy Rytijřské sedijcý/ Jan z Wrbna/Mikoláss Sselečowský/Kryštek Střela / Mikuláss Střela z Otmuta / Januss Logowský Starosta Hlohowský / Mikuláss z Birawy/ Mikuláss Náwog / Krysstoff Zawacký / Jan Chmělijk / Kryštek Dieyko/ Jan starssý z Pruskowa/ kterému tento List poraučen byl y giných mnoho dobrých Rytijřských Osob nassých wěrných Poddaných y hostinných řadných lidij. Toho Listu potwrdit ráčil Cýsař Maximilián w Wijdni / na Prozbu a žádost Pana Jakuba Wogska starssijho / čehož dokládá w Listu swým těmito slowy. K gehožto Jakuba starssijho Wogska ponijžené Prozbě Nakloněnij gsauce a widauce týž List Weywodu dotčeného Jana Wogska Rostkowského se wztahugijcý na Pargaméně celý a neporussený pod Pečetmi wisautými gmenowaných Janusse a Mikulásse Knijžat Oppolských / kterýž se pro starost / yak koli kazyt počal z dobrým rozmyslem nassým a gistým wědomijm/ Raddu wěrných nassých / mocy Králowskau w Czechách yakožto neywyžssý Knijže Slézské / takowý Weywod Rodu na hoře gmenowaného gsme schwáliti/ obnowiti a potwrditi ráčili / a tijmto Listem schwalugem / obnowugem a mocně potwrzugem/chtěgijc tomu konečně z mocnosti nassý Cýsařské / aby on Jakub starssý Wogska / Dědicowé a budaucý Potomcy y ginij wssyckni toho Rodu Potomcy obogijho Pohlawi Mužského y Ženského/wssak pořádně a Mánželské gdaucyho / neb na potom od nijch posslého / wedlé téhož Weywodu/za dobré starožitné Wladyky a Rytijřské lidi/gměnj /držanij a neporussytedlně od gednoho každého zachowáwanij byli / nynij y na časy budaucy/ a to pod vwarowanjm hněwu a nemilosti nasse Cysařské Dědičně nassých budaucých Králůw Czeských/ yakožto Neywyžssých Knijžat Slézských a Markrabůw Morawských a k tomu skutečného trestanj/Tomu na swědomij Pečet nassý Cýsařskau k tomu Listu přiwěsyti gsme rozkázati ráčili. Dan w Městě nassým Wjdni/w Středu po swatých třech Králijch Létha 1576. Králowstwij nassých Rzijmského 14. Vherského 13. a Czeského 27.

Pan Jan Wogska z Bogdunčowic Ssymonkowský / neb ho tak po Statku na kterém bydlel gmenowali / byl wlastnij Strýc na hůře gmenowaného Pana Jana Wogsky Rostkowského/kterého také po Statku tak gmenowali / a ti byli od wlastnich dwauch Bratrůw/ od Pana Stanisslawa a od Pana Bernarda. Pan Jan Ssymonkowský Syn Pana Stanisslawa Wogsky na Ssymonkowě/a Pan Jan Rostkowský Pana Bernartůw / wssyckni z Bogdunčowic a na rozlijčných Statcých.

Pan Jan Ssymonkowský z Bogdunčowic/wzal sobě w Staw swatý Manželský / Panij Annu Grěbelkownu z Lubi / Rodu starodáwného Rytijřského / genž za Erb vžijwagij Střely roztržené w čerweném Poli / Helmu otewřeného / na něm Koruna Králowská / nad Korunau Pawij Wocas/tak yako zde wykonterffektowaný widijss / a tá gemu porodila Syna Bernarda.

Pan Bernart Wogsko z Bogdunčowic/kdy k Letům přissel/wzal sobě do Stawu swatého Manželského/Pannu Barboru Emberkownu z Domečka / která po Předcých swých vžijwala Lissky přepásané Rauchem bijlým na Poli modrém / Helm odewřený / a nad Helmem Koruna Králowska/na nij dwě Jablka/mezy nimi Pěřj Kohautij/tak yako widijss/ gest to Rod welmi dáwný y wzácny na Slézsku/ yako o nijch na swém mijstu čijsti budess/neb gsau byli Králům a Knijžatům dobře zaslauženij. Tá Pani Barbora porodila dwauch Synůw/Pana Stanisslawa a Pana Rzehoře Wogsky z Bogdunčowic. Pan Stanisslaw osadil se w Gindřichowicých v Sycowa/ y tam zůstáwagij Potomkowé geho/o kterých také důle obssyrněgi čijsti budess.

Pan Rzehoř Wogska z Bogdunčowic na Welewsy/ měl Manželku Pannu Gřibowskau z Bělcowic/ Dcera wlastnj Pana Wácslawa Gřibowského z Bělcowic Erbu tého yak widiss. A Panj Doroty Krotossowny z Welewsy/která za Znamenj Rytijřská vžjwala po Předcých swých Střemene žlutého Husářského w čerweném Poli/nad Helmem s Koruny třech Pér Pstrosowých modrých / y bijlého w prostředku tak yako widijss / o tom Rodu w Sstambuchu Slézském obssyrněgi čijsti budess/řijká se na Magestátijch ten Erb Lawssowa.

Tá Pani Anna Gřibowská zůstawila Manželowi swému třech Synůw/ totiž Pana Jana/P. Wácslawa/ a P. Jakuba Wogsky z Bogdunčowic / y Dceru Pannu Dorotu/která potom dána w Staw S. Manželský P. Janowi starssijmu Žernoskému z Žernowe a na Skalicce.

Pan Jan Wogſka z Bogdunčowic a na Welewſy/ wzal ſobě w Staw ſwatý Manželſký/ Pannu Markétu Brodeckau z Brodku a na Gořе/ Dceru Vrozeného a Statečného Rytýře Pana Tobyáſſe Brodeckého z Brodku/ Erbu Jeſtřabec Saudýho Panſtwý Pſſtinſkého/ kteraužto byla porodila Pani Anéžka Myſſkowſká z Mirowa/ wlaſtný Dcera Wýſoce Vrozeného Pana/ Pana Jana Myſſkowſkého z Mirowa a na Přetiſſewě/ kterau byla porodila/ wzáctně Vrozená Pani Dorota Pěcychogſká/ která vžýwala po Předcých ſwých Erbu/ genž ſe w Polſſe gmenuge Gozdawa/ Lilige býlá na Poli čerwenem/ tak yako widýſs. A tu Pani Dorotu porodila byla Oſwýcená Kněžna Anéžka Oſwětýmſká a Zatorſká/ tak yakž ſe čekl na hůře při Paných Brodeckých z Brodku/ to byla wlaſtný Seſtra Wýſoce Vrozeného a Welebného Kněžete a Pana/ Pana Petra Myſſkowſkého z Mirowa Biſkupa Krakowſkého a Kněžete Sewerſkého/ také Seſtra Pana Sygmunda Myſſkowſkého z Mirowa/ Staroſty Oſwětýmſkého a Zatorſkého/ a wlaſtný Tetka Wýſoce Vrozeného Pana/ Pana Sygmunda Myſſkowſkého z Mirowa/ Marſſalka Koruny Polſké negwyžſſýho/ Staroſty Nowého Měſta Korčina/ o kterémž ſe na hůře čekl.

Tá Pani Markéta Brodecká/ zůſtawila Panu Janowi Wogſkowi z Bogdunčowic/ tyto Potomky P. Jana/ P. Sygmunda/ a P. Petra Wogſky z Bogdunčowic/ a tři Dceři: P. Annu/ P. Zioffigi/ a P. Dorotu/ Panna Anna dána w Staw ſwatý Manželſký/ P. Kryſſtoffowi Soběſſowſkému z Sinowic/ po kterého Smrti wdala ſe za Pana Gedřicha Kokorſkého z Kokor/ a na Přilepých/ Panna Zioffige/ a Panna Dorota/ Pannami pomřely.

Synowé pak toho Pana Jana Wogſky a Pani Markéty z Brodku zůſtali/ Pan Jan nezenatý/ který z mladoſti ſe wychowal na Dwoře Wýſoce Důſtogného a Welebného Kněžete a Pana/ Pana Petra Myſſkowſkého z Mirowa/ na ſwobodném Vměný w Půltowſku/ neb toho čaſu geſſtě byl Biſkupem Plockým/ yakožto při Vgcy ſwém/ od kterého potom wyprawen byl na wſſecke Expedycye při Králi Steffane Batorem w Polſſe do Moſkwy/ na Podolé proti Pohanům Tatarům a ginde/ byl w Herogických ſkutcých Muž ſkuſſený/ Pan Sygmund Mládencem vmřel. Pan Petr Wogſka z Bogdunčowic na Weſelý a Kolčině na ten čas/ Bratr gegých na ſwobodném Vměnj z Mladoſti ſe chowal/ a domů ſe nawrátiwſſe obrátil ſe na Dwůr Neygaſněgſſýho Pana/ Pana Arnoſſta Arcy Kněžete Rakauſkého/ odtud pak po Rytýřſkých a Krykſmanſkých wěcech dychtěl w Nyderlandu/ tam odtud přigeda yak ſe Wogna začala proti ohlawnýmu Nepřýtely Gména Křeſtianſkého w Vhřých/ Cyſaři Rudolffowi na čas dlauhý ſlaužil/ wzal ſobě potom do Stawu ſwatého Manželſkého/ Vrozenau Pannu Alýnu Ruſownau z Lipna/ Dceru Vrozeného Pana Sſebeſtyána Ruſa z Lipna Rodu Starodáwného kteráž vžýwala po Předcých ſwých Erbu tým ſpůſobem yak widýſs w Poli modrém. Tu byla porodila Vrozená Pani Zuzanna Mléčkow-

ná z Gelowmce/ genž za Erb vžýwagý Střely rozedřené býlé w Poli modrém/ tak yako widýſs/ a tá zůſtawila tyto potomky na ten čas Synů pět/ P. Frydrycha/ Jana Jakuba/ Karla/ Wladiſlawa Wylyma/ a Bernarta/ dwě Dcery Zuzannu y Markétu/ obě w Dětinſtwj pomrely/ y dwa Synowé Jan Jakub/ a Wladiſlaw Wylym/ tři žiwý zůſtáwagý/ kterým k wůli aby znali po Paný Mateři ſwé Dědy y Baby krátce ſpomenu.

Pan Wácſlaw Rus z Lipna/ měl Manželku Pani Kateřinu Pelkownu/ kteráž také po Předcých ſwých vžýwala Erbu Jeſtřabca w Poli modrém/ a tá mu porodila Syna Paná Wylýma Ruſa z Lipna/ který potom w Létech doſpělých/ wzal ſobě w Staw ſwatý Manželſký Pani Alýnu Myſlanſkau/ která vžýwala takowého Erbu Řrku Orlicýho černého na Poli čerwenem/ která gemu porodila Pana Sſebeſtyána Ruſa z Lipna/ Otce na hůře gmenowané Pani Alýny Wogſkowé/ a Pani Zuzanny Mlečkowné/ obſſyrněgi otom Erbu a Rodu Panůw Ruſůw z Lipna/ na giném mýſtu negdeſs.

Pan Jakub Wogſka/ wlaſtný Bratr Pana Jana Wogſky z Bogdunčowic na Weſelý a Kolčině/ Syn Pana Rzehoře Wogſky/ měl tři Manželky z Rodůw wzáctných na Morawě/ neyprwněgſſý byla Pani Johanka Podſtatſka z Pruſynowic/ od kterég žádných potomkůw nebylo. Druhá byla Vrozená Pani Ewa Zaubkowna ze Zdětýna/ která mu také žádných potomkůw nezůſtawila.

Třetý Manželka geho/ Vrozená Pani/ Pani Kateřina z Náchoda/ kteráž gemu porodila dwě Dcery/ Pannu Johanku/ a Pannu Annu/ kteréž w Dětinſtwý pomřely. Byl to na Morawě ſlawný Wýmkuwce Geho Miloſti Cýſařſké Rudolffa druhého/ čas dlauhý byl Prokurátorem y Radau/ kterého za wěrné ſlužby geho wywýſſowati a ozdobiti y na Panſký Staw z geho Potomky wyzdwihnauti ráčil/ yakož teď Liſt důle pſaný oznamuge w tá ſlowa.

Rudolphus Secundus Dei Gratia &c.

Vznagýce my o tom giſtau a hodnowěrnau Spráwu kterak Statečný Jakub Starſſý Wogſka z Bogdunčowic na Weſelý a Kolčině/ Prokurátor náſs w Markgrabſtwý Morawſkém wěrný milý/ z ſtarožitného dobrého Rodu Wladického geſt poſſel/ a w tom Stawu ſwém Wladickém a Rytýřſkém wždycky ſe řádně chwalitebně a dobře zachowal/ gſauc pak w ſlužbě a powinnoſti naſſý Prokurátorſké/ w gmenowaným Markgrabſtwý naſſým Morawſkým od třimecytma let pořád

zběhlých / že gest nám w tom Auřadu k obzwláſſtnímu zalíbenj naſſemu nelenugýc ſe w tom žádné práce ani zdrawý ſwého / powolně / poddaně a wěrně y platně / nám od tohož Jakuba ſtarſſýho Wogſky činěné ſlužby / netoliko miloſtiwě a wděčně od něho přigjmati ráčíme / nýbrž také gſauce gemu wſſy miloſti naſſý Cýſařſkau a Králowſkau nakloněnj / geyž gſme vmjnili tauto obzwláſſtnj miloſti naſſý obdařiti / a z Stawu Rytjřſkého a Wladického / do řádu a Stawu Panſkého wyzdwihnauti a wywýſſiti / yakž pak tak činjme. A aby nám Dědicům naſſým a budaucým Králům Cžeſkým a Markgrabjm Morawſkým / týž Jakub Wogſko ze wſſým Rodem ſwým / znage od nás ſobě tuto miloſt včiněnau / tým lépe a doſtatečněgi ſlaužiti a ſe zachowati ſnažel / a powinen byl: Z dobrým romyſlem naſſým giſtým wědomjm / z Raddau naſſých wěrných milých / Mocy Králowſkau w Cžechách / a yakožto Margkrabí Morawſké / téhož Jakuba ſtarſſýho Wogſku z Bogdunčowic / z Dědjcy geho obogýho Pohlawj / kteréž nynj má a geſſtě gmjti bude / w Řzád a Staw Panſký / za Pana tjmto Liſtem a Mageſtátem naſſým Cýſařſkým a Králowſkým / mocně wyzwihugem / wpauſſtjme / a wyhlaſſugeme / chtjce tomu konečně a Mocy naſſý Cýſařſkau yakožto Král Cžeſký / a Margkrabě Morawſký vſtanowugjce / aby gjž gmenowaný Jakub ſtarſſý z Dědicy ſwými / kteréž nynj má / neb geſſtě gmjti bude / a těch Dědicůw Dědice řádné a Manželſké poſſlými na budaucy wěčné čaſy wſſech těch miloſti / Swobod / Obdarowánj / a dobrých chwalitebných Zwyklosti / kterých Staw Panſký Králowſtwj naſſého Cžeſkého a Markgrabſtwj Morawſkého / y giných Zemj k tomuž Králowſtwj přiſkuſſegjcých vžjwagj / buď z Práwa neb z Obyčege / též vžjwati mohli a moc měli. Protož přikazugem wſſem Obywatelům a Poddaným naſſým ze wſſech Stawůw Králowſtwj naſſého Cžeſkého a Markgrabſtwj Morawſkého / y giných Zemi k tomuž Králowſtwj přiſkuſſegjcých / yakéhoby koli Stawu / Řzádu / Powahy / a Důſtogenſtwj / neb Powyſſenoſti byli / nynégſſým y budaucým Wěrným milým / abyſſte čaſto gmenowaného Vrozeného Jakuba Starſſýho Wogſka z Bogdunčowic z Dědicy geho / a těch Dědicůw Dědice obogýho Pohlawj / za Pany Stawu Panſkého pſáwali / ge tak gmenowali / a wſſeligak ſe k njm / yako k Panům Stawu Panſkého vctiwě chowali nynj y na budúcy wěčné čaſy / žádných gjm w tom překážek nečinjce / a žádnému ginému činiti nedopúſſtěgjce / pod vwarowánjm Hněwu a nemiloſti naſſý Cýſařſké a Dědicůw naſſých budaucých Králůw Cžeſkých / a Markgrabůw Morawſkých. Wſſak proto tomu chceme / aby tak Miloſt y Obdarowánj naſſe gednomu každému / bez Vgmy na geho ſprawedlnoſti bylo. Tomu na Swědomj Pečet naſſý Cýſařſkú / k Liſtu tomuto přiwěſyti gſme rozkázati ráčili. Datum na Hradě naſſým Pražſkým / w Auterý po ſwatých Filipu a Jakubu Létha Božýho 1604. Králowſtwj naſſech Řzýmſkého 29. Vherſkého 32. a Cžeſkého 29.

K Vrozenym a vſſlechtilým Dytečkům Panu Frydrychowi / Karlowi / a Bernartowi Wogſkom z Bogdunčowic / na Weſelý a Kolčíně ҁc.

Krátká Předmluwa.

A wy Dýtečky roſtte w Láſce Božý /
Nechť ſe w wás wzáctnoſt Předkůw waſſych množý.
Pradědůw ſwogých náſledugte wſſudy /
Tak wám w Spaſenj nevſſkodý Blaudy.
Bých ctným Přýkladem Pána Boha chwálte /
Nowym Siniſtrom zwodit ſe nedegte.

Od téhož Erbu pocházý a poſlupnoſt ſwau wede Erb Pomian / tak gmenowaný / který ſkrz Hlawu Zubrowau má Meč přeſtrčený proto že Bratra ſwého wlaſtnjho Jaranda Děkana Hnězněnſkého zamordowal / kdy od giných Přátel oto byl pohnan před Krále Boleſlawa toho Gména druhého circa Annum 1060. **kterýž z Dekretu ſwého tak ho oddělil od Erbu Ctčiſtého / a tým ſpůſobem Erb noſyt poraučil / yak Dluhoš otom zmjnku činj těmito ſlowy:**

Qui pro insigni defert caput Zubronis nigrum in campo ciruleo, Gladio vibrato nudo transverberatum in signum Genealogiæ confusionis. Circulo in naribus dependente sibi ablato: Erat enim Clenodium vnum cum Clenodio Principali Zubrá Hlawa seu Weniavva, quod ex Baronibus signiferum Moraviæ ortum ducens in familiam numerosam creuit, sed cum Lasthek Chebda de Grabie germanum fratrem Iarandum Decanum Gneznensem in Villa Lubania, zelo inuidiæ & ambicionis Tyranice occidisset, per judicium Wladislai Regis secundi, in quærela deduxit, diuorcium inter illos factum est, & vna parte qua se VVeniavva seu Perstenem vocant in suo originali clipeo remanente, alteri & circulus ademptus, & Gladius in signum Tyrranidis datus est &c.

Wſſak potomcy geº byli Lidé welmi wzáctnj / yako Katalogus opowjdá Arcybiſkupůw Hnězněnſkých. Wloſtibora Arcybiſkupem Hnězněnſkým / který byl wzat letha Páně 1279. po Martině Erbu Bodula vmřel letha Páně 1283. Welcy a wzáctnj Rodowé až do toho čaſu / toho Znamenj vžjwagj. Jaruntowé zeſſli / Grabſſtj na Kugawách / Sokolowſſtj de VVrzacza. Koluckých na Kugawách Rod weliký ibidem. Gorſcy w Kaliſkým / Suſty w Plockým Wegwodſtwj / Glinſſtj / Malawſſtj tamže w tom Kragi / Klobſſtj na Kugawách / Kělcewſſtj tamže na Kugawach / Zeroſlawſſtj w Syrackým Wegwodſtwj / Cžaſnowſſtj w Welké Polſſté v Stredy / Braučewſty w Kaliſkém Wegwodſtwj / Wilkoſtowſſtj na Kugawach w Jnowloclawſkým Kragi / Oſtromeccy w Chelměnſkém Weywodſtwj w Pruſých / Zdanowſſtj w Sendomiřſkém Kragi / Newěſcy Chebdowé a ginj množý.

Skalycze město na Morawe [illegible]

13. [illegible] Robolsky za tydzien [illegible] przedman [illegible]

